

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

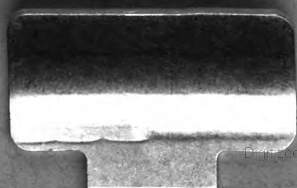

UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARY

NOV 10 1982

UNIVERSITY OF MICHIGAN

3 9015 06695 1982

ספר בראשית

הוא

ספר ראשון לחמשה חומשי תורה

LIBER GENESIS.

5

1.

ספר בראשית

הוא

81206

ספר ראשון לחמשה חומשי תורה

LIBER GENESIS.

TEXTUM MASORETICUM ACCURATISSIME
EXPRESSIT, E FONTIBUS MASORAE VARIE ILLUSTRAVIT,
NOTIS CRITICIS CONFIRMAVIT

S. BAER.

PRAEFATUS EST EDENDI OPERIS ADJUTOR

FR. DELITZSCH.

EX OFFICINA BERNHARDI TAUCHNITZ.

LIPSIAE 1869.

PRAEFATIO.

Omnes editiones Veteris Testamenti quae hucusque typis exscriptae prodierunt, non exceptis iis quas Josepho Athiae 1661, Danieli Ernesto Jablonski 1699, Salomoni Jedidja Norzi 1743 debemus, non modo vitiiis non immunes sunt, sed etiam a scita et accurata traditionis masoreticae observatione plurimum absunt. Deformata sunt falsis accentibus atque vocalibus, quin etiam falsis consonis et vocabulis. Quod quam late pateat, aliquot exemplis, quibus multo plura addere possumus, comprobabimus. Male positum legimus Gen. 1, 11 דִּשָׂא pro דִּשָׂא; 7, 7 נָח pro נָח; 9, 4 אֵהָּ pro אֵהָּ; 14, 4 וּשְׁלֹשׁ- pro וּשְׁלֹשׁ-; 17, 19 וְאֶבְרַכְהוּ pro וְאֶבְרַכְהוּ; 26, 29 תַּעֲשֶׂהָ pro תַּעֲשֶׂהָ; 27, 33 וְאֶבְרַכְהוּ pro וְאֶבְרַכְהוּ; 30, 37 בִּהֵן pro בִּהֵן; 31, 36 מֵהָּ pro מֵהָּ, 34, 5 וְהַחֲרִישׁ pro וְהַחֲרִישׁ; 41, 12 וְנִסְפָּר- pro וְנִסְפָּר-; 41, 33 יִרְאָה pro יִרְאָה; 47, 14 בְּאֶרֶץ pro בְּאֶרֶץ; Ex. 40, 23 עֶרְךָ pro עֶרְךָ; Jos. 9, 4 גַּם-הֵמָּה pro גַּם-הֵמָּה; Jud. 6, 9 וְאֶגְרֹשׁ pro וְאֶגְרֹשׁ; 1 Sam. 6, 31 הָאֵתָם pro הָאֵתָם; 15, 16 חֲמֹלֹתַיִם pro חֲמֹלֹתַיִם; 1 Sam. 3, 10 וַיִּתְיַצֵּב pro וַיִּתְיַצֵּב; 6, 7 אַחַת pro אַחַת; 10, 5 תְּבוּאָה pro תְּבוּאָה; 14, 4 סִנְיָה pro סִנְיָה; 19, 17 שְׁלַחְנִי pro שְׁלַחְנִי; 21, 10 בְּזָה pro בְּזָה; 25, 31 וּלְשֹׁפָהּ pro וּלְשֹׁפָהּ; 2 Sam. 3, 7 פִּלְגָשׁ pro פִּלְגָשׁ; 7, 8 לְדָוִד pro לְדָוִד; 12, 17 עֲבָרִיו pro עֲבָרִיו; 23, 1 הַקָּם pro הַקָּם; 1 Reg. 5, 4 עֲבָדָיו pro עֲבָדָיו; 2 Reg. 4, 31 קָשָׁב pro קָשָׁב; 7, 6 קוֹל pro קוֹל; Jes. 9, 16 וּמְרַע pro וּמְרַע; 39, 1 מְרֹדֵךְ pro מְרֹדֵךְ; 65, 20 לֹא-יְהִיָּה pro לֹא-יְהִיָּה; Jer. 5, 7 וַאֲשַׁבַּע pro וַאֲשַׁבַּע; 11, 7 עֲדֵה-יּוֹם pro עֲדֵה-יּוֹם; Ez. 44, 25 וּלְאַחֹתָהּ pro וּלְאַחֹתָהּ; 48, 22 מֵאַחֹתָהּ pro מֵאַחֹתָהּ; Job 22, 5 אַחִיקָה pro אַחִיקָה; Neh. 6, 11 הָאִישׁ pro הָאִישׁ; 10, 32 וּמִשָּׂא pro וּמִשָּׂא; 1 Chron. 19, 4 הִרְפָּאָה pro הִרְפָּאָה; 21, 23 וְהַמּוֹרְגִים pro וְהַמּוֹרְגִים; 2 Chron. 3, 5 עֲצֵי pro עֲצֵי; 4, 6 מִשְׁמַאוֹל pro מִשְׁמַאוֹל; 8, 3 חֲמַת pro חֲמַת; 18, 30 וַיִּנְפְּטָהּ pro וַיִּנְפְּטָהּ; 20, 2 הָמוֹן pro הָמוֹן; 32, 23 וַיִּנְפְּטָהּ pro וַיִּנְפְּטָהּ; 34, 8 לְטֹהַר הָאֶרֶץ pro לְטֹהַר הָאֶרֶץ. — Multi horum errorum non solum ex una editione in alteram, sed etiam

in lexica irrepererunt. Sic ut certe uno exemplo utar in lexicis ad unum omnibus usque ad editionem Geseniani septimam a FRANCISCO DIETRICH curatam (1868) ex 1 Sam. 30, 30 affertur nomen proprium פֶּזֶן עֶשֶׂן, quod fornacem fumantem significare ajunt, at in Codd. et editionibus emendatis (velut in Soncinate 1486 et Veneta 1521) non בכּוּר עֶשֶׂן, sed בכּוּר עֶשֶׂן reperitur, quam lectionem etiam LXX A εν βωρασαν praebet et Masora postulat. Sunt sane qui talia pro minutis habeant, verum omnes qui Scripturae Sacrae investigandae operam navant et veritatem etiam in minimis non parvi ducunt, ingenue profitebuntur, grammaticam, lexicographiam, exegesis Veteris Testamenti ante omnia egere textus authentici h. e. vere traditi et fideliter prout Masora testatur expressi fundamento. Tanto magis deplorandum est, in Bibliis divulgandis nullam adhuc Societatem id sibi curae habuisse, ut textum Veteris Testamenti non solum hic illic emendatum, sed, adhibitis viris literarum masoreticarum vere peritis, qui sane perpauci sunt, ad unguem castigatum ederet et hac ratione pariter vitae atque doctrinae prospiceret. Etiam Codex ille Veteris Testamenti, quem duce Philippsonio Societas judaica edidit, quamquam textum על פי המסורה conformatum se exhibere praedicat, masoreticae diligentiae vix ullum vestigium ostendit et vitiis plurimis scatet.

SELIGMANUS BAERIUS, quocum me ad hunc Genesis textum adornandum conjunxi, per quinque lustra operam et laborem in studiis masoreticis consumpsit multosque antiquissimorum auctorum fontes, ad quos paucis aditus patet, sibi reclusit. Psalterium, quod me praefato ao. MDCCCLXI emisit, mendis quidem non vacuum est, sed tamen omnibus quae adhuc prodierunt perfectius. Hanc Genesis editionem, in qua conficienda non ut in Psalterio subsidiarum typographicorum angustiis impediti eramus, multo perfectiorem esse pro certo credimus et si qui hypothetae errores nos fugerint eos postmodum removendos curabimus, nam BERNHARDUS TAUCHENTTIUS Baro, qui nostrum novae editionis Veteris Testamenti conatum non dedignatus est, hunc Genesis textum non solum recens a typhothetis componi, sed etiam in tabulas stereotypas transferri jussit.

Subsidia Codicum et Editionum, quae Baerio praesto sunt, jam in praefatione Psalterii enumeravimus. In hac Genesis editione curanda accesserunt Codex Prophetarum priorum et posteriorum (כּבּיאים ראשונים ואחרונים) membranaceus Bibliothecae

civitatis Moguntinae; deinde Codex Ministerii Erfurtensis, qui integram Masoram parvam (מסרה קטנה) continet, a Calonymo Punctatore (קלונימוס הנקדון) exaratam (idem quem J. H. MICHAELIS crebro testem producit); denique opus masoreticum *Meiri Todrosi Levitae*, quod מסרת סיג לתורה inscripsit.

Ex iis quibus haec editio ceteris omnibus generatim atque universe praestat haec fere notatione digna sunt: 1. Accentus *Paschta* ubique extremo vocabulo superpositus est, quo facilius a simili *Kadma* internosci posset, e. c. רחל[׀] 1, 18; רחל[׀] 30, 6; אשר[׀] 1, 7; contra אשר[׀] 2, 19 (cum *Kadma*). 2. Non solum *Paschta*, sed, praeunte Heidenheimio, etiam *Zarka*, *Segolta* et *Telischa parvum* in vocabulis quae tonum in penultima habent duplicata sunt, itemque *Telischa magnum* in iis vocabulis, quorum ultima cum accentu effertur, ut omnis dubitatio, utrum hoc illudve vocabulum Milel sit an Milra, praecaveretur. Exemplo sit ואם-אתה 31, 52 (cum *Telischa magno*), ubi qui Masorae et grammaticae imperitior est incertus erit, utram syllabam accentuari oporteat. Nunc vero quum אתה scriptum est, omni dubitatione liberatur, dummodo meminerit *Telischa magnum* esse accentum praepositivum h. e. primae vocabuli literae adscribendum: quod quidem si bene teneat illico intelliget, eam syllabam, in qua *Telischa magnum* repetitum videt, esse tonicam. Contra, ubi postpositivorum aliquis accentuum quos supra nominavimus iteratur, ibi eam syllabam cui figura ejus primum appicta est pro tonica habebit, v. hac de re Heidenheimii libellum de accentibus משפטי הטעמים inscriptum f. 38^b et introductionem ad librum precum (סדור), cui nomen שפה ברורה indidit. 3. Ubicunque *Dagesch* errore excidisse suspicari possis, literae dagessandae lineolam *Raphe* superposuimus, velut לקחה 2, 23. 4. In omnibus iis vocabulis, in quibus mediis earundem literarum bis positarum prior *Schebâ* mobile habet, pro *Schebâ* simplici *Chatef pathach* adhibuimus, e. c. בהררם 14, 6; גזזי 38, 12; בהתחננו 42, 21., uti a Ben-Ascher, Ben-Bileam aliisque Masorae principibus praecipitur. Ille ipse Ben-Ascher qui textum receptum formavit hoc praeceptum dat, verbi ברה omnes eas formas in quibus accentus cadit in radicalem tertiam cum *Chatef pathach* literae ר pronunciantas esse, quam regulam exempli causa ויברכהו 14, 19 editionis nostrae sequitur. Ne vero mireris quum ברה 6, 17 et alias הנה scriptum inveneris: namque hoc vocabulum et nonnulla alia in hac regula diserte ex-

cipiuntur, v. quae ea de re in Annalibus ecclesiasticis a Fr. Delitzschio et H. E. F. Guericchio publicatis 1863 p. 411 s. disse-
ruimus ורעמָה ורעמָה 10, 7., יעלָם 36, 5 et similia,
Codices opumos imitati, cum Dagesch emphatico sive ut ap-
pellare malumus orthophonico, quod indicat, non legendum esse
ורעמָה ורעלָם, imo מ et ל post Schebá quiescens novam sylla-
bam incipere. Eadem ratione לאכלָ-קָהם 31, 54 scripsimus,
item ad accuratissimorum Codicum exemplum et convenienter
regulae masoreticae, quae primam consonam vocabuli cui aliud
in eandem consonam desinens antecedit dagessare jubet, ne hae
duae consonae festinanter in unam confundantur. Hujus quoque
rei aliarumque similium rationem in Annalibus illis nostris 1863
p. 413 s. rationem reddidimus. 6. *Metheg* sive *Gaja*, a cujus
usu nullus hucusque liber grammaticus caliginem satis dispulit,
ubique observatis legibus illis positum est, quas nos primi in
Archivo Merxiano (Adalbert Merx, *Archiv für wissenschaftliche
Erforschung des Alten Testaments*) 1867 p. 55—67. 194—207
subtiliter, ut par est, persecuti sumus.

In extremo libro farraginem Variarum scripturarum sub-
jecimus et rationibus eas quae praeferendae nobis visae sunt
confirmavimus. Postremo sequuntur tabulae masoreticae, quibus
historia textus illustratur et genuina ejus species stabilitur.

Quae quidem omnia si reputaveris, facile concedes, hanc
editionem Genesis Baerianam primam omnium esse, quae prorsus
sui iudicii sit et revera nomen criticae mereat. Utinam grate ac
benevole a Veteris Testamenti investigatoribus excipia-
tur! Quod si evenerit, in Codice Veteris Testamenti, in quo vel
ἰῶτα ἐν ἡ μὲν κεφαλα maximi apud nos ponderis esse debet,
hac ratione edendo strenue pergemus.

Lipsiae, idibus Majis 1869.

Franciscus Delitzsch.

בראשית. Genesis.

א 1

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ: א
וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֵהוֹ וְכֹהוּ וְחָשְׁךָ עַל-פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ 2
אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל-פְּנֵי הַמַּיִם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי-אֹר 3
וַיְהִי-אֹר: וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת-הָאֹר כִּי-טוֹב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים 4
בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחָשֶׁךְ: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם וּלְחָשֶׁךְ 5
לְלַיְלָה וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם אֶחָד: 6 וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּהֵיל בֵּין מַיִם לַמַּיִם: 7
וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת-הַרְקִיעַ וַיִּבְרָא בֵּין הַמַּיִם אֶשֶׁל מִתַּחַת 8
לְרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֶשֶׁר מֵעַל לְרָקִיעַ וַיְהִי-כֵן: וַיִּקְרָא 9
אֱלֹהִים לְרָקִיעַ שָׁמַיִם וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי: 10
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּי הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל-מְקוֹם אֶחָד 11
וְתִרְאֶה הַיַּבְשָׁה וַיְהִי-כֵן: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבְשָׁה אָרֶץ י
וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב: וַיֹּאמֶר 12
אֱלֹהִים תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זָרַע עֵץ סָרִי עֵשֶׂה
סָרִי לְמִינֵוּ אֶשֶׁר זָרַע-בוּ עַל-הָאָרֶץ וַיְהִי-כֵן: וַתּוּצֵא 13
הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זָרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ לְמִינֵהוּ אֶשֶׁר
זָרַע-בוּ לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב: וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר 14
יוֹם שְׁלִישִׁי: 15 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ
הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלַּיְלָה וְהָיָה לְאֹתוֹת
וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וּשְׁנָיִם: וְהָיָה לְמְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם 16
לְהַאִיר עַל-הָאָרֶץ וַיְהִי-כֵן: וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת-שְׁנֵי הַמְּאֹרֶת

PRAEFATIO.

Omnes editiones Veteris Testamenti quae hucusque typis exscriptae prodierunt, non exceptis iis quas Josepho Athiae 1661, Danieli Ernesto Jablonski 1699, Salomoni Jedidja Norzi 1743 debemus, non modo vitiis non immunes sunt, sed etiam a scita et accurata traditionis masoreticae observatione plurimum absunt. Deformata sunt falsis accentibus atque vocalibus, quin etiam falsis consonis et vocabulis. Quod quam late pateat, aliquot exemplis, quibus multo plura addere possumus, comprobabimus. Male positum legimus Gen. 1, 11 דִּשָׂא pro דִּשָׂא; 7, 7 נָח pro נָח; 9, 4 אָהָּ pro אָהָּ; 14, 4 וּשְׁלֹשׁ- pro וּשְׁלֹשׁ-; 17, 19 וְאֶבְרַכְהוּ pro תַעֲשֶׂה; 26, 29 וְאֶבְרַכְהוּ pro וְאֶבְרַכְהוּ; 30, 37 בְּהֵן pro בְּהֵן; 31, 36 מָה pro מָה; 34, 5 וְהַחֲרִישׁ pro וְהַחֲרִישׁ; 41, 12 וְנִסְפָּר pro וְנִסְפָּר; 41, 33 יָרָא pro יָרָא; 47, 14 בְּאַרְץ pro בְּאַרְץ; Ex. 40, 23 עֵרֶךְ pro עֵרֶךְ; Jos. 9, 4 גַּם-יִהְיֶה pro גַּם-יִהְיֶה; Jud. 6, 9 וְאֶגְרַשׁ pro וְאֶגְרַשׁ; 6, 31 הָאֵתָם pro הָאֵתָם; 1 Sam. 3, 10 וַיִּתְיַצֵּב pro וַיִּתְיַצֵּב; 6, 7 אַחַת pro אַחַת; 10, 5 תְּבוּאָה pro תְּבוּאָה; 14, 4 סִנְיָה pro סִנְיָה; 19, 17 וּלְשֹׁפָהּ pro וּלְשֹׁפָהּ; 21, 10 בְּזָה pro בְּזָה; 25, 31 וּלְשֹׁפָהּ pro וּלְשֹׁפָהּ; 2 Sam. 3, 7 פִּלְגֶשׁ pro פִּלְגֶשׁ; 7, 8 לְדָוִד pro לְדָוִד; 12, 17 בָּרָה pro בָּרָה; 23, 1 הַקָּם pro הַקָּם; 1 Reg. 5, 4 עַבְדֵיּוֹ pro עַבְדֵיּוֹ; 2 Reg. 4, 31 קָשָׁב pro קָשָׁב; 7, 6 קוֹלִי pro קוֹלִי; Jes. 9, 16 וּמְרַע pro וּמְרַע; 39, 1 מְרֹדֵךְ pro מְרֹדֵךְ; 65, 20 לֹא-יִהְיֶה pro לֹא-יִהְיֶה; Jer. 5, 7 וַאֲשַׁבַּע pro וַאֲשַׁבַּע; 11, 7 עַד-יְהוּיָם pro עַד-יְהוּיָם; Ez. 44, 25 לְאַחֲזוֹת pro וּלְאַחֲזוֹת; 48, 22 מֵאַחֲזוֹת pro מֵאַחֲזוֹת; Job 22, 5 אַחִיָּהּ pro אַחִיָּהּ; Neh. 6, 11 הָאִישׁ pro הָאִישׁ; 10, 32 וּמִשָּׂא pro וּמִשָּׂא; 1 Chron. 19, 4 הָרָפָא pro הָרָפָא; 21, 23 וְהַמּוֹרִיגִים pro וְהַמּוֹרִיגִים; 2 Chron. 3, 5 עֲצֵי pro עֲצֵי; 4, 6 מִשְׁמַאוֹל pro מִשְׁמַאוֹל; 8, 3 חַמַּת pro חַמַּת; 18, 30 וַיִּנְשָׂא pro וַיִּנְשָׂא; 20, 2 הַמּוֹן pro הַמּוֹן; 32, 23 וַיִּנְשָׂא pro וַיִּנְשָׂא; 34, 8 לְטַהַר אֶת-הָאָרֶץ pro לְטַהַר אֶת-הָאָרֶץ. — Multi horum errorum non solum ex una editione in alteram, sed etiam

in lexica irrepserunt. Sic ut certe uno exemplo utar in lexicis ad unum omnibus usque ad editionem Geseniani septimam a FRANCISCO DIETRICH curatam (1868) ex 1 Sam. 30, 30 affertur nomen proprium כּוּר עֶשֶׂן, quod fornacem fumantem significare ajunt, at in Codd. et editionibus emendatis (velut in Soncinate 1486 et Veneta 1521) non בכּוּר עֶשֶׂן, sed בכּוּר עֶשֶׂן reperitur, quam lectionem etiam LXX A *εν βωρσσαν* praebet et Masora postulat. Sunt sane qui talia pro minutis habeant, verum omnes qui Scripturae Sacrae investigandae operam navant et veritatem etiam in minimis non parvi ducunt, ingenue profitebuntur, grammaticam, lexicographiam, exegesis Veteris Testamenti ante omnia egere textus authenticici h. e. vere traditi et fideliter prout Masora testatur expressi fundamento. Tanto magis deplorandum est, in Bibliis divulgandis nullam adhuc Societatem id sibi curae habuisse, ut textum Veteris Testamenti non solum hic illic emendatum, sed, adhibitis viris literarum masoreticarum vere peritis, qui sane perpauca sunt, ad unguem castigatum ederet et hac ratione pariter vitae atque doctrinae prospiceret. Etiam Codex ille Veteris Testamenti, quem duce Philippsonio Societas judaica edidit, quamquam textum עַל פִּי הַמַּסֵּרָה conformatum se exhibere praedicat, masoreticae diligentiae vix ullum vestigium ostendit et vitiis plurimis scatet.

SELIGMANUS BAERIUS, quocum me ad hunc Genesis textum adornandum conjunxi, per quinque lustra operam et laborem in studiis masoreticis consumsit multosque antiquissimorum auctorum fontes, ad quos paucis aditus patet, sibi reclusit. Psalterium, quod me praefato ao. MDCCCLXI emisit, mendis quidem non vacuum est, sed tamen omnibus quae adhuc prodierunt perfectius. Hanc Genesis editionem, in qua conficienda non ut in Psalterio subsidiarum typographicorum angustiis impediti eramus, multo perfectiorem esse pro certo credimus et si qui typhotetae errores nos fugerint eos postmodum removendos curabimus, nam BERNHARDUS TAUCHENTTIUS Baro, qui nostrum novae editionis Veteris Testamenti conatum non dedignatus est, hunc Genesis textum non solum recens a typhotetis componi, sed etiam in tabulas stereotypas transferri jussit.

Subsidia Codicum et Editionum, quae Baerio praesto sunt, jam in praefatione Psalterii enumeravimus. In hac Genesis editione curanda accesserunt Codex Prophetarum priorum et posteriorum (נְבִיאִים ראשונים ואחרונים) membranaceus Bibliothecae

civitatis Moguntinae; deinde Codex Ministerii Erfurtensis, qui integram Masoram parvam (מסרה קטנה) continet, a Calonymo Punctatore (קלונימוס הנקדן) exaratam (idem quem J. H. MICHAELIS crebro testem producit); denique opus masoreticum *Meiri Todrosi Levitae*, quod מסרת סיג לתורה inscripsit.

Ex iis quibus haec editio ceteris omnibus generatim atque universe praestat haec fere notatione digna sunt: 1. Accentus *Paschta* ubique extremo vocabulo superpositus est, quo facilius a simili *Kadma* internosci posset, e. c. רחל' 1, 18; רחל' 30, 6; אשר 1, 7; contra אשר 2, 19 (cum Kadma). 2. Non solum *Paschta*, sed, praeunte Heidenheimio, etiam *Zarka*, *Segolta* et *Telischa parvum* in vocabulis quae tonum in penultima habent duplicata sunt, itemque *Telischa magnum* in iis vocabulis, quorum ultima cum accentu effertur, ut omnis dubitatio, utrum hoc illudve vocabulum Milel sit an Milra, praecaveretur. Exemplo sit ואם-ארתה 31, 52 (cum *Telischa magno*), ubi qui Masorae et grammaticae imperitior est incertus erit, utram syllabam accentuari oporteat. Nunc vero quum ארתה scriptum est, omni dubitatione liberatur, dummodo meminerit *Telischa magnum* esse accentum praepositivum h. e. primae vocabuli literae adscribendum: quod quidem si bene teneat illico intelliget, eam syllabam, in qua *Telischa magnum* repetitum videt, esse tonicam. Contra, ubi postpositivorum aliquis accentuum quos supra nominavimus iteratur, ibi eam syllabam cui figura ejus primum appicta est pro tonica habebit, v. hac de re Heidenheimii libellum de accentibus משפטי הטעמים inscriptum f. 38^b et introductionem ad librum precum (סדור), cui nomen שפה ברורה indidit. 3. Ubicunque *Dagesch* errore excidisse suspicari possis, literae dagessandae lineolam *Raphe* superposuimus, velut לקחה 2, 23. 4. In omnibus iis vocabulis, in quibus mediis earundem literarum bis positarum prior *Schebâ* mobile habet, pro *Schebâ* simplici *Chatef pathach* adhibuimus, e. c. בהררם 14, 6; גזי 38, 12; בהתקננו 42, 21., uti a Ben-Ascher, Ben-Bileam aliisque Masorae principibus praecipitur. Ille ipse Ben-Ascher qui textum receptum formavit hoc praeceptum dat, verbi ברה omnes eas formas in quibus accentus cadit in radicalem tertiam cum *Chatef pathach* literae ר pronunciandas esse, quam regulam exempli causa ויברכהו 14, 19 editionis nostrae sequitur. Ne vero mireris quum ב, 17 et alias הני scriptum inveneris: namque hoc vocabulum et nonnulla alia in hac regula diserte ex-

בראשית. Genesis.

א 1

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ: א
וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחָשְׁךָ עַל-פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ 2
אֱלֹהִים מְרַחֶסֶת עַל-פְּנֵי הַמַּיִם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי-אֹר 3
וַיְהִי-אֹר: וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת-הָאֹר כִּי-טוֹב וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים 4
בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם וּלְחֹשֶׁךְ 5
קֶרָא לַלַּיְלָה וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם אֶחָד: 6 וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לַמַּיִם: 7
וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת-הַרְקִיעַ וַיְבָרֶךְ בֵּין הַמַּיִם אֶשֶׁל מִתַּחַת 7
לְרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֶשֶׁר מֵעַל לְרָקִיעַ וַיְהִי-כֵן: וַיִּקְרָא 8
אֱלֹהִים לְרָקִיעַ שָׁמַיִם וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי: 9
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל-מְקוֹם אֶחָד 9
וְתִרְאֶה הַיַּבְשֵׁה וַיְהִי-כֵן: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבְשֵׁה אָרֶץ 10
וּלְמַקְנֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב: וַיֹּאמֶר 11
אֱלֹהִים תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עֵשֶׂה
פְּרִי לְמִינֵו אֲשֶׁר זֶרְעוֹ-בּוֹ עַל-הָאָרֶץ וַיְהִי-כֵן: וַהֲוֹצֵא 12
הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֵשֶׂה-פְּרִי אֲשֶׁר
זֶרְעוֹ-בּוֹ לְמִינֵהוּ וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב: וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר 13
יוֹם שְׁלִישִׁי: 14 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ
הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלַּיְלָה וְהָיָה לְאֹתוֹת
וּלְמוֹעֲדִים וּלְיוֹמִים וּשְׁנָיִם: וְהָיָה לְמְאֹרֹת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם 15
לְהָאִיר עַל-הָאָרֶץ וַיְהִי-כֵן: וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת-שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת 16

הגדלים את-המאור הגדל לממשלת היום ואת-המאור
 17 הקטן לממשלת הלילה ואת הפוכים: ויתן אתם אלהים
 18 ברקיע השמים להאיר על-הארץ: ולמשל ביום ובלילה
 19 ולהבדיל בין האור ובין החשך וירא אלהים פייטוב: ויהי-
 כ ערב ויהי-בקר יום רביעי: פ ויאמר אלהים ישרצו
 המים שרץ נפש חיה ועוף ועופף על-הארץ על-פני רקיע
 21 השמים: ויברא אלהים את-התנינם הגדלים ואת כל-נפש
 החיה: הרמשת אשר שרצו המים למינתם ואת כל-עוף
 22 פנת למינהו וירא אלהים פייטוב: ויברך אתם אלהים
 לאמר פרו ורבו ומלאו את-המים בימים והעוף ירב
 23 בארץ: ויהי-ערב ויהי-בקר יום חמישי: פ
 24 ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש
 כח וחתול-ארץ למינה ויהי-כן: ויעש אלהים את-חית הארץ
 למינה ואת-הבהמה למינה ואת כל-הרמש האדמה למינהו
 26 וירא אלהים פייטוב: ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו
 כדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובהמה ובכל-
 27 הארץ ובכל-הרמש הרמש על-הארץ: ויברא אלהים
 את-האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אתו זכר ונקבה ברא
 28 אתם: ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו
 ומלאו את-הארץ וכבשה ורדו בדגת הים ובעוף השמים
 29 ובכל-חיה הרמשת על-הארץ: ויאמר אלהים הנה נתתי
 לכם את-כל-עשב זרע זרע אשר על-פני כל-הארץ ואת
 כל-העץ אשר-בו פרי-עץ זרע זרע לכם יהיה לאכלה:
 ל ולכל-חית הארץ ולכל-עוף השמים ולכל-רמש על-
 הארץ אשר-בו נפש חיה את-כל-ירק עשב לאכלה ויהי-
 31 כן: וירא אלהים את-כל-אשר עשה והנה טוב מאד ויהי-
 ערב ויהי-בקר יום הששי: פ

ב 2

א ויכפו השמים והארץ וכל-צבאם: ויכל אלהים ביום
 השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי מפל-
 3 מלאכתו אשר עשה: ויברך אלהים את-יום השביעי
 ויקדש אתו כי בו שבת מפל-מלאכתו אשר-ברא אלהים

4 לַעֲשׂוֹת: פ אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִכְרַתָּם
 בַּיּוֹם עָשׂוֹת יְהוָה אֱלֹהִים אֶרֶץ וּשְׁמַיִם: וְכָל־שֵׁיט הַשָּׂדֶה הִיא
 טָרֶם יִהְיֶה בָאָרֶץ וְכָל־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרֶם יִצְמַח כִּי לֹא
 הַמְטִיר יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ וְאָדָם אֵין לַעֲבֹד אֶת־
 הָאָדָמָה: וְאֵד יַעֲלֶה מִן־הָאָרֶץ וְהִשְׁקָה אֶת־כָּל־פְּנֵי הָאָדָמָה: 6
 וַיִּצְרֹ יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם עָפָר מִן־הָאָדָמָה וַיִּפְחַח
 בְּאָפְיוֹ נְשָׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה: וַיִּשֹׁעַ יְהוָה 8
 אֱלֹהִים בְּן־בְּעֻזֹן מִקְדָּם וַיִּשֶׂם שֵׁם אֶת־הָאָדָם אִשָּׁר יִצְרָ:
 וַיִּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאָדָמָה כָּל־עֵץ נִחְמַד לְמַרְאֵה 9
 וְטוֹב לְמֵאֲכָל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַיָּן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע:
 וַנְּהַר יִצְא מִצְּדוֹן לְהַשְׁקוֹת אֶת־הַיָּן וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה י
 לְאַרְבַּעַת רְאשִׁים: שֵׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסִּבְבַּ אֶת כָּל־ 11
 אֶרֶץ תְּחִינִלָּה אִשָּׁר־שֵׁם הַזֶּה־ב: וְזֶה־ב הָאָרֶץ הוּא טוֹב שֵׁם 12
 הַבְּדֵלַח וְאָבֹן הַשָּׂהֶם: וְשֵׁם־הַנְּהַר הַשְּׁנַיִ גִּיחוֹן הוּא הַסּוֹבֵב 13
 אֶת כָּל־אֶרֶץ פּוּשִׁ: וְשֵׁם הַנְּהַר הַשְּׁלִישִׁי חַדְקֵל הוּא הַהֹלֵךְ 14
 קִדְמַת אִשָּׁר וְהַנְּהַר הָרְבִיעִי הוּא פָּרַת: וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים טו
 אֶת־הָאָדָם וַיִּנְחָהוּ בְּגֶן־עֵדֶן לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ: וַיִּצְרֹ יְהוָה 16
 אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם לְאֹמֵר מִפֶּלַע עֵץ־הַיָּן אָכַל תֹּאכְל: וַיִּמְעַץ 17
 הַדַּעַת טוֹב וְרָע לֹא תֹאכְל מִמֶּנּוּ כִּי בַיּוֹם אָכַלְתָּ מִמֶּנּוּ מוֹת
 תָּמוּת: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא־טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבַדּוֹ 18
 אֶעֱשֶׂה־לּוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ: וַיִּצְרֹ יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאָדָמָה כָּל־ 19
 חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּבְרָא אֶל־הָאָדָם לְרֵאוֹת
 מִה־יִקְרָא־לּוֹ וְכָל־אִשָּׁר יִקְרָא־לּוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ:
 וַיִּקְרָא הָאָדָם שְׁמוֹת לְכָל־הַבְּהֵמָה וּלְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכָל־חַיַּת כ
 הַשָּׂדֶה וּלְאָדָם לֹא־מָצָא עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ: וַיִּפְּלֵ יְהוָה אֱלֹהִים 21
 וַתְּרַדְמָה עַל־הָאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אֶחָת מִצְּלָעָתָיו וַיִּסְבֵּר בְּפִטְר
 תַּחְתָּנָהּ: וַיִּבְנֶן יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הַצֶּלַע אִשָּׁר־לָקַח מִן־ 22
 הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיִּבְרָאָה אֶל־הָאָדָם: וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הִפְעַם 23
 עָצָם מִעֲצָמִי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ
 לָקַחְתָּ־זֹאת: עַל־כֵּן יַעֲזֹב־אִישׁ אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק 24

כח באשתו והיו לבשר אחד: ויהיו שניהם ערופים האדם
ואשתו ולא יתבטשו:

ג 3

- א והנחש היה ערום מפל חית השדה אשר עשה יהוה
אלהים ויאמר אל-האשה אף פי-אמר אלהים לא
2 תאכלו מפל עץ הגן: ותאמר האשה אל-הנחש מפרי עץ
3 הגן נאכל: ומפרי העץ אשר בתוך-הגן אמר אלהים לא
4 תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמתו: ויאמר הנחש אל-
האשה לא-מות תמתו: פי ידע אלהים פי ביום אכלכם
ממנו ונשקחו עיניכם והייתם כאלהים ידעי טוב ורע:
6 ותרא האשה פי טוב העץ למאכל וכי תאוה-היא לעיני
ונחמד העץ להשפיל ותפק מפריו ותאכל ותתן גם-לאישה
7 עמה ויאכל: ותשקחה עיני שניהם וידעו פי עירום הם
8 ויתפרו עלה תאוה ויעשו להם חגורת: וישמעו את-קול
יהוה אלהים מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא האדם ואשתו
9 מפני יהוה אלהים בתוך עץ הגן: ויגרא יהוה אלהים
י אל-האדם ויאמר לו איפה: ויאמר את-קלח שמעתי בגן
11 ואיגרא פי-עירם אנכי ואחבא: ויאמר מי הגיד לך פי עירם
אתה המן-העץ אשר צויתיה לבלתי אכל-ממנו אכלת:
12 ויאמר האדם האשה אשר נתתה עמדי היא נתנה-לי מן-
13 העץ ואכל: ויאמר יהוה אלהים לאשה מה-זאת עשית
14 ותאמר האשה הנחש השיאני ואכל: ויאמר יהוה אלהים:
אל-הנחש פי עשית זאת ארור אתה מפל-הפקמה ומפל
חית השדה על-גחונך תלך ועפר תאכל כל-ימי חייה:
טו ואיבה: אשית בינה ובין האשה ובין זרעה ובין זרעה היא
16 וישוקן ראש ואתה תשופפו עקב: א אל-האשה
אמר הרבה ארבה עצבונה והרבה בעצב תלדי בנים ואל-
17 אישה תשוקתה והיא ימשל-בה: ו האדם אמר
פי שמעת לקול אשתך ותאכל מן-העץ אשר צויתיה לאמר
לא תאכל ממנו ארורה האדמה בעבידתך בעצבון תאכלנה
18 כל ימי חייה: וקוץ ודרדר תצמיח לה ואכלת את-עשב

19 והשדה: בזעת אפיה תאכל לחם עד שויקה אל-האדמה פי
 ממנה לקחת פי-עפר אלה ואל-עפר תשוב: ויקרא האדם כ
 שם אשתו חוה פי הוא היתה אם כל-חי: ויעש יהוה 21
 אלהים לאדם ולאשתו פתנות עור וילבשם: פ ויאמר 22
 יהוה אלהים הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע
 ועתה פן-אשלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי
 לעולם: וישלחתי יהוה אלהים מן-עדן לעבד את-האדמה 23
 אשר לקח משם: ויגרש את-האדם וישכן מקדם לבן-עדן 24
 את-הפרדים ואת להט תהרב המתהפכת לשמר את-הרר
 עץ החיים:

4 7

והאדם ידע את-חוה אשתו ותהר ותלד את-קין א
 ותאמר קניתי איש את-יהוה: ותסוף לקנח את-אחיו את- 2
 הבל ויהי-הבל רעה צאן וקין הוה עבד אדמה: ויהי 3
 מעץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה ליהוה: והבל 4
 הביא גם-הוא מבכרות צאנו ומחלבהו וישע יהוה אל-הבל
 ואל-מנחתו: ואל-קין ואל-מנחתו לא שעה ויחר לקין ח
 מאד וישלו פניו: ויאמר יהוה אל-קין למה חרה לך 6
 ולמה נשלו פניך: הלא אסתיטיב שאת ואם לא תיטיב 7
 לשפת חטאת רבץ ואליה תשוקתו ואתה תמשל-בו: 8
 ויאמר קין אל-הבל אחיו ויהי בתיחתם בשדה ויקם קין 9
 אל-הבל אחיו ויהרגהו: ויאמר יהוה אל-קין אי הבל 10
 אחיך ויאמר לא ידעתי השמר אחי אנכי: ויאמר מה עשית 11
 קול דמי אחיך צעקים אלי מן-האדמה: ועתה ארור אתה 12
 מן-האדמה אשר פצתה את-פיה לקחת את-דמי אחיך
 מידך: פי תעבד את-האדמת לא-תסוף תת-פחה לך נע 13
 ונד תהיה בארץ: ויאמר קין אל-יהוה גדול עוני משוא: 14
 הן גרשתי אתי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתור ויהייתי 15
 נע ונד בארץ והיה כל-מצאי יהרגני: ויאמר לו יהוה לכן 16
 כל-הרג קין שבועתים יקם וישם יהוה לקין אות לבלתי
 הפות-אתו כל-מצאו: ויצא קין מלפני יהוה וישב בארץ- 17
 נוד קדמת-עדן: וידע קין את-אשתו ותהר ותלד את-חנוך

18 ויהי בנה עיר ויקרא שם העיר פתם בנו חנוה; ויולד
 לחנוה את-עירד ועירד ילד את-מחויאל ומחויאל ילד את-
 19 מתושאל ומתושאל ילד את-למה; ויבן-לו למה שתי
 כנשים שם האחת עדה ושם השנית צלה; ותלד עדה את-
 21 יבל היא היתה אבי ישב אהל ומקנה; ושם אחיו ייבל היא
 22 היתה אבי כל-תפס פנור ועיגב; וצלה גם-הוא ילדה את-
 תיבל לין ליש כל-חרש נחשת וברזל ואחות תיבל-קין
 23 נעמה; ויאמר למה לנשיו עדה וצלה שמעו קולי גשי למה
 האזנה אמרתי פי איש הרגתי לשפתי וילד לחברתי;
 24 כי שבדתיים יקם-קין ולמה שבדעים ושבדעה; וידע אדם
 25 עויל את-אשתו ותלד בן ותקרא את-שמו שת פי שת-לי
 26 אלהים זרע אחר תחת הבל פי הרגו קין; וילשת גם-הוא
 ילד-בן ויקרא את-שמו אנוש אז הניח לרא פתם
 והנה;

ה 5

א זה ספר תולדות אדם ביום ברא אלהים אדם בדמות אלהים
 2 עשה אתו; זכר ונקבה בראם ויברך אתם ויקרא את-שמם
 3 אדם ביום הבראם; ויחי אדם שלשים ומאת שנה ויולד
 4 בדמותו פצלמו ויקרא את-שמו שת; ויהיו ימי אדם אחריו
 ח הולידו את-שת שמנה מאת שנה ויולד בנים ובנות; ויהיו
 כל-ימי אדם אשר-חי תשע מאות שנה ושלשים שנה
 6 וימת; ׀ ויחיי-שת חמש שנים ומאת שנה ויולד
 7 את-אנוש; ויחיי-שת אחריו הולידו את-אנוש שבע שנים
 8 ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות; ויהיו פלוימי-שת
 שתיים עשרה שנה ותשע מאות שנה וימת; ׀
 9 ויחי אנוש השבעים שנה ויולד את-קינן; ויחי אנוש אחריו
 הולידו את-קינן חמש עשרה שנה ושמנה מאות שנה ויולד
 11 בנים ובנות; ויהיו פלוימי אנוש חמש שנים ומאת
 12 שנה וימת; ׀ ויחי קינן שבעים שנה ויולד את-
 13 מהללאל; ויחי קינן אחריו הולידו את-מהללאל ארבעים
 14 שנה ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות; ויהיו פלוימי
 15 קינן עשר שנים ותשע מאות שנה וימת; ׀ ויחי

16 מְהַלְלָאֵל חֲמֵשׁ שָׁנִים וְשָׁשִׁים שָׁנָה וַיֹּלְדֵת אֶת־יִרְדֹּ; וַיְחִי
 מְהַלְלָאֵל אַחֲרָי הוֹלִידוּ אֶת־יִרְדֹ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת
 17 שָׁנָה וַיֹּלְדֵת בָּנִים וּבָנוֹת; וַיְהִי־לֵי כָל־יְמֵי מְהַלְלָאֵל חֲמֵשׁ
 18 וְתִשְׁעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת: ׀ וַיַּחֲיֶי־יִרְדֹ
 19 שְׁתַּיִם וְשָׁשִׁים שָׁנָה וּמֵאֶת שָׁנָה וַיֹּלְדֵת אֶת־חֲנוּךְ; וַיַּחֲיֶי־יִרְדֹ
 אַחֲרָי הוֹלִידוּ אֶת־חֲנוּךְ שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלְדֵת בָּנִים
 וּבָנוֹת; וַיְהִי־לֵי כָל־יְמֵי־יִרְדֹ שְׁתַּיִם וְשָׁשִׁים שָׁנָה וְתִשְׁעֵ מֵאוֹת כ
 21 שָׁנָה וַיָּמָת: ׀ וַיְחִי חֲנוּךְ חֲמֵשׁ וְשָׁשִׁים שָׁנָה וַיֹּלְדֵת
 22 אֶת־מֶתוּשֶׁלַח; וַיִּתְּהַלֶּךְ חֲנוּךְ אֶת־הָאֱלֹהִים אַחֲרָי הוֹלִידוּ
 23 אֶת־מֶתוּשֶׁלַח שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלְדֵת בָּנִים וּבָנוֹת; וַיְהִי
 24 כָל־יְמֵי חֲנוּךְ חֲמֵשׁ וְשָׁשִׁים שָׁנָה וְשְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה; וַיִּתְּהַלֶּךְ
 25 חֲנוּךְ אֶת־הָאֱלֹהִים וַאֲיֻלָּנוּ כִּי־לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים: ׀ וַיְחִי כח
 מֶתוּשֶׁלַח שְׁבַע וְשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמֵאֶת שָׁנָה וַיֹּלְדֵת אֶת־לֶמֶךְ;
 26 וַיְחִי מֶתוּשֶׁלַח אַחֲרָי הוֹלִידוּ אֶת־לֶמֶךְ שְׁתַּיִם וְשְׁמוֹנִים שָׁנָה
 27 וְשְׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלְדֵת בָּנִים וּבָנוֹת; וַיְהִי־לֵי כָל־יְמֵי
 מֶתוּשֶׁלַח תִּשְׁעֵ וְשָׁשִׁים שָׁנָה וְתִשְׁעֵ מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת: ׀
 28 וַיְחִי־לֶמֶךְ שְׁתַּיִם וְשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמֵאֶת שָׁנָה וַיֹּלְדֵת בֶּן;
 29 וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ נֹחַ לְאֹמֶר זֶה וַיִּנְחַמְנוּ מִמַּעַשְׂשֵׁנוּ וּמִעַצְבוֹן
 יְדִינוּ מִן־הָאָדָמָה אֲשֶׁר אָרְרָה יְהוָה; וַיַּחֲיֶי־לֶמֶךְ אַחֲרָי הוֹלִידוּ ל
 אֶת־נֹחַ חֲמֵשׁ וְתִשְׁעִים שָׁנָה וְחֲמֵשׁ מֵאֶת שָׁנָה וַיֹּלְדֵת בָּנִים
 וּבָנוֹת; וַיְהִי כָל־יְמֵי־לֶמֶךְ שְׁבַע וְשָׁבְעִים שָׁנָה וְשְׁבַע מֵאוֹת
 31 שָׁנָה וַיָּמָת: ׀ וַיְהִי־נֹחַ בֶּן־חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלְדֵת
 32 נֹחַ אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת:

6 1

א וַיְהִי כִי־הִתַּל הָאָדָם לְרֹב עַל־פְּנֵי הָאָדָמָה וּבָנוֹת יִלְדוּ
 2 לָהֶם; וַיִּרְאוּ בְנֵי־הָאֱלֹהִים אֶת־בָּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הָיוּ
 3 וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכָּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ; וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא־יִדּוֹן
 4 וַיְחִי בָאָדָם לְעֹלָם בְּשָׁנָם הַיָּא כְּשֶׁר וְחַיִּי וַיְמִיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים
 שָׁנָה; הַנִּפְסָלִים הָיוּ כְּאֶרֶץ בְּיָמֵים הַהֵם וְגַם אַחֲרֵי־כֵן אֲשֶׁר
 יָבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶל־בָּנוֹת הָאָדָם וַיִּלְדוּ לָהֶם הַנִּפְסָרִים

ה אֲשֶׁר מֵעוֹלָם אֲנֹשֵׁי הַשָּׁמַיִם: ס וַיֵּרָא יְהוָה כִּי רַבָּה רָעַת
הָאָדָם בָּאָרֶץ וְכָל-יֹצֵר מִהַשָּׁכֶת לִבּוֹ רָק רָע כָּל-הַיּוֹם:
6 וַיִּנְחָם יְהוָה כִּי-עָשָׂה אֶת-הָאָדָם בָּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֵל-לִבּוֹ:
7 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֲמַחֶה אֶת-הָאָדָם אֲשֶׁר-בְּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי
הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד-בְּהֵמָה עַד-רֶמֶשׂ עַד-עוֹף הַשָּׁמַיִם כִּי
8 נַחַמְתִּי כִּי עָשִׂיתֶם: וְנַח מֵצָא חַן בְּעֵינֵי יְהוָה: ס

פרשת נח.

9 אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֶת-
י האֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ-נֹחַ: וַיּוֹלֵד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת-שָׁם אֶת-
11 חָם וְאֶת-יָפֶת: וַתִּשְׁכַּח הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ
12 חָמָס: וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת-הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי-הִשְׁחִית
13 כָּל-בָּשָׂר אֶת-דְּרָכָו עַל-הָאָרֶץ: ס וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ
14 קַץ כָּל-בָּשָׂר בָּא לִפְנֵי כִּי-מִלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם
15 וְהִגַּנְנִי מִשְׁחִיתֶם אֶת-הָאָרֶץ: עָשָׂה לָךְ תֵּבַת עֲצֵי-גֹפֶר קָנִים
16 כִּי תַעֲשֶׂה אֹתָהּ תִּבְנֶהָ וְכִסִּיתָ אֹתָהּ מַבִּית וּמְחוּץ בַּכֹּפֶר: וְזֶה
17 אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַמָּה אַרְבֵּי הַתֵּבַת חֲמִשִּׁים
18 אַמָּה רֹחֶבָה וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתָה: צֹהַר תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה
19 וְאֶל-אַמָּה תִּכְלְנָהּ מִלְּמַעַלָּה וּפִתַח הַתֵּבָה בַּצִּדָּה תַּשִּׂים
20 תַּחְתָּיִם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים תַּעֲשֶׂה: וְאֲנִי הִנְנִי מְבִיא אֶת-הַמַּבּוּל
21 מַיִם עַל-הָאָרֶץ לַשָּׁחַת כָּל-בָּשָׂר אֲשֶׁר-בּוֹ רֵיחַ חַיִּים מִתַּחַת
22 הַשָּׁמַיִם כָּל אֲשֶׁר-בָּאָרֶץ יָגוּעַ: וְהִקְמַתִּי אֶת-בְּרִיתִי אִתְּךָ
וּבָאתְ אֵל-הַתֵּבָה אִתְּךָ וּבְנֵיךָ וְאִשְׁתְּךָ וְנָשְׁי-בְנֵיךָ אִתְּךָ:
19 וּמִכָּל-הַחַי מִכָּל-בָּשָׂר שְׁנַיִם מִכָּל תִּבְיָא אֶל-הַתֵּבָה לְהַחֲיָה
כ אִתְּךָ זָכָר וּנְקֵבָה יְהִי: מִהָעוֹף לְמִינֵהוּ וּמִן-הַבְּהֵמָה לְמִינֵהּ
מִכָּל רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינֵהוּ שְׁנַיִם מִכָּל יָבֹא אֵלֶיךָ לְהַחֲיֹת:
21 וְאִתְּךָ קַח-לָךְ מִכָּל-מֵאֻכָּל אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְאִסַּסְתָּ אֵלֶיךָ וְהָיָה
22 לָךְ וּלְהֵם לְאֻכְלָה: וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים
כִּן עָשָׂה:

7 1

א וַיֹּאמֶר יְהוָה לְנֹחַ בֹּא-אִתְּךָ וְכָל-בְּרִיתְךָ אֶל-הַתֵּבָה כִּי-אִתְּךָ
ב רָאִיתִי צַדִּיק בְּדוֹר הַזֶּה: מִכָּל הַבְּהֵמָה הַשְּׂוֹהֶה

תִּקַּח לָהּ שָׂבָעָה שָׂבָעָה אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא
 טְהוֹרָה הוּא שְׁנַיִם אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ: 3 גַּם מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם שְׂבָעָה
 שְׂבָעָה זָכָר וְיִגְבְּהָ לְחַיּוֹת זָרַע עַל־סֻּנֵי כָל־הָאָרֶץ: 4 פִּי לְיָמִים
 עוֹד שְׂבָעָה אָנֹכִי מִמַּטִּיר עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים
 לַיְלָה וּמַחִיתִי אֶת־כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי מֵעַל סֻּנֵי הָאָדָמָה:
 וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּהוּ יְהוָה: 5 וְנָח בֶּן־שָׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה 6
 וְהַמַּבּוּל הָיָה מַיִם עַל־הָאָרֶץ: 7 וַיִּבֶא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וְנִשְׁתֵּי־
 בָנָיו אִתּוֹ אֶל־הַתֵּבָה מִסֻּנֵי מִי הַמַּבּוּל: 8 מִן־הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה
 וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינָנָה טְהוֹרָה וּמִן־הָעוֹף וְכָל אֲשֶׁר־רָמַשׁ
 עַל־הָאָדָמָה: 9 שְׁנַיִם שְׁנַיִם בָּאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתֵּבָה זָכָר וְיִגְבְּהָ
 כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ: 10 וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים וּמִי הַמַּבּוּל י
 הָיוּ עַל־הָאָרֶץ: 11 בַּשָּׁנֹת שֵׁשׁ־מֵאוֹת שָׁנָה לְחַיֵּי־נֹחַ בְּחַדָּשׁ
 הַשְּׁנַיִ בְּשִׁבְעָה־עָשָׂר יוֹם לְחַדָּשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקָעוּ כָּל־מַעְיָנוֹת
 הַתְּהוֹם רַבָּה וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם נִסְתַּחֲחוּ: 12 וַיְהִי הַנֶּשֶׁם עַל־הָאָרֶץ
 אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה: 13 בַּעֲצֹם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ וְשֵׁם־
 נֹחַם וַיִּסַּף נֹחַ וְאִשְׁתּוֹ נָחַ וּשְׁלֹשַׁת גְּשֵׁי־בָנָיו אִתָּם אֶל־
 הַתֵּבָה: 14 הַמָּה וְכָל־חַיָּיהָ לְמִינָהּ וְכָל־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְכָל־
 הָרֶמֶשׁ הָרֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְכָל־הָעוֹף לְמִינָהּ כָּל־
 צִפּוֹר כָּל־כַּנְּף: 15 וַיִּבֶאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתֵּבָה שְׁנַיִם שְׁנַיִם מִכָּל־
 הַבָּשָׂר אֲשֶׁר־בוֹ רֵיחַ חַיִּים: 16 וְהַבָּאִים זָכָר וְיִגְבְּהָ מִכָּל־בָּשָׂר
 כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים וַיִּסְגֹּר יְהוָה בַּעֲדָיו: 17 וַיְהִי
 הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל־הָאָרֶץ וַיִּרְבּוּ הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ אֶת־
 הַתֵּבָה וַתָּרָם מֵעַל הָאָרֶץ: 18 וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיִּרְבּוּ מְאֹד עַל־
 הָאָרֶץ וַתִּלָּךְ הַתֵּבָה עַל־סֻּנֵי הַמַּיִם: 19 וְהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד
 עַל־הָאָרֶץ וַיִּכְסּוּ כָּל־הַהָרִים הַגְּבוּהִים אֲשֶׁר־תַּחַת כָּל־
 הַשָּׁמַיִם: 20 תָּמַשׁ עֲשָׂרָה אַמָּה מִלְּמַעְלָה גָּבְרוּ הַמַּיִם וַיִּכְסּוּ כ
 הַהָרִים: 21 וַיִּגְוַע כָּל־בָּשָׂר הָרֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ בַּעוֹף וּבַבְּהֵמָה
 וּבַחַיָּה וּבְכָל־הַשָּׂרֵץ הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ וְכָל הָאָדָם: 22 כָּל אֲשֶׁר
 נִשְׁמַת־רוּחַ חַיִּים בְּאִפּוֹ מִכָּל אֲשֶׁר בָּחַרְבָה מִתּוֹ: 23 וַיִּמַּח אֶת־
 כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר עַל־סֻּנֵי הָאָדָמָה מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׁ
 וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּמַּחוּ מִן־הָאָרֶץ וַיִּשְׂאָר אֶחָ־נֹחַ וְאִשְׁתּוֹ
 אִתּוֹ בַּתֵּבָה: 24 וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל־הָאָרֶץ חַמְשִׁיּוֹת וּמֵאֵת יוֹם:

ח 8

א ויזכר אלתיס את נח ואת פל התחיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתבה ויעבר אלתיס רוח על הארץ וישפכו המים: ויסכרו מעינת תהום וארבת השמים ויכלא המשם מן השמים: וישבו המים מעל הארץ הלוך ושוב ויחסרו המים מקצה חמשים ומאת יום: ותנח התבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט: והמים היו הלוך וחסור עד החדש העשירי בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים: ויהי מקץ ארבעים יום ויפתח נח את חלון התבה אשר עשה: וישלח את הערב ויצא יצוא ושוב עד יבשת המים מעל הארץ: וישלח את היונה מאתו לראות הקלו המים מעל פני האדמה: ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה ותשב אליו אל התבה פי מים על פני כל הארץ וישלח ידו ויגחה ויבא אתה אליו אל התבה: ויחל עוד שבעת ימים אחרים ויסף שלח את היונה מן התבה: ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפייה וידע נח פי קלו המים מעל הארץ: ויחל עוד שבעת ימים אחרים וישלח את היונה ולא יספה שוב אליו עוד: ויהי באות ושש מאות שנה בראשון באחד לחדש חרבו המים מעל הארץ ויסר נח את מקסה התבה וירא והנה חרבו פני האדמה: ובחדש השלישי בשבעה ועשרים יום לחדש יבשה הארץ: וידבר אלתיס אל נח לאמר: צא מן התבה אתה ואשתך ובניך ובנותיך וכל בהמה אשר אתך מכל בשר בעוף ובהמה ובכל הרהמש הרמש על הארץ הוצא אתך ושרצו בארץ וסרו רכבי על הארץ: ויצא נח ובניו ואשתו ובנותיו אתו: פל התחיה פל הרמש וכל העוף פל רומש על הארץ למשפחתיהם וצאו מן התבה: ויכן נח מזבח ליהוה ויגח מכל בהמה הטהרה ומכל העוף הטהור ויעל עלת במזבח: וירח יהוה את ריח הטהרה ויאמר יהוה אל לבו לא אספ לקלל עוד את האדמה בעבור האדם פי יצר לב

ו יצא ק' v. 17.

הָאָדָם רַע מִנְעֻרָיו וְלֹא-אָכַף עוֹד לְהַפּוֹת אֶת-פְּלִיחֵי פְּאֵר
עֲשִׂיתִי אֶלֶד פְּלִיחֵי הָאָרֶץ זָרַע וְקָצִיר וְקָר וְחֹם וְקִיץ וְחֹרֶף 22
וַיּוֹם וְלֵילָה לֹא יִשְׁכַּחוּ:

ט 9

וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-נֹחַ וְאֶת-בָּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם סֵרוּ וּרְבוּ א
וּמְלֵאוּ אֶת-הָאָרֶץ: וּמִזֶּרְעֵכֶם וְהִתְקַבְּלָם יְהוָה עַל פְּלִיחֵי 2
הָאָרֶץ וְעַל כָּל-עוֹף הַשָּׁמַיִם כְּכֹל אֲשֶׁר תִּרְמַשׁ הָאֲדָמָה
וּבְכָל-דְּגַי הַיָּם בְּיַדְכֶם נִתְּנוּ: כָּל-רִמָּשׁ אֲשֶׁר-הוּא חַי לָכֶם 3
יְהִיָּה לְאֻכְלָה פִּירְק עֵשֶׂב נִתְּתִי לָכֶם אֶת-כָּל: אֲדָם-בָּשָׂר 4
בְּנִפְשׁוֹ דָּמוֹ לֹא תֹאכְלוּ: וְאֲדָם אֶת-דַּמְכֶם לְנִפְשׁוֹתֵיכֶם אֲדָרְשׁ 5
מִיַּד כָּל-חַיָּה אֲדָרְשָׁנָה וּמִיַּד הָאָדָם מִיַּד אִישׁ אָחִיו אֲדָרְשׁ
אֶת-נִפְשׁוֹ הָאָדָם: שִׁפָּה דָם הָאָדָם בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּה פִּי בְּצַלֵּם 6
אֱלֹהִים עֲשֵׂה אֶת-הָאָדָם: וְאִתְּם סֵרוּ וּרְבוּ שִׂרְצוּ בְּאָרֶץ 7
וּרְבוּ-בָהּ: ס וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-נֹחַ וְאֶל-בָּנָיו אִתְּוּ 8
לֵאמֹר: וְאֲנִי הִנְנִי מַקְיִם אֶת-בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְאֶת-זֶרְעֵכֶם 9
אֲחֵרֵיכֶם: וְאֵת כָּל-נִפְשׁוֹ הַחַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם בְּעוֹף בְּפִהֶמָּה 10
וּבְכָל-חַיַּת הָאָרֶץ אִתְּכֶם מִכָּל יֹצְאֵי הַתְּבֹהַ לְכָל חַיַּת הָאָרֶץ:
וְהִקְמַתִי אֶת-בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְלֹא-יִפְרָת כָּל-בָּשָׂר עוֹד מִמֶּי 11
הַמַּבּוּל וְלֹא-יְהִיָּה עוֹד מַבּוּל לְשַׁחַת הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים 12
זֹאת אֹתֵת-הַבְּרִית אֲשֶׁר-אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל-נִפְשׁוֹ
חַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם לְדֹרֹת עוֹלָם: אֶת-קַשְׁתִּי נִתְּתִי בְּעָנָן וְהַיְתָה 13
לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ: וְהָיָה בְּעָנָן עָנָן עַל-הָאָרֶץ 14
וְנִרְאָתָה הַקַּשְׁתַּת בְּעָנָן: וְזָכַרְתִּי אֶת-בְּרִיתִי אֲשֶׁר בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם 15
וּבֵין כָּל-נִפְשׁוֹ חַיָּה כְּכֹל-בָּשָׂר וְלֹא-יְהִיָּה עוֹד הַפְּלִימִם לְמַבּוּל
לְשַׁחַת כָּל-בָּשָׂר: וְהַיְתָה הַקַּשְׁתַּת בְּעָנָן וְרִאִיתִיהָ לְזָכֹר בְּרִית 16
עוֹלָם בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין כָּל-נִפְשׁוֹ חַיָּה כְּכֹל-בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל-
הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-נֹחַ זֹאת אֹתֵת-הַבְּרִית אֲשֶׁר 17
הִקְמַתִי בֵּינִי וּבֵין כָּל-בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל-הָאָרֶץ: ס וַיְהִי 18
כִּנְי-נֹחַ הַיּוֹצְאִים מִן-הַתְּבֹהַ שֵׁם נֹחַם וַיִּפְּתַח נֹחַם הוּא אָבִי
כָּנָעַן: שְׁלֵטָה אֱלֹה בְּנֵי-נֹחַ וּמֵאֵלֶּה נִסְפָּה כָּל-הָאָרֶץ: 19
וַיִּחַל נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּשַׁע פָּרִם: וַיִּשְׁתֶּה מִן-הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר 20
וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֹהֶלְתָּה: וַיֵּרָא חָם אָבִי בְנֵעַן אֶת עֶרְוַת אָבִיו 21

23 וַיַּגֵּד לְשֵׁנֵי-אָחָיו בְּחֹיץ: וַיִּקַּח שָׁם וַיִּסַּת אֶת-הַשְּׂמֵלָה
 וַיֵּשִׂימוּ עַל-שָׂכְמָם שֵׁנֵיהֶם וַיִּלְכוּ אַחֲרָיִת וַיִּכְסּוּ אֶת עֲרֹת
 24 אֲבֵיהֶם וַשֵּׁנֵיהֶם אַחֲרָיִת וְעֲרֹת אֲבֵיהֶם לֹא רָאוּ: וַיִּקַּץ נֹחַ
 כַּח מִיּוֹנוֹ וַיֵּדַע אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה לוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן: וַיֹּאמֶר אַרְוּ
 26 כְּנָעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה לְאָחָיו: וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי
 27 שָׁם וַיְהִי כְנָעַן עֶבֶד לַמּוֹ: יִסַּף אֱלֹהִים לְיִסָּף וַיִּשְׁפֹּן בְּאֶהְלִי-
 28 שָׁם וַיְהִי כְנָעַן עֶבֶד לַמּוֹ: וַיְחִי-נֹחַ אַחֵר הַמִּפְּבֹּל שָׁלֹשׁ
 29 מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמֵשִׁים שָׁנָה: וַיְהִי כָל-יְמֵי-נֹחַ תְּשֻׁעַ מַאוֹת
 שָׁנָה וַחֲמֵשִׁים שָׁנָה וַיָּמָת:

10

א וַאֲלֵה הוֹלְדֹת בְּנֵי-נֹחַ שָׁם חָם וַיִּסַּת וַיּוֹלְדוּ לָהֶם בָּנִים אַחֵר
 2 הַמִּפְּבֹּל: בְּנֵי לָשֶׁת גָּמַר וּמִגֹּזַג וּמְדִי וַיּוֹן וַתְּכַל וַיִּמְשָׁה וַחִירָם:
 3 וּבְנֵי גָמַר אֲשַׁכְנַז וַחֲגֵרְמָה: וּבְנֵי יוֹן אֱלִישָׁה
 4 וַחֲרָשִׁישׁ פִּתִּים וְדֻדָּנִים: מֵאֵלֶּה נִסְרְדוּ אֵינִי הַגּוֹיִם בְּאַרְצֹתָם
 6 אִישׁ לְלִשְׁנוֹ לְמִשְׁפַּחְתָּם כְּגוֹיֵיהֶם: וּבְנֵי חָם פּוֹשׁ וּמִצְרַיִם
 7 וַסּוּט וַכְּנַעַן: וּבְנֵי כוֹשׁ סִבָּא וַחֲוִילָה וַסְבֵּתָה וַרַעְמָה
 8 וַסְבֵּתְכָא וּבְנֵי רַעְמָה שָׁבָא וַדֻּדָּן: וְכוֹשׁ יֵלֵד אֶת-נִמְרֹד הוּא
 9 הַחַל לְהַיּוֹת גִּבּוֹר בְּאַרְצָ: הוּא-הִיָּה גִבּוֹר-צֵיד לִסְנֵי יְהוָה
 י עַל-כֵּן יֹאמֶר כְּנִמְרֹד גִּבּוֹר צֵיד לִסְנֵי יְהוָה: וַתְּהִי רֵאשִׁית
 11 מַמְלַכְתּוֹ כָּבֵל וַאֲרָה וַאֲבָד וּכְלָנָה בְּאַרְצָ שֹׁנַעַר: מִן-הָאַרְצָ
 הַהוּא יֵצֵא אֲשׁוּר וַיִּכֶן אֶת-נִינּוּה וְאֶת-רַחֲבֵת עִיר וְאֶת-
 12 כַּלְחָ: וְאֶת-רֶסֶן בֵּין נִינּוּה וּבֵין כַּלְח הוּא הָעִיר הַגְּדֹלָה:
 13 וּמִצְרַיִם יֵלֵד אֶת-לִוְיִים וְאֶת-עַנְמִים וְאֶת-לֶהָבִים וְאֶת-
 14 נַסְתָּחִים: וְאֶת-פִּתְרָסִים וְאֶת-פִּסְלָחִים אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִשָּׁם
 טו פְּלִשְׁתִּים וְאֶת-פִּסְתָּרִים: ס וַכְּנַעַן יֵלֵד אֶת-צִידֹן
 16 בְּכֹרֹ וְאֶת-חֵת: וְאֶת-הַיְבוּסִי וְאֶת-הָאֲמֹלִי וְאֶת הַגִּרְזָשִׁי:
 17 וְאֶת-הַחִוִּי וְאֶת-הָעַרְקִי וְאֶת-הַסִּינִי: וְאֶת-הָאֲרֹדִי וְאֶת-
 18 הַצְּמֵרִי וְאֶת-הַחֲמָתִי וְאֶחָר נִפְצוּ מִשְׁפַּחֹת הַכְּנַעֲנִי: וַיְהִי
 19 גְבוּל הַכְּנַעֲנִי מִצִּידֹן בְּאַכָה גְרָרָה עַד-עֵזָה בְּאַכָה סְדֻמָּה
 כ וְעַמְרָה וְאֲדָמָה וְצָבִים עַד-לָשֶׁע: אֵלֶּה בְנֵי-חָם לְמִשְׁפַּחְתָּם
 21 לְלִשְׁנָתָם בְּאַרְצֹתָם כְּגוֹיֵיהֶם: ס וְלָשֶׁם יֵלֵד גַּם-הוּא

22 אָבִי כָּל־בְּנֵי־עֵבֶר אֲחִי יִשָּׁת הַגָּדוֹל: בְּנֵי שָׁם עֵילָם וְאַשּׁוּר
 23 וְאַרְפַּכְשָׁד וְלֹד וְאַרְם: וּבְנֵי אָרַם עֹיץ וְחוּל וְגִתָּר וְמֶשׁ:
 24 וְאַרְפַּכְשָׁד יָלַד אֶת־שֵׁלַח וְשֵׁלַח יָלַד אֶת־עֵבֶר: וְלַעֵבֶר יָלַד
 שְׁנֵי בָנִים שָׁם הָאֶחָד פֶּלֶג כִּי בְיָמָיו נִפְלְגָה הָאָרֶץ וְשָׁם אֲחִיו
 26 יֶקְטָן: וְיֶקְטָן יָלַד אֶת־אֶלְמוּד וְאֶת־שֵׁלֶף וְאֶת־חֲצַרְמוֹת
 27 וְאֶת־יִרְחָ: וְאֶת־הַדּוּרָם וְאֶת־אֵינֹל וְאֶת־דִּקְלָה: וְאֶת־עֹבְלָל
 28 וְאֶת־אֲבִימָאֵל וְאֶת־שָׁבָא: וְאֶת־אוֹפֵר וְאֶת־חַוִּילָה וְאֶת־יֹבָב
 כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי יֶקְטָן: וַיְהִי מוֹשָׁבָם מִמִּשְׁאָ בְּאֶרֶץ סֶפֶרָה הַר ל
 הַקָּדָם: אֵלֶּה בְּנֵי־שָׁם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְלִשְׁנָתָם בְּאֶרְצוֹתָם לְגוֹיֵיהֶם: 31
 אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת בְּנֵי־נֹחַ לְתוֹלְדוֹתָם בְּגוֹיֵיהֶם וּמֵאֵלֶּה נִסְרְדוּ 32
 הַגּוֹיִם בְּאָרֶץ אַחַר הַמִּבּוּל:

ס

יא 11

וַיְהִי כֹל־הָאָרֶץ שָׁפָה אֶחָת וּדְבָרִים אֶחָדִים: וַיְהִי בְּנֹסְעֵם
 מִקֶּדֶם וַיִּמְצְאוּ בְּקֶעֶה בְּאָרֶץ שִׁנְעָר וַיִּשְׁבּוּ שָׁם: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ
 אֶל־רֵעֵהוּ הִבֵּה נִלְבְּנָה לְבָנִים וְנִשְׂרָפָה לְשָׂרָפָה וְתִהְיֶה לָּהֶם
 הַלְּבָנָה לְאָבָן וְהַחֲמֹר הִיָּה לָּהֶם לְחֹמֶר: וַיֹּאמְרוּ הִבֵּה 4
 נִבְנֶה־לָּנוּ עִיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בַשָּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה־לָּנוּ שָׁם פֶּתַח
 נְפוֹץ עַל־סַנֵּי כֹל־הָאָרֶץ: וַיִּרְדַּ וַיְהִי לִרְאֹת אֶת־הָעִיר וְאֶת־ח
 הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בְּנֵי בְנֵי הָאָדָם: וַיֹּאמֶר יְהוָה הֵן עִם אֶחָד 6
 וְשָׂפָה אֶחָת לְכֻלָּם וְזֶה הַחֲלֹם לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה לֹא־יִבְצָר
 מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת: הִבֵּה נִרְדֶּה וְנִבְלָה שָׁם שְׂפָתָם 7
 אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ אֶת־שֵׁפֶת רֵעֵהוּ: וַיִּפֹּץ יְהוָה אֹתָם מִשָּׁם 8
 עַל־סַנֵּי כֹל־הָאָרֶץ וַיַּחְדְּלוּ לִבְנֵת הָעִיר: עַל־כֵּן קָרָא שְׂמֵהּ 9
 בָּבֶל כִּי־שָׁם בָּלְל יְהוָה אֶת־שְׂפַת כָּל־הָאָרֶץ וּמִשָּׁם הִפְיָצָם
 יְהוָה עַל־סַנֵּי כֹל־הָאָרֶץ: ס אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת שָׁם שָׁם י
 בֶּן־מֵאֹת שָׁנָה וַיּוֹלַד אֶת־אַרְפַּכְשָׁד שְׁנַתִּים אַחַר הַמִּבּוּל:
 וַיְחִי־שָׁם אַחֲרָי הוֹלִידוֹ אֶת־אַרְפַּכְשָׁד חֲמִשָּׁ מֵאוֹת שָׁנָה 11
 וַיּוֹלַד בָּנִים וּבָנוֹת: ס וְאַרְפַּכְשָׁד חָי חֲמִשָּׁ וּשְׁלֹשִׁים 12
 שָׁנָה וַיּוֹלַד אֶת־שֵׁלַח: וַיְחִי אַרְפַּכְשָׁד אַחֲרָי הוֹלִידוֹ אֶת־ 13
 שֵׁלַח שְׁלֹשׁ שָׁלִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלַד בָּנִים וּבָנוֹת: ס
 וְשֵׁלַח חָי שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלַד אֶת־עֵבֶר: וַיְחִי־שֵׁלַח אַחֲרָי 14

הוֹלִידוּ אֶת-עֵבֶר שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים
 16 וּבָנוֹת: ׀ וַיְחִי-עֵבֶר אַרְבַּע וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת-
 17 פֶּלֶג; וַיְחִי-עֵבֶר אַחֲרָיו הוֹלִידוּ אֶת-פֶּלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע
 18 מֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: ׀ וַיְחִי-פֶלֶג שְׁלֹשִׁים
 19 שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת-רֵעוּ: וַיְחִי-פֶלֶג אַחֲרָיו הוֹלִידוּ אֶת-רֵעוּ תִשַׁע
 כ שָׁנִים וּמֵאָתָּים שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: ׀ וַיְחִי רֵעוּ
 21 שְׁתַּיִם וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת-שָׂרוּג; וַיְחִי רֵעוּ אַחֲרָיו
 הוֹלִידוּ אֶת-שָׂרוּג שִׁבְעַת שָׁנִים וּמֵאָתָּים שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים
 22 וּבָנוֹת: ׀ וַיְחִי שָׂרוּג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת-נַחֲוֹר:
 23 וַיְחִי שָׂרוּג אַחֲרָיו הוֹלִידוּ אֶת-נַחֲוֹר מֵאָתָּים שָׁנָה וַיֹּלֶד
 24 בָּנִים וּבָנוֹת: ׀ וַיְחִי נַחֲוֹר תִּשַׁע וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וַיֹּלֶד
 כו אֶת-תֵּרַח: וַיְחִי נַחֲוֹר אַחֲרָיו הוֹלִידוּ אֶת-תֵּרַח תִּשַׁע-עֶשְׂרֵה
 26 שָׁנָה וּמֵאָתָּת שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: ׀ וַיְחִי-תֵּרַח
 27 שִׁבְעִים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת-אַבְרָם אֶת-נַחֲוֹר וְאֶת-הָרָן: וְאֵלֶּה
 הַזֹּלְדֹת תֵּרַח הוֹלִיד אֶת-אַבְרָם אֶת-נַחֲוֹר וְאֶת-הָרָן
 28 וְהָרָן הוֹלִיד אֶת-לוֹט: וַיִּמָּת הָרָן עַל-פְּנֵי תֵּרַח אָבִיו בְּאֶרֶץ
 29 מִלְּדָתוֹ בְּאֶרֶץ פְּשְׁדִּים: וַיִּקַּח אַבְרָם וְנַחֲוֹר לְהֵם נָשִׁים שֵׁם
 אִשְׁת־אַבְרָם שָׂרִי וְשֵׁם אִשְׁת־נַחֲוֹר מִלְכָּה בַת-הָרָן אֵבִי-
 ל מִלְכָּה וְאָבִי יִסְפָּה: וַתְּהִי שָׂרִי עֲקָרָה אֵין לָהּ וָלֶד:
 31 וַיִּקַּח תֵּרַח אֶת-אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת-לוֹט בְּנוֹ-הָרָן בְּרָבְנוֹ וְאֵת
 שָׂרִי בְּלִתּוֹ אִשְׁת־אַבְרָם בְּנוֹ וַיִּצְאֵי אִתָּם מֵאֶרֶץ פְּשְׁדִּים לְלֶכֶת
 32 אֶרֶצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ עַד-חָרָן וַיִּשְׁכְּבוּ שָׁם: וַיְהִי וַיְמִי-תֵּרַח
 חָמֵשׁ שָׁנִים וּמֵאָתָּים שָׁנָה וַיִּמָּת תֵּרַח בְּחָרָן: ׀

יב 12

פרשת לך לך

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם לְהִלְכֵךְ מֵאֶרֶצְךָ וּמִמְלַךְתְּךָ וּמִבֵּית
 2 אָבִיךָ אֶל-הָאֶרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָה: וְאֶעֱשֶׂה לְנֹפֶל גְּדוֹל וְאֶבְרַכְךָ
 3 וְאֶנְדִּילָה שְׂמֵךְ וְהָיָה בְּרַכָּה: וְאֶבְרַכְתָּ מִכְּבָרְיָה וּמִקְּלָלָה
 4 אֲזָר וְנִבְרַכְוִי כִּי כֹל מִשְׁפַּחַת הָאֲדָמָה: וַיִּלְכֵךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר
 דִּבֶּר אֱלֹהֵי יְהוָה וַיִּלְכֵךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בְּרַחֲמֵשׁ שָׁנִים
 ה וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מִחָרָן: וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת-שָׂרִי אִשְׁתּוֹ
 וְאֶת-לוֹט בְּרֵ-אָחִיו וְאֶת-כָּל-רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׂוּ וְאֶת-הַנַּפְשׁ

אֲשֶׁר-עָשׂוּ בְּחֶרֶן וַיֵּצְאוּ לְלֶכֶת אֶרְצָה פְּלֹנֵן וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה
 פְּלֹנֵן; וַיַּעֲבֹר אֲבָרָם בְּאֶרֶץ עַד מְקוֹם שָׂכָם עַד אֵלּוֹן מוֹרָה 6
 וַהֲפִנְעֵנִי אֲזִי בְּאֶרֶץ; וַיָּבֹא יְהוָה אֶל-אֲבָרָם וַיֹּאמֶר לְזֹרְעֵהָ 7
 אֲתָן אֶת-הָאֶרֶץ הַזֹּאת וַיִּבֶן שָׂם מִזְבֵּחַ לַיהוָה הַנִּרְאָה אֵלָיו;
 וַיַּעֲתֹק מִשָּׁם הַהִרְהָ מִקְדָּם לְבֵית־אֵל וַיֵּט אֹהֶלָה בֵּית־אֵל 8
 מִיָּם וְהָעִי מִקְדָּם וַיִּבְנוּ-שָׂם מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה;
 וַיִּסַּע אֲבָרָם הַלֹּהֶ וַנְּסֹוֹעַ הַנְּגַבָּה; פ וַיְהִי רַעֲב בְּאֶרֶץ 9
 וַיָּרֵד אֲבָרָם מִצְרַיִמָה לְגִיר שָׂם פִּרְכָּבֹד הַרַעֲב בְּאֶרֶץ; וַיְהִי 11
 בְּאֲשֶׁר הִקְרִיב לְבֹא מִצְרַיִמָה וַיֹּאמֶר אֶל-שָׂרִי אֲשֶׁתּוֹ הִנֵּה-
 נָא יָדַעְתִּי כִּי אִשָּׁה יִסַּת מִרְאָה אִתָּה; וְהָיָה כִּי-יִרְאוּ אֹתָהּ 12
 הַמִּצְרַיִם וַאֲמָרוּ אֲשֶׁתּוֹ זֹאת וְהִרְגוּ אֹתִי וְאַתָּה יַחֲיוּ; אָמַר- 13
 נָא אֲתַתִּי אִתָּה לְמַעַן יִיטַב-לִי בְּעַבְדֹהָ וְהָיִיתִה נְסֻפִי בְּגֻלְתָּה;
 וַיְהִי כְּבֹא אֲבָרָם מִצְרַיִמָה וַיִּרְאוּ הַמִּצְרַיִם אֶת-הָאִשָּׁה 14
 כִּי-יִסַּת הוּא מְאֹד; וַיִּרְאוּ אֹתָהּ שָׂרִי פִרְעֹה וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ 15
 אֶל-פִּרְעֹה וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פִּרְעֹה; וְלֹאֲבָרָם וַיִּטְיֵב 16
 בְּעַבְדֹהָ וַיְהִי-לֹו צֹאן-וּבָקָר וְחֲמֹרִים וְעַבְדִּים וַאֲשֹׁת
 וְאֲתָנֹת וְגַמְלִים; וַיִּנְבֹּעַ יְהוָה אֶת-פִּרְעֹה גִבְעִים גְּדֹלִים 17
 וְאֶת-בֵּיתוֹ עַל-דִּבְרֵי שָׂרִי אִשָּׁת אֲבָרָם; וַיִּקְרָא פִּרְעֹה לְאֲבָרָם 18
 וַיֹּאמֶר מַה-זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי לָמָּה לֹא-הִצַּדְתָּ לִּי כִּי אֲשֶׁתְּךָ
 הוּא; לָמָּה אָמַרְתָּ אֲתַתִּי הוּא וַאֲמַח אֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה וְעַתָּה 19
 הִנֵּה אֲשֶׁתְּךָ קַח וְלֵךְ; וַיֵּצֵא עֲלָיו פִּרְעֹה אֲנָשִׁים וַיִּשְׁלְחוּ 20
 אֹתוֹ וְאֶת-אֲשֶׁתּוֹ וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר-לֹו;

יג 13

וַיַּעַל אֲבָרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאֲשֶׁתּוֹ וְכָל-אֲשֶׁר-לֹו וְלוֹט עִמּוֹ א
 הַנְּגַבָּה; וְאֲבָרָם פָּכַד מְאֹד בַּמִּקְנֵה פִּפְסוֹת וּבְזֵהָב; וַיִּלְךְ 2
 לְמִסְפָּלוֹ מִנְּגַב וְעַד-בֵּית־אֵל עַד-הַמְּקוֹם אֲשֶׁר-דָּוָה שָׂם אֹהֶלָה
 בְּתַחֲלָה בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין הָעִי; אֶל-מְקוֹם הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר- 4
 עָשָׂה שָׂם בְּרֹאשֹׁנָה וַיִּקְרָא שָׂם אֲבָרָם בְּשֵׁם יְהוָה; וַגַּם-לְלוֹט ח
 הַהִלְךְ אֶת-אֲבָרָם הָיָה צֹאן-וּבָקָר וְאֹהֶלִים; וְלֹא-נִשְׂא אֹתָם 6
 הָאֶרֶץ לְשִׁבְת יַחְדָּו כִּי-הָיָה רַכּוּשָׁם רָב וְלֹא יָכֹלוּ לְשַׁבֵּת
 יַחְדָּו; וַיְהִי-רִיב בֵּין רַעֲי מִקְנֵה-אֲבָרָם וּבֵין רַעֲי מִקְנֵה-לוֹט 7
 וַהֲפִנְעֵנִי וְהַסְרֵנִי אֲזִי יִטַּב בְּאֶרֶץ; וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֶל-לוֹט 8

אהלו קרי v. 8.

אהלו קרי v. 3.

אַל-נָּא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין רְעִי וּבֵין רְעִיךָ כִּי-
 9 אֲנָשִׁים אַחִים אֲנַחְנוּ; הֲלֹא כָל-הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ הִסְרָד נָא
 י מַעֲלֵי אִם-תִּשְׁמָאֵל וְאִימָנָה וְאִם-הַיָּמִין וְאִם-מֵאִילָה; וְיִשְׂאֵר-
 לֹוט אֶת-עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת-כָּל-כִּפְר הַיִּרְדֵּן כִּי כָלָה מִשְׁקָה
 לְפָנָיו שַׁחַת יְהוָה אֶת-סֹדֶם וְאֶת-עַמּוּנָה כְּגֹן-יְהוָה כְּאָרֶץ
 11 מִצְרַיִם בְּאֶחָה צָעַר; וַיִּבְחַר-לוֹ לֹוט אֶת כָּל-כִּפְר הַיִּרְדֵּן
 12 וַיֵּסֶע לֹוט מִקְדָּם וַיִּפְרְדוּ אִישׁ מֵעַל אָחִיו; אַבְרָם וַיֵּשֶׁב
 13 בְּאָרֶץ-כְּנָעַן וְלֹוט יָשָׁב בְּעָרֵי הַכְּפָר וַיֵּאֱהָל עַד-סֹדֶם; וְאֲנָשֵׁי
 14 סֹדֶם רָעִים וְחַשְׂאִים לַיהוָה מְאֹד; וַיהוָה אָמַר אֶל-אַבְרָם
 אַחְרַי הִסְרָד-לֹוט מֵעַמּוֹ שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה מִן-הַמָּקוֹם
 טו אֲשֶׁר-אַתָּה שָׂם צַפְנָה וְנִגְבָּה וְקַדְמָה וַיִּמָּה; כִּי אֶת-כָּל-
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר-אַתָּה רֹאֵה לְךָ אֶתְנַנֶּה וְלִזְרַעְךָ עַד-עוֹלָם;
 16 וְשִׁמְתִי אֶת-זְרַעְךָ כְּעֶסֶר הָאָרֶץ אֲשֶׁר אִם-יִוָּכַל אִישׁ לְמַנּוֹת
 17 אֶת-עֶסֶר הָאָרֶץ בָּם זְרַעְךָ וַיִּמָּנָה; קוֹם הַתְּהַלֵּךְ בְּאָרֶץ
 18 לְאַרְכָּה וּלְרַחֲבָה כִּי לְךָ אֶתְנַנֶּה; וַיֵּאֱהָל אַבְרָם וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב
 בְּאֵלְנֵי מִמְרָא אֲשֶׁר בְּחֶבְרוֹן וַיִּבְרַח שָׂם מִזְבַּח לַיהוָה; פ

יד 14

א וַיְהִי בַיָּמִי אֲמֶרְסַל מְלֶכֶת-שִׁנְעָר אַרְיֹנָה מְלֶכֶת אֱלֹסֶר כְּדָרְלֶעֶמֶר
 2 מְלֶכֶת עֵיִלָם וְתוֹדַעַל מְלֶכֶת צוּרִים; עָשׂוּ מִלְחָמָה אֶת-צִבְרַע מְלֶכֶת
 סֹדֶם וְאֶת-בְּרִשָׁע מְלֶכֶת עַמְרָה שִׁנְאָב. מְלֶכֶת אַדְמָה וְשִׁמְאָבֵר
 3 מְלֶכֶת צְבִיִּים וּמְלֶכֶת בְּלַע הִיא-צָעַר; כָּל-אֵלֶּה חִבְרוּ אֶל-עַמְק
 4 הַשְּׂדֵיִם הוּא יָם הַמֶּלַח; שְׁתֵּיִם עֲשָׂרָה שָׁנָה עָבְדוּ אֶת-
 ח כְּדָרְלֶעֶמֶר וַיִּשְׁלַשׁ-עֲשָׂרָה שָׁנָה מָרְדוּ; וּבְאַרְבַּע עֲשָׂרָה שָׁנָה
 5 בָּא כְּדָרְלֶעֶמֶר וְהַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיִּכּוּ אֶת-רַסְאִים
 6 בְּעֶשְׂתֵּי־עָרֹת קַרְנִים וְאֶת-הַזִּזִּים בָּהֶם וְאֶת הָאִימִים בְּשָׁנָה
 7 קַרְיֵתִים; וְאֶת-הַחֲרִי בְּהַרְרָם שִׁעִיר עַד אֵיל שְׁאָרֹן אֲשֶׁר עַל-
 7 הַמְּדָבָר; וַיֵּשְׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל-עֵין מִשְׁפָּט הוּא קִדְשׁ וַיִּכּוּ אֶת-
 8 כָּל-שָׂדֵה הַעַמְלָקִי וְגַם אֶת-הָאֱמֹרִי הַיֵּשֶׁב בְּחַצְצוֹן תְּמָר;
 8 וַיֵּצֵא מְלֶכֶת-סֹדֶם וּמְלֶכֶת עַמְרָה וּמְלֶכֶת אַדְמָה וּמְלֶכֶת צְבִיִּים
 וּמְלֶכֶת בְּלַע הוּא-צָעַר וַיַּעֲרְכוּ אִתָּם מִלְחָמָה בְּעַמְק הַשְּׂדֵיִם;

אֶת־כֶּדָרְלֶעָמֶר מֶלֶךְ עֵיִלָם וְתִדְעַל מֶלֶךְ גֹּיִם וְאַמְרָסַל מֶלֶךְ 9
 שְׁנָעַר וְאַרְיוֹה מֶלֶךְ אֶלְסַר אַרְבַּעַה מְלָכִים אֶת־הַחֲמִשָּׁה׃
 וְעַמֵּק הַשָּׂדִים בְּאֶרֶת בְּאֶרֶת חָמָר וַיִּנְסֹו מֶלֶךְ־סֹדֶם וְעַמְרֵה־י 11
 וַיִּסְלֹו־שָׂמָה וְהַנְּשָׂאָרִים הָרָה נָסֹו׃ וַיִּקְחוּ אֶת־כָּל־דָּבָר־לְשׁ סֹדֶם 11
 וְעַמְרֵה וְאֶת־כָּל־אֲבָלָם וַיִּלְכּוּ׃ וַיִּקְחוּ אֶת־לוֹט וְאֶת־דָּבָר־שׁוֹ 12
 בֶּן־אֲחֵי אַבְרָם וַיִּלְכּוּ וְהוּא יֹשֵׁב בְּסֹדֶם׃ וַיְבֹא הַפְּלִיט וַיִּגַּד 13
 לְאַבְרָם הָעֵבֶרִי וְהוּא שָׁכֵן בְּאֶלְנֵי מִמְרָא הָאֱמֹרִי אֲחֵי אֲשַׁפֵּל 14
 וְאֲחֵי עֶנְר וְהֵם בְּעַלֵי בְרִית־אַבְרָם׃ וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה 14
 אָחִיו וַיִּרַק אֶת־חַנִּיכָיו וַיִּלְדֵי בֵיתוֹ שְׁמֹנֶה עָשָׂר וַשְּׁלֹשׁ מֵאוֹת 15
 וַיִּרְדָּף עַד־דָּוָן׃ וַיַּחַלֵּק עֲלֵיהֶם ׀ לַיְלָה הוּא וְעַבְדָּיו וַיִּפְסֹו 16
 וַיִּרְדָּפֶם עַד־חֹזֶה אֲשֶׁר מִשְׁמָאל לְדַמְשֶׁק׃ וַיִּשָּׁב אֶת־כָּל־ 16
 הָרֶכֶשׁ וְגַם אֶת־לוֹט אָחִיו וַרְכָשׁוֹ הַשָּׂבִיב וְגַם אֶת־הַנְּשִׁים 17
 וְאֶת־הָעָם׃ וַיֵּצֵא מֶלֶךְ־סֹדֶם לִקְרָאתוֹ אַחֲרָי שְׂבוּ מִהַפּוֹת 17
 אֶת־כֶּדָרְלֶעָמֶר וְאֶת־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶל־עַמֵּק שָׂוִה הוּא 18
 עַמֵּק הַמֶּלֶךְ׃ וּמִלְכֵי־צֹדֵק מֶלֶךְ שָׁלֵם הוֹצִיא לָחֶם וַיִּיּוֹן וְהוּא 18
 כְּהֵן לְאֵל עֲלִיוֹן׃ וַיִּבְרָכֵהוּ וַיֹּאמֶר בְּרִיךְ אַבְרָם לְאֵל עֲלִיוֹן 19
 קִנְהָ שָׁמַיִם וְאַרְצָ׃ וּבְרִיךְ אֵל עֲלִיוֹן אֲשֶׁר־מִנֵּן צְרִיחָה בְּיַדְךָ כ 20
 וַיִּתֵּן־לוֹ מַעֲשֶׂה מַפְלֵ׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־סֹדֶם אֶל־אַבְרָם תֵּן־לִי 21
 הַנְּפֶשׁ וְהַרְבֵּשׁ קַח־לָהּ׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־מֶלֶךְ סֹדֶם הִרְמַתִּי 22
 יָדִי אֶל־יְהוָה אֵל עֲלִיוֹן קִנְהָ שָׁמַיִם וְאַרְצָ׃ אִם־מְחוּטָ וְעַד־ 23
 שְׂרֹוֹה נָעַל וְאִם־אֶקַּח מִכָּל־אֲשֶׁר־לָהּ וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הִעֲשִׂיתִי 24
 אֶת־אַבְרָם׃ בְּלַעֲדֵי רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים וַחֲלָק הָאֲנָשִׁים 24
 אֲשֶׁר הִלְכּוּ אִתִּי עֶנְר אֲשַׁפֵּל וּמִמְרָא הֵם וַקְחוּ חֲלָקָם׃ ס

טו 15

אַחֲרַי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הִנֵּה דְבַר־יְהוָה אֶל־אַבְרָם בְּמַחְזָה א
 לֵאמֹר אֶל־תִּירָא אַבְרָם אֲנִכִי מִנֵּן לָהּ שְׁכָרְךָ תִּרְבֶּה מְאֹד׃
 וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנָי יְהוִה מִה־תִּתֵּן־לִי וְאֲנִכִי הוֹלֵךְ עִרְרֵי 2
 וּבְרַמְשֶׁק בֵּיתִי הוּא דַמְשֶׁק אֶלְיָעֶזֶר׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָם הֵן לִי 3
 לֹא נִתְתָה זָרַע וְהִנֵּה בֶן־בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי׃ וְהִנֵּה דְבַר־יְהוָה 4
 אֵלָיו לֵאמֹר לֹא יִירָשֶׁךָ זֶה כִּי־אִם אֲשֶׁר יֵצֵא מִמְעִידָה הוּא 5
 יִירָשֶׁךָ׃ וַיֹּצֵא אֹתוֹ הַחֹזֶה וַיֹּאמֶר הַבְּטֹנָא הַשְּׂמִימָה ח

וספר הנזכרים אסתיכל לספר אתם ויאמר לו למה יהיה
 6 זרעה: והאמן ביהוה ויהשבה לו צדקה: ויאמר אליו אני
 7 יהוה אשר הוצאתיך מאור פסדים לתת לך אתהארץ
 8 הזאת לרשתה: ויאמר אדני יהוה במה אדע פי אירשנה:
 9 ויאמר אליו קחה לי עגלה משלשת ועז משלשת ואיל
 י משלש ותר וגזל: ויקח-לו את-כל-אלה ויבחר אתם
 בתוך ויתן איש-בתרו לקראת רעהו ואתהצפר לא בחר:
 11 וירד העיט על-הסגרים וישב אתם אבכם: ויהי השמש
 12 לבוא ותרהמה נסלה על-אבכם והנה אימה חשכה גדלה
 13 נפלת עליו: ויאמר לאבכם ידע הדע פי-נר ויהיה זרעה
 14 בארץ לא להם ועבדים וענף אתם ארבע מאות שנה: וגם
 את-הגוי אשר יעבדו הן אנכי ואחרי-כן יצאו ברכש גדול:
 15 ואתה תבוא אל-אכתיך בשלום תקבר בשיבה טובה:
 16 ודור רביעי ישובו הנה פי לא שלם עון האמרי עד-הנה:
 17 ויהי השמש באה ועלטה היה והנה תנור עשן ולפיד אש
 18 אשר עבר בין הגזרים האלה: ביום ההוא פרט יהוה את-
 אבכם ברית לאמר לזרעה נתתי את-הארץ הזאת מנהר
 19 מצרים עד-הנהר הגדל נהר-פרת: את-הקיני ואת-הקנזי
 כ ואת הקדמני: ואת-החתי ואת-השרני ואת-הרסאים:
 21 ואת-האמרי ואת-הכנעני ואת-הגרגשי ואת-היבوسی: ס

יז 16

א ושני אשת אבכם לא ילדה לו וכה שסחה מצרית ושמה
 2 הגר: והאמר שרי אל-אבכם הנה-נא עצרני יהוה מלדת
 בא-נא אל-שפחתי אוילי אפנה ממנה וישמע אבכם לקול
 3 שרי: ותקח שרי ו אשת אבכם את-הגר המצרית שסחתה
 מקץ עשר שנים לשבת אבכם בארץ כנען ותתן אתה
 4 לאבכם אישה לו לאשה: ויבא אל-הגר ותהר ותרא פי
 ח הרתה ותקל וברתה בעיניה: והאמר שרי אל-אבכם
 חמסי עליך אנלי נתתי שפחתי בחיקך ותרא פי הרתה
 6 ואקל בעיניה ישפט יהוה ביני וביניך: ויאמר אבכם אל-
 שרי הנה שפחתך בידי עשיר-לה השוב בעיניה ותענה

7 שְׂרֵי וּתְבַרַח מִפְּנֵיהֶּ; וַיִּמְצָאָהּ מִלֵּאָהּ יְהוָה עַל-עֵין הַמַּיִם
 8 בַּמְדְּבָר עַל-הָעֵין בְּדֶרֶךְ שׁוּר; וַיֹּאמֶר הֲגַר שְׂפָחַת שְׂרֵי אִי-
 מִזֶּה בָּאת וַאֲנִי תִלְכִּי וּתְאָמַר מִפְּנֵי שְׂרֵי וְבִרְתִּי אֲנֹכִי
 9 בְּרַחֲתָ; וַיֹּאמֶר לָהּ מִלֵּאָהּ יְהוָה שְׂוֹבֵי אֶל-בְּרִיתְךָ וְהִתְעַנִּי
 10 תַּחַת יָדֶיהָ; וַיֹּאמֶר לָהּ מִלֵּאָהּ יְהוָה הֲרַבְּהָ אֲרַבְּהָ אֶת-זֶרְעָהּ
 11 וְלֹא יִסָּפֵר מִרְבִּי; וַיֹּאמֶר לָהּ מִלֵּאָהּ יְהוָה הֲנָה הֲנָה הֲרַבְּהָ וְיִלְדֶתָ
 12 בֶּן וּקְרָאתָ שְׁמוֹ וַיִּשְׁמְעָל כִּי-שָׁמַע יְהוָה אֶל-עֲנָנָהּ; וְהוּא
 13 יִהְיֶה שְׂרָא אָדָם יָדוּ בְּכָל וַיֵּד פֶּלֶל בּוֹ וְעַל-שְׁנֵי כָל-אֶחָיו
 14 יִשְׁכֹּן; וּתְקַרָּא שְׁם-יְהוָה הַדֹּבֵר אֵלֶיהָ אֵתְהָ אֵל רֵאִי כִּי
 15 אָמְרָה הַגֵּם הַלֵּם רֵאִיתִי אַחֲרַי רֵאִי; עַל-כֵּן קָרָא לְפָאֵר לְפָאֵר
 16 לְחַי רֵאִי הַפֶּה בְּיַד-קְדוֹשׁ וּבֵין פְּרֵד; וּתְלֹד הֲגַר לְאַבְרָם בֶּן
 17 וַיִּקְרָא אַבְרָם שְׁם-בְּנֵו אֶשְׂרֵי-יִלְדָהּ הֲגַר וַיִּשְׁמְעָל; וְאַבְרָם בֶּן
 שְׁמֹנִים שָׁנָה וְשָׁשׁ שָׁנִים בְּלֹדֶת-הֲגַר אֶת-יִשְׁמְעָל לְאַבְרָם; ס

יז 17

א וַיְהִי אַבְרָם בֶּן-תְּשַׁעִּים שָׁנָה וַתִּשַׁע שָׁנִים וַיֵּרָא יְהוָה אֶל-
 אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי-אֵל שְׂדֵי הַתְּהֵלֶּה לְפָנַי וְהָיָה תָמִים;
 ב וְאַתָּה כְּרִיתִי בֵינִי וּבֵינָהּ וְאַרְבָּה אוֹתָהּ בַּמָּאֵד מָאֵד; וַיִּפֹּל²
 ג אַבְרָם עַל-שְׁנָיו וַיְדַבֵּר אִתּוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר; אֲנִי הִנֵּה כְּרִיתִי
 ד אִתְּךָ וְהָיִיתָ לְאָב הַמּוֹן גּוֹיִם; וְלֹא-יִקְרָא עוֹד אֶת-שְׁמֶךָ
 ה אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם כִּי אֲב-הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְּתִיךָ;
 ו וְהִפְרִיתִי אִתְּךָ בַּמָּאֵד מָאֵד וּנְתַתִּיךָ לְגוֹיִם וּמְלָכִים מִמֶּנּוּ
 ז יֵצְאוּ; וְהִקְמַתִי אֶת-כְּרִיתִי בֵינִי וּבֵינָהּ וּבֵין זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיהָ
 ח לְדוֹרְתָם לְכָרִית עוֹלָם לְהָיוֹת לָהּ לְאֱלֹהִים וְלִזְרַעְךָ אַחֲרֶיהָ;
 ט וּנְתַתִּי לָהּ וְלִזְרַעְךָ אַחֲרֶיהָ אֶת אֶרֶץ מְגַרִּיךָ אֶת כָּל-אֶרֶץ
 י כְּנָעַן לְאַחֲזֹת עוֹלָם וְהָיִיתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים; וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 יא אֶל-אַבְרָהָם וְאַתָּה אֶת-כְּרִיתִי תִשְׁמַר אִתְּךָ וּזְרַעְךָ אַחֲרֶיהָ
 יב לְדוֹרְתָם; זֹאת כְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין זֶרְעֶיךָ
 יג אַחֲרֶיהָ הַמּוֹל לָכֶם פֶּל-זָכַר; וּנְמַלְתֶּם אֶת בְּשַׂר עֶרְלֹתְכֶם
 יד וְהָיָה לְאוֹת כְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם; וּכְד-שְׁמַנְתָּ יָמִים וַיְמוֹל
 טו לָכֶם פֶּל-זָכַר לְדוֹרְתֵיכֶם וַיְלִיד פְּזִית וּמְקַנְת-פֶּסֶף מִפֶּל כְּד-נָכַר
 טז אֲשֶׁר לֹא מִזְרַעְךָ הוּא; הַמּוֹל וַיְמוֹל וַיְלִיד בֵּיתָהּ וּמְקַנְת

פ"ח בס"פ v. 8.

סמך ב"ס v. 12.

14 פֶּסֶף וְהִיתָה בְרִיתִי בִּבְשָׂרְכֶם לְבְרִית עוֹלָם: וְעָרַל וְזָכַר
 אֲשֶׁר לֹא-יִמּוֹל אֶת-בָּשָׂר עָרְלָתוֹ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא
 15 מֵעַמִּיּוֹה אֹת-בְּרִיתִי הַפֶּר: ס וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-אַבְרָהָם
 שָׂרִי אֲשֶׁתְּךָ לֹא-תִקְרָא אֶת-שְׁמָהּ שָׂרִי כִי שָׂרָה שְׁמָהּ:
 16 וּבִרְכֹתֶי אֹתָהּ וְגַם נָתַתִּי מִמֶּנָּה לָךְ בֶּן וּבִרְכֹתֶיהָ וְהִיתָה
 17 לְגוֹיִם מְלֹכֵי עַמִּים מִמֶּנָּה יִהְיוּ: וַיִּפֹּל אַבְרָהָם עַל-פָּנָיו
 וַיִּצְחַק וַיֹּאמֶר בְּלִבִּי הִלְבֵּן מֵאֵה-שָׂנָה יוֹלֵד וְאִם-שָׂרָה
 18 הִבְתִּיתְשָׁעִים שָׂנָה תִלְד: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהֵי־אֱלֹהִים לִי
 19 וַיִּשְׁמַעֲלֵ יְהוָה לְפָנָיו: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶבְרָהָם אֲשֶׁתְּךָ
 יִלְדָת לָךְ בֶּן וְקָרָאתָ אֶת-שְׁמוֹ יִצְחָק וְהִקְמַתִי אֶת-בְּרִיתִי
 כ אִתּוֹ לְבְרִית עוֹלָם לְזָרְעוֹ אַחֲרָיו: וְלִישְׁמַעֲאֵל שְׁמַעְתִּיךָ
 הִנֵּה וּבְרַכְתִּי אֹתוֹ וְהַפְרִיתִי אֹתוֹ וְהַרְבִּיתִי אֹתוֹ בְּמֵאֵד מֵאֵד
 21 שְׁנַיִם-עָשָׂר נָשִׂיָם יוֹלִיד וְנִתְחַוֵּר לְגוֹי גָּדוֹל: וְאֶת-בְּרִיתִי
 אֶקִּים אִתִּי-יִצְחָק אֲשֶׁר תִּלְד לָךְ שָׂרָה לְמוֹעֵד הַזֶּה בַּשָּׁנָה
 22 הַהִיאָה־תָּה: וַיִּבֶל לְדַבֵּר אֹתוֹ וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל אַבְרָהָם:
 23 וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת-יִשְׁמַעֲאֵל בְּנֵו וְאֶת כָּל-יְלִידֵי בֵיתוֹ וְאֶת
 כָּל-מִקְנֵת פֶּסֶף כָּל-זָכָר בְּאֲנָשֵׁי בֵית אַבְרָהָם וַיִּמָּל אֶת-בָּשָׂר
 24 עָרְלָתָם בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהִים: וְאַבְרָהָם
 כה בֶּן-תִּשְׁעִים וְתִשְׁעֵ שָׂנָה בָהֶמְלֹו בָּשָׂר עָרְלָתוֹ: וַיִּשְׁמַעֲלֵ
 26 בְנֵו בֶן-שָׁלֹש עָשָׂר שָׂנָה בָהֶמְלֹו אֶת בָּשָׂר עָרְלָתוֹ: בַּעֲצֵם
 27 הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם וַיִּשְׁמַעֲלֵ בְנֵו: וְכָל-אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ
 יִלְדוּ בָּיִת וּמִקְנֵת-פֶּסֶף מֵאֵת בֶּן-נֶכֶד נִמְלֹו אֹתוֹ: פ

יח 18

פרשת וירא

א וַיֵּרָא אֵלָיו וַיְהוֶה בְּאֲלֵנֵי מִמְרָא וְהוּא יֹשֵׁב שְׂתַחֲהָאֵהֵל
 2 כַּחַם הַיּוֹם: וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹכְבִים
 עָלָיו וַיֵּרָא וַיִּרְץ לְקִרְאתָם מִשְׂתַּח הָאֵהֵל וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה:
 3 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אִם-נָא מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֶל-נָא תַעֲבֹר מֵעַל
 4 עַבְדְּךָ: יִקַּח-נָא מֵעֲטָמִים וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁעֵנוּ תַחַת
 ה הָדַעַץ: וְאִקַּחָה שְׂת-לֶחֶם וְסַעֲדֵי לְבַכֶּם אַחַר תַּעֲבֹרוּ כִי-עַל-
 כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל-עַבְדְּכֶם וַיֹּאמְרוּ בֵּן תַּעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ:

v. 27. p. קמ"ז ב"ו

v. 3. קיש

6 וַיִּמְהַר אַבְרָהָם הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר מִהָרִי שָׁלֹשׁ סָאִים
 7 קִמַּח סֹלֶת לְיָשִׁי וְעֹשֵׂי עֲזוֹת: וְאֶל־הַבֶּקָר רֶץ אַבְרָהָם וַיִּקַּח
 8 בֶן־בֶּקָר רֶדָּה וְטוֹב וַיִּתֵּן אֶל־הַנֶּעֱר וַיִּמְהַר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ:
 9 וַיִּקַּח חֲמָאָה וְהָלַב וּבֶן־הַבֶּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּתֵּן לַסֻּנְיָהֶם
 10 וְהוּא עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכְלוּ: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אֵיזָה
 11 שָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְּאֵהָל: וַיֹּאמֶר טוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ
 12 פְּעֵת חַיָּה וְהִנֵּה־בֵן לְשָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ וְשָׂרָה שֹׁמֵעַת פֶּתַח הָאֵהָל
 13 וְהוּא אַחֲרָיו: וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זָקְנִים בָּאִים בַּיָּמִים הַדֹּלִים
 14 לַהַיּוֹת לְשָׂרָה אֶרֶח פְּנָשִׁים: וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר
 15 אַחֲרֵי כֵלְתִי הָיִיתִה־לִּי עַדְנָה וְאֲדֹנִי זָקֵן: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
 16 אַבְרָהָם לָמָּה זֶה צִחַקְךָ שָׂרָה לֵאמֹר הֵיחָא אֲמַנְתָּם אֲלֵךְ וְאֲנִי
 17 זָקְנָתִי: הִיפֹלֵא מִיְהוָה דְּבַר לְמוֹעֵד אָשׁוּב אֵלֶיךָ פְּעֵת חַיָּה
 18 וְלְשָׂרָה בֵּן: וַתִּכְחַשׁ שָׂרָה לֵאמֹר לֹא צִחַקְתִּי כִּי וַיִּרְאֶה שֵׁי
 19 וַיֹּאמֶר לֹא כִּי צִחַקְתִּי: וַיִּקְמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיִּשְׁקְפוּ עַל־סֻנְיָ
 20 סֹדֶם וְאַבְרָהָם הִלְךָ עִמָּם לְשֹׁלְחָם: וַיְהִי וְאָמַר הַמֶּכֶסֶה
 21 אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אָנֹכִי עֹשֶׂה: וְאַבְרָהָם הִיזָה יְהוָה לְגֹוִי
 22 בְּדוֹל וְעֲצוּם וְנִבְרַכְו־בּוֹ כֹּל גֹּוִי הָאָרֶץ: כִּי יִדְעִיתוּ לְמַעַן
 23 אֲשֶׁר יַצִּיחַ אֶת־בְּנָיו וְאֶת־בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשִׁמְרוּ דְרָךְ יְהוָה
 24 לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט לְמַעַן תִּבְרָא יְהוָה עַל־אַבְרָהָם אֶת
 25 אֲשֶׁר־דִּבֶּר עֲלָיו: וַיֹּאמֶר יְהוָה זַעֲקַת סֹדֶם וְעַמָּהּ פִּי־רַבָּה כִּי
 26 וַחֲטָאתָם כִּי כָבְדָה מְאֹד: אֲרֹדֶה־נָא וְאַרְאֶה הַפְּצַעְתָּהּ
 27 הַבָּאָה אֵלַי עָשִׂי כָלָה וְאִם־לֹא אֲדַעָה: וַיִּסְנֹו מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים
 28 וַיִּלְכוּ סֹדֶמָה וְאַבְרָהָם עֹדְפֹו עִמָּד לַסֻּנְיָ יְהוָה: וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם
 29 וַיֹּאמֶר הֵחָא תִסְפָּה צְדִיק עַם־רָשָׁע: אוֹלֵי יֵשׁ חַמְשִׁים צְדִיקִים
 30 בְּתוֹךְ הָעִיר הֵחָא תִסְפָּה וְלֹא־תִשָּׂא לְמַקֹּום לְמַעַן חַמְשִׁים
 31 הַצְדִיקִים אֲשֶׁר בְּקִרְבָּהּ: הִלְלָה לָךְ מַעֲשֵׂת וּפְדִבֶּר הַיְהוָה כִּי
 32 לְהַמִּית צְדִיק עַם־רָשָׁע וְהִיָּה כַצְדִיק כַּרָשָׁע הִלְלָה לָךְ
 33 הַשֹּׁפֵט כֹּל־הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט: וַיֹּאמֶר יְהוָה אִם־
 34 אֲמַצָּא בְּסֹדֶם חַמְשִׁים צְדִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר וְנִשְׁתַּאתִי לְכֹל־
 35 הַמָּקוֹם בְּעִבּוּרָם: וַיַּעַן אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא הוֹאֵלְתִי
 36 לְדַבֵּר אֶל־אֲדֹנָי וְאֲנֹכִי עֹסֵר וְאֹסֵר: אוֹלֵי יַחֲסְרוּן חַמְשִׁים

הצדיקם חמשה התשחית בַחמשה את־פֿל־העיר וַיֹּאמֶר
 29 לֹא אֶשְׁחִית אִם־אֶמְצָא שָׁם אַרְבָּעִים וַחֲמֵשֶׁה: וַיֹּסֶף עוֹד
 לְדַבֵּר אֵלָיו וַיֹּאמֶר אֵיךְ יִמְצְאוּן שָׁם אַרְבָּעִים וַיֹּאמֶר
 ל לֹא אֶעֱשֶׂה בַעֲבוּר הָאַרְבָּעִים: וַיֹּאמֶר אֵל־נָא יַחַר לֵאדֹנָי
 וְאִדְבַּרְתָּ אֵיךְ יִמְצְאוּן שָׁם שְׁלֹשִׁים וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה אִם־
 31 אֶמְצָא שָׁם שְׁלֹשִׁים: וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא הוֹאֲלֹתִי לְדַבֵּר אֵל־
 אֲדֹנָי אֵיךְ יִמְצְאוּן שָׁם עֶשְׂרִים וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁחִית בַּעֲבוּר
 32 הָעֶשְׂרִים: וַיֹּאמֶר אֵל־נָא יַחַר לֵאדֹנָי וְאִדְבַּרְתָּ אֶה־הַשָּׁעַם
 אֵיךְ יִמְצְאוּן שָׁם עֶשְׂרֵה וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁחִית בַּעֲבוּר הָעֶשְׂרֵה:
 33 וַיִּגְדֶּה יְהוָה בְּאָזְנוֹ פֶּלֶה לְדַבֵּר אֶל־אֲבֹרָתָם וְאֲבֹרָתָם שָׁב
 לְמִקְמוֹ:

יט 19

א וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סְדֹמָה בְּעֶרְב וְלוֹט יֹשֵׁב בְּשַׁעַר־סְדֹם
 2 וַיֵּרְאוּ־לוֹט וַיִּקָּם לִקְרֹאתָם וַיִּשְׁתַּחֲוֶה אֲפָסִים אַרְצָה: וַיֹּאמֶר
 הִנֵּה נָא־אֲדֹנָי סוּרוּ נָא אֶל־בֵּית עַבְדְּכֶם וְלִינוּ וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם
 וְהִשְׁפַּמְתֶּם וְהִלַּכְתֶּם לְדֶרֶכְכֶם וַיֹּאמְרוּ לֹא פִי בְּרַחֹב נָלִין:
 3 וַיִּסְצַר־בָּם מְאֹד וַיֹּסְרוּ אֵלָיו וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיַּעַשׂ לָהֶם
 4 מִשְׁתֶּה וּמִצּוֹת אֹסֶה וַיֹּאכְלוּ: טָרֶם וַיִּשְׁכְּבוּ וַאֲנָשֵׁי הָעִיר
 אֲנָשֵׁי סְדֹם נִסְבּוּ עַל־הַבָּיִת מִנָּעַר וְעַד־זָקֵן כָּל־הָעָם מִקְצֵה:
 ח וַיִּקְרְאוּ אֶל־לוֹט וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֵיךְ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־בָּאוּ אֵלֶיךָ
 6 הַלַּיְלָה הוֹצִיָאם אֵלֵינוּ וְנַדְעָה אֲתָם: וַיֵּצֵא אֲלֵהֶם לוֹט
 7 הַסֹּתֶה וְהַדִּלַּת סָגַר אַחֲרָיו: וַיֹּאמֶר אֵל־נָא אֲחֵי הַרְעוּ:
 8 הִנֵּה־נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת אֲשֶׁר לֹא־יָדַעוּ אִישׁ אוֹצִיָאָה־נָא
 אֶתְהֵן אֵלֵיכֶם וַעֲשׂוּ לָהֶן פְּטוּב בְּעֵינֵיכֶם וְכֹל לְאֲנָשִׁים הָאֵל
 9 אֶל־הָעֹשֵׂה דָבָר כִּי־עַל־פִּנּוּ בָּאוּ בְּצֹל קִרְתִּי: וַיֹּאמְרוּ וְגַם־
 הַלָּמָּה וַיֹּאמְרוּ הָאֲחָד בָּא־לְגוֹר וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוֹט עֲתָה נִרְע
 לָךְ מֵהֶם וַיִּסְצְרוּ בְּאִישׁ בְּלוֹט מְאֹד וַיִּגְשׂוּ לְשַׁבֵּר הַדִּלַּת:
 י וַיִּשְׁלַחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־יָדָם וַיָּבִיאוּ אֶת־לוֹט אֲלֵיהֶם הַבָּיִתָה
 11 וְאֶת־הַדִּלַּת סָגְרוּ: וְאֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־פָּתַח הַבָּיִת הִכּוּ
 12 בַּסַּנְוָרִים מִקְטָן וְעַד־גָּדוֹל וַיִּלְאוּ לְמִצָּא הַסֹּתָח: וַיֹּאמְרוּ
 הָאֲנָשִׁים אֶל־לוֹט עַד מִי־לָךְ סֵה חָתָן וּבְנֵיה וּבְנֹתֶיה וְכָל

ל' רגושה ibid. נ' בפתח וחול v. 2.

13 אֲשֶׁר-לָךְ בָּעִיר הוּצָא מִן-הַמָּקוֹם: כִּי-מִשְׁחָתִים אֲנַחְנוּ אֶת-
 הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי-נִגְלָה צַעֲקָתָם אֶת-פְּנֵי יְהוָה וַיִּשְׁלַחְנוּ
 14 יְהוָה לְשַׁחֲתָהּ: וַיֵּצֵא לוֹט וַיְדַבֵּר אֶל-חֲתָנָיו לִקְחֵי בְנֹתָיו
 וַיֹּאמֶר קִימוּ צְאֵי מִן-הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי-מִשְׁחִית יְהוָה אֶת-
 הָעִיר וַיְהִי כַמִּצְחָק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו: וַכְּמוֹ הַשְּׁחָר עָלָה וַיֵּאֲצִיבוּ
 הַמְּלָאכִים בְּלוֹט לֵאמֹר קוּם קַח אֶת-אִשְׁתְּךָ וְאֶת-שְׂתֵי
 16 בְנֹתֶיךָ הַנְּמָצָאֹת שְׂרֵתְסָפָה בְּעֵין הָעִיר: וַיַּחְמֶמְהָ וַיַּחְזִיקוּ
 הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד-אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׂתֵי בְנֹתָיו בְּחֻמְלַת יְהוָה
 עָלָיו וַיֵּצְאוּ וַיִּנְחָהּ מִחוּץ לְעִיר: וַיְהִי כְהוּצֵיאָם אֹתָם
 17 הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הַמְּלַט עַל-יַנְסָף אֶל-תְּבִיט אַחֲרֶיךָ וְאַל-
 תַּעֲמֵד בְּכַל-הַכֹּפֵר הַהֵרָה הַמְּלַט שְׂרֵתְסָפָה: וַיֹּאמֶר לוֹט
 18 אֱלֹהִים אֵל-נָא אֲדֹנָי: הִנֵּה-נָא מֵצָא עֲבֹדְךָ חַן בְּעֵינֶיךָ
 וַתַּגְּדֵל חֲסִדְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי לְהַחְיֹת אֶת-נַפְשִׁי וְאַל-
 19 לֹא אוֹכַל לְהַמְלִט הַהֵרָה שְׂרֵתְסָפָה וְהוּא מֵצָר אֲמַלְטָה
 נָא שְׂמָה הֲלֹא מֵצָר הוּא וַתְּחִי נַפְשִׁי: וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה
 21 נִשְׂאֵתִי פָנֶיךָ גַם לְדַבֵּר הַזֶּה לְבִלְתִּי הִסְפִּי אֶת-הָעִיר אֲשֶׁר
 22 דִּבַּרְתָּ: מֵהַר הַמְּלַט שְׂמָה פִּי לֹא אוֹכַל לְעַשׂוֹת דְּבָר עַד-
 23 בָּאֵךְ שְׂמָה עַל-פִּן קָרָא שְׂמֵהָעִיר צוּעַר: הַשְּׂמֵשׁ יֵצֵא עַל-
 24 הָאָרֶץ וְלוֹט בָּא צַעֲרָה: גִּיהוָה הַמְטִיר עַל-סֹדֶם וְעַל-עַמֹּרָה
 25 גְּפָרִית וְאֵשׁ מֵאֵת יְהוָה מִן-הַשָּׁמַיִם: וַיַּהֲפֹךְ אֶת-הָעָרִים כַּח-
 26 הָאֵל וְאֵת פְּלִי-הַכֹּפֵר וְאֵת פְּלִי-שְׂבֵי הָעָרִים וְצָמַח הָאֲדָמָה:
 27 וַתִּבְטַט אִשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו וַתְּהִי נֹצֵיב מִלַּח: וַיִּשְׁכַּם אֲבָרְהָם
 28 בַּבֶּקֶר אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר-עָמַד שָׁם אֶת-פְּנֵי יְהוָה: וַיִּשְׁקֶף
 עַל-פְּנֵי סֹדֶם וְעַמֹּרָה וְעַל כָּל-פְּנֵי אֶרֶץ הַכְּפֹר וַיֵּרָא וַתִּהְיֶה
 29 עָלָה קִיטֵר הָאָרֶץ כְּקִיטֵר הַכַּבְשָׁן: וַיְהִי בַשָּׁחַת אֱלֹהִים
 אֶת-עַבְדֵי הַכְּפֹר וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת-אֲבָרְהָם וַיִּשְׁלַח אֶת-לוֹט
 30 מִתּוֹךְ הַהֲפֹלָה בְּהַפֹּךְ אֶת-הָעָרִים אֲשֶׁר-יָשָׁב בָּהֶן לוֹט:
 וַיַּעַל לוֹט מֵצוּעַר וַיֵּשֶׁב בְּהַר וַשְׂתֵּי בְנֹתָיו עִמּוֹ כִּי יָרָא
 לְשִׁבְתָּ בְּצוּעַר וַיֵּשֶׁב בְּמַעֲרָה הוּא וַשְׂתֵּי בְנֹתָיו: וַתֹּאמֶר
 31 הַבְּכִירָה אֶל-הַצְּעִירָה אָבִינוּ זָקֵן וְאִישׁ אֵין בְּאָרֶץ לְבֹא

32 עָלִינוּ פְּדִירָה כָּל־הָאָרֶץ: לָכֵה נִשְׁקָה אֶת־אָבִינוּ יוֹן וְנִשְׁכָּבָה
 33 עִמּוֹ וְנַחֲיָה מֵאָבִינוּ זָרַע: וְתִשְׁקֶנּוּ אֶת־אָבִיתוֹן יוֹן בְּפִלְזָה
 הַיּוֹא וְתִבְאֵה הַבְּכִירָה וְתִשְׁכַּב אֶת־אָבִיהָ וְלֹא־יָדַע בְּשִׁכְבָּהּ
 34 וּבְקִלּוּמָהּ: וַיְהִי מִמַּחֲרָת וְתֹאמַר הַבְּכִירָה אֶל־הַצְעִירָה
 הֵן־שָׁכַבְתִּי אִמֶּשׁ אֶת־אָבִי נִשְׁלַפְנוּ יוֹן גַּם־הַפְּלִילָה וּבֹאִי
 לֵחַ שִׁכְבִּי עִמּוֹ וְנַחֲיָה מֵאָבִינוּ זָרַע: וְתִשְׁקֶנּוּ גַם בְּפִלְזָה הַיּוֹא
 אֶת־אָבִיתוֹן יוֹן וְתִקַּם הַצְעִירָה וְתִשְׁכַּב עִמּוֹ וְלֹא־יָדַע בְּשִׁכְבָּהּ
 36 וּבְקִלּוּמָהּ: וְתַהֲרִיגן שְׁתֵּי בְנוֹת־לוֹט מֵאָבִיתוֹן: וְתִלְד הַבְּכִירָה
 37 בֶּן וְתִקְרָא שְׁמוֹ מוֹאָב הוּא אָבִי־מוֹאָב עַד־הַיּוֹם: וְהַצְעִירָה
 38 גַם־הוּא יִלְדָה בֶּן וְתִקְרָא שְׁמוֹ בְּרַעְמִי הוּא אָבִי בְּנֵי־עַמּוֹן
 עַד־הַיּוֹם:

ס

כ 20

א וַיִּשַׁע מִשָּׁם אַבְרָהָם אֶרְצָה הַנֹּגֵב וַיָּשָׁב בְּיוֹן־קַדְשׁ וַיְכִין שָׂוִיר
 2 וַיַּגֵּר בְּגַרְר: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֵתְתִי הוּא
 3 וַיִּשְׁלַח אָבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ גַּרְר וַיִּקַּח אֶת־שָׂרָה: וַיָּבֵא אֱלֹהִים
 אֶל־אָבִימֶלֶךְ בְּחִלּוֹם הַפְּלִילָה וַיֹּאמֶר לוֹ הַנֶּנֶה מֵת עַל־הָאִשָּׁה
 4 אֲשֶׁר־לָקַחְתָּ וְהוּא בַּעַלְתָּ בְּעַל: וַאֲבִימֶלֶךְ לֹא קָרַב אֵלֶיהָ
 ח וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי הַגּוֹי גַם־צִדִיק תַּהֲרִיג: הֲלֹא הוּא אָמַר־לִי
 אֵתְתִי הוּא וְהוּא־גַם־הוּא אָמְרָה אֵתִי הוּא בְּתַם־לִבִּי וּבְנִקְלוֹן
 6 פִּסִּי עָשִׂיתִי זֹאת: וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאֱלֹהִים בְּחִלּוֹם גַּם אָנֹכִי
 יָדַעְתִּי כִּי בְּתַם־לִבְבְּךָ עָשִׂיתָ זֹאת וְאַחַשְׁוֶה גַם־אֲנֹכִי אֹתְךָ
 7 מִחַטּוֹ־לִי עַל־כֵּן לֹא־נִתְּתִיךָ לְנֹעַץ אֵלֶיהָ: וְעַתָּה הֲשִׁיב
 אֶשְׁתְּהָאִישׁ כִּי־נָבִיא הוּא וַיִּתְּשֶׁלֶל בְּעֵדָה וְהָיָה וְאִם־אֵינְךָ
 8 מְשִׁיב דָּע כִּי־מֹות תְּמוֹת אֵתְהָ וְכָל־אֲשֶׁר־לָךְ: וַיִּשְׁפֹּם
 אָבִימֶלֶךְ בַּפֶּקֶר וַיִּקְרָא לְכָל־עַבְדָּיו וַיַּדְבֵּר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים
 9 הָאֵלֶּה בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים מֵאָדָם: וַיִּקְרָא אָבִימֶלֶךְ
 לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מַה־עָשִׂיתָ לָּנוּ וְמַה־חָטַאתִי לָךְ כִּי־
 הִבַּאתָ עָלַי וְעַל־מִמְלַכְתִּי חָטָאָה גְדֹלָה מֵעֲשִׂים אֲשֶׁר לֹא־
 יֵעָשׂוּ עָשִׂיתָ עִמָּדִי: וַיֹּאמֶר אָבִימֶלֶךְ אֶל־אַבְרָהָם מַה רָאִיתָ
 11 כִּי עָשִׂיתָ אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם כִּי אָמַרְתִּי רָק
 אִין־יִרְאֵת אֱלֹהִים בְּמִקְוֹם הַזֶּה וְהַרְגִנִי עַל־דְּבַר אִשְׁתִּי:

נקוד על ו' v. 33.

מחטוא קרי v. 6.

12 וְגַם־אֲמַנָּה אַחֲתִי בֶת־אָבִי הִוא אֵלָּה לֹא בֶת־אִמִּי וַתְּהִי־לִי
 13 לְאִשָּׁה: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר תִּדְעוּ אֵתִי אֱלֹהִים מִבֵּית אָבִי וְאָמַר
 לָהּ זֶה חֲסִדָּהּ אֲשֶׁר תַּעֲשִׂי עִמָּדִי אֵל כָּל־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר נָבִיא
 14 שָׁמָּה אֲמַר־לִי אָחִי הִוא: וַיִּקַּח אַבְיִמֶלֶךְ צֹאן וּבָקָר
 וְעַבְדִּים וַשְּׂפֹחוֹת וַיִּתֵּן לְאַבְרָהָם וַיֵּשֶׁב לוֹ אֶת שְׂרָה אִשְׁתּוֹ:
 15 וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ הִנֵּה אֶרְצִי לְסַגֵּיךָ בְּטוֹב בְּעֵינַיִךָ שָׁב: 16
 וְלִשְׂרָה אָמַר הִנֵּה נָתַתִּי אֵלֶיךָ פֶּסֶחַ לְאִחֶיךָ הִנֵּה הִוא־לְךָ
 17 פְּסֹחַ עֵינַיִם לְכֹל אֲשֶׁר אֶתְּךָ וְאֶת־כָּל וְנִכְחַת: וַיִּתְּשֶׁל
 18 אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים וַיִּרְשָׂא אֱלֹהִים אֶת־אַבְיִמֶלֶךְ וְאֶת־
 אִשְׁתּוֹ וְאִמְתָּתָיו וַיִּגְדּוּ: כִּי־עָצַר עֲצָר יְהוָה בְּעַד כָּל־דְּרָחַם
 לְבֵית אַבְיִמֶלֶךְ עַל־דְּבַר שְׂרָה אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁת אַבְרָהָם: 0

כא 21

וַיְהִי־נָה סָקַד אֶת־שְׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמַר וַיַּעַשׂ יְהוָה לְשָׂרָה
 כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר: וַתַּהַר וַתֵּלֶד שְׂרָה לְאַבְרָהָם בֶּן לְזֻקְנָיו לַמּוֹלָד
 2 אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵתוֹ אֱלֹהִים: וַיִּקְרָא אַבְרָהָם אֶת־שֵׁם־בְּנֵו הַנּוֹלָד
 3 לוֹ אֲשֶׁר־יִקְרָאֵהוּ שְׂרָה יִצְחָק: וַיִּמַּל אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק בְּנֵו
 4 בֶן־שְׁמֹנֶת יָמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֵתוֹ אֱלֹהִים: וְאַבְרָהָם בֶּן־מֵאָת
 5 שָׁנָה בַּהֲוֹלָד לוֹ אֵת יִצְחָק בְּנֵו: וַתֹּאמֶר שְׂרָה צִחָק עָשָׂה
 6 לִי אֱלֹהִים כָּל־הַשְּׂמֵעַ יִצְחָק־לִי: וַתֹּאמֶר מִי מִכֹּל לְאַבְרָהָם
 7 הַיְיָיָקָה בָּנִים שְׂרָה כִּי־יִלְדֹתִי בֶן לְזֻקְנָיו: וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּמַּל
 8 וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתָּה גְדוֹל בַּיּוֹם הַגָּמֹל אֶת־יִצְחָק: וַתִּרְא
 9 שְׂרָה אֶת־בֶּן־הַגֵּר הַמִּצְרִי אֲשֶׁר־יִלְדָה לְאַבְרָהָם מִצְחָק:
 10 וַתֹּאמֶר לְאַבְרָהָם גֵּרֵשׁ הָאִמָּה הַזֹּאת וְאֶת־בְּנָהּ כִּי לֹא יִירָשׁ
 11 בְּנֵהָאִמָּה הַזֹּאת עִם־בְּנֵי עַם־יִצְחָק: וַיִּרַע הַדָּבָר מְאֹד בְּעֵינַי
 12 אַבְרָהָם עַל אוֹדֹת בְּנֵו: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם אַל־יִרַע
 13 בְּעֵינֶיךָ עַל־הַנְּעַר וְעַל־אִמָּתְךָ כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ שְׂרָה
 14 שְׂמַע בְּקוֹלָהּ כִּי כִי־יִצְחָק יִקְרָא לָהּ זָרַע: וְגַם אֶת־בְּנֵהָאִמָּה
 15 לְנָוִי אֲשִׁימְנֵו כִּי זָרַעָה הִוא: וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם וַיִּבְרָךְ וַיִּקְחָ־
 16 לְחֵם וְחֵמֶת מִיַּם וַיִּתֵּן אֶל־הַגֵּר שָׁם עַל־שְׂכָמָהּ וְאֶת־הַיֶּלֶד
 17 וַיִּשְׁלַחַהּ וַתֵּלֶךְ וַתִּתַּע בַּמִּדְבָּר בְּאֵר שָׁבַע: וַיִּבְלָו הַיָּמִים 18
 19 מִן־הַחֹמֶת וַתִּשְׁלַח אֶת־הַיֶּלֶד תַּחַת אַחֵד הַשָּׂיִתִּים: וַתֵּלֶךְ

סגול באזנח v. 18. סגול בס"פ v. 9. פתח באזנח v. 8. קדש v. 13.

ותשב לָהּ מִנְעַד הַרְחֵק כַּמִּטְחָנִי קָשַׁת כִּי אָמְרָה אֶל-אַרְטָה
 17 בְּמוֹת הַיָּלֵד וְתִשָּׁב מִנְעַד וְתִשָּׂא אֶת-קִלְתָּהּ וְתִכְתֹּב: וַיִּשְׁמַע
 אֱלֹהִים אֶת-קוֹל הַנְּעֹרָה וַיִּקְרָא מַלְאָךְ אֱלֹהִים אֶל-הַגֵּר מִן
 הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר לָהּ מִה־לָּךְ הֵגַר אֶל-תִּירְאִי כִּי-שָׁמַע אֱלֹהִים
 18 אֶל-קוֹל הַנְּעֹרָה בְּאֲשֶׁר הוּא-שָׁם: קוֹמִי שָׂאִי אֶת-הַנְּעֹרָה
 19 וְהַחַזִּיקִי אֶת-יָדֶיךָ בּוֹ כִּי-לִגְוֵי גְדוֹל אֲשִׁימֶנּוּ: וַיִּסְקַח אֱלֹהִים
 אֶת-עֵינֶיהָ וַתִּרְאֵהוּ בְּאֵר מַיִם וַתִּלְכֶּה וַתִּמְלֹא אֶת-הַחֲמֹת מַיִם
 כ וַתִּשָּׂק אֶת-הַנְּעֹרָה: וַיְהִי אֱלֹהִים אֶת-הַנְּעֹרָה וַיַּגְדֵּל וַיִּשָּׁב
 21 בַּמִּדְבָּר וַיְהִי רֵבֵה קָשַׁת: וַיִּשָּׁב בַּמִּדְבָּר פֶּאֶרְן וַתִּקַּח-לוֹ אִמּוֹ
 22 אֵשָׁה מֵאַרְצֵן מִצְרַיִם: ס וַיְהִי בַעֲת הַהוּא וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ
 וַיִּסְכַּל שַׁר-צָבָאוּ אֶל-אַבְרָהָם לֵאמֹר אֱלֹהִים עִמָּךְ בְּכָל-אֲשֶׁר-
 23 אַתָּה עֹשֶׂה: וְעַתָּה הִשָּׁבְעָה לִּי בְּאֱלֹהִים הַזֶּה אִם-תִּשָּׁקֵר
 לִי וּלְגִינִי וּלְנַכְדֵי פִחֹסֵד אֲשֶׁר-עֲשִׂיתִי עִמָּךְ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעִם-
 24 הָאָרֶץ אֲשֶׁר-בָּרַתָּה בָּהּ: וַיֹּאמֶר אֲבְרָהָם אֲנֹכִי אֲשָׁבֵעַ:
 כ וְהוֹכַח אֲבְרָהָם אֶת-אֲבִימֶלֶךְ עַל-אֲדוּת בְּאֵר הַמַּיִם אֲשֶׁר גָּזַל
 26 עַבְדֵי אֲבִימֶלֶךְ: וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ לֹא יָדַעְתִּי מִי עָשָׂה אֶת-
 הַדָּבָר הַזֶּה וְגַם-אִתָּה לֹא-הִגַּדְתָּ לִּי וְגַם אֲנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי
 27 בְּלִתי הַיּוֹם: וַיִּסַּח אֲבְרָהָם צֶאֱן וּבִקֵּר וַיִּתֵּן לְאֲבִימֶלֶךְ
 28 וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית: וַיָּצֵב אֲבְרָהָם אֶת-שָׁבַע כְּבַשְׁתַּת הַצֶּאֱן
 29 לְבִדְהָן: וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל-אַבְרָהָם מִה הַזֶּה שָׁבַע כְּבַשְׁתַּת
 ל הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִצַּבְתָּ לְבִדְהָנָה: וַיֹּאמֶר כִּי אֶת-שָׁבַע כְּבַשְׁתַּת תִּסַּח
 מִיָּדִי בְּעִבּוֹר תְּהִיָּה-לִּי לְעֵדוּת כִּי חֲסַרְתִּי אֶת-הַבָּאָר הַזֹּאת:
 31 עַל-כֵּן קָרָא לְמָקוֹם הַהוּא בְּאֵר שָׁבַע כִּי שָׁם נִשְׁבַּעַי שְׁנֵיהֶם:
 32 וַיִּכְרְתוּ בְרִית בֵּין אֲשֶׁר שָׁבַע וַיִּקַּם אֲבִימֶלֶךְ וַיִּסְכַּל שַׁר-צָבָאוּ
 33 וַיִּשְׁבּוּ אֶל-אַרְצֵן פְּלִשְׁתִּים: וַיִּשַׁע אֲשֶׁל בְּבָאָר שָׁבַע וַיִּקְרָא-
 34 שָׁם בְּשֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלָם: וַיִּגַּר אֲבְרָהָם בְּאַרְצֵן פְּלִשְׁתִּים
 יָמִים רַבִּים: פ

כב 22

א וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַהֲאֱלֹהִים נִסָּה אֶת-אַבְרָהָם
 2 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי: וַיֹּאמֶר קַח-נָא אֶת-
 בְּנֶךְ אֶת-יִחִידְךָ אֲשֶׁר-אַהֲבָת אֶת-יִצְחָק וְלֶךְ-לָךְ אֶל-אַרְצֵן
 הַמִּצְרַיִם וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אֶחָד הַהָרִים אֲשֶׁר אָמַר

3 אֱלֹהִים: וַיִּשְׁלַח אֲבֹרָהִם בַּבֶּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת-חֲמֹלָיו וַיִּקַּח אֶת-
 שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ וְאֶת יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּבְקַע עֲצֵי עֵלֶּה וַיִּקַּם וַיֵּלֶךְ
 4 אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר-אָמַר-לוֹ הָאֱלֹהִים: בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשְׂא
 5 אֲבֹרָהִם אֶת-עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת-הַמָּקוֹם מֵרָחֵק: וַיֹּאמֶר אֲבֹרָהִם
 6 אֶל-נְעָרָיו שְׁבוּ-לָכֶם פֹּה עִם-הַחֲמוֹר וְאֲנִי וְהַנְּעָר נִלְכָה
 7 עַד-כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנִשְׁוִיבָה אֵלַיכֶם: וַיִּקַּח אֲבֹרָהִם אֶת-עֲצֵי
 8 הָעֵלֶּה וַיִּשֶׂם עַל-יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת-הָאֵשׁ וְאֶת-
 9 הַמֵּאֲכָלֹת וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל-אֲבֹרָהִם
 10 אָבִיר וַיֹּאמֶר אָבִיר וַיֹּאמֶר הַנְּעָר בְּנֵי וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ
 11 וְהָעֵצִים וְאִיךָ הַשֵּׂה לְעֹלָה: וַיֹּאמֶר אֲבֹרָהִם אֱלֹהִים יִרְאֶה-
 12 לוֹ הַשֵּׂה לְעֹלָה בְּנֵי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיָּבֹאוּ אֶל-הַמָּקוֹם
 13 אֲשֶׁר אָמַר-לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אֲבֹרָהִם אֶת-הַמִּזְבֵּחַ
 14 וַיִּצְרָף אֶת-הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת-יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּשֶׂם אִתּוֹ עַל-
 15 הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לַעֲצִים: וַיִּשְׁלַח אֲבֹרָהִם אֶת-יָדוֹ וַיִּקַּח אֶת-
 16 הַמֵּאֲכָלֹת לִשְׂחֹט אֶת-בְּנוֹ: וַיִּקְרָא אֵלָיו מִלְּאָה יְהוָה מִן-
 17 הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אֲבֹרָהִם: אֲבֹרָהִם וַיֹּאמֶר הַנְּעָר: וַיֹּאמֶר
 18 אֶל-הַשְּׁלַח יְדֶךָ אֶל-הַנְּעָר וְאֶל-תַּעֲשֵׂ לֹו מֵאוֹמֶה פִּי: עֲתָה
 19 יָדַעְתִּי כִּי-יִרְאֵה אֱלֹהִים אֶתְּךָ וְלֹא חֲשַׁכְתָּ אֶת-בְּנוֹתְךָ אֶת-יְחִידֶךָ
 20 מִמִּנִּי: וַיִּשְׂא אֲבֹרָהִם אֶת-עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה אֵיל אַחֵר נֶאֱחָז
 21 בַּסִּבְּהַ בְּקִרְנָיו וַיֵּלֶךְ אֲבֹרָהִם וַיִּקַּח אֶת-הָאֵיל וַיַּעֲלֶהוּ לְעֹלָה
 22 תַּחַת בְּנוֹ: וַיִּקְרָא אֲבֹרָהִם שֵׁם-הַמָּקוֹם הַהוּא יְהוָה: יִרְאֶה
 23 אֲשֶׁר יֹאמֶר הַיּוֹם בְּהַר יְהוָה יִרְאֶה: וַיִּקְרָא מִלְּאָה יְהוָה
 24 אֶל-אֲבֹרָהִם שְׁנֵית מִן-הַשָּׁמַיִם: וַיֹּאמֶר פִּי נִשְׁבַּעְתִּי נָא-
 25 יְהוָה פִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת-הַדְּבָר הַזֶּה וְלֹא חֲשַׁכְתָּ אֶת-
 26 בְּנוֹתְךָ אֶת-יְחִידֶךָ: כִּי-בָרַךְ אֲבֹרָכֶךָ וְהִרְבִּיה אַרְבֶּה אֶת-זַרְעֶךָ
 27 כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחֹל אֲשֶׁר עַל-שֹׁפֶת הַיָּם וַיִּרְשׁ זַרְעֶךָ אֶת-
 28 שַׁעַר אֵיבָיו: וְהִתְבָּרְכוּ בְּזַרְעֶךָ כֹּל גּוֹי הָאָרֶץ לְעַבְדְּךָ אֲשֶׁר
 29 שָׁמַעְתָּ בְּקִלְיִ: וַיִּשָּׁב אֲבֹרָהִם אֶל-נְעָרָיו וַיִּקְמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו
 30 אֶל-בְּאֵר שָׁבַע וַיִּשָּׁב אֲבֹרָהִם בְּבְאֵר שָׁבַע: פ וַיְהִי אַחֲרָי כ
 31 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיַּגֵּד לְאֲבֹרָהִם לֵאמֹר הִנֵּה יְלָדָה מִלְּפָנֶי גַם-
 32 הוּא בְּנִים לְנַחֲזֹר אַחִיךָ: אֶת-עֵינְךָ בְּכֹרְךָ וְאֶת-בְּנוֹ אַחִיר וְאֶת-

22 קמואל אבי ארם: ואת פסד ואת חזו ואת פלדש ואת
 23 ידלף ואת בתואל: ובתואל ילד את רבקה שמנה אלה
 24 ילדה מלכה לנחור אחי אברהם: ופילגשו ושמה ראמה
 ותלד נסהוא את טבת ואת גחם ואת תחש ואת מעכה: פ

פרשת חיי שרה

כנ 23

א ויהיו חיי שרה מאה שנה ושנים שנה ושבע שנים
 2 שני חיי שרה: ותמת שרה בקריית ארבע הוא חברון
 3 בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולכפיתה: ויקם
 4 אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני-חתת לאמר: גרו-ותו שוב
 אֲנִי עִמָּכֶם הֲנִי לִי אֲחֻזַת-קָבֹר עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָה מִתִּי מִלְפָּנַי:
 6 ויענו בני-חתת את אברהם לאמר לו: שמענו ו אנני נשיא
 אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר את-מתך איש
 7 ממנו את-קברו לא-יכלה ממנו מסכר מתך: ויקם אברהם
 8 וישתחו לעסהארץ לבני-חתת: וידבר אתם לאמר אסייש
 את-נפשכם לקבר את-מתי מלפני שמעוני ופגעו-לי
 9 בעפרון בן-צחר: ויתן-לי את-מערת המכפלה אשר-לו
 אשר בקצה שדהו בלסף מלא ויתננה לי בהוככם לאחוזת-
 י קבר: ועפרון ישב בתוך בני-חתת ויען עפרון החתי את-
 11 אברהם באזני בני-חתת לכל פאי שער-עירו לאמר: לא-אדני
 שמעני השדה נתתי לה והמערה אשר-בו לה נתתייה
 12 לעיני בני-עמי נתתייה לה קבר מתך: וישתחו אברהם
 13 לפני עסהארץ: וידבר אל-עפרון באזני עסהארץ לאמר
 אה אם-אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קח ממני ואקברה
 14 את-מתי שמה: ויען עפרון את-אברהם לאמר לו: אדני
 שמעני ארץ ארבע מאת שקל-כסף ביני ובינה מה-הוא
 16 ואת-מתך קבר: וישמע אברהם אל-עפרון וישלל אברהם
 לעפרון את-הכסף אשר דבר באזני בני-חתת ארבע מאות
 17 שקל כסף עבר לסחר: ויקם ו שדה עפרון אשר במכפלה
 אשר לפני מרא השדה והמערה אשר-בו וכל-העל אשר
 18 בשדה אשר בכל-גבלו סביב: לאברהם למקנה לעיני בני-

19 חת בכל באי שער-עירי: ואחרי-כן קבר אברהם את-שרה
 אשתו אל-מערת שדה המקפלה על-פני ממרא הוא חברון
 בארץ כנען: ויקם השדה והמערה אשר-בו לאברהם כ
 לאחות-קבר מאת בני-חת: ס

כד 24

ואברהם זקן בא בימים ויהוה ברהך את-אברהם בכל: א
 ויאמר אברהם אל-עבדו זקן ביתו המושל בכל-אשר-לו 2
 שים-נא ידך תחת ורכי: ואשפיעה ביהוה אלהי השמים 3
 ואלהי הארץ אשר לא-תקח אשה לבני מבנות הפנעני
 אשר אנכי יושב בקרבן: כי אל-ארצי ואל-מולדתי תלך 4
 ולקחת אשה לבני ליצחק: ויאמר אליו העבד אילי לא-ח
 תאבה האשה ללכת אחרי אל-הארץ הזאת ההשב אשוב
 את-בנה אל-הארץ אשר-יצאת משם: ויאמר אליו אברהם 6
 השמר לך פן-תשוב את-בני שמה: יהוה אלהי השמים 7
 אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי נאשר דבר-לי
 נאשר נשבע-לי לאמר לזרעה אתן את-הארץ הזאת הוא
 ישלח מלאכו לסניף ולקחת אשה לבני משם: ואם-לא 8
 תאבה האשה ללכת אחריך ונקית משבעתי זאת רק את-
 בני לא תשב שמה: וישם העבד את-ידו תחת ירה אברהם 9
 אדניו וישבע לו על הדבר הזה: ויקח העבד עשרה גמלים
 מגמלי אדניו וילך וכל-טוב אדניו בידו ויקם וילך אל-
 ארם נהרים אל-עיר נחור: ויברך הגמלים מחוץ לעיר 11
 אל-באר המים לעת ערב לעת צאת השאבת: ויאמר 12
 יהוה אלהי אדני אברהם הקרה-נא לפני היום ועשה-חסד
 עם אדני אברהם: הנה אנכי נצב על-עין המים ובנות 13
 אנשי העיר יצאת לשאב מים: והיה הנער אשר אמר 14
 אליה השיר-נא כדה ואשתה ואמרה שתה וגם-גמליה אשקה
 אתה הכחת לעבדך לוצחק ובה אדע כי-עשית חסד עם-
 אדני: ויהי-הוא טרם פלה לדבר והנה רבקה יצאת אשר 15
 ילדה לבתואל בן-מלקה אשת נחור אחי אברהם וכדה על-
 שכמה: והנער טבת מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה 16

17 ותָרַד הָעֵינָה וּתְמַלֵּא כְדָה וּתַעַל: וַיִּרַץ הָעֶבֶד לִקְרֹאתָהּ
 18 וַיֹּאמֶר הַגְּמִיאֵינִי נָא מְעַט־מַיִם מִפְּנֵה: וַתֹּאמֶר שְׂתֵה אֲדֹנָי
 19 וַתְּמַהֵר וַתָּרַד פְּדָה עַל־יָדָה וַתִּשְׁקָהּ: וַתִּכַּל לְהַשְׁקֹתוֹ
 כ וַתֹּאמֶר גַּם לְגַמְלֵיךָ אֲשָׂאב עַד אִם־כִּפְלוּ לְשִׁתָּת: וַתְּמַהֵר
 וַתַּעַר פְּדָה אֶל־הַשִּׁקָּת וַתָּרַץ עוֹד אֶל־הַבְּאֵר לְשָׂאב וַתִּשְׂאֵב
 21 לְכָל־גַּמְלָיו: וְהָאִישׁ מִשְׁתַּאֲהָ לָהּ מִחֲרִישׁ לְדַעַת הַהֲצִלִיחַ
 22 יְהוָה דְּרַכּוֹ אִם־לֹא: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּפְלוּ הַגַּמְלִים לְשִׁתּוֹת וַיִּשָּׂח
 הָאִישׁ נָזֶם זָהָב בַּקַּע מִשְׁקָלוֹ וַשְּׂנֵי צַמִּידִים עַל־יָדָיָה עֲשָׂרָה
 23 זָהָב מִשְׁקָלָם: וַיֹּאמֶר בַּת־מַי אֵת הַיָּדַי נָא לִי הִנֵּשׂ בְּיַת־
 24 אֲבִיךָ מְקוֹם לָנוּ לָלוֹן: וַתֹּאמֶר אֵלָיו בַּת־בְּתוּרָאֵל אֲנֹכִי בְּרַחֲמֵי
 סוּ מִלְּפָנֶיךָ אֲשֶׁר יִלְדָה לְנַחֲוֹר: וַתֹּאמֶר אֵלָיו גַּם־תִּכְבֵּן גַּם־מִסְפּוּא
 26 רַב עִמָּנוּ גַּם־מְקוֹם לָלוֹן: וַיִּקַּד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה:
 27 וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנָי אֲבָרְהָם אֲשֶׁר לֹא־עָזַב חֲסֵדוֹ
 וְאֶמְתּוֹ מֵעַם אֲדֹנָי אֲנֹכִי בְּדַרְךָ נַחֲנִי יְהוָה בֵּית אַחֵי אֲדֹנָי:
 28 וַתָּרַץ הַנְּעִרָה וַתֵּצֵד לְבֵית אִמָּהּ פְּדֻבְרִים דְּהָאֵלֶּה: וּלְרַבְּקָה
 29 אַח וַשְּׂמֹו לָבֶן וַיִּרַץ לָבֶן אֶל־הָאִישׁ הַחוּצָה אֶל־הָעֵינָן:
 ל וַיְהִי וּפְרָאת אֶת־הַנְּזֹם וְאֶת־הַצַּמִּידִים עַל־יָדָי אַחַתּוֹ וּכְשִׁמְעוֹ
 אֶת־דְּבָרֵי רַבְּקָה אַחַתּוֹ לֹאמֹר כֹּה־דִבֶּר אֵלַי הָאִישׁ וַיָּבֵא אֶל־
 31 הָאִישׁ וַהֲנֶה עִמָּד עַל־הַגַּמְלִים עַל־הָעֵינָן: וַיֹּאמֶר בּוֹא בְּרִיךְ
 יְהוָה לְמַעַן תַּעֲמֹד בַּחוּץ וְאֲנֹכִי שֹׁפֵיתִי הַפִּיִת וּמְקוֹם לְגַמְלִים:
 32 וַיָּבֵא הָאִישׁ הַפִּיִתָה וַיִּשְׁתַּח וַיִּשְׁתַּח הַגַּמְלִים וַיִּתֵּן תְּכֵן וּמִסְפּוּא
 לְגַמְלִים וַיִּמֹּם לְרֹחַץ רַגְלָיו וְרַגְלֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ:
 33 וַיִּשֶׂם לְפָנָיו שֵׁאֲכָל וַיֹּאמֶר לֹא אֲכַל עַד אִסְדֹּבְרָתִי דִּבְרֵי
 34 וַיֹּאמֶר דַּבֵּר: וַיֹּאמֶר עֶבֶד אֲבָרְהָם אֲנֹכִי: וַיְהוֶה בְּרָה אֶת־
 אֲדֹנָי מֵאֹד וַיִּמְדַּל וַיִּתֵּן־לוֹ צֹאן וּבָקָר וְכֶסֶף וְזָהָב וְעַבְדִּים
 36 וַשְּׁפֹחֹת וְגַמְלִים וְחֲמֹרִים: וַתֵּלֶד שָׂרָה אֵשֶׁת אֲדֹנָי בֶּן לְאֲדֹנָי
 37 אַחֲרֵי זְקֻנָתָהּ וַיִּתֵּן־לוֹ אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ: וַיִּשְׁבַּעֲנִי אֲדֹנָי
 לֵאמֹר לֹא־תִסַּח אִשָּׁה לְבָנִי מִבְּנוֹת הַפְּנִיעֵנִי אֲשֶׁר אֲנֹכִי יֹשֵׁב
 38 בְּאַרְצוֹ: אִם־לֹא אֶל־בֵּית־אָבִי תִלְךָ וְאֶל־מִשְׁפַּחְתִּי וְלִקְחָתְךָ
 39 אִשָּׁה לְבָנִי: וַאֲמַר אֶל־אֲדֹנָי אֲלֵי לֹא־תִלְךָ הָאִשָּׁה אַחֲרָי:
 מ וַיֹּאמֶר אֵלַי יְהוָה אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנָיו יִשְׁלַח מַלְאָכּוֹ

v. 19. קמץ בו' ק v. 28. הנערה ק' v. 33. וישם ק'

אֶתֶּהּ וְהַצְלִיחַ דַּרְפֶּיהָ וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לְבָנִי מִמִּשְׁפַּחְתִּי וּמִבֵּית
 41 אָבִי: אִזּוֹ תִּנְקַהּ מֵאֲלֹתָי פִּי תָבוֹא אֶל־מִשְׁפַּחְתִּי וְאִם־לֹא
 42 יִתְּנֶה לָּהּ וְהָיִיתָ נָקִי מֵאֲלֹתָי: וְאָבָא הַיּוֹם אֶל־הָעֵין וְאָמַר
 יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנָי אֲבָרְהָם אִם־יִשְׁתַּדֵּן נָא מִצְּלִיחַ דַּרְפֵי אֲשֶׁר
 43 אָנֹכִי הִלְכָה עֲלֶיהָ: הִנֵּה אָנֹכִי נֹצֵב עַל־עֵין הַמַּיִם וְהָיָה
 הַעֲלָמָה הַיֹּצֵאת לִשְׂאֹב וְאָמַרְתִּי אֵלֶיהָ הַשְּׂקִינִי נָא מֵעַט־מַיִם
 44 מִכַּדָּה: וְאָמְרָה אֵלָי גַּם־אֶתֶּה שְׂתֵּה וְגַם לְגַמְלִיךָ אֲשָׂאֵב הוּא
 הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הֵכִיחַ יְהוָה לְבֶן־אֲדֹנָי: אָנֹכִי טָרַם אֲכַלֶּה לְדַבֵּר
 אֶל־לִפְי וְהִנֵּה רַבָּה יֹצֵאת וְכַדָּה עַל־שִׂכְמָה וְתַרְדּוֹ הָעֵינָה
 46 וְהַשְּׂאֵב וְאָמַר אֵלֶיהָ הַשְּׂקִינִי נָא: וְתַמְהִיר וְתוֹרַד כַּדָּה
 מֵעֲלֶיהָ וְתֹאמַר שְׂתֵּה וְגַם־גַּמְלִיךָ אֲשָׂקָה וְאִשָּׁת וְגַם הַגַּמְלִים
 47 הַשְּׂקָתָה: וְאֲשָׂאֵל אֶתֶּה וְאָמַר פֶּת־מִי אַתְּ וְהָאָמַר פֶּת־
 בְּתוּאֵל בֶּן־נְחוּר אֲשֶׁר יִלְדֶה־לּוֹ מִלִּפְנֵי וְאִשָּׁם הַנְּזֹט עַל־
 48 אִשָּׁה וְהַצְמִידִים עַל־יָדֶיהָ: וְאָקֵד וְאֲשַׁתְּחִוָּה לִיהוָה וְאֲבָרְכֶה
 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנָי אֲבָרְהָם אֲשֶׁר הִנְחֵנִי בְּדֶרֶךְ אֱמֶת לְקַחַת
 49 אֶת־בֶּת־אֲחָי אֲדֹנָי לְבָנוֹ: וְעֵתָה אִם־יִשְׁכַּם עֵשָׂים חֶסֶד וְאֱמַת
 אֶת־אֲדֹנָי הַגִּידוּ לִי וְאִם־לֹא הַגִּידוּ לִי וְאִפְסָה עַל־זַמִּין אוֹ
 עַל־שְׂמָאל: וַיַּעַן לְבֶן וּבְתוּאֵל וַיֹּאמְרוּ מִיְהוָה יֵצֵא הַדַּבָּר
 51 לֹא נִכְבַּל דַּבֵּר אֵלֶיךָ נַע או־טוֹב: הִנֵּה־רַבָּה לְסַנְיָה קַח וְלָהּ
 52 וְתֵהִי אִשָּׁה לְבֶן־אֲדֹנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר
 שָׁמַע עֲבַד אֲבָרְהָם אֶת־דִּבְרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲוֶה אֶרְצָה לִיהוָה:
 53 וַיֵּצֵא הָעֶבֶד פְּלִי־לֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וּבְגָדִים וַיִּתֵּן לְרַבָּה
 54 וּמַגְדָּנֹת נֶתָן לְאֶחָיָהּ וּלְאִמָּהּ: וַיֵּאכְלוּ וַיִּשְׂתּוּ הוּא וְהָאִנָּשִׁים
 אֲשֶׁר־עִמּוֹ וַיְלִינֶה וַיִּקְוִמוּ בַּבֶּקֶר וַיֹּאמְרוּ שְׁלַחְנִי לְאֲדֹנָי:
 55 וַיֹּאמְרוּ אֶחָיָהּ וְאִמָּהּ תֵּשֵׁב הַנֶּעֱרָ אֲתָנוּ יָמִים אוֹ עֲשׂוֹר אַחֲרַי
 56 תֵּלְךָ: וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהֶם אֶל־תִּתְּחַרְוּ אֹתִי וְיִהְיֶה הַצְּלִיחַ דַּרְפֵי
 57 שְׁלַחְוִנִי וְאִלְכָה לְאֲדֹנָי: וַיֹּאמְרוּ נִקְרָא לְפָנֶיךָ וְנִשְׂאֵלְתָה אֶת־
 58 שִׁיָּהּ: וַיִּקְרָאוּ לְרַבָּה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הִתְלַכְי עִם־הָאִישׁ
 59 הַזֶּה וְתֹאמְרוּ אֵלָהּ: גַּיְשְׁלַחְתּוּ אֶת־רַבָּה אֲחֵתְם וְאֶת־מִנְקַתָּהּ
 60 וְאֶת־עֲבַד אֲבָרְהָם וְאֶת־אִנָּשָׁיו: וַיְבָרְכוּ אֶת־רַבָּה וַיֹּאמְרוּ
 לָהּ אֲחֵתְנוּ אַתְּ הָיִי לְאִלְפֵי רַבְבֵּה וַיִּירַשׁ זֶרְעֶךָ אֶת שְׂעֵר

61 וְהָיָה וְהָיָה וְהָיָה וְהָיָה וְהָיָה וְהָיָה וְהָיָה וְהָיָה וְהָיָה וְהָיָה
 62 וְהָיָה וְהָיָה וְהָיָה וְהָיָה וְהָיָה וְהָיָה וְהָיָה וְהָיָה וְהָיָה וְהָיָה
 63 בָּא מִבּוֹא בָּאָר לְחַי רֵאִי וְהוּא יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב׃ וַיֵּצֵא
 יִצְחָק לְשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה לְסָנּוֹת עָרֵב וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה
 64 גַּמְלִים בָּאִים׃ וַתִּשָּׂא רִבְקָה אֶת-עֵינֶיהָ וַתֵּרָא אֶת-יִצְחָק
 65 וַתִּשָּׂא מִעַל הַזָּמַל׃ וַתֹּאמֶר אֶל-הָעֶבֶד מִי־הוּא אִישׁ הַלְזֶה
 הַהֶלֶךְ בַּשָּׂדֶה לְקִרְאֹתֵנוּ וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד הוּא אֲדֹנָי וַתִּקַּח
 66 הַצְעִיפָה וַתַּתְּפֶס׃ וַיִּסְפֹּר הָעֶבֶד לְיִצְחָק אֵת כָּל-הַדְּבָרִים
 67 אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיִּבְאֶה יִצְחָק הָאֱלֹהִים שָׂרָה אִמּוֹ וַיִּקַּח אֶת-
 רִבְקָה וַתְּהִי-לוֹ לְאִשָּׁה וַיֵּאֱהָבֶהּ וַיִּנָּחֵם יִצְחָק אֶתְחַי אִמּוֹ׃ פ

כה 25

א וַיִּסַּף אֲבִרְהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה וַשְׂמָה קְטוּרָה׃ וַתֵּלֶד לוֹ אֶת-
 זַמְרָן וְאֶת-יִקְשָׁן וְאֶת-מִדּוֹן וְאֶת-מִדְיָן וְאֶת-יִשְׂבָּק וְאֶת-שׂוּחַ׃
 3 וַיִּקְשָׁן יָלַד אֶת-שִׁבְאָה וְאֶת-דָּוָן וּבְנֵי דָוָן הֵיוּ אֲשִׁירָם וּלְטוֹשָׁם
 4 וּלְאֲמִים׃ וּבְנֵי מִדּוֹן עֵיפָה וְעֶסֶר וְחִנֹּךְ וְאֲבִידֵעַ וְאֶלְדֵּעָה
 5 כָּל-אֵלֶּה בְנֵי קְטוּרָה׃ וַיִּתֵּן אֲבִרְהָם אֶת-כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ
 6 לְיִצְחָק׃ וּלְבְנֵי הַפְּטִילָנִים אֲשֶׁר לְאֲבִרְהָם נָתַן אֲבִרְהָם
 מִתְּהַלְתֵּי וַיִּשְׁלַחֵם מִעַל יִצְחָק בְּנוֹ בְּעוֹדָנוּ הוּא קְדָמָה אֶל-אֶרֶץ
 7 קְדָם׃ וְאֵלֶּה יְמֵי שְׁנֵי-חַיֵּי אֲבִרְהָם אֲשֶׁר-חַי מֵאֵת שָׁנָה
 8 וְשִׁבְעִים שָׁנָה וְחָמֵשׁ שָׁנִים׃ וַיַּגִּיעַ וַיָּמָת אֲבִרְהָם בְּשִׁיבָה
 9 טוֹבָה זָקֵן וְשִׁבְעַת וַיֵּאֱסֹף אֶל-עַמּוּיוֹ׃ וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ יִצְחָק
 וַיִּשְׁמְעָל בְּנָיו אֶל-מַעֲרַת הַמַּכְפֵּלָה אֶל-שָׂדֶה עֶסְרֹן בֶּן-צִחֹל
 י הַחֲתָי אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי מִמְרָא׃ הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר-קָנָה אֲבִרְהָם
 11 מֵאֵת בְּנֵי-חֵת שָׂמָה קִבְרֵ אֲבִרְהָם וְשָׂרָה אִשָּׁתּוֹ׃ וַיְהִי אַחֲרָי
 מוֹת אֲבִרְהָם וַיִּבְרַךְ אֱלֹהִים אֶת-יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּשָּׁב יִצְחָק עִם-
 12 בָּאָר לְחַי רֵאִי׃ פ וְאֵלֶּה תִּלְדוֹת יִשְׁמְעָל בֶּן-אֲבִרְהָם
 13 אֲשֶׁר יִלְדֶה הַגֵּר הַמִּצְרַיִת שְׂפָחַת שָׂרָה לְאֲבִרְהָם׃ וְאֵלֶּה
 שְׂמוֹת בְּנֵי יִשְׁמְעָל בְּשִׂמְתָם לְחֹלְדָתָם בְּכֹר יִשְׁמְעָל
 14 נְבִיִּית וְקָדֵר וְאֲדָבָאֵל וּמִבְּשָׁם׃ וּמִשְׁמַע וְדוּמָה וּמִשָּׂא׃ חֲדָד
 15 וְחִימָא וְטוֹר נָפִישׁ וְקָדְמָה׃ אֵלֶּה הֵם בְּנֵי יִשְׁמְעָל וְאֵלֶּה
 שְׂמֹתָם בְּחִצְרֵיהֶם וּבְטוֹרָתָם שְׁנַיִם-עָשָׂר נָשִׂיָּם לְאִמָּתָם׃
 17 וְאֵלֶּה שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמְעָל מֵאֵת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְשִׁבְעַת

שָׁנִים וַיִּגְנֹעַ וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל-עַמּוּיוֹ׃ וַיִּשְׁכְּנוּ מִחוּלָה עַד-
שָׂרָה אֲשֶׁר עַל-סָנֵי מִצְרַיִם בְּאֶמְתָּה אֲשֶׁרָה עַל-סָנֵי כָל-אֶחָיו
נִפְלֵ׃ ם

פרשת תולדת

וְאֵלֶּה הַזֹּלָתוֹת יִצְחָק בְּרֵאֲבָרָהֶם אֲבָרָהֶם הַזֵּלִיד אֶת-יִצְחָק׃ 19
וַיְהִי יִצְחָק בְּרֵאֲרָבָעִים שָׁנָה בְּקַחְתּוֹ אֶת-רִבְקָה בַת-בְּתוּאֵל כַּ
הָאֲרָמִי מִסְדָּן אִרָם אֶחָת לְבֶן הָאֲרָמִי לוֹ לְאִשָּׁה׃ וַיַּעֲתֵר יִצְחָק 21
לַיהוָה לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עָקְרָה הוּא וַיַּעֲתֵר לוֹ יְהוָה וַתְּהַר
רִבְקָה אִשְׁתּוֹ׃ וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְפָּה וַתֹּאמֶר אִם-כֵּן לָמָּה 22
זֶה אֲנֹכִי וַתִּלְךָ לְדַרְשׁ אֶת-יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ שְׁנֵי גֵיזִים 23
בְּבִטְנָהּ וַשְּׁנֵי לְאִמִּים מִמֶּעֶיֶה יִסְרְדוּ וְלֵאמֹם מִלְּאִם יֵאֱמָר וְרַב
יַעֲבֹד צָעִיר׃ וַיִּמְלְאוּ יְמִיָּה לְלֵדָת וְהִנֵּה תוֹמָם בְּבִטְנָהּ׃ 24
וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי כָלוֹ בְּאֵדָרֶת שַׁעַר וַיִּקְרָאוּ שְׁמוֹ עֵשָׂו׃ כה
וְאֶחָר-כֵּן יָצָא אֶחָיו וַיְהִי אֶחָת בְּעַקֵּב עֵשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ 26
יַעֲקֹב וַיִּצְחָק בְּרֵאֲשֵׁים שָׁנָה בְּלֵדָת אֹתָם׃ וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים 27
וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ יָדַע צִיד אִישׁ שָׂדֵה וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֲהָלִים׃
וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת-עֵשָׂו כִּי-צִיד בָּסִיר וְרִבְקָה אֲהָבַת אֶת- 28
יַעֲקֹב׃ וַיִּזַּד יַעֲקֹב נָזִיד וַיָּבֵא עֵשָׂו מִן-הַשָּׂדֵה וְהוּא עָרֹם׃ 29
וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל-יַעֲקֹב הֲלַעֲיִטְנִי נָא מִן-הָאֲדָם הָאָדָם הַזֶּה כִּי ל 31
עֵרַת אֲנֹכִי עַל-כֵּן קָרָא שְׁמוֹ אָדָם׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מִכְרָה כִּיֹּם 31
אֶת-בְּכֻרְתֶּךָ לִּי׃ וַיֹּאמֶר עֵשָׂו הִנֵּה אֲנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוּת וְלָמָּה- 32
זֶה לִּי בְכֻרָה׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הַשְׁבְּעָה לִּי כִּיֹּם וַיִּשְׁבַּע לוֹ 33
וַיִּמְכֹּר אֶת-בְּכֻרְתּוֹ לְיַעֲקֹב׃ וַיַּעֲקֹב נָתַן לְעֵשָׂו לַחֵם וּנְזִיד 34
עֲדָשִׁים וַיֵּאֱכַל וַיִּשְׁתֶּה וַיָּקָם וַיִּלְךָ וַיִּבֹז עֵשָׂו אֶת-הַבְּכֻרָה׃ ם

כו 26

וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ מִלְכָד הָרָעַב הָרֵאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָה בְּיָמֵי
אֲבָרָהֶם וַיִּלְךָ יִצְחָק אֶל-אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ-פְּלִשְׁתִּים גְּרָרָה׃
וַיָּבֵא אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר אֶל-תֵּרַד מִצְרַיִמָּה שָׁכֵן בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר 2
אָמַר אֲלֵיךָ׃ גִּיר בְּאֶרֶץ הַזֹּאת וְאֶהְיֶה עִמָּךְ וְאֲבָרְכְךָ כִּי-לֹנֶה 3
וְלִזְרַעְךָ אֶתֹן אֶת-כָּל-הָאֲרָצָת הָאֵל וְהִקַּמְתִּי אֶת-הַשְׁבְּעָה

4 אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ: וְהַרְבִּיתִי אֶת־זֶרְעֶךָ כְּכֹכְבֵי
 הַשָּׁמַיִם וְנָתַתִּי לְזֶרְעֶךָ אֶת כָּל־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְהַתְּבַרְכֶּה בְּזֶרְעֶךָ
 ח כָּל גִּוְוֵי הָאָרֶץ: עָקֵב אֲשֶׁר־שָׁמַע אַבְרָהָם כְּלָלִי וַיִּשְׁמַר
 6 מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֲקוּתַי וְתוֹרֹתַי: וַיָּשָׁב יִצְחָק בְּגֵר:
 7 וַיִּשְׁאַלְוּ אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם לְאִשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר אֶתְחִי הוּא פִּי יֵרָא
 לֵאמֹר אִשְׁתִּי פְּוִי־וְהִרְגֵנִי אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם עַל־רִבְקָה כִּי־טוֹבַת
 8 מֵרְאֵה הוּא: וַיְהִי כִּי־אָרְכוּ־לוֹ שָׁם הַיָּמִים וַיִּשְׁקַת אַבְיִמֶלֶךְ
 מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים בְּעַד הַחֲלוֹן וַיֵּרָא וְהִנֵּה יִצְחָק מִצְחָק אֶת
 9 רִבְקָה אִשְׁתּוֹ: וַיִּקְרָא אַבְיִמֶלֶךְ לְיִצְחָק וַיֹּאמֶר אַךְ הִנֵּה
 אִשְׁתְּךָ הוּא וְאִיךָ אָמַרְתָּ אֶתְחִי הוּא וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק כִּי
 י אָמַרְתִּי פְּוִי־אֲמִית עֲלֶיךָ: וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ מִה־זֹּאת עָשִׂיתָ
 לָנוּ פְּמַעַט שָׁכַב אַחַד הָעַם אֶת־אִשְׁתְּךָ וְהִבַּאתָ עֲלֵינוּ אֲשָׁם:
 11 וַיֹּצֵו אַבְיִמֶלֶךְ אֶת־כָּל־הָעַם לֵאמֹר הַנִּזְעַע בְּאִישׁ הַזֶּה וּבְאִשְׁתּוֹ
 12 מוֹת יוּמַת: וַיִּזְרַע יִצְחָק בְּאָרֶץ הַדְּוָא וַיִּמְצָא בְּשָׂנְהָ הַדְּוָא
 13 מֵאֵה שְׂעָרִים וַיְבַרְכֵהוּ יְהוָה: וַיַּגְדֵּל הָאִישׁ וַיִּגְלֶה הַלְוָה
 14 וַיַּגְדֵּל עַד כִּי־יַגְדֵּל מְאֹד: וַיְהִי־לוֹ מִקְנֵה־צֹאן וּמִקְנֵה בָקָר וַעֲבֹדָה
 טו רֶבֶה וַיִּקְנְאוּ אֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים: וְכָל־הַבְּאֵרֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ עֲבָדֵי
 אָבִיו בְּיַמֵּי אַבְרָהָם אָבִיו סָתְמוּם פְּלִשְׁתִּים וַיִּמְלְאוּם עָפָר:
 16 וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ אֶל־יִצְחָק לֵךְ מֵעִמָּנוּ כִּי־עָצַמְתָּ מִמֶּנּוּ מְאֹד:
 17 וַיִּגְלֶה מִשָּׁם יִצְחָק וַיִּחַן בְּנַחַל־גֵּרָר וַיָּשָׁב שָׁם: וַיָּשָׁב יִצְחָק
 18 וַיַּחְפֹּר אֶת־בְּאֵרֹת הַיָּמִים אֲשֶׁר חָפְרוּ אָבִיו
 וַיִּסְתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיִּקְרָא לָהֶן שְׁמוֹת
 19 כַּשְׁמוֹת אֲשֶׁר־קָרָא לָהֶן אָבִיו: וַיַּחְפֹּרוּ עֲבָדֵי־יִצְחָק בְּנַחַל
 כ וַיִּמְצְאוּ־שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים: וַיִּרְיִבוּ רֵעֵי גֵרָר עִם־רֵעֵי
 יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמַּיִם וַיִּקְרָא שֵׁם־הַבְּאֵר עֵשֶׂק כִּי הִתְעַשְׂקוּ
 21 עִמּוֹ: וַיַּחְפֹּרוּ בְּאֵר אַחֲרָת וַיִּרְיִבוּ בֵּם־עֲלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ
 22 שֵׁטְנָה: וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם וַיַּחְפֹּר בְּאֵר אַחֲרָת וְלֹא רִבּוּ עֲלֶיהָ
 וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחֹבוֹת וַיֹּאמֶר כִּי־עָתָה הִרְחִיב יְהוָה לָנוּ
 23 וַסְּרִינוּ בְּאָרֶץ: וַיַּעַל מִשָּׁם בְּאֵר שֶׁבַע: וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה
 24 בְּפִלְתָּה הַהִוא וַיֹּאמֶר אֲנִלִּי אֵלֶיךָ אַבְרָהָם אָבִיךָ אֶל־תִּירָא
 כִּי־אֶתְּנֶה אֲנִלִּי וּבְרַכְתִּיךָ וְהַרְבִּיתִי אֶת־זֶרְעֶךָ כְּעַבְדֵי אַבְרָהָם
 כח עֲבָדֶי: וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה וַיִּט־שָׁם אֶהְלוֹ

וַיִּכְרוּ-שָׁמַם עֲבָדַי יִצְחָק בְּאֵר: וְאֲבִימֶלֶךְ הַלֵּךְ אֵלָיו מִצָּרָר 26
 וְאַחֲזֵת מִרְעֵהוּ וּפִיטְלָל שָׂר-צָבָאוּ: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יִצְחָק 27
 מִדּוּעַ בָּאתֶם אֵלַי וְאַתֶּם שֹׂנְאֵתֶם אֹתִי וְהִשְׁלַחְוִי מֵאַתְּכֶם:
 וַיֹּאמְרוּ רָאוּ רְאִינָה פִּירֵהֶיָה יְהוָה: עִמָּךְ וַנֹּאמֶר תְּהִי נָא 28
 אֵלֶּה בִּינוֹתֵינוּ בִּינֵינוּ וּבִינֶךָ וְנִכְרַתְהָ בְרִית עִמָּךְ: אִם-תִּעַשֶׂה 29
 עִמָּנוּ רָעָה כַּאֲשֶׁר לֹא נַעֲנִיךָ וְכַאֲשֶׁר עָשִׂינוּ עִמָּךְ רַק-טוֹב
 וּפְשָׁלְתָךְ בְּשָׁלוֹם אֲתָה עֵתָה בְּרִיךְ יְהוָה: וַיַּעַשׂ לָהֶם ל
 מִשְׁתֵּה וַיֵּאָכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ: וַיִּשְׁפִּימוּ בִּבְקָר וַיִּשְׁבְּעוּ אִישׁ 31
 לְאָחִיו וַיִּשְׁלַחֶם יִצְחָק וַיִּלְכוּ מֵאֹתוֹ בְּשָׁלוֹם: וַיְהִי בַיּוֹם 32
 הַהוּא וַיִּכְאֹר עֲבָדַי יִצְחָק וַיַּגְדּוּ לוֹ עַל-אֲדוֹת הַבְּאֵר אֲשֶׁר
 חָפְרוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ מִצְאָנוּ מַיִם: וַיִּקְרָא אֹתָהּ שְׁבַעָה עַל-כֵּן 33
 שֵׁם-הָעֵיר בְּאֵר שְׁבַע עַד הַיּוֹם הַזֶּה: ׀ וַיְהִי עֵשׂוֹ בֶן- 34
 אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת-יְהוֹדִית בַּת-בְּאָרִי הַחֲתָנִי
 וְאֶת-בְּשִׁמֹּת בַּת-אֵילָן הַחֲתָנִי: וַתְּהִיֶינּוּ מֵרַת רִיחַ לְיִצְחָק לֵא

כו 27

וַיְהִי כִּי-זָקֵן יִצְחָק וַתִּכְתְּיוּ עֵינָיו מִרְאֵת וַיִּקְרָא אֶת-עֵשׂוֹ ׀ א
 בְּנֵו הַגָּדֹל וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּנֵי וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַנְּפִי: וַיֹּאמֶר הִנֵּה- 2
 נָא זָקַנְתִּי לֹא יָדַעְתִּי יוֹם מוֹתִי: וְעַתָּה שְׂאֵנָא כְּלִיךָ תִּלְוֶיךָ 3
 וְקִשְׁתְּךָ וְצֵא הַשָּׂדֶה וְצִוְדָה לִּי צִידָה: וַעֲשֵׂה-לִּי מִטְעָמִים 4
 כַּאֲשֶׁר אֲהַבְתִּי וְהִבִּיאָה לִּי וְאֲכַלָּה כִּיעֲבֹר תִּבְרַכְתָּ נַפְשִׁי
 בְּטָרֶם אָמוּת: וְרִבְקָה שָׁמְעַת בְּדַבָּר יִצְחָק אֶל-עֵשׂוֹ בְּנֵו 5
 וַיֵּלֶךְ עֵשׂוֹ הַשָּׂדֶה לְצִוְד צִיד לְהָבִיא: וְרִבְקָה אָמְרָה אֶל- 6
 יַעֲקֹב בְּנָה לֵאמֹר הִנֵּה שָׁמְעַתִּי אֶת-אֲבִיךָ מְדַבֵּר אֶל-עֵשׂוֹ
 אַחִיךָ לֵאמֹר: הִבִּיאָה לִּי צִיד וַעֲשֵׂה-לִּי מִטְעָמִים וְאֲכַלָּה 7
 וְאֲבִרְכְּכָה לְפָנַי יְהוָה לְסָנֵי מוֹתִי: וְעַתָּה בְנֵי שָׁמַע בְּקִלְי 8
 כַּאֲשֶׁר אָנֹכִי מַצְוָה אֲתָךְ: לָךְ-נָא אֶל-הַצֹּאֵן וְקַח-לִּי מִשָּׂם 9
 שְׁנֵי גְדֵי עֲזִים טָבִים וְאַעֲשֵׂה אֲתֶם מִטְעָמִים לְאֲבִיךָ כַּאֲשֶׁר
 אָהַב: וְהִבְאֵת לְאֲבִיךָ וְאָכַל כִּיעֲבֹר אֲשֶׁר יִבְרַכְךָ לְפָנַי מוֹתוֹ: י
 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-רִבְקָה אִמּוֹ הֵן עֵשׂוֹ אָחִי אִישׁ שֹׂטֵר וְאָנֹכִי 11
 אִישׁ חָלֵק: אֵלָיו יִמְשְׁלֵנִי אָבִי וְהִיִּיתִי בְעֵינָיו כְּמַתְעַתֵּעַ 12

v. 29. שׁין בצריי v. 29.

פחה באזחח v. 2.

חזיר ה' v. 3.

13 והבאתי עלי קללה ולא ברכה: ותאמר לו אמו עלי קללתך
 14 בני אה שמע בקלי וכה קח-לי: וילך ויבא לאמו
 15 ותעש אמו מטעמים כאשר אהב אביו: ותקח רכה את-
 בגדי עשו בנה הגדל החמדת אשר אתה בבית ותלבש את-
 16 יעקב בנה הקטן: ואת ערת גדי העזים הלבישה על-ידיו
 17 ועל חלקת צואריו: ותתן את-המטעמים ואת-הלחם אשר
 18 עשתה ביד יעקב בנה: ויבא אל-אביו ויאמר אבי ויאמר
 19 הנני מי אתה בני: ויאמר יעקב אל-אביו אנכי עשו בלך
 עשיתי כאשר דברת אלי קום-נא שבה ואכלה מצידו
 כ בעבור תברכני נפשה: ויאמר יצחק אל-בנו מה-זה מה-רת
 21 למצא בני ויאמר פי הקרה יהוה אלהיך לפני: ויאמר
 יצחק אל-יעקב גשה-נא ואמשך בני האתה זה בני עשו
 22 אם-לא: ויגש יעקב אל-יצחק אביו וימשהו ויאמר הקל
 23 קול יעקב והידיים ידו עשו: ולא הפירו פיהו ידיו פידו
 24 עשו אחיו שערות ויברכהו: ויאמר אתה זה בני עשו ויאמר
 כח אני: ויאמר הנשה לי ואכלה מציד בני למצן תברכה
 26 נשתי ויגש-לו ויאכל ויבא לו יין וישת: ויאמר אליו
 27 יצחק אביו גשה-נא וטקה-לי בני: ויגש וישק-לו ויברח
 את-רים בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני פריח שדה
 28 אשר ברכו יהוה: ויתן-לך האלהים משל השמים ומשמני
 29 הארץ ורב דגן ותירש: ועבדוך עמים וישתחן לך לאמים
 יהנה גביר לאחיה וישתחוו לך בני אמה ארביה ארור
 ל ומברכה ברוך: ויהי כאשר פלה יצחק לברך את-יעקב
 ויהי אה יצא יצא יעקב מאת פני יצחק אביו ועשו אחיו
 31 בא מצידו: ויעש גסהו מטעמים ויבא לאביו ויאמר
 לאביו יקם אבי ואכל מציד בנו בעבר תברכני נפשה:
 32 ויאמר לו יצחק אביו מי-אתה ויאמר אני בנה בלך עשו:
 33 ויחלד יצחק תרדה גדלה עד-מאד ויאמר מי-אפוא הוא
 החד-ציד ויבא לי ואכל מפל פטרם תבוא ואברכהו גסי
 34 ברוך יהיה: פשמע עשו את-דברי אביו ויצעק צעקה
 גדלה ומרה עד-מאד ויאמר לאביו ברכני גס-אני אבי:

וַיֹּאמֶר בָּא אֲחִיךָ בְּמִרְמָה וַיִּקַּח בְּרִכְתְּךָ: וַיֹּאמֶר הֲכִי קָרָא 36
 שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פְעָמִים אֶת־בְּרִכְתִּי לָקַח וְהִנֵּה עָתָה
 לָקַח בְּרִכְתִּי וַיֹּאמֶר הֲלֹא־אֶצְלָת לִי בְרִכָּה: וַיִּשֶׁן יַצְחָק 37
 וַיֹּאמֶר לְעֵשָׂו הֵן זָכִיר שְׁמִתְּיוּ לָךְ וְאֶת־כָּל־אֲחָיו נִתְּתִי לוֹ
 לְעַבְדִּים וְדָגְן וְתִירֹשׁ סִמְכֶתְיוּ וּלְכֹה אִפְּוֹא מָה אֶעֱשֶׂה בְּנִי:
 וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל־אָבִיו הֲבִרְכָה אַחַת הוּא־לָךְ אָבִי בְּרִכְנִי גַם־ 38
 אֲנִי אָבִי וַיִּשָּׂא עֵשָׂו קִלּוֹ וַיִּבֶךְ: וַיִּשֶׁן יַצְחָק אָבִיו וַיֹּאמֶר 39
 אֲלֵיו הִנֵּה מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ יִהְיֶה מוֹשְׁבֶךָ וּמִשְׁלַל הַשָּׂמִים מִעַל:
 וְעַל־חֲרֻבְךָ תִּחְיֶה וְאֶת־אֲחִיךָ תַּעֲבֹד וְהָיָה כַּאֲשֶׁר תִּרְדֵּי 40
 וּפְרַקֶּת עָלָי מִעַל צִוְּאֶרְךָ: וַיִּשְׁטֹם עֵשָׂו אֶת־יַעֲקֹב עַל־הַבְּרִכָּה 41
 אֲשֶׁר בְּרָכּוֹ אָבִיו וַיֹּאמֶר עֵשָׂו בְּלִבּוֹ יִקְרָבוּ יָמַי אֲכַל אָבִי
 וְאַהֲרִגְהָ אֶת־יַעֲקֹב אָתִי: וַיִּגְדַּל לְרִבְקָה אֶת־דִּבְרֵי עֵשָׂו בְּנֵה 42
 הַגָּדֹל וְתִשְׁלַח וְתִקְרָא לְיַעֲקֹב בְּנֵה הַקָּטָן וְתֹאמַר אֲלֵיו הִנֵּה
 עֵשָׂו אֲחִיךָ מִחֲנַחֶם לָךְ לְהִרְגֶךָ: וְעָתָה בְּנִי שְׁמַע בְּקִלְי וְקוּם 43
 בְּרַח־לָךְ אֶל־לָבֹן אָחִי חֲרֻבָה: וַיִּשְׁבַּת עִמּוֹ יָמִים אַחֲזִים עַד 44
 אֲשֶׁר־תָּשׁוּב חֲמַת אֲחִיךָ: עַד־שׁוּב אֶת־אֲחִיךָ מִמֶּךָ וְשָׂכַח 45
 אֶת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ לוֹ וְשָׁלַחְתִּי וּלְקַחְתִּיהָ מִשָּׁם לָמָּה אֲשַׁכַּל
 גַּם־שְׁנֵיכֶם יוֹם אֶחָד: וְתֹאמַר רִבְקָה אֶל־יַצְחָק קִצְּתִי 46
 כַּחֲזִי מִסָּנִי בְּנֹת חַת אִם־לָקַח יַעֲקֹב אִשָּׁה מִבְּנוֹת־חַת כַּאֲשֶׁר
 מִבְּנוֹת הָאָרֶץ לָמָּה לִּי חַיִּים:

כח 28

וַיִּקְרָא יַצְחָק אֶל־יַעֲקֹב וַיִּבְרָךְ אֹתוֹ וַיְצַוֵּהוּ וַיֹּאמֶר לוֹ לֹא־ א
 תִּקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת פְּנִעֵן: קוּם לָךְ פְּדִינָה אֲרָם בֵּיתָה בְּתוּאֵל 2
 אָבִי אִמְךָ וּקַח־לָךְ מִשָּׁם אִשָּׁה מִבְּנוֹת לָבֹן אָחִי אִמְךָ: וְאֵל 3
 שְׂדֵי יִבְרָה אֲתָךְ וַיִּסְרֹךְ וַיִּרְבֶּךָ וְהָיִיתָ לְקַהֲל עַמִּים: וַיִּתֵּן־ 4
 לָךְ אֶת־בְּרִפְת אֲבִרְהִם לָךְ וּלְזוֹרְעָה אֲתָךְ לְרִשְׁתָּהּ אֶת־אָרֶץ
 מִגְרִיךָ אֲשֶׁר־נָתַן אֱלֹהִים לְאֲבִרְהִם: וַיִּשְׁלַח יַצְחָק אֶת־ 5
 יַעֲקֹב וַיִּלְךָ פְּדִינָה אֲרָם אֶל־לָבֹן בֶּן־בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי אָחִי רִבְקָה
 אִם יַעֲקֹב וְעֵשָׂו: וַיֵּרָא עֵשָׂו כִּי־בָרַךְ יַצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וְשָׁלַח 6
 אֹתוֹ פְּדִינָה אֲרָם לְקַחְתָּ לּוֹ מִשָּׁם אִשָּׁה בְּבָרְכוֹ אֹתוֹ וַיֵּצֵא
 עָלָיו לֵאמֹר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת פְּנִעֵן: וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶל־ 7

v. 36. יצחק ב"ק

v. 40. חצי חספר

v. 46. ק' זעירח

8 אָבִיו וְאֶל-אִמּוֹ וַיִּלְךָ שָׂדֵנָה אָרָם׃ וַיֵּרָא עִשׂוֹ כִּי רָעוּת בְּנֹת
9 בְּנֵעַן בְּעֵינָיו יִצְחָק אָבִיו׃ וַיִּלְךָ עִשׂוֹ אֶל-יִשְׁמָעֵאל וַיִּקַּח אֶת-
מַחֲלָת׃ בַּת-יִשְׁמָעֵאל בֶּן-אֲבִרְהָם אֲחֹת נְבִיּוֹת עַל-נָשָׁיו לֹו
לְאִשָּׁה׃ 8

פרשת ויצא

11 וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיִּלְךָ חֶרְנָה׃ וַיִּסְגַּע בַּמָּקוֹם וַיִּגְלֶן
שָׁם כִּי-בָא הַשָּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשְׂסֵם מֵרֹאשֵׁיתָיו
12 וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא׃ וַיַּחֲלֹם סֹלֶם מֵצַב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ
מִצֵּיץ הַשָּׁמַיְמָה וַהֲנִיחָה מַלְאָכֵי אֱלֹהִים עָלָיו וַיְרִידִים בּוֹ׃
13 וַהֲנִיחָה יְהוָה נֹצֵב עָלָיו וַיֹּאמֶר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבִרְהָם
אָבִיךָ וְאֵלֹהֵי יִצְחָק הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לָךְ אֶתְנַנֶּה
14 וְלִזְרַעְךָ׃ וַהֲנִיחָה זֶרַעְךָ כְּעֶסֶר הָאָרֶץ וַיִּסְרַצֶּת יִשָּׁרָה וַקְדָּמָה
וַצִּפְנָה וְנִגְבָּה וְנִבְרָכֻה בָּהּ כָּל-מִשְׁפַּחַת הָאָדָמָה וּבְזִרְעָהּ׃
15 וַהֲנִיחָה אֲנֹכִי עִפְיָה וַשְׁמֵרְתִּיךָ בְּכָל אֲשֶׁר-תִּלְכֶּה וְהִשְׁבַּתִּיךָ אֶל-
הָאָדָמָה הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעֱזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם-עָשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר-
16 דִּבַּרְתִּי לָךְ׃ וַיִּיקֶץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֲכֹן יֵשׁ יְהוָה
17 בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי׃ וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מִה-נִּירָא
הַמָּקוֹם הַזֶּה אִין זֶה כִּי אִם-בֵּית אֱלֹהִים וְזֶה שֵׁעַר הַשָּׁמַיִם׃
18 וַיִּשְׂסֵם יַעֲקֹב בַּבֶּקֶר וַיִּקַּח אֶת-הָאֲבָן אֲשֶׁר-שָׂם מֵרֹאשֵׁיתָיו
19 וַיִּשְׂסֵם אֹתָהּ מִצִּבָּה וַיִּצֹק שָׁמֶן עַל-רֹאשָׁהּ׃ וַיִּקְרָא אֶת-שֵׁם
הַמָּקוֹם הַהוּא בֵּיתֶאל וְאוּלָם לְיוֹז שֵׁם-הָעִיר לְרֹאשְׁנָה׃
כ וַיַּהַר יַעֲקֹב בְּדָר לֵאמֹר אִם-יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וַשְׁמֵרְנִי
בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן-לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וְבִגְד
21 לְלִבָּשׁ׃ וְשִׁבַּתִּי בְּשָׂלוֹם אֶל-בֵּית אָבִי וְהָיָה יְהוָה לִי לְאֱלֹהִים׃
22 וְהָאֲבָן הַזֹּאת אֲשֶׁר-שָׁמַתִּי מִצִּבָּה יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים וְכָל
אֲשֶׁר תֵּתֵן-לִי עֹשֶׂר אֶעֱשֶׂרנֶנּוּ לָךְ׃

כט 29

א וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב רִגְלָיו וַיִּלְכֶּה אַרְצָה בְּנֵי-קְדָם׃ וַיֵּרָא וַהֲנִיחָה בְּאֵר
בְּשָׂדֵה וַהֲנִיחָה שָׁם שְׁלֹשָׁה עֶדְרֵי-צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ כִּי מִד
הַבָּאָר הַהוּא יִשְׁקוּ הָעֶדְדִים וְהָאֲבָן גְּדֹלָה עַל-פִּי הַבָּאָר׃
ב וַנֹּאסְפוּ-שָׂמָה כָּל-הָעֶדְדִים וַיִּגְלְלוּ אֶת-הָאֲבָן מֵעַל פִּי הַבָּאָר
וְהִשְׁקִי אֶת-הַצֹּאן וְהִשִּׁיבֻהוּ אֶת-הָאֲבָן עַל-פִּי הַבָּאָר לְמַקְמָתָה׃

וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אֲחֵי מֵאִין אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מִחָרָן אָנַחְנוּ׃ 4
 וַיֹּאמֶר לָהֶם הִיְדַעְתֶּם אֶת-לָבָן בֶּן-נָחוֹר וַיֹּאמְרוּ יָדַעְנוּ׃ 5
 וַיֹּאמֶר לָהֶם הַשְּׁלוֹם לּוֹ וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם וְהִנֵּה רָחֵל בְּתוֹ בָּאָה׃ 6
 עַם-הַצֹּאן׃ וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל לֹא-עֵת הָאֶסֶף הַמִּקְנֶה׃ 7
 הַשְּׂקֵי הַצֹּאן וְלָכוּ רְעִי׃ וַיֹּאמְרוּ לֹא נוּכַל עַד אֲשֶׁר יִאֲסֹפוּ׃ 8
 כָּל-הַעֲדָרִים וְיִגְלְלוּ אֶת-הָאֲבָן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהַשְּׂקִינוּ הַצֹּאן׃
 עוֹדְנוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְרָחֵל בָּאָה עַם-הַצֹּאן אֲשֶׁר לְאֵבִיהָ פִּי׃ 9
 רְעִיהָ הוּא׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת-רָחֵל בֵּית-לָבָן אֲחֵי
 אִמּוֹ וְאֶת-צֹאן לָבָן אֲחֵי אִמּוֹ וַיֵּגֶשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת-הָאֲבָן
 מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַיִּשֶׁק אֶת-צֹאן לָבָן אֲחֵי אִמּוֹ׃ וַיִּשֶׁק יַעֲקֹב 11
 לְרָחֵל וַיִּשָּׂא אֶת-קָלוֹ וַיִּבְרַךְ׃ וַיֵּדַע יַעֲקֹב לְרָחֵל פִּי אֲחֵי 12
 אֵבִיהָ הוּא וְכִי בְדַרְבָּקָה הוּא וַתֵּרֶץ וַתֵּגֵד לְאֵבִיהָ׃ וַיְהִי 13
 לְשִׁמְעֵ לָבָן אֶת-שִׁמְעֵ׃ יַעֲקֹב בֶּן-אָחִיו וַיֵּרֶץ לְקִרְיָתוֹ׃
 וַיַּחֲבֹק-לוֹ וַיִּנְשָׁק-לוֹ וַיְבִיאֵהוּ אֶל-בֵּיתוֹ וַיֹּסֶפֶר לְלָבָן אֶת
 כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר לוֹ לָבָן אֵךְ עֲצָמֵי וּבִשְׂרֵי אֶתֶּה 14
 וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים׃ וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב הֲכִי-אֲחֵי אֶתֶּה 15
 וַעֲבַדְתָּנִי חֹנָם הַיְדִידָה לִּי מִה־מִּשְׁפַּרְתֶּךָ׃ וּלְלָבָן שְׁתֵּי בָנוֹת 16
 שֵׁם הַגְּדֹלָה לֵאמֹר וְשֵׁם הַקְּטַנָּה רָחֵל׃ וַעֲיִנֵּי לֵאמֹר רַפּוֹת 17
 וְרָחֵל הַיְתֵדָה יִסְתַּתְאֵר וַיִּסַּח מִרְאֵיהָ׃ וַיִּגְאָהֵב יַעֲקֹב אֶת-רָחֵל 18
 וַיֹּאמֶר אַעֲבֹדְךָ שִׁבְעַ שָׁנִים בְּרָחֵל בְּתֶךָ הַקְּטַנָּה׃ וַיֹּאמֶר לָבָן 19
 טוֹב תַּתִּי אֶתֶּה לָךְ מִתַּתִּי אֶתֶּה לְאִישׁ אַחֵר שְׁבַע עֲמָדִי׃
 וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרָחֵל שִׁבְעַ שָׁנִים וַיְהִי כַּעֲיִנֵּי כַּיָּמִים אֲחֻדָּים 20
 כַּאֲהָבָתוֹ אֶתֶּה׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-לָבָן הֲבֵה אֶת-אִשְׁתִּי פִּי 21
 מִלֵּאֵי יָמֵי וְאִבּוֹאָה אֵלַיְהָ׃ וַיֹּאסֶף לָבָן אֶת-כָּל-אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם 22
 וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּהּ׃ וַיְהִי בְלֶרֶב וַיִּקַּח אֶת-לֵאָה בְּתוֹ וַיָּבֵא אֶתֶּה 23
 אֵלָיו וַיָּבֵא אֵלַיְהָ׃ וַיִּתֵּן לָבָן לָהּ אֶת-זֹלְפָה שִׁפְחָתוֹ לְלֵאָה 24
 בְּתוֹ שִׁפְחָהּ׃ וַיְהִי בְּפִקֹּר וְהִנֵּה-הוּא לֵאמֹר וַיֹּאמֶר אֶל-לָבָן 25
 מִה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְרָחֵל עֲבַדְתִּי עִמָּךְ וְלָמָּה רַפִּיתָנִי׃
 וַיֹּאמֶר לָבָן לֹא-יַעֲשֶׂה כֵן בְּמִקְוֹמִנִי לְתַתּ הַצִּיעִירָה לְסִנִּי 26
 הַבְּכִירָה׃ מִלֵּא שְׁבַע זֹאת וְנִתְּנָה לָךְ גַּם-אֶת-זֹאת בְּעֲבֹדָה 27
 אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמָּדִי עוֹד שִׁבְעַ-שָׁנִים אַחֲרוֹת׃ וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן 28
 וַיִּמְלֵא שְׁבַע זֹאת וַיִּתֵּן-לוֹ אֶת-רָחֵל בְּתוֹ לֹא לְאִשָּׁה׃ וַיִּתֵּן 29

ל לָכֵן לְרַחֵל בָּתּוֹ אֶת־בְּלֵהָה שִׁפְחָתוֹ לָהּ לְשִׁפְחָהּ׃ וַיָּבֹא גַם
 אֶל־רְחֵל וַיֹּאמֶר גַּם־אֶת־רַחֵל מִלֵּאָה וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד שְׁבַע־
 31 שָׁנִים אַחֲרֹת׃ וַיֵּרָא יְהוָה כִּי־שָׁנְאוֹהָ לְאָה וַיִּפְתַּח אֶת־דַּרְבָּמָהּ
 32 וּרְחֵל עָקְרָה׃ וַתֵּהָרֵא לְאָה וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי
 33 אָמְרָה כִּי־רָאָה יְהוָה בְּעֵנָי כִּי עָשָׂה יְהוָה לִּי אִישִׁי׃ וַתֵּהָרֵא
 עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר כִּי־שָׁמַע יְהוָה כִּי־שָׁנְאוֹהָ אֲנֹכִי וַיִּתֶּן־
 34 לִּי גַם־אֶת־זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן׃ וַתֵּהָרֵא עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן
 וַתֹּאמֶר עָשָׂה הַשָּׁמַע יִלְנֶה אִישִׁי אֵלַי כִּי־יִלְדֹתַי לֹא שָׁלְטָה
 לִּי בָנִים עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ לְוִי׃ וַתֵּהָרֵא עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר
 הַשָּׁמַע אֲוִדָה אֶת־יְהוָה עַל־כֵּן קָרָאָה שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֵד
 מִלְּדָת׃

ל 30

א וַתֵּרָא רְחֵל כִּי לֹא יִלְדָה לִיעֲקֹב וַתִּקְנֶא רַחֵל בְּאֲחֻתָּהּ וַתֹּאמֶר
 2 אֶל־יעֲקֹב הֲבֵה־לִּי בָנִים וְאִם־אֵין מִתָּה אֲנֹכִי׃ וַיַּחַר־אָהָה
 יַעֲקֹב בְּרַחֵל וַיֹּאמֶר הַתַּחַת אֱלֹהִים אֲנֹכִי אֲשֶׁר־מָנַע מִמֶּנּוּ
 3 פְּרִי־בֶטֶן׃ וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמַתִּי בְלֵהָה בָּא אֵלַיָּה וַתֵּלֶד עַל־
 4 בְּרִפְי וְאִבְנָה גַם־אֲנֹכִי מִמֶּנָּה׃ וַתִּתֶּן־לּוֹ אֶת־בְּלֵהָה שִׁפְחָתָהּ
 ח לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלַיָּה יַעֲקֹב׃ וַתֵּהָרֵא בְּלֵהָה וַתֵּלֶד לִיעֲקֹב בֶּן׃
 6 וַתֹּאמֶר רַחֵל דְּבַנֵּי אֱלֹהִים וְגַם שָׁמַע בְּקִלִּי וַיִּתֶּן־לִּי בֶן עַל־כֵּן
 7 קָרָאָה שְׁמוֹ דָּן׃ וַתֵּהָרֵא עוֹד וַתֵּלֶד בְּלֵהָה שִׁפְחָת רַחֵל בֶּן
 8 שְׁנֵי לִיעֲקֹב׃ וַתֹּאמֶר רַחֵל נִשְׁתַּוְּלִי אֱלֹהִים׃ נִשְׁתַּלְּתִי עִם־
 9 אַחֲתִי גַם־יִלְדֹתַי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ נִשְׁתָּלִי׃ וַתֵּרָא לְאָה כִּי עָמְדָה
 מִלְּדָת וַתִּקַּח אֶת־זֶלְפָּה שִׁפְחָתָהּ וַתִּתֵּן אֹתָהּ לִיעֲקֹב לְאִשָּׁה׃
 11 וַתֵּלֶד זֶלְפָּה שִׁפְחָת לְאָה לִיעֲקֹב בֶּן׃ וַתֹּאמֶר לְאָה בְּגֵד
 12 וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ גָד׃ וַתֵּלֶד זֶלְפָּה שִׁפְחָת לְאָה בֶּן שְׁנֵי
 13 לִיעֲקֹב׃ וַתֹּאמֶר לְאָה בְּאִשְׁרֵי כִּי אֲשֶׁרוּנִי בָנוֹת וַתִּקְרָא
 14 אֶת־שְׁמוֹ אֲשֶׁר׃ וַיֵּלֶד רְאוּבֵן בִּימֵי קִצְי־חַשִׁים וַיִּמְצָא
 דִּידָאִים בַּשָּׂדֶה וַיָּבֹא אֲתָם אֶל־לְאָה אִמּוֹ וַתֹּאמֶר רַחֵל אֶל־
 טו לְאָה הִנֵּי־נָא לִי מִדִּידָאֵי בְּנָה׃ וַתֹּאמֶר לָהּ הֲמַעַט קָחְתָּהּ
 אֶת־אִישִׁי וְלָקַחְתָּ גַם אֶת־דִּידָאֵי בְנֵי וַתֹּאמֶר רַחֵל לָכֵן יִשְׁכַּב
 16 עִמָּךְ הַלַּיְלָה תַּחַת דִּידָאֵי בְּנָה׃ וַיָּבֹא יַעֲקֹב מִן־חַשְׂדָּה בְּעֶרְבֹ

בָּא גַד ק' v. 11.

וַתֵּצֵא לָאָה לְקִרְאָתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא כִּי שָׂכַר שְׂכָרְתִּיךָ
 בְּדוּדָאֵי בְנֵי וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ בְּפִילָה הוּא׃ וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶל-
 17 לָאָה וַתַּהַר וַתֵּלֵד לְיַעֲקֹב בֶּן חַמִּישֵׁי׃ וַתֹּאמֶר לָאָה נָתַן
 אֱלֹהִים שְׂכָרִי אֲשֶׁר-נָתַתִּי שְׂשׂוּחָתִי לְאִישִׁי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ
 18 יִשְׂשַׁכָּר׃ וַתַּהַר עוֹד לָאָה וַתֵּלֵד בֶּן-שְׁשִׁי לְיַעֲקֹב׃ וַתֹּאמֶר
 19 לָאָה זָבַלְנִי אֱלֹהִים׃ אִתִּי זָכַד טוֹב הַפְעַם יִזְבְּלֵנִי אִישִׁי כִּי-
 יִלְדֵתִי לוֹ שְׁשָׁה בָנִים וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ זָבָלוֹן׃ וְאַחַר
 21 יִלְדָה בֵּית וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמָהּ דִּינָה׃ וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת-רַחֵל
 22 וַיִּשְׁמַע אֲלֶיהָ אֱלֹהִים וַיִּפְתַּח אֶת-רַחֲמָהּ׃ וַתַּהַר וַתֵּלֵד בֶּן
 23 וַתֹּאמֶר אִסָּף אֱלֹהִים אֶת-חַרְפֹּתַי׃ וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ יוֹסֵף
 24 לֵאמֹר יוֹסֵף יִהְיֶה לִּי בֶן אַחֵר׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יִלְדָה רַחֵל אֶת-
 25 יוֹסֵף וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-לָבָן שְׁלַחְנִי וְאֶלְכֶּה אֶל-מְקוֹמִי
 26 וְלֵאמֹר׃ תָּנָה אֶת-נַשְׂי וְאֶת-יְלָדֵי אֲשֶׁר עֲבַדְתִּי אֶתְךָ בְּהֵן
 27 וְאֶלְכֶּה כִּי אֲתָה יְדַעַת אֶת-עֲבֹדְתִי אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיךָ׃ וַיֹּאמֶר
 28 אֵלָיו לָבָן אִם-נָא מֵצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ נַחֲשֵׂתִי וַיְבָרְכֵנִי יְהוָה
 29 בְּגִלְגָּלָה׃ וַיֹּאמֶר נִקְּבָה שְׂכָרְךָ עָלַי וְאַתָּנָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
 אֲתָה יְדַעַת אֵת אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיךָ וְאֵת אֲשֶׁר-הָיָה מִקְנֶךָ אִתִּי׃
 30 לִּי מֵעַתָּה אֲשֶׁר-הָיָה לְךָ לְפָנַי וַיִּסְרַח לָבָב וַיְבָרֶךָ יְהוָה אֶתְךָ
 31 לְרִגְלֵי וְעַתָּה מָתִי אֵעֱשֶׂה גַם-אֲנֹכִי לְבֵיתִי׃ וַיֹּאמֶר מָה אֶתֶּן-
 לְךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לֵאמֹר לִי מְאֹיָמָה אִם-תַּעֲשֶׂה-לִּי הַדָּבָר
 32 הַזֶּה אֲשׁוּבָה אֶרְעֶה אֶרְעֶה אֶצְאֶנְךָ אֲשֶׁמֶר׃ אֲעִבֵּר בְּכָל-צְאֻנְךָ הַיּוֹם
 33 הַסֹּר מִשָּׂם כָּל-שֶׂה׃ וְנָקַד וְטָלוּא וְכָל-שֶׂה-חַוִּים בְּפִשְׁכִּים
 34 וְטָלוּא וְנָקַד בְּעֵזִים וְהָיָה שְׂכָרִי׃ וְעָנְתָהּ-כִּי צְדָקָתִי בַיּוֹם
 35 מִחֹר כִּי-תָבוֹא עַל-שְׂכָרִי לְפָנֶיךָ כֹּל אֲשֶׁר-אֵינֶנּוּ נָקַד וְטָלוּא
 36 בְּעֵזִים וְחַוִּים בְּפִשְׁכִּים וַיִּתֵּן בְּיַד-בְּנָיו׃ וַיִּשֶׂם דָּרָה שְׁלֹשֶׁת יָמִים
 37 בַּיּוֹם וַיְבִין יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב רַעְיָה אֶת-צְאֵן לָבָן הַנּוֹתָרֶת׃ וַיִּקַּח-
 38 לוֹ יַעֲקֹב מִקָּל לִבָּנָה לַח וְלִזֵּז וְעַרְמוֹן וַיִּסְאָל בָּהֶן סַצְלוֹת
 לְבָנָת מַחֲשֶׁה הַיְבָלָן אֲשֶׁר עַל-הַמִּקְלוֹת׃ וַיִּצַּג אֶת-הַמִּקְלוֹת׃

כל יששכר וישכר קרי v. 18.

פתח באתח v. 21.

אֲשֶׁר פָּצַל בְּרִהְטִים בְּשִׁקְתוֹת הַיָּמִים אֲשֶׁר הִכָּאֵן הַצָּאן
 39 לְשִׁתוֹת לְנֹכַח הַצָּאן וַיַּחְמְנָה בְּכָאֵן לְשִׁתוֹת: וַיַּחְמֹר הַצָּאן
 מֵאֶל־הַמַּקְלֹת וַתִּלְדֵן הַצָּאן עֲקָדִים נִקְדִים וּסְלָאִים: וְהַפְּשָׁכִים
 הַסְרִיד יַעֲקֹב וַיִּתֵּן סִנֵי הַצָּאן אֶל־עֶקֶד וְכַל־הַיּוֹם בְּצָאן לָבוֹן
 41 וַיֵּשֶׁת לוֹ עֲדָרִים לְבֹדוֹ וְלֹא שָׁטַם עַל־צָאן לָבוֹן: וַהֲיָה בְּכַל־
 יַחַם הַצָּאן הַמַּקְשָׁרוֹת וְשֵׁם יַעֲקֹב אֶת־הַמַּקְלֹת לְעֵינֵי הַצָּאן
 42 בְּרִהְטִים לְיַחְמְנָה בַּמַּקְלֹת: וַיִּבְהַעֲטִיף הַצָּאן לֹא יִשִּׁים
 43 וַהֲיָה הַעֲטָסִים לְלָבוֹן וְהַקְשָׁרִים לְיַעֲקֹב: וַיִּסְרֹץ הָאִישׁ מֵאֵד
 מֵאֵד וַיְהִי־לוֹ צָאן רַבּוֹת וַשְׁפָהוֹת וַעֲבָדִים וּגְמָלִים וַחֲמָרִים:

לא 31

א וַיִּשְׁמַע אֶת־דִּבְרֵי בְנֵי־לָבוֹן לֵאמֹר לָקַח יַעֲקֹב אֶת פֶּלֶאֲשֶׁר
 2 לְאֶבְיָנוּ וּמֵאֲשֶׁר לְאֶבְיָנוּ עָשָׂה אֶת פֶּלֶא־הַפְּכֹד הַזֶּה: וַיֵּרָא
 3 יַעֲקֹב אֶת־סִנֵי לָבוֹן וְהִנֵּה אֵינֶנּוּ עִמּוֹ כַּתְמוּל שְׁלֹשׁוֹם: וַיֵּאמֶר
 וַהֲיָה אֶל־יַעֲקֹב שׂוֹב אֶל־אֶרֶץ אַבְרָהָה וְלִמְוֹלְדֹתָהּ וְאֵהְיָה
 4 עִמָּךְ: וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרַחֵל וּלְלֵאָה הַשְׂעִדָה אֶל־צִאֲנֹו:
 ה וַיֵּאמֶר לָהֶן רֵאֵה אֲנֹכִי אֶת־סִנֵי אֶבְיָכוֹן פִּי־אֵינֶנּוּ אֵלַי כַּתְמוּל
 6 שְׁלֹשָׁם וְאֵלֵהִי אִכִּי הִיָּה עִמָּדִי: וְאִתְּנָה יַדְעֲתָן פִּי בְּכַל־פִּתּוּי
 7 עֲבֹדָתִי אֶת־אֶבְיָכוֹן: וְאֶבְיָכוֹן הִתֵּל בִּי וְהִחַלַּת אֶת־מַשְׁפְּרָתִי
 8 עֲשֶׂרֶת מַגִּים וְלֹא־נִתְּנֹו אֵלֵהִים לְהִרַע עִמָּדִי: אִם־כֵּה יֵאמֹר
 נִקְדִים יִהְיָה שִׁכְרָה וַיִּלְדוּ כַל־הַצָּאן נִקְדִים וְאִם־כֵּה יֵאמֹר
 9 עֲקָדִים יִהְיָה שִׁכְרָה וַיִּלְדוּ כַל־הַצָּאן עֲקָדִים: וַיִּצַּל אֵלֵהִים
 י אֶת־מִקְנֵה אֶבְיָכֶם וַיִּתֵּן־לִי: וַיְהִי כַּעַת יַחַם הַצָּאן וְאִשָּׂא
 עֵינֵי וְאָרָא בְּחֹלוֹם וְהִנֵּה הַעֲטָדִים הָעֲלִים עַל־הַצָּאן עֲקָדִים
 11 נִקְדִים וּבְרָדִים: וַיֵּאמֶר אֵלַי מִלֵּאָה הָאֵלֵהִים בְּחֹלוֹם יַעֲקֹב
 12 וַיֵּאמֶר הַנְּנִי: וַיֵּאמֶר שֹׂא־נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה כַל־הַעֲטָדִים
 הָעֲלִים עַל־הַצָּאן עֲקָדִים נִקְדִים וּבְרָדִים פִּי רֵאִיתִי אֶת פֶּלֶאֲשֶׁר
 13 לָבוֹן עָשָׂה לָךְ: אֲנֹכִי הָאֵל בְּיַחְאֵל אֲשֶׁר מִשְׁחַתָּ שָׁם מִצְבֵּה
 אֲשֶׁר נִדְרַתָּ לִּי שָׁם נָדַר עָתָה קוֹם צֹא מִן־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְשׂוֹב
 14 אֶל־אֶרֶץ מְוֹלְדֹתָהּ: וַתַּעַן רַחֵל וְלֵאָה וַתֵּאמְרֵנָה לוֹ הַעוֹד
 טו לָנוּ חֶלֶק וְנַחֲלָה בְּבֵית אֶבְיָנוּ: הֲלוֹא נִכְרִיּוֹת נִחַשְׁבָנוּ לוֹ
 16 פִּי מִכְרָנֹו וַיֵּאבֵל גַּם־אֲכֹל אֶת־פִּסְפָנוּ: פִּי כַל־הַעֲשֶׂר אֲשֶׁר

הַצִּיל אֱלֹהִים מֵאֲבִינוּ לָנוּ הוּא וּלְבָנֵינוּ וְעַתָּה כֹּל אֲשֶׁר אָמַר
אֱלֹהִים אֵלֶיךָ עֲשֵׂה; וַיָּקָם יַעֲקֹב וַיִּשָּׂא אֶת-בָּנָיו וְאֶת-נְשָׂיו 17
עַל-הַגְּמָלוֹת; וַיִּנְהַג אֶת-כָּל-מִקְנֵהוּ וְאֶת-כָּל-רֶכֶשׁוֹ אֲשֶׁר 18
רָכַשׁ מִקְנֵה קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּסֻדְן אָרָם לְבוֹא אֶל-יִצְחָק
אָבִיו אֶרְצָה כְּנָעַן; וּלְבוֹן הָלַךְ לְגֹזַז אֶת-צֹאֲנוֹ וַתִּגְנַב רַחֵל 19
אֶת-הַתְּרָפִים אֲשֶׁר לְאִבֶּיהָ; וַיִּגְנַב יַעֲקֹב אֶת-לֵב לְבוֹן הָאֲרָמִי כ
עַל-כִּלְי הַיָּד לֹא פִי בָרַח הוּא; וַיִּבְרַח הוּא וְכָל-אֲשֶׁר-לוֹ 21
וַיָּקָם וַיַּעֲבֹר אֶת-הַנְּהָר וַיִּשָּׂם אֶת-סָטְנוֹ הַר הַגְּלָעָד; וַיִּגַּד 22
לְלָבוֹן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בָרַח יַעֲקֹב; וַיִּקַּח אֶת-אֶחָיו עִמּוֹ 23
וַיֵּרְדוּ אַחֲרָיו הַרְּהָ שְׁבַעַת יָמִים וַיִּדְבֹּק אֹתוֹ בְּהַר הַגְּלָעָד;
וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל-לָבוֹן הָאֲרָמִי בְּחֶלֶם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ הַשְּׂמֵר 24
לָךְ סוֹ-תְדַבֵּר עִם-יַעֲקֹב מְטוֹב עַד-רַע; וַיִּשָּׁג לָבוֹן אֶת-יַעֲקֹב כ
וַיַּעֲקֹב תִּקַּע אֶת-אָהֳלוֹ בְּהַר וּלְבוֹן תִּקַּע אֶת-אֶחָיו בְּהַר
הַגְּלָעָד; וַיֹּאמֶר לָבוֹן לְיַעֲקֹב מַה עָשִׂיתָ וַתִּגְנַב אֶת-לִבִּי 26
וַתִּנְהַג אֶת-בְּנֹתַי בְּשִׂבְיֹת חָרָב; לָמָּה נִחַפְּאֶת לְבָרַח וַתִּגְנַב 27
אֹתִי וְלֹא-הִגַּדְתָּ לִּי וְאַשְׁלַחְךָ בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂרִים בְּתוֹךְ וּבְכַפּוֹר;
וְלֹא נִשְׁשַׁתִּי לְנַשֵּׁק לְבָנִי וּלְבָנֹתַי עַתָּה הִסְפַּלְתָּ עִשׂוֹ; 28
יֵשׁ-לְאֵל יָדַי לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם רַע וְאֵלֶיךָ אֲבִיכֶם אֲמַשׁ וַיֹּאמֶר 29
אֵלַי לֵאמֹר הַשְּׂמֵר לָךְ מִדַּבֵּר עִם-יַעֲקֹב מְטוֹב עַד-רַע; וְעַתָּה ל
הָלַךְ הַלֵּכֶתָ כִּי-נִכְסַת נִכְסֹתַי לְבֵית אָבִיךָ לָמָּה גִנַּבְתָּ אֶת-
אֱלֹהִי; וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלָבוֹן כִּי יָרְאֹתִי כִּי אָמַרְתִּי סוֹ- 31
תִּגְזַל אֶת-בְּנוֹתַיךָ מִעַמִּי; עִם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת-אֱלֹהֶיךָ לֹא 32
יִחַיָּה נָמַד אַחֲרָיו הַפָּרֹ-לָךְ מַה עָשִׂיתִי וְקַח-לָךְ וְלֹא-יָדַע יַעֲקֹב
כִּי רַחֵל גִּנַּבְתָּם; וַיָּבֹא לָבוֹן בְּאֵהֶל-יַעֲקֹב וּבְאֵהֶל לָאָה 33
וּבְאֵהֶל שְׁתֵּי הָאֵמָהֹת וְלֹא מָצָא וַיֵּצֵא מֵאֵהֶל לָאָה וַיָּבֹא
בְּאֵהֶל רַחֵל; וַרַחֵל לָקַחָה אֶת-הַתְּרָפִים וַתִּשְׂמֵם בְּכַר הַגְּמָל 34
וַתִּשֹּׁב עֲלֵיהֶם וַיִּמָּשֵׁשׁ לָבוֹן אֶת-כָּל-הָאֵהֶל וְלֹא מָצָא;
וַתֹּאמֶר אֶל-אָבִיהָ אֵל-יִחָר בְּעֵינַי אֲדֹנָי כִּי לֹא אוּכַל לָקוּם לֹח
מִסָּנִיךָ כִּי-יִדְרֶךְ נָשִׁים לִי וַיִּחַפֵּשׂ וְלֹא מָצָא אֶת-הַתְּרָפִים;
וַיִּחָר לְיַעֲקֹב וַיִּרְבַּב בְּלָבוֹן וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלָבוֹן מַה-שָּׂשִׂיתִי 36
מַה חָטָאתִי כִּי זָלַקְתָּ אַחֲרָי; כִּי-מִשְׁשַׁתָּ אֶת-כָּל-כִּלְי מַה- 37

מִצְאָתָהּ מִפֶּלֶא כְּלִי-בִיתָהּ שִׁים כֹּה נָגַד אָחִי וְאָחִיָּה וְיֹדְכִיחֻ
38 בֵּין שְׁנֵינוּ: זֶה עֲשָׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי עִמָּךְ רַחֲלִיךָ וְעֻזֶיךָ לֹא
39 שָׁפְלוּ וְאִלֹּי צְאֻנָּה לֹא אָכַלְתִּי: טָרְפָה לֹא-הִבְאֵתִי אֵלֶיךָ
אָנֹכִי אֲחֻשָׁפָה מִיָּדִי תִבְקַשְׁפָה גְּנַבְתִּי יוֹם וּגְנַבְתִּי לַיְלָה:
מ הֵייתִי בַיּוֹם אָכַלְנִי חֶרֶב וּקְרַח בַּלַּיְלָה וְתָדַד שְׁנָתִי מֵעֵינַי:
41 זֶה-לִּי עֲשָׂרִים שָׁנָה בְּבִיתְךָ עַבְדְּתִיךָ אַרְבַּע-עֶשְׂרֵה שָׁנָה
בְּשָׂתִי כְנַתִּיךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּצֻאנָה וְתַחֲלַף אֶת-מִשְׁפָּרְתִּי
42 עֲשֶׂרֶת מָנִים: לֹוֹלִי אֱלֹהֵי אָבִי אֱלֹהֵי אֲבֹרָהִם וַפְּסוּד יִצְחָק
הָיָה לִּי כִּי עָתָה רִיקִם שִׁלַּחְתָּנִי אֶת-עֵינָי וְאֶת-יָגִיעַ פְּפִי רָאָה
43 אֱלֹהִים וַיִּזְכַּח אִמְשׁ: וַיֵּעַן לָבֹן וַיֹּאמֶר אֶל-יַעֲקֹב הַבְּנוֹת
בְּנֹתַי וְהַפְּנִים בְּנִי וְהַצָּאן צֹאנִי וְכֹל אֲשֶׁר-אַתָּה רָאָה לִּי הוּא
וְלִבְנֹתַי מֵה-אֲעֲשֶׂה לְאֵלֶּה הַיּוֹם אִו לִבְנֵיהֶן אֲשֶׁר יִלְדוּ:
44 וְעָתָה לִכְהֵן נִכְרַתָּה בְרִית אֲנִי וְאַתָּה וְהָיָה לְעַד בֵּינִי וּבֵינְךָ:
46 וַיִּקַּח יַעֲקֹב אֶבְרָה וַיְרִימָהּ מִצֻּבָה: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְאָחִיו
לְקַטֹּו אַבְלִים וַיִּקְחוּ אֲבָנִים וַיַּעֲשׂוּ-גֹל וַיֵּאכְלוּ שָׂם עַל-הַגֹּל:
47 וַיִּקְרָא-לָו לָבֹן וַיִּגַּר שְׁתֵּדוּתָא וַיַּעֲקֹב קָרָא לוֹ גֹלְעָד: וַיֹּאמֶר
48 לָבֹן הַגֹּל הַזֶּה עַד בֵּינִי וּבֵינְךָ הַיּוֹם עַל-פֶּן קָרָא-שְׁמוֹ גֹלְעָד:
49 וְהַמִּצְפָּה אֲשֶׁר אָמַר יָצָף יְהוָה בֵּינִי וּבֵינְךָ כִּי נִפְתָּר אִישׁ
נ מִרְעֵהוּ: אִם-תִּעָנֶה אֶת-בְּנֹתַי וְאִם-תִּקַּח נָשִׁים עַל-בְּנֹתַי
51 אִין אִישׁ עֲמַנִּי רָאָה אֱלֹהִים עַד בֵּינִי וּבֵינְךָ: וַיֹּאמֶר לָבֹן
לְיַעֲקֹב הַנֶּה הַגֹּל הַזֶּה וְהִנֵּה הַמִּצְבָּה אֲשֶׁר יָרִיתִי בֵּינִי
52 וּבֵינְךָ: עַד הַגֹּל הַזֶּה וְעַד הַמִּצְבָּה אִם-אָנֹכִי לֹא-אֲעֻבֵר
אֵלֶיךָ אֶת-הַגֹּל הַזֶּה וְאִם-אַתָּה לֹא-תֻעֵבֵר אֵלַי אֶת-הַגֹּל הַזֶּה
53 וְאֶת-הַמִּצְבָּה הַזֹּאת לְרַעָה: אֱלֹהֵי אֲבֹרָהִם וְאֱלֹהֵי נַחֲוֹר
וְשִׁפְטֹו בֵּינֵינוּ אֱלֹהֵי אֲבִיהֶם וַיִּשָּׁבַע וַיַּעֲקֹב פְּסוּד אָבִיו
54 יִצְחָק: וַיִּזְפַּח יַעֲקֹב זֶבַח בָּהָר וַיִּקְרָא לְאָחִיו לְאֶבְל-לָחִם
וַיֵּאכְלוּ לָחִם וַיְלִינוּ בַּהָר:

ל ב 32

א וַיִּשְׁלַם לָבֹן בַּפֶּקֶר וַיִּנְשָׁק לְבָנָיו וְלִבְנוֹתָיו וַיְבָרַךְ אֶתָּהֶם
ב וַיִּלְךָ וַיֵּשֶׁב לָבֹן לְמִקְמוֹ: וַיַּעֲקֹב הִלְךָ לְדֶרֶכֹו וַיִּסְבְּעוּ-בוֹ
ג מִלֶּאכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב פֶּאֲשֶׁר רָאִם מַחְנֵה אֱלֹהִים
זֶה וַיִּקְרָא שְׁם-הַמָּקוֹם הַזֶּהוּ מַחְנֵים:

פרשת וישלח

וישלח יעקב מלאכים לסניו אל-עשו אחיו ארצה שעיר
 4 שדה אדום: ויצו אתם לאמר פה תאמרון לאדני לעשו פה
 אמר עבדך יעקב עם-לבן גרתי ואחר עד-עתה: ויהי-לי
 6 שור וחמור צאן ועבד ושפחה ואשלחה להגיד לאדני
 למצא-חן בעיניך: וישבו המלאכים אל-יעקב לאמר פאנו
 7 אל-אחיך אל-עשו וגם הלך לקראתך וארבע-מאות איש
 עמו: ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את-העם אשר-אתו
 8 ואת-הצאן ואת-הבקר והגמלים לשני מחנות: ויאמר אם-
 9 יבוא עשו אל-המחנה האחת והפּהו והיה המחנה הנשאר
 לספיטה: ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם ואלהי אבי
 יצחק יהוה האמר אלי שוב לארצה ולמולדתי ואיטבה
 עמך: קטנתי מפל החסדים ומפל-האמת אשר עשית את-
 11 עבדך כי במקלי עברתי את-הירדן הזה ועתה הייתי לשני
 מחנות: הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי-ירא אנכי אתו
 12 פן-יבוא והפני אם על-פני: ואתה אמרת היטב איטיב
 13 עמך ושפתי את-זרעה פחול הים אשר לא-יוסף מרב:
 ויגן שם בפליה שהוא ויגח מן-הבא בידו מנחה לעשו
 14 אחיו: עדים מאתים ותישים עשרים רחלים מאתים ואילים
 15 עשרים: גמלים מיניקות ובניהם שלשים סרות ארבעים
 16 וסרים עשרה אתנת עשרים ועירם עשרה: ויתן ביד-עבדיו
 17 עדר עדר לבדו ויאמר אל-עבדיו עברו לפני ורוח תשימו
 18 בין עדר ובין עדר: ויצו את-הראשון לאמר פי יסגשה עשו
 אחי ושאלך לאמר למי-אתה ואנה תלך ולמי אלה לסניך:
 19 ואמרף לעבדך לעקב מנחה הוא שלוחה לאדני לעשו
 20 והנה גם-הוא אחרינו: ויצו גם את-השני גם את-השלישי
 גם את-כל-התלכים אחרי העדרים לאמר בדבר הזה תדברון
 אל-עשו במצאכם אתו: ואמרתם גם הנה עבדך יעקב
 21 אחרינו פי-אמר אכפרה פניו במנחה ההלכת לפני ואחרי-
 22 כן אראה פניו אולי ישא פני: ותעבר המנחה על-פניו
 23 והוא גן בפליה-ההוא במחנה: ויגם בפליה הוא ויגח

אֶת־שְׂתֵי נָשָׁיו וְאֶת־שְׂתֵי שִׁפְחֹתָיו וְאֶת־אֶחָד עָשׂוֹר יְלָדָיו
 24 וַיַּעֲבֹר אֶת מַעְבַּר יַבֵּק: וַיִּקְחֵם וַיַּעֲבֹרֵם אֶת־הַנָּחַל וַיַּעֲבֹר
 כֹּה אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ: וַיִּזְחַר יַעֲקֹב לְבָדֹו וַיִּזְאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת
 26 הַשָּׁחַר: וַיֵּרָא פִי לֹא יָכַל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף־יָרְכוֹ וַחֲקַע כַּף־
 27 יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּהֶאֱבֹקוֹ עִמּוֹ: וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי פִי עֲלֵה הַשָּׁחַר
 28 וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלְּחֶךָּ פִי אִם־בְּרַכְתָּנִי: וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִדֶּ־
 29 שְׁמִי וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב: וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמֵר עוֹד שְׁמִי פִי
 ל אִם־יִשְׂרָאֵל פִּי־שָׁרִית עִם־אֱלֹהִים וְעִם־אֲנָשִׁים וְתוֹכַל: וַיִּשְׁאַל
 יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִזְיֹדֶה־נָּא שְׁמִי וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה תִּשְׁאַל לְשְׁמִי
 31 וַיִּבְרַךְ אֹתוֹ שֵׁם: וַיִּקְרָא יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיָּאל פִּי־דְאִיִּתי
 32 אֱלֹהִים פְּנִים אֶל־פְּנִים וַתִּנָּצַל נַפְשִׁי: וַיִּזְרַח־לוֹ הַשָּׁמֶשׁ
 33 כַּאֲשֶׁר עָבַר אֶת־פְּנִיָּאל וְהָיָא צֹלַע עַל־יָרְכוֹ: עַל־פֶּן לֹא־יָאֲכִלוּ
 בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־בְּגֵיד הַנָּשָׂה אֲשֶׁר עַל־כַּף הַיָּרֵךְ עַד הַיּוֹם
 הַזֶּה פִי נָגַע בְּכַף־יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּגֵיד הַנָּשָׂה:

לג 33

א וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה עִשָׂו בָּא וְעִמּוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת
 אִישׁ וַיַּחֲץ אֶת־הַיְלָדִים עַל־לֵאָה וְעַל־רָחֵל וְעַל שְׂתֵי
 2 הַשִּׁפְחוֹת: וַיִּשֶׂם אֶת־הַשִּׁפְחוֹת וְאֶת־יְלָדֵיהֶן רֵאשִׁיטָה וְאֶת־
 3 לֵאָה וַיְלַדֶּהָ אַחֲרָנִים וְאֶת־רָחֵל וְאֶת־יוֹסֵף אַחֲרָנִים: וְהָיָא
 עָבַר לַפְּנִיָּהֶם וַיִּשְׁתַּחֲוּ אַרְצָה שֹׁבַע שָׁעִמִּים עַד־בִּשְׁתָּפוֹ עַד־
 4 אַחֲיוֹ: וַיִּרְץ עִשָׂו לִקְרָאתוֹ וַיַּחַבְּקֵהוּ וַיִּשָּׁל עַל־צוּאָרָו
 ח וַיִּשְׁקָהוּ וַיִּבְכּוּ: וַיִּשָּׂא אֶת־עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת־הַנָּשִׁים וְאֶת־
 הַיְלָדִים וַיֹּאמֶר מִי־אֵלֶּה לָּךְ וַיֹּאמֶר הַיְלָדִים אֲשֶׁר־הֵנִן
 6 אֱלֹהִים אֶת־עַבְדֶּךָ: וַתִּגָּשׁוּ הַשִּׁפְחוֹת הַנָּה וַיְלַדֶּיהֶן
 7 וַתִּשְׁתַּחֲוּוּ: וַתִּגָּשׁ גַּם־לֵאָה וַיְלַדֶּהָ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ וְאַחֲרֵי כֵן
 8 יוֹסֵף וְרָחֵל וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ: וַיֹּאמֶר מִי לָּךְ כָּל־הַמַּחְנֶה הַזֶּה
 9 אֲשֶׁר פָּגַשְׁתִּי וַיֹּאמֶר לְמַצְאֵתִי בְּעֵינֵי אֲדָנָי: וַיֹּאמֶר עִשָׂו
 י יִשְׁלִי רֹב אֲחָי וְהִי לָּךְ אֲשֶׁר־לָּךְ: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־נָא אִם־
 נָא מַצְאֵתִי חַן בְּעֵינֶיךָ וְלִקְחַתְּ מִנִּי מִנְחָתִי מִיָּדִי פִי־עַל־פֶּן רָאִיתִי
 11 פְּנֶיךָ כִּי־רָאִית פְּנֵי אֱלֹהִים וַתְּרַצְנִי: כִּח־נָא אֶת־בְּרַכְתֵּי אֲשֶׁר
 הִבַּאת לָּךְ פִּי־חַנְנִי אֱלֹהִים וְכִי יִשְׁלִי־לְכָל וַיִּסְפַּר־בּוֹ וַיִּקְחַ:

וישקוהו כלו נקוד. *ibid.* צואריו ק' v. 4.

וַיֹּאמֶר נִסְעָה וְנִלְכָה וְאָלְכָה לְנִגְדָהּ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲדֹנָי יִדְעָ׃
 כִּי־הִילָלִים רַפִּים וְהִצָּאן וְהִבְקֵר עֲלוֹת עָלַי וּדְסָקוּם יוֹם אֶחָד
 וּמָתוּ כָל־הִצָּאן׃ יַעֲבֹר־נָא אֲדֹנָי לִפְנֵי עַבְדְּךָ וְאֲנִי אֶתְנַהֲלָה׃
 לְאִשִּׁי לְרַגְלֵי הַמְּלֹאכָה אֲשֶׁר־לִפְנָי וּלְרַגְלֵי הַיְלָלִים עַד אֲשֶׁר־
 אָבָא אֶל־אֲדֹנָי שְׁעִירָה׃ וַיֹּאמֶר עֲשׂוּ אֲצִיגְהֶנָּא עִמָּךְ מִן־הַעַם כִּי
 אֲשֶׁר אֲתִי וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה אֲמַצְאֶחֶן בְּעֵינֵי אֲדֹנָי׃ וַיֹּשֶׁב׃
 בַּיּוֹם הַהוּא עֲשׂוּ לְדַרְכּוֹ שְׁעִירָה׃ וַיַּעֲקֹב נָסַע סִפְתָּהּ וַיָּבֹן׃
 לֹו גֵּיֹת וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סִפְתָּה עַל־פֶּן קָרָא שְׁם־הַמְּקוֹם
 סִפְוֹת׃ ס וַיִּבֹא יַעֲקֹב שָׁלֵם עִיר שְׁכֵם אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
 כְּנַעַן כְּבֹאֹו מִפְּדוֹן אָרֶם וַיַּחֲן אֶת־סְפְנֵי הָעִיר׃ וַיִּקַּן אֶת־חֶלְקֹת
 הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר נָטָה־שָׁם אֶהְלוֹ מִיַּד בְּנֵי־חַמּוֹר אָבִי שְׁכֵם בְּמֵאָה
 קָשִׁיטָה׃ וַיִּצְב־שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא־לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ ס

לר 34

וַתֵּצֵא דִינָה בַת־לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב לְרֵאוֹת בְּכַנּוֹתֵא
 הָאֶרֶץ׃ וַיֵּרָא אֹתָהּ שְׁכֵם בֶּן־חַמּוֹר הַחִיטִי נָשִׂיא הָאֶרֶץ וַיִּשְׁחַח
 אֹתָהּ וַיִּשְׁכַּב אִתָּהּ וַיַּעֲנֶה׃ וַתִּדְבַק נַפְשׁוֹ בְּדִינָה בַת־יַעֲקֹב
 וַיֵּאָהֵב אֶת־הַנַּעֲרָ וַיְדַבֵּר עַל־לֵב הַנַּעֲרָ׃ וַיֹּאמֶר שְׁכֵם אֶל־
 חַמּוֹר אָבִיו לֵאמֹר קַח־לִי אֶת־דִּינָה הַזֹּאת לְאִשְׁתִּי׃ וַיַּעֲקֹב
 שָׁמַע פִּי טַמָּא אֶת־דִּינָה בַתּוֹ וּבְגִירוֹ הָיָה אֶת־מִקְנֵהוּ בַשָּׂדֶה
 וְהַחֲרַשׁ יַעֲקֹב עַד־בָּאָם׃ וַיֵּצֵא חַמּוֹר אָבִי־שְׁכֵם אֶל־יַעֲקֹב
 לְדַבֵּר אִתּוֹ׃ וּבְנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ מִן־הַשָּׂדֶה פְּשָׁמַעַם וַיַּתְעַצְבוּ׃
 הַאֲנָשִׁים וַיַּחֲרֹ לָהֶם מְאֹד פִּי נִבְלָה עָשָׂה בְּיִשְׂרָאֵל לְשַׁבֵּל
 אֶת־בַּת־יַעֲקֹב וְכֵן לֹא יַעֲשֶׂה׃ וַיְדַבֵּר חַמּוֹר אִתָּם לֵאמֹר
 שְׁכֵם בְּנֵי חַשְׁקָה נַפְשׁוֹ בְּבַתְכֶם תָּנוּ נָא אֹתָהּ לוֹ לְאִשְׁתִּי׃
 וְהַתַּחֲתוּנוּ אֲתָנוּ בְּנֹתֵיכֶם תַּתְּנוּ־לָנוּ וְאֶת־בְּנֹתֵינוּ תִקַּחוּ לָכֶם׃
 וְאֲתָנוּ תִשְׁבּוּ וְהָאֶרֶץ תִּהְיֶה לְפָנֵיכֶם שְׂבִי וּסְחָרוּהָ וְהֶאֱחָזוּי
 בָּהּ׃ וַיֹּאמֶר שְׁכֵם אֶל־אָבִיהָ וְאֶל־אֲחִיהָ אֲמַצְאֶחֶן בְּעֵינֵיכֶם
 וְאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ אֵלַי אֲתָן׃ הֲרַבִּי עָלַי מְאֹד מֵהַר וּמִתָּן וְאֲתָנָה׃
 כַּאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ אֵלַי וְתַנּוּ־לִי אֶת־הַנַּעֲרָ לְאִשְׁתִּי׃ וַיַּעֲנֶה בְנֵי־
 יַעֲקֹב אֶת־שְׁכֵם וְאֶת־חַמּוֹר אָבִיו בְּמִרְמָה וַיְדַבְּרוּ אֲשֶׁר טַמָּא
 אֶת דִּינָה אֲחֹתָם׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלֵיהֶם לֹא נִיכַל לַעֲשׂוֹת הַדְּבָר

הַזֶּה לָתֵת אֶת־אֲחֵתְנוּ לְאִישׁ אֲשֶׁר־לוֹ עָרְלָה פִּי־חֲרָפָה הוּא
 טו לָנוּ: אַךְ־בְּזָאת נֹאזֶת לָכֶם אִם תִּהְיֶה כְּמִנִּי לְהַפְּלֹ לָכֶם כָּל־
 16 זָכָר: וְנִתְּנוּ אֶת־בְּנֹתֵינוּ לָכֶם וְאֶת־בְּנֹתֵיכֶם נִקַּח־לָנוּ וַיִּשָּׁבְנוּ
 17 אִתְּכֶם וְהִיְיִנוּ לְעַם אֶחָד: וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ אֵלֵינוּ לְהַפְּוֹל
 18 וְלִקְחֵנוּ אֶת־בָּתְנוּ וְהִלְכְנוּ: וַיִּוָּטְבוּ דְבָרֵיהֶם בְּעֵינֵי חֲמוֹר
 19 וּבְעֵינֵי שָׂכָם בְּרוּחֲמוֹר: וְלֹא־אָחֵר הִנְעֵר לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר פִּי
 כ חֲפֹץ בְּבַת־יַעֲקֹב וְהוּא נִכְבָּד מִכָּל בֵּית אָבִיו: וַיָּבֹא חֲמוֹר
 וּשְׂכָם בָּנוּ אֶל־שַׁעַר עִירָם וַיִּדְבְּרוּ אֶל־אֲנָשֵׁי עִירָם לֵאמֹר:
 21 הַהֲאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה שְׁלָמִים הֵם אִתָּנוּ וַיִּשָּׁבּוּ בְּאָרְץ וַיִּסְחָרוּ אֵתָּהּ
 וְהָאָרֶץ הַנִּהְיָ רַחֲבַת־יָדַיִם לַפְּנֵיהֶם אֶת־בְּנֹתָם נִקַּח־לָנוּ לְנָשִׁים
 22 וְאֶת־בְּנֹתֵינוּ נָתַן לָהֶם: אַךְ־בְּזָאת יֵאָתֵוּ לָנוּ הָאֲנָשִׁים לְשִׁבַת
 אִתָּנוּ לְהַיּוֹת לְעַם אֶחָד בְּהַפְּוֹל לָנוּ כָּל־זָכָר פֶּאֶשֶׁר הֵם נִמְלִיָם:
 23 מִקְּנֵיהֶם וּמְקִיָּנָם וְכָל־בְּהֵמָתָם הֲלוֹא לָנוּ הֵם אֵךְ נֹאזְתָה לָהֶם
 24 וַיִּשָּׁבּוּ אִתָּנוּ: וַיִּשְׁמְעוּ אֶל־חֲמוֹר וְאֶל־שָׂכָם בָּנוּ כָּל־יִצְחָאִי
 כח שַׁעַר עִירוֹ וַיִּמְלִיכוּ כָּל־זָכָר כָּל־יִצְחָאִי שַׁעַר עִירוֹ: וַיְהִי בַיּוֹם
 הַשְּׁלִישִׁי בְּהַיּוֹתָם פְּאֻכִים וַיִּקְחוּ שְׁנֵי־בָנֵי־יַעֲקֹב שְׂמֵעוֹן וְלוֹוִי
 אֲתֵי דִינָה אִישׁ חֲרָפָו וַיָּבֹאוּ עַל־הָעִיר בְּטַח וַיַּהֲרֹגוּ כָּל־זָכָר:
 26 וְאֶת־חֲמוֹר וְאֶת־שָׂכָם בָּנוּ הֲרָגוּ לְפִי־חָרֹב וַיִּקְחוּ אֶת־דִּינָה
 27 מִבֵּית שָׂכָם וַיִּצְאוּ: בָּנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ עַל־הַחֲלָלִים וַיִּבְזֹוּ הָעִיר
 28 אֲשֶׁר טָמְאוּ אַחֲזָתָם: אֶת־צֹאֲנָם וְאֶת־בְּקָרָם וְאֶת־תְּמָרֵיהֶם
 29 וְאֶת אֲשֶׁר־בְּעִיר וְאֶת־אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה לָקְחוּ: וְאֶת־כָּל־חַיִלָם
 וְאֶת־כָּל־טָפָם וְאֶת־נָשֵׁיהֶם שָׁבּוּ וַיָּבֹאוּ וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר בַּבַּיִת:
 ל וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־שְׂמֵעוֹן וְאֶל־לוֹוִי עֲכַרְתֶּם אֹתִי לְהַבְּאִישְׁנִי
 בַּיָּשֵׁב הָאָרֶץ בְּפָנַעֲנִי וּבִסְרָדִי וְאֲנִי מְתִי מִסָּפָר וְנֶאֱסַפּוּ עָלַי
 31 וְהַכּוּנִי וְנִשְׁמַדְתִּי אֲנִי וּבֵיתִי: וַיֹּאמְרוּ הַכּוּזָנָה יַעֲשֶׂה אֶת־
 אַחֲזָתָנוּ:

ס

לה 35

א וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־יַעֲקֹב קוּם עֲלֶה בֵּיתֶאל וְשָׁכֶם וַעֲשֶׂה־
 שָׁם מִזְבֵּחַ לְאֵל הַנִּרְאָה אֵלֶיךָ בְּבִרְחֹךָ מִסְּנֵי עֵשָׂו אַחִיךָ:
 ב וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־בֵּיתוֹ וְאֵל כָּל־אֲשֶׁר עִמּוֹ הִסְרוּ אֶת־אֹלֹתֵי
 3 הַנֶּכֶר אֲשֶׁר בְּתַכְלֶם וְהַשְׁתַּהֲרוּ וְהַחֲלִיפוּ שְׂמֹלְתֵיכֶם: וְנִקְוָה

וַנִּעַלָה בֵּיתְאֵל וְאֶעֱשֶׂה-שָׁם מִזְבֵּחַ לְאֵל הַלְלוּתָהּ אֶתִּי בַיּוֹם
 4 צָרָתִי וַיְהִי עֲמֹדִי בַדְרֹךְ אֲשֶׁר הִלְכֹתִי; וַיִּתְּנֵי אֵל-יַעֲקֹב אֶת
 כָּל-אֱלֹהֵי הַנִּבְכָּר אֲשֶׁר בְּיָדָם וְאֶת-הַנְּזָמִים אֲשֶׁר בְּאֲזִנֵיהֶם
 וַיִּטְמְן אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת תַּחַת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עִם-שָׁכְמָם; וַיִּסְעוּ וַיְהִי וַח
 חַתַּת אֱלֹהִים עַל-הָעָרִים אֲשֶׁר סָבִיבוֹתֵיהֶם וְלֹא רָדְסוּ אַחֲרָי
 6 בְּנֵי יַעֲקֹב; וַיָּבֹא יַעֲקֹב לְיוֹזֵה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן הוּא בֵּיתְאֵל
 הוּא וְכָל-הָעָם אֲשֶׁר-עִמּוֹ; וַיָּבֹן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם 7
 אֵל בֵּיתְאֵל כִּי שָׁם נִגְלוּ אֵלָיו הָאֱלֹהִים בְּבָרָחוֹ מִפְּנֵי אָחִיו;
 8 וַתִּמַּת דְּבָרָה מִיִּנְקַת רַבָּה וַתִּקְבֹּר מִתַּחַת לְבֵיתְאֵל תַּחַת
 הָאֵלֹן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ אֵלֹן בְּכֵית; פ וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל- 9
 יַעֲקֹב עוֹד בְּכַאֵן מִסְדֵּן אֲרָם וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ; וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֱלֹהִים י
 שְׁמֶךָ יַעֲקֹב לֹא יִקְרָא שְׁמֶךָ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם-יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה
 11 שְׁמֶךָ וַיִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל; וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים אֲנִי אֵל
 שְׁדֵי פָרָה וּרְבֵה גֹי וְקָהַל גֹּיִם יִהְיֶה מִמֶּךָ וּמִלְכִים מִחֲלָצֶיךָ
 12 יֵצְאוּ; וְאֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאֲבֹרָהֶם וְלִיִּצְחָק לָךְ אֶתְנַנֶּה 12
 וְלִזְרַעְךָ אַחֲרָיִךָ אֶתֶּן אֶת-הָאָרֶץ; וַיַּעַל מִעֲלוֹי אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם 13
 אֲשֶׁר-דָּבַר אֹתוֹ; וַיָּצַב יַעֲקֹב מִצְבֵּה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר-דָּבַר אֹתוֹ 14
 מִצְבֵּת אָבִן וַיִּסֹּף עָלֶיהָ לֶסֶף וַיִּצָּק עָלֶיהָ שְׁמֹן; וַיִּקְרָא יַעֲקֹב 15
 אֶת-שָׁם הַמָּקוֹם אֲשֶׁר דָּבַר אֹתוֹ שָׁם אֱלֹהִים בֵּיתְאֵל;
 16 וַיִּסְעוּ מִבֵּיתְאֵל וַיְהִי-עוֹד כְּבָרַת-הָאָרֶץ לְבוֹא אֶסְרָתָה וַתֵּלֶד
 17 רַחֵל וַתִּקְשֶׁשׁ בְּלִדְתָּהּ; וַיְהִי כְּהַקְשָׁתָהּ בְּלִדְתָּהּ וַתֹּאמֶר לָהּ 17
 הַמֵּיֻלְּדֹת אֶל-תִּירְאִי כִּי-נִסְיָה לָךְ כֵּן; וַיְהִי בְּצֵאת נַפְשָׁהּ 18
 כִּי יָמָה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶן-אוֹנִי וְאָבִיו קָרָא-לוֹ בְּנִימִין; וַתִּמַּת 19
 רַחֵל וַתִּקְבֹּר בַּדְרֹךְ אֶסְרָתָה הוּא בֵּית לָחֶם; וַיָּצַב יַעֲקֹב כ
 21 מִצְבֵּה עַל-קְבֻרָתָהּ הוּא מִצְבֵּת קְבֻרַת-רַחֵל עַד-הַיּוֹם; וַיִּסַּע 21
 יִשְׂרָאֵל וַיֵּט אֶהְרֹלָהּ מֵהַלְאָה לְמַגְדֵּל-עֹדֵר; וַיְהִי בַשָּׂפֵן 22
 יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ הַהוּא וַיִּלְךָ רְאוּבֵן וַיִּשְׁפֹּב אֶת-בְּלָהָה פִּילְגֶשֶׁת
 23 אָבִיו וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל פ וַיְהִי בְנֵי-יַעֲקֹב שְׁנַיִם עָשָׂר;
 23 בְּנֵי לֵאָה בְּכוֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי וַיְהוּדָה וַיִּשְׁשֹׁכָר 23
 24 וְזַבְלֹן; בְּנֵי רַחֵל יוֹסֵף וּבְנִימִן; וּבְנֵי בְלָהָה שִׁפְחַת רַחֵל כ
 24 דָּן וְנַפְתָּלִי; וּבְנֵי זְלֻפָּה שִׁפְחַת לֵאָה גַּד וְאָשֶׁר אֵלֶּה בְּנֵי 26

אחלו קרי v. 21.

v. 22. באמצע מסוק.

Sefer Bereschith.

4

27 ויעקב אשר ילדלו בסעון ארם: ויבא יעקב אלי־צחק אביו
 ממרא קרית הארבע הוא חברון אשר־צר־שם אברהם ויצחק:
 28 ויהיו ימי יצחק מאת שנה ושמונים שנה: ויגוע יצחק
 29 וימת ויאסף אל־עמיו זקן ושבע ימים ויקברו אתו עשו
 ויעקב בניו:
 פ

לו 36

א ואלה תלדות עשו הוא אדום: עשו לקח את־נשיו מבנות
 2 פנען את־עדה בת־אילון החתי ואת־אהליבמה בת־ענה בת־
 3 צבעון החתי: ואת־בשמת בת־ישמעאל אחות נביות:
 4 ותלד עדה לעשו את־אליפז ובשמת ילדה את־רעואל:
 ה ואהליבמה ילדה את־יעיש ואת־יעלם ואת־קרח אלה בני
 6 עשו אשר ילדו־לו בארץ פנען: ויעק עשו את־נשיו ואת־
 בניו ואת־בנותיו ואת־כל־נפשות ביתו ואת־מקנהו ואת־
 7 כל־בהמתו ואת כל־קניו אשר רכש בארץ פנען וילך
 אל־ארץ מסני יעקב אחיו: כִּי־היה רכישם רב משבת
 יחדו ולא יכלה ארץ מגוריהם לשאת אתם מסני מקניהם:
 8 וישב עשו בהר שעיר הוא אדום: ואלה תלדות עשו
 9 אבי אדום בהר שעיר: אלה שמות בני־עשו אליפז בן־עדה
 10 אשת עשו רעואל בן־בשמת אשת עשו: ויהיו בני אליפז
 11 תימן אומר צפו ונעתם וקנז: וחמנע היתה סילנש לאליפז
 12 בן־עשו ותלד לאליפז את־עמלק אלה בני עדה אשת עשו:
 13 ואלה בני רעואל נחת וזרח שמה ומזה אלה היו בני בשמת
 14 אשת עשו: ואלה היו בני אהליבמה בת־ענה בת־צבעון
 15 אשת עשו ותלד לעשו את־יעיש ואת־יעלם ואת־קרח:
 16 אלה אלוסי בני־עשו בני אליפז בכור עשו אלוף תימן אלוף
 17 אומר אלוף צפו אלוף קנז: אלוף־קרח אלוף בעתם אלוף
 18 עמלק אלה אלוסי אליפז בארץ אדום אלה בני עדה: ואלה
 בני רעואל בן־עשו אלוף נחת אלוף זרח אלוף שמה אלוף
 מזה אלה אלוסי רעואל בארץ אדום אלה בני בשמת אשת
 18 עשו: ואלה בני אהליבמה אשת עשו אלוף יעיש אלוף
 יעלם אלוף קרח אלה אלוסי אהליבמה בת־ענה אשת

עֶשָׂו: אֵלֶּה בְּנֵי-עֶשָׂו וְאֵלֶּה אֱלוֹפִיָּהֶם הוּא אָדָם: ס אֵלֶּה¹⁹
 בְּנֵי-שְׂעִיר הַחֹרִי וְיִשְׁבִי הָאָרֶץ לוֹטֵן וְשׂוֹבֵל וְצָבָעוֹן וְעֵנָה:
 וְדִשׁוֹן וְאָצָר וְדִישׁוֹן אֵלֶּה אֱלוֹפֵי הַחֹרִי בְּנֵי שְׂעִיר בְּאֶרֶץ²¹
 אָדָם: וַיְהִי בְּנֵי-לוֹטֵן חָרִי וְהֵימָּם וְאַחֹת לוֹטֵן תַּמְנֵעַ:²²
 וְאֵלֶּה בְּנֵי שׂוֹבֵל עֲלוֹן וּמְנַחַת וְעִיבָל שָׁסוֹ וְאוּנָם: וְאֵלֶּה²³
 בְּנֵי-צָבָעוֹן וְאֵיָה וְעֵנָה הוּא עֵנָה אֲשֶׁר מָצָא אֶת-הֵימָם בַּמִּדְבָּר
 בְּרַעְתּוֹ אֶת-הַחֲמָרִים לְצָבָעוֹן אָבִיו: וְאֵלֶּה בְּנֵי-עֵנָה דִישׁוֹן²⁴
 וְאֶהֱלִיבָמָה בַת-עֵנָה: וְאֵלֶּה בְּנֵי דִישׁוֹן חַמְדָּן וְאַשְׁבֵּן וַיִּתְּרוּ
 וַיְכַרְוּ: אֵלֶּה בְּנֵי-אָצָר בְּלָהוֹן וְזַעֲוֹן וְעֶקֶן: אֵלֶּה בְּנֵי-דִישׁוֹן²⁶
 עֵיץ וְנֶאֱרוֹן: אֵלֶּה אֱלוֹפֵי הַחֹרִי אֱלוֹף לוֹטֵן אֱלוֹף שׂוֹבֵל אֱלוֹף²⁷
 צָבָעוֹן אֱלוֹף עֵנָה: אֱלוֹף דִישׁוֹן אֱלוֹף אָצָר אֱלוֹף דִישׁוֹן אֵלֶּה ל
 אֱלוֹפֵי הַחֹרִי לְאֱלֹפֵיהֶם בְּאֶרֶץ שְׂעִיר: ס וְאֵלֶּה³¹
 הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אָדָם לְסָנִי מְלֶךְ-מְלָךְ לְכַנִּי
 וַיִּשְׂרָאֵל: וַיִּמְלֶךְ בְּאָדָם בְּלַע בֶּן-בְּעֹזֵר וְשֵׁם עִירוֹ דְּהֶנְכָּה:³²
 וַיָּמָת בְּלַע וַיִּמְלֶךְ תַּחֲתָיו יוֹכָב בֶּן-זֶרַח מִבְּצָרָה: וַיָּמָת³³
 יוֹכָב וַיִּמְלֶךְ תַּחֲתָיו חָשֶׁם מֵאֶרֶץ הַתִּימָנִי: וַיָּמָת חָשֶׁם לֵא
 וַיִּמְלֶךְ תַּחֲתָיו הֶדֶד בֶּן-בְּנֹד הַמִּפְּזָה אֶת-מִדְּוִן בַּשְּׂדֵה מוֹאָב
 וְשֵׁם עִירוֹ עֵרִית: וַיָּמָת הֶדֶד וַיִּמְלֶךְ תַּחֲתָיו שַׁמְלָה מִמִּשְׁרָקָה:³⁶
 וַיָּמָת שַׁמְלָה וַיִּמְלֶךְ תַּחֲתָיו שְׂאִיל מִרְחֻבּוֹת הַנֶּהָר: וַיָּמָת³⁷
 שְׂאִיל וַיִּמְלֶךְ תַּחֲתָיו בְּעַל חֲנָן בֶּן-עֶבְכָּבוֹר: וַיָּמָת בְּעַל-חֲנָן³⁸
 בֶּן-עֶבְכָּבוֹר וַיִּמְלֶךְ תַּחֲתָיו הֶדֶר וְשֵׁם עִירוֹ פְּעִי וְשֵׁם אֶשְׁתּוֹ
 מְהִיטְבָּאֵל בַּת-מִטְרֹד בַּת מִי זְהָב: וְאֵלֶּה שְׂמוֹת אֱלוֹפֵי עֶשָׂו: ס
 לְמִשְׁפַּחָתָם לְמִקְמַתָּם בְּשִׂמְתָם אֱלוֹף תַּמְנֵעַ אֱלוֹף עֲלוֹה
 אֱלוֹף יִתָּת: אֱלוֹף אֶהֱלִיבָמָה אֱלוֹף אֵלֶּה אֱלוֹף פִּינֹן: אֱלוֹף⁴¹
 קֶנֶז אֱלוֹף תֵּימָן אֱלוֹף מִבְּצָר: אֱלוֹף מְגִדִיאֵל אֱלוֹף עִירָם⁴²
 אֵלֶּה. אֱלוֹפֵי אָדָם לְמִשְׁבְּחָתָם בְּאֶרֶץ אַחֲזָתָם הוּא עֶשָׂו אָבִי
 אָדָם: ס

פרשת וישב

לו 37

וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגִירֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ פְּנֵעַן: אֵלֶּה. תְּלֻדוֹת²
 יַעֲקֹב וַיֵּסֶף בֶּן-יִשְׁבָּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רַעֲיָה אֶת-אָחִיו בְּצָאן
 וְהוּא נָצַר אֶת-בְּנֵי בְלָהָה וְאֶת-בְּנֵי זְלָפָה וְנָשִׂי אָבִיו וַיָּבֵא⁴

3 יוסף את־דבתם רעה אל־אביהם: וישׂראל אָהב את־יוסף
 מכל־בָנָיו כִּי־בן־זָקֵנִים הוא לוֹ וְעָשָׂה לוֹ כְּתֹנֶת שָׁסִים:
 4 ויראו אחיו כִּי־אתוֹ אָהַב אֲבִיהֶם מִכָּל־אָחָיו וַיִּשְׁנָאוּ אֹתוֹ
 ה וְלֹא יָכְלוּ דַבְּרוֹ לְשָׂלָם: וַיַּחְלֹם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגִּד לְאָחָיו
 6 וַיֹּסְפוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׁמַעוּ־נָא הַחֲלוֹם
 7 הַזֶּה אֲשֶׁר חָלַמְתִּי: וְהִנֵּה אֲנֹחֲנוּ מֵאֲלֵמִים אֲלֵמִים בְּתוֹךְ
 הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֲלֵמְתִי וְגַם־נִצָּבָה וְהִנֵּה תִסְפִּינֶה אֲלֵמְתֵיכֶם
 8 וְתִשְׁתַּחֲוּוּן לְאֵלֵמְתִי: וַיֹּאמְרוּ לוֹ אָחָיו הַמְלִיךְ תִּמְלִיךְ עָלֵינוּ
 אִם־מְשׁוֹל תִּמְשָׁל בָּנוּ וַיֹּסְפוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ עַל־חֲלֹמְתוֹ
 9 וְעַל־דְּבָרָיו: וַיַּחְלֹם עוֹד חֲלוֹם אַחֵר וַיֹּסֶפֶר אֹתוֹ לְאָחָיו
 וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲלֵמְתִי חֲלוֹם עוֹד וְהִנֵּה הַשָּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאֵתוֹ
 י עֶשֶׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוּוּיִם לִי: וַיֹּסֶפֶר אֶל־אָבִיו וְאֶל־אָחָיו
 וַיַּעֲרֶבּוּ אָבִיו וַיֹּאמֶר לוֹ מֶה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתָּ הַבּוֹא
 11 נְבוֹא אֲנִי וְאִמִּי וְאָחִיךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְךָ אֶרְצָה: וַיִּקְלְאוּ־בּוֹ
 12 אָחָיו וְאָבִיו שָׁמַר אֶת־הַדְּבָר: וַיִּלְכוּ אָחָיו לְרַעוֹת אֶת־צֹאן
 13 אֲבִיהֶם בְּשָׂכָם: וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף הֲלוֹא אָחִיךָ רָעִים
 14 בְּשָׂכָם לְכֹה וְאִשְׁלַחְתָּ אֲלֵיהֶם וַיֹּאמֶר לוֹ הֲנֵנִי: וַיֹּאמֶר לוֹ
 לְךָ־נָא רֵאשֶׁה אֶת־שָׂלוֹם אָחִיךָ וְאֶת־שָׂלוֹם הַצֹּאן וְהַשְּׂבָנִי דַבֵּר
 טו וַיִּשְׁלַחְהוּ מֵעֵמֶק חֲבֹרֹן וַיָּבֹא שֹׁכְמָה: וַיִּמְצָאֵהוּ אִישׁ וְהִנֵּה
 16 תַּעֲבָה בַּשָּׂדֶה וַיִּשְׁאַלְהוּ הָאִישׁ לֵאמֹר מִה־תִּבְקָשׁ: וַיֹּאמֶר
 17 אֶת־אָחִי אֲנֹכִי מִבְּקָשׁ הַיְיֹדֵה־נָא לִי אִיִּשָׁה הֵם רָעִים: וַיֹּאמֶר
 הָאִישׁ נִסְעוּ מִזֶּה כִּי שְׁמַעְתִּי אֲמָרִים נִלְכָה דַּתְיֹנָה וַיִּלְךָ יוֹסֵף
 18 אַחֵר אָחָיו וַיִּמְצָאֵם בְּדָתָן: וַיִּרְאוּ אֹתוֹ מִרְחֹק וּבְטָרֵם יִקְרַב
 19 אֲלֵיהֶם וַיִּתְנַבְּלוּ אֹתוֹ לְהַמִּיתוֹ: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחָיו הִנֵּה
 כ בַּעַל הַחֲלָמוֹת הַלְזָה בָּא: וְעַתָּה לָכֵן וְנִהַרְגֶהוּ וְנִשְׁלַכְהוּ
 בְּאֶחָד הַבְּרוֹת וְאִמְרֵנוּ חַיָּה רָעָה אֲכָלְתָהּ וְנִרְאָה מִה־יְהִיֹּה
 21 חֲלֹמְתוֹ: וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן וַיִּצְלָהוּ מִיָּדָם וַיֹּאמֶר לֹא נִפְנוּ
 22 נַפְשׁ: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רְאוּבֵן אֶל־תִּשְׁפֹּכֵי־דָם הַשְּׁלִיכוּ אֹתוֹ
 אֶל־הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר בַּמִּדְבָּר וַיֵּד אֶל־תִּשְׁלַח־יָדוֹ לְמַעַן הַצִּיל
 23 אֹתוֹ מִיָּדָם לְהַשִּׁיבּוֹ אֶל־אָבִיו: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּא יוֹסֵף אֶל־
 אָחָיו וַיִּפְשִׁטוּ אֶת־יוֹסֵף אֶת־כְּתָנָתוֹ אֶת־כְּתֹנֶת הַשָּׁסִים אֲשֶׁר

24 עָלוּ וַיִּקְחוּהוּ וַיִּשְׁלְכוּ אֹתוֹ הַבְּרָה וַתִּבּוֹר רֶק אֵין בּוֹ מַיִם׃
 וַיִּשְׁבּוּ לְאָכַל-לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ וַהֲפִיחַ אֲרֻחַת כַּח
 יִשְׁמַעֲאֵלִים בָּאָה מִגְּלָעַד וּגְמַלֵּיהֶם נִשְׂאִים נִכְאֹת וּצְרִי וְלֹט
 הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרַיִמָּה׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל-אֶחָיו מֵה-26
 בָּצַע פִּי נִהְרַג אֶת-אֶחָיו וְכִסִּינוּ אֶת-דָּמֹו׃ לָכוּ וּנְמַכְרֶנּוּ
 לַיִשְׁמַעֲאֵלִים וַיִּדְנוּ אֶל-תְּהִי-כּוֹ פִי-אֶחָיו בְּשָׂרֵנוּ הוּא וַיִּשְׁמַעוּ
 אֶחָיו׃ וַיַּעֲבְרוּ אַנְשִׁים מְדִינִים סְחָרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת-28
 יוֹסֵף מִן-הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ אֶת-יוֹסֵף לַיִשְׁמַעֲאֵלִים בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף
 וַיָּבִיאוּ אֶת-יוֹסֵף מִצְרַיִמָּה׃ וַיִּשָּׁב רְאוּבֵן אֶל-הַבּוֹר וַהֲפִיחַ 29
 אֶת-יוֹסֵף בַּבּוֹר וַיִּקְרַע אֶת-בְּגָדָיו׃ וַיִּשָּׁב אֶל-אֶחָיו וַיֹּאמֶר לִ
 דִּילְדֵי אֵינְפוּ וְאֲנִי אֲנִה אֲנִי-כֹא׃ וַיִּקְחוּ אֶת-כֶּתֶנֶת יוֹסֵף 31
 וַיִּשְׁחֲטוּ שְׂעִיר עִזִּים וַיִּטְבְּלוּ אֶת-הַכֶּתֶנֶת בְּדָם׃ וַיִּשְׁתְּחוּ 32
 אֶת-כֶּתֶנֶת הַפְּסִים וַיָּבִיאוּ אֶל-אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ זֹאת מִצָּאֵנוּ
 הַפֶּר-נָא הַכֶּתֶנֶת בְּגֵה הוּא אִם-לֹא׃ וַיִּכְרַת וַיֹּאמֶר כֶּתֶנֶת 33
 בְּנֵי חַיִּיהָ רָעָה אֲכַלְתֶּהוּ טָרַף טָרַף יוֹסֵף׃ וַיִּקְרַע יַעֲקֹב 34
 שְׂמֹלְתָיו וַיִּשֶׂם שָׁק בְּמִתְנָיו וַיִּתְאַבֵּל עַל-בָּנָיו יָמִים רַבִּים׃
 וַיִּקְמוּ כָל-בָּנָיו וְכָל-בְּנֹתָיו לְנַחֲמוֹ וַיִּמָּאן לְהַתְנַחֵם וַיֹּאמֶר לֵא
 פִי-אֲרָד אֶל-בָּנֵי אָבִל שְׂאֵלָה וַיִּבְהַ אֹתוֹ אָבִיו׃ וַהֲמַדְלִים 36
 מָכְרוּ אֹתוֹ אֶל-מִצְרַיִם לְשׁוֹטֵי־פֶל סָרִיס פְּרָעָה שֶׁר הַשְּׂבָחִים׃ פ

לח 38

וַיְהִי בְּעֵת הַהִיא וַיִּרְדַּי יְהוּדָה מֵאֵת אֶחָיו וַיִּטַּע עַד-אִישׁ עַד־לְמֵי א
 וְשָׂמוּ תִירָה׃ וַיִּרְא-שָׂם יְהוּדָה בַת-אִישׁ פְּנַעֲנִי וְשָׂמוּ-שׁוֹעַ 2
 וַיִּקְחָהּ וַיָּבֵא אֵלֶיהָ׃ וַתֵּהָר וַתֵּלֵד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת-שְׂמוֹ עֵר׃ 3
 וַתֵּהָר עוֹד וַתֵּלֵד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת-שְׂמוֹ אוֹנָן׃ וַתִּסֹּף עוֹד וַתֵּלֵד 4
 בֶּן וַתִּקְרָא אֶת-שְׂמוֹ שִׁלָּה וְהָיָה בְּכֹזִיב בְּלִדְתָהּ אֹתוֹ׃ וַיִּקַּח 6
 יְהוּדָה אִשָּׁה לְעֵר בְּכוֹרוֹ וְשָׂמָה תָמָר׃ וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה 7
 רַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּמְתֶּהוּ יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בֹּא 8
 אֶל-אִשְׁתְּ אַחִיךָ וַיִּבֶם אִתָּהּ וְהָקֵם זֶרַע לְאַחִיךָ׃ וַיַּדַע אוֹנָן 9
 פִּי לֹא-לוֹ יְהִיָה הַזֶּרַע וְהָיָה אִם-כָּא אֶל-אִשְׁתְּ אֶחָיו וְשָׁחַת
 אֲרָצָה לְבִלְתִּי נָתַן-זֶרַע לְאַחָיו׃ וַיַּרַע בְּעֵינֵי יְהוָה אֲשֶׁר־י
 עָשָׂה וַיִּמָּת גַּם-אֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְתָמָר פְּלֹתוֹ שְׂבִי אֶל־מִנְתָּה 11

12 בֵּית-אָבִיָּה עַד-יְגִדֵּל שְׁלָה בְנֵי כִּי אָמַר פְּנֵי-יָמוֹת גַּם-הוּא
 וַתֵּלֶךְ הַתְּמָר וַתֵּשֶׁב בֵּית אָבִיָּה: וַיִּרְכַּב הַיָּמִים וַתִּמַּח
 בַּת-טוֹפֵי אִשֶׁת-יְהוּדָה וַיִּפְחָם יְהוּדָה וַיַּעַל עַל-גִּזְזֵי צֹאנוֹ
 13 הוּא וַחֲרִירָה רַעֲהוּ הַעֲדֹלָמִי תִמְנָתָה: וַיִּגַּד לְתָמָר לֵאמֹר
 14 הִנֵּה חָמִיָּה עִלָּה תִמְנָתָה לְגֹז צֹאנוֹ: וַתִּסֹּר בְּגָדֶיהָ אֶלְמְנוּתָהּ
 מֵעַלֶיהָ וַתִּכְסַּם בַּצֵּעִירָה וַתַּחַעֲלֶקָה וַתֵּשֶׁב בַּפֶּתַח עֵינֹים אֲשֶׁר
 עַל-דַּרְוָה תִמְנָתָה כִּי רָאָתָה כִּי-גִּבֹּל שְׁלָה וְהוּא לֹא-נִתְּנָה לוֹ
 15 לְאִשָּׁה: וַיִּרְאָהָ יְהוּדָה וַיַּחֲשֹׁבָהּ לְזוֹנָה כִּי כִסְתָה פָנֶיהָ:
 16 וַיֵּט אֶלֶיהָ אֶל-הַדָּרָה וַיֹּאמֶר הֲבֵנָה נָא אֲבוֹא אֵלֶיךָ כִּי לֹא
 17 יָדַע כִּי כִלְתּוֹ הוּא וַתֹּאמֶר מִה-תִּתֶן-לִּי כִּי תָבוֹא אֵלָי: וַיֹּאמֶר
 אֲנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדֵי-עֵזִים מִן-הַצֹּאן וַתֹּאמֶר אִם-תִּתֶן עֲרֻבוֹן
 18 עַד שְׁלָחָהּ: וַיֹּאמֶר מַה הָעֲרֻבוֹן אֲשֶׁר אֶתֶן-לָךְ וַתֹּאמֶר
 חַתְמוֹהָ וּפְתִילָה וּמִשְׁנֵה אֲשֶׁר בְּיָדָהּ וַיִּתֶן-לָהּ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַתַּהַר
 19 לוֹ: וַתִּקַּם וַתֵּלֶךְ וַתִּסֹּר צֵעִירָה מֵעַלֶיהָ וַתִּלְבַּשׁ בְּגָדֶיהָ
 כ אֶלְמְנוּתָהּ: וַיִּשְׁלַח יְהוּדָה אֶת-גְּדֵי הָעֵזִים בְּיַד רַעֲהוּ הַעֲדֹלָמִי
 21 לְקַחַת הָעֲרֻבוֹן מִיַּד הָאִשָּׁה וְלֹא מָצְאָהּ: וַיִּשְׁאַל אֶת-אֲנָשָׁי
 מִקְמוֹהָ לֵאמֹר אֵיךָ הִקְדַּשְׁתָּה הוּא בְּעֵינַיִם עַל-הַדָּרָה וַיֹּאמְרוּ
 22 לֹא-הָיְתָה בָּזוּה קְדָשָׁה: וַיֵּשֶׁב אֶל-יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לֹא
 מִצְאָתִיהָ וְגַם אֲנָשָׁי הַמָּקוֹם אָמְרוּ לֹא-הָיְתָה בָּזוּה קְדָשָׁה:
 23 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה תִּשְׁחֹלֶה שֹׁן נְהִיָּה לְבוֹי הַנֶּפֶשׁ שְׁלַחְתִּיל הַגְּדֵי
 24 הַזֶּה וְאִתָּה לֹא מִצְאָתָה: וַיְהִי כִּמְשַׁלֵּשׁ חֳדָשִׁים וַיִּגַּד
 לְיְהוּדָה לֵאמֹר זָנַתָּה תָמָר פְּלִתָה וְגַם הִנֵּה הָרָה לְזַוְנֵינִים וַיֹּאמֶר
 כּ הַיְהוּדָה הוֹצִיאֶיהָ וַתִּשְׂרָף: הוּא מוֹצֵאתָ וְהוּא שְׁלַחְתָּה אֶל-
 חָמִיָּה לֵאמֹר לֹאִישׁ אֲשֶׁר-אֶלֶּה לוֹ אֲנֹכִי הָרָה וַתֹּאמֶר הֲכֹר-
 26 נָא לְמִי הַחֻתְמַת וְהַפְתִּילִים וְהַמִּשְׁנֵה הָאֵלֶּה: וַיִּפְרַי יְהוּדָה
 וַיֹּאמֶר צְדָקָה מִפְּנֵי כִּי-עַלֶּפֶן לֹא-נִתְּתִיהָ לְשְׁלָה בְנֵי וְלֹא-
 27 יִסַּף עוֹד לְדַעְתָּהּ: וַיְהִי בַעֲת לְדָתָהּ וְהִנֵּה תְאוּמִים בְּבֶטְנָהּ:
 28 וַיְהִי בְלִדְתָהּ וַיִּתֶן-יָד וַתִּקַּח הַמִּינְפֹּדֶת וַתִּקְשֹׁר עַל-יָדוֹ
 29 שְׁנֵי לֵאמֹר זֶה יֵצֵא רֵאשִׁיטָה: וַיְהִי כִּמְשִׁיב יָדוֹ וְהִנֵּה
 יֵצֵא אֶחָיו וַתֹּאמֶר מַה-סְרָצָתָ עֲלֶיךָ סָרַץ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ
 ל סָרַץ: וְאֶחָיו יֵצֵא אֶחָיו אֲשֶׁר עַל-יָדוֹ הַשְּׁנִי וַיִּקְרָא שְׁמוֹ
 זָרַח:

לט 39

ויֹסֵף הוֹרֵד מִצְרַיִם וַיִּקְלְהוּ פֹּטִיפַר סֹרִיס פְּרַעֲהַ שָׂרָא
 הַטְּבָחִים אִישׁ מִצְרַיִם מִיַּד הַיִּשְׁמַעֲאֵלִים אֲשֶׁר הוֹרְדָהוּ שְׂמָה:
 וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מְצַלֵּחַ וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו
 הַמִּצְרַיִם: וַיֵּרָא אֲדֹנָיו כִּי יְהוָה אִתּוֹ וְכָל־אֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה
 יְהוָה מְצַלֵּחַ בְּיָדוֹ: וַיִּמְצָא יוֹסֵף חֶן בְּעֵינָיו וַיִּשְׂרַת אֹתוֹ
 וַיִּסְקְלֵהוּ עַל־בֵּיתוֹ וְכָל־יְשָׁלוֹ נָתַן בְּיָדוֹ: וַיְהִי מֵאֵז הַסְּקִידָה
 אֹתוֹ בְּבֵיתוֹ וְעַל־כָּל־אֲשֶׁר יֵשׁ־לּוֹ וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת־בֵּית
 הַמִּצְרַיִם בְּגִלְלַל יוֹסֵף וַיְהִי בְרַפְת־יְהוָה בְּכָל־אֲשֶׁר יֵשׁ־לּוֹ
 בְּבֵית וּבְשָׂדֵהוּ: וַיַּעֲזֹב כָּל־אֲשֶׁר־לּוֹ בְּיַד־יוֹסֵף וְלֹא־יָדַע אֹתוֹ
 מֵאֲוִמָה כִּי אִם־הִלָּחֵם אֲשֶׁר־הוּא אוֹכֵל וַיְהִי יוֹסֵף וְסֹפֶה־תָאֵר
 וַיִּסֶּה מְרָאֵהוּ: וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא אִשְׁת־אֲדֹנָיו
 אֶת־עֵינֶיהָ אֶל־יוֹסֵף וַתֹּאמֶר שְׂכַבָה עִמִּי: וַיִּמָּאֵן וַיֹּאמֶר
 אֶל־אִשְׁת־אֲדֹנָיו הֵן אֲדֹנָי לֹא־יָדַע אֵתִי מִה־בְּבֵית וְכָל־אֲשֶׁר־
 יֵשׁ־לּוֹ נָתַן בְּיָדִי: אֵינְנִי גָדוֹל בְּבֵית הַזֶּה מִמֶּנִּי וְלֹא־חָשָׂה
 מִמֶּנִּי מֵאֲוִמָה כִּי אִם־אוֹתָהּ בָּאֲשֶׁר אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאֵיךְ אֶעֱשֶׂה
 הָרָעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת וְחָטָאתִי לָאֱלֹהִים: וַיְהִי כַּדְּבָרָה
 אֶל־יוֹסֵף יוֹם יוֹם וְלֹא־שָׁמַע אֵלֶיהָ לְשֹׁכֵב אֶצְלָהּ לְהִיּוֹת
 עִמָּהּ: וַיְהִי כִּהְיוֹם הַהוּא וַיָּבֹא הַבַּיִתָּה לְעֲשׂוֹת מְלֶאכֶתוֹ
 וַאֲיִן אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי הַבַּיִת שָׂם בְּבֵית: וַתִּתְּשָׁטְהוּ בְּכַגְדוֹ לֵאמֹר
 שְׂכַבָה עִמִּי וַיַּעֲזֹב בְּגֵדוֹ בְּיָדָהּ וַיִּנָּס וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וַיְהִי
 כִּרְאוּתָהּ כִּי־עָזַב בְּגָדוֹ בְּיָדָהּ וַיִּנָּס הַחוּצָה: וַתִּקְרָא לְאֲנָשֵׁי
 בֵּיתָהּ וַתֹּאמֶר לָהֶם לֵאמֹר רְאוּ הֵבִיא לָנוּ אִישׁ עֲבָרִי לְצַחֵק
 בָּנוּ בָּא אֵלַי לְשֹׁכֵב עִמִּי וַאֲקַרָא בְּקוֹל גְּדוֹל: וַיְהִי כִּשְׁמֻעוֹ
 כִּי־הוֹרִימֹתִי קוֹלִי וַאֲקַרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיִּנָּס וַיֵּצֵא
 הַחוּצָה: וַתִּנָּח בְּגָדוֹ אֶצְלָהּ עַד־כּוּא אֲדֹנָיו אֶל־בֵּיתוֹ:
 וַתִּדְּבַר אֵלָיו כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר בָּא אֵלַי הָעֶבֶד הָעֲבָרִי
 אֲשֶׁר־הִבֵּאתָ לָנוּ לְצַחֵק בִּי: וַיְהִי כַּתְּרִימִי קוֹלִי וַאֲקַרָא
 וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיִּנָּס הַחוּצָה: וַיְהִי כִּשְׁמֻע־אֲדֹנָיו אֶת־
 דְּבָרֵי אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר דִּבְרָה אֵלָיו לֵאמֹר כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה עֲשֶׂה
 לִי עֲבָדָה וַיִּחַר אָפוֹ: וַיִּקְחָ אֲדֹנָי יוֹסֵף אֹתוֹ וַיִּתְּנֵהוּ אֶל־

בית הסֹהר מְלוֹם אֲשֶׁר-אֶסְוִרֵי הַמֶּלֶךְ אֲסוּרִים וַיְהִי-שָׁם
 21 בְּבֵית הַסֹּהַר: וַיְהִי יְהוָה אֶת-יוֹסֵף וַיֵּט אֵלָיו חֶסֶד וַיִּתֵּן
 22 חֲלוֹ בְּעֵינָיו שֶׁר בְּיַת-הַסֹּהַר: וַיִּתֵּן שֶׁר בְּיַת-הַסֹּהַר בְּיַד-יוֹסֵף
 אֵת כָּל-הָאֲסוּרִים אֲשֶׁר בְּבֵית הַסֹּהַר וְאֵת כָּל-אֲשֶׁר עִשִׂים שָׁם
 23 הוּא הָיָה עֹשֶׂה: אִין שֶׁר בְּיַת-הַסֹּהַר רָאָה אֶת-כָּל-מְאוּמָה
 בְּיָדוֹ בְּאֲשֶׁר יְהוָה אִתּוֹ וְאֲשֶׁר-הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מִצְלִיחַ: פ

מ 40

א וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָטְאוּ מִשְׁקָה מֶלֶךְ-מִצְרַיִם וְהָאִפֹּה
 2 לְאֹדְנֵיהֶם לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם: וַיִּקְצַף שַׁרְעָה עַל שְׁנֵי סְרִיסָיו עַל
 3 שֶׁר הַמַּשְׁקִים וְעַל שֶׁר הָאוֹפִים: וַיִּתֵּן אֹתָם בְּמִשְׁמַר בְּיַת
 4 שֶׁר הַשְּׂבָחִים אֶל-בֵּית הַסֹּהַר מְלוֹם אֲשֶׁר יוֹסֵף אֶסְוִר שָׁם:
 5 וַיִּסְקֹד שֶׁר הַשְּׂבָחִים אֶת-יוֹסֵף אֹתָם וַיִּשְׁרַת אֹתָם וַיְהִי
 6 חַ יָמִים בְּמִשְׁמַר: וַיַּחְלְמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם אִישׁ חֲלֹמוֹ בְּלַיְלָה
 7 אַחַד אִישׁ בְּסִתְרוֹן חֲלֹמוֹ הַמִּשְׁקָה וְהָאִפֹּה אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ
 8 מִצְרַיִם אֲשֶׁר אֲסוּרִים בְּבֵית הַסֹּהַר: וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יוֹסֵף
 9 בְּבֹקֶר וַיֵּרָא אֹתָם וְהֵנֵם זְעָפִים: וַיִּשְׁאַל אֶת-סְרִיסָיו שַׁרְעָה
 10 אֲשֶׁר אִתּוֹ בְּמִשְׁמַר בְּיַת אֹדְנָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ שְׁנֵיכֶם רָעִים
 11 הַיּוֹם: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו חֲלוֹם חֲלַמְנוּ וּפְתָר אִין אִתּוֹ וַיֹּאמֶר
 12 אֲלֵהֶם יוֹסֵף הֲלוֹא לְאֵלֵהֶם פְּתָרִלִים סִפְרוּ-נָא לִי: וַיִּסְפֹּר
 13 שֶׁר-הַמַּשְׁקִים אֶת-חֲלֹמוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ בְּחֻלּוֹמִי וְהִנֵּה-גִּשְׁפֹן
 14 לְפָנָי: וּבִגְשֹׁן שְׁלֹשָׁה שָׂרִיגִם וְהוּא כְּסַרְחַת עֲלָתָה נִצְּהָ
 15 הַבְּשִׁילֹו אֲשֶׁר-פְּלִתִיהָ עֲנָבִים: וְכֹס שַׁרְעָה בְּיָדִי וְאָקַח אֶת-
 16 הָעֲנָבִים וְאֲשַׁחַט אֹתָם אֶל-כּוֹס שַׁרְעָה וְרָאִתָּן אֶת-הַכּוֹס עַל-
 17 כַּף שַׁרְעָה: וַיֹּאמֶר לוֹ יוֹסֵף זֶה פְּתָרֵנוּ שְׁלֹשַׁת הַשָּׂרִיגִים
 18 שְׁלֹשַׁת יָמִים הֵם: בְּעוֹד שְׁלֹשַׁת יָמִים יִשָּׂא שַׁרְעָה אֶת-
 19 רֹאשׁוֹ וְהָשִׁיבָהּ עַל-כַּנּוֹ וְנִתְּתָה כּוֹס-שַׁרְעָה בְּיָדוֹ כַּמִּשְׁפֹּט
 20 הַרְאִשׁוֹן אֲשֶׁר הָיִיתָ מִשְׁקָהוּ: כִּי אִם-זָכַרְתָּנִי אִתָּךְ כָּאֲשֶׁר
 21 יִיטַב לָךְ וְעֲשִׂיתָ-נָא עִמָּדִי חֶסֶד וְהִזְכַּרְתָּנִי אֶל-שַׁרְעָה
 22 וְהוֹצֵאתָנִי מִדְּהַבֵּית הַזֶּה: כִּי-גָנַב גִּנְבֹתִי מֵאֶרֶץ הָעִבְרָיִם
 23 וְגַם-פֹּה לֹא-עֲשִׂיתִי מְאוּמָה כִּי-שָׁמְנוּ אֹתִי בְּבוֹר: וַיֵּרָא
 24 שֶׁר-הָאוֹפִים כִּי טוֹב פְּתָר וַיֹּאמֶר אֶל-יוֹסֵף אֶת-אֲנִי בְּחֻלּוֹמִי

17 והנה שלשה סלי חרי על-ראשי; ובסל העליון מכל מאכל
 פרעה מעשה אפה והעוף אכל אתם מן-הסל מעל ראשי;
 18 ויען יוסף ויאמר זה פתגמו שלשת הסלים שלשת ימים
 הם: בעוד | שלשת ימים ישא פרעה את-ראשו מעליה;
 19 ותלה אותה על-עץ ואכל העוף את-בשרה מעליה; ויהי
 ביום השלישי יום הקדחת את-פרעה ויעש משתה לכל-עבדיו
 וישא את-ראשו | שר המשקים ואת-ראש שר האפים בתוך
 עבדיו; וישב את-שר המשקים על-משקהו ויהן הזוס על-
 21 קף פרעה; ואת שר האפים תלה פאשר פתח להם יוסף;
 22 ולא זכר שר-המשקים את-יוסף וישפחהו: 23

פרשת מקץ

מא 41

א ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד על-היאר; א
 והנה מן-היאר עלת שבע פרות יפות מראה ובריות בשר 2
 ותרעינה באחו; והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן 3
 מן-היאר רעות מראה ונדקות בשר ותעמדנה אצל הפרות
 על-שפת היאר; ותאכלנה הפרות רעות המראה ונדקות 4
 הבשר את שבע הפרות יפת המראה והבריאת וייקץ
 פרעה; ויישן ויחלם שנית והנה | שבע שבלים עלות 5
 בקנה אחד בריאות וטבות; והנה שבע שבלים נדות 6
 ושדופת קדים צמחות אהריהן; ותבלענה השבלים 7
 הנדות את שבע השבלים הבריאות והמלאות וייקץ פרעה
 והנה חלום; ויהי בבקר ותפעם רוחו וישלח ויקרא את- 8
 כל-חרטמי מצרים ואת-כל-חכמיה ויספר פרעה להם את-
 9 חלמו ואין-פותר אותם לפרעה; וינדבר שר המשקים את-
 פרעה לאמר את-חטאי אני מזכיר היום; פרעה קצף על- 10
 עבדיו ויהן אתי במשמר בית שר הטבחים אתי ואת שר
 האפים; ונחלמה חלום בלילה אחד אני והוא איש 11
 כסתרון חלמו חלמנו; ושם אתנו נער עברי עבד לשר 12
 הטבחים ונספר-לו ויסתר-לנו את-חלמתינו איש בחלמו
 13 פתרו; ויהי פאשר פתרו-לנו כן היה אתי השיב על-פני
 14 ואתו תלה; וישלח פרעה ויקרא את-יוסף ויריצהו מן-

טו הבור ויגלח ויחלף שמלתיו ויבא אל-סרעה: ויאמר סרעה
 אל-יוסף חלום חלמתי ופתר אין אתו ואני שמעתי עליך
 16 לאמר תשמע חלום לפתור אתו: ויען יוסף את-סרעה לאמר
 17 בלעדי אלהים יענה את-שלום סרעה: וידבר סרעה אל-
 18 יוסף בחלמי הנני עמד על-שפת הניאר: והנה מן-הניאר
 עלת שבע פרות בריאות בשור וישת תאר ותרעינה באחו:
 19 והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן דלות ורעות תאר
 מאד ורקות בשור לא-ראיתי כהנה בכל-ארץ מצרים לרע:
 כ ותאכלנה הפרות הרקות הרעות את שבע הפרות
 21 הראשנות הבריאות: ותכאנה אל-קרפנה ולא נודע פריבאו
 22 אל-קרפנה ומראיהו רע פאשר בתחלה ואיקץ: וארא
 בחלמי והנה שבע השבלים עלת בקנה אחד מלאת וטבות:
 23 והנה שבע השבלים צנמות דקות שדשות קדים צמחות
 24 אחריהם: ותבלען השבלים הדקות את שבע השבלים
 כח הטבות ואמר אל-החרטמים ואין מגיד לי: ויאמר יוסף
 אל-סרעה חלום סרעה אחד הוא את אשר האלהים עשה
 26 הגיד לסרעה: שבע פרת הטבת שבע שנים הנה ושבע
 27 השבלים הטבת שבע שנים הנה חלום אחד הוא: ושבע
 הפרות הרקות והרעת העלת אחריהן שבע שנים הנה
 ושבע השבלים הרקות שדשות הקדים יהיו שבע שני רעב:
 28 הוא הדבר אשר דברתי אל-סרעה אשר האלהים עשה
 29 הראה את-סרעה: הנה שבע שנים באות שבע גדול בכל-
 ל ארץ מצרים: וקמו שבע שני רעב אחריהן ונשפח כל-
 31 השבע בארץ מצרים וכלה הרעב את-הארץ: ולא-יוודע
 השבע בארץ מפני הרעב ההוא אחר-יכן פריכבד הוא מאד:
 32 ועל השנות החלום אל-סרעה פעמים פרינכון הדבר מעם
 33 האלהים וממהר האלהים לעשותו: ועתה ירא סרעה איש
 34 נכון וחכם וישיתוהו על-ארץ מצרים: יעשה סרעה ויפקד
 פקדים על-הארץ וחמש את-ארץ מצרים בשבע שני השבע:
 לח ויקבצו את-כל-אכל השנים הטבות הבאת האלה ויצברו-
 36 בר תחת יד-סרעה אכל בערים ושמרו: והיה האכל לסדון
 לארץ לשבע שני הרעב אשר תהיון בארץ מצרים ולא-

תִּכְרַת הָאָרֶץ בְּרָעַב׃ וַיִּיטֹב הַדְּבָר בְּעֵינֵי פֶרְעֹה וּבְעֵינֵי כָל־
 37 עֲבָדָיו׃ וַיֹּאמֶר פֶּרְעֹה אֶל־עֲבָדָיו הִנֵּמְצָא כֹּה־אִישׁ אֲשֶׁר
 38 רֹחַ אֱלֹהִים בּוֹ׃ וַיֹּאמֶר פֶּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אֲחֵרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים
 39 אֹתְךָ אֶת־כָּל־זֹאת אֵין־נִבְּוֹן וְחָכֵם כְּמוֹנֶה׃ אֵתְּהָ תִהְיֶה עַל־
 40 בֵּיתִי וְעַל־סִידֵי יִשְׂרָאֵל כָּל־עַמִּי רַק הַפֶּסֶא אֶגְדֹּל מִמֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר
 41 פֶּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף רְאֵה נָתַתִּי אֹתְךָ עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃
 42 וַיֹּסֶר פֶּרְעֹה אֶת־טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן אֹתָהּ עַל־יַד יוֹסֵף
 43 וַיִּלְבַּשׁ אֹתוֹ בִּגְדֵי־שֵׁשׁ וַיַּשֶּׂם רֶכֶד הַזָּהָב עַל־צַוְּאָרוֹ׃ וַיַּרְפֹּב
 44 אֹתוֹ עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיֹּאמֶר פֶּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אֲנִי פֶּרְעֹה
 45 וּבְלַעֲדֶיךָ לֹא־יָרִים אִישׁ אֶת־יָדוֹ וְאֶת־רִגְלוֹ בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃
 46 וַיִּקְרָא פֶּרְעֹה שֵׁם־יוֹסֵף צֶפְנָת פַּעֲנִחַ וַיִּתֵּן־לוֹ אֶת־אֶסְנַת בַּת־
 47 פוֹטִי פַרְעֵי כַּהֵן אֵן לְאִשְׁתּוֹ וַיֵּצֵא יוֹסֵף עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃
 48 וַיֵּצֵא יוֹסֵף בֶּן־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה בְּעָמְדוֹ לִפְנֵי פֶּרְעֹה מִלְּקֶה־מִצְרָיִם
 49 וַיֵּצֵא יוֹסֵף מִלְּפָנֵי פֶּרְעֹה וַיַּעֲבֹר בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַתַּעַשׂ
 50 הָאָרֶץ בְּשָׁבַע שָׁנֵי הַשָּׁבַע לַקְּמָצִים׃ וַיִּקְבֹּץ אֶת־כָּל־אֹכֵל
 51 שְׁבַע שָׁנִים אֲשֶׁר הָיָה בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וַיִּתֵּן־אֹכֵל בַּעֲרִים אֹכֵל
 52 שְׁנֵה־הָעִיר אֲשֶׁר סָבִיבֶתֶיהָ נָתַן בְּחוֹכֶה׃ וַיֵּצְבֹר יוֹסֵף בָּר
 53 כְּחוֹל הַיָּם הַרְבֵּה מְאֹד עַד כִּי־חֹדַל לְסַפֵּר כִּי־אֵין מִסְפָּר׃
 54 וַלְיוֹסֵף יָלְדוּ שְׁנֵי בָנִים בְּטָרִם חִבּוּא שָׁנַת הָרָעַב אֲשֶׁר יָלְדָהּ
 55 לוֹ אֶסְנַת בַּת־פוֹטִי פַרְעֵי כַּהֵן אֵין׃ וַיִּקְרָא יוֹסֵף אֶת־שְׁמֵם
 56 הַבְּכוֹר מְנַשֶּׁה כִּי־נִשְׁנִי אֱלֹהִים אֶת־כָּל־עַמְלִי וְאֵת כָּל־בֵּית
 57 אָבִי׃ וְאֵת שְׁמֵם הַשֵּׁנִי קָרָא אֶפְרַיִם כִּי־הִפְרִנִי אֱלֹהִים בְּאֶרֶץ
 58 עַנְיִי׃ וַתִּכְלֶינָה שְׁבַע שָׁנֵי הַשָּׁבַע אֲשֶׁר הָיָה בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃
 59 וַתִּחְלִינָה שְׁבַע שָׁנֵי הָרָעַב לָבוֹא כַּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיְהִי
 60 רָעַב בְּכָל־הָאָרְצוֹת וּבְכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם הָיָה לָחֵם׃ וַתִּרְעַב
 61 כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם וַיֵּצֵק הָעָם אֶל־פֶּרְעֹה לֶלְחֵם וַיֹּאמֶר פֶּרְעֹה
 62 לְכָל־מִצְרָיִם לָכוּ אֶל־יוֹסֵף אֲשֶׁר־יֹאמַר לָכֵם תַּעֲשׂוּ׃ וַהֲרָעַב
 63 הָיָה עַל כָּל־פְּנֵי הָאָרֶץ וַיִּסְתַּח יוֹסֵף אֶת־כָּל־אֲשֶׁר בָּהֶם
 64 וַיִּשְׁבֹּר לְמִצְרָיִם וַיַּחֲזֵק הָרָעַב בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וְכָל־הָאָרֶץ
 65 בָּאוּ מִצְרָיִמָה לְשֹׁבֵר אֶל־יוֹסֵף כִּי־חָזַק הָרָעַב בְּכָל־הָאָרֶץ׃

מב 42

א וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֹשֵׁב בְּמִצְרַיִם וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה
 2 תִּתְרָאוּ; וַיֹּאמֶר הִנֵּה הִנֵּה שָׂמַעְתִּי כִּי יֹשֵׁב בְּמִצְרַיִם רְדוּ
 3 שָׂמָּה וְשָׁבוּ-לָנוּ מִשָּׁם וְנַחֲיָה וְלֹא נָמוּת: וַיִּרְדּוּ אֶת־יוֹסֵף
 4 עִשְׂרָה לְשָׁבֵר בַּר מִמִּצְרַיִם; וְאֶת־בְּנֵימִן אֶת־יוֹסֵף לֹא־שָׁלַח
 ה יַעֲקֹב אֶת־אֶחָיו כִּי אָמַר פֶּן־יִקְרָאנוּ אָסוֹן; וַיָּבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 6 לְשָׁבֵר בְּתוֹךְ הַבָּאִים כִּי־הָיָה הָרֶעֱב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן; וַיֹּסֵף
 הוּא הַשְּׁלֵיט עַל־הָאָרֶץ הוּא הַמַּשְׁבִּיר לְכָל־עַם הָאָרֶץ
 7 וַיָּבֹאוּ אֶת־יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ־לּוֹ אַפְסִים אָרְצָה; וַיֵּרָא יוֹסֵף
 אֶת־אֶחָיו וַיַּבְרֵם וַיִּתְנַבֵּר אֲלֵיהֶם וַיִּדְבַּר אֲתָם קְשׁוֹת וַיֹּאמֶר
 8 אֱלֹהִים מֵאִין בָּאתֶם וַיֹּאמְרוּ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן לְשָׁבֵר־אֶבֶל; וַיַּבֵּר
 9 יוֹסֵף אֶת־אֶחָיו וְהֵם לֹא הִפְרָהוּ; וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלֻמוֹת
 אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מְרֻגְלִים אַתֶּם לְרֵאוֹת אֶת־עֲרֹת
 י הָאָרֶץ בָּאתֶם; וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לֹא אֲדָנִי עֲבָדִיךָ בָּאוּ לְשָׁבֵר־
 11 אֶבֶל; כִּלְנוּ בְּנֵי־אִישׁ אֶחָד נָחֲנוּ בְּנִים אֲנַחְנוּ לֹא־הָיוּ עֲבָדֶיךָ
 12 מְרֻגְלִים; וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֹא כִי־עֲרֹת הָאָרֶץ בָּאתֶם
 13 לְרֵאוֹת; וַיֹּאמְרוּ שְׁנַיִם עָשׂר עֲבָדֶיךָ אַחִים וְאֲנַחְנוּ בְּנֵי־
 אִישׁ אֶחָד בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְהִנֵּה הַקֶּטָן אֶת־אֲבִינוּ הַיּוֹם וְהָאֶחָד
 14 אֵינְנוּ; וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יוֹסֵף הוּא אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֲלֵכֶם לֵאמֹר
 טו מְרֻגְלִים אַתֶּם; בְּזֹאת תִּפְתָּנוּ חַי סָרְעָה אִם־תִּפְצְאוּ מִזֶּה כִּי
 16 אִם־יִבְּכוּ אֶחֱיֵכֶם הַקֶּטָן הִנֵּה; שְׁלָחוּ מִכֶּם אֶחָד וַיִּקַּח אֶת־
 אֶחֱיֵכֶם וְאֵתֶם הֶאֱסְרוּ וַיִּפְתְּנוּ דְבַרְיֵכֶם הָאִמַּת אֲתֶכֶם וְאִם־
 17 לֹא חַי סָרְעָה כִּי מְרֻגְלִים אַתֶּם; וַיֹּאסֹף אֹתָם אֶל־מִשְׁמֶר
 18 שְׁלֹשֶׁת יָמִים; וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בְּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי זֹאת עָשׂוּ
 19 וְחַיּוּ אֶת־הָאֱלֹהִים אֲנִי יָרָא: אִם־פְּנִים אַתֶּם אֶחֱיֵכֶם אֶחָד
 יֵאָסֵר בְּבֵית מִשְׁמֶרְכֶם וְאֵתֶם לָכוּ הִבִּיאוּ שָׁבֵר רַעֲבוֹן בְּתוֹכֶם;
 כ וְאֶת־אֶחֱיֵכֶם הַקֶּטָן תִּבְיִאוּ אֵלַי וַיֹּאמְנוּ דְבַרְיֵכֶם וְלֹא תִמּוּתוּ
 21 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן; וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אֶחָיו אֶבֶל אֲשָׁמִים וְאֲנַחְנוּ עַל־
 אֶחָינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהַתְּחַנְּנוּ אֵלֵינוּ וְלֹא שָׁמַעְנוּ
 22 עַל־כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת; וַיַּעַן רְאוּבֵן אֹתָם לֵאמֹר
 הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם וְלֹא תִשְׁמָעוּ אֵלַי בְּיָגֵד וְלֹא שָׁמַעְתֶּם
 23 וְגַם־דָּמּוּ הִנֵּה נִדְרָשׁ; וְהֵם לֹא יָדְעוּ כִּי שָׁמַע יוֹסֵף כִּי רַעֲלוּ

בִּינְתָם׃ וַיֹּשֶׁב מֵעֲלֵיהֶם וַיִּבֶךְ וַיִּשָּׁב אֲלֵהֶם וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם׃
 24 וַיִּפֶּחַ מֵאִתָּם אֶת־שִׁמְעוֹן וַיֹּאכֶל אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם׃ וַיֵּצֵא יוֹסֵף מִן־
 וַיִּמְלְאוּ אֶת־כְּלֵיהֶם בָּרָ וַלְהִשִּׁיב פְּסָיִיהֶם אִישׁ אֶל־שִׁקּוֹ וּלְתַת
 25 לָהֶם צִדָּה לַדֶּרֶךְ וַיַּעַשׂ לָהֶם כֶּן׃ וַיִּשְׂאוּ אֶת־שִׁבְרֵם עַל־
 26 הַמְּרִיחִים וַיִּלְכוּ מִשָּׁם׃ וַיִּסְתַּח הָאָחִיד אֶת־שִׁקּוֹ לְתַת מִסְּפֹא
 27 לְחִמְרוֹ בַּמֶּלֶן וַיֵּרָא אֶת־כַּסְפוֹ וַהֲנִיחָהּ וַיֵּרָא בְּסִי אֲמַתְחָתוֹ׃
 28 וַיֹּאמֶר אֶל־אֲחִיו הַיֹּשֵׁב פְּסָיִ וְגַם הִנֵּה בְּאֲמַתְחָתִי וַיֵּצֵא
 29 לָבַם וַיַּחְרְדוּ אִישׁ אֶל־אֲחִיו לֵאמֹר מִה־זֹּאת עָשָׂה אֲלֵהֶם
 30 לָנוּ׃ וַיִּבְאוּ אֶל־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֶרְצָה פְּנֵן וַיַּגִּידוּ לוֹ אֶת
 31 כָּל־הַקֶּרֶת אֲתֶם לֵאמֹר׃ דַּבֵּר הָאִישׁ אֲדֹנָי הָאָרֶץ אֲתָנוּ קְשׁוֹת לִ
 32 וַיִּתֵּן אֲתָנוּ כְּמִרְגָּלִים אֶת־הָאָרֶץ׃ וַפֹּאמֶר אֲלֵיו פְּנִים אֲנַחְנוּ
 33 לֹא תִינּוּ מִרְגָּלִים׃ שְׁנַיִם־עָשָׂר אֲנַחְנוּ אַחִים בְּנֵי אֲבִינוּ
 34 הָאָחִיד אֵינְנוּ וַהֲפִטָן הַיּוֹם אֶת־אֲבִינוּ בְּאָרֶץ פְּנֵן׃ וַיֹּאמֶר
 35 אֲלֵינוּ הָאִישׁ אֲדֹנָי הָאָרֶץ בְּזֹאת אֲדַע כִּי כְנִים אַתֶּם אֲחֵיכֶם
 36 הָאָחִיד הַפִּיחֹו אֲתִי וְאֶת־רַעֲבֹן בְּתִיכֶם קָחוּ וּלְכוּ׃ וְהִבְיֵאוּ
 37 אֶת־אֲחֵיכֶם הַקֶּטָן אֲלֵי וְאֲדַע כִּי לֹא מִרְגָּלִים אַתֶּם כִּי
 38 כְנִים אַתֶּם אֶת־אֲחֵיכֶם אֲתָן לָכֶם וְאֶת־הָאָרֶץ תִּסְחֲרוּ׃ וַיְהִי לֹ
 39 הֵם מְרִיקִים שִׁקְיָהֶם וַהֲנִיחָהּ אִישׁ צְרוּר־כַּסְפוֹ בְּשִׁקּוֹ וַיֵּרָא
 40 אֶת־צְרוּרוֹת פְּסָיִיהֶם הַמָּה וַאֲבִיהֶם וַיִּירָאוּ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
 41 יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֲתִי שִׁפְלֹתֶם יוֹסֵף אֵינְנוּ וְשִׁמְעוֹן אֵינְנוּ וְאֶת־
 42 בְּנֵימָן תִּקְחוּ עָלַי הֵיוּ כְּפָנֵי׃ וַיֹּאמֶר רְאוּבֵן אֶל־אֲבִיו לֵאמֹר
 43 אֶת־שְׁנֵי בְנֵי תַמִּית אִם־לֹא אֲבִיאָנוּ אֲלֵיךָ תָּנֶה אֹתוֹ עַל־יָדִי
 44 וְאֵנִי אֲשִׁיבָנוּ אֲלֵיךָ׃ וַיֹּאמֶר לֹא־יֵרֵד בְּנֵי עִמְכֶם כִּי־אֲחִיו
 45 יָת וְהָיָא לְבָדוֹ נִשְׂאָר וַקְרָאָהּ אֶסֶן בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר תִּלְכוּ־בָהּ
 46 וַהֲוֹרְדֹתֶם אֶת־שִׁיבְתִי בְּיָגוֹן שְׂאוּלָה׃

מג 43

1 וַהֲרַעֲב פְּכֹד בְּאָרֶץ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלוּ לֶאֱכֹל אֶת־הַשֹּׁבֵר
 2 אֲשֶׁר הִבְיֵאוּ מִמִּצְרַיִם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֲבִיהֶם שִׁבוּ שִׁבְרוּ־
 3 לָנוּ מֵעֵט־אֶבֶל׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיו וַהֲוִיָה לֵאמֹר הַעַד הַעַד בְּנוּ
 4 הָאִישׁ לֵאמֹר לֹא־תֵרָאוּ סָנִי בְלַתִּי אֲחֵיכֶם אֲתָכֶם׃ אִם־יִשְׁקָה
 5 מִשְׁלַח אֶת־אֲחִינוּ אֲתָנוּ נִרְדָּה וְנִשְׁכַּחַה לָּהּ אֶבֶל׃ וְאִם־אֵינְנָה
 6 מִשְׁלַח לֹא נִרְדָּ כִּי־הָאִישׁ אָמַר אֲלֵינוּ לֹא־תֵרָאוּ סָנִי בְלַתִּי

6 אַחֵיכֶם אַתְּכֶם: וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל לָמָּה הִרְעַתֶּם לִי לְהַגִּיד
 7 לְאִישׁ הָעוֹד לָכֶם אָח: וַיֹּאמְרוּ שָׂאוּל שָׂאֵל־הָאִישׁ לָנוּ
 וְלָמוּלְוֵהָנוּ לֵאמֹר הָעוֹד אֲבִיכֶם חַי הַיֵּשׁ לָכֶם אָח וַנִּפְגַּד־לוֹ
 עַל־פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַיְדוּעַ נָדַע פִּי יֹאמֶר הוֹרִידוּ אֶת־
 8 אַחֵיכֶם: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יִשְׂרָאֵל אֲבִיו שְׁלַחַה הַנַּעַר אֶת־
 וְנָקוּמָה וְנִלְכְּה וְנִחַיָּה וְלֹא נָמוּת גַּם־אֲנַחְנוּ גַם־אַתָּה גַּם־
 9 טַפְּנוּ: אָנֹכִי אֶעֱרַבְנִי מִיָּדֵי תְּבַקְשֶׁנּוּ אִם־לֹא הִבִּיאֲתִירוּ אֵלַיְךָ
 י וְהַצַּנְתִּירוּ לְפָנַי וְחַטָּאתִי לָךְ כָּל־הַיָּמִים: פִּי לֹיֵא
 11 הִתְמַהֲמַהְנוּ פִּי־עֲתָה שְׁבִנוּ זֶה פַעַמִּים: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם אִסְפֹּן ו אִסּוּא זֹאת עֲשֹׂה קַחוּ מִזְמַרְת הָאָרֶץ
 בְּכָל־לָכֶם וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְחָה מְעַט צָרִי וּמְעַט דְּבַשׁ נִכְאֹת
 12 וְלֹט בְּטָנִים וּשְׂקָדִים: וְכִסְף מִשְׁנֵה קַחוּ בְיַדְכֶם וְאֶת־הַכֶּסֶף
 הַמּוֹשֵׁב בְּפִי אֲמַתְחֲתִיכֶם תְּשִׁיבוּ בְיַדְכֶם אוֹלֵי מִשְׁנֵה הוּא:
 13 וְאֶת־אַחֵיכֶם קַחוּ וְקוּמוּ שׁוּבוּ אֶל־הָאִישׁ: וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן
 14 לָכֶם רְחֻמִּים לְפָנַי הָאִישׁ וְשַׁלַּח לָכֶם אֶת־אַחֵיכֶם אַחַר
 טו וְאֶת־בְּנֵימִין וְאֵלֵי כְּאֲשֶׁר שְׁכַלְתִּי שְׁכַלְתִּי: וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים
 אֶת־הַמִּנְחָה הַזֹּאת וּמִשְׁנֵה־כֶּסֶף לְקַחוּ בְיָדָם וְאֶת־בְּנֵימִין
 16 וַיִּקְמוּ וַיֵּרְדוּ מִצְרָיִם וַיַּעֲמְדוּ לְפָנַי יוֹסֵף: וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶתֶם
 אֶת־בְּנֵימִין וַיֹּאמֶר לְאֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ הִבֵּא אֶת־הָאֲנָשִׁים הַבְּיָתָה
 17 וּטְבַח טֶבֶח וְהָכֵן פִּי אֶתִּי יֹאכְלוּ הָאֲנָשִׁים בַּצֹּהֲרָיִם: וַיַּעַשׂ
 הָאִישׁ כְּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה
 18 יוֹסֵף: וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים פִּי הוֹבֵאֵהוּ בֵּית יוֹסֵף וַיֹּאמְרוּ עַל־
 דָּבָר הַכֶּסֶף הֵשֵׁב בְּאֲמַתְחֲתֵינוּ בַּתְּחִלָּה אֲנַחְנוּ מוֹכְאִים
 לְהַתְחַלֵּל עָלֵינוּ וְלִהְיֵנָּה עָלֵינוּ וְלִקְחַת אֶתְנוּ לְעֲבָדִים וְאֶת־
 19 חַמְרֵנוּ: וַיִּגְשׂוּ אֶל־הָאִישׁ אֲשֶׁר עַל־בֵּית יוֹסֵף וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו
 כ פִּתְחַת הַבַּיִת: וַיֹּאמְרוּ בִּי אֲדֹנָי יָרֵד יֵרְדֵנוּ בַּתְּחִלָּה לְשִׁפְר־
 21 אָכֹל: וַיְהִי כִּי־בָּאוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ וַנִּסְתַּחֲחֶה אֶת־אֲמַתְחֲתֵנוּ
 וְהֵנָּה כֶּסֶף־אִישׁ בְּפִי אֲמַתְחֲתוֹ כִּסְפָנוּ בְּמִשְׁקָלוֹ וְנִשֵּׁב אִתּוֹ
 22 בְּיַדְנוּ: וְכִסְף אַחַר הוֹרְדֵנוּ בְיַדְנוּ לְשִׁפְר־אָכֹל לֹא יֵדְעֵנו מִי־
 23 שָׁם כִּסְפָנוּ בְּאֲמַתְחֲתֵנוּ: וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם לָכֶם אֶל־תִּירָאוּ
 אֱלֹהֵיכֶם וְאֵלֵי אֲבִיכֶם נָתַן לָכֶם מִטָּמוֹן בְּאֲמַתְחֲתֵיכֶם
 24 כִּסְפָכֶם בָּא אֵלַי וַיִּצְא אֲלֵהֶם אֶת־שְׂמֹעוֹן: וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת־

הָאֲנָשִׁים בֵּיתָהּ יוֹסֵף וַיְהִי-מַיִם וַיִּרְחֹצוּ רַגְלֵיהֶם וַיִּתֵּן
 מִסֹּפָא לְחַמְרֵיהֶם: וַיְכִינֹה אֶת-הַמִּנְחָה עַד-כּוֹא יוֹסֵף כִּי
 בָצְעָהֶם כִּי שָׁמְעוּ כִּי-שָׁם וַאֲכָלוּ לָחֶם: וַיָּבֹא יוֹסֵף הַבַּיְתָה 26
 וַיְבִיאוּ לוֹ אֶת-הַמִּנְחָה אֲשֶׁר-בָּיָדָם הַבַּיְתָה וַיִּשְׁתַּחֲוּ-לוֹ
 אַרְצָה: וַיִּשְׂאֵל לָהֶם לְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר הַשָּׁלוֹם אֲבִיכֶם הַזֶּה 27
 אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם הַעֲדַנְתִּי חַי: וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם לְעַבְדְּךָ לְאָבִינִי 28
 עֲדַנְתִּי חַי וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּ: וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת-בְּנֵימִין 29
 אַחִיר בֶּן-אָמֹן וַיֹּאמֶר הִזֵּה אֲחִיכֶם הַקָּטָן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם אֵלַי
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִחַנֶּה בְּנִי: וַיִּמַּהֵר יוֹסֵף כִּי-נִכְמְרוּ רַחֲמָיו לִ
 אֶל-אָחִיו וַיִּבְקֹשׁ לְכַפֹּת וַיָּבֹא הַחֲדָרָה וַיִּבְךְּ שָׁמָּה: וַיִּרְחֹץ 31
 סָנָיו וַיֵּצֵא וַיִּתְאַפֵּק וַיֹּאמֶר שִׁימוּ לָחֶם: וַיִּשְׁימוּ לוֹ לֶבֶד 32
 וְלָהֶם לֶבֶדָם וְלַמִּצְרָיִם הָאֲכָלִים אֹתוֹ לֶבֶדָם כִּי לֹא יוּכְלוּן
 הַמִּצְרָיִם לֶאֱכֹל אֶת-הָעֲבָרִים לָחֶם כִּי-חֲדָעְבָה הוּא לַמִּצְרָיִם:
 וַיִּשְׁכְּבוּ לִסְנִי הַבָּכֹר כַּבְּכֹרָתוֹ וְהַצְעִיר כַּצְעִירָתוֹ וַיִּתְמַהֵּוּ 33
 הָאֲנָשִׁים אִישׁ אֶל-רֵעֵהוּ: וַיִּשָּׂא מִשָּׂאת מֵאֵת סָנָיו אֶלְהֶם 34
 וַתִּרְבַּ מִשָּׂאת בְּנֵימִן מִמִּשָּׂאת כָּלֶם חָמֵשׁ יָדוֹת וַיִּשְׁתַּוּ
 וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ:

מִד 44

וַיֵּצֵא אֶת-אֲשֶׁר עַל-בֵּיתוֹ לְאֹמֶר מִלֵּא אֶת-אֲמֹתַחַת הָאֲנָשִׁים א
 אֲכַל כַּאֲשֶׁר יוּכְלוּן שָׂאת וְשִׁים כֶּסֶף-אִישׁ בְּפִי אֲמֹתַחַתוֹ:
 וְאֶת-גְּבִיעֵי גְבִיעַ הַכֶּסֶף תִּשִׂים בְּפִי אֲמֹתַחַת הַקָּטָן וְאֶת 2
 כֶּסֶף שִׁבְרוֹ וַיֵּעַשׂ כַּדְבַר יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר: הַכֶּקֶר אִוִּר וְהָאֲנָשִׁים 3
 שָׁלְחוּ הַמָּה וְחַמְרֵיהֶם: הֵם יֵצְאוּ אֶת-הָעִיר לֹא הִרְחִיקוּ 4
 יוֹסֵף אָמַר לְאֲשֶׁר עַל-בֵּיתוֹ קוּם רִדָּה אַחֲרַי הָאֲנָשִׁים
 וְהִשְׁתַּחֲוּ וְאָמַרְתָּ אֱלֹהִים לְמַה שָׁלַמְתֶּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה:
 הֲלוֹא זֶה אֲשֶׁר יִשְׁתַּחֲוּ אֲדֹנָי כֹּו וְהוּא נָחַשׁ וְנָחַשׁ כֹּו הִרְעַלְתֶּם ח
 אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם: וַיִּשְׁגֹּם וַיִּדְבֵּר אֱלֹהִים אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: 6
 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לְמַה יִּדְבֵּר אֲדֹנָי כַּדְבָרִים הָאֵלֶּה חָלִילָה לְעַבְדֶּיךָ 7
 מַעֲשׂוֹת כַּדְבָר הַזֶּה: הֵן כֶּסֶף אֲשֶׁר מִצְּאֵנוּ בְּפִי אֲמֹתַחַתֵּינוּ 8
 הַשִּׁיבְנוּ אֵלֶיךָ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְאִיךָ נִגְנֹב מִבֵּית אֲדֹנֶיךָ כֶּסֶף אוֹ
 זָהָב: אֲשֶׁר יִמְצָא אֹתוֹ מִעַבְדֶּיךָ וּמֵת וְגַם-אֲנָחְנוּ נִהְיֶה לְאֲדֹנָי 9

י לְעַבְדִּים: וַיֹּאמֶר גַּם-עֲתָה כְּדַבְּרֵיכֶם בֶּן-הוּא אֲשֶׁר יִמְצָא
 11 אֱתוֹ יְהִי־לִי עֶבֶד וְאַתֶּם תְּהִיּוּ נָקִים: וַיִּמְהָרוּ וַיֹּרְדוּ אִישׁ
 12 אֶת-אֲמִתְחָתוֹ אַרְצָה וַיִּסְתַּחוּ אִישׁ אֲמִתְחָתוֹ: וַיַּחֲפֹשֶׂת
 בַּגְּדוֹל הַחֹל וּבְקָטָן פֶּלֶה וַיִּמְצָא הַגֹּבֵיעַ בְּאֲמִתְחַת בְּנִימָן:
 13 וַיִּקְרָעוּ שְׂמֹלֹתָם וַיַּעֲמֹס אִישׁ עַל-חֲמֹרוֹ וַיָּשָׁבוּ הַעִירָה:
 14 וַיָּבֹא יְהוּדָה וְאָחִיו בִּיתָה יוֹסֵף וְהוּא עוֹנֵפוֹ שָׁם וַיִּסְלְפוּ לְפָנָיו
 טו אַרְצָה: וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם
 16 הַלֹּא יָדַעְתֶּם כִּי-נִחַשׁ יִנְחַשׁ אִישׁ אֲשֶׁר פָּמְנִי: וַיֹּאמֶר יְהוּדָה
 מִה-נֹאמַר לְאֹדְנִי מִה-יִנְדָּבֵר וּמִה-יִפְצֹטֶנּוּ הָאֱלֹהִים מִצָּא אֶת-
 עֲוֹן עַבְדֶּיךָ הַגֹּבֵיעַ עַבְדִּים לְאֹדְנִי גַם-אֲנֹחֲנוּ גַם אֲשֶׁר-נִמְצָא
 17 הַגֹּבֵיעַ בְּיָדוֹ: וַיֹּאמֶר חֲלִילָה לִּי מַעֲשֵׂוֹת זֹאת הָאִישׁ אֲשֶׁר
 נִמְצָא הַגֹּבֵיעַ בְּיָדוֹ הוּא יְהִי־לִי עֶבֶד וְאַתֶּם עֲלוּ לְשָׁלוֹם
 אֶל-אֲבִיכֶם: ס

פרשת ויגש

18 וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֹדְנִי יִדְבַר-נָא עֲבָדֶךָ דָּבָר
 19 בְּאָזְנֵי אֹדְנִי וְאֶל-יָחִיד אִפְסֶה בְּעַבְדֶּךָ כִּי כְמוֹהַ כְּפָרְעֹה: אֹדְנִי
 כ שְׂאֵל אֶת-עַבְדֶּיךָ לְאֹמֵר הַיֵּשׁ-לָכֶם אָב אוֹ-אָח: וַיֹּאמֶר אֶל-
 אֹדְנִי יֵשׁ-לָנוּ אָב זָמָן וַיִּלְדוּ זָקֵנִים קָטָן וְאָחִיו מִת וַיִּוָּתֵר הוּא
 21 לְבָדוֹ לְאִמּוֹ וְאָבִיו אָהָב: וַתֹּאמֶר אֶל-עַבְדֶּיךָ הוֹדִדְהוּ אֵלָי
 22 וְאֲשִׁימָה עֵינֵי עָלָיו: וַיֹּאמֶר אֶל-אֹדְנִי לֹא-יוּכַל הַנְּעַר לָעֹזֵב
 23 אֶת-אָבִיו וְעֹזֵב אֶת-אָבִיו וּמֵת: וַתֹּאמֶר אֶל-עַבְדֶּיךָ אִם-לֹא
 24 יֵרֵד אֲחִיכֶם הַקָּטָן אִתְּכֶם לֹא תִסָּפוּן לְרְאוֹת פָּנָי: וַיְהִי כִּי
 כח עָלִינוּ אֶל-עַבְדֶּךָ אָבִי וַנִּגְדַּלְנוּ אֶת דְּבָרֵי אֹדְנִי: וַיֹּאמֶר אָבִינוּ
 26 שָׁבוּ שְׂבָרֵי-לָנוּ מַעֲשֵׂ-אֲכָל: וַיֹּאמֶר לֹא נוּכַל לְרַדֵּת אִם-יֵשׁ
 אָחִינוּ הַקָּטָן אִתָּנוּ וַיִּרְדְּנוּ כִּי-לֹא נוּכַל לְרְאוֹת פָּנָי הָאִישׁ
 27 וְאָחִינוּ הַקָּטָן אֵינְנוּ אִתָּנוּ: וַיֹּאמֶר עַבְדֶּךָ אָבִי אֵלֵינוּ אֲתֶם
 28 יָדַעְתֶּם כִּי שְׁנַיִם יִלְדָה-לִּי אֲשֶׁתִּי: וַיִּצָּא הָאֶהָד מֵאִתִּי וַיֹּאמֶר
 29 אֶהְיֶה טָרַף טָרַף וְלֹא רְאִיתִיו עַד-הַנְּהַה: וּלְקַחְתֶּם גַּם-אֶת-יְהוּדָה
 מֵעַם פָּנָי וְקָרְהוּ אִסָּוֹן וְהוֹרְדִתֶם אֶת-שִׁיבְתִי בְרָעָה שְׂאֵלָה:
 ל וְעֲתָה כְּבֹאִי אֶל-עַבְדֶּךָ אָבִי וְהַנְּעַר אֵינְנוּ אִתָּנוּ וְנִפְשָׁנוּ קְשׁוּרָה
 31 בְּנַפְשׁוֹ: וְדָוִת בְּרְאוֹתָיו כִּי-אֵין הַנְּעַר וּמֵת וְהוֹרִידֵנִי עַבְדֶּיךָ

את-שיבת עבדך אבינו פיגון שאלה: פי עבדך ערב את-
 הנער מעם אבי לאמר אם-לא אביאנו אליך וחתאתי לאבי
 פל-הימים: ועתה ישב-נא עבדך תחת הנער עבד לאדני
 והנער יעל עם-אחיו: פי-איה אעלה אל-אבי והנער איננו
 אחי פן אראה ברע אשר ימצא את-אבי:

מח 45

ולא-יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו ויקרא הוציאנו
 כל-איש מעלי ולא-עמד איש אתו בהתנדע יוסף אל-אחיו:
 ויתן את-קלו בבגיו וישמעו מצרים וישמע בית פרעה:
 ויאמר יוסף אל-אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא-יכלו
 אחיו לענות אתו פי נבהלו מפניו: ויאמר יוסף אל-אחיו
 בש-נא אלי וישש ויאמר אני יוסף אחיכם אשר-מכרתם
 אתי מצרימה: ועתה אל-תעצבו ואל-יחל בעיניכם פי-
 מכרתם אתי הנה פי למחיה שלחני אלהים לפניכם: פי-
 זה שנתים הרעב בקרב הארץ ועוד חמש שנים אשר אין
 חריש וקציר: וישלחני אלהים לפניכם לשום לכם שארית
 בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדלה: ועתה לאאתם שלחתם
 אתי הנה פי האלהים וישמיני לאב לפרעה ולאדון לכל-
 ביתו ומשל בכל-ארץ מצרים: מהרה געלו אל-אבי
 ואמרתם אליו פה אמר בנה יוסף שמני אלהים לאדון לכל-
 מצרים רדה אלי אל-תעמד: וישבת בארץ-גשן והיית
 קרוב אלי אתה ובניך ובני בנה וצאנה ובקרנה וכל-אשר-
 לך: וכל-פלתי אתה שם פי-עוד חמש שנים רעב פן-תהרש
 אתה וביתך וכל-אשר-לך: והנה עיניכם ראות ועיני אחי
 בנימין פי-פי המדבר אליכם: והצדתם לאבי את-פל-פבותי
 במצרים ואת כל-אשר ראיתם ומהרתם והורדתם את-אבי
 הנה: וישל על-צוארי בנימן-אחיו ויבך ובנימן בכה על-
 צואריו: וינשק לכל-אחיו ויבך עליהם ואחרי כן דברו
 אחיו אתו: והקל נשמע בית פרעה לאמר באו אחי יוסף
 וישב בעיני פרעה ובעיני עבדיו: ויאמר פרעה אל-יוסף
 אמר אל-אחיה זאת עשו טענו את-בעירכם ולכו-באו
 ארצה פנען: וקחו את-אביכם ואת-בתיכם ובאו אלי ואתנה

19 לָכֵם אֶת־טוֹב אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאָכַלְוּ אֶת־חֶלֶב הָאָרֶץ: וְאַתֶּם
 צְוִיתֶהּ זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ־לָכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עֲבָלוֹת לְטַפְסָם
 כ וּלְנַשְׂיָלָם וּנְשֹׂאתֶם אֶת־אֲבִיכֶם וּבְקֹחֶם: וְעֵינְכֶם אֶל־הַחֹס עַל־
 21 בְּלִיכֶם פִּי־טוֹב כִּלְאֶרֶץ מִצְרַיִם לָכֵם הוּא: וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ לָהֶם יוֹסֵף עֲבָלוֹת עַל־פִּי פַרְעֹה וַיִּתְּנוּ לָהֶם צֹדָה
 22 לַדֶּרֶךְ: לְכָל־שָׁנָה לְאִישׁ חֲלֻפֹת שְׂמֹלֶת וּלְבִנְיָמִן נָתַן שְׁלֹשׁ
 23 מֵאוֹת פָּסָף וְחֻמֶשׁ חֲלֻפֹת שְׂמֹלֶת: וּלְאֶבְיָר שְׁלֹחַ כִּזְאוֹת
 עֲשָׂרָה חֲמֻלִים נְשָׂאִים מְטוֹב מִצְרַיִם וַעֲשָׂר אֶתְנֹת נְשָׂאוֹת כָּר
 24 וְלָחֶם וּמִזֹּן לְאֶבְיָר לַדֶּרֶךְ: וַיִּשְׁלַח אֶת־אֶחָיו וַיֵּלְכוּ וַיֹּאמֶר
 כח אֱלֹהִים אֶל־הַרְצִיזוּ בַדֶּרֶךְ: וַיַּעֲלוּ מִמִּצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ כְּנָעַן
 26 אֶל־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם: וַיַּגִּדוּ לוֹ לֵאמֹר עוֹד יוֹסֵף חַי וְכִי־הוּא
 מִשָּׁל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּסַּג לָבֹו פִי לֹא־הָאֲמִין לָהֶם:
 27 וַיִּדְבְּרוּ אֵלָיו אֶת כָּל־דִּבְרֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהִים וַיֵּרָא
 אֶת־הָעֲבָלוֹת אֲשֶׁר־שְׁלַח יוֹסֵף לְשֵׂאת אֹתוֹ וַתַּחֲזִי רַיְחַ יַעֲקֹב
 28 אֲבִיהֶם: וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל רַב עוֹד־יוֹסֵף בְּנֵי חַי אֲלֵכֶה וְאֶרְאֶנּוּ
 בְּטָרִם אָמוּת:

מו 46

א וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וַיָּבֹאוּ בְּאֶרֶז שְׁבַע וַיִּזְבַּח זִבְחִים
 2 לְאֱלֹהֵי אֲבִיו יַצְחָק: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמִרְאֵת
 3 הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב וַיֹּאמֶר הַנְּנִי: וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי
 הָאֵל אֱלֹהֵי אֲבִיךָ אֶל־הַיָּרֵא מִרְגָּה מִצְרַיִמָּה פִּי־לָבִי גְדוֹל
 4 אֲשִׁימְךָ שָׁם: אֲנֹכִי אֲרִיד עִמָּךָ מִצְרַיִמָּה וְאֲנֹכִי אֲעֲלֶנְךָ בָּם־
 ח עִלָּה וַיִּוֹסֵף יָשִׁית יָדוֹ עַל־עֵינָיו: וַיִּקָּם יַעֲקֹב מִבְּאֵר שְׁבַע
 וַיֵּשְׂאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם וְאֶת־טַפְסָם וְאֶת־נְשֵׂיהֶם
 6 בְּעֲבָלוֹת אֲשֶׁר־שְׁלַח פַּרְעֹה לְשֵׂאת אֹתוֹ: וַיִּקְחוּ אֶת־מִקְנֵיהֶם
 וְאֶת־רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׂוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ מִצְרַיִמָּה יַעֲקֹב
 7 וְכָל־זֶרְעוֹ אִתּוֹ: בָּלְיוֹ וּבְנֵי בָנָיו אִתּוֹ וּבְנֹת בָּנָיו וְכָל־
 8 זָרְעוֹ הֵבִיא אִתּוֹ מִצְרַיִמָּה: ס וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
 9 הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה יַעֲקֹב וּבְנָיו בְּכֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן: וּבְנֵי רְאוּבֵן
 י חֲנוּךְ וּפְלֹוא וְחֻצֵרֹן וְכַרְמִי: וּבְנֵי שְׁמֵעוֹן יְמוּאֵל וַיְמִין וְאֶהֱד
 11 וַיְכִין וְצָחַר וְשָׂאוּל בֶּן־הַפְּנַעֲנִית: וּבְנֵי לֵוִי גֵרְשׁוֹן קַתָּה

12 וּמְרָרִי: וּבְנֵי יְהוּדָה עַר וְאוּגוּן וְשִׁלָּה וְפַרְצֵן וְזָרַח וַיִּמָּת עַר
 13 וְאוּגוּן בְּאַרְצָן כְּנָעַן וַיְהִי כְּנִי-סַרְצֵן חֶצְרוֹן וְחָמוֹל: וּבְנֵי יִשְׁשַׁכָּר
 14 הוֹלֵעַ וְסוּדָה וַיּוֹב וְשִׁמְרוֹן: וּבְנֵי זְבֻלּוֹן סֹרַד וְאַלּוֹן וַיַּחֲלָאֵל:
 15 אֵלֶּה בְנֵי לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב בְּסוּדַן אֲרָם וְאֵת דִּינָה שֶׁ
 16 בָּתוֹ כָּל-נַפְשׁ בָּנָיו וּבְנוֹתָיו שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ: וּבְנֵי גַד צְפִיוֹן
 17 זִהָנִי שֹׁנִי וְאַצְבֵּן עָרִי וְאַרְזִי וְאַרְאֵלִי: וּבְנֵי אֲשֶׁר יִמָּנֶה
 18 וַיִּשְׁנֶה וַיִּשְׁנִי וּבְרִיעָה וְשִׁרָח אַחֲתָם וּבְנֵי בְרִיעָה חֶבֶר
 19 וּמִלְכָּאֵל: אֵלֶּה בְנֵי זְלָפָה אֲשֶׁר-נָתַן לָכֵן לְלֵאָה כִּתּוֹ וַתֵּלֶד
 20 אֶת-אֵלֶּה לְיַעֲקֹב שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה נַפְשׁ: בְּנֵי רַחֵל אִשְׁתׁ יַעֲקֹב
 21 יוֹסֵף וּבְנֵימֵן: וַיִּוָּלֵד לְיוֹסֵף בְּאַרְצָן מִצְרַיִם אֲשֶׁר יָלְדָה-
 22 לוֹ אִסְכֵּת בַּת-פּוֹטִי פָרַע כְּהֵן אֵן אֶת-מְנַשֶּׁה וְאֶת-אֶסְרָיִם:
 23 וּבְנֵי בְנֵימֵן בְּלַע וּבְכֹר וְאַשְׁבֵּל גְּרָא וְנַעֲמָן אֲחִי וְרֹאשׁ מִפִּים
 24 וְחַפְסִים וְאַרְדִּי: אֵלֶּה בְנֵי רַחֵל אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב כָּל-נַפְשׁ
 25 אַרְבָּעָה עָשָׂר: וּבְנֵי-דָן חַשִּׁים: וּבְנֵי נַפְתָּלִי יַחֲזָאֵל וּגְוִנִי
 26 וַיָּצָר וְשִׁלֹּם: אֵלֶּה בְנֵי בְלָהָה אֲשֶׁר-נָתַן לָכֵן לְרַחֵל בָּתוֹ
 27 וַתֵּלֶד אֶת-אֵלֶּה לְיַעֲקֹב כָּל-נַפְשׁ שִׁבְעָה: כָּל-הַנַּפְשׁ הַבָּאָה
 28 לְיַעֲקֹב מִצְרַיִמָּה יִצְאִי יִרְכוּ מִלְכָּד נָשִׁי בְנֵי-יַעֲקֹב כָּל-נַפְשׁ
 29 שְׁשִׁים וְשָׁשׁ: וּבְנֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר-יָלְדָה לוֹ בְּמִצְרַיִם נַפְשׁ שְׁנַיִם
 30 כָּל-הַנַּפְשׁ לְבֵית-יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרַיִמָּה שְׁבָעִים: ס וְאֶת-
 31 יְהוּדָה שָׁלַח לְפָנָיו אֶל-יוֹסֵף לְהוֹרֹת לְפָנָיו גִּשְׁנָה וַיָּבֹאוּ
 32 אֶרְצָה גִּשֹׁן: וַיֹּאמֶר יוֹסֵף מֵרַפְכֹּתוֹ וַיַּעַל לְקִרְאֵת-יִשְׂרָאֵל
 33 אָבִיו גִּשְׁנָה וַיֵּרָא אֵלָיו וַיִּסַּף עַל-צַוְאַרְיוֹ וַיִּבְכֶּה עַל-צַוְאַרְיוֹ
 34 עוֹד: וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל-יוֹסֵף אֲמוּתָה הַפַּעַם אֲחֵרִי רְאוּתִי
 35 אֶת-פָּנָיָה כִּי עוֹדָה חַי: וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-אָחָיו וְאֶל-בֵּית
 36 אָבִיו אָעֲלֶה וְאֶגִּידָה לְפָרַעַה וְאֶמְרָה אֵלָיו וּבֵית-אָבִי
 37 אֲשֶׁר בְּאַרְצֵ-כְּנָעַן בָּאוּ אֵלָי: וְהֶאֱנַשִּׁים רַעִי צֹאן פִּי-אֲנָשִׁי
 38 מִקְּנֵה הַיָּד וְצֹאֲנָם וּבְקָרָם וְכָל-אֲשֶׁר לָהֶם הִבִּיאוּ: וְהָיָה
 39 פִּי-יִקְרָא לָכֶם פָּרַעַה וְאָמַר מֵה-פְּעֻשֵׁיכֶם: וְאֶמְרָתֶם
 40 אֲנָשִׁי מִקְּנֵה הַיָּד עֲבָדְיָה מִנְּעוּרַיִנוּ וְעַד-עַתָּה גַם-אֲנַחְנוּ
 41 גַם-אֲבֹתֵינוּ בְּעִבּוֹר תִּשְׁכַּחוּ בְּאַרְצֵ גִשֹׁן פִּי-הוֹעֲבֵת מִצְרַיִם
 42 כָּל-רֵעָה צָאן:

מו 47

א ויבא יוסף ויגד לפרעה ויאמר אבי ואחי וצאנכם ובקרם
2 וכל אשר להם בארץ כנען והנהם בארץ גשן: ומקצה
3 אחיו לקח חמשה אנשים ויצגם לפני פרעה: ויאמר
פרעה אל-אחיו מה-מעשיכם ויאמרו אל-פרעה רעה צאן
4 עבדיך צם-אנחנו צם-אבותינו: ויאמרו אל-פרעה לגור
בארץ פאנו פני-אין מרעה לצאן אשר לעבדיך פני-כבוד הרעב
ח בארץ כנען ועתה ישובי-נא עבדיך בארץ גשן: ויאמר
6 פרעה אל-יוסף לאמר אביך ואחיה באו אליך: ארץ מצרים
לפניה הוא פמיטב הארץ הושב את-אביך ואת-אחיה ישובי
בארץ גשן ואם-יודעת ונש-בם אנשי-חיל ושמעתם שרי
7 מקנה על-אשר-לי: ויבא יוסף את-יעקב אביו ויעמדהו
8 לפני פרעה ויברך יעקב את-פרעה: ויאמר פרעה אל-
9 יעקב פמה ימי שני חיהך: ויאמר יעקב אל-פרעה ימי
שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני
חיי ולא השיגו את-ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם:
11 ויברך יעקב את-פרעה ויצא מלפני פרעה: וישוב יוסף
את-אביו ואת-אחיו ויתן להם אחזה בארץ מצרים פמיטב
12 הארץ בארץ רעמסס פאשר ציה פרעה: ויכלכל יוסף
את-אביו ואת-אחיו ואת כל-בית אביו לחם לפי הסף:
13 ולחם אין בכל-הארץ פני-כבוד הרעב מאד ותלה ארץ
14 מצרים וארץ כנען מפני הרעב: וילפט יוסף את-כל-הפסות
הנמצא בארץ-מצרים ובארץ כנען פשבר אשר-הם שברים
טו ויבא יוסף את-הפסות ביתה פרעה: ויתם הפסות מארץ
מצרים ומארץ כנען ויבאו כל-מצרים אל-יוסף לאמר
16 הבה-לנו לחם ולקמה נמות נגדה פני אפס פסות: ויאמר יוסף
17 הברי מקניכם ואתנה לכם פמקניכם אם-אפס פסות: ויביאו
את-מקניהם אל-יוסף ויתן להם יוסף לחם פפסיהם ובמקנה
הצאן ובמקנה הבקר ובחמרים וינהלם פלחם בכל-מקניהם
18 בשנה ההוא: ותתם השנה ההוא ויבאו אליו בשנה
השנית ויאמרו לו לא-נכחד מאדני פני אם-תם הפסות
ומקנה הבהמה אל-אדני לא נשאר לפני אדני פלתי אם-

19 וַדַּתְנֵה וְאִדְמַתְנֵה׃ לְמַה נִּמְוֹת לְעֵינֶיךָ גַּם־אֲנַחְנֵה גַּם־אִדְמַתְנֵהוּ
 קָנֵה־אֶתְנֵה וְאֶת־אִדְמַתְנֵה בְּלֶחֶם וְנִהְיֶה אֲנַחְנֵה וְאִדְמַתְנֵה עֲבָדִים
 לְפָרְעָה וְתֹן־זֶרַע וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת וְהָאִדְמָה לֹא תִשָּׁם׃
 וַיִּקֶן יוֹסֵף אֶת־כָּל־אֲדָמַת מִצְרַיִם לְפָרְעָה כִּי־מָכְרוּ מִצְרַיִם כ
 אִישׁ שָׂדֵהוּ כִּי־חֹזֵק עָלֵהֶם הָרָעַב וַתְּהִי הָאָרֶץ לְפָרְעָה׃ וְאֶת־
 21 הָעָם הֵעֲבִיר אֹתוֹ לָעָרִים מִקָּצֵה גְבוּל־מִצְרַיִם וְעַד־קָצֵהוּ׃
 22 רַק אֲדָמַת הַכֹּהֲנִים לֹא קָנָה כִּי חֹק לְכֹהֲנִים מֵאֵת פָּרְעָה
 וְאָכְלוּ אֶת־חֶקֶם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם פָּרְעָה עַל־כֵּן לֹא מָכְרוּ אֶת־
 23 אֲדָמָתָם׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־הָעָם הֵן קָנִיתִי אֶתְכֶם הַיּוֹם
 וְאֶת־אֲדָמַתְכֶם לְפָרְעָה הֵא־לְכֶם זֶרַע וְזָרַעְתֶּם אֶת־הָאֲדָמָה׃
 24 וְהָיָה בַּתְּבוּאֹת וּנְתַתֶּם חֲמִישִׁית לְפָרְעָה וְאַרְבַּע הַיֵּדֶת יִהְיֶה
 לְכֶם לְזֶרַע הַשָּׂדֶה וְלֹאֲכַלְכֶם וְלֹאֲשֶׁר בְּבֵתֵיכֶם וְלֹאֲכֹל לְטַפְכֶם׃
 וַיֹּאמְרוּ הַחַיִּיתֵנו נִמְצָא־חֵן בְּעֵינֵי אֱלֹהֵי וְהָיִינוּ עֲבָדִים לְפָרְעָה׃ כח
 וַיִּשֶׂם אֹתָהּ יוֹסֵף לְחֹק עַד־הַיּוֹם הַזֶּה עַל־אֲדָמַת מִצְרַיִם 26
 לְפָרְעָה לְחֹמֶשׁ רַק אֲדָמַת הַכֹּהֲנִים לִבְדָּם לֹא הָיְתָה לְפָרְעָה׃
 וַיָּשָׁב יִשְׂרָאֵל בְּאָרֶץ מִצְרַיִם בְּאָרֶץ גִּשׁוֹן וַיֵּאחָזֵז בָּהּ וַיִּסְרוּ 27
 וַיִּרְבוּ מְאֹד׃ ◦

פרשת ויחי

28 וַיְחִי וַיַּעֲקֹב בְּאָרֶץ מִצְרַיִם שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְהִי יָמָיו־עֶשְׂרִים
 שָׁנָי חַיָּו שְׁבַע שָׁנִים וְאַרְבָּעִים וּמֵאֵת שָׁנָה׃ וַיִּקְרְבוּ יָמָיו־
 29 וְיִשְׂרָאֵל לָמוּת וַיִּקְרָא לְבָנָו לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־נָא מְצָאתִי
 חֵן בְּעֵינֶיךָ שִׂים־נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי וְעֲשִׂיתָ עִמָּדִי חֶסֶד וְאֲמַת
 אֶל־נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם׃ וְשִׁכַּבְתִּי עִם־אֲבֹתִי וּנְשָׂאתֵנִי ל
 מִמִּצְרַיִם וּקְבַרְתֵּנִי בְּקַבְרֹתָם וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אַעֲשֶׂה כְּדַבְּרֶךָ׃
 31 וַיֹּאמֶר הַשֹּׁכֵד לִי וַיִּשְׁבַּע לוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוֶה וַיִּשְׂרָאֵל עַל־רֵאשׁ
 הַמֶּשֶׁה׃

פ

מח 48

וַיְהִי אַחֲרָי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף הִנֵּה אָבִיךָ חָלָה א
 וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי בָנָיו עִמּוֹ אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־אֶסְרָיִם׃ וַיִּבְדֹּ 2
 לְיַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְּנֵךְ יוֹסֵף בָּא אֵלָיךָ וַיִּתְחַזַּק וַיִּשְׂרָאֵל

אין כאן מספא כלל כי אם ריח אוז אחת. v. 28.

3 וישב על-המטה: ויאמר יעקב אל-יוסף אל שדי נראה-
 4 אלי קלוז בארץ כנען ויברך אתי: ויאמר אלי הנני
 מסרה והרפיתה ונתתיה לקהל עמים ונתתי את-הארץ
 ח הוזאת לזרעה אתריה אחזת עולם: ועתה שני-בני
 הנולדים לה בארץ מצרים עד-באי אליה מצרימה ליהם
 6 אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהודה לוי: ומולדתה אשר-
 הולדת אתניהם לה יהי על שם אחיהם יקראי בבחלתם:
 7 ואני בבאי מסדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד
 פברת-ארץ לבא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא
 8 בית לוחם: וירא ישראל את-בני יוסף ויאמר מי-אלה:
 9 ויאמר יוסף אל-אביו בני הם אשר-נתן-לי אלהים בזה
 י ויאמר קחם-נא אלי ואברכם: ועיני ישראל פכו מזקן
 לא יוכל לראות ויגש אחם אליו וישק להם ויחבק להם:
 11 ויאמר ישראל אל-יוסף ראה פניו לא סללתי והפה הראה
 12 אתי אלהים גם את-זרעה: ויוצא יוסף אתם מעם ברביו
 13 וישתחו לאפיו ארצה: ויקח יוסף את-שניהם את-אפרים
 בימינו משמאל וישראל ואת-מנשה בשמאלו מימין וישראל
 14 ויגש אליו: וישלח וישראל את-ימינו וישת על-ראש
 אפרים והוא הצעיר ואת-שמאלו על-ראש מנשה שכל
 טו את-ידיו פי מנשה הבכור: ויברך את-יוסף ויאמר
 האלהים אשר התהלכו אבתי לסניו אברהם ויצחק
 16 האלהים הרעה אתי מעודי עד-היום הזה: הפלאך הגאל
 אתי מפל-רע וברך את-הנערים ויקרא בהם שמי ושם
 17 אבתי אברהם ויצחק וידגו ללב בקרב הארץ: וירא יוסף
 פי-ישית אביו יד-ימינו על-ראש אפרים וירע פעינו
 ויתמה יד-אביו להסיר אתה מעל ראש-אפרים על-ראש
 18 מנשה: ויאמר יוסף אל-אביו לא-בן אבי פינה הבכר
 19 שים ימינה על-ראשו: וימאן אביו ויאמר ידעתי בני
 ידעתי גם-הוא יהיה-לעם וגם-הוא יגדל ואולם אחיו הקטן
 כ יגדל מפניו וזרעו יהיה מלא-הגוים: ויברכם ביום ההוא
 לאמור בך וברך וישראל לאמר ושמך אלהים פאפרים

וּכְמִנְשֵׁה וַיִּשֶׂם אֶת־אֶפְרַיִם לְסֻנֵּי מִנְשֵׁה: וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל 21
 אֶל־יוֹסֵף הִנֵּה אָנֹכִי מוֹת וְהִגִּיתָ אֱלֹהִים עִמָּכֶם וְהֵשִׁיב אֶתְכֶם
 אֶל־אָרֶץ אֲבֹתֵיכֶם: וְאֲנִי נָתַתִּי לָךְ שְׁבָט אֶחָד עַל־אֲחֵיךָ 22
 אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֲמֹרִי בְּחָרְבֵי וּבְקָשָׁתִי: ׀

מט 49

וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל־בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֵאסְפוּ וְאֲנִידָה לָכֶם אֶת אֲשֶׁר־א
 יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים: הִקְבְּצוּ וְשִׁמְעוּ בְנֵי יַעֲקֹב 2
 וְשִׁמְעוּ אֶל־יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם: רְאוּבֵן בְּכָרִי אֶתָּה פָּחִי וְרֵאשִׁית 3
 אוֹנֵי יַחַר שָׂאת וַיַּחַר עֵז: פָּחִזוּ פְּלִיִם אֶל־תּוֹחַר פִּי עָלִיתָ 4
 מִשָּׁפְכֵי אֲבִיךָ אִזּוּ חֲפָלָתָ יִצְעִי עָלָה: ׀ שִׁמְעוּן וְלִוִי־ח
 אֲחִים פְּלִי חָמָס מְכַרְתִּיהֶם: בְּסֹדֶם אֶל־תִּבְא נַפְשֵׁי בְּקֵהֶלֶם 6
 אֶל־תַּחַד פְּבֹדֵי פִי בְּאֶפֶס הַרְגוּ אִישׁ וּבְרָצִנֶם עָקְרוּ־שׂוֹר:
 אָרוּר אַפְסֹם פִּי עֵז וְעַבְרָתֶם פִּי קִשְׁתָּה אֲחַלְקֶם בְּיַעֲקֹב 7
 וְאֶסִּיצֶם בְּיִשְׂרָאֵל: ׀ יְהוּדָה אֶתָּה יוֹדֵיךָ אֲחֵיךָ יִדְּךָ 8
 בְּעֶרְפֹת אֲבִיךָ וַשִּׁתְּחוּ לָךְ בְּנֵי אֲבִיךָ: צִיר אַרְיָה יְהוּדָה 9
 מִשָּׂרָף בְּנֵי עָלִית פְּרַע רֹבֵץ פְּאַרְיָה וּבְלָבִיא מִי וְקִימְנֵי:
 לֹא־יִסּוּר שְׁבֹט מִיהוּדָה וּמַחֲקֶם מִבֵּין רַגְלָיו עַד פְּרִיָבֵא י
 שִׁילָה וְלוֹ יִקְהַת עַמִּים: אֶסְרִי לְגִסֹן עִירָה וְלִשְׂרָקָה בְּנֵי 11
 אֲתָנּוּ פֶּסֶס בְּיוֹן לְבָשׂוּ וּבְדָם־עַנְבִּים סוֹתָה: חֲכָלִילִי עֵינָיִם 12
 מִיִּין וְלִבֹּן־שֵׁנִים מְחַלְב: ׀ זְבוּלֹן לְחוֹת יָמִים יִשְׁפֹן 13
 וְהוּא לְחוֹת אֲנִיֹת וַיִּרְכָּתוּ עַל־צִידוֹן: ׀ יִשָּׁשְׁכַר חֲמֹר 14
 גָּרַם רֹבֵץ בֵּין הַמִּשְׁפָּחִים: וַיִּרְא מְנַחֶה פִּי טוֹב וְאֶת־הָאָרֶץ 15
 פִּי נַעֲמָה וַיִּט שְׁכֵמוֹ לְסַבֵּל וַיְהִי לְמַס־עֶבֶד: ׀ דָּן יָדִין 16
 עִמּוֹ דָּאֲחָד שְׁבֹטֵי יִשְׂרָאֵל: יְהוּדָן נָחַשׁ עַל־דַּרְךָ שְׁפִיטָן 17
 עַל־יֶ־אֲרַח הַנַּשְׁתָּה עֲקָבִי־סוּס וַיִּפֹּל רֶכְבּוֹ אֲחוֹר: לִישׁוּעָתָךְ 18
 קִנִּיתִי יְהוָה: ׀ גַּד גְּדוּד יִגְדַּנּוּ וְהוּא יִגַּד עַקֵּב: ׀ 19
 מֵאֲשֶׁר שָׁמְנָה לְחָמּוֹ וְהוּא יִתֵּן מִעַדְנֵי־מִלְכָה: ׀ נַסְתָּלִי 21
 אִילָת שְׁלַחַה הַנְּתָן אֲמֵר־שָׁפֹר: ׀ בֵּן שְׁרָת יוֹסֵף בֵּן 22
 שְׁרָת עַל־יֶ־עֵין בָּנוֹת צַעֲדָה עַל־יֶ־שׂוֹר: וַיִּמְרָרְהוּ וְרַבּוֹ 23
 וַיִּשְׁטַמְּהוּ בְּעַלֵּי חֲצִים: וַתִּשָּׁב בְּאִיתָן קִשְׁתּוֹ וַיִּסְּפוּ זְרַעֵי 24
 יְדִידוֹ מִיַּדִּי אֲבִיר יַעֲקֹב מִשָּׁם רַעַה אֲכֹן וַיִּשְׂרָאֵל: מֵאֵל אֲבִיךָ ט

ירדו' ק' סוהו' ק' v. 11. ק' דגושח. v. 10. et 17. בראש עמוד סמן ב"ח שם. v. 8.

ויגזרנה ואת שדלי ויבברנה ברכת שמים מעל ברכת תהום
 26 לבצת תחת ברכת שמים ורחם: ברכת אביה גברו על-
 ברכת הורי עד-תאות גבעת עולם תהיון לראש יוסף
 27 ולקדקד נזיר אחיו: פ בנימין זאב יטרף בפקר נאכל
 28 עד ולערב יחלק שלל: כל-אלה שבטי ישראל שנים עשר
 וזאת אשר-דבר להם אביהם ויבברנה אותם איש אשר
 29 כבברכתו ברה אתם: ויצו אותם ויאמר אלהם אני נאסף
 אל-עמי קברו אתי אל-אבותי אל-המערה אשר בשדה עפרון
 ל החתי: במערה אשר בשדה המכפלה אשר-על-סני ממרא
 בארץ פנזן אשר קנה אברהם את-השדה מאת עפרון
 31 החתי לאחות-קברו: שמה קברו את-אברהם ואת שרה
 אשתו שמה קברו את-יזחק ואת רבקה אשתו ושמה
 32 קברתי את-לאה: מקנה השדה והמערה אשר-בו מאת
 33 בני-חתי: ויכל יעקב לצות את-בניו ויאסף רגליו אל-
 המטה ויגוע ויאסף אל-עמיו:

נ 50

א וישל יוסף על-סני אביו ויבבר עליו וישק-לו: ויצו יוסף
 את-עבדיו את-הרפאים לחנט את-אביו ויחנטו הרפאים
 3 את-ישראל: וימלאו-לו ארבעים יום פי פן ימלאו ימי
 4 החנטים ויבכרו אתו מצרים שבעים יום: ויעברו ימי בכיתו
 וידבר יוסף אל-בית פרעה לאמר אם-נא מצאתי חן
 ה בעיניכם דברו-נא באזני פרעה לאמר: אכי השפייעני
 לאמר הנה אנכי מת בקברי אשר פרייתי לי בארץ פנזן
 שמה תקברני ועתה אעלה-נא ואקברה את-אבי ואשובה:
 6 ויאמר פרעה עלה וקבר את-אביה פאשר השפייעה:
 7 ויעל יוסף לקבר את-אביו ויעלו אתו כל-עבדיו פרעה זקני
 8 ביתו וכל זקני ארץ-מצרים: וכל בית יוסף ואחיו ובית
 9 אביו רק טפס וצאנם וקגלם עזבו בארץ גשן: ויעל עמו
 י גסדקב גס סרשים ויהי המתנה כבד מאד: ויבאו עד-גן
 האטד אשר בעבר הירדן ויספדו-שם מספד גדול וכבד
 11 מאד ויעש לאביו אבל שבעת ימים: וירא יושב הארץ

הַכְּנַעֲנִי אֶת-הָאֵכֶל בְּגֵרֶן הָאֵטוּד וַיֹּאמְרוּ אֶבְל-כָּבֵד זֶה
 לַמִּצְרָיִם עַל-כֵּן קָרָא שְׁמָהּ אֶבְל מִצְרָיִם אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הִי־רָדוּן׃
 12 וַיַּעֲשֶׂה כְּנִיז לֹו בֶן כְּאֶשֶׁר צִוָּם׃ וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ כְּנִיז אֶרְצָה פְּנֵעוֹן
 13 וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בַּמְּעָרָה שְׂדֵה הַמְּכַסְּלָה אֲשֶׁר קָנָה אֲבֹרָהִם
 אֶת-הַשְּׂדֵה לְאַחֲזֵת-לְקַבֵּר מֵאֵת עֶסְרֹן הַחֹתִי עַל-פְּנֵי מִמְרָא׃
 14 וַיֵּשֶׁב יוֹסֵף מִצְרַיִמָּה הוּא וְאָחָיו וְכָל-הָעֲלִיִּם אִתּוֹ לְקַבֵּר
 אֶת-אָבִיו אַחֲרָיו קָבְרוּ אֶת-אָבִיו׃ וַיִּרְאוּ אֶת-יוֹסֵף כִּי-יָמַת
 אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יִשְׁטַמְנוּ יוֹסֵף וְהַשֵּׁב יוֹסֵף לָנוּ אֵת כָּל-
 הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ אֹתוֹ׃ וַיִּצְוֵהוּ אֱלֹהֵי-יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ צִוָּה
 16 לִפְנֵי מוֹתוֹ לֵאמֹר׃ פֶּה-תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אֲנִי אָנֹכִי אֵלֶּה נָא שָׁשַׁע
 17 אַחִיךָ וְחַטָּאתֶם כִּי-רָעָה גָמְלוֹךָ וְעַתָּה שָׂא נָא לִפְשַׁע עַבְדִּי
 אֱלֹהֵי אָבִיךָ וַיִּבְרַךְ יוֹסֵף בְּדַבְרָם אֵלָיו׃ וַיִּלְכוּ גַם-אָחָיו
 18 וַיִּשְׁלֹו לִפְנֵי וַיֹּאמְרוּ הֲנֵנוּ לְךָ לְעַבְדִּים׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף
 19 אֱלֹהֵי־יִרְאוּ כִּי הִתְחַת אֱלֹהִים אֲנִי׃ וְאַתֶּם חֲסַבְתֶּם עָלַי רָעָה כֹּ
 אֱלֹהִים חֲסַבְהָ לְטֹבָה לְמַעַן עֲשֶׂה פִּיּוֹם הַזֶּה לְהַחֲיִית עַם-רַב׃
 וְעַתָּה אֵל-תִּירְאוּ אֲנִי אֶכְלָפֶל אֶתְכֶם וְאֶת-טַסְכֶּם וַיִּנַּחֵם
 21 אֹתָם וַיְדַבֵּר עַל-לִבָּם׃ וַיֵּשֶׁב יוֹסֵף בְּמִצְרָיִם הוּא וּבֵית
 22 אָבִיו וַיְחִי יוֹסֵף מֵאָה וְעֶשְׂרֵת שָׁנִים׃ וַיִּרְאֵה יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם
 23 בְּנֵי שְׁלֹשִׁים גַּם בְּנֵי מְכִיר בֶן-מְנַשֶּׁה יְלָדָיו עַל-כַּרְפֵּי יוֹסֵף׃
 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-אָחָיו אֲנֹכִי מֵת וְאֱלֹהִים סָקַד יִסְקַד אֶתְכֶם
 24 וְהַעֲלֶה אֶתְכֶם מִן-הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
 לְאֲבֹרָהִם לְיִצְחָק וְלִיעֲקֹב׃ וַיִּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת-בְּנָיו יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
 25 סָקַד יִסְקַד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהַעֲלֶתֶם אֹתִי-עִצְמָתִי מִזֶּה׃ וַיָּמַת
 26 יוֹסֵף בֶּן-מֵאָה וְעֶשְׂרֵת שָׁנִים וַיַּחְנֹטוּ אֹתוֹ וַיִּישֶׂם בְּאָרוֹן בְּמִצְרָיִם׃

ק ו ק

כסוּם פסוקי ספר בראשית אלה וחמש מאות ושלשים וארבעה, וסמן א"ך דל' וצין ועל חרבך תחיה (27, 40) וסדריו ארבעים ושלשה, וסמן גס' ופרשיותיו ששים עשרה, וסמן זז' ופסוקותיו עשרים וחשע, וסמן טו'ב הוא' והתיבות הנקודות חמש, וסמן גב' וכדיביו וקרייו שלשים ושנים וסמן לב' מנין חפרשיות השתחוות שלשה וארבעים, והסתומות שמנח וארבעים, הכל חשעים ואחת פרישיות, וסמן צא' שנות הספר אלפים ושלש מאות וחשע שנים, מיום שנברא העולם עד שמת יוסף׃

- II, 14. קַדְמָה cum Kadma, eadem accentuum consecutione uti 9, 5, 10; 22, 9; 23, 4; 30, 40; 35, 11; 36, 39; Ex. 23, 13; Jos. 14, 15 atque alias. Sic Jekuthiel, faventibus Codd. et edd. antiquis, v. Heidenheimii libellum de accentuatione prosaica, quem משפטי המשפטים appellavit (Roedelhemii 1808. 8).
- III, 14. מֶרְכָּה cum Mercha (non Munach, uti perperam Norzi), nam teste Masora ad Gen. 30, 16 conjunctivus alter, qui Zarka distinctivum praecedit, Mercha esse debet, ubicunque ipsum Pasek sequitur, exceptis tantummodo duobus locis Gen. 37, 22; 2 Reg. 4, 13. Sic Jekuthiel, sic Codices priscaeque edd., quas contulimus, omnes, v. et Heidenheimii librum citatum p. 17.
- IV, 3. רִיבָּה cum accentu ultimae, teste Norzi, quocum optima quaeque exemplaria consentiunt.
- IV, 8. גַּיָּה cum Gaja sicut ubicunque haec vox accentum Paschta habet. רִיבָּה בַּפְּשֻׁטָה מְרוּג, inquit Jekuthiel, כל ויהי, v. et tractatum nostrum *Die Metheg-Setzung nach ihren überlieferten Gesetzen* §. 32 (in Adalberti Merxii *Archiv* 1868. Fasc. I. et II.).
- IV, 16. גַּיָּה cum Gaja literae Alef apposito. Sic Cod. 1294, cf. Num. 17, 23 et *Metheg-Setzung* §. 13.
- V, 29. מִמַּעֲטָנִי cum Gaja syllabae non solum secundae, sed etiam primae secundum regulam *Metheg-Setzung* §. 24. Sic recte Jekuthiel.
- VII, 3. מַכֶּף non cum Makkef, quod ed. Athiana 1667 propagavit, sed cum Metheg, teste Jekuthiel non solum in עֵין הַקֹּרֶרֶת, sed etiam alio in libro דְּרָכֵי הַנִּקְדֵּי inscripto. Assentiunt vetera exemplaria.
- VII, 7. רִיבָּה cum Munach ultimae et רִיבָּה cum Rebia. Nam 1. רִיבָּה in libris prosaicis ubique habet ultimam accentu notatam. 2. scriptio רִיבָּה falsa est propterea quia post Zakef (sine praecedente Paschta) Telischa non licitum est; 3. eam accentuationem, quam nos, praeunte Jekuthiel, recepimus, etiam versus partitio postulat.
- VII, 23. מֶמֶר cum Mem raphato Jekuthielis optimorumque Codd. auctoritate et exemplo, v. Delitzschii Comm. in Genesin p. 263.
- VIII, 9. מַכֶּפֶת makkephatum, teste Jekuthiel, cum Cod. 1294 et duobus Erfurtensibus, v. regulam in *Thorath Emeth* p. 40 et cf. supra ad 1, 3.
- VIII, 18. מַכֶּפֶת makkephatum in *En ha-Kore* et vetustis exem-

plaribus, idque recte, quum accentus prioris vocabuli non sit Tiphcha distinctivum, sed Meajla conjunctivum, quod non aliter adhibetur nisi sequente Athnach in uno eodemque vocabulo vel duobus in unum contractis, cf. Heidenheimii l. c. p. 12.

X, 17. הָעֵרֶקִי He cum legitimo Kamez uti et 1 Chr. 1, 15. Sic optimi quique libri. Similiter sonant הָעֵלְמָה 24, 43; הָעֵצְבֵר Lev. 11, 29; הָעֵרְבוּרִי 2 Sam. 23, 31; הָעֵרֶרֶר Ps. 102, 18.

XI, 29. שָׁרִי cum Resch kamezato, uti Masora postulat, hoc vocabulum kamezatis quae Zakef habent adnumerans. Etiam Masora parva Codicis 1294 adnotat לִיּוֹה זָקֵף קָמֵץ.

XII, 8. לְבִיתָאֵל, בֵּיתָאֵל. Sic tanquam unum vocabulum scriptum et notatum perhibent Cod. 1294, Erfurtenses tres, unus Bibl. Moguntinae, *En ha-Kore* et ed. Soncin. 1488. Masora disertè ait: כָּל בֵּיתָאֵל כְּחוֹב מְלֵה אַחַח. Deest haec nota in Masoreth typis expressa, invenitur autem in Cod. prisco Erfurtensi qui Masoram parvam (מסרה קטנה) continet. At etiamsi hac nota careremus, tamen בֵּיתָאֵל secundum Masoram scribendum esse hisce argumentis probatur: 1. exstat nota masoretica: בֵּיתָאֵל ג' וִיקְרָא לְמִקּוֹם אֵל, בְּאֶרֶץ כְּנָעַן הָיָא בֵּיתָאֵל. Tiphcha ante Athnach poni non potest, nisi syllabam accentu Athnach insignitam syllaba producta et methegata antecedit; itaque illa accentuum ratio scriptione בֵּיתָאֵל innititur. Si בֵּיתָאֵל scriberetur, accentuum consecutionem aliam esse oporteret, scilicet בֵּיתָאֵל וִיקְרָא לְמִקּוֹם אֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן הָיָא בֵּיתָאֵל (v. *Thorath Emeth* p. 70). Etiam in paraphrasi chaldaica librorum propheticorum, quae a Jonathane ben-Uzziel nominatur, omnibus iis locis, quos manus posterior emendatrix intactos reliquit, בֵּיתָאֵל scriptum est, e. c. Jos. 12, 16; 18, 22; 1 S. 7, 16; 10, 3; 13, 2; 1 Reg. 13, 2; Hos. 12, 5; Am. 4, 4; 5, 5; 7, 10.

XIII, 18. רֵיבִיָּא cum Tebir, testantibus Jekuthiele et Codicibus.

XIV, 4. וְשָׁלֵשׁ cum Cholem, uti in Codd. Masoram sequentibus. Semel modo Ex. 21, 11 וְשָׁלֵשׁ cum Komez (Komez chatuf) occurrit, ubi Masora adnotat: לִיּוֹה קָמֵץ חֲטוּף.

- XIV, 15. אִשֶּׁר מִשְׁמַאֲלָא. Sic in Cod. 1294 et Erfurt. 1 idque recte, cum משמאל arctius cum לרמשק quam cum אִשֶּׁר cohaereat.
- XIV, 23. וְעַד-שִׁרְיָהּ. Sic Jekuthiel, Cod. 1294 et Erfurtenses tres.
- XV, 5. כִּהֵּן יְהִיָּה. Sic Cod. 1294, Erfurt. 1 et libri veteres velut Venet. 1516; vide quae ad 14, 15 observavimus.
- XVII, 19. אֲשֶׁתָּהּ cum Rebia postulantibus Codd., v. *Thorath Emeth* p. 65.
- XVIII, 6. עֲנִית cum Gimel raphato convenienter antiquis exemplaribus tum scriptis tum excusis, quae lineolam Raphe apingunt. Id ipsum poscit Masora, quae ad עֲנִית Ex. 12, 39 adnotat: חֶסֶר וְיִזְרִי חֶסֶר דְּחֶסֶר h. e. sine exemplo, dupliciter defective, et ad Gen. 18, 6 (in opere Todrosi masoretico): חֶסֶר וְיִזְרִי קְדַמָּה: חֶסֶר וּמְלֵא וְיִזְרִי בַחֲרָאָה כְּתִיב h. e. in syllaba priore defective, in posteriore plene scribendum. Hinc efficitur, Masoram עֲנִית tanquam a stirpe עִיג profectum legere, nam notae de plena (מְלֵא) vel defectiva scriptione (חֶסֶר) omnes ad syllabas non dagessatas spectant, quoniam dagessatae litteram producentem nonnisi abusu assumunt.
- XIX, 21. הַשִּׁבְיָי cum Caf dagessato. Sic Jekuthiel, Parchon (in Lexico 4^b) et Codd. Masora in Cod. 1294 adnotat: לִיזְרִי וְדָגֵשׁ. Similia sunt בְּנִגְשׁוֹ Ex. 12, 27; עֲצָבִי 1 Chr. 4, 10.
- XIX, 34. מִמְּחֶרֶת cum Metheg, non Munach, uti recte monet Lonzano. Nam quia Komez syllabae מְ breve (חֲסוּתָהּ) est, Metheg a tono vocabuli primario non satis remotum est ut in Munach mutari queat. Idem valet de לִיעֲקֹב 29, 15; אֶרְיָן Ex. 4, 27; הַמִּצְחָה 33, 7; הַגִּבְעֹתַי Dt. 7, 9.
- XXI, 15. וְרַשְׁתָּהּ. Recte cum Paschta in Cod. 1294, Erfurtensibus 1. 2 et apud Jekuthielem, v. *Thorath Emeth* p. 39. 44.
- XXII, 1. וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי. Sic in Cod. 1294, Erfurtensi 2, Codd. Almanzii et Luzzatti, Machazor ed. Soncin., v. Luzzatti commentarium in Pentateuchum, quem משחולל inscripsit.
- XXIV, 9. עַל הַדָּבָר cum ed. Ven. 1516, Cod. 1294 et tribus Erfurtensibus.
- XXIV, 22. לְשֵׁרֹתָהּ plene. Non habetur in numero quatuor defective scribendorum.
- XXIV, 33. וַיִּוְשֶׁם cum Sin pathachato, teste Ibn-Esra in comm. suo. Favent Codd. et edd. veteres.
- XXIV, 40. אִשֶּׁר cum Darga ad normam Codicum, cf. Ex. 5, 21.
- XXV, 15. חֲדָד cum duplici Daleth. Masora testatur: חֲדָד ב'.

- (חָרַד bis, scil. Gen. 25, 15; 1 Chr. 1, 30) et Todros definite docet: דלת כחייב ב' דלת חרד עם ב' דלת חרד (חָרַד per duo Daleth scribendum). Ita bene auctoritate Codicum et versionum antiquarum Biblia Complutensia 1517.
- XXVI, 13. עָד כִּי־בָלָּ. Sic Cod. 1294, cf. quae ad 14, 15 diximus.
- XXVI, 29. תַּעֲשֶׂה, unum de quatuor quae juxta praeceptum Masorae Zere habent pro Segol, v. et Dav. Kimchii *Michlol* 125^b ed. Furth.
- XXVII, 33. וְאָבְרַכְהוּ hoc loco teste Masora kamezatum, Jes. 51, 2 patachatum, v. comm. Ibn-Ezrae.
- XXVIII, 18. וְיִצְקֹּ uti et 35, 14 raphatum, auctore Kimchio in *Michlol* 86^b. 106^a. Sic scriptum praebent libri emendati.
- XXX, 15. גַּם אֶת־דּוּדָאִי. Hos accentus exhibet Cod. 1294, nempe recte, v. ad 14, 15.
- XXX, 37. בְּהֵן cum Zere in libris emendatis, nam Masora nonnisi tria בְּהֵן agnoscit: 1 S. 30, 7; Jes. 38, 16; Ez. 42, 14.
- XXXI, 27. וְאִשְׁלַחֲךָ. Sic plurimae edd. veteres, approbante Kimchio in *Michlol* 55^a.
- XXXI, 36. מָדָה ב' דַּסְמִיכִין cum Pathach ex decreto Masorae: מָדָה ב' דַּסְמִיכִין h. e. bis reperitur מָדָה pathachatum ante vocabulum literā ח incipiens (Gen. 31, 36; Iob. 21, 21).
- XXXI, 43. לִי cum Munach. Sic Jekuthiel, cujus testimonium Codd. confirmant.
- XXXI, 47. וְיִעֲקֹב habet Metheg, non Munach, v. ad 19, 34.
- XXXII, 13. הַיִּטֵּב. Deest י alterum. Plena scriptio, ut Masora docet, praeter Jer. 7, 5 et 10, 5 non reperitur.
- XXXIV, 5. וְהִחַרְשֵׁה defective, teste Masora.
- XXXV, 2. וְהִטְהַרְרוּ cum Metheg (non Munach) in libris accurate scriptis, v. ad 19, 34.
- XXXVI, 15. תִּימָן, non תִּימָן, nam Masora hoc vocabulum non recenset inter ea, in quibus ו scribitur et י legitur. Idem valet de הַאֲסִירִים 39, 22. Ergo Keri recentiorum editionum delendum est. Codd. prisca atque etiam Complut. recte תִּימָן.
- XXXVIII, 13. הַנְּבִיאָה cum Rebia, quod exhibent Jekuthiel, Cod. 1294, Erfurt. 1 et 4, ed. Venet. 1516 et 1521.
- XL, 22. כְּאִשֶׁר פָּתַר. Hunc accentuandi modum suadent Cod. 1294, Erfurt. 1, ed. Venet. 1516.
- XLI, 33. יִרְאָה Resch cum Zere, auctore Ibn-Ezra in libris grammaticis *Moznajim* f. 10. 20 et *Zachoth* f. 6. 23; v. Heidenheimii

- Pentateuchum מאור עינים ad h. l. Libri antiqui hujus scriptionis fidem muniunt.
- XLII, 45. סרעה cum Mercha, nam hoc vocabulum est e numero octodecim ante Zarka conjunctivo Mercha notatorum (יה מאילין מאריכין).
- XLII, 11. 13. פני-איש. Sic cum Codd. et ed. Soncin. 1488 scripsimus.
- XLIII, 12. המושב pathachatum uti expresse ait Masora.
- XLIII, 33. ריתמהל האנשים איש. Sic cum Cod. 1294 et Erfurt. 1 scribi oportere leges accentuum evincunt. Nam quum et האנשים et אל-רעהו binas syllabas tonum primum praeecedentes contineat, deerat causa transformationis Tifchae et Paschtae, cf. *Thorath Emeth* p. 44. 70 et Delitzschii majorem in Psalmos commentarium t. II. p. 522.
- XLIV, 15. מרה cum Tebir, uti habent Cod. 1294 et Erfurt. 1, 2 et 4; item ed. Venet. 1516. Cf. Jos. 4, 6.
- XLVIII, 20. בקה cum Gerschajim, contra 48, 22 ראני cum Rebia, teste Jekuthiel et suadente versuum partitione. Ita revera in Codd. et edd. praestantissimis.
- XLIX, 26. עד-תארת lineola Makkef copulatum ad antiquorum testium exemplum.

II.

פתחין באתנה וסוף פסוק בספר בראשית

*Loci Genesis vocalem non productam in medio extreme
versu retinentes.*

ותקה מפריו ותאכל	3, 6.
לאישה עמה ויאכל	<i>ibid.</i>
ראכד וכלנה ¹	10, 10.
וגתר ומש	10, 23.
הוא דמשק אליעזר	15, 2.

¹ Veteres edd., non excepta Soncinata 1488, h. l. sicut Am. 6, 2., habent פלנה. Lonzano et Norzi postulant וכלנה, quia praeceptum Masorae, a Ben-Bileamo in libro suo מקרא טעמי asservatum, iis non innotuit.

אל הגר ותהר	16, 4.
אנכי ברחח	16, 8.
את בריתי הפר	17, 14.
ואני זקנתי	18, 13.
לוט השתחה	19, 6.
הרעה ומתי	19, 19.
ויגדל הילד ויגמל	21, 8.
לאברהם מצחק ¹	21, 9.
המים מן החמת ²	21, 15.
את המאכלת. וחברו.	22, 6 & 10.
את רבקה וילך	24, 61.
וימלאו ימיה ללדת	25, 24.
ויקם וילך	25, 34.
הנה נא זקנתי	27, 2.
ואחר ילדה בת	30, 21.
נדרת לי שם נדר	31, 13.
ויבאו על העיר בטה	34, 25.
וגעתם וקנז	36, 11.
אלוף קנז	36, 15.
קחם נא אלי ואברכם ³	48, 9.
בבקר יאכל עד	49, 27.
וכל קדם דכוותה פתח ⁴ .	

¹ Etiam Cod. masoreticus Erfurt. ad hoc vocabulum adnotat פתח בס"א, cf. לְצַחֵק Ex. 32, 6 (ubi adnotatur ליה סגול) et יִרְחֹף Dt. 32, 11.

² Sic Codd. et Edd. tantum non omnes. Masora parva, quae huic vocabulo in v. 15 adscribit ליה פתח et in v. 19 ליה, priori loco דחמת (in pausa), posteriori דחמת (extra pausam) scribendum esse docet.

³ Sic Jekuthiel in עין דקורא, Mose ha-Nakdan in דרכי הנקוד 17^b, Cod. 1294 et libri emendati. Masora huic vocabulo adjicit notam: ליה פתח וחד קמץ ואני אברכם h. e. nusquam, ut hic, patachatum, altero loco Num. 6, 27 kamezatum.

⁴ h. e. קדם in pausa ubique Pathach (סגול) Masoretæ (קטן) nominant) retinet.

III.

חלופי ספר בראשית שבין בני מערבאי ובין בני מרנחאי

*Scripturae Genesis inter scholas orientales et occidentales controversae*¹.

Orientalis (Babylonii).	Occidentales (Palaestinenses).
היה כאחד מִמֶנֶה, רפי ²	3, 22. היה כאחד מִמֶנֶה, דגש
הַיּוֹבֵלֶקֶן, מלה חדא כתיב וקרי	4, 22. תּוֹבֵל קֵן, תרין מלין כתיבין וקריין
איש מִמֶנֶה, רפי	23, 6. איש מִמֶנֶה את קברו, דגש
כי עצמת מִמֶנֶה, רפי	26, 16. כי עצמת מִמֶנֶה, דגש

IV.

חלופי נקוד של ספר בראשית בין בן אשר ובין בן נפתלי

Loci Genesis a Ben-Ascher et Ben-Naftali diverse punctis signati.

Ben-Naftali:

יְהִי אֹר

וְהִיתוּ אֲרָץ³

Ben-Ascher:

יְהִי־אֹר 1, 4.

וְהִיתוּ־אֲרָץ 1, 24.

¹ Elias Levita in tertia libri *Masoreth ha-Masoreth* praefatione contendit, discrepantiarum Orientalium et Occidentalium ad Pentateuchum pertinere nullam et ubique de literis agi, non de vocalibus et accentibus. At fallitur in utroque. Praeter exempla supra proposita in promptu sunt alia quae eum refellunt: Lev. 16, 33 Orient. עַל הַכְּהֹנִים, Occid. וְעַל הַכְּהֹנִים; Dt. 16, 3 Orient. כִּי בַחֲפוּזִין, Occid. כִּי בַחֲפוּזִין, מצעורה פסוק. ראש פסוק עֲצָה, Jer. 6, 6 Orient. עֲשֵׂה, Occid. עֲשֵׂה רפי; Am. 3, 6 Orient. מִפִּיק, Occid. מִפִּיק רפי; Zach. 14, 5 Orient. וְנִקְּטָם, Occid. וְנִקְּטָם.

² Babylonii discreverunt ab eo et a nobis, cf. Pinsker, *Einleitung in das Babylonisch-Hebräische Punktationssystem* p. 104.

³ Ben-Naftali makkephationem tantumdem spernit, quantum Ben-Ascher eam amat (v. Append. I. ad 1, 3), quare Mercha pro *Sefer Bereschith*.

Ben-Naftali:	Ben-Ascher:
אֶת-כָּל-פָּנָי ¹	אֶת-כָּל-פָּנָי 2, 6.
מִכָּל-עֵץ הַגֵּן	מִכָּל עֵץ-הַגֵּן 2, 16.
הָאֵכָלָנָה ²	הָאֵכָלָנָה 3, 17.
אֲשֶׁר-בָּרָאתִי ³	אֲשֶׁר-בָּרָאתִי 6, 7.
הַתְּהַלֵּךְ לָח ⁴	הַתְּהַלֵּךְ-לָח 6, 9.
אֶת-כָּל-הַיְקוּם ⁵	אֶת-כָּל-הַיְקוּם 7, 4. 23.
וּבְכָל-דְּגֵי ⁶	וּבְכָל-דְּגֵי 9, 2.
וַיִּמְצְאוּ	וַיִּמְצְאוּ 11, 2.
וַיֵּאָהֵל ⁷	וַיֵּאָהֵל 13, 12.

Makkef ponit. Idem facit 6, 9; 23, 4. 11; 26, 22; 27, 28; 28, 4; 30, 32; 33, 10. 17; 36, 16; 38, 9; 39, 6. 23; 41, 45; 44, 19; 46, 23. 27; 48, 19. Pleraeque edd. habent וְיִיחַר־קוֹמָה cum Metheg sine omni causa.

¹ Etiam Ben-Ascher huic voci convenienter naturae syllabarum Gaja apponeret, si distinctivo, non conjunctivo notatum esset (v. regulam in *Metheg-Setzung* §. 24). Ben-Naphtali contra hoc Gaja, nulla accentuum ratione habita, ubique syllabae antepenultima, dummodo clausa est, apponit. Sic et 9, 2; 11, 2; 17, 8; 24, 54; 32, 9; 37, 10. 18; 41, 56; 42, 21; 44, 30.

² Ben-Ascher simplici Schebâ praefert Chatef patach sec. regulam in libro suo וְקִדְדוּקִי הַטְעָמִים propositam: Ubicunque ל verbi vocali Segol effertur, כ adsciscit a breve excepto uno אוֹבְקִיָה Eccl. 5, 10; cf. Heidenheimii עֵינַיִם מֵאֹרֶךְ ad Dt. 12, 15.

³ Ubi syllabarum quae tonicam praecedunt utraque clausa est, Ben-Ascher Gaja respuit (sec. regulam *Metheg-Setzung* §. 28). Ben-Naftali vero Gaja tantopere delectatur, ut sicut accentuum sic syllabarum quoque momenta parum observet.

⁴ Eodem modo differunt 1 Sam. 2, 25; Est. 4, 18; Hos. 12, 5; 1 Chron. 29, 17. Heidenheimius dissensum perperam ad Gaja spectare opinatur. Meliora doceberis tractatu nostro *Metheg-Setzung* §. 28.

⁵ Ben-Naftali Gaja etiam primae clausae syllabae vocabuli quadrisyllabi, quod tonum in ultima habet, apponit (veluti et 21, 9; 24, 30; Ex. 22, 8; 25, 30; 28, 28); Ben-Ascher contra syllabam inde a tonica tertiam Gaja assumere posse negat.

⁶ Vide supra ad 2, 6.

⁷ Ben-Ascher literas gutturales pronunciat mobiles, Ben-Naftali quiescentes. Sic et 27, 13; 30, 42; 34, 3; 42, 21 et crebro.

Ben-Naftali:	Ben-Ascher:	
וְלִזְרַעְךָ	וְלִזְרַעְךָ	17, 8.
וַיְהִי כְהוֹצִיאֲם	וַיְהִי כְהוֹצִיאֲם	19, 17.
וכל ויהי דסמיד לה כהוציאם כשמע כראות לכן		
אשר כ"ף רפי לכן נפתלי כ"ף דגש ¹ :		
אֶת-בְּנֵי-הַגֵּר	אֶת-בְּנֵי-הַגֵּר	21, 9.
אֲשֶׁר-אָהַבְתָּ ²	אֲשֶׁר-אָהַבְתָּ	22, 2.
וַיֵּאדָה-לּוֹ ³	וַיֵּאדָה-לּוֹ	22, 8.
גַּר וְתוֹשָׁב אֲנֹכִי ⁴	גַּר-וְתוֹשָׁב אֲנֹכִי	23, 4.
לֹא אֲדֹנִי	לֹא-אֲדֹנִי	23, 11.
וְאֶת-הַצְּמִידִים ⁵	וְאֶת-הַצְּמִידִים	24, 30.

¹ Hujus differentiae causa inest in valore musico accentus Telischa. Ben-Naftali Telischa parvum, quia eandem cum Telischa magno modulationem habet, huic etiam ratione dagessandae sequentis tenuis aequiparat; Ben-Ascher vero modulationis paritatem nullius momenti esse ait, cf. Dt. 2, 16; Jos. 10, 1; 1 Reg. 13, 4., ubi ut loco supra citato differunt. Regulam, quam textus receptus sequitur, Moses Kimchi in cap. III. grammaticae *Mahalach Schebile Daath* hacce formula exprimit: הטרטא אף על פי שהוא מנגינת החלשא אינו מפסיק לפי שהוא סמוך (תלישא קטנה = טרטא). *Biblia Bomberg*. 1516 statum controversiae recte exponunt.

² Vide ad 6, 7 et 22, 8.

³ Ben-Ascher propter conjunctivum accentum Gaja non ponit (*Metheg-Setzung* §. 28), Ben-Naftali valorem accentuum hac in re nihil valere censet. Catalogus diversarum differentiarum excusus vocem supra citatam non continet, sed Lonzano ait, eam in מחזורא רבה habere Gaja. Omnes autem variae lectiones ex hoc „Machazor magno“ notatae (v. *Michlol* 156^a et Pinskeri *Likkute Kadmonioth* p. 29) ad voces inter Ben-Ascher et Ben-Naftali controversas spectant, unde veri simillimum est, hoc Machazor magnum fuisse illum ipsum librum, quo Ben-Naftali textum secundum regulas ipsi comprobatas castigatum exhibuit.

⁴ Sublato Makkef hoc et seq. loco mutatur ordo accentuum. Item 39, 23; 44, 19; 46, 27; 48, 19 et saepenumero. Errat, ut alibi (*Metheg-Setzung* §. 11) ostendimus, Heidenheimius (in מאר עינים), qui diversam accentuationem ex Metheg aut posito aut non posito pendere statuit.

⁵ Vide ad 7, 4.

Ben-Naftali:	Ben-Ascher:
הַנְּעִרָה	הַנְּעִרָה 24, 55.
כִּי עָתָה	כִּי-עָתָה 26, 22.
קָלְלָתָהּ ¹	קָלְלָתָהּ 27, 13.
וַיִּתֵּן לָהּ ²	וַיִּתְּרָהּ 27, 28, 28, 4.
וַיִּשְׁתַּחֲוֶה	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה 27, 29.
וַיַּעֲקֹבֵנִי ³	וַיַּעֲקֹבֵנִי 27, 36.
וְעַל-חֲרָבָנָה	וְעַל-חֲרָבָנָה 27, 40.
וַיֵּבֵא יַעֲקֹב מִן-הַשָּׂדֶה ⁴	וַיֵּבֵא יַעֲקֹב מִן-הַשָּׂדֶה 30, 16.
וַיִּשְׁטָר ⁵	וַיִּשְׁטָר 30, 18.
וְכָל-שָׂדֵה חֹמֹם	וְכָל-שָׂדֵה-חֹמֹם 30, 32.

¹ Ben-Naftali, quamquam *ki-lāth-cha* pronuncians, tamen Me-
theg ponit pro more suo ad 6, 7 exposito.

² Hac in voce dupliciter differunt: 1. Ben-Ascher propter Mak-
keph Zere in Segol mutat et sec. regulam *Metheg-Setzung* §. 28 ante-
penultimae Metheg dat; 2. Ben-Naftali non solum Zere verbi ac-
centu Mehuppach instructi servat, sed etiam in eo discedit, quod
consonam י in praecedens Chirek dissolvit, sec. regulam peculiarem,
pro כִּי, נִי, כִּי, לִי, כִּי, נִי, כִּי, לִי, cf. 27, 29
וַיִּשְׁתַּחֲוֶה, 46, 17, וַיִּשְׂדֶּה, Dt. 14, 23 לִירְאֵה eorumque similia. Testis est
inter alios Kimchi in *Michtol* 87^b et Lexico sub ילל. Reliquiae
hujus punctationis naftaliticae in textu recepto reperiuntur Ps. 45,
10; Prov. 30, 17.

³ Futura verborum primae gutturalis duplici modo formantur
et flectuntur: 1. וַעֲמַד, וַעֲמָדוּ; וַעֲטָף, וַעֲטָפוּ; וַעֲבַד, וַעֲבָדוּ; 2. וַחֲפִץ,
וַחֲפָצוּ; וַעֲצָר, וַעֲצָרוּ; וַעֲצָרִי, וַעֲצָרוּנִי. Ben-Naftali scribit וַיַּעֲקֹבֵנִי
a forma יַעֲקֹב ex nomine patriarchae petita; Ben-Ascher e con-
trario וַיַּעֲקֹבֵנִי a forma יַעֲקֹב auctoritate Masorae Jer. 9, 3 testatā.
Dagesch literae ק injectum orthophonice est, novam syllabam hac
litera incipiendam esse significans.

⁴ Ben-Naftali hic, uti fieri solet, accentui Zarka Munach prae-
mittit, Ben-Ascher, data exceptione (velut 41, 15; Num. 21, 23; Dt.
12, 20), Mercha. Masora enumerat octodecim ejusmodi locos (י"ח
מאילין מאריכין). Biblia Bomberg. 1516 hanc diversam lectionem
fideliter tradunt, sed perperam pro וַיִּשְׂדֶּה scribentes.

⁵ Ex utriusque sententia pronuncians וַיִּשְׁטָר, sed inter se
dissent eo, quod haec lectio sec. Ben-Ascher Keri quod dicitur
perpetuum est. Sunt vero qui Ben-Naftali וַיִּשְׁטָר (*affert praemium*)

Ben-Naftali:	Ben-Ascher:	
וְכִהֲעֲטִיף ¹	וְכִהֲעֲטִיף	30, 42.
אֶל־הַמְּחֹנָה · הַמְּחֹנָה ²	אֶל־הַמְּחֹנָה · הַמְּחֹנָה	32, 9.
יִפְגְּשֶׁה ³	יִפְגְּשֶׁה	32, 17.
אֲשֶׁלְחֶה ⁴	אֲשֶׁלְחֶה	32, 27.
כִּי עַל־פִּי ⁵	כִּי עַל־פִּי	33, 10.
קָרָא שָׁם הַמְּקוֹם ⁶	קָרָא שָׁם הַמְּקוֹם	33, 17.
וַיֵּאָהֵב ⁷	וַיֵּאָהֵב	34, 3.
אֶלְוָה קָרַח	אֶלְוָה קָרַח	36, 16.
לְהַשְׁתַּחֲוֹת ⁸	לְהַשְׁתַּחֲוֹת	37, 10.
וַיִּתְנַפְּלוּ	וַיִּתְנַפְּלוּ	37, 18.
כֹּא לֹי ⁹	כֹּא לֹי	38, 9.
יִסֶּה תֵּאָר	יִסֶּה תֵּאָר	39, 6.
וַיְהִי כְּשֹׁמֵעַ, דַּגֵּשׁ ¹⁰	וַיְהִי כְּשֹׁמֵעַ, רַפֵּי	39, 19.

sicut Mosen ben-Mocha יִשְׁטָקֶר (v. Pinsker, *Likkute Kadmonioth* p. 98 et 102) legisse putent. At certe de Ben-Naftali falluntur.

¹ Vide supra 13, 12.

² Ben-Ascher Metheg illud quod Ben-Naftali syllabae הַ subnectit (v. supra 2, 6) non agnoscit.

³ Ben-Ascher legit: *jif-ghā-schaaha*, Ben-Naftali: *jif-gosch-cha*, ambo cum Gaja primae syllabae, quam ille leviter, hic arcte claudit, cf. Kimchii *Michlol* 40^a. 41^a et Lex. sub פגש. Similiter differunt 1 S. 24, 11; Cant. 8, 2.

⁴ Ben-Naftali vocabulo propter majorem distinctivum Zakef vocales pausaes impertit; at Ben-Ascher illi Zakef non tantum ponderis concedit.

⁵ Simile discrimen uti 26, 22, v. supra ad 1, 24. Jekuthiel quoque כִּי tuetur, quosdam (scilicet qui cum Ben-Naftali faciunt) כִּי legere tradens.

⁶ Similiter differunt Num. 21, 3; v. de causâ ad 23, 4.

⁷ Vide 13, 12. Michaelis e Cod. Seldenii lectionem וַיֵּאָהֵב tanquam naftaliticam affert. Sane Ben-Naftali Ps. 31, 24 אֶדְבֹי pro אֶדְבֹי habet.

⁸ E Bibl. Bomberg. 1516, posteriores hunc locum praetermiserunt, v. differentiae explicationem ad 2, 6.

⁹ Pariter Hab. 1, 6; Prov. 26, 17.

¹⁰ Vide supra 19, 17.

Ben-Naftali:	Ben-Ascher:	
ראה את כל-מאומה ¹	ראה את-כל-מאומה	39, 23.
פרעה שם-יוסף ²	פרעה שם-יוסף	41, 45.
ילד	ילד	41, 50.
את-כל-אשר	את-כל-אשר	41, 56.
בהתחננו	בהתחננו	42, 21.
במרגלים ³	במרגלים	42, 30.
היש לכם	היש לכם	44, 19.
אל-עבדך	אל-עבדך	44, 30.
בנימן-אחיו ⁴	בנימן-אחיו	45, 14.
לישראל ⁵	לישראל	46, 2.
ימנה וישנה ⁶	ימנה וישנה	46, 17.
ובני דן	ובני דן	46, 23.
כל-הנפש לבית יעקב ⁷	כל-הנפש לבית-יעקב	46, 27.
גם-היא יהיה לעם	גם-הוא יהיה-לעם	48, 19.

¹ Hanc discrepantiam non in Gaja (uti h. l. Norzi opinatur), sed in Makkef sitam esse supra 23, 4 observavimus.

² Ben-Naftali duci Zarka servum Munach adjungit, Ben-Ascher vero Mercha. Vide supra 30, 16.

³ Unus vocabulum articulo definit, alter indefinitum relinquit; aequae differunt Jud. 21, 29.

⁴ Ben-Ascher Metheg syllabae מן utpote productae adjicit, quia Metheg illud, quod syllabae productae convenit, de loco moveri non possit. Eodem modo hi duo dissentiunt Ex. 15, 1; 38, 1; Dt. 7, 1; 20, 15; 29, 12; Jos. 11, 12; 1 Chron. 12, 40; Jes. 26, 21; cf. *Metheg-Setzung* §. 11.

⁵ Ad Dt. 14, 23 exstat nota masoretica: בן אשר ליראה ביראה, בן נפחלי ליראה ביראה לישראל בישראל, v. supra 27, 28.

⁶ Ben-Naftali Darga cum Mercha commutare debuit, quia, contracto וישורה in וישורה, syllabis accentuatis non nisi una vocalis interjecta est, cf. 1 Chr. 7, 30; 8, 16. Fusius ea de re disseruit Heidenheimius in מאור עינים ad h. l.

⁷ De hac varietate et insequenti v. ad 23, 4.

V.

חלופי קריאה בספר בראשית

Loci Genesis consimiles qui facile confunduntur.

- 1, 11 Primo אשר זרעו בו על־הָאָרֶץ.
- 1, 12 Secundo אשר זרעו בו לְמִינֵהוּ. וסמן, הרמש על־הָאָרֶץ לְמִינֵהוּ (7, 14).
- 4, 26 Primo ולשת גַּם־הוּא וְיָלֵד.
- 10, 21 Secundo ולשם וְיָלֵד גַּם־הוּא.
- 6, 13 Primo ויאמר אֱלֹהִים לְנֹחַ.
- 7, 1 Secundo ויאמר יְיָ לְנֹחַ.
- 8, 10 Primo ויִחַל עוד שבעת ימים.
- 8, 12 Secundo ויִיחַל עוד שבעת ימים.
- 8, 17 Primo בעוף ובְּבַהֲמָה ובכל הרמש.
- 9, 10 Secundo בעוף בְּבַהֲמָה ובכל חית.
- 9, 13 Primo וְהִיָּתָה לְאוֹת בְּרִית.
- 17, 1 Secundo וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית. וסמן, מילה בזכר.
- 10, 20 Primo בארצתם בְּגוֹיֵהֶם.
- 10, 31 Secundo בארצתם לְגוֹיֵהֶם. וסמן ב"ל ידעום (Ps. 147, 20).
- 17, 24 Primo בהמלו בשר ערלתו.
- 17, 25 Secundo בהמלו אֵת בשר ערלתו.
- 18, 30 Primo אל נא יחר לאדני ואדְבָרָה
- 18, 32 Secundo אל נא יחר לאדני ואדְבָרָה אֲך־תִּשְׁעֶם.
- 21, 16 Primo אֶת־קוֹל הַנֶּעַר.
- ibid.* Secundo אֶל־קוֹל הַנֶּעַר.
- 22, 12 Primo ולא חשכת את בנך את יחידָה מִמֶּנִּי.
- 22, 16 Secundo ולא חשכת את בנך את יחידָה: (סוף פסוק)
- 22, 17 Primo את שער אִיֶּבְיֹו.
- 24, 60 Secundo את שער שַׁנְאָיו. וסמן על איביך ועל שְׁנֵאִיךְ (Dt. 30, 7).
- 23, 4 Primo ואקברה מתי מלפני.

- 23, 13 Secundo ואקברה אַת־מתִי שמה.
 23, 10 Primo לְכָל באי שער עירו.
 23, 18 Secundo כָּכָל באי שער עירו. וסמן לְכָל כלי המשכן בכל
 (Ex. 27, 19).
 23, 11 Primo לֹא־אדני שמעני.
 23, 15 Secundo אדני שמעני.
 24, 3 Primo אשר אנכי ישב בְּקֶרְבּוֹ.
 24, 37 Secundo אשר אנכי ישב בְּאֶרְצוֹ. וסמן, כי אני ה' בקרב
 הארץ (Ex. 8, 18).
 24, 4 Primo ולקחת אשה לבני לִי־צֶדֶק.
 24, 7 Secundo ולקחת אשה לבני מִשָּׁם.
 24, 37 Tertio ולקחת אשה לבני.
 24, 39 Quarto ולקחת אשה לבני מִמִּשְׁפַּחְתִּי וּמִפֵּית אָבִי.
 24, 6 Primo פן תָּשִׁיב את בני שמה.
 24, 8 Secundo את בני לֹא תָשִׁב שמה. וסמן, וּשְׁפֹאֲתֶיךָ (Ez.)
 (39, 2).
 24, 17 Primo הגמיאיני נא.
 24, 43 Secundo השקיני נא.
 24, 18 Primo ותורד כדה עַל־יָדָה.
 24, 46 Secundo ותורד כדה מִעֲלֵיָהּ.
 24, 23 Primo מקום לנו לָלוּן.
 24, 25 Secundo גם מקום לָלוּן. וסמן היִלְלוּ (Jes. 13, 6).
 24, 27 Primo אָחִי אדני
 24, 48 Secundo אָחִי אדני. וסמן אָחִי וראש (Gen. 46, 21).
 24, 56 Primo שלחוני ואלכה לאדני.
 36, 25 Secundo שלחני ואלכה אל מקומי.
 25, 24 Primo והנה תִּזְמַם בבטנה.
 38, 27 Secundo והנה תִּאֻמְּיִם בבטנה.
 27, 21 Primo הָאֵתָה זה בני עשו.
 27, 23 Secundo אֵתָה זה בני עשו.
 30, 10 Primo ותלד זלפה שפחת לאה ליעקב בן.
 30, 12 Secundo ותלד זלפה שפחת לאה בן שני ליעקב.
 31, 24 Primo השמר לך סֶן־תִּדְבֵר.

- השמר לך מדבר 31, 29 Secundo
 ויחץ את־העם 32, 7 Primo
 ויחץ את־הילדים 33, 1 Secundo
 פניאל. 32, 30 Primo
 פניאל. וסמן, הרנינו (Dt. 32, 43) 32, 31 Secundo
 וְכֹל אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה יִי מִצְלִיחַ בְּיָדוֹ. 39, 3 Primo
 וְאֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה יִי מִצְלִיחַ: סוף פסוק. 39, 23 Secundo
 וְכָל־יִשְׁלֹו נָתַן בְּיָדוֹ. 39, 4 Primo
 וְכָל אֲשֶׁר־יִשְׁלֹו נָתַן בְּיָדוֹ. 39, 8 Secundo
 וַיַּעֲזֹב בַּגְּדוֹ בְּיָדָהּ וַיֵּנֶס וַיֵּצֵא הַחוּצָה. 39, 12 Primo
 כִּי עֲזַב בַּגְּדוֹ בְּיָדָהּ וַיֵּנֶס הַחוּצָה. 39, 13 Secundo
 וַיַּעֲזֹב בַּגְּדוֹ אֶצְלֵי וַיֵּנֶס וַיֵּצֵא הַחוּצָה. 39, 15 Tertio
 וַיַּעֲזֹב בַּגְּדוֹ אֶצְלֵי וַיֵּנֶס הַחוּצָה. 39, 18 Quarto
 לַצַּחֵק בָּנוּ. 39, 14 Primo
 לַצַּחֵק בִּי. 39, 17 Secundo
 וַיִּסָּפֵר שֵׁר הַמַּשְׁקִים. 40, 9 Primo
 וַיִּדְבֹר שֵׁר הַמַּשְׁקִים. 41, 9 Secundo
 רַעוּת מְרֵאָה וְדַקּוֹת בָּשָׂר. 41, 3 Primo
 רַעוּת הַמְרֵאָה וְדַקּוֹת הַבָּשָׂר. 41, 4 Secundo
 וַיִּיקֶץ פְּרַעְיָה: (סוף פסוק) 41, 4 Primo
 וַיִּיקֶץ פְּרַעְיָה וַהֲנֵה חֲלוֹם. 41, 7 Secundo
 דְּקוֹת וַשְׂדוּפֹת קָדִים. 41, 6 Primo
 דְּקוֹת שְׂדוּפֹת קָדִים. 41, 23 Secundo
 הַדְּקוֹת שְׂדוּפֹת הַקָּדִים. 41, 27 Tertio
 צַמְחוֹת אַחֲרֵיהֶן 41, 6 Primo
 צַמְחוֹת אַחֲרֵיהֶם 41, 23 Secundo
 אֵת אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עֹשֶׂה הַגִּיד לְפָרַעְיָה. 41, 25 Primo
 אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עֹשֶׂה הִרְאָה אֶת־פְּרַעְיָה. וסמן 41, 28 Secundo
 מִהַגִּיד אֵת הַמְרֵאָה (1 Sam. 3, 15).
 אֲשֶׁר הָיוּ בָאָרֶץ מִצְרַיִם. 41, 48 Primo
 אֲשֶׁר הָיָה בָאָרֶץ מִצְרַיִם. וסמן, הִיוּ הִיָּה דָבָר הִי (Ez. 1, 3). 41, 53 Secundo

- וישתחוו לו אֲפִים ארצה. 42, 6 Primo
 וישתחוו לו ארצה. וסמן השליט האריך אפים 43, 26 Secundo
 וקָרָאָהוּ אֶסוֹן. 42, 38 Primo
 וְקָרָהוּ אֶסוֹן. 44, 29 Secundo
 והורדתם את שיבתי בְּיָגוֹן שאולה. 42, 38 Primo
 והורדתם את שיבתי בְּרָעָה שאולה. 44, 29 Secundo
 וחטאתי לָךְ כל הימים. 43, 9 Primo
 וחטאתי לְאָבִי כל הימים. 44, 32 Secundo
 והנער איננו אֶתְנוּ. 44, 30 Primo
 והנער איננו אֶתִי. 44, 34 Secundo
 טוב ארץ מצרים. 45, 18 Primo
 טוב כָּל־אֶרֶץ מצרים. 45, 20 Secundo
 אשר שלח יוֹסֵף לשאת אתו. 45, 27 Primo
 אשר שלח פָּרְעֹה לשאת אתו. וסמן, ויען יוסף 46, 5 Secundo
 את פֶּרְעֹה (41, 16). סמן אחר, סָף.
 וְלָמָּה נִמְוֹת נְגִדָּה 47, 15 Primo
 לָמָּה נִמְוֹת לְעֵינֶיךָ. וסמן, כברי לנגד עיניו (28, 25) 47, 19 Secundo
 כִּי אִפֹּס כֶּסֶף. 47, 15 Primo
 אִם אִפֹּס כֶּסֶף. וסמן, כי אם. 47, 16 Secundo
 אשר קנה אברהם את השדה מאת עפרן החתי 49, 30 Primo
 לאחוזת קבר.
 אשר קנה אברהם את השדה לאחוזת קבר מאת 50, 13 Secundo
 עפרן החתי.
 שֵׁא נָא פֶּשַׁע. 50, 17 Primo
 שֵׁא נָא לְפֶשַׁע. *ibid.* Secundo

VI.

פסקתא דספר בראשית

*Loci Genesis lineola Pasek notati*¹.

אלהים לאור	1, 5.
אלהים ליבשה	1, 10.
החיה הרמשת	1, 21.
אלהים את האדם	1, 27.
אלהים תרדמה	2, 21.
אלהים את הצלע	2, 22.
אלהים אל הנחש	3, 14.
י את פרעה	12, 17.
עלוהם לילה	14, 15.
המול ימול	17, 13.
שרה לאמר	18, 15.
כי יראה	<i>ibid.</i>
ויאמר לא	<i>ibid.</i>
עשו כלה	18, 21.
אברהם בבקר, תנינא דספרא	21, 14.
אלהים אל הגר	21, 17.
אברהם אברהם	22, 11.
ההוא יי יראה	22, 14.
ראו ראינו כי היה עמד	26, 28.
אלהים נפתלתי	30, 8.
זבדני אלהים אתי	30, 20.
ויאמר אלהם ראובן	37, 22.
יום יום	39, 10.

¹ Masora omnium librorum V. T. locos eos singulatim enumerat, in quibus *Pasek* (פֶּסֶק, sic, non פֶּסֶק scribendum ac pronuncian- dum) h. e. signum intercapedinis legendi reperitur, hoc modo prae- cavens, ne cum *Legarmo* (quod male *Pesik munachatus* nominatur), accentu distinctivo, cujus figura eadem est, confundatur. En hic est index locorum undetriginta libri Genesis, qui *Pasek* requirunt, e Co- dicibus probatae fidei nunc primum emendatus atque in integrum redditus.

אחים אנחנו בני איש	42, 13.
אשמים אנחנו	42, 21.
אליכם לאמר	42, 22.
אם כן אפוא זאת	43, 11.
אלהים לישראל	46, 2.
יעקב יעקב	<i>ibid.</i>

VII.

סדרים בספר בראשית

*Sectiones libri Genesis masoreticae*¹.

בראשית	1, 1.
אלה תולדות השמים	2, 4.
ויאמר יי אלהים הן האדם	3, 22.
זה ספר תולדת	5, 1.
אלה תולדת נח	6, 9.
ויזכר אלהים את נח	8, 1.
וידבר אלהים אל נח	8, 15.
ויהיו בני נח	9, 18.
ויאמר יי אל אכרם לך לך מארץ	12, 1.
ויהי רעב בארץ	12, 10.
ויהי בימי אמרסל	14, 1.

¹ Inter omnes constat, librorum biblicorum in capita divisionem, quae nunc percerebuit, versus medium seculum XIII. vel a Hugone de St. Caro Cardinali Hispanico vel a Stephano Langthon Archiepiscopo Cantabrigiensi ad arbitrium factum esse sine omni auctoritate masoretica. Primus eam Isaacus Nathan ao. 1437—48 in Corcordantiis suis מאיר נחייב inscriptis, quae ao. 1523 prodierunt, deinde Daniel Bomberg in altera sua Bibliorum Rabbicorum editione 1521 ad textum hebraicum adhibuit. Antiqua Masoretarum capita, quae סדרים vocantur, prorsus diversa sunt. Numerantur per totam Scripturam V. T. quadringenta quadraginta sex. Catalogus exstat in introductione Bibliorum Rabbicorum Bombergianorum ai. 1526. Nos eum ex Codicibus emendavimus, cf. quae Heidenheimius in Pentateucho עינים מאיר in scripto ad calcem Genesis p. 85 adnotavit.

- 15, 1. אחר הדברים האלה היה דבר
 16, 1. ושרי אשת אכרם
 17, 1. ויהי אכרם בן תשעים
 18, 1. וירא אליו יי
 19, 1. ויבאו שני המלאכים
 20, 1. ויסע משם אברהם
 21, 1. ויי פקד את שרה
 22, 1. ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה
 24, 1. ואברהם זקן בא
 24, 42. ואבא היום אל העין
 25, 1. ויסף אברהם ויקח
 25, 19. ואלה תולדת יצחק
 27, 1. ויהי כי זקן יצחק
 27, 28. ויתן לך האלהים
 28, 10. ויצא יעקב מכאר שבע
 29, 31. וירא יי כי שנואה
 30, 22. ויזכר אלהים את רחל
 31, 3. ויאמר יי אל יעקב שוב
 32, 4. וישלח יעקב מלאכים
 33, 18. ויבא יעקב שלם
 35, 9. וירא אלהים אל יעקב עוד
 37, 1. וישב יעקב בארץ
 38, 1. ויהי בעת ההוא וירד
 39, 1. ויוסף הורד מצרימה
 41, 1. ויהי מקץ שנתים
 41, 38. ויאמר פרעה אל עבדיו
 42, 18. ויאמר אלחם יוסף ביום
 43, 14. ואל שדי יתן לכם רחמים
 44, 18. ויגש אליו יהודה
 46, 28. ואת יהודה שלח
 48, 1. ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף
 49, 1. ויקרא יעקב אל בניו.

VIII.

Conspectus notarum masoreticarum.

A. Varietas scriptiois et lectionis (פְּתִיב וּקְרִי).

פְּתִיב Scriptum.	קְרִי Legendam.
4, 18 מַחֲיִיאֵל (h. e. מַחֲיִיאֵל)	מַחֲיִיאֵל
8, 17 הוֹצֵא (h. e. הוֹצֵא)	הוֹצֵא
9, 21. 12, 8. 13, 3. 35, 21 אֶהְלֶה	אֶהְלֶה
14, 2. 8 צְבוּיִם (h. e. צְבוּיִם)	צְבוּיִם
8, 6 מַחֲטֹף	מַחֲטֹף
24, 14. 28. 55. 34, 3. 12 הַנֶּעַר (h. e. הַנֶּעַר)	הַנֶּעַר
24, 16 וְהַנֶּעַר (h. e. וְהַנֶּעַר)	וְהַנֶּעַר
24, 57 לִנְעַר (h. e. לִנְעַר)	לִנְעַר
24, 33 וַיִּשָּׂם (h. e. וַיִּשָּׂם cf. 50, 26)	וַיִּשָּׂם
25, 23 גַּיִם (h. e. גַּיִם)	גַּיִם
27, 3 צִידָה (h. e. צִידָה)	צִיד
27, 29 וַיִּשְׁתַּחֲוֶה (h. e. וַיִּשְׁתַּחֲוֶה)	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה
30, 11 בְּגַד (h. e. בְּגַד)	בָּא גַד
30, 18. 35, 23. 46, 13. 49, 14 (h. e. וַיִּשְׁתַּכַּר)	יִשְׁתַּכַּר
33, 4 צִוְּאוֹרֹ (h. e. צִוְּאוֹרֹ)	צִוְּאוֹרִי
36, 5. 14 יַעִישׁ (h. e. יַעִישׁ)	יַעִישׁ
39, 20 אַסְרִי (h. e. אַסְרִי)	אַסְרִי
43, 28 וַיִּשְׁתַּחֲוֶה (h. e. וַיִּשְׁתַּחֲוֶה)	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה
49, 11 עִירָה	עִירֹ
<i>ibid.</i> סוֹתָה	סוֹתֹ

Lectiones (קְרִיִן) perpetuae sunt voces הוֹא, יְהוֹה, יְהוָה, הוּא, quae ubique legendae sunt וְהִיא, אֶלְהִים, אֶלְכִי, e. c. 2, 4, 20; 15, 8.

B. Adnotationes masoreticae.

כְּדָגֶשׁ א' Aleph cum Dagesch (43, 26).

אֵין פֶּאן פֶּסְקָא פְּלֹל כִּי אִם רְנַח אוֹת אֶחָת Non hic intervallum nisi literae unius (47, 28).

ב' רַבְתִּי Beth magnum (1, 1).

בְּרֵאשׁ עֲמוּד „In capite columnae; signum: סֶמֶן בְּ"יָהּ שֵׁמוֹ (Ps. 68, 5)“. Haec est vox memorialis, qua significantur voces in principio columnae (paginae) scribendae (בְּרֵאשִׁית Gen. 1, 1; יְהוּדָה 49, 8; הַבָּאִים Ex. 14, 28; שְׁנֵי Lev. 16, 8; מֵהָ Num. 24, 5; וְאֵעִידָה Dt. 31, 28).

ה' זְעִירָא He parvum (2, 4).

כ' זְעִירָא Caf parvum (23, 2).

ל' דְּגוּשָׁה Lamed cum Dagesch (19, 2).

ל' קַמְוָהָה Lamed cum Kamez (41, 50).

מ' בְּדָגֶשׁ Mem cum Dagesch (2, 25).

ו' מְלֵאָה plene cum Vav (48, 20).

מְלָרַע cum tono in ultima (40, 15).

נ' הַפּוֹרָה Nun inversum, ita ut caput literae magis sinistrorsum, quam omnino dextrorsum inclinatum sit (11, 32). Liber de coronulis (ס' תַּאנִּי) enumerat sedecim Nun inversa Pentateuchi, at Masora tantummodo hoc unum agnoscit.

י' בְּתָרָא Puncta super Jod posteriori (16, 5).

י' א' י' ו' Puncta super Aleph, Jod et Vav (18, 9).

ו' תְּנִינָא Puncta super Vav secundo (19, 33).

כָּלּוּ מְלִמְעָה Totum punctis supernis insignitum (33, 4).

אֶת נְקוּדָה Puncta super voce (37, 12).

ע' בְּצִירֵי Ajin cum Zere (46, 34).

פֶּסְקָא בְּאִמְצַע פְּסוּקָא Intervallum in medio versus (35, 22).

צ' דְּגוּשָׁה Zade cum Dagesch (19, 14).

ק' דְּגוּשָׁה Koph cum Dagesch (49, 10. 17).

ק' זְעִירָא Koph parvum (27, 46).

קֹדֶשׁ Sanctum (de Deo) 18, 3; 19, 18.

קָמֶז קָמֶז קָמֶז קָמֶז קָמֶז Kamez cum accentu Zakef parvo (11, 3. 11; 24, 19; 25, 23; 27, 36; 31, 18; 32, 21; 44, 10. 17; 49, 25. 27).
 דְּוֹ תֵּיִם וְהִקְוֹרָא יִטְעִים הַגְּרֵשׁ קָדָם הַתְּלִישָׁא Duo accentus, et lector cantet accentum Geresch ante accentum Telischa (5, 29).

C. Clausula libri.

חֲזַק; סְכוּם פְּסוּקֵי סֵפֶר בְּרֵאשִׁית
 אֲלֶף וַחֲמִשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים
 וְאַרְבָּעֵי, וְסִמְנָן א' וְד' ל'; וְחֲצֵנָן
 וְעַל-תְּרַבָּה תַחֲתֵיהּ: וְסִדְרֵיהּ
 אַרְבָּעִים וּשְׁלֹשָׁה, וְסִמְנָן ג' מ':
 וּפְרָשִׁיחוּיָהּ שְׁתַּיִם עֲשָׂרֵה, וְסִמְנָן
 ז' ה': וְסִקְוֹתֵיהּ עֲשָׂרִים וְחָשֵׁעַ,
 וְסִמְנָן טו"ב הו"א: וְדַחֲמִיבוּחַ
 הַנְקִידוֹת חֲמִשׁ, וְסִמְנָן ג' ב':
 וּבְחִיבֵיהּ וְקִדְרֵיהּ שְׁלֹשִׁים וְשָׁנִים,
 וְסִמְנָן ל"ב: מְנִינָהּ הַפְּרָשִׁיחוֹת
 הַפְּתוּיחוֹת שְׁלֹשָׁה וְאַרְבָּעִים,
 וְהַפְּתוּיחוֹת שְׁמֹנֶה וְאַרְבָּעִים, הַכֹּל
 הַשְּׁעִים וְאַחַת פְּרָשִׁיחוֹת, וְסִמְנָן
 צ"א: שְׁנֵי הַפְּסָקִים אֲלֻפִים וּשְׁלֹשׁ
 מֵאוֹת וְחָשֵׁעַ שָׁנִים, מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא
 הָעוֹלָם עַד שְׁמַת יוֹסֵף:

Fortis esto! Summa versuum libri
 Geneseos mille et quingenti et tri-
 ginta et quatuor, signum ד' ל' א'
 (vox memorialis: א' 1000, ד' 500,
 ר' 4, ל' 30); et medium eorum ver-
 sus 27, 40. Et sectiones ejus qua-
 draginta et tres, signum ג' ב' (ג' 3,
 מ' 40) et Pericopae ejus duodecim,
 signum ז' ה' (ז' 7, ה' 5). Et loci pa-
 sekati ejus novem et viginti, signum
 טו"ב הו"א (ט"ב 9, ר' 6, ב' 2, ה' 5, ר' 6,
 א' 1). Et voces punctatae quinque,
 signum ג' ב' (ג' 3, ב' 2). Et scripta
 et legenda ejus triginta et duo,
 signum ל"ב (ל' 30, ב' 2). Numerus
 pericoparum apertarum tres et qua-
 draginta, et clausurarum octo et qua-
 draginta, in universum nonaginta
 et una, signum צ"א (צ' 90, א' 1).
 Anni libri duo milia et trecenti et
 novem anni, a die creationis mundi
 usque ad mortem Josephi.

ספר ישעיה

LIBER JESAIÆ.

נביאים אחרונים

ספר ישעיה

81207

LIBER JESAIÆ.

TEXTUM MASORETICUM ACCURATISSIME
EXPRESSIT, E FONTIBUS MASORÆ VARIE ILLUSTRAVIT,
NOTIS CRITICIS CONFIRMAVIT

S. BAER.

PRAEFATUS EST EDENDI OPERIS ADJUTOR

FR. DELITZSCH.

EX OFFICINA BERNHARDI TAUCHNITZ.

LIPSIAE 1872.

PRAEFATIO.

Abhinc prope triennium est, quum S. BAERIUS consociata mecum opera Genesin edidit, ut specimen exhiberet textus masoretici ad ipsius Masorae praescripta et priscorum testium fidem exacti¹. Non multi sunt qui his studiis faveant et criticam editionem huic aut illi omni auctoritate destitutae praeferant. Tanto majori honori est BERNHARDO TAUCHNIZIO Baroni, quod eum operis liberaliter incepti non piguit.

En habes librum Jesaiae omnibus editionibus quae adhuc prodierunt multo perfectiorem. Jesaias multo magis emendatione egebat quam Genesis. Nam liber Thorae quinquepartitus, utpote usu synagogali ceteros omnes antecedens, jam pridem criticos nactus est experientissimos, qui separatis libris, velut אור חורה Menahemi di Lonzano, מכתב מאליהו Eliae b. Azriel Vilnensis, מאור עינים Wolfii Heidenheim, genuinam textus speciem eruere et a vitiis vindicare studuerunt. At ceteri libri sacri, quos solus Jedidja Norzi (Nursinus) in suo מנחת שי aequabili diligentia complexus est, etiam nunc innumeris mendis scatent. Libri Josuae ne una quidem pagina exstat, in qua non aliquid vitiosi occurrat. In praefatione Genesis multis exemplis comprobavimus, qualibus quantisque vitiis omnes omnino libri in usitatis editionibus laborent. Facile est hunc indicem augere. Falsae sunt, ut certe aliquot exempla addamus, haec scripturae:

Jos. 15, 52 ודומה 17, 14 עד אשר-עד Jud. 10, 11 מן-בני 20, 6 ונתחה ואשלחה I Sam. 11, 7 ואת-כל 8, 1 ואת-כל 14, 24 נגש 25, 22 עד-אור I Reg. 2, 42 ואת-כל 8, 1 ונתש 8, 31 ונתש 12, 20 לא היה 18, 5 מן-בהמה 20, 38 ואת כל-בית 20, 13 את דברי 18, 31 נבחו II Reg. 17, 31 ואת-בדק 22, 5 פחמר Jer. 18, 4 משפיל 50, 9 משל 51, 46 חטאת Ezech. 27, 28 מגרשות 47, 6 על-שפת Hos. 10, 9 לעבדיהם 3, 10 לתראי Sach. 2, 13 להרג 8, 11 מאת טוביהו 6, 10 ופרינו 10, 14 ויראו Neh. 6, 16 ואת-כסא I Chron. 22, 10 ואלשיב הוליד 13, 11 ואת-כסא

¹ Successit, ut confidimus, nam nonnisi tria sphalmata hucusque deprehendimus: XVIII, 6 leg. דאֵהֵלָה pro דאֵהֵלָה XIX, 23 דאֵהֵלָה pro דאֵהֵלָה XXXV, 2 דאֵהֵלָה pro דאֵהֵלָה.

29, 2 וְכָל־יִשְׂרָאֵל 10, 16 אָבִי הַכְּבִיד II Chron. 10, 14 וְכָל־ 2, 20. רָאוּ 20, 37 בְּהַתְּחַבֵּר 22, 8 בְּהַשְׁפֹּט 23, 1 לְעִזְרִיָּה 28, 18 וְאֵת־מִזְבַּח 29, 18 וְאֵת־בְּנוֹתֶיהָ.

Subsidia Codicum et Editionum, quibus BAERIUS in textu Jesaiae stabiliendo usus est, ea sunt, de quibus pridem in praefationibus Psalterii (Lipsiae, Doerffling & Franke 1861) et Genesis (1869) disserui. Sed accesserunt quaedam peculiariter et recens parata. Haud negligendas existimavit Editiones Heine-manni (Berolini 1842) et Luzzatti (Patavii 1855 sq.). Praesto ipsi erant inter alios Masorae fontes etiam *Ochla we-ochla* a Sal. Frensdorffio publicatum (Hanoverae 1864. 4) et exemplar commentarii critici Norziani מְנַחֵם נְרִי (Mantuae 1742-44), in cujus margine Wolfius Heidenheim varias duorum antiquorum Codicum lectiones adnotavit. Atque adeo contigit potiri duorum Codicum, qui nuper ex oriente advecti sunt. Horum duorum Codicum, quos in adnotationibus criticis saepenumero citavi-mus, primum *Hierosolymitanum* nuncupavimus, nam SCHAPIRA Hierosolymitanus, sedulus ille Codicum conquisitor, eum Joanni Altio Francofurtensi vendendum tradidit, qui quidem BAERIUM rogavit, ut exploratum breviter describeret. Est membranaceus et quod dolendum non integer (Jud. 20, 8 usque ad Ez. 5, 8; 2 Chr. 4, 16 — c. 18; Dan. c. 3 — 11, 40; Ezr. 4, 4 — Neh. 3, 17), ad familiam Hispanicam pertinens (סֵפֶר אֲסַמִּיָּא), Masora tum parva tum magna instructus a Punctatore rei grammaticae et masoreticae peritissimo, sec. fere XIV, uti inde apparet, quod saepius David Kimchi tanquam testis profertur. Hujus Codicis textus saepissime a vulgato discedit, plerumque non sine justa causa. Adscriptae sunt multae variae lectiones, quas celeberrimus iste Codex Hilleli (סֵפֶר הַלְלִי) exhibebat¹.

Alterum Codicem, quem *Jamanensem* nominare consuevi-mus, Jacobus SAPPİR, auctor itinerarii אֲבֵן סַפִּיר (Lyck 1866)²,

¹ Exempla memorabilium lectionum hujus Codicis sunt 1 Sam. 5, 6 אָחַת 10, 5 זְבֹרָא גְבֵעָה 21, 10 בָּזָה 25, 22 עִדְיָה־בִּקֵּר 30, 30 וְאֵת בְּרִית לֹו דְבָרֵי 20, 13 רָאוּ 1 Reg. 2, 42 וְאָעַר 2 Reg. 18, 37 כְּשִׁהֲוִתָּם Jer. 51, 56 וַיְבִיאָהֶם 25, 7 כְּלִי Neh. 2, 10 סִבְבַּלְט. Idem 2 Reg. 19, 29 habet וְשִׁאֲנָךְ cum nota כֵּן בְּמוֹנָה; Jes. 5, 5 משׁוֹכְחוּ cum nota בְּפִסְחָ הַנְּיֹון; Jer. 31, 1 אֲהִיָּה cum nota כֵּן בְּהַלְלֵי בְּדֶגֶשׁ הַב־וְיֹכֵן פִּי הַקְּמָחִי; Jes. 5, 5 בְּפִסְחָ הַנְּיֹון cum nota כֵּן בְּהַלְלֵי בְּדֶגֶשׁ וּנְאֵ בְּלֹא דִגֶּשׁ; Jer. 31, 1 אֲהִיָּה cum nota כֵּן בְּשִׁי וְיֹכֵן פִּי הַקְּמָחִי וְשִׁרְשֻׁכִּים 39, 3 כֵּן נִקְרָא בְּהַלְלֵי; Ez. 3, 10 שְׂמַע cum nota כֵּן בְּדֶגֶשׁ וְיֹכֵן פִּי הַקְּמָחִי; Dan. 5, 27 בְּמֹאזְנֵיָא cum nota כֵּן בְּפִסְחָ הַנְּיֹון. In fine Jesaiae ad-notatur, Cod. Hilleli penultimos versus librorum יִרְקָק non repetere.

² V. de eo *Journal Asiatique* t. XVI no. 61. 1870, ubi M. J. Derenbourg librum grammaticum e Pentateucho, quem Sappir Bod-lejanae vendiderat, descriptum edidit atque illustravit. Est unum

velut *Paschta Telischa* etc. uti fieri oportet collocavimus; in ponendo *Metheg-Gaja*, cujus leges celeberrimi grammatici non satis noverunt¹, maximam curam adhibuimus; *Schebá* ubicunque earundem literarum concurrentium prior plena vocali caret cum *Chatef* commutavimus (e. c. דָּלָלָר, וְהֶלְלָר, סָרְרִים, וְלֶנְנִים); *Kamez-chatúf* ubi legens errare possit praeuntibus Codicibus pariter ut *Kamez-chatef* scripsimus (velut וְהֶרְבּוֹת, כְּדָכָרָם, שְׂתֵהָן, וְהֶרְבּוֹת, וְהֶרְבּוֹת, וְהֶרְבּוֹת); in vocalibus, accentibus, plena vel defectiva scriptione ubique sedulo religioseque Masoram consulimus. Et omnium editionum haec prima est, in qua singulae textus sectiones, quas traditio sancivit, literis ס (h. e. סְתוּמָה) et פ (h. e. פְּתוּחָה) designatae sunt. Editores hucusque earum sectionum in solo Pentateucho rationem habuerunt Pentateucho rationem habuerunt idque duce Maimonide (סֵפֶר תּוֹרָה הלכות cap. VIII.); in ceteris libris certis praeceptis destituti suum arbitrium sequuntur ideoque nimirum longe inter sese dissentiunt. Merito autem HUPFELDUS in §. 19 Grammaticae suae observavit, etiam in Prophetis et Hagiographis similem textus partitionem a majoribus traditam videri, id quod Mischna cum Gemara *Megilla* 24^a postulat et Codices confirmant². Has Paraschas sive clausas sive apertas redintegrare studuimus.

Accessionum criticarum et historicarum, quibus hanc Jesaiae editionem locupletavimus, commendatione supersedemus. Grato eas animo excipient qui talium studiorum sensu non vacant. Plerisque et inter hos etiam nostratibus grammatodidascalis frustra, ut videtur, in textu biblico ad regulas et praecepta Masorae exigendo desudamus. At fortasse quod praesens non postera respuet aetas et gratias mihi habebit, quod alienae laudis cupidior quam propriae enixus sum, ut rara BAERII eruditio atque indefessa industria in lucem protrahantur et quantum possint ad studiorum biblicorum fructum redundent.

Lipsiae, XIII ante Calendas Apriles MDCCCLXXII.

Franciscus Delitzsch.

¹ Roedigerus in ed. XXII. (1872) Grammaticae Gesenianae ait, γ copulativum nunquam *Metheg* assumere, at Jes. 9, 6 scribendum γ הלסערה 49, 18 התקשרים 65, 3, במקשרים v. legem *Metheg-Setzung* § 24.

² Cod. Moguntinus pone Jos. 1, 18. 12, 24. 1 Reg. 1, 53. Jer. 8, 12 et alias habet פ, pone Jud. 4, 24. 5, 31. 2 Sam. 21, 22. 22, 51 lineam vacuum relinquit eique פתוחה inscribit. Cod. Hierosolymitanus post Jud. 20, 14. 1 Sam. 18, 6. 2 Chr. 12, 12. 15, 7. 9 al. adnotat פתוחה. Codex Heidenheim. post Psalm. 114, 8. Koh. 4, 17 exhibet סתומה. Jamanensis פתוחה adscribit post Prov. 6, 19. Hierosolymitanus post Jer. 13, 15 habet notam רל"פ h. e. רל"פ רל"פ et post Jer. 36, 11. 62, 6. Jer. 12, 10 et saepius רל"פ h. e. ראש לסתומה.

ישעיהו. Liber Jesaiae.

א 1

חֲזוֹן יִשְׁעִיָּהוּ בֶן-אֲמוּץ אֲשֶׁר חָזָה עַל-יְהוּדָה וְיִרְוֹשָׁלַם א
בַּיָּמִי צִוְּיָהוּ יוֹתָם אֲחֻז יְחֻזְקִיָּהוּ מֶלֶכִי יְהוּדָה: שְׁמַעוּ שְׁמַיִם 2
וְהִאֲזִינִי אָרֶץ כִּי יְהוָה דִּבֶּר בְּנִים גִּדְּלֹתַי וְרוּמְמֹתַי וְהֵם
שָׁמְעוּ כִּי: יָדַע שׁוֹר קָנָהוּ וְחֲמוֹר אָבוֹס בְּעַלְיוֹ יִשְׂרָאֵל לֹא 3
יָדַע עֲמִי לֹא הִתְבוּנָן: הוֹי וְהוֹי חֲטָא עִם פֶּכַד עוֹן זָרַע מְרַעִים 4
בְּנִים מִשְׁחִיתִים עֲזָבוּ אֶת-יְהוָה נֹאצִי אֶת-קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל נִזְרוּ
אֲחֹר: עַל-מָה תָּפּוּ עוֹד תוֹסִיפוּ סָרָה כָּל-רֹאשׁ לְחַלִּי וְכָל-ח 5
לִבִּי דָוָי: מִכַּף-רִגְלִי וְעַד-רֹאשׁ אֵין-כֹּף מִתָּם שָׁפַע וְחֲבוּרָה 6
וּמִכַּף טְרִיָה לֹא-זָרוּ וְלֹא חִכְשׁוּ וְלֹא רִכְכּוּ בַשָּׁמֶן: אֲרֻצְכֶם 7
שָׁמְמָה עֲרִיכֶם שָׁרְפוֹת אֵשׁ אֲדַמְתֶּכֶם לְנַגְדְּכֶם זָרִים אֲכָלִים
אֲתָה וּשְׁמִמָה כְּמִהֲפֹכֶת זָרִים: וְנֹתַרְהָ בַת-צִיּוֹן כִּסֵּהָ 8
בְּכָרֶם כְּמִלוּנָה בְּמִקְשָׁה פְּעִיר נְצוּרָה: לִוְלִי יְהוָה צְבָאוֹת 9
הוֹתִיר לָנוּ שָׂרִיד כְּמַעֵט כְּסֵדֶם הָיִינוּ לְעַמְרָה דְּמִינוּ: פ
שְׁמַעוּ דְּבַר-יְהוָה קְצִינֵי סֹדֶם הֲאֲזִינוּ תוֹרַת אֱלֹהֵינוּ עִם-י
עַמְרָה: לָמָּה פִּי רַב-זִבְחֵיכֶם יֹאמֶר יְהוָה שִׁבְעֵתִי עַלֹת 11
אֵילִים וְחִלָּב מְרִיאִים וְדָם פָּרִים וּכְבָשִׂים וְעֵתוּדִים לֹא
חִפְצֵתִי: כִּי תָבֹאוּ לְרֵאוֹת פָּנָי מִי-בִקַּשׁ זֹאת מִיָּדְכֶם רָמַס 12
חֲצָרִי: לֹא תוֹסִיפוּ הִבִּיא מִנְחַת-שָׁוָא קִטְרַת תוֹעֵבָה הִיא 13
לִי חֲדָשׁ וְשִׁבַת קָרָא מִקְרָא לֹא-אוּכַל אֲוֹן וְעַצְרָה: חֲדָשֵׁיכֶם 14
וּמוֹעֲדֵיכֶם שִׁנְאָה נִפְשִׁי הָיָו עָלַי לְטָרַח נִלְאִיתִי נִשְׂא:
וּבִפְרָשְׁכֶם פְּשִׁיכֶם אַעֲלִים עֵינַי מִכֶּם גַּם כִּי-תִרְבוּ תִסְלַה 15
אֵינְנִי שֹׁמֵעַ יְדֵיכֶם דְּמִים מִלֵּאוּ: רַחֲצוּ הַזְּכוֹ הַסִּירוּ רָע 16
מֵעַלְלֵיכֶם מִנְגַד עֵינַי חֲדָלוּ הֲרַע: לְמָדוּ הַיֵּטֵב דַּרְשׁוּ מִשְׁפָּט 17

18 אֲשֶׁר־יִחְמוֹץ אֶשְׁטוּ יְתוֹם רִיבוֹ אֲלֻמְנָה׃ לְכוּ־נָא וְנִכְחַת
 יֹאמֶר יְהוָה אִם־יִהְיֶה חַטָּאֵיכֶם פְּשָׁעִים פְּשָׁלָג וְלִפְנֵי אִם־
 19 יֵאָדְיִמוּ כַתּוּלַע פֶּצֶמֶר יִהְיֶה׃ אִם־תֹּאבְרוּ וְשָׁמַעְתֶּם טוֹב
 כ הָאָרֶץ תֹּאכְלוּ׃ וְאִם־תִּמְאָנוּ וּמְרִיתֶם חָרַב תֵּאֱפְלוּ כִּי פִי
 21 יִהְיֶה דָבָר׃ פ אֵיכָה הִיְתָה לְזוֹנָה קְרִיָה נֶאֱמְנָה מִלְּאִתִּי
 22 מִשְׁפָּט צָדֵק וְלִין בָּהּ וְעַתָּה מְרַצְחִים׃ פִּסְפֹּה הֲיֵה לְסִיגִים
 23 סִכְאָה מֵהֵיל בְּמַיִם׃ שְׂרִיף סְרָרִים וְחִבְרֵי צְנָבִים פֶּלֶז אֶתֵּב
 שְׁחַד וְרַדַּף שְׁלֹמֹנִים יְתוֹם לֹא יִשְׁטוּ וְרִיב אֲלֻמְנָה לֹא־יָבֹא
 24 אֲלֵיהֶם׃ פ לָכֵן נָאִם הָאֵדוּן יִהְיֶה צְבָאוֹת אֲבִיר יִשְׂרָאֵל
 כִּהְיֶה אֶפְחָם מִצְרֵי וְאֶנְקָמָה מֵאוֹיְבָי׃ וְאִשְׁיִבָה יְדֵי עֲלִיָּה
 26 וְאֶצְרַף בְּכַר סִגְיָה וְאֶסְיֶרָה פֶלֶז־דְּלִיָּה׃ וְאִשְׁיִבָה שְׁפִטְיוֹן
 פְּבִרְאֲשָׁלָה וְיַעֲצִיף פְּבִתְחַלְתָּה אַחֲרֵי־כֵן יִבְרָא לָהּ עֵיר הַצֹּדֵק
 27 קְרִיָה נֶאֱמְנָה׃ צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט תִּפְסְדָה וְשָׁבִיָה בַצְּדָקָה׃ וְשֹׁבֵר
 29 שְׁפָעִים וְחַטָּאִים יַחֲדוּ וְעֲזָבֵי יִהְיֶה יְכֻלֵּי׃ כִּי יִבְשׂוּ
 ל מַאֲיָלִים אֲשֶׁר חִמְדֶתֶם וְתַחֲסֹרוּ מֵהַצְנֹת אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם׃ כִּי
 31 תִּתְּיֶהוּ פְּאֵלָה נִבְלַת עֲלֵה וְכִנְפֵה אֲשֶׁר־מַיִם אֵין לָהּ׃ וְהֵיָה
 הַחֶסֶן לְנִעְרַת וּפְעֻלוֹ לְנִיצוּץ וּבְעָרֵי שְׁנֵיהֶם יַחֲדוּ וְאֵין
 מִכְּבָה׃ פ

ב 2

א הַדְּבָר אֲשֶׁר חָזָה יִשְׁעִיָהוּ בֶן־אֲמוּץ עַל־יְהוָה וַיְרֹא־שָׁלֹם׃
 2 וְהֵיָה ׀ בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה תָר בֵּית־יְהוָה בְּרֹאשׁ
 3 הַהָרִים וְנִשְׂא מִגְבְּעוֹת וְנִהְרֵי אֲלֵיו פֶלֶז־הַגּוֹיִם׃ וְהָלְכוּ
 עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לְכוּ ׀ וְנַעֲלָה אֶל־הַר־יְהוָה אֶל־בֵּית אֱלֹהֵי
 יַעֲקֹב וַיִּרְנוּ מִדְרָכָיו וְנִלְכָה בְּאַרְחֻתָיו כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא
 4 תּוֹרָה וְדִבְרֵי־יְהוָה מִירוּשָׁלַם׃ וְשָׁפַט בֵּין הַגּוֹיִם וְהוֹכִיחַ
 לְעַמִּים רַבִּים וְכַתְּתוּ חֲרוֹבוֹתֶם לְאֵתִים וְחִנִּיתוּתֵיהֶם לְמִזְמוֹרוֹת
 לֹא־יִשָּׂא גּוֹי אֶל־צוּי חָרַב וְלֹא־יִלְמְדוּ עוֹד מִלְּחָמָה׃ פ
 ה בֵּית יַעֲקֹב לְכוּ וְנִלְכָה בְּאוֹר יְהוָה׃ כִּי נִטְשָׁתָה עִמְךָ בֵּית
 6 יַעֲקֹב כִּי מָלְאוּ מִקְדָם וְעַנְנִים פִּסְלִשְׁתִּים וּבִיגְדֵי נִבְרִים
 7 יִשְׁפִיקוּ׃ וְתִמְלֵא אֶרֶצוֹ פֶּסֶף וְזָהָב וְאֵין קֶצֶה לְאַצְרֵתּוֹ
 8 וְתִמְלֵא אֶרֶצוֹ סוּסִים וְאֵין קֶצֶה לְמִרְכַבְתָּיו׃ וְתִמְלֵא אֶרֶצוֹ
 אֱלִילִים לְמַעֲשֵׂה יָדָיו וְשִׁתְּהוּוּ לְאֲשֶׁר עָשָׂה אֶצְבְּעוֹתָיו׃

וישח אדם וישפל איש ואל-תשא להם: בוא בצור והשמן⁹
 בעפר מפני פחד יהוה ומהדר גאנו: עיני גבהות אדם¹¹
 שפל ושח רום אנשים ונשגב יהוה לבדו ביום ההוא:
 כי יום ליהוה צבאות על כל-גוה ורם ועל כל-נשא¹²
 ושפל: ועל כל-ארצי הפכונו הרמים והנשאים ועל כל-¹³
 אלוני הצפון: ועל כל-ההרים הרמים ועל כל-הגבעות¹⁴
 הנשאות: ועל כל-מגדל גבה ועל כל-חומה בצורה: ועל¹⁵
 כל-אננות תרשים ועל כל-שכיות החמה: ושח גבהות¹⁷
 האדם ושפל רום אנשים ונשגב יהוה לבדו ביום ההוא:
 והאלילים כליל יחלף: ובלאו במערות צרים ובמחלות¹⁸
 עפר מפני פחד יהוה ומהדר גאונו בקומו לערץ הארץ:
 ביום ההוא ישלך האדם את אלילי כספו ואת אלילי^כ
 זהבו אשר עשו-לו להשתחות לחפר פרות ולעטפלים:
 לבוא בנקרות הצרים ובסעפי הסלעים מפני פחד יהוה²¹
 ומהדר גאונו בקומו לערץ הארץ: חדלו לכם מן-האדם²²
 אשר נשמה באפו כי במה נחשב הוא:

3 א

כי הנה האדון יהוה צבאות מסיר מירושלם ומיהודה א
 משען ומשענה כל משען-לחם וכל משען-מים: גבור²
 ואיש מלחמה שופט ונביא וקסם וזקן: שר-חמשים ונשוא³
 סנים ויועץ וחכם חרשים ונכון לחש: ונתתי נערים⁴
 שריהם ותעלילים ומשלו-כם: ונגש העם איש באיש ואיש^ה
 ברעהו ירהבו הנער בזגן והנקה בנכבד: כיריתפא איש⁶
 באחיו בית אביו שמלה לכה קצין תהיה-לנו והמכשלה
 הזאת תחת ידך: ישא ביום ההוא לאמר לא-אתיה חבש⁷
 ובביתי אין לחם ואין שמלה לא תשימני קצין עם: כי⁸
 כשלה ירושלם ויהודה נפל כי-לשונם ומעלליהם אל-
 יהוה למרות עני כבודו: הפרת פניהם ענתה בם וחטאתם⁹
 פסדם הגידו לא כחדו אוי לנפשם כי-גמלו להם רעה:
 אמרו צדיק כירטוב כירפרי מעלליהם יאכלו: אוי לרשע¹¹
 רע כי-גמול ידיו יעשה לו: עמי נגשו מעולל ונשים¹²

מִשְׁלֵי בּוֹ עֲמִי מֵאַשְׁרֵיהֶּם מִתְעִים וְדָרָה אֲרַחֲתִיהֶּם בְּלַעֲנִי:
 13 נֶצֶב לְרִיב יְהוָה וְעִמָּד לְדִין עֲמִים: יְהוָה בְּמִשְׁפָּט יָבוֹא
 עִם־זִקְנֵי עַמּוֹ וְשִׁרְיוֹ וְאַתֶּם בְּעֵרְתֶּם הַפָּרֶם בְּזִזְתָּ הָעֵנִי
 טו בְּבַתִּיכֶם: מִלְּכֶם תִּדְבְּאוּ עִמִּי וּפְנֵי עֵינַיִם תִּטְחַנְנוּ נֶאֱסֵ־אֲדֹנָי
 16 יְהוָה צְבָאוֹת: פ וַיֹּאמֶר יְהוָה יֵשֶׁן פִּי גִבְהוֹ בְּנוֹת צִיּוֹן
 וְתִלְכְּנָה נִטְוֹת גְּלוֹן וּמִשְׁקֵרוֹת עֵינַיִם הִלּוּהָ וְטָפְחָ תִּלְכְּנָה
 17 וּבְרַגְלֵיהֶם תִּעֲפֹסְנָה: וְשִׁפַּח אֲדֹנָי קִדְלֹד בְּנוֹת צִיּוֹן וַיְהוָה
 18 פִּתְחָן וַעֲרָה: בַּיּוֹם הַהוּא יִסִּיר אֲדֹנָי אֶת תְּסֻאֲרַת הַעֲבָסִים
 19 וְהַשְּׂבִיטִים וְהַשְּׂהַרְלָנִים: הַנְּטָפוֹת וְהַשְּׂרוֹת וְהַרְעָלוֹת:
 כ הַפְּאָרִים וְהַצְּעוֹדוֹת וְהַקְּשָׁרִים וּבְכַתִּי הַנְּפֹשׁ וְהַלְחָשִׁים:
 21 הַטְּפָעוֹת וְנִזְמֵי הָאָף: הַמַּחְלָצוֹת וְהַמְעֻטָּפוֹת וְהַמְטָפְחוֹת
 22 וְהַחֲרִיטִים: וְהַגְּלִיגִים וְהַסְדִּילִים וְהַצְּנִיפוֹת וְהַרְדִּידִים:
 24 וְהָיָה תַחַת בָּשָׂם מִקַּיִם יְהִיָּה וְתַחַת חֲגוּרָה נִקְפְּהָ וְתַחַת
 מַעֲשֵׂה מַקְשָׁה קָרְחָה וְתַחַת פְּתִיגִיל מַחְלָרַת שֶׁק פִּי תַחַת
 כח וְסִי: מִתִּיהָ בְּתֹרֵב יִפְּלוּ וּגְבוּרָתָהּ בְּמַלְחָמָה: וְאָנֹכִי וְאַבְלֹ
 26 פִּתְחִיהָ וּנְקַתָּה לְאַרְצָה תֵּשֵׁב:

4 ג

א וְהִזְדַּקְוּ שְׁבַע נָשִׁים בְּאִישׁ אֶחָד בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר לְחַמְנוּ
 נֹאכָל וְשִׁמְלַתְנוּ נִלְכַּשׁ רֶק יִקְרָא שְׁמֵהּ עֲלֵינוּ אִכְתָּה חֲרַפְתָּנוּ:
 ב בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה צֶמַח יְהוָה לְצַבִּי וּלְכַבֹּד וּפְרִי
 ג הָאָרֶץ לְגִאוֹן וְלִתְסֻאֲרַת לְסַלִּיטָה יִשְׂרָאֵל: וְהָיָה הַנְּשֹׂאֵר
 ד בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֹאמֶר לֹא פִלִּיתְתִּיב לַחַיִּים
 ה בִּירוּשָׁלַם: אִם רַחֵץ אֲדֹנָי אֶת צֵאת בְּנוֹת־צִיּוֹן וְאֶת־דְּמֵי
 ו יְרוּשָׁלַם יִדְּיָה מִקְרָבָה בְּרוּחַ מִשְׁפָּט וּבְרוּחַ בָּעַר: וּבְרָא
 ז יְהוָה עַל כָּל־מְכוֹן הַר־צִיּוֹן וְעַל־מִקְרָאֶיהָ עֲנֵן יוֹמָם וְעָשָׁן
 ח וְנִגְהָ אֵשׁ לַחֲבָה לִיֻלָּה כִּי עַל־כָּל־כְּבוֹד חֲפָה: וְסָפְהָ תִהְיֶה
 ט לְצַל־יוֹמָם מִחֲרֵב וּלְמַחְפָּה וּלְמִסְתָּוֵר מִזֶּרֶם וּמִמְּטָר: פ

5 ה

א אֲשִׁירָה נָא לִידֵידי שִׁירַת דּוּדֵי לְכַרְמִי פָּרֶם הִגָּה לִידֵידי
 ב בְּקֶרֶן בּוֹ־שִׁמּוֹן: וַיַּעֲזֹקְהוּ וַיִּסְקַלְהוּ וַיִּשְׁעֵהוּ שִׁרְק וַיִּבֶן מַגְדֵּל
 ג בְּתוֹכּוֹ וְגַם־יִקַּב חֶצֶב בּוֹ וַיִּקְוֵ לַעֲשׂוֹת עֲנָכִים וַיַּעַשׂ בְּאֲשִׁים:

פתח בס"פ ibid. נטיות ק' v. 16. מדה לזכס ק' v. 15.

וְעַתָּה יוֹשֵׁב יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ יְהוּדָה שְׁפֹט־לֹא בִינֵי וּבֵין 3
 בְּרַמִּי: מִה־לְעֲשׂוֹת עוֹד לְכַרְמֵי וְלֹא עָשִׂיתִי בּוֹ מִדַּוְעַ קִנְיֵתִי 4
 לְעֲשׂוֹת עֲנָבִים וְיַעַשׂ בְּאֲשִׁים: וְעַתָּה אֹדִיעֶה־נָּא אֶתְכֶם אֶתֶּח 5
 אֲשֶׁר־אֲנִי עֹשֶׂה לְכַרְמֵי הַסֵּר מִשׁוֹפְתָו וְהָיָה לְבָעַר סָרֵץ
 בְּדָרוֹ וְהָיָה לְמַרְמָס: וְאֲשִׁיתָהוּ בְתֵה לֹא יִזְמַר וְלֹא יַעֲדֹר 6
 וְעָלָה שְׁמִיר וְשִׁית וְעַל הָעֵבִים אֲצִיָּה מִהַמְטִיר עָלָיו מָטָר:
 כִּי כָרַם יְהוָה צְבָאוֹת בַּיִת יִשְׂרָאֵל וְאִישׁ יְהוּדָה נָטַע 7
 שְׁעֵשׂוּעֵיו וַיִּקְוֶה לְמַשְׁפָּט וְהִנֵּה מִשְׁפָּח לְצַדִּיקָה וְהִנֵּה צָעֲקָה:
 ס הוּי מְגִיעֵי בַיִת בְּבֵית שָׂדֵה בְשָׂדֵה וַיִּקְרִיבוּ עַד אֶפֶס 8
 מְקוֹם וְהוֹשִׁבְתֶּם לְבַדְּכֶם בְּקֶרֶב הָאָרֶץ: בְּאֲזֵנֵי יְהוָה צְבָאוֹת 9
 אִם־לֹא בְּתִים רַבִּים לְשִׁמְחָה יִהְיוּ גְדֻלִים וְטוֹבִים מֵאִין יוֹשֵׁב:
 כִּי עֲשִׂרַת צְמֹדֵי־כָרַם יַעֲשֶׂה בֵת אַחַת וְזֶרַע חֹמֶר יַעֲשֶׂה י 10
 אִיפֹה: ס הוּי מִשְׁפִּימֵי בְּבָקָר שֶׁכָּר יִרְשׁוּ מֵאַחֲרַי בְּלֶשֶׁת 11
 יַיִן יְדֻלִּיקֶם: וְהָיָה כְּזֹר וְנָבֵל תֶּחֶף וְחָלִיל וַיִּין מִשְׁתִּיָּהֶם 12
 וְאֵת שֶׁעַל יְהוָה לֹא יִבְטֹו וּמַעֲשֵׂה יָדָיו לֹא רָאָה: לִכֵּן צָלָה 13
 עַמִּי מִכְּלִי־דַעַת וּכְבוֹדוֹ מִתִּי רָעַב וְהַמוֹנוֹ צָחָה צָמָא:
 לִכֵּן הִרְחִיבָה אֱלֹהִי נַפְשָׁה וּפְעָרָה סִיָּה לְכַל־יֶחֶק וַיִּרְד 14
 הַדְרָה וְהַמוֹנֶה וְשִׁאוֹנֶה וְעָלָז בָּהּ: וַיִּשַׁח אָדָם וַיִּשְׁפֹּל־אִישׁ טו 15
 וְעֵינָי גְּבֵהִים תִּשְׁפֹּלְנָה: וַיִּגְבַּה יְהוָה צְבָאוֹת בְּמַשְׁפָּט 16
 וְהָאֵל הַקְדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בְּצַדִּיקָה: וְרַעֵי כְּבָשִׁים פְּדָרְכָם וְחִרְבוֹת 17
 מִתִּים זָרִים יֵאָכְלוּ: ס הוּי מִשְׁכֵּי הָעוֹן בְּחֻבְלֵי הַשָּׂוֵא 18
 וּכְעֲבוֹת הָעֲגֻלָּה חֲטָאָה: הָאֲמָרִים יִמְהָר וַיְחִישֶׂה מַעֲשָׂהוּ 19
 לְמַעַן נִרְאֶה וְחִקְרָב וְחִבּוֹאָה עֲצַת קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וְנִדְעָה:
 ס הוּי הָאֲמָרִים לָרַע טוֹב וְלְטוֹב רַע שְׁמַיִם חֲשָׂה לְאוֹר כ 20
 וְאוֹר לְחֹשֶׁךְ שְׁמַיִם מַר לְמִתּוֹק וּמִתּוֹק לְמַר: ס הוּי 21
 חֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם וְנִגְדַּ פְּנִיָּהֶם נְבָנִים: ס הוּי גְּבוּרִים 22
 לְשִׁתּוֹת יַיִן וְאֲנָשֵׁי חֵיל לְמִסְךָ שֶׁכָּר: מִצְדִּיקֵי רָשָׁע עֲקָב 23
 שָׁחַד וְצַדִּיקַת צְדִיקִים יִסִּירוּ מִמֶּנּוּ: לִכֵּן פֶּאֶכֶל קֶשׁ לְשׁוֹן 24
 אֵשׁ וְחֹשֶׁשׁ לְהִבָּה וְרִפְּהָ שֶׁרָשָׁט פִּמְקָ יְהִיָּה וּפְרָחַם
 פֶּאֶבֶק יַעֲלֶה כִּי מֵאֲסֹו אֵת תּוֹרַת יְהוָה צְבָאוֹת וְאֵת אֲמַרַת
 קְדוֹשׁ־יִשְׂרָאֵל נֶאֱצִו: עַל־כֵּן חָרָה אֶת־יְהוָה בְּעַמּוֹ וַיִּט יָדוֹ כח

ו. 5. כ' בדגש v. 9. ממץ בטרחה v. 15. פ'

עָלָיו וַיִּבְהוּ גִירָזוֹ הַהָרִים וַתְּהִי נִבְלָתָם פְּסוּחַת בְּקָרֵב
 26 חוֹצוֹת בְּכִלְזֹאת לֹא־יָשָׁב אִפֹּי וְעוֹד יָדוֹ נְטוּיָהּ: וַנִּשְׁאַנְט
 לַגּוֹיִם מִרְחֹק וְשָׂרַק לֹו מִקְצֵה הָאָרֶץ וְהִנֵּה מִתְהַרָה קֵל
 27 יָבוֹא: אִין־עַנָּה וְאִין־פּוֹשֵׁל בֹּו לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן וְלֹא נִסְתַּח
 28 אֲזוּר חֲלָצִיו וְלֹא נִתַּק שָׁרוּה גַּעְלָיו: אֲשֶׁר חֲצִיר שְׁנוּלִים
 וְכָל־קִשְׁתֹּתָיו דְּרָכוֹת פְּרָסוֹת סִיסִיו בְּצַר נִחַשְׁבוּ וַגְּלַגְלָיו
 29 פְּסוּפָה: שְׁאֲנָה לֹו פִּלְבִּיא וְשֹׁאֵג פְּפִסִּירִים וַיִּנְהֵם וַיֵּאחֲז
 ל טָרַף וַיִּפְלִיט וַאִין מְצִיל: וַיִּנְהֵם עָלָיו בַּיּוֹם הַהוּא פְּנֵה־מֵת
 יָם וַנִּבֵּט לָאָרֶץ וְהִנֵּה־חֲשֵׁה צַר וְאֹזֶר חֲשֵׁה בְּעִרְיָסָהּ: פ

6 1

א בְּשֵׁנ־מֹות הַמַּלְקָה עָזָהוּ וַאֲרָאָה אֶת־אֲדֹנָי יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא
 2 רָם וַנִּשְׁאַ וְשׁוֹלָיו מַלְאִים אֶת־הַהֵיכָל: שְׁרָפִים עֹמְדִים ו
 מַמְלַע לֹו שֵׁשׁ כְּנָפִים שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאֶחָד בְּשֵׁתַיִם ו יִכַּסֶּה
 3 סָנָיו וּבְשֵׁתַיִם יִכַּסֶּה רַגְלָיו וּבְשֵׁתַיִם יַעֲרֹף: וְקָרָא זֶה אֵל־
 זֶה וַאֲמַר קָדוֹשׁ וְקָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֹא כֹל־הָאָרֶץ
 4 כְּבוֹדוֹ: וַיִּנְעֵי אֲמוֹת הַסָּפִים מִקּוֹל הַקּוֹרָא וְהַבִּית יִפְלֹא
 ח עָשָׂן: וַאֲמַר אֲוִי־לִי כִי־נִדְמִיתִי כִי אִישׁ טִמְא־שִׁפְתַיִם אֲנִכִּי
 וּבִתּוֹהָ עִם־טִמְא שִׁפְתַיִם אֲנִכִּי יֹשֵׁב כִּי אֶת־הַמַּלְקָה יְהוָה
 6 צְבָאוֹת רָאוּ עֵינָי: וַיִּקְרָא אֵלָי אֶחָד מִן־הַשְּׂרָפִים וּבִידּוֹ
 7 רִצְפָה בְּמַלְקָחוֹם לָקַח מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ: וַיִּגַע עַל־פִּי וַיֹּאמֶר
 הִנֵּה נִגַע זֶה עַל־שִׁפְתֶיךָ וְסָר עֵינֶךָ וַתִּשְׁאַתְּהָ תִּכְפַּר:
 8 וַאֲשִׁמֵּע אֶת־קוֹל אֲדֹנָי אֲמַר אֶת־מִי אֲשַׁלַּח וּמִי יִלְהֶ־לִּנִּי
 9 וַאֲמַר הִנְנִי שְׁלָחְנִי: וַיֹּאמֶר לֵךְ וַאֲמַרְתָּ לְעַם הַזֶּה שְׁמַעוּ
 י שְׁמוֹעַ וְאַל־תִּבְיִנוּ וַרְאוּ רְאוּ וְאַל־תִּדְעוּ: הַשָּׁמֶן לִבְהֵעַם
 הַזֶּה וַאֲזַנֵּיו הַכְּבֵד וְעֵינָיו הַשֵּׁעַ פְּוִרְרָאָה בְּעֵינָיו וּבְאֲזַנָּיו
 11 יִשְׁמַע וּלְכָבוֹ יִבִּין וְשָׁב וְרָפָא לֹו: וַאֲמַר עַד־מָתַי אֲדַגֵּי
 וַיֹּאמֶר עַד אֲשֶׁר אִם־שָׂאוּ עָרִים מֵאִין יוֹשֵׁב וּבִתִּים מֵאִין
 12 אָדָם וְהִיאֲדָמָה תִּשְׂאָה שְׁמָמָה: וְחֹק יְהוָה אֶת־הָאָדָם וְרָפָה
 13 הָעֲזוּבָה בְּקָרֵב הָאָרֶץ: וְעוֹד בָּהּ עֲשׂוּרָה וְשָׁבָה וְהִוְתָה
 לְכַעַר פְּאֵלָה וְכֵאלוֹן אֲשֶׁר בְּשִׁלְכַת מִצְבַּת בָּם [וְרַע קָדַשׁ
 מִצְבַּתָּהּ: פ

71

ויהי בימי אחז בן-יוחם בן-עזיהו מלך יהודה עלה רצין א
 מלך-ארם ופסק בן-רמליהו מלך-ישראל וירושלם למלחמה
 עליה ולא תל להלחם עליה: ויצד לבית דוד לאמר נחה 2
 ארם על-אפרים ויגע לבבו ולבב עמו פנוע עצי-יער מפני
 רוח: 3 ויאמר יהוה אל-ישעיהו צא-נא לקראת אחז 3
 אתה ושאר ישוב בנה אל-קצה העלת הברכה העליונה
 אל-מסלת שדה כוכב: ואמרת אליו השמר והשקט אל-4
 תירא ולבכה אל-ירך משני זנבות האתים העשנים האלה
 בקריאת רצין נארם ובן-רמליהו: יען פי-דעך עליה ארם 4
 רעה אפרים ובן-רמליהו לאמר: געלה ביהודה ונקיצה 6
 ונבקענה אלינו ונמליה מלך בתוכה את בן-טבאל: 5
 7 פה אמר אדני יהוה לא תקום ולא תהיה: פי ראש
 ארם דמשק וראש דמשק רצין (ובעוד ששים וחמש שנה
 יחת אפרים מעם) וראש אפרים שמרון וראש שמרון בן-9
 רמליהו אם לא תאמינו פי לא תאמנו: 8 ויוסף יהוה (1
 דבר אל-אחז לאמר: שאל-לך אות מעם יהוה אליה 11
 העמק שאלה או הגבה למעלה: ויאמר אחז לא-אשא 12
 ולא-אנסה את-יהוה: ויאמר שמע-נא בית דוד המעט 13
 מעם הלאות אנשים פי תלאו גם את-אלהי: לכן יתן אדני 14
 הוא לכם אות הנת העלמה הרה וילדת בן וקראת שמו
 עמנואל: (חמאה ודבש יאכל לדעתו מאוס ברע ובהור 15
 בשוב) פי בטרים ידע הנער מאוס ברע ובהור בשוב העזב 16
 האדמה אשר אתה קץ מפני שני מלכיה: (יביא יהוה 17
 עליה ועל-עמנה ועל-בית אביה ימים אשר לא-באו למיום סור-
 אפרים מעל יהודה את מלך אשור: 18 ויהיה ביום ההוא
 ישרק יהוה לזיבוב אשר בקצה יארי מצרים ולדבורה
 אשר בארץ אשור: ובאו ונחו כלם בנחלי הבתות ובנקיקי 19
 הסלעים ובכלל הנעצוצים ובכלל הנחלקלים: 20 ביום ההוא כ
 יגלח אדני בתער השכירה בעברי נהר במלך אשור את-
 הראש ושער הרגלים וגם את-הזקן תספה: 21 ויהיה 21

22 ביום ההוא יהיה איש עגלת בקר ושתים צאן: והיה מרב
עשות חלב יאכל חמאה כייחמאה ודבש יאכל כל-הנותר
23 בקרב הארץ: ׀ והיה ביום ההוא יהיה כל-מקום אשר
יהיה שם אלה גשן באלה כסף לשמיר ולשית יהיה:
24 בנחשים ובקשת יבוא שמה כיישמיר ושית תהיה כל-
ביהארץ: וכל ההרים אשר במגדל יעורון לא-תבוא שמה
יראת שמיר ושית והיה למשלח שור ולמרמס שם: ׀

ח 8

א ויאמר יהוה אלי קח-לך גליון גדול וכתב עליו בחרט
2 אנוש למהר שלל חש בן: ואעידה לי עדים נאמנים את
3 אוריה הפלן ואת זכריהו בן יברכיהו: ואקרב אל-הנביאה
ותהר ותלד בן ויאמר יהוה אלי קרא שמו מהר שלל
4 חש בן: כי בטרם ידע הנער קרא אבי ואמי ישא את-חיל
ה דמשק ואת שלל שמרון לפני מלך אשור: ׀ ונסף
6 יהוה דבר אלי עוד לאמר: וכן פי מאס העם הזה את מי
7 השלח ההלכים לאט ומשוש את-רצון ובדרמלקיהו: ולכן
הנה אנכי מעלה עליהם את-מי הנחר העצומים והרבים
את-מלך אשור ואת-כל-קבוצו ועלה על-כל-אסיקיו והלה
8 על-כל-גדותיו: וחקת ביהודתה שטף ועבר עד-צנאר וגיע
9 והיה משות פנסור מלא-רחב ארצה עמנו אל: ׀ רעו
עמים וחתו והאזינו כל מרתקיי-ארץ התאזרו וחתו התאזרו
י וחתו: עשו עצה ותסר דברו דבר ולא יקום פי עמנו אל: ׀
11 פי כה אמר יהוה אלי בחזקת היד ויסרני מלכת
12 בדרה העם-הזה לאמר: לא-תאמרון קשר לכל אשר-יאמר
13 העם הזה קשר ואת-מוראו לא-תיראו ולא תעריצו: את-
יהוה צבאות אתו תקדישו והוא מוראכם והוא מעריצכם:
14 והיה (למקדש) וגאון נגף ויצור מכשול לשני בתי ישראל
טולפח ו/ולמולש/ ליושב ירושלים: וכשלו בם רבים ונפלו
16 ונשברו ונקשו ונלכדו: ׀ צור תעודה חתום תורה
17 בלמדי: ונפיתו ליהוה המסתיר פניו מפית יעקב
18 וקפיתו-לו: הנה אנכי והילדים אשר נתן-לי יהוה לאתות

v. 1. 3. פ"ב פחח v. 6. באחח

וּלְמוֹסְפֹתַיִם בְּיִשְׂרָאֵל מֵעַם יְהוָה צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִן בְּהַר צִיּוֹן: 8
 וְכִי יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם דְּרָשׁוּ אֶל-הָאֲבוֹת וְאֶל-הַיְדוּעֵלִים 19
 הַמְצַצְפִּים וְהַמְהַגִּים הַלְוֵאִים אֶל-אֵלֵהֶיוּ יְדוּשׁ בְּעַד הַחַיִּים
 אֶל-הַמִּתִּים: לְתוֹרָה וּלְתוֹעֵדָה אִם-לֹא יֹאמְרוּ פִדְבָר יְהוָה אֲשֶׁר כ
 אֵינְלֹו שָׁחַר: וְעָבַר בָּהּ נִקְשָׁה וְרָעַב וְהָיָה כִּי-יִרְעַב 21
 וְהִתְקַצַּף וְקָלַל בְּמִלְפֹו וּבְאֵלֵהֶיוּ וּפְנָה לְמַצְלָה: וְאֶל-אַרְץ 22
 יִבִּיט וְהָיָה צָרָה וְחֻשְׁכָּה מְעוֹף צִיּוֹף וְאִסְלָה מְנַחַח: כִּי 23
 לֹא מוֹעֵף לְאֲשֶׁר מוֹצֵק לָהּ פֶּעַת הָרֶאשׁוֹן הַקָּל אֶרְצָה זְבֹלוֹן
 וְאֶרְצָה נִסְתָּלִי וְהֶאֱחָרוֹן הַכְּבִיד דָּרָה הַיָּם עָבַר הַיַּרְדֵּן
 לְלִיל הַגּוֹיִם:

9 ט

הָעַם הַזֶּה לְכִיִּם בְּחֻשָּׁה רָאוּ אֹר וְיִשְׁבִּי בְּאַרְץ צְלָמוֹת א
 אֹר נִגְהַ עֲלֵיהֶם: הַרְבִּית [הַגּוֹי לֹא הִנְגִּילַת הַשְּׂמֵחָה שְׂמֵחוּ 2
 (לְפָנֶיהָ) בְּשִׂמְחַת בְּקִצְרֵי פֶאֲשֶׁר יִגִּילוּ בְּחֻלְקֶם שְׁלָל: כִּי ו 3
 אֶת-עַל סִבְלוֹ וְאֵת מִטָּה שְׂכָמוֹ שְׂבֹט הַנֶּגֶשׁ בֹּו הַחֲתוּת פְּיוֹם
 מִדָּוָן: כִּי כָל-סִאוֹן סִאוֹן בְּרַעַשׁ וְשִׂמְלָה מְגוֹלְלָה בְּדַמִּים 4
 וְהִיתָה לְשֹׁרֶפֶת מֵאֲכֹלֹת אֵשׁ: כִּי-יִלְדוּ יִלְדֵי-לָנוּ בֶן נִתְדָלְכָנוּה
 וְהָיָה הַמִּטְרָה עַל-שְׂכָמוֹ וַיִּקְרָא שְׂמוֹ פֶלֶא יוֹעֵץ אֶל גְּבוּר
 אֲבִי-עַד שֵׁר-שָׁלוֹם: לִם רִבָּה הַמִּטְרָה וּלְשָׁלוֹם אֵינְקֵץ עַל-6
 פֶּסֶא דָוָד וְעַל-מַמְלַכְתּוֹ לְהַכִּין אֶתְהָ וּלְסַעֲדָהּ בְּמִשְׁפָּט
 וּבְצָדִיקָה מִעֲתָה וְעַד-עוֹלָם קִנְיָת יְהוָה צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה-זֹאת:
 דְּבַר שְׁלַח אֲדָנִי בְּיַעֲקֹב וּנְסַל בְּיִשְׂרָאֵל: וַיְדַעוּ הָעַם 7
 פִּלְוֹ אַפְרַיִם וַיִּשָּׁב שְׂמֵרוֹן בְּנֵאוֹה וּבְגִדְל לִבָּב לְאָמַר: לְבָנִים 8
 נִסְלוּ וְנִזִּית נִבְנָה שְׂקָמִים גְּדָעוּ וְאַרְזִים נְחֹלִיף: וַיִּשְׁגְּבוּ
 יְהוָה אֶת-צָרֵי רָצִין עָלָיו וְאֶת-אֵיבָיו יִסְכְּסֶה: אָרַם מִקְדָּם 11
 וּפְלִשְׁתִּים מֵאַחֹר וַיִּאֲכֹלוּ אֶת-יִשְׂרָאֵל בְּכָל-פָּה בְּכָל-זֹאת
 לֹא-שָׁב אִפְּו וְעוֹד יָדוֹ נִטְוִיָּה: וְהָעַם לֹא-שָׁב עַד-הַמִּפְּהוּ 12
 וְאֶת-יְהוָה צְבָאוֹת לֹא דָרָשׁוּ: ס וַיִּכְרַת יְהוָה מִיִּשְׂרָאֵל 13
 רֹאשׁ וְזָנָב פֶּסֶה וְאֶגְמוֹן יוֹם אֶחָד: זָקֵן וּנְשׂוֹא-פָנִים הוּא 14
 הָרֹאשׁ וְנִבְיָא מוֹרֵה-שִׁקָּר הוּא הַזָּנָב: וַיְהִי מֵאַשְׁרֵי הָעַם-טו
 הָיָה מִתְעִים וּמֵאַשְׁרֵיו מְבַלְעִים: עַל-פֶּן עַל-בְּחֹרְתּוֹ לֹא-16

מ' סתומה באמצע תיבה וקרי למרבה v. 6. לו ק v. 2.

יִשְׁמַח אֲדֹנָי וְאֶת־יִתְמֵיו וְאֶת־אֶלְמִנְתָּיו לֹא יִרְחַם כִּי כִלּוֹ
 חֲנֹף וּמְרֵעַ וְכֹל־שֹׂהַ דֹּבֵר נִבְלָה בְּכֹל־זֹאת לֹא־תִשָּׁב אַפּוֹ וְעוֹד
 17 יָדוֹ נְטוּיָהּ: כִּי־בָעֲרָה כָּאֵשׁ רִשְׁעָה שְׂמִיר וְשִׁית תֹּאכַל
 18 וְתִצֵּת בְּסַבְבֵי הַיָּעַר וַיִּתְאַבְּכוּ גֵאוֹת עִשּׁוֹן: בַּעֲבַרְתָּ
 יְהוּהַ צְבָאוֹת נִעְתָם אֶרֶץ וַיְהִי הָעַם כְּמֵאֲכֹלֶת אֵשׁ אִישׁ
 19 אֶל־אֶחָיו לֹא יִחַמְלוּ: וַיִּגְזַר עַל־יָמִין וְרָעַב וַיֹּאכַל עַל־
 כ שְׂמֹאֵל וְלֹא שָׁבְעוּ אִישׁ בְּשׂוֹרְזָרְעוֹ יֹאכְלוּ: מִנְּשֵׂה אֶת־
 אֲסָרִים וְאֲסָרִים אֶת־מְנַשֶּׁה יַחְדָּו הִמָּה עַל־יְהוָה בְּכֹל־זֹאת
 לֹא־תִשָּׁב אַפּוֹ וְעוֹד יָדוֹ נְטוּיָהּ: ׀

10 י

2 הוֹי הַתְּקִים חֲקֵי־אֲנוֹן וּמְכַתְּבִים עֲמַל כְּתָבוּ: לְהַשׁוֹת
 מִדִּין דָּלִים וְלִגְזֹל מִשֹּׁטֵט עֲנִי עֲמִי לְהַיּוֹת אֶלְמִנּוֹת שְׁלָלָם
 3 וְאֶת־יְתוּמִים יִבְזֶה: וּמִה־תִּעֲשֶׂה לְנוֹם שִׁקְדָה וּלְשׂוֹאֵה
 מִמְּרֻחַק תִּבּוֹא עַל־מִלִּי תִנּוּסוֹ לְעִזּוֹהָ וְאֹנֶה תַעֲזֹבוּ כְּבוֹדְכֶם:
 4 בְּלִתי כָּרַע תַּחַת אֲסִיר וְתַחַת הַרוּגִים יִפְלוּ בְּכֹל־זֹאת לֹא־
 ח תִּשָּׁב אַפּוֹ וְעוֹד יָדוֹ נְטוּיָהּ: ׀ הוֹי אֲשׁוּר שִׁבְט אֲסִי וּמִשְׁה־
 6 הוּא בִידָם זַעֲמִי: בְּגוֹי חֲנֹף אֲשַׁלְּחֵנּוּ וְעַל־עַם עֲבָרְתִי אֲצַוְנֶה
 7 לְשָׁלַל שְׁלָל וְלִכְזֹז בּוֹ וּלְשַׁמְּמוֹ מִרְמָס כְּחֹמֶר חוּצוֹת: וְהוּא
 לֹא־כֵן יִדְמֶה וּלְכַבֹּד לֹא־כֵן יִחַשֵּׁב כִּי לְהַשְׁמִיד בְּלִבְכוּ
 8 וּלְהַכְרִית גּוֹיִם לֹא מַעֲט: כִּי יֹאמֶר הֲלֹא שָׂרִי יַחְדָּו מְלָכִים:
 9 הֲלֹא כְּכַרְפְּמִישׁ כְּלָנוּ אִם־לֹא כְּאַרְפָּד הֲמַת אִם־לֹא כְּדַמְשֵׁק
 י שְׁמֶרוֹן: כִּי־אֲשֶׁר מִצָּאָה יָדִי לְמַמְלַכַת הָאֵלִיל וּסְסִילִיהֶם
 11 מִיְרוּשָׁלַם וּמִשְׁמֶרוֹן: הֲלֹא כִי־אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְשְׁמֶרוֹן וּלְאֵלִילִיהָ
 12 כֵּן אַעֲשֶׂה לְיְרוּשָׁלַם וְלְעַצְבִּיהָ: ׀ וְהָיָה כִּי־יִבְצַע אֲדֹנָי
 אֶת־כָּל־מַעֲשָׂהוּ בְּהַר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם אֶסְקֵד עַל־סְרִי־גֹל
 13 לְכַב מִלְּה־אֲשׁוּר וְעַל־תְּפֹאֶרֶת רוּם עֵינָיו: כִּי אֹמַר בְּלִחַת
 יָדִי עָשִׂיתִי וּבְחֻכְמָתִי כִּי נִבְנוֹתִי וְאֲסִיר ׀ גְּבוּלַת עַמִּים
 14 נִעַתְדָּתִיהֶם שׁוֹשְׁתִי וְאוֹרִיד כְּאֶבֶר יוֹשְׁבִים: וְתִמְצָא כִּפְן ׀
 יָדִי לְחִיל הָעַמִּים וְכֹאסֶף בֵּיצִים עֲזֹבוֹת פְּלִה־אֶרֶץ אֲנִי
 טו אֶסְפְּתִי וְלֹא הִיָּה נֹדֵד כְּנֹף וּסְפָה פֶה וּמְצַפְּצָף: הִי־תִפְאֵר
 הַיָּרְזוֹן עַל הַחֹצֵב בּוֹ אִם־יִתְגַּדֵּל הַמְּשׁוֹר עַל־מְנִיפּוֹ כְּהַנְיָף

v. 6. ולשומו ק. v. 13. ועתוחריהם ק. ib. ק.

16 שָׁבַט וְאֶת־מְרִימָיו בְּהָרִים מִשָּׁה לֹא־עָץ: ס לָכֵן יִשְׁלַח
 הָאֲדֹנָי יְהוִה צְבָאוֹת בְּמִשְׁמָנָיו רִזּוֹן וְתַחַת כְּבֹדוֹ יִקַּד יִקַּד
 כִּיקוֹד אֵשׁ: וְהָיָה אֹר־יִשְׂרָאֵל לְאֵשׁ וּקְדוּשׁוֹ לְלִהְבֵּה וּבַעֲרָהּ
 17 וְאָכְלָה אֶת־הָיָה וּשְׂמִירוֹ בַּיּוֹם אֶחָד: וּכְבוֹד יַעֲרֹ וּכְרַמָּלוֹ
 18 מִנְּפֶשֶׁת וְעַד־בָּשָׂר וְכֹלָהּ וְהָיָה כַּמָּסַס נֶסֶס: וּשְׂאֵר עֵץ יַעֲרֶה
 19 מִסְּפָר יִהְיֶה וְנֶעַר וּבְתֻבָּם: ס וְהָיָה וּבַיּוֹם הַהוּא לֹא־
 יוֹסִיף עוֹד שְׂאֵר יִשְׂרָאֵל וּפְלִיטַת בְּיַת־יַעֲקֹב לְהִשָּׁעַן עַל־
 20 מִכְּהוֹ וְנִשְׁעַן עַל־יְהוָה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל בְּאַמְתּוֹ: שְׂאֵר יִשׁוּב
 21 שְׂאֵר יַעֲקֹב אֶל־אֱלֹהֵי גִבּוֹר: כִּי אִם־יְהִי־הָיָה עִמָּהּ יִשְׂרָאֵל כְּחֹל
 22 הַיּוֹם שְׂאֵר יִשׁוּב בּוֹ כְּלִיזוֹן חֲרוּץ שׁוֹטֵף צְדָקָה: כִּי כֹלָה
 23 וְנִחְרָצָה אֲדֹנָי יְהוִה צְבָאוֹת עִשָּׂה בְּקֶרֶב פְּלִי־אָרֶץ: ס לָכֵן
 24 כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה צְבָאוֹת אֶל־תִּירָא עִמִּי יִשָּׁב צִיּוֹן
 מֵאֲשׁוּר בַּשְּׁבָט יִכְפֹּה וּמִטְּהוֹ יִשָּׂא עֲלֶיהָ בְּדֶרֶךְ מִצְרַיִם:
 כִּי־עוֹד מֵעַתָּה מִזְעַר וְכֹלָהּ זָעַם וְאִפְסִי עַל־תְּבֻלֹתָם: וְעוֹרֶר ^{כח}
 25 עֲלָיו יְהוָה צְבָאוֹת שׁוֹט כַּמַּפֶּת וּמִדְּגוֹן בְּצִיּוֹר עוֹרֵב וּמִטְּהוֹ
 26 עַל־הַיּוֹם וּנְשָׂאוֹ בְּדֶרֶךְ מִצְרַיִם: ס וְהָיָה וּבַיּוֹם הַהוּא
 27 יִסּוּר סִבְלוֹ מֵעַל שְׂכֻטָּהּ וְעַל מֵעַל צִיּוֹאֲרָהּ וְחִבְּלָהּ עַל מַסְנֵי־
 28 שָׁמֶן: בָּא עַל־עֵצִית עָבַר בְּמִגְרוֹן לְמִכְמֶשׁ יִסְקִיד כְּלָיו: 28
 29 עָבְרוּ מֵעִבְרָה גִבַּע מְלוֹן לָנוּ חֲרָדָה הַרְמָה גִּבְעַת שְׂאוֹל
 30 נָסָה: צְהִלֵי קוֹלָהּ בַּת־גַּלְיָהּ הַקְּשִׁיבִי לְיִשָּׁה עֲנִיָּה עֲנִתוֹת: ל
 31 נִדְּדָה מִדְּמִנָּה וְשָׁבִי הַגָּבִים הַעִיזוּ: עוֹד הַיּוֹם בָּנֹב לְעַמֶּד ^{כח}
 32 יִנְסֹף יָדוֹ הַר בְּיַת־צִיּוֹן גִּבְעַת יְרוּשָׁלַם: ס הִנֵּה הָאֲדֹנָי
 33 יְהוָה צְבָאוֹת מִסְעָה שְׂאֵרָה בְּמִעְרָצָה וְרַמֵּי הַקּוֹמָה גְּדֻלִים
 34 וְהַגְּבָהִים יִשְׁפְּלוּ: וְנִקַּף סִבְבֵי הַיַּעַר בַּבְּרֹזֶל וְהִלְכִנוּן
 בְּאֲדִיר יִשׁוּל: ס

יא 11

וַיֵּצֵא חֲטֵר מִגִּזְעֵי יָשָׁי וַיִּצְרַח מִשְׁרָשָׁיו יִסְרָה: וְנָחָה עֲלָיו
 רִיחַ יְהוָה רִיחַ חֲכָמָה וּבִינָה רִיחַ עֲצָה וּגְבוּרָה רִיחַ דַּעַת
 וַיִּרְאֵת יְהוָה: וְהִרְיָחוּ בִירְאֵת יְהוָה וְלֹא־לְמִרְאָה עֵינָיו
 יִשְׁפּוֹט וְלֹא־לְמִשְׁמַע אָזְנוֹ יוֹכִיחַ: וְשִׁפְטָה בְּצִדְקַת דְּלִים
 וְהוֹכִיחַ בְּמִישׁוֹר לְעֵנֵי־אָרֶץ וְהָפָה אֶרֶץ בְּשָׁבַט שׁוֹי וּבְרִיחַ

4 אֶשְׁחִיתוּ יָמֵית רָשָׁע׃ וְהָיָה צְדָק אֲנֹר מִתְנִי וְהָאֱמוּנָה אֲנֹר
 6 חֲלָצִיו׃ וְגַר זָאֵב עִם־כֶּבֶשׂ וְנֹמֵר עִם־גְּדִי יִרְבֹּץ וְעֹגֵל וּכְפִיר
 7 וּמְרִיא יִחַדּוּ וְנָעַר קֶטָן נִהַג בָּם׃ וּפְרָה וְדֹב תִּרְעִינָה יַחַד
 8 וּרְבָצוּ יַלְדֵיהֶן וְאֲרִיָּה בִּפְקָר יֹאכַל־תְּבָן׃ וְשֹׁשֶׁבֶט יֹנֵק עַל־
 9 חַר שֶׁתָּן וְעַל מְאוּרַת צָפְעוֹנָי גָּמוּל יָדוּ הַדָּה׃ לֹא־יִרְעוּ
 וְלֹא־יִשְׁחִיתוּ בְּכֹל־חַר קִדְשֵׁי בְּיַמְלֹאֵה הָאָרֶץ יִדְעָה אֶת־
 י יְהוָה בְּיָמִים לַיָּם מְכַסִּים׃ ס וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא שָׂרֵשׁ יִשְׂרָאֵל
 אֲשֶׁר עָמַד לְנֹס עַמִּים אֱלֹוֵי גוֹיִם יִדְרֹשׁוּ וְהָיְתָה מִנְחַתוֹ
 11 כְּבוֹד׃ ס וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יוֹסִיף אֲדֹנָי וְשֵׁנִית יָדוֹ לְקַנּוֹת
 אֶת־שָׂאֵר עַמּוֹ אֲשֶׁר יִשְׂאָר מֵאֲשׁוּר וּמִמִּצְרַיִם וּמִפְתָּרוֹס
 12 וּמִפְּוֹשׁ וּמִעֵלָם וּמִשְׁנֹעַר וּמִמְחַמֵּת וּמִמְאֵי הַיָּם׃ וְנִשְׂאָ נֹס
 לְגוֹיִם וְאָסַף נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל וּנְסַצוֹת יְהוּדָה וְקִבֹּץ מֵאֲרָבַע
 13 כְּנַפּוֹת הָאָרֶץ׃ וְסָרָה קִנְיַת אֲסָרִים וְצָרְרֵי יְהוּדָה יִפְרְתוּ
 אֲסָרִים לֹא־יִקְנֹא אֶת־יְהוּדָה וְיְהוּדָה לֹא־יִצָּר אֶת־אֲסָרִים׃
 14 וְעָשׂוּ בְּכַתֵּף פְּלִשְׁתִּים יָמָּה יַחַדּוּ יָבִיאוּ אֶת־בְּנֵי־קַדְמֹס אֲדוֹם
 טו וּמוֹאָב מִשְׁלוֹחַ יָדָם וּבְנֵי עַמּוֹן מִשְׁמַעְתָּם׃ וְהַחֲרִים יְהוָה
 אֶת לְשׁוֹן יַם־מִצְרַיִם וְהִנִּיף יָדוֹ עַל־הַנְּהַר פַּעֲגִים רוּחוֹ
 16 וְהִפְּהֵוּ לְשַׁבְעָה נְחָלִים תְּהַדְרִיךְ בְּנַעֲלִים׃ וְהָיְתָה מִסְלָה
 לְשָׂאֵר עַמּוֹ אֲשֶׁר יִשְׂאָר מֵאֲשׁוּר כְּאֲשֶׁר הָיְתָה לְיִשְׂרָאֵל
 בַּיּוֹם עָלְתוֹ מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם׃

יב 12

א וְאֲמַרְתָּ בַיּוֹם הַהוּא אֲוֹדְנָה יְהוָה כִּי אָנֹכֶתָ בִּי וְשָׁב אֶפְתָּה
 2 וַתִּנְחַמְנֵנִי׃ הִנֵּה אֵל יִשׁוּעָתִי אֲבַטַח וְלֹא אֶפְתָּד בִּי עָנִי
 3 וְזִמְרַת יְהוָה יִהְיֶה־לִּי לְיִשׁוּעָה׃ וְשֹׁאֲבֹתֶם־מִים בְּשֶׁשׁוֹן
 4 מִמַּעַיְנֵי הַיִּשׁוּעָה׃ וְאֲמַרְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא הוֹדֵנוּ לַיהוָה קִרְאוּ
 ה בְּשִׁמּוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילַתְיוֹ הַזִּפְרִירוֹ בִּי נִשְׁאָב שָׁמוֹ׃ וְזָמְרוּ
 6 יְהוָה בִּי גְאוֹת עֲשֵׂה מִיַּדְעַת זֹאת בְּכֹל־הָאָרֶץ׃ צַהֲלֵי וְרַפִּי
 יוֹשִׁבַת צִיּוֹן כִּי־גָדוֹל בְּקִרְבָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃ ס

יג 13

א מִשָּׂא כְּבֹל אֲשֶׁר חָזָה יִשְׁעִיהוּ בְּיִשְׂרָאֵל׃ עַל־הַר־נְטָשָׁה שְׂאֵר־

3 נֹס הָרִימוּ קוֹל לָהֶם הַנִּיפּוֹ יָד וַיָּבֹאוּ סִתְּחֵי נְדִיבִים: אָנֹכִי
 4 צְוִיתִי לְמַקְדָּשָׁי גַם קָרַאתִי גְבוּרֵי לְאַפִּי עַל־יָדֵי גְּאֹנָתִי: קוֹל
 הַמּוֹן בְּהָרִים דְּמוֹת עַס־רֹב קוֹל שְׁאוֹן מִמְּלָכוֹת גּוֹיִם נֶאֱסָפִים
 5 יְהוֹה צָבָאוֹת מִסְפֹּד צָבָא מִלְחָמָה: בָּאִים מֵאֶרֶץ מִרְחָק
 6 מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם יְהוֹה וּכְלֵי זַעֲמוֹ לְחַבֵּל כָּל־הָאָרֶץ: הֵילֵלוּ
 7 כִּי קָרוֹב יוֹם יְהוֹה כִּשְׁדוּ מִשְׁדֵּי יָבוֹא: עַל־פֶּן כָּל־יְיָדַיִם
 8 תִּרְפְּינָה וְכָל־לֵבָב אָנוֹשׁ יִמָּס: וְנִבְהָלוּ צִירִים וְחֻבְלִים
 9 יִאֲחֲזוּן כִּי־לִדְהוּ יִחִילוּן אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ יִתְמָהוּ סָנִי לְהָבִים
 10 סָנִיָּהֶם: הִנֵּה יוֹם־יְהוֹה בָּא אֲכַזְרִי וְעִבְרָה וְחָרוֹן אַף לְשׂוֹם
 11 הָאָרֶץ לְשִׁמָּה וְחַטָּאִיהָ יִשְׁמִיד מִמֶּנָּה: כִּי־כֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם י
 וְכִסְיֵיהֶם לֹא יִהְיוּ אוֹרֵם חֲשֵׁה הַשָּׁמַיִם בְּצִאתוֹ וַיִּרַח לֹא־
 12 יִבִּיהוּ אוֹרוֹ: וַיִּפְקְדֵנִי עַל־תִּבְלֵ רָעָה וְעַל־רָשָׁעִים עֹנֵם וְהַשְׁבִּתִּי
 13 גְּאוֹן זָדִים וְגֵאוֹת עֲרִיצִים אֲשָׁפִיל: אוֹקִיר אָנוֹשׁ מִפְּנֵי וְאָדָם
 14 מִכֶּתֶם אוֹסִיר: עַל־פֶּן שָׁמַיִם אֲרִיזוּ וְתִרְעַשׂ הָאָרֶץ מִמְּקוֹמָהּ
 15 בְּעִבְרַת יְהוֹה צָבָאוֹת וּבְיוֹם חָרוֹן אַפִּי: וְהָיָה בְּצָבִי מִדָּח
 16 וּבְצִאֵן וְאִין מִקְבֵּץ אִישׁ אֶל־עַמּוֹ יִסְנוּ וְאִישׁ אֶל־אֲרָצוֹ
 17 יָנוֹסוּ: כָּל־הַנְּמָצָא יִדְקַר וְכָל־הַנְּסֻפָּה יִפּוֹל בְּחֻרְבוֹ וְעַל־לֵיהֶם
 18 יִרְשָׁטוּ לְעִינֵיהֶם יִשְׁטוּ בְּתִיהֶם וּנְשִׁיהֶם תִּשְׁגַּלְגְּלוּ: הַנְּנִי
 19 מֵעִיר עֲלֵיהֶם אֶת־מִדְּי אֲשֶׁר־בָּסָף לֹא יִחַשְׁבוּ וְזָהָב לֹא
 20 יִחַפְּצוּ־בוֹ: וּקְשָׁתוֹת נִעְרִים תִּרְשָׁטְנָה וּפְרִי־כֶסֶף לֹא יִרְחֲמוּ
 21 עַל־בָּנִים לֹא־תַחֲוִס עֵינָם: וְהָיְתָה כְּבַל צְבִי מִמְּלָכוֹת תִּסְאָרַת
 22 גְּאוֹן כְּשָׂדִים כְּמַהֲפַכַת אֱלֹהִים אֶת־סֹדֶם וְאֶת־עַמּוֹרָה: לֹא־
 תִשָּׁב לְנִצָּח וְלֹא תִשָּׁפֵן עַד־דָּוָר וְדָוָר וְלֹא־יִהְיֶה לְשֵׁם עֲרָבִי
 23 וְרָעִים לֹא־יִרְבְּצוּ שָׁם: וְרִבְצוּ־שָׁם צִיִּים וּמִלְאֵוּ בְּתִיהֶם אֲחִים
 24 יִשְׁכְּנוּ שָׁם בְּנוֹת יַעֲנָה וּשְׁעִירִים יִרְקְדוּ־שָׁם: וְעַנָּה אֵינִים
 25 הָאֲמֻנּוֹתֵיךָ וְתַנִּים בְּתֵיכֶלִי עָנְג וְקָרוֹב לְבוֹא עִתָּהּ וְיִטְמִיהָ
 לֹא יִמָּשְׁכוּ:

ד 14

כִּי יִרְחֹם יְהוֹה אֶת־יַעֲקֹב וּבָחַר עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל וְהִנִּיחֵם עַל־א
 אֲדָמָתָם וְנִלְוֶה הַצֹּר עֲלֵיהֶם וְנִסְפְּחוּ עַל־בֵּית יַעֲקֹב: וְלִקְחוּם
 עִמָּם וְהִבִּיאוּם אֶל־מְקוֹמָם וְהִתְנַחְלוּם בֵּית־יִשְׂרָאֵל עַל

ב תִּשְׁכְּכֶנָּה ק' v. 16.

טוח באתח v. 18.

אדמת יהוה לעבדים ולשפחות והיו שבים לשביהם ורדו
 3 בנגשיהם: • והיה ביום הניח יהוה לך מצצקה ומרגנה
 4 ומורה עבדה הקשה אשר עבדקה: ונשאת המשל הזה על-
 5 מלך פבל ואמרת איה שבת נגש שבתה מלהבה: שבר
 6 יהוה מטה רשעים שבת משלים: מכה עמים בעבדה מפת
 7 בלתי סרה רדה באה גוים מרדה בלי השדה: נחה שקטה
 8 פלהארץ שצחו רנה: גס-ברושים שמחו לך ארצי לבנון
 9 מאז שכתת לא-יעלה הפרת עלינו: שאול מתחת רגזה לך
 10 לקראת בואה עזרר לך רסאים פלעתידי ארץ הקים
 11 מנסאותם כל מלכי גוים: פלם יענו ויאמרו אליה גס-אתה
 12 חלית כמונו אלינו נמשלת: הירד שאול גאונה המית
 13 נבליה תחתיך יצע רמה ומכסיה תולעה: איה נפלה
 14 משמים הילל בך-שחר נמדת לארץ הולש על-גוים:
 15 ואתה אמרת בלבבה השמים אעלה ממעל לכוכביאל
 16 ארים פסאי ואשב בהר-מועד בירפתי צפון: אעלה על-
 17 במתי עב אדמה לעליון: אה אל-שאול תורד אל-ירפתי-
 18 בור: ראיך אליך ושלחיו אליך יתבוננו הזה האיש מרנין
 19 הארץ מרעיש ממלכות: שם תבל פמדבר ועריו הרס
 20 אסיריו לא-פתח ביתה: כל-מלכי גוים פלם שכו בכבוד
 21 איש בביתו: ואתה השלכת מקברך פנצר נתעב לבש
 22 הרגים מטעני חרב ורדו אל-אבני-בור פפנר מובס: לא-
 23 תחד אתם בקבורה פיי-ארצה שחת עמך הרגת לא-יגרא
 24 לעולם זרע מרעים: הנינו לבנוי מטבח בענו אבותש בל-
 25 יקמו וירשו ארץ ומלאו פני-תבל ערים: וקמתי עליהם
 26 נאם יהוה צבאות והכרתי לבבל שם ושאר ונין ונכד נאם-
 27 יהוה: ושמתיה למורש קפד ואגמי-מים וטאטאתיה
 28 במטאטא השמד נאם יהוה צבאות: פ נשבע יהוה
 29 צבאות לאמר אם-לא פאשר דמיתי פן היתה וכאשר
 30 כי-יעצתי היא תקום: לשבר אשור פארצי ועל-הרי אבוכנו
 31 וסר מעליהם עלו וסבלו מעל שכמו יסור: זאת העצה
 32 היעצה על-פל-הארץ וזאת היד הנטויה על-פל-הגוים:

כִּי־יְהִיָּה זְבָאוֹת יַעַץ וּמִי יִפֹּר וַיְדוּ הַנְּטוּיָהּ וּמִי יִשְׁכְּנֶנָּה: ס 27
 בְּשַׁנְת־מֹות הַמַּלְאָךְ אֲחֹז הִיָּה הַמַּשָּׂא הַזֶּה: אֶל־תִּשְׁמְחִי 28
 סְלִשְׁת פְּלָה פִי נִשְׁפֹּר טָבַט מִפֶּה פִּי־מִשְׁרֵשׁ נָחַשׁ יִצָּא צָסַע 29
 וּפְרִיז שָׂרָף מְעוֹסָף: וְרַעוּ בְכוֹרֵי דַלִּים וְאֲבוֹנוֹים לְבַטַח ל
 יִרְבְּצוּ וְהַמְתִּי בְרַעַב שָׂרִשָׁף וּשְׂאֲרֵיתָהּ צֶהֱרַג: הִילִילִי שְׂעַר 31
 זַעֲק־לִיר נְמוֹג סְלִשְׁת פְּלָה פִי מִצָּסוֹן עָשׂוֹן פֶּא נְאִין בּוֹדֵד
 בְּמוֹעֲדָיו: וּמִה־יַעֲנֶה מְלֹא־כִי־גֹי פִי יְהִיָּה יִפֹּד צִיּוֹן וּבָהּ 32
 יַחֲסוּ עֲנִי עֲמוֹ: ס 7

טו 15

מַשָּׂא מוֹאֵב פִּי בְלִיל שְׂדֵד עַר מוֹאֵב נְדָמָה פִּי בְלִיל שְׂדֵד א
 קִיר־מוֹאֵב נְדָמָה: עָלָה הַבַּיִת ״וְדִיכֹן״ הַבְּמֹות לְכִבִּי עַל־נְבוֹ 2
 וְעַל מִידְבָּא מוֹאֵב יוֹלִיל בְּכַל־רֵאשִׁי קַרְחָה כַל־זֶקֶן גְּרוֹעָה: 3
 בְּהוֹצֵתִיו חֲגָרוֹ שֶׁק עַל גְּבוּתֶיהָ וּבְרַחֲבֶתֶיהָ פְּלָה יוֹלִיל יִרְד 3
 בְּכִבִּי: וְהִזְעַק חֲשׁוֹן וְאֶל־עָלָה עַד־יַהֲזִיק נִשְׁמַע קוֹלָם עַל־פֶּן 4
 חֲלָצִי מוֹאֵב יִרְעוּ נִפְשׁוֹ יִרְעָה לוֹ: לְבִי לְמוֹאֵב יִזְעַק 5
 בְּרִיחָה עַד־צַעַר עֲגַלְת שְׁלִשִׁיהָ פִי: מַעֲלָה הַלְלוּתִית בְּכִבִּי
 יַעֲלֶה־בּוֹ פִי חֲרָה חֲרוֹנִים זַעֲקַת־שֹׁכֵר יַעֲרֹו: פִּי־מִי נְמָרִים 6
 מִשְׁמֹות יְהִי פִי־יִבֹשׁ חֲצִיר פְּלָה דָשָׁא יִרַק לֹא הִיָּה: עַל־פֶּן 7
 יִתְרָה עָשָׂה וּפְקֻדָתָם עַל נַחַל הָעַרְבִים יִשְׁאוּם: פִּי־הַקִּיסוֹת 8
 הַזְעַקָה אֶת־גְּבוּל מוֹאֵב עַד־אֲגָלִים יִלְלָתָהּ וּבְאֵר אֵילִים
 לְלָתָהּ: פִּי מִי דִימוֹן מְלֹאוֹ דָם פִּי־אֲשִׁית עַל־דִּימוֹן נוֹסְפוֹת 9
 לְפַלְיִטַת מוֹאֵב אַרְיָה וּלְשֵׂאֲרֵית אֲדָמָה:

יו 16

שְׁלַח־יִכָּר מִשְׁל־אַרְצָן מִסְלַע מִדְבָּרָה אֶל־הָר בַּת־צִיּוֹן: א
 וְהִיָּה כְעוֹס־נֹדֵד קֹן מִשְׁלַח תְּהִיָּינָה בְּנוֹת מוֹאֵב מִעַבְרוֹת 2
 לְאַרְנוֹן: הַבִּיאֹ עָזָה עֲשֵׂי סְלִילָה שִׁיתִי כְּפִיל צְלָה בְּתוֹךְ 3
 צְהָרִים סְתָרִי נְדָחִים נוֹדֵד אֶל־הַגְּלִי: יִגִּירוּ בָהּ נְדָחֵי מוֹאֵב 4
 הַוִּי־סִתָּר לָמוֹ מִפְּנֵי שְׂדֵד פִּי־אֲפַס הַיַּמֶּן פְּלָה שְׂדֵד תַּמוֹ
 יִמַּס מִן־הָאַרְצָן: ס וְהוֹכֵן בְּחֶסֶד פִּסָּא וַיִּשָּׁב עָלָיו בְּאַמְתָּח
 בְּאֶהֱל דְּוֹד שִׁפְט וְדָרַשׁ מִשְׁפָּט וּמְהָר צָדֵק: שְׁמַעְנֵנו גְּאוּן־ 6

v. 27. קמץ בטרחא v. 3. פלו קרי v. 5. קמץ בזקף v. 3. הביאי ק' עשה ק' ib.

7 מִזֹּאב גַּם מֵאֵד גְּאֹרְתוֹ וּגְאוֹנוֹ וְעִבְרָתוֹ לֹא-כֵן בְּדִיו: לְכֹן
 וַיִּלְלֵם מִזֹּאב לְמוֹאֵב בְּלֵילָה וַיִּלְלֵם לְאַשִּׁישִׁי קִיר-חֲרָשֶׁת תְּהַגֵּי
 8 אֵה נְכֹאִים: פִּי שְׂדֵמוֹת חֲשָׁבוֹן אִמְלֵל גִּסְוֹן שְׂבָמָה בְּעֲלֵי
 גֹיִם הִלְמֹ שְׁרוּקֶיהָ עַד-יַעַר נָגְעוּ תִעֲוּ מִדְּבַר שְׁלֹחַתֶיהָ
 9 נִשְׁשׂוּ עָבְרוּ יָם: עַל-פִּן אֲבָלָה בְּכִי יַעַר גִּסְוֹן שְׂבָמָה
 אֲרִיָּה הִמְעִתִי חֲשָׁבוֹן וְאַלְעָלָה פִּי עַל-קִיֻצָּה וְעַל-קִצְיָה
 י הִיגֵד נִסְל: וְנֹאסֶת שְׂמָחָה וְגִיל מִן-הַפְּרִמָּל וּבְכַרְמִים לֹא
 יִרְנֹן לֹא יִרְעַע יִין בִּיקְבִים לֹא-יִדְרֹה הַיְהִרָה הִיגֵד הַשְּׂפָתִי:
 11 עַל-פִּן מְעִי לְמוֹאֵב בְּכֹדֹר יִהְמוּ וְקַרְפֵי לְקִיר חֲרָשׁ: וְהִיָּה
 12 כִּי-נִרְאָה פִּי-נִלְאָה מִזֹּאב עַל-הַבְּמָה וּבָא אֶל-מִקְדָּשׁוֹ
 13 לְהִתְפַּלֵּל וְלֹא יִוָּכַל: ׀ זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל-
 14 מִזֹּאב מֵאֲזו: וְעַתָּה דִּבֶּר יְהוָה לְאַמֵּר בְּשִׁלְשׁ שָׁנִים בְּשָׁנֵי
 שְׁלִיר וְנִקְלָה כְּבוֹד מִזֹּאב בְּכֹל הַהֲמוֹן הָרַב וְשֹׁאֵר מְעַט
 מִזֶּעַר לֹא כְּבִיר: ׀

17 יו

א מִשָּׂא דַמְשֶׁק הִנֵּה דַמְשֶׁק מִיֹּסֵר מִלִּיר וְהִיָּתָה מְעִי מִסְּלָה:
 2 עֲזֹבוֹת עָרֵי עַרְעַר לְעִדְרִים תִּהְיֶינָה וְרִכְצוּ וְאִין מִחְרִיד: ׀
 3 וְנִשְׁבַּת מִבְּצֹר מֵאַשְׁרִים וּמִמְלָכָה מִדַּמְשֶׁק וְשֹׁאֵר אָרֶם פֶּלְשָׁד
 4 בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ נֹאֵם יְהוָה צְבָאוֹת: ׀ וְהִיָּה בַיּוֹם
 ה הַהוּא יִהְיֶה פְּכוּד יַעֲקֹב וּמִשְׁמֵן בְּשָׂרוֹ יִרְזֶה: וְהִיָּה פֶּאֶסֶף
 קִצְיֵר קָמָה וְזִרְעוֹ שְׂבָלִים יִקְצֹר וְהִיָּה כְּמִלְקֶט שְׂבָלִים
 6 בְּעֵמֶק רְפָאִים: וְנִשְׁאַר-בּוֹ עֲלָלוֹת פְּנִקֶת זִית שָׁנִים שְׁלֹשָׁה
 בְּרִנְרִים בְּרֹאשׁ אֲמִיר אַרְבַּעַת חֲמִשָּׁה בְּסַעֲפֵיהָ פֹרִיָה נֹאֵם
 7 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: בַּיּוֹם הַהוּא יִשְׁעָה הָאָדָם עַל-עֲשָׂהוּ
 8 וְעֵינָיו אֶל-קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל תִּרְאֶינָה: וְלֹא יִשְׁעָה אֶל-הַמְּזֻבְּחוֹת
 מְעֲשֵׂה יָדָיו וְאֲשֶׁר עָשׂוּ אֲצַבְעֵתָיו לֹא יִרְאָה וְהָאֲשֵׁרִים
 9 וְהַחֲמֻנִים: בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה עָרֵי מְעוֹזוֹ בְּעֲזֹבֶת הַחֹרֶשׁ
 וְהָאֲמִיר אֲשֶׁר עָזְבוּ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִיָּתָה שְׂמָמָה:
 י פִּי שְׂבַחָתָ אֱלֹהֵי יִשְׁעָה וְצִוֵּר מְעֵדָה לֹא זְכָרָתָ עַל-פִּן תִּשְׁעִי
 11 נִטְעִי נְעַמְלִים וְזָמַרְתָּ זָר תִּזְרַעְנִי: בַּיּוֹם נִטְעָה תִּשְׁבְּנִשְׁגִי

פחה בס"פ v. 10. מלעיל v. 9. et ib. דגש אחר שורק. v. 8. בלו קרי v. 7.
 דגש אחר שורק. v. 9. חצי הנביאים בססוקים v. 3.

וּבַבֶּקֶר זָרַעְךָ תִּסְרִיחֵי נֹד קֶצִיר בְּיוֹם נַחֲלָה וּכְאֹב אָנוּשׁ: ס
 הוּי הַמּוֹן עַמִּים רַבִּים בְּהַמּוֹת יַמִּים יַהֲמִיּוֹן וּשְׂאוֹן 12
 לְאֲמִים כְּשְׂאוֹן מַיִם בְּבִירִים וּשְׂאוֹן: לְאֲמִים כְּשְׂאוֹן מַיִם 13
 רַבִּים וּשְׂאוֹן וְגַעַר בּוֹ וְנָס מִמֶּרְחֵק וְרִחַף סַמֵּץ הַרִים לְסַנֵּי-
 רִיחַ וּכְבַלְבָּל לְסַנֵּי סוּסָה: לָעֵת עָרַב וְהִנֵּה בַקְלָה בְּטָרֶם 14
 בֶּקֶר אֵינְפּוּ זֶה תִּלְקַח שׁוֹסֵינוּ וְגִזְרֵל לְבַזְזִינוּ: ס

יח 18

הוּי אֶרֶץ צְלָצֶל כְּנַפְסִים אֲשֶׁר מֵעַבְר לְנַהֲרֵי-קֹיֵשׁ: הַשְּׁלַח 2
 בָּיָם צִירִים וּבְכָל־י גַּמָּא עַל-סַנֵּי-מַיִם לָבוֹ. מְלֹאכִים קָפִים
 אֶל-צוּי מִמֶּשֶׁה וּמִוֶּרֶט אֶל-עַם נוֹרָא מִן-הוּא וְהַלְאָה גְּזִי
 קֶרְקוֹ וּמְבוֹסָה אֲשֶׁר-בְּצֹאוֹ נְהָרִים אֶרֶץ: כָּל-יִשְׁבְּי תִבְל 3
 וְשִׁכְנֵי אֶרֶץ כְּנַשְׂא־נָס הַרִים תִּרְאֵוּ וּכְתַקַּע שׁוֹפֵר תִּשְׁמְעוּ:
 ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲשַׁקּוּסָה וְאֶבְיִטָה בְּמִכּוֹנֵי 4
 כְּחַם צֹה עַל־יָאוֹר כְּעַב טַל בְּחַם קֶצִיר: כִּי-לְסַנֵּי קֶצִירָה
 כְּחַם-פָּרַח וּכְסֹר גַּמֵּל יִהְיֶה נֶצֶה וְכִרַת הַזְּלוּלִים בְּמִזְמוֹת
 וְאֶת-הַנְּטִישׁוֹת הַסִּיר הַתּוֹ: וְיַעֲזוּבֵוּ יַחְדָּו לְעֵיט הַרִים 6
 וּלְבַהֲמַת הָאֶרֶץ וְקַץ עָלְיוֹ הַעֵיט וְכָל-בְּהֵמַת הָאֶרֶץ עָלְיוֹ
 תִּחַרְף: בְּעֵת הַהִיא יוּבַל-שֵׁי לִיהוָה צְבָאוֹת עִם מִמֶּשֶׁה 7
 וּמִוֶּרֶט וּמַעַם נוֹרָא מִן-הוּא וְהַלְאָה גְּזִי. קֶרְקוֹ וּמְבוֹסָה
 אֲשֶׁר בְּצֹאוֹ נְהָרִים אֶרֶץ אֶל-מְקוֹם שְׁסִי-הוּא צְבָאוֹת
 הַר-צִיּוֹן: ס

יט 19

מִשָּׂא מִצְרַיִם הִנֵּה יִהְיֶה רֹכֵב עַל-עַב כָּל יִבְא מִצְרַיִם וְקֵוִי א
 אֱלִילֵי מִצְרַיִם מִסְּנִיּוֹ וּלְכַב מִצְרַיִם יִמַס בְּקֶרְבּוֹ: וְסַכְסַכְתֵּי 2
 מִצְרַיִם בְּמִצְרַיִם וְנִלְחַמּוּ אִישׁ בְּאֶחָיו וְאִישׁ בְּרֵעֵהוּ עִיר
 בְּעִיר מִמְּלָכָה בְּמִמְּלָכָה: וְנִבְקָה רֵיחַ-מִצְרַיִם בְּקֶרְבּוֹ 3
 וְעִצְחוֹ אֲבַלַע וְחָרְשׁוֹ אֶל-הָאֱלִילִים וְאֶל-תַּאֲשִׁיִּים וְאֶל-הָאֲבוֹת
 וְאֶל-הַיְדֻעָנִים: וְסִפְרֵתִי אֶת-מִצְרַיִם בְּיַד אֲדָנִים קִשָּׁה וּמְלָךְ 4
 עַל יִמְשַׁלְּכֶם נֶאֱמַר הָאֲדוֹן יִהְיֶה צְבָאוֹת: וְנִשְׁתַּחֲוִי מַיִם מִהַיָּם ח
 וְנִהַר יִחַרֵב וּיִקְבֵשׁ: וְהָאֲזִנִּיחוֹ נְהָרוֹת דָּלְלוֹ וְהָרְבוּ יִאֲרֵי 6
 מִצְוֹר קִנְהָ וְסוּף קַמְלוֹ: עָרוֹת עַל-יָאוֹר עַל-פִּי יָאוֹר וְכָל 7

מתבס"ב ib. ה' רפת v. 5. יחירי ו' v. 4.

8 מִזְרַע יְאוּר יִבְשׁ נִדְחַף וְאֵינְנוּ: וְאִטְוּ הַדְּיָגִים וְאֶבְלוּ כָל־
 מִשְׁלֵיכִי בְיְאוּר חֲפָה וּסְרִשֵׁי מִכְמֹרֹת עַל־סְנֵי־מַיִם אֲמַלְלוּ:
 9 וּבָשׂוּ עֲבָדֵי סִשְׁתָּיִם (וְאֲרָגִים חוֹרֵי) וְהָיוּ שְׂתִיתֵיהָ
 11 מִדְּכָאִים כָּל־עַשֵׂי שֹׁכֵר אֲנִי־נִפְשׁ: אֶךְ־אוֹלִים שְׂרֵי צֶעַן
 חֲכָמִי יַעֲצֵי פִרְעָה עֲצָה נִבְעָרָה אִיךָ הָאֲמַרְוּ אֶל־פִּרְעָה
 12 בְּדַחֲכָמִים אֲנִי בְּרַמְלֵכֵי־קַדָּם: אִיִּם אִסְוֵא חֲכָמְיָהּ וַיִּגְדֹּד
 13 נָא לָךְ וְדַעַו מֵהַיַּעֲץ יִהְיֶה צְבָאוֹת עַל־מִצְרַיִם: נוֹאֲלוּ
 שְׂרֵי צֶעַן נִשְׂאוּ שְׂרֵי לָהּ הִתְעִו אֶת־מִצְרַיִם פִּנְתַּת שִׁבְטֵיהָ:
 14 יִהְיֶה מִסָּה בְּקַרְבָּתָה רֵוַח עוֹעִים וְהִתְעִו אֶת־מִצְרַיִם בְּכָל־
 15 מַעֲשֵׂהוּ כִּהִתְעִוֹת שֹׁכֹר בְּקִיאוֹ: וְלֹא־יִהְיֶה לְמִצְרַיִם מַעֲשֵׂה
 16 אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה רֹאשׁ וְזָנַב כִּפְתָּה וְאֲמֹנוֹ: ׀ בְּיָוִם הַהוּא
 יִהְיֶה מִצְרַיִם כְּפִשִׁים וְחֲרָדִי וּסְחָדִי מִפְּנֵי הַנִּוּסַת יַד־יְהוָה
 17 צְבָאוֹת אֲשֶׁר־הוּא מִנִּיף עֲלֵיו: יְהִי־תָה אֲדַמְלֹת יִהְיֶה
 לְמִצְרַיִם לְחֶגְלָא כֹּל־אֲשֶׁר יִזְכִּיר אֶתְּהָ אֵלָיו יִסְחָד מִפְּנֵי עֲצַת
 18 יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר־הוּא יוֹעֵץ עֲלָיו: ׀ בְּיָוִם הַהוּא יִהְיֶה
 חֲמֵשׁ עָרִים בְּאַרְץ מִצְרַיִם מְדַבְּרוֹת שִׁפְתַּת כְּנָעַן וְנִשְׁבָּעוֹת
 19 לִיהוָה צְבָאוֹת עִיר הַהִרְסִי יֹאמֵר לְאַחַת: ׀ בְּיָוִם הַהוּא
 יִהְיֶה מִזְבַּח לִיהוָה בְּתוֹךְ אֶרֶץ מִצְרַיִם וּמִצְבָּה אֶצֶל־גְּבוּלָהּ
 כ לִיהוָה: וְהָיָה לְאוֹת וּלְעֵד לִיהוָה צְבָאוֹת בְּאַרְץ מִצְרַיִם
 כִּי־יִצְעֲקוּ אֶל־יְהוָה מִפְּנֵי לְחָצִים וַיִּשְׁלַח לָהֶם מוֹשִׁיעַ וְרַב
 21 וְהִצִּילָם: וְנוֹדַע יִהְיֶה לְמִצְרַיִם וַיִּדְעוּ מִצְרַיִם אֶת־יְהוָה
 בְּיָוִם הַהוּא וְעָבְדוּ זָבַח וּמִנְחָה וְנִדְרוֹ־נֶדֶר לִיהוָה וְשִׁלְמוֹ:
 22 וְנִבְנָה יְהוָה אֶת־מִצְרַיִם נֶלֶף וְרִפּוּא וְשָׁבוּ עַד־יְהוָה וְנִשְׁעֵר
 23 לָהֶם וְרִפְּאָם: בְּיָוִם הַהוּא תִּהְיֶה מִסְּלָה מִמִּצְרַיִם אֲשִׁירָה
 וְכָא אֲשִׁיר בְּמִצְרַיִם וּמִצְרַיִם בְּאֲשִׁיר וְעָבְדוּ מִצְרַיִם אֶת־
 24 אֲשִׁיר: ׀ בְּיָוִם הַהוּא יִהְיֶה יִשְׂרָאֵל שְׁלֵשִׁית לְמִצְרַיִם
 כו וְלֹא־אֲשִׁיר בְּרִכָּה בְּקֶרֶב הָאָרֶץ: אֲשֶׁר בְּרִכּוֹ יִהְיֶה צְבָאוֹת
 לְאֹמֵר בְּרִיךְ עַמִּי מִצְרַיִם וּמַעֲשֵׂה יְדֵי אֲשִׁיר וְתִגְלַתִּי
 יִשְׂרָאֵל: ׀

כ 20

א בְּשָׁנֹת כָּא תִרְחֹן אֲשֶׁלֹּדָה בְּשִׁלְחַת אֲתוֹ סְרַגּוֹן מֶלֶךְ אֲשִׁיר
 2 גִּילְחָם בְּאֲשֶׁדוֹד גִּילְכַּדְיָה: בְּעֵת הַהִיא דִּבֵּר יְהוָה בְּיַד

יִשְׁעִיהוּ כְּוֶאֱמוּן לְאִמֵּר לֵךְ וּפְתַחְתָּ הַפֶּתַח מֵעַל מַחְזִיקָה
 וְנִשְׁלַחַתְּ תַחֲלִץ מֵעַל רִגְלֶךָ וַיַּעַשׂ כֵּן הִלָּךְ עָרוֹם וַיִּחַף: ס
 וַיֹּאמֶר יְהוָה פֶּאֶשֶׁר הִלָּךְ עֲבָדֵי יִשְׁעִיהוּ עָרוֹם וַיִּחַף: 3
 שָׁלַשׁ שָׁנִים אֹת וּמוֹפֶת עַל-מִצְרַיִם וְעַל-כּוּשׁ: כֵּן יִבְרָא
 מֶלֶךְ-אֱשׂוּר אֶת-שְׂבִי מִצְרַיִם וְאֶת-בָּלוֹת כּוּשׁ וְנָעֲרִים וְזִקְנִים
 עָרוֹם וַיִּחַף וַחֲשׂוּפֵי שֵׁת עָרוֹת מִצְרַיִם: וְחַתּוּ וּבָשׂוּ מִכּוּשׁ
 מִכּוּשׁ וּמִן-מִצְרַיִם תִּפְאֲרֶתָם: וְאָמַר יֵשֶׁב הָאִי הַזֶּה בַּיּוֹם
 הַהוּא הִנֵּה-כֹה מִכּוּשׁ אֱשׂוּר נִסְנוּ שָׁם לְעִזְרָה לְהַנְצִיל מִסָּנִי
 מֶלֶךְ אֱשׂוּר וְאִידָה נִמְלֵט אֲנַחְנוּ: ס

כא 21

מִשָּׂא מַדְבְּרִים פְּסוּפוֹת פְּנֹנֵב לְחִלּוֹף מִמִּדְבַּר פָּא מִאֲרָץ א
 כּוּרָאָה: חֲזוֹת קִשָּׁה הַגְּדֹלֵי הַבּוֹבֵב | בּוֹבֵל וְהַשּׁוֹדֵד | שׁוֹדֵד 2
 עָלַי יֵעָלֶם צִירֵי מְדֵי כָל-אֲנַחְתָּה הַשְּׁפִתֵי * עַל-כֵּן מִלְאוּ 3
 מַתְנֵי חֲלָחֵלָה צִירִים אֲחֻזֹּנֵי כְּצִירֵי יוֹלָדָה נִעְנִיתִי מִשְׂמַע
 נִבְהַלְתִּי מִרְאוֹת: תַּעֲזֶה לְבָבִי פִלְצוֹת כְּצַתְתָּנִי אֵת נִשְׁפָּה 4
 חֲשִׁלִּי שָׁם לִי לְחַרְדָּהָ עָרָה הַשְּׁלֵתָן צָפָה הַצָּפִית אֲכֹל 5
 שִׁתָּה קִימוּ הַפְּרִים מִשְׁחֹ מִגֵּן: פ כִּי כֹה אָמַר אֱלֹהֵי אֲדֹנָי 6
 לֵךְ הַעֲמֵד הַמְצַפֶּה אֲשֶׁר יִרְאֶה יָבִיד: וְרָאָה רִכָּב צֶמֶד 7
 פְּרָשִׁים רִכָּב חֲמֹר רִכָּב וְהַקְּשִׁיב קָשָׁב רִכָּב קָשָׁב:
 וַיִּקְרָא אֲרִיָּה עַל-מִצְפָּה | אֲדֹנָי אֲנֹכִי עֲמַד תָּמִיד יוֹמָם וְעַל- 8
 מִשְׁמַרְתֵּי אֲנֹכִי נֶצֶב כָּל-הַלִּילוֹת: וְהַנְּהַחָה כָּא רִכָּב אִישׁ 9
 צֶמֶד פְּרָשִׁים וַיַּעַן וַיֹּאמֶר נִשְׁלָה נִשְׁלָה בָּבֶל וְכָל-סִסְלֵי
 אֱלֹהֵיהָ שֹׁבֵר לְאֲרָץ: מִדְּשֵׁתֵי יַבֵּן-בְּרֵנִי אֲשֶׁר שִׁמְעֵתִי מֵאֵת י
 יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַגְּדוֹתֵי לָכֶם: ס מִשָּׂא הַיּוֹמָה 11
 אֱלֹהֵי קִרְיָ מִשְׁעִיר שֹׁמֵר מֵה-פְּלוֹלָה שֹׁמֵר מֵה-מְלִיל: אָמַר 12
 שֹׁמֵר אֲתָא כְּגֹר וּבִס-לִילוֹה אִם-תִּבְעִיוּן בְּעִיר שָׁבוּ אֲתִיו: פ
 מִשָּׂא בְּעָרָב בֵּיעַר בְּעָרָב תְּלִינוּ אֲרָחוֹת דְּדָנִים: לְקִרְיָת 13
 צֶמָא הַתִּיו מַיִם וְשְׂבִי אֲרָץ תִּימָא כְּלָחֲמוּ קִדְמוּ כִד: 14
 כִּי-מִסָּנִי חֲרָבוֹת נִדְדוּ מִסָּנִי | חֲרָב נְטוּשָׁה וּמִסָּנִי קָשַׁת 15
 דְּרוּכָה וּמִסָּנִי פְּכַד מְלַחְמָה: פ שֵׁי כֹה אָמַר אֲדֹנָי אֱלֹהֵי 16
 בְּעוֹד שָׁנָה פִּשְׁנֵי שִׁבִיר וְכָלָה כָּל-כְּבוֹד קִדְר: וְשֹׁאֵר מִסְפָּר- 17

Elm

פתח בס' פ' ib. ה' רפח v. 2. ס' בפתח v. 4.

קִשְׁתַּת גְּבוּרֵי בְנֵי-קֶדָר יִמְעֹטוּ פִּי יְהוָה אֱלֹהֵי-יִשְׂרָאֵל
דָּבָר: ס

כב 22

א מִשָּׂא גֵימָה חֲזִיוֹן מֵה-לֶךְ אֲפֹא קִיר-עֲלִיָּת כְּלֶךְ לַצְּבֹת:
 ב תִּשְׁאוֹת . מְלָאָה עִיר הַזְּמִינָה קָרִיָּה עֲלֵיָּה חֲלָלִיָּה לֹא
 ג חֲלָלֵי-חֶרֶב וְלֹא מִתֵּי מִלְחָמָה: פֶּל-קִצְיִנִיָּה כְּדָדִי יָחַד
 ד מִקְשֵׁת אֲסֹרוּ פֶּל-נִמְצְאִיָּה אֲסֹרוּ יַחְזִי מְרוֹחַק בְּרָחוּ: עֲלֶ-פֶן
 ה אִמְרָתִי שָׁעוּ מִפִּי אֲמַרְר בְּפִכִי אֶל-תִּאֲצִו לְנַחֲמֵנִי עַל-שֹׁד
 ו בַּת-עַמִּי: פִּי יוֹם מְהוֹמָה וּמְבוֹסָה וּמְבוֹכָה לְאֲדֹנָי יְהוָה
 ו צְבָאוֹת בְּגֵי חֲזִיוֹן מְקַרָּר קָר וְשׁוֹעַ אֶל-הֶהָר: וְעִלְמֹס נִשָּׂא
 ז אֲשֵׁפָה בְּרֶכֶב אָדָם פָּרָשִׁים וְקִיר עָרָה מָגֵן: וַיְהִי מִבְּחַר-
 ח עֲמֻקָּה מְלֵאוֹ רֶכֶב וְהַפָּרָשִׁים שֹׁת שִׁתּוֹ הַשְּׁעָרָה: וַיִּזַּל אֶת
 ט מִסְּקֵה יְהוּדָה וַתִּפְטַט בַּיּוֹם הַהוּא אֶל-נֶשֶׁק בַּיִת הַיַּעֲר: וְאֶת
 י בְּקִיעֵי עִיר-דָּד רְאִיתֶם פִּירְבּוֹ וַתִּקְפְּצוּ אֶת-מֵי הַבְּרֶכָה
 יא הַתַּחְתּוֹנָה: וְאֶת-בְּתֵי יְרוּשָׁלַם סִפְרֹתֶם וַתִּתְצוּ הַבְּתָיִם
 יב לְכַבֵּר הַחֹמָה: וּמִקְרָה וְעִשִׂיתֶם בֵּין הַחֹמֹתִים לְמֵי הַבְּרֶכָה
 יג הַיֹּשְׁנָה וְלֹא הַפְּטַתֶם אֶל-עֲשִׂיָּה וַיִּצְרָה מְרוֹחַק לֹא רְאִיתֶם:
 יד וַיִּקְרָא אֲדֹנָי יְהוָה צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא לְבָכִי וּלְמִסְפַּד
 טו וּלְקַרְחָה וּלְחַגֵּר שָׁק: וְהֵנָּה וְשָׁשׂוֹן וְשִׂמְחָה תִּרְגַּע . בְּקָר
 טז וְשִׁתֹּס צֵאֵן אֶכְל בָּשָׂר וְשִׁתּוֹת גֵּוֹן אֶכּוֹל וְשִׁתּוֹ פִּי מִחַר
 יז נְמוּת: וּנְגַלָּה בְּאֲזֵנֵי יְהוָה צְבָאוֹת אִם-יִכְפָּר הַקְּדוֹן הַזֶּה
 יח לָכֶם עַד-תִּמְתּוֹן אֲמַר אֲדֹנָי יְהוָה צְבָאוֹת: ס כֹּה אָמַר
 יט אֲדֹנָי יְהוָה צְבָאוֹת לֵה-בֹא אֶל-הַסֶּכֶן הַזֶּה עַל-שִׁבְנָא אֲשֶׁר
 כ עַל-הַבַּיִת: מֵה-לֶךְ פֹּה וּמִי-לֶךְ פֹּה פִּיר-תִּצְבֹּת לֶךְ פֹּה קָבַר
 כא חֲצָבֵי מְרוֹם קְבֹרוֹ חֲסָקִי בְּסַלַע מִשְׁפָּן לֹו: הֵנָּה יְהוָה
 כב מְטַלְטֵלֶךְ טַלְטֵלָה גָּבַר וְעֵטָה עָטָה: צְנוּף יִצְנַפֶּה צְנַפָּה
 כג כְּהִיר אֶל-אַרְצֵי רַחֲבַת יַדַּיִם שְׁמָה תָמוּת וְשָׁמָּה מִרְפְּבוֹת
 כד כְּבוֹדָה קָלוֹן בַּיִת אֲדֹנָי: וְהַדְּפִסִיָּה מִפְּצָבָה וּמִמְעֻמְדָּה
 כה הַדְּרֹסָה: וְהִיָּה בַיּוֹם הַהוּא וּקְרָאתִי לְעַבְדֵי לְאֱלֹהִים בְּךָ
 כו חֲלָקִיהוּ: וְהַלְבַּשְׁתִּיו בְּתַנְתָּהּ וְאִבְנֵתָהּ אֶחָז-לְפָנָי וּמִמְשַׁלְתָּהּ
 כז אֶתֶן בְּיָדוֹ וְהִיָּה לְאֵב לְיוֹשֵׁב יְרוּשָׁלַם וּלְבַיִת יְהוּדָה:

קמץ בטרחא v. 14.

ונתתי מפתח בית־דוד על־שכמו ופתח ואין סגור וסגר
 ואין פתח: ותקעתיו יתד במקום נאמן והיה לכסא כבוד
 לבית אביו: ותלו עליו כל כבוד בית־אביו הצאצאים
 והצפעות כל פלי תקטן מפלי האגלות ועד פל־פלי
 הנבבלים: ביום ההוא נאם יהוה צבאות המוש היתד
 התקועה במקום נאמן ונגדעה ונסלה ונכרת המשא אשר
 עליה פי יהוה דבר: פ

כג 23

משא צר הילילו אננות הרשיש פי־שגד מבית מבוא
 מארץ פתים נגלה־למו: דמו ושבי אי סחר צידון עבר ים
 מלאוה: ובמים רבים זרע שחר קציר יאור תבואתה ותהי
 סחר גוים: בושי צידון פי־אמר ים מעוז הים לאמר לא־
 חלתי ולא־יגדתי ולא גדלתי בחורים רוממתי בתולות:
 באשר־שמע למצרים יחילו פשמע צר: עברו תרשישה
 הילילו ושבי אי: הזאת לכם עליזה מימי־קדם קדמתה
 ובליה רגליה מרחוק לגור: מי יעץ זאת על־צר המעטירה
 אשר סחריה שרים פנעניה נכבדי־ארץ: יהוה צבאות
 יציה לחלל גאון פל־צכי להקל פל־נכבדי־ארץ: עברי
 ארצה פואר בת־תרשיש אין מזח עוד: ידו נטה עליהם
 הרגיו ממלכות יהוה אל־פנען לשמד מעזניה: ויאמר
 לא־תוסיפי עוד לעלוז המעשקה בתולת בת־צידון פתיים
 קומי עברי גם־שם לא־ינח לה: הן ארץ פשדים זה
 העם לא היה אשר יסדה לציים הקימו בחיניו עוררו
 ארמנותיה שמה למסלה: הילילו אננות תרשיש פי־שגד
 מעזבן: פ והיה ביום ההוא ונשפחת צר שבעים שנה
 פימי מלה אחד מקץ שבעים שנה יהיה לצר פשירת
 הזונה: קחי כפור ספי עיר זונה נשפחה היטיבי נון הרבי־
 שיר למצן תזכרי: והיה מקץ שבעים שנה יסקד יהוה
 את־צר ושבה לאתננה וזנתה את־פל־ממלכות הארץ
 על־פני האדמה: והיה סחרה ואתננה קדש ליהוה לא

ה רפה. 17. v. בחנינו ק' 13. v. פתים ק' 12. v.

יֵאָצֵר וְלֹא יִחְסַן כִּי לַיָּשָׁבִים לִפְנֵי יְהוָה יִהְיֶה סִחָרָה
לְאֵלֶּל לְשָׂעָה וְלִמְבֹטָה עֲתִיק: פ

כ"ד 24

א הִנֵּה יְהוָה בּוֹקֵק הָאָרֶץ וּבֹלְקָהּ וְעֹגָה פְּלִיָּה וְהִסִּיץ וַיִּשְׁבִּיָּהּ:
 2 וְהִנֵּה כַעַם פִּכְחֹן כַּעֲבָד כְּאֵלֹהֵי כַּשְׂפָחָה פְּגַבְרָתָהּ פְּקוּנָהּ
 3 כְּמוֹכָר כְּפַמְלוּהָ פְּלוּהָ כְּנֹשֶׂא פְּאִשָּׁר נִשְׂא בּוֹ: הַבּוֹק וְהַבּוֹק
 4 הָאָרֶץ וְהַבּוֹז וְהַבּוֹז כִּי יִהְיֶה דְבַר אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה: אֲכַלֶּה
 נְבִלָה הָאָרֶץ אֲמַלְכָה נְבִלָה תִּבְלֵ אֲמַלְכוּ מְרוֹם עַם־הָאָרֶץ:
 ח וְהָאָרֶץ חֹנְסָה תַחַת וַיִּשְׁבִּיָּהּ כִּי־עָבְרוּ תוֹרַת תְּלַסּוּ חֹק
 6 הַסּוּר בְּרִית עוֹלָם: עַל־כֵּן אֵלֶּה אֲכַלֶּה אֶרֶץ וַיִּשְׁמֹו וַיִּשְׁבִּי
 7 בָּהּ עַל־כֵּן חָרוּ וַיִּשְׁבִּי אֶרֶץ וַיִּנְשָׂא אֲנֹשׁ מִזְעַר: אֲבָל
 8 תִּירוֹשׁ אֲמַלְכָה־גֶשֶׁן נֶאֱנַחוּ כַּל־שְׂמֵחֵי־לֵב: שָׁבַת מְשׁוֹשׁ
 9 הַפִּים חֹדֶל שְׂאוֹן עֲלִיזִים שָׁבַת מְשׁוֹשׁ כְּפֹר: כִּשְׂרִי לֹא
 י וַיִּשְׁתַּוְּיִן יַמֵּר שֹׁכֵר לִשְׁתִּיּוֹ: וַיִּשְׁבִּרָה קְרִיַת־תְּהוֹ סִגְר כַּל־
 11 בֵּית מְבוֹא: צִוְחָה עַל־תֵּיּוֹן כְּחוֹצוֹת עֲרֻבָה כַּל־שְׂמֵחָה
 12 גְּלוּהָ מְשׁוֹשׁ הָאָרֶץ: נִשְׂאָר כְּעִיר שְׂמָה וּשְׂאִיָּה יִכַת־שְׁעָר:
 13 כִּי־יִלְכֶה יִהְיֶה כְּקֶרֶב הָאָרֶץ כְּתוֹךְ הַעַמִּים כְּנִקְחָת זֹת כְּעַלְלֹת
 14 אִסְפָּלָה כְּצִיר: הִמָּה יִשְׂאֵי קוֹלָם יִרְפוּ בְּגִאוֹן יְהוָה צְהִלּוּ
 טו מִיָּם: עַל־כֵּן בְּאָרִים כְּבָדוּ יְהוָה בְּאֵי הַיָּם שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי
 16 יִשְׂרָאֵל: פ ס מְכַנֵּת הָאָרֶץ זְמַרַת שְׂמַעְנֹו צְבִי לְצִדִּיק וְאָמַר
 17 רִזְיָלִי רִזְיָלִי אוֹי לִי כְּגִדִים כְּגִדוּ וּכְבֵד כְּוִגְדִים כְּגִדוּ: פֶּחַד
 18 וְסַחַת וְפַח עֲלֶיהָ יוֹשֵׁב הָאָרֶץ: וְהָיָה הַנֶּסֶם מִקּוֹל הַפֶּחַח
 יִפֹּל אֶל־הַפֶּחַח וְהַעוֹלָה מִתּוֹךְ הַפֶּחַח יִלְכַד בַּפֶּחַח כִּי־אֲרַבּוֹת
 19 מִמְרוֹם נִסְתָּחוּ וַיִּרְעַשׂוּ מוֹסְדֵי אֶרֶץ: רָעָה הַתְּרַעְעָה הָאָרֶץ
 כ סוּר הַתְּסוּבְּרָה אֶרֶץ מוֹט הַתְּמוֹטְטָה אֶרֶץ: נוֹעַ תְּנוֹעַ אֶרֶץ
 כַּשְׂפֹּר וְהַתְּנוֹדָה כְּפַמְלוּנָה וְכַבֵּד עֲלֶיהָ שְׂשֵׁלָה וְנִפְלָה
 21 וְלֹא־תִסִּיף קוֹם: ס וְהָיָה כִּי־וָיָם הֵהוּא יִפְקֹד יְהוָה עַל־צְבָא
 22 הַמְּרוֹם כְּמְרוֹם וְעַל־מַלְכֵי הָאֲדָמָה עַל־הָאֲדָמָה: וְאִסְפוּ
 אִסְפֹּא אִסִּיר עַל־בּוֹר וְסָגְרוּ עַל־מִסְגָּר וַיִּמְרַב יָמִים יִפְקְדוּ:
 23 וְחִסְרָה הַלְכָנָה וּבוֹשָׁה הַחֲמָה כִּי־מָלָהּ יְהוָה צְבָאוֹת כְּתַר
 צִיּוֹן וּבִירֵי־שָׁלֹם וְנִגַד זְקִנּוֹ כְּבוֹד: ס

Amor
hant
Trap

Amor 5

כה 25

יהוה אלֵהי אֱלֹהֵי אֲרוֹמָמָה אֹדְדָה שְׁמִי כִּי עֲשִׂיתָ פְּלֵאָא
 2 עֲצוֹת מְרִחֵק אֲמִינָה אָמֵן: כִּי שְׁמָתָ מֵעִיזֶיךָ לְגַל קְרִיָה
 3 בְּצִירָה לְמַפְלָה אֲרָמוֹן זָרִים מַעִיר לְעוֹלָם לֹא יִבְנֶנָּה: עַל־כֵּן
 4 יִכְבְּדוּךָ עִם־עִזֶיךָ קְרִיָת גֹּיִם עָרִיצִים יִירָאוּךָ: קְרִיָתֵיךָ מְעוֹז
 5 לְדָל מְעוֹז לְאֲכִיזוֹן בְּצָר־לוֹ מַחֲסֵה מְזָרֵם צַל מַחֲרָבֶיךָ רֵיחַ
 6 עָרִיצִים פְּזָרֵם קָוֶר: פִּתְרֵב בְּצִיּוֹן שְׁאוֹן זָרִים תִּכְבְּיֵעַ דְּרַבַּח
 7 בְּצַל עֵב זְמִיר עָרִיצִים יַעֲנֶנָּה וְעֲשֵׂה יְהוָה צְבָאוֹת
 8 לְכָל־הָעַמִּים בְּהַר הַהָה מִשְׁתַּה שְׁמָנִים מִשְׁתַּה שְׁמָרִים
 9 שְׁמָנִים מִמַּחִים שְׁמָרִים מְזַקְקִים: וּבְלַע בְּהַר הַהָה פְּנֵי־
 10 הַלֹּט וְהַלֹּט עַל־פְּלֵה־עַמִּים וְהַמְּסַכָּה וְהַנְּסִיכָה עַל־כָּל־
 11 הַגֹּיִם: (בְּלַע הַפְּנִית לְנֶצַח) וּמַחֲזֵה אֲדֹנָי יְהוָה דְּמַעַה מַעַל
 12 כְּל־פְּנִים וְחָרַפְתָּ עִמּוֹ יִסִּיר מַעַל כָּל־הָאָרֶץ כִּי יְהוָה דִּבְרָ: ס
 וְאָמַר בְּיָוִם הַהוּא הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה קָנִינוּ לֹו וְיִוִּשְׁיֵעֵנוּ
 זֶה יְהוָה קָנִינוּ לֹו נְגִילָה וְנִשְׁמַחַתָּה בִּישׁוּעָתוֹ: פִּי־תִנְחִי
 וְדִי־הוּא בְּהַר הַהָה וְנִדְוֹשׁ מִזֶּאֱב תַּחֲתָיו כִּהֲדֹשׁ מִתְּבֹן בְּמִי
 מִדְּמִנָּה: וּפְרַשׁ יְדָיו בְּקִרְבּוֹ כְּאֲשֶׁר יִפְרַשׁ הַשַּׁחַת לְשַׁחֲוֹת
 12 וְהַשְּׁפִיל גְּאוֹתוֹ עִם אַרְבּוֹת יְדָיו: וּמִבְּצָר מִשְׁגָּב חֲמִלְתִּיךָ
 הַשָּׁח הַשְּׁפִיל הַנִּיַּע לְאָרֶץ עַד־עַפְרָ: פ

כו 26

בְּיָוִם הַהוּא יִוִּשֶׁר הַשָּׁיִר־נִוְהַת בְּאָרֶץ יְהוּדָה עִיר עַד־לְנוֹא
 2 וְשׁוּעָה יִשִּׁית חוֹמוֹת וְחָל: פִּתְחוּ שְׁעָרִים וְיָבֹא גִיר־צְדִיק
 3 שְׁמֵר אֲמָנִים: יִצַר סְמוּךְ תִּצַר שְׁלֹום וְשְׁלֹום כִּי בְהַ בְּטוּחַ:
 4 בְּטַחוּ בִיהוָה עַד־עַד בִּי (בִּינָה) יְהוָה צוּר עוֹלָמִים: כִּי הַשָּׁח
 5 יִשְׁבִי מְרוֹם קְרִיָה נִשְׁגָּבָה וְשְׁפִילָנָה (יִשְׁפִילָה) עַד־אָרֶץ
 6 יַיַעֲנָה עַד־עַפְרָ: תִּרְמַסְנָה רַגְלֵי רַגְלֵי עֵנִי פַעְמֵי דַלִּים:
 7 אֲרַח לְצְדִיק מִישָׁרִים (יִשְׁרָ) מַעְגָּל צְדִיק תִּפְלֵס: אִתָּ אֲרַח
 8 מִשְׁפָּטֶיךָ יְהוָה קָנִינוּךָ לְשִׁמְךָ וְלִזְכָּרְךָ תִּאֲוֹת־נַפְשׁ: נִשְׁשִׁי
 9 אִוִּיתְךָ בְּלִילָה אֶת־רוּחִי בְּקִרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךָ כִּי כְּאֲשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ
 10 לְאָרֶץ צְדָק לְמַדּוֹ וְשְׁבִי חָבֵל: יְחוּ רָשָׁע בְּלִלְמַד צְדָק בְּאָרֶץ
 11 לְכֹחוֹת יַעֲוֹל וּבְלִי־יִרְאוּהָ גְּאוֹת יְהוָה: ס יְהוָה רָמָה יְדָה

פחה באחנה v. 4. במו ק' v. 10.

בל-יחזיון יחזו ויבשו קנאת-עם את-אש צריה תאכלם:
 12 יהיה תשפת שלום לנו כי גם כל-מעשינו פעלת
 13 לנו: יהיה אלהינו בעלנו אדנים זולתה לבד-בה
 14 נזכיר שמה: מתים בל-יחזו רפאים בל-יקמו לכן פעלת
 15 ותשמידם ותאבד כל-זכר למו: יספה לגוי יהיה יספה
 16 לגוי נכבדת רחוקת כל-צוי-ארץ: ס יהיה בצר פעדתה
 17 צקון לחש מוסרה למו: כמו הרה תקריב ללדת תחיל
 18 תזעק בחבליה בן היינו מפניה יהיה: היינו חלנו (מן)
 ילדנו רוח ושועת בל-נעשה ארץ ובל-יפלו ישבי תבל:
 19 יחזו מתיה נבלתי יקומון הקיצו ורננו שכני עפר פי טל
 כ אורת טלה וארץ רפאים תפיל: ס לה עמי בא בחדליה
 21 וסגר דלתיה בעדה חבי כמעט-רגע עדי-יעברו-עם: פריה
 יהיה יצא ממקומו לפקד עון ישבה-ארץ עליו ונגלתה
 הארץ את-דמיה ולא-תכסה עוד על-הרוגיה: ס

27 כו Keil u. Delitzsch v. 6.

א ביום ההוא יפקד יהיה בחרפו הקשה והגדולה והחזקה
 על לוינתו נחש ברוח ועל לוינתו נחש עקלתון והרג את-
 2 התנין אשר בים: ס ביום ההוא פרס חמש ענף-לה:
 3 אני יהיה נצלה לרגעים אשקנה פן יפקד עליה לילה
 4 ויום אצננה: חמה אין לי מי יתנני שמיר שית במלחמה
 ח אפסעה בה אציתנה יחד: או יחזק במעוי יעשה שלום
 6 לי שלום יעשה-לי: הבאים ישרש יעקב יציץ וסרח
 7 ישראל ומלאו פני-תבל תנובה: ס הפמפת מפרו
 8 הפהו אם-פיהרג הרוגיו הרג: בסאסאה בשלחה תריבנה
 9 הגה ברוחו הקשה ביום קדים: לכן בזאת יכפר עון-יעקב
 וזה כל-פרי החר חטאתו בשומו: כל-אבני מזבח כאבני-גזר
 י מנפצות לא-יקמו אשרים וחמנים: פי עיר בצורה בוד
 נה משלח ונעזב פמדבר שם ירעה עגל ושם ירפץ וכלה
 11 סעפיה: פיבש קצירה תשברנה נשים באות מאירות
 אותה פי לא עם-בינות הוא על-כן לא-ירחמנו עשהו ויצרו

סמך בשרח v. 10. יחזר י' ib. יחזר ה' v. 20.

לֹא יִחַפְּפוּ: ס וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יִחַפְּטוּ יְהוָה מִשְׁפַּלְתֹּת
הַנִּהְיָה עַד-נַחַל מִצְרַיִם וְאַתֶּם תִּלְקַטְוּ לְאַחַד אֶחָד בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל: ס וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וְבָאוּ
הָאֲבָדִים בְּאֶרֶץ אַשּׁוּר וְהַנְּדָחִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְהִשְׁתַּחֲוּוּ
לַיהוָה בְּהַר הַקָּדֹשׁ בִּירוּשָׁלַם: ס

כח 28

הוּי עֲטַרְתֹּת גִּמּוּל שִׁפְרֵי אִפְרַיִם וְצִיץ נֹבֵל צְבִי תִסְאָרְתוּ א
אֲשֶׁר עַל-רֹאשׁ גִּיאֵ-שְׂמָנִים הַלְוִיִּי יוּן: הִנֵּה חֲזַק וְאַמְלֵךְ
לְאֹדְנֵי פְזֹרֶם בָּרָד שֶׁעַר קָטַב פְּזֹרֶם מִים פְּפִירִים שְׂטָפִים
הַנִּיחַ לְאֶרֶץ בֵּיד: בְּרַגְלִים תִּרְמָסְנָה עֲטַרְתֹּת גִּמּוּלֵי שִׁפְרֵי
אִפְרַיִם: וְהָיְתָה צִיצֵת נֹבֵל צְבִי תִסְאָרְתוּ אֲשֶׁר עַל-רֹאשׁ
גִּיאֵ שְׂמָנִים כְּכַפּוּרָה בְּטָרֶם לְיֵץ אֲשֶׁר יִרְאֶה הָרֹאֶה אוֹתָהּ
בַּעֲדֶיהָ בְּכַפּוּ וּבְלַעֲנָה: ס בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיֶּה יְהוָה צְבָאוֹת
לְעֲטַרְתֹּת צְבִי וּלְצִפּוּרֵי תִסְאָרָה לְשֹׁאֵר עִמּוֹ: וְלָרוּחַ מִשְׁפָּט
לְיוֹשֵׁב עַל-הַמִּשְׁפָּט וּלְגִבּוֹרָה מְשִׁיבֵי מַלְחָמָה שְׁעָרָה: וְגַם-
אֵלֶּה בַּיּוֹם וּבְשִׁכְרַת תִּעֲוֶה וְנִבְיָא שְׂגוּ בַשִּׁכָּר נִבְלָעוּ
מִן-הַיַּיִן תִּעֲוֶה מִן-הַשִּׁכָּר שְׂגוּ בְּרֹאֶה סָקוּ פְלִילִיָה: פִּי כָל-
שִׁלְחָנוֹת מִלְּאוּ קִיא צֹאֵה בְלֵי מְקוֹם: ס אֲתִמְלִי יוֹרָה
דַּעַה וְאַת־מִי יִבִּין שְׂמוּעָה גְמוּלֵי מַחְלָב עֵתִיקֵי מִשְׁדָּדִים:
פִּי צוּ לְצוּ צוּ לְצוּ קוּ לְקוּ קוּ לְקוּ זְעִיר שָׁם זְעִיר שָׁם: פִּי
בְּלַעֲנֵי שִׁפָּה וּבְלִשׁוֹן אַחֲרַת יִדְבַר אֲלֵהֶעָם הַזֶּה: אֲשֶׁר
אָמַר אֲלֵיהֶם זֹאת הַמְּנוּחָה הַנִּיחִי לְעִירָה וְזֹאת הַמְּרַצָּעָה וְלֹא
אָבּוּא שְׂמוּעָה: וְהָיָה לָהֶם דְּבַר-יְהוָה צוּ לְצוּ צוּ לְצוּ קוּ
לְקוּ קוּ לְקוּ זְעִיר שָׁם זְעִיר שָׁם לְמַעַן יִלְכוּ וְכַשְׁלִי אַחֲוֹר
וְנִשְׁפְּרוּ וְנוֹקְשׁוּ וְנִלְכְּדוּ: ס לָכֵן שְׂמַעוּ דְּבַר-יְהוָה אֲנֹשֵׁי
לְצוּן מִשְׁלֵי הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם: פִּי אֲמַרְתֶּם פְּרַחְנוּ
בְּרִית אֲתֵּם-מִוֹת וְעַם-שְׂאוֹל עֲשִׂינוּ חֲזֵה שִׁיט שׁוֹטֵף פִּי-עֵבֶר
לֹא יִבְאֲנוּ פִּי שְׂמָנוּ כִּזְב מִחֲסָנוּ וּבַשִּׁקָּר נִסְתַּרְנוּ: ס לָכֵן
פֶּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הַנְּנִי יִסַּד בְּצִיּוֹן אָבִן אָבִן בְּחֹן שִׁפָּת
יִקְרַת מוֹסֵד מוֹסֵד הַמֶּאֱמִיִן לֹא יִחַיֵּשׁ: וְשִׁמְתִי מִשְׁפָּט לְקוּ
וְצִדְקָה לְמִשְׁקַלְתֹּת וְיָגֵה בָרָד מִהֶסֶה כִּזְב וְסִתַּר מִים וְשִׁטְפוּ:

דגש אזור שורק v. 16. יעבר ק ib. שוטט ק v. 15. פתח באהנח v. 3.

18 וְכַסֵּר בְּרִיתְכֶם אֶת־מִנּוֹת וְחֻזִּיתְכֶם אֶת־שְׂאוֹל לֹא תִקֹּם שׁוֹט
 19 שְׁטוּףָהּ כִּי יַעֲבֹר וְהִייתֶם לוֹ לְמַרְמָס׃ מִדֵּי עָבְרוּ יִקַּח אֶתְכֶם
 כִּי־בִפְקָד בִּפְקָד יַעֲבֹר בַּיּוֹם וּבְלַיְלָה וְהָיָה רַק־זַנְעוּהָ הַבֵּין
 כ שְׁמוּעָה׃ כִּי־קָצֵר הַמַּצֵּעַ מִהַשְׁתַּרְעַע וְהַמְּסַכֶּה צָרָה כִּהַתְּכַנְּס׃
 21 כִּי כִהָר שְׂרָצִים יָקוּם יִהְיֶה כַעֲמַק בְּגִבְעוֹן יִרְגַּז לַעֲשׂוֹת
 22 מַעֲשָׂהוּ זָר מַעֲשָׂהוּ וְלַעֲבֹד עֲבָדָתוֹ נִכְרִיָּה עֲבָדָתוֹ׃ וְעַתָּה
 אֶל־תִּתְּלוּ צְרוּרֵי יְהוָה זְקוּ מוֹסְרֵיכֶם כִּי־כֻלָּה וְנִחְרָצָה שְׁמִיעָתִי
 23 מֵאֵת אֲדוֹנֵי יְהוָה צְבָאוֹת עַל־כָּל־הָאָרֶץ׃ פ הַאֲזִינוּ
 24 וְשִׁמְעוּ קוֹלִי הַקְּשִׁיבוּ וְשִׁמְעוּ אִמְרָתִי׃ הַכֹּל הַיּוֹם יַחֲרֹשׁ
 כח הַחֲרֹשׁ לְזֹרַע יִפְתַּח וַיִּשְׁתַּד אֲדַמְתּוּ׃ הַלּוֹא אִם־שָׁנָה פְּלִיָּה
 וְהַסִּיף קִצְח וּכְמֹן יִזְקַח וְשֵׁם חַטָּה שׁוֹרָה וְהַשְׁעֵרָה נִסְמָן
 26 וְכִסְמַת גְּבַלְתּוּ׃ וַיִּשְׁרֹו לְמַשְׁפָּט אֱלֹהֵיו יוֹרְנוּ׃ כִּי לֹא
 27 בְּחַרוּלֵךְ יַדְשׁ קִצְח וְאוֹסֵן עֲגָלָה עַל־כַּמֶּן יוֹסֵב כִּי בַמַּטָּה
 28 יַחֲבֹט קִצְח וּכְמֹן בַּשֶּׁבֶט׃ לַחֵם יִזְדַּק כִּי לֹא לְנִצָּח אֲדוֹשׁ
 29 יְדוּשְׁנוּ וְהַמֶּם גִּלְגַּל עֲגַלְתּוֹ וַיִּשְׁרִישׁוּ לֹא יִדְכְּנוּ׃ גַּם־זֹאת
 מַעֵם יְהוָה צְבָאוֹת יִצְאָה הַסֵּלָא עֲצָה וְהַגְדִּיל הַיּוֹשִׁיָּה׃ כ

כט 29

א הוֹי אַרְיֵאל אַרְיֵאל קְרִיַת חֲנָנִה דָּוִד כֶּסֶף שָׁנָה עַל־שָׁנָה חַגִּים
 2 יִנְקָפוּ׃ וְהַצִּיקוֹתַי לְאַרְיֵאל וְהִייתָ תְּאֵנִיָּה וְאֵנִיָּה וְהִתְהַדֵּר
 3 כִּי כְּאַרְיֵאל׃ וְחִנִּיתִי כְדוּר עֲלֶיךָ וְצַרְתִּי עֲלֶיךָ מִצָּב
 4 וְהַקִּימְתִי עֲלֶיךָ מְצָרֹת׃ וְשִׁפְלֹת מֵאָרֶץ תְּדַבְּרִי וּמַעֲפָר
 תִּשָּׁח אִמְרָתְךָ וְהָיָה כְּאוֹב מֵאָרֶץ קוֹלְךָ וּמַעֲפָר אִמְרָתְךָ
 ח תִּצְפָּצֵף׃ וְהָיָה כְּאֶבֶק זָק הַמּוֹן זָרִיה וּכְמֹץ עֵבֶר הַמּוֹן
 6 עֲרִיצִים וְהָיָה לְפִתַּע פְּתָאִים׃ מַעֵם יְהוָה צְבָאוֹת תִּשְׁקֹד
 בְּרָעַם וּבְרָעַשׁ וְקוֹל גְּדוֹל סוּפָה וּסְעָרָה וְלֶהֱבֹ אֵשׁ אוֹכְלָה׃
 7 וְהָיָה כְּחֹלֶם חֲזוֹן לַיְלָה הַמּוֹן כָּל־הַגּוֹיִם הַצְּבָאִים עַל־
 8 אַרְיֵאל וְכָל־צְבִיָּה וּמַצְדָּתָהּ וְהַמְּצַיְקִים לָהּ׃ וְהָיָה סֹאשֵׁר
 יַחֲלֵם הָרָעֵב וְהַנֶּפֶשׁ אוֹכֵל וְהַקִּיץ וְרַקָּה נִפְשׁוּ וְכַאֲשֶׁר יַחֲלֵם
 הַצִּמָּא וְהַנֶּפֶשׁ שֹׁתֵה וְהַקִּיץ וְהַנֶּפֶשׁ עוֹלָה וְנִפְשׁוּ שׁוֹקֵקָה כִּן
 9 יְהִיָּה הַמּוֹן כָּל־הַגּוֹיִם הַצְּבָאִים עַל־הַר צִיּוֹן׃ ס הַתְּמַהֲמָהּ
 וְתִמְהוּ הַשְּׁתַּעֲשֵׂעַ וְשִׁעוּ שְׁכָרוֹ וְלֹא־לֵוִן נָעוּ וְלֹא שָׁכְרוּ׃

v. 27. יסך בוקק v. 28. דגש אחר שורק

כִּי־נִסְךָ עָלֵיכֶם יְהוָה רִוּחַ תִּרְדָּמָה וַיַּעֲצֶם אֶת־עֵינֵיכֶם אֲדֹתֵי
 הַנְּבִיאִים וְאֲדִירָאשֵׁיכֶם הַחֲזִים כִּפְּהֵם: וְתִלִּי לָכֶם חֲזוֹת 11
 הַכֹּל כַּדְּבַר־יְהוָה הַסֵּפֶר הַחֲתוּם אֲשֶׁר־יִתְּנֵנוּ אֲתוֹ אֶל־יְוָדָע הַסֵּפֶר
 לֵאמֹר קְרֹא־נָא זֶה וְאָמַר לֹא אֵיכֹל כִּי חֲתוּם הוּא: וְנִתַּן 12
 הַסֵּפֶר עַל־אֲשֶׁר לֹא־יָדַע סֵפֶר לֵאמֹר קְרֹא־נָא זֶה וְאָמַר לֹא
 יָדַעְתִּי סֵפֶר: ס וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי יִעַן כִּי נִגַּשׁ הָעַם הַזֶּה בְּפִי 13
 וּבִשְׂפֹתָי כַּבְּדוּנִי וּלְבָבִי רַחֵק מִמֶּנִּי וְתִתִּי יְרֻאָתָם אֲתִי מִצְּוֹת
 אֲנָשִׁים מִלְּמַדָּה: לָכֵן הִנְנִי יוֹסֵף לְהַסְלִיא אֶת־הָעַם־הַזֶּה 14
 הַסֵּלָא וּסְלָא וְאֶבְדֶּה חֲכָמָת חֲכָמָיו וּבִינָת נְבִנָיו תִּסְתַּחֲתֵר: פ
 הוּי הַמַּעֲמִיקִים מִיְהוָה לְסַחֵר עֲצָה וְהָיָה בְּמַחֲשָׁה 15
 מַעֲשֵׂיהֶם וַיֹּאמְרוּ מִי רֹאנֵנוּ וּמִי יִדְעֵנוּ: הַסִּפְּכֶם אִם־קָחֵמֶר 16
 הַיֵּצֵר יִחַשֵׁב כִּי־יֹאמֶר מַעֲשֵׂה לַעֲשֵׂהוּ לֹא עֲשֵׂנִי וַיֵּצֵר אָמַר
 לְיוֹצְרוֹ לֹא הִבִּינִי: הֲלֹא־עוֹד מַעַם מִזְעֵר וְשָׁב לְבָנוֹן לְפָרְמֹל 17
 וְהַפְּרֹמֶל לִיעֵר יִחַשֵׁב: וְשִׁמְעֵנוּ בְּיוֹם־הַהוּא הַחֲרָשִׁים דְּבַר־יְהוָה 18
 סֵפֶר וּמֵאֶסֶל וּמַחֲשָׁה עֵינֵי עוֹרִים תִּרְאִינָה: וַיִּסְפוּ עֲנָנִים 19
 בִּיהוָה שִׁמְחָה וְאֶבְיוֹנֵי אָדָם בְּקִדּוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וַיְגִילוּ: כִּי־אֶפְסֵס כ
 עָרִיץ וְכֹלָה לָעַץ וּנְכַרְתִּי כָּל־שִׁקְדֵי אֲנוֹן: מַחֲטִיאֵי אָדָם 21
 בְּדָבָר וּלְמוֹכִיחַ בַּשֵּׁעַר יִקְשֹׁן וַיִּטֹּף בַּתְּהוֹ צִדִּיק: ס לָכֵן 22
 כִּהֵאֱמַר יְהוָה אֶל־בְּרִית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת־אֲבֹתָהֶם לֹא־
 עָתָה יִבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עָתָה פָּנָיו יִחְרָרוּ: כִּי בְרָאתוֹ וַיְלַדְדֵי 23
 מַעֲשֵׂה יָדָי בְּקִרְבּוֹ יִקְדִּישׁוּ שָׁמַי וְהַקְּדִישׁוּ אֶת־קִדּוֹשׁ יַעֲקֹב
 וְאֶת־אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יַעֲרִיצוּ: וַיִּדְעֵנוּ תַעֲרִירוּחַ בִּינָה וְרוֹגְנִים 24
 וַלְמַדּוּ־לִקְחָ: ס

ל 30

הוּי בָּנִים סוֹרְרִים נֹאִם־יְהוָה לַעֲשׂוֹת עֲצָה וְלֹא מַנְי וְלִנְסָה א
 מִסִּכָּה וְלֹא רִוּחַי לְמַעַן סִפּוֹת חֲטָאת עַל־חֲטָאת: הַהֲלֹכִים 2
 לִירֹד מִצְּרִים וְסִי לֹא שָׁאֲלוּ לַעֲוֹ בְּמַעֲזוֹ פִּרְעֹה וְלַחֲסוֹת
 בְּצַל מִצְרַיִם: וְהָיָה לָכֶם מַעֲזוֹ פִּרְעֹה לְבַשֶׁת וְהַחֲסוֹת 3
 בְּצַל־מִצְרַיִם לְכַלְמָה: כִּי־הָיוּ בָּעֵצָה שִׁקְרוּ וּמִלְּאָכִיו חָנְסוּ 4
 וַיִּיעֲבוּ: כָּל הַבְּאִישׁ עַל־עַם לֹא־יִוָּעִילוּ לָמוּ לֹא לַעֲזֹר וְלֹא ח
 גְּהוּעִיל כִּי לְבַשֶׁת וְגַם־לַחֲרָפָה: ס מִשָּׂא בַּתְּמוֹת נִגְבֹּ 6

הַבִּישׁ קָרִי v. 5. סֵפֶר ק' v. 11.

בְּאַרְץ צָרָה וְצוּקָה לָבִיא וְלִישׁ מִהֶם אִסְעָה וְשָׂרָף מְעוֹפֵף
וְיִשְׂאוּ עַל־פְּתַח עוֹרִים חִילִיָּהֶם וְעַל־דַּבְּשַׁת גְּמִלִים אֲזַרְחֵם
7 עַל־עַם לֹא יוֹעִילוּ; וּמִצָּרִים הִבֵּל וְרוּק יַעֲזָרוּ לָכֵן קָרָאתִי
8 לְזֹאת רַחֵב הֵם שָׁכַת: עֵתָה בּוֹא כְּתִבָּה עַל־פְּנֵיךָ אֶתֶם וְעַל־
9 סֹפֵר חֲקָה וְתִהְיֶה לְיוֹם אֲחִירוֹן לְעַד עַד־עוֹלָם: כִּי עִם מְרִי
י הוּא בָּנִים בְּחָשִׁים בָּלִים לֹא־אָבוּ שְׂמוֹעַ תּוֹרַת יְהוָה: אֲשֶׁר
אָמְרוּ לְרֵאִים לֹא תִרְאוּ וְלַחֲזִים לֹא־תַחֲזוּ לָנוּ בַּחֲזוֹת וּבְרִירֵי
11 לָנוּ חֲלָקוֹת חָזוּ מִהַתְּלֹחֹת: סוּרוּ מִפְּנֵי־דָרְךָ הַשּׁוֹר מִפְּנֵי־אֶרֶץ
12 הַשְּׂבִיתוּ מִפְּנֵינוּ אֶת־קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: ס לָכֵן כֹּה אָמַר קְדוֹשׁ
יִשְׂרָאֵל יַעַן מֵאִסְכֶּם בְּדַבַּר הַזֶּה וְתִבְטְחוּ בַעֲשֵׂק וְנִלְוֹ
13 וְתִשְׁעֲנֵנוּ עֲלֵינוּ: לָכֵן יִהְיֶה לָכֶם הַעֲנוּן הַזֶּה כַּפְּרִיץ לְפָנַי נִבְעָה
14 בְּחֹמֶה נִשְׁבָּבָה אֲשֶׁר־שָׁחָאִם לְשַׁחֵעַ יָבוֹא שְׂכָרָה: וְשִׁבְרָה
כְּשֶׁבֶר נֶבֶל יוֹצְרִים פְּתוּחַ לֹא יִחַמְּלֵ וְלֹא־יִמְצָא בְּמִכְתָּתוֹ
טו חֲרָשׁ לַחֲתוֹת אֲשֶׁר מִיָּקִיד וְלַחֲשֹׁף מַיִם מִגְּבָא: ס כִּי כֹה־
אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל בְּשׁוֹבָה וְנִחַת תִּשְׁשַׁעוּן
16 בְּהַשְׁקֵט וּבִבְטָחוֹהָ תִהְיֶה גְבוּרַתְכֶם וְלֹא אָבִיתֶם: וְתֹאמְרוּ
לֹא־כִי עַל־סוֹס נָנוּס עַל־כֵּן תִּנּוּסוּן וְעַל־קַל נִרְכָּב עַל־כֵּן
17 יִקְלֹו רַדְפֵיכֶם: אֵלֶּה אֶחָד מִפְּנֵי גְעֵרַת אֶחָד מִפְּנֵי גְעֵרַת
חֲמִשָּׁה תִּנּוּסוּ עַד אִם־נִוְתַרְתֶּם פְּתֹרֵן עַל־רֹאשׁ הַדָּהָר וּכְנֵס
18 עַל־הַגְּבֻעָה: וְלָכֵן יִחַבֵּה יְהוָה לְחַנְּנֵכֶם וְלָכֵן יָרוּם לְרַחֲמֵכֶם
19 כִּי־אֱלֹהֵי מִשְׁפַּט יְהוָה אֲשֶׁר־י פְּלִיחוּכֵי לוֹ: פ כִּי־עַם
בְּצִיּוֹן יֵשֶׁב בִּירוּשָׁלַם בְּכוֹ לֹא־תִבְכֶּה חֲנוּן יִחַנְּנֶה לְקוֹל
כ וְעֲגָה בְּשִׁמְעָתוֹ עָנָה: וְנָתַן לָכֶם אֲדֹנָי לָחֵם צָר וַיִּמֵּם לַחֵץ
21 וְלֹא־יִבְנֶה עוֹד מוֹרִיָּה וְהָיָה עֵינִיָּה רֵאוֹת אֶת־מוֹרִיָּה: וְאֲזַנִּיָּה
תִּשְׁמַעְנָה דָּבָר מֵאֲחֵרִיָּה לֵאמֹר זֶה הַדָּרָה לְכוּ־כוֹ כִּי תֵאֱמִינוּ
22 וְכִי תִשְׁמְאִילוּ: וְטִמְאתֶם אֶת־צַפּוּי פְּסִילֵי כִסֵּף וְאֶת־
23 אִסְדַּת מִסְכַּת זֶהְבָּה תִזְרַם כְּמוֹ דָּהָא תֵאֱמַר־לוֹ: וְנָתַן
מִטֵּר זֶרְעָה אֲשֶׁר־תִזְרַע אֶת־הָאֲדָמָה וְלָחֵם תִּבּוֹאֵת הָאֲדָמָה
וְהִגִּה דָשֵׁן וְשִׁמֹן יִרְעֶה מִקְנֵיָה בַיּוֹם הַהוּא כִּר נִרְחֹב:
24 וְהָאֲלָפִים וְהַעֲזָרִים עֲבָדֵי הָאֲדָמָה בְּלִיל חֲמִיץ יֵאָכְלוּ אֲשֶׁר־
כח זָרָה כְּרַחַת וּבִמְזֻזָּה: וְהִגִּה וְעַל־כָּל־הָר גְּבִיָּה וְעַל־כָּל־גְּבֻעָה

קמץ בזקת v. 10. ב' נונין בצרי v. 11. עזרים ק' v. 6.

נשֹׂאָה פְּלָגִים יִבְלִי-מַיִם בְּיוֹם הַרְג רֹב בְּנֹסֶל מִגְדָּלִים: וְהָיָה 26
 אֲזֵרֶת־הַלְּבָנָה פְּאוֹר הַחֲמָה וְאוֹר הַחֲמָה יִהְיֶה שְׂבָעֵתִים
 פְּאוֹר שְׂבָעֵת הַיָּמִים בְּיוֹם חִבַּשׁ יִהְיֶה אֶת־שֹׁכֵר עִמּוֹ וּמַחֵץ
 מִפְּתוֹ יִרְפָּא: ׀ הִנֵּה שָׁם־יִהְיֶה בָּא מִמֶּרְחֹק בְּעַר אִפּוֹ 27
 וְלִבְד מִשָּׂאָה שִׁפְתוֹ מִלְּאֵי זַעַם וּלְשׁוֹנוֹ פֶּאֶשׁ אִכְלָת: וְרוּחוֹ 28
 כְּנַחַל שׁוֹטֵף עַד־צִנְאָר יִחְצֶה לְהִנָּסֵף גּוֹיִם בְּנִפְתׁ שׁוּא וְרִסֹן
 מִתְעָה עַל לְחָיֵי עַמִּים: הַשִּׁיר יִהְיֶה לְכֶם כְּלִיל הַתְּקַדְשֻׁחַג 29
 וְשִׁמְחַת לְכֹב כְּהוֹלֵךְ בְּחִלִּיל לְבוֹא בְּהַר־יְהוָה אֶל־צִוֵּר
 יִשְׂרָאֵל: וְהַשְּׂמִיעַ יִהְיֶה אֶת־הַיּוֹד קוֹלוֹ וְנַחַת זְרוּעוֹ יִרְאֶה ל
 בְּזַעַף אֶף וְלֵהֵב אֵשׁ אוֹכֵלָה נֶשֶׁף וְזָרִם וְאִבֵּן בְּרָד: כִּי־מִקּוֹל 31
 יִהְיֶה יַחַת אֲשׁוֹר בְּשֹׁבֵט יָפָה: וְהָיָה כֹּל מַעֲבָר מִשָּׂה מוֹסְדָה 32
 אֲשֶׁר יִנְיַח יִהְיֶה עָלָיו בְּתַשִּׁים וּבְכַנְרוֹת וּבְמִלְחָמוֹת תְּנוּסָה
 נִלְחַם־בָּהּ: כִּי־עָרוֹף מֵאֲתָמוֹל תִּסְתֶּה גַם־הוּא לְמַלְכָּה הוֹנֵן 33
 הַעֲמִיק הַרְחֹב מְדַרְתֶּה אֵשׁ וְעַצִּים הַרְפֶּה נִשְׁמַת יִהְיֶה כְּנַחַל
 בְּסָרִית בְּעֶרְה בָּהּ: ׀

לא 31

הָיִי הַיָּרְדִים מְצֹרִים לְעִזְרָה עַל־סוּסִים יִשְׁעֵנוּ וַיִּבְטְחוּ עַל־א
 רֶכֶב כִּי רֹב וְעַל פָּרָשִׁים כִּי־עֲצָמוּ מְאֹד וְלֹא שָׁעוּ עַל־קִדּוֹשׁ
 יִשְׂרָאֵל וְאֶת־יְהוָה לֹא דָרְשׁוּ: וְגַם־הוּא חָכֵם וַיִּבֹא רֹעַ וְאֶת־2
 דְּבָרָיו לֹא הִסִּיר וְקָם עַל־בֵּית מְרַעִים וְעַל־עִזְרַת פִּעְלֵי אֲנוֹן:
 וּמְצָרִים אָדָם וְלֹא־אֵל וְסוּסֵיהֶם בְּשֹׁר וְלֹא־רוּחַ גִּיהוָה יִשָּׁה 3
 יָדוֹ וְכָשַׁל עוֹזֵר וְנִפְּל עוֹזֵר וַיַּחֲדוּ כָּלָם וַיִּכְלְיוּן: ׀ כִּי כֹה 4
 אָמַר־יְהוָה: אֲלֵי פֶּאֶשֶׁר יִהְיֶה הָאֲרִיָּה וְהַכִּפִּיר עַל־טְרָפוֹ
 אֲשֶׁר יִקְרָא עָלָיו מִלֵּא רַעִים מְקוֹלָם לֹא יִחַת וּמִהֲמוֹנָם לֹא
 יַעֲנֶה כִּן יִרַד יִהְיֶה צְבָאוֹת לְצָבָא עַל־הַר־צִיּוֹן וְעַל־גְּבַעְתָּהּ:
 כְּצִפְרִים עֲפוֹת כִּן יִגַּן יַחֲזֶה צְבָאוֹת עַל־יְרוּשָׁלַם בְּנוֹן וְהִצִּיל 5
 פְּסוּחַ וְהַמְלִיט: שׁוּבוּ לְאֲשֶׁר הָעֲמִיקוּ סִרְה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כִּי 6
 בְּיָוִם הַהוּא יִמְאַסּוּן אִישׁ אֶלְיָוִלִי כִסְפוֹ וְאֶלְיָוִלִי זָהָבֹו אֲשֶׁר
 עָשׂוּ לְכֶם יִדִּיכֶם חֲטָא: וְנִפְּל אֲשׁוֹר בְּחֶרֶב לֹא־אִישׁ וְחֶרֶב לֹא־8
 אָדָם תֵּאכְלֵנוּ וְגַם לֹו מִסְּנֵי־חֶרֶב וּבְחֻרָיו לְמַס יְהוּי: וְסִלְעוֹ 9

קמץ בוקת v. 4. קמץ בטרחה ibid. דוא ק' v. 33. בם ק' v. 32.

מִמָּגוּר יַעֲבֹר וַחֲתוּמֵי מִנֶּסֶס שָׁרְיוֹ נֶאֱסִי־הוֹה אֲשֶׁר אָוֹר לוֹ
בְּצִיּוֹן וַחֲנוּר לוֹ בִּירוּשָׁלַם: ס

לב 32

א הֵן לִצְדָק וְיִמְלֶה-מַלְכָּה וְלַשָּׁרִים לְמִשְׁפָּט יִשְׁרוּ: וְהָיְהוֹה אִישׁ
ב כַּמְחַבְּאֵי דָוִת וְסִתֵּר זָרִם כְּפִלְגֵי-מַיִם בְּצִיּוֹן כְּצֹל סֶלַע עַבְדָּב
ג בְּאַרְץ עֵינֶסֶה: וְלֹא תִשְׁעֶנָּה עֵינֵי רְאִים וְאֲזַנֵי שְׂמֵעִים
ד תִּקְשָׁכְנָה: וְלִבֵּב נִמְהָרִים יִבִּין לְדַעַת וְלִשְׁוֹן עֲלֵגִים תִּמְהַר
ה לְדַבֵּר צָחוֹת: לֹא-יִקְרָא עוֹד לְנֹכַח נְדִיב וְלִכְיֹלֵי לֹא יֵאָמֵר
ו שׁוֹעֵ: פִּי נֹכַח נִבְלָה יִדְבֵר וְלִפּוֹ יַעֲשֶׂה-אֲוֹן לַעֲשׂוֹת חֲנֹף
ז וְלִדְבַר אֱלֹהֵי הַזֶּה הַזֶּה לְהַרְיֵק נֶפֶשׁ רָעַב וּמִשְׁקָה צָמָא
ח יִחְסִיר: וְכִלְיֵי פִלְיוֹ רָעִים הוּא זְמוּת יַעֲץ לְחַבֵּל עֲנוּיִם
ט בְּאִמְרֵי-שֹׁקֵר וּבְדַבַר אֲבִיוֹן מִשְׁפָּט: וְנְדִיב נְדִיבוֹת יַעֲץ
י וְהוּא עַל-נְדִיבוֹת יָקוּם: ס נְשִׁים שְׂאֲנַנּוֹת קָמְנָה שְׂמַעְנָה
יא קוֹלֵי בְנוֹת בְּטָחוֹת הַאֲזֹנָה אִמְרָתִי: יָמִים עַל-שָׁנָה תִרְצַזְנָה
יב בְּטָחוֹת פִּי כִלָּה כְּצִיר אֶסֶף בְּלִי יָבוֹא: חֲדָו שְׂאֲנַנּוֹת רָגְזָה
יג בְּטָחוֹת פִּשְׁטָה וְעָרָה וַחֲזָרָה עַל-חֲלָצִים: עַל-שָׂדִים סִפְדִים
יד עַל-שְׂדֵי-חֲמֵד עַל-גִּסּוֹן פָּרִיָה: עַל אֲדָמַת עַמִּי קוֹץ שְׂמִיר
טו תִּעֲלֶה פִּי עַל-כָּל-בִּתְּיֵי מְשׁוֹשׁ קָרִיָה עֲלִיָּה: פִּי-אֲרָמוֹן נֶפֶשׁ
טז הַמּוֹן עִיר עֲזָב עָסַל וּבָחַן הָיָה בְּעַד מַעֲרוֹת עַד-עוֹלָם מְשׁוֹשׁ
יז טוֹפְרָאִים מְרַעֶה עֲדָרִים: עַד-יַעֲרָה עֲלֵינוּ רֹחַ מִמְּרוֹם וְהָיָה
יח מְדַבֵּר לְפָרְמֶל וְיַפְרֶמֶל לִיעַר וַחֲשָׁב: וְשָׁקֵן בַּמִּדְבָּר מִשְׁפָּט
יט וַצְדָקָה בַּפְּרָמֶל תִּשָּׁב: וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצְדָקָה שְׁלוֹם וְעִבְרוֹת
כ הַצְדָקָה הַשְּׁקֵט וְכִטַּח עַד-עוֹלָם: וַיִּשָּׁב עַמִּי בְּנֹה שְׁלוֹם
כא וּבְמִשְׁכָּנֹת מִכְּטָחִים וּבְמִנְיֹחַת שְׂאֲנַנּוֹת: וּבְרַד בְּרַדַת הַיַּעַר
כב וּבְשִׁפְלָה תִשָּׁפֵל הָעִיר: אֲשֶׁרִיכֶם זָרְעֵי עַל-כָּל-מַיִם מִשְׁפְּלוֹתֵי
רַגְלֵי-הַשָּׂוֵר וְהַחֲמוּר:

לג 33

א הוּא שׁוֹדֵד וְאִתָּהּ לֹא שׁוֹדֵד וּבֹגֵד וְלֹא-בֹגְדוֹ בְּךָ כִּי פִתְתִמְךָ
ב שׁוֹדֵד תּוֹשֵׁד פִּגְלִתְחֹן לְכֹד וּבֹגְדֵי-כָּךְ: פ יהוה חֲנֹנִי לָךְ
ג קֹיֵנוּ הָיָה זָרְעִם לְבִקְרִים אֶת-יִשְׁוּעָתֵנוּ בַעֲת צָרָה: מְקוֹל

מלציל v.11. ענינים קי. ib. קמץ בזקה v.7. פתח בס"פ v.3.
דגש אחר שורק v.1. וְהַפְּרָמֶל קי. v.15. קמץ בזקה v.14.

4 הַמִּזְוֵן נִדְדוּ עַמִּים מִרוֹמְמֹתָהּ נִסְצָרוּ גוֹיִם: וְאַתָּה שָׁלַלְתָּם אֶת־
 5 הַחֲסִיל כַּמִּשְׁק גַּבִּים שִׁמְק כּוֹ: נִשְׁבַּב יְהוָה כִּי שָׁכַן מְרוֹם ח
 6 מִלֵּא צִיּוֹן מִשְׁפָּט וְצִדְקָה: וְהָיָה אֲמוֹנַת עֲתִידָה חֶסֶן יְשׁוּעַת
 7 חֲכִמַת תְּדַעַת יִרְאֵת יְהוָה תִּיֵּא אֹצְרוֹ: ס הֵן אֲרֹאֲלִים
 8 צָעֲקוּ תִצְדָּה מִלְּאֲכָבִי שְׁלוֹם מֵר יִבְכְּיוּן: נִשְׁמָו מִסְּלוֹת שָׁבַת
 9 עֵבֶר אֶרֶת הַפֶּר בְּרִית מֵאֵס עֲרִים לֹא חָשַׁב אָנוּשׁ: אֲבֵל
 10 אֲמַלְלָה אֶרֶץ הַחֲפִיר לְכַנּוֹן קַמֵּל הִיָּה הַשְּׂרוֹן עַרְבָה וְנֶעַר
 11 בְּשׁוֹן וְכַרְמֵל: עֲתָה אָקוּם יֹאמֵר יְהוָה עֲתָה אֲרוּמָם עֲתָה־
 12 אֲנַשָּׂא: תִתְּרוּ תִשָּׁש תִּלְדוּ קֵשׁ רֵיחֲכֶם אֵשׁ תִּאֲכַלְכֶם: וְהָיָה
 13 עַמִּים מִשְׂרָפוֹת שִׂיד קוֹצִים כְּסוּדִים בְּאֵשׁ יִצְתּוּ: ס
 14 שְׁמַעוּ רְחוּקִים אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי וְדַעוּ קְרוֹבִים בְּבִרְתִּי: שִׁחֲדוּ בְּצִיּוֹן
 15 חֲשָׂאִים אֲחֻזָּה רַעְדָה חֲנַפִּים מִי יִגְדֹר לָנוּ אֵשׁ אֲוֹכְלָה מִי־
 16 יִגְדֹר לָנוּ מוֹקְדֵי עוֹלָם: הִלְקָה צְדָקוֹת וְדָבַר מִיִּשְׁרָיִם מֵאֵס ט
 17 בְּבַצַּע מַעֲשֵׂקוֹת נֶעַר כַּפְּיוֹ מִתְמָהּ בַּשְּׂחָד אֲטַם אֲזַנּוֹ מִשְׁמַע
 18 דַּמִּים וְנֶעֱצַם עֵינָיו מִרְאוֹת בְּרַע: הוּא מְרוֹמִים וְשָׁכַן מִצְדוֹת
 19 סִלְעִים מִשְׁנַבְּבוֹ לְחַמּוֹ גִּתּוֹן מִיִּמּוֹ נִאֲמָנִים: מֶלֶךְ בְּיִסְיֹן
 20 תִּחְזִינָה עֵינֶיהָ תִּרְאִינָה אֶרֶץ מִרְחָקִים: לְבָנָה יִהְיֶה אִימָה
 21 אִיָּה סֹפֵר אִיָּה שֹׁקֵל אִיָּה סֹפֵר אֶת־הַמִּנְהָלִים: אֶת־עַם נוֹעַז
 22 לֹא תִרְאֶה עִם עַמְּקֵי שְׁפָה מִשְׁמוֹעַ נִלְעַג לְשׁוֹן אֵין בִּינָה:
 23 חֲזָה צִיּוֹן קָרִית מוֹעֲדֵנוּ עֵינֶיהָ תִּרְאִינָה יְרוּשָׁלַם נוֹה שְׁאֲנָן כ
 24 אֶהֱל בְּלִי־צִעֲוֹן בְּלִי־סַע יְתוֹדְתִיר לְנִצַּח וְכִל־חֲבָלָיו בְּלִי־נִתְקוּ: ס
 25 כִּי אִם־שָׁם אֲדִיר יְהוָה לָנוּ מְקוֹם־נְהָרִים וְאֲרִים רַחֲבֵי יָדַיִם
 26 בְּלִי־תִלְקָה בּוֹ אֲנִי־שֵׁיט וְצִי אֲדִיר לֹא יַעֲבֹרְנוּ: כִּי יְהוָה
 27 שְׁפִטְנוּ יְהוָה מִחֲסַקְנוּ יְהוָה מִלְּכַנּוֹ הוּא יוֹשִׁיעֵנוּ: נִשְׁשׁוּ
 28 חֲבָלָיָה בְּלִי־יְחֻזְמוּ כְּוַתְּרָנָם בְּלִי־שָׁרְשׁוּ נָס אֲזוּ חֲלַק עַד־שָׁלָל
 29 מִרְבֵּה סִסְתִּים בְּזוּזוּ בָּזוּ: וּבִל־יֹאמֵר שָׁכַן חֲלִיתִי הָעַם הַיִּשְׂרָאֵל
 30 בַּה נִשְׂא עֵין: ס

לר 34

1 קָרְבוּ גוֹיִם לְשָׁמַע וּלְאָמִים תִּקְשִׁיבוּ תִשְׁמַע הָאֶרֶץ וּמִלְּאִהָּא
 2 תִּבֵּל וְכִל־צִאֲצָאִיהָ: כִּי קִצְצָה לִיהוָה עַל־כִּל־הַגּוֹיִם וְחַמָּה

פתח באחנה v. 11. כמץ בוקה v. 10. פתח באחנה ib. כמץ בוקה v. 9.
 פתח בס"פ v. 23. תצי חספרי v. 21. צ' במקץ v. 20. פתח בס"פ v. 12.

3 על-פל-צבאם החרימם נתנם לטבת; וחלליהם ישלכו
 4 וסגריהם יעלה באשם ונמסו הרים מדמם: ונמקו פל-צבא
 השמים ונגפו כספר השמים וכל-צבאם יבול פגבל עלה
 ח מגסן וכןכלת מתאנה: פי-דיתה בשמים חרפי הנה על-
 6 אדום תרד ועל-עם חרמי למשפט: חרב ליהוה מלאה הם
 הדשנה מחלב מדם פרים ושהודים מחלב פליות אילים
 7 פי זבח ליהוה כבצרה וטבת גדול בארץ אדום: וירדו
 ראמים עמם וסרים עם-אבירים ורותה ארצם מדם ועפרם
 8 מחלב ידשן: פי יום נקם ליהוה שנת שלומים לריב ציון:
 9 ונהסכו נחליה לזפת ועפרה לגפרית והיתה ארצה לזפת
 י פצרה: לילה ויומם לא תכפה לעולם יעלה עשנה מדור
 11 לדור תחרב לנצח נצחים אין עבר בה: וירשדה קאת
 וקפד וינשוף וערב ישפנרבה ונטה עליה קרתהו ואבני-
 12 בהו: חריה ואין-שם מלוכה וקראו וכל-שריה יהיו אסם:
 13 ועלתה ארמנותיה סירים קמוש וחוח במבצריה והיתה
 14 נה תלים תציר לבנות יענה: ופגשו ציים את-איים ושעיר
 על-דעהו וקרא אה-שם הרגיעה לילית ומצאה לה מנות:
 15 שמה קננה קפוז וחמלט ובקעת ודגרה בצלה אה-שם
 16 נקבצו דיות אשה רעותה: דרשו מעל-ספר יהוה וקראו
 אחת מהנה לא נעדרה אשה רעותה לא פקדו פי-פי הוא
 17 ציה ורחו הוא קבצן: והוא-הפיל להן גורל וידו חלקתה
 להם פפו עד-עולם וירשדה לדור ודור ישפנרבה: ס

לה 35

א יששום מדבר וציגה ותגל ערבה ותסרח פחבצלת: פרת
 תסרח ותגל את גילת ורנן פכוד תלבנון נתדלה הדר
 הברטל והשרון תמה יראו כבוד-יהוה הדר אלקינו: ס
 3 חזקו ימים רעות וברפים פשלות אמצו: אמרו
 4 לנמהרי-לב חזקו אל-תיראו הנה אלהיכם נקם יבוא גמול
 ח אלהים הוא יבוא וישעכם: אז תפקחנה עיני עורים ואוני
 6 חרשים תפתחנה: אז ידלג פאיל פסח ותרון לשון אלם
 7 פי-נבקעו במדבר מים ונחלים בערבה: והנה השרב

v. 10. סמץ בזקף v. 11. ח' רפה v. 5. פ' ס

לְאֵלֶם וְצִמְאוֹן לְמִבְּוֵיעֵי מַיִם בְּנוֹה תַנּוּיִם רַבְצָה חֲצִיר לְקִנְהָ
 וְגִמְאָה: וְהָיְהִי-שָׁם מִסְּלוּל וְזֶרֶק וְזֶרֶק וְהַקֶּדֶשׁ יִקְרָא לָהּ לֹא-8
 יִעֲבֹרְפוּ טָמֵא וְהוּא-לָמוּ הַלֵּךְ זֶרֶק וְאוֹיְלִים לֹא יִתְעוּ: לֹא-9
 יִדְבֹּה שָׁם אֲרִיָּה וְסַרְיִץ חַיּוֹת בְּלִ-עֲלֹפָה לֹא תִמְצָא שָׁם
 וְהִלְכֶה גְּאוּלָּיִם: וְסֻדְוֵי יְהוָה יִשְׁכֹּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה-י
 וְשִׁמְחַת עוֹלָם עַל-דֹּאשָׁם שָׁשׂוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ וְנָסוּ יִגְוֹן
 וְאַנְחָה: פ

לו 36

וַיְהִי בְּאַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמְּלָכָה חֲזַקְיָהוּ עָלָה סַנְחֵרִיב
 מֶלֶךְ-אַשּׁוּר עַל כָּל-עָרֵי יְהוּדָה הַבְּצֻרוֹת וַיִּתְּשָׁם: וַיִּשְׁלַח 2
 מֶלֶךְ-אַשּׁוּר אֶת-רַב-שָׁקָה מֶלְכִישׁ יְרוּשָׁלַיִם אֶל-הַמֶּלֶךְ
 חֲזַקְיָהוּ בְּחֵיל כָּבֵד וַיַּעֲמֵד בַּתְּעֹלָת הַבַּרְכָּה הַעֲלוּזָה
 בַּמִּסְלַת שָׂדֵה כּוֹכָב: וַיֵּצֵא אֵלָיו אֱלִיָּהוּ בֶן-חֲלִקְיָהוּ אֲשֶׁר 3
 עַל-הַבַּיִת וְשִׁבְנָא הַסֹּפֵר וַיֹּאמֶר בְּרַאשֵׁי הַמִּזְבֵּיחַ: וַיֹּאמֶר 4
 אֵלֵיהֶם רַב-שָׁקָה אֲמַר-וּנָא אֶל-חֲזַקְיָהוּ כֹה-אָמַר הַמֶּלֶךְ
 הַגָּדוֹל מֶלֶךְ אַשּׁוּר מַה הַבְּשָׁחוֹן הַזֶּה אֲשֶׁר בְּטַחְתָּ: אֲמַרְתִּי 5
 אֶךְ-דְּבַר-שְׁפָתַיִם עָצָה וּגְבוּרָה לַמֶּלְחָמָה עָתָה עַל-מִי בְּטַחְתָּ
 כִּי מִרְדָּף בִּי: הִנֵּה בְּטַחְתָּ עַל-מִשְׁעָנֹת הַקִּנְיָה הַרְצִיץ הַזֶּה 6
 עַל-מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִסְמָךְ אִישׁ עָלָיו וּבָא בַכֶּסֶף וּנְקָבְתָּ בֵּן
 שָׂרֵעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְכָל-הַבְּטָחִים עָלָיו: וְכִי-תֹאמַר אֵלָי 7
 אֶל-יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּטַחְנוּ הֲלוֹא הוּא אֲשֶׁר הִסִּיר חֲזַקְיָהוּ
 אֶת-בְּמִיתָיו וְאֶת-מִזְבְּחֹתָיו וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה וְלִירוּשָׁלַם לִסְנֵי 8
 הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה תִּשְׁתַּחֲוּוּ: וְעַתָּה הִתְעַרַב נָא אֶת-אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ
 אֲשֶׁר וְאַתְּנָה לָהּ אֱלֹפִים סוֹסִים אִם-תּוּכַל לָתֵת לָהּ רַכָּבִים
 עָלֵיהֶם: וְאִיךָ תִּשְׁיֵב אֶת פְּנֵי פַחַת אֶחָד עַבְדֵי אֲדֹנָי 9
 הַקְּטַנִּים וּתִבְטַח לָהּ עַל-מִצְרַיִם לְרַכֵּב וּלְפָרְשִׁים: וְעַתָּה י
 הַמְּבַלְעָדֵי יְהוָה עָלִיתִי עַל-הָאָרֶץ הַזֹּאת לְהַשְׁחִיתָהּ: יְהוָה אָמַר
 אֵלָי עָלָה אֶל-הָאָרֶץ הַזֹּאת וְהַשְׁחִיתָהּ: ס וַיֹּאמֶר אֱלִיָּהוּ 11
 וְשִׁבְנָא וַיֹּאמֶר אֶל-רַב-שָׁקָה דַּבֵּר-נָא אֶל-עַבְדֵיךָ אֲרָמִית כִּי
 שָׁמְעִים אֲנַחְנוּ וְאֶל-תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ יְהוּדִית בְּאָזְנֵי הָעָם אֲשֶׁר
 עַל-הַחוּמָה: וַיֹּאמֶר רַב-שָׁקָה הֲאֵל אֲדֹנָי וְאֵלֵיךָ שָׁלַחְנִי 12

וַיִּשְׁלַחְיָהוּ ק' v. 2.

3

אדלי לדבר אתה דברים האלה הלא עליה אנשים הישבים על
החומה לאכל את חרואיהם ולשתות את-^ו שיניהם עמכם:
13 ויעמל רב-שקה ויקרא בקול גדול יהודית ויאמר שמעו
14 את דברי המלך הגדול מלך אשור: פה אמר המלך אל-
15 כו ישא לכם חזקיהו פי לא יוכל להציל אתכם: ואל-יבטח
אתכם חזקיהו אל-יהוה לאמר הצל וצילנו יהוה לא תצתן
16 העיר הזאת ביד מלך אשור: אל-תשמעו אל-חזקיהו פי
כה אמר המלך אשור עשו אתי ברכה וצאו אלי ואכלו
17 איש-צפנו ואיש תאנתו ושתו איש מירבו: עד-באי
ולקחתי אתכם אל-ארץ פארצכם ארץ דגן ותירוש ארץ
18 לחם וקדמים: פן-יפית אתכם חזקיהו לאמר יהוה וצילנו
ההצילו אלהי הנזירים איש את-ארצו מיד מלך אשור:
19 איה אלהי חמת וארפד איה אלהי ספרנים וקיר-הצילו
כ את-שמרון מידי: מי בכל-אלהי הארצות האלה אשר
הצילו את-ארצם מידי פי-יציל יהוה את-ירושלם מידי:
21 ויחרישו ולא-ענו אתו דבר פי-מצות המלך היא לאמר
22 לא תענהו: ויבא אליקים בן-חלקיהו אשר-על-הפית
ושבנא הספר ויואח בראסח המזכיר אל-חזקיהו קרועי
בגדים ויצידו לו את דברי רב-שקה:

לו 37

א ויהי כשמע המלך חזקיהו ויקרע את-כבדיו ויתכס בשק
2 ויבא בית יהוה: וישלח את-אליקים אשר-על-הפית ואת
שבנא הסופר ואת זקני הזהלים מתכפסים בשקים אל-
3 ישעיהו בר-אמוץ הנביא: ויאמרו אליו פה אמר חזקיהו
יום צרה ותוכחה ונאצה היום הזה פי באו בנים עד
4 משבר ולח אין לגדה: אוכלי ישמע יהוה אלהיה את
דברי רב-שקה אשר שלחו מלך-אשור ו אדניו לחרף
אלהים חי והוכיח בדברים אשר שמע יהוה אלהיה
ח ונשאת תפלה בעד השארית הנמצאה: ויבאו עבדי המלך
6 חזקיהו אל-ישעיהו: ויאמר אליהם ישעיהו פה תאמרון
אל-אדניכם פה אמר יהוה אל-תירא מפני הדברים אשר

v. 12. ממי רגליהם ק. ib. צואתם ק.

שְׂמַעְתָּ אֲשֶׁר גִּדַּסְתָּ נַעֲרֵי מַלְכ־אֲשׁוּר אוֹתִי; הִגַּנִּי נֹתָן בּוֹ 7
 רוּחַ וְשָׁמַע שְׁמוֹעָה וַיָּשָׁב אֶל־אֲרָצוֹ וְהִפְלִיתִי בְּחָרֵב בְּאֲרָצוֹ;
 וַיָּשָׁב רַב־שָׁקֵה וַיִּמְצָא אֶת־מַלְכֵּה אֲשׁוּר נִלְחָם עַל־לְבָנָה 8
 כִּי שָׁמַע כִּי נָסַע מִלְכֵי־שׁ; וַיִּשְׁמַע עַל־תַּרְהֻקָה מַלְכֵּה־כּוּשׁ 9
 לֵאמֹר יֵצֵא לְהִלָּחֵם אִתָּהּ וַיִּשְׁמַע וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־
 חֲזַקְיָהוּ לֵאמֹר: כֹּה תֹאמְרוּן אֶל־חֲזַקְיָהוּ מַלְכֵּה־יְהוּדָה לֵאמֹר י 1
 אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֲשֶׁר אִתָּה בּוֹטָח בּוֹ לֵאמֹר לֹא תִנָּתֵן 1
 יְרוּשָׁלַם בְּיַד מַלְכֵּה אֲשׁוּר: הִנֵּה ו אִתָּה שְׂמַעְתָּ אֲשֶׁר עָשָׂו 11
 מַלְכֵי אֲשׁוּר לְכַלֵּה־אֲרָצוֹת לְהַחְרִימָם וְאִתָּה תִנְצֹל: הַהֲצִילֹה 12
 אוֹתָם אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־הִשְׁחִיתוּ אֲבוֹתַי אֶת־צִוּוֹן וְאֶת־תֵּרוֹן 1
 וְרִצְפוֹ וּבְנֵי־עֲדוֹן אֲשֶׁר בָּתַלְשָׁר: אִי־הָ מַלְכֵּה־חֲמַת וּמַלְכֵּה אַרְסָד 13
 וּמַלְכֵּה לְעִיר סַפְחִים הֵנַע וְעִיָּה: וַיִּבַּח חֲזַקְיָהוּ אֶת־הַסְּפָרִים 14
 מִיַּד הַמַּלְאָכִים וַיִּקְרָאֵהוּ וַיַּעַל בֵּית יְהוָה וַיִּסְרְשָׁהוּ חֲזַקְיָהוּ 1
 לְסַנֵּי יְהוָה: ס וַיִּתְּפֹל חֲזַקְיָהוּ אֶל־יְהוָה לֵאמֹר: יְהוָה 15
 צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִים אֶת־הַיְהוּדָה הַאֱלֹהִים 1
 לְבַדָּה לְכֹל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ אִתָּה עֲשִׂיתָ אֶת־הַשְּׁמַיִם וְאֶת־ 1
 הָאָרֶץ: הַשָּׁמַיִם יְהוָה וְהָאָרֶץ וְהַיָּם עִינֶיךָ וַיִּרְאֶה 17
 וַיִּשְׁמַע אֶת פְּלִדְבָרֵי סַנְחַרִּיב אֲשֶׁר שָׁלַח לְחַרֵּף אֱלֹהִים חַי: 1
 אָמֵנָם יְהוָה הַחֲרִיבוּ מַלְכֵי אֲשׁוּר אֶת־כָּל־הָאֲרָצוֹת וְאֶת־ 18
 אֲרָצָם: וְנָתַן אֶת־אֱלֹהֵיהֶם בְּאִשׁ כִּי לֹא אֱלֹהִים הֵמָּה כִּי 19
 אִם־מַעֲשֵׂהוּ וַיִּרְ־אֲדָם עַץ וְאֶבֶן וַיִּאֲבֹדוּם: וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כ 1
 הוֹשִׁיעֵנו מִיַּדוֹ וַיִּדְעוּ כָּל־מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ כִּי־אִתָּה יְהוָה 1
 לְבַדָּה: ס וַיִּשְׁלַח יִשְׁעִיָּהוּ בֶן־אֲמוּץ אֶל־חֲזַקְיָהוּ לֵאמֹר 21
 כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִתְּפֹלְתָ אֵלַי אֶל־סַנְחַרִּיב 1
 מַלְכֵּה אֲשׁוּר: זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה עָלָיו בְּזֶה לָהּ 22
 לָעֵתָה לָהּ בְּתוֹלַת בֵּת־צִוּוֹן אֶתְרִיָּה רֹאשׁ הַלְּיַעַב בֵּת יְרוּשָׁלַם: 1
 אֶת־מִי חֲרַסְתָּ וְגִדַּסְתָּ וְעַל־מִי הֲרִימוֹתָ קוֹל וַתִּשָּׂא מְרוֹם 23
 עֵינֶיךָ אֶל־קַדּוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: בְּיַד עַבְדֶּיךָ חֲרַסְתָּ וְאִדְלִי וַתֹּאמֶר 24
 קָרֹב רַכְבִּי אֲנִי עָלִיתִי מְרוֹם הָרִים יִרְפָּתִי לְבָנוֹן וְאֶבְרֹת 1
 קוֹמַת אֲרָזִיו מִבְּחַר בְּרוֹשָׁיו וְאֶבּוֹא מְרוֹם קָצוֹ יַעַר פְּרִמְלוֹ: 1
 אֲנִי קָרַתִּי וְשָׂתִיתִי מִיָּם וְאֶחָרֵב בְּכַתְּסַעְמֵי כָּל יַאֲרֵי מְצוֹר: ס 1

26 הָלֹא־שָׁמַעְתָּ לְמַרְחֹק אוֹתָהּ עֲשִׂיתִי מִימֵי קֶדֶם וַיִּצְרַתִּיהָ
 עֲתָה הִבְאֵתִיהָ וַתְּהִי לְהַשְׁאֹת גְּלִים נֹצִים עָרִים בְּצָרוֹת:
 27 וַיִּשְׁבִּינֶהוּ קֶצְרֵי־דָד חֲתוּ וּבָשׂוּ הָיָו עָשָׂב שָׁדָה וַיִּרַק לְשֵׁא
 28 חֲצִיר גִּזְזוֹת וַשְׂדֵמָה לְסָבִי קָמָה: וַשְׁבָּתָהּ וַצְּאֵתָהּ וּבֹאֲתָהּ
 29 יִדְעֵתִי וְאֵת הַתְּרַגְּזוֹת אֶלָּי: יַעַן הַתְּרַגְּזוֹת אֵלָי וַשְׁאֲנֶנָּה עֲלֶיהָ
 בְּאֲזֵנֵי וְשִׁמְתִי חֲתוּ בְּאֶפְסָה וּמִתְגִּי בְּשִׁפְתֶיהָ וְהַשִּׁיבֵתִיהָ בְּדֶרֶךְ
 ל אֲשֶׁר־בָּאָתָּ בָּהּ: וְזֶה־לֶּנֶה הָאוֹת אֲכֹל הַשְּׂנֵה סִפִּיחַ וּבְשִׁנָּה
 הַשְּׂנִית שָׁחִים וּבְשִׁנָּה הַשְּׁלִישִׁית זָרְעוּ וּקְצְרוּ וּנְטָעוּ כְרָמִים
 31 וַאֲכֹל פְּרִים: וַיִּסְפָּה שְׁלִיטַת בֵּית־יְהוָה הַנִּשְׁאָרָה שְׁרֵשׁ
 32 לְמִשָּׁה וְעָשָׂה סָרִי לְמַעְלָה: כִּי מִירוּשָׁלַם תֵּצֵא שְׂאֵרֵית
 וּשְׁלִיטָה מִדֶּר צִיּוֹן קִנְיַת יְהוָה צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה־זֹאת: ׀

33 לָכֵן פֶּה־אָמַר יְהוָה אֱל־מֶלֶךְ אֲשִׁיר לֹא יִבֹּא אֶל־
 הָעִיר הַזֹּאת וְלֹא־יִוָּרָה שָׁם תַּחַץ וְלֹא־יִקְדַּמְנָה מִנֶּהן וְלֹא־יִשְׁפָּה
 34 עֲלֶיהָ סִלְלָה: בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר־בָּא בָּהּ יֵשֹׁב וְאֶל־הָעִיר הַזֹּאת
 לֹא לֹא יִבֹּא נֹאם־יְהוָה: וְנַפּוֹתַי עַל־הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ
 36 לְמַעַנִי וּלְמַעַן דָּוֵד עַבְדִּי: ׀ וַיֵּצֵא מִלֶּאֱהָ יְהוָה וַיִּכָּה
 בְּמַחְבֵּה אֲשִׁיר מֵאָה וּשְׁמַנִּים וּחֲמִשָּׁה אֲלֶפֶת וַיִּשְׁפִּימוּ בַּבֶּקֶר
 37 וַהֲגָה כָּלֶם שְׁפָרִים מִתִּים: וַיִּסַּע וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב סְנַחְרִיב מֶלֶךְ
 38 אֲשִׁיר וַיֵּשֶׁב בְּנִינָה: וַיְהִי הוּא מִשְׁתַּחֲוֶה בֵּית־נִסְרֶה
 אֲלֵהִיו וְאֶדְרִמְלֶה וּשְׂרָאֲצַר בְּנִיו הִכְהוּ בַחֲרֹב וַתִּמָּה נְמַלְטוּ
 אֶרֶץ אֲרָרַט וַיִּמְלֶךְ אֶסְרַחְדֹן בְּנֵו תַחְתָּיו: ׀

לח 38

א בַּיָּמִים הָהֵם חָלָה חֲזַקִּיהוּ לְמוֹת וַיִּבֹּא אֵלָיו וַיִּשְׁעִיהוּ בְּךָ
 אֲמוּץ הַנְּכִיָא וַיֹּאמֶר אֵלָיו פֶּה־אָמַר יְהוָה צִוּ לְבֵיתְךָ כִּי
 2 מֵת אֲתָה וְלֹא תִחְיֶה: וַיִּסָּב חֲזַקִּיהוּ שָׁנָיו אֶל־הַקִּיר וַיִּתְּפַלֵּל
 3 אֶל־יְהוָה: וַיֹּאמֶר אָנֹכָה יְהוָה זְכַר־נָא אֵת אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְתִּי
 לְסַנְיָה בְּאֵמַת וּבְכָב שָׁלֶם וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי וַיִּכָּה
 4 חֲזַקִּיהוּ בְּכִי גָדוֹל: ׀ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי וַיִּשְׁעִיהוּ לֵאמֹר:
 ח הַלֹּוֹךְ וְאֲמַרְתָּ אֶל־חֲזַקִּיהוּ פֶה־אָמַר יְהוָה אֵלֵהִי דָוֵד אָבִיךָ
 שָׁמַעְתִּי אֶת־יְהוָה וְרָאִיתִי אֶת־דְּמַעְתְּךָ הַנְּנִי יוֹסֵף עַל־זִמְיָה
 6 חֲמַשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה: וּמִכַּף מֶלֶךְ־אֲשִׁיר אֲצִילְךָ וְאֵת הָעִיר

וְאֶכְלוּ ק' v. 30.

הַזֹּאת וְנִגְוֹתַי עַל־הָעִיר הַזֹּאת: וְזֶה־לֵּךְ הָאֹת מֵאֵת יְהוָה 7
 אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יְהוָה אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבֶּר: הֲנִנִי מִשִּׁיב 8
 אֶת־צֶל הַמַּעֲלֹת אֲשֶׁר יִרְדֶּה בַּמַּעֲלֹת אִחֻז בַּשָּׁמַשׁ אַחֲרָיִת
 עֲשֶׂר מַעֲלֹת וַתֵּשֶׁב הַשָּׁמַשׁ עֲשֶׂר מַעֲלֹת בַּמַּעֲלֹת אֲשֶׁר
 יִרְדֶּה: פ מִקְּתָב לְחֻזְקִיהוּ מִלֶּךְ־יְהוּדָה בְּחֻלְתָּו וַיְחִי 9
 מִחֲלוֹ: אֲנִי אֲמַרְתִּי בְּדַמִּי יָמִי אֲלַכְהָ בַּשָּׁעָרִי שְׂאוּל סְקַדְתִּי י
 יִתֵּר שְׁנוֹתַי: אֲמַרְתִּי לֹא־אֶרְאֶה יְהוָה בְּאֶרֶץ הַחַיִּים לֹא־ 11
 אֶכִּיֵּס אָדָם עוֹד עִם־יֹשְׁבֵי הַדָּל: דוֹרִי נָפַע וְנִגְלָה מִפִּי כְּאֵהֶל 12
 רֵעִי קִסְדֹתַי כְּאֶרֶג חַיִּי מִדְּלָה יִבְצָעֵנִי מִיּוֹם עַד־לְיֹלָה
 הַשְּׁלִימְנִי: שְׁנֵיתִי עַד־בְּקָר כְּאֹרִי כֵּן יִשְׁפֹר כֹּל־עַצְמוֹתַי 13
 מִיּוֹם עַד־לְיֹלָה תִּשְׁלִימְנִי: פָּסוּס עָגוּר כֵּן אֲצַסְצָף אֶהְגֶּה 14
 בַּיּוֹנָה דָּלוּ עֵינַי לְמַרּוֹם אֲדֹנָי עֲשָׂקֶה־לִּי עֲרַבְנִי: מִה־אֲדַבֵּר 15
 וְאֲמַר־לִי וְהוּא עֲשֶׂה אֲדַהֶה כָּל־שְׁנוֹתַי עַל־מַר נִסְשִׁי: אֲדַלְנִי 16
 עֲלֵיהֶם יִחִי וְלִכְלֹל־בָּהֶן חַיִּי רוּחִי וְתַחֲלִימְנִי וְהַחֲיִינִי: הַגִּידָה 17
 לְשָׁלוֹם מִר־לִי מֵר וְאִתָּה חֲשָׁקָת נִסְשִׁי מִשְׁחַת בְּלִי כִּי־
 הַשְּׁלֵכֶת אַחֲרַי גִּוָּה כֹּל־חֲטָאִי: כִּי לֹא שְׂאוּל תוֹדֶה מְוֹת 18
 יִהְלֶלְךָ לֹא־יִשְׁפָּרוּ וַיִּרְדֵּי־בֹר אֶל־אֲמַתְּךָ: חִי חַי הוּא יוֹדֶה 19
 כְּמוֹנֵי הַיּוֹם אֵב לְבָנִים יוֹדִיעַ אֶל־אֲמַתְּךָ: יְהוָה לְהוֹשִׁיעַנִי כ
 וְנִגְיַנְתִּי נִנְנָן כֹּל־יָמֵי חַיֵּינוּ עַל־בֵּית יְהוָה: וַיֹּאמֶר יִשְׁעִיהוּ 21
 יִשְׂאֹר וְבָלַת תְּאֻנִּים וַיִּמְרָחוּ עַל־הַשָּׁחִין וַיְחִי: וַיֹּאמֶר חֻזְקִיהוּ 22
 מִה אֹת כִּי אֶעֱלֶה בֵּית יְהוָה: פ

לט 39

בָּעֵת הַהִיא שָׁלַח מֶלֶךְ מִדָּה בְּלֶאֱזֵן בֶּן־בְּלָאֲזֵן מֶלֶךְ־בָּבֶל א
 סָפְרִים וּמִנְחָה אֶל־חֻזְקִיהוּ וַיִּשְׁמַע כִּי חָלָה וַיַּחֲזֹק: וַיִּשְׁמַח 2
 עֲלֵיהֶם חֻזְקִיהוּ וַיִּרְאֵם אֶת־בֵּית נִלְתָה אֶת־הַפֶּסֶת וְאֶת־הַזֵּהָב
 וְאֶת־הַבְּשָׂמִים וְאֶת הַשָּׁמֶן הַשּׁוֹב וְאֶת כָּל־בֵּית כָּלְיו וְאֶת
 כָּל־אֲשֶׁר נִמְצָא בְּאוֹצְרוֹתָיו לֹא־הָיָה דָבָר אֲשֶׁר לֹא־הָרְאִם
 חֻזְקִיהוּ בְּבֵיתוֹ וּבְכָל־מִמְשָׁלְתוֹ: וַיָּבֹא וַיִּשְׁעִיהוּ הַנְּבִיא אֶל־ 3
 הַמֶּלֶךְ חֻזְקִיהוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִה אֲמַרְוּ הַהֲנָשִׁים הָאֵלֶּה
 וּמֵאִין יָבֹאוּ אֵלֶיךָ וַיֹּאמֶר חֻזְקִיהוּ מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה בָּאוּ אֵלַי
 מִבָּבֶל: וַיֹּאמֶר מִה רָאוּ בְּבֵיתְךָ וַיֹּאמֶר חֻזְקִיהוּ אֶת כָּל־אֲשֶׁר 4

נִכְחוּ קָרִי v. 2.

בביתו ראוי לאהיה דבר אשר לאהראיתים באוצרותי:
 6 ויאמר ישעיהו אלחזקיהו שמע דברייהוה צבאות: הנה
 ימים באים ונפא , כל-אשר בביתך ואשר אצריך אכתיה
 7 עדהיום הזה בכל לאיותר דבר אשר יהוה: ומבנתיך אשר
 יצאו משנה אשר תוליד יקחו והיו סריסים בהיכל מלך
 8 בכל: ויאמר חזקיהו אל-ישעיהו טוב דברייהוה אשר
 דברת ויאמר פי יהוה שלום ואמת בימי: פ

מ 40

א נחמו נחמו עמי יאמר אלהיכם: דברו על-לב ירושלם
 2 וקראו אליה פי מלאה צבאה פי נרצה עונה פי לקחה מיד
 3 יהוה כפלים בכלחשאתיה: ס קול קולא במדבר פנו
 4 דרה יהוה ישרו בערבה מסלה לאלהינו: כל-זיא ונפא
 5 וכלהר וגבעה ישפלו והיה העקב למישור והרקסים
 6 לבקעה: ונגלה כבוד יהוה וראוי כלבפשו יתדו פי פי
 7 יהוה דבר: קול אמר קרא ואמר מה אקרא כלחפשו
 8 חציר וכלחסדו פציץ השדה: יבש חציר נבל ציץ פי
 9 ריח יהוה נשבה בו אכן חציר העם: יבש חציר נבל ציץ
 10 ודבר אלהינו יקום לעולם: ס על הר-גבה עלי-לך
 11 מבשרת ציון הרימי כפת קולך מבשרת ירושלם הרימי
 12 אל-תיראי אמרי לערי יהודה הנה אלהיכם: הנה אדני
 13 יהוה בחזק יבוא וזרעו משלה לו הנה שברו אתו ופעלתו
 14 לפניו: פרעה ערוו ירעה בזרעו יקפץ טלאים ובחיקו
 15 ישא עלות ונהל: ס מ-מדד בשעלו מים ושמים ברות
 16 תפן וכל בשלש עפר הארץ ושקל בשלם הרים וגבעות
 17 במאזנים: מיתפן אתרוח יהוה ואיש עצתו יודיעפו:
 18 אתמי נועץ ובינהו וילמדהו בארח משפט וילמדהו
 19 טועת ודרה תבינות יודיעפו: הן גוים קמר מדלי ובשחק
 20 מאזנים נחשבו הן איים פדק ישול: ולכנון אין די בער
 21 וחיתו אין די עולה: כלתגוים פאין נגדו מאסס ותהו
 22 נחשבר-לו: ואל-מי תדמיון אל נמהדמות תערכו לו:
 23 תפסל נסה חרש וצרה בזהב ירקעפו ורתקות פסס צורף:

v. 8. בארזח v. 4. בסגול ג

20 הַמִּסְכֵּן תְּרוֹמָה עַץ לֹא-יִרְקַב יִבְחַר חֲרָשׁ חֲכָם וַיִּבְקֹשׁ-לוֹ כ
 21 לְהֵבִין פֶּסֶל לֹא יִמּוֹט׃ הֲלוֹא תִדְעוּ הֲלוֹא תִשְׁמְעוּ הֲלוֹא א
 22 תִּגְדּוּ מֵרֹאשׁ לָכֵם הֲלוֹא הִבִּינְתֶּם מוֹסְדוֹת הָאָרֶץ׃ הֵישָׁב
 עַל-דוּגַת הָאָרֶץ וַיִּשְׁבֶּיָהּ פְּהֻגָּיִם הַנוֹטָה כְּדַל שָׁמַיִם וַיִּמְתַּחֵם
 23 פְּאֵהֶל לְשָׁבֶת׃ הַנּוֹתֵן רוּזָנִים לְאִין שִׁשְׁטֵי אֶרֶץ פִּתְחוּ עֵשֶׂה׃
 24 אֵף בַּל-נִשְׁעוּ אֵף בַּל-זָרְעוּ אֵף בַּל-שָׂרַשׁ בְּאֶרֶץ גְּזֻעַם וְגַם
 25 נִשְׁפָּה פִּהֶם וַיִּבְשׂוּ וַיִּסְעָהוּ בְּקֹשׁ תִּשְׁאָם׃ ס וְאֶל-מִי תִדְמִיּוּנִי כִּי
 26 וְאֲשֶׁנָּה יֹאמֶר קְדוֹשׁ׃ שְׂאֵי-מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי-בְּרָא אֱלֹהִים
 הַמּוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם לְכֹלֶם בְּשָׁם יִקְרָא מֶלֶךְ אֲוִינָם
 27 וְאִמְרֵץ פֶּחַ אִישׁ לֹא נִעְדָּר׃ פ לְמָה תֹאמְרוּ יַעֲקֹב וּתְדַבֵּר
 28 יִשְׂרָאֵל נִסְתַּרְהָה דְרָפִי מִיְהוָה וּמֵאֱלֹהֵי מִשְׁפָּטֵי יַעֲבֹר׃ הֲלוֹא
 יִדְעָה אִם-לֹא שְׁמַעְתָּ אֱלֹהֵי עוֹלָם׃ יְהוָה בּוֹרֵא קְצוֹת הָאָרֶץ
 29 לֹא יִיָּעַף וְלֹא יִיָּגַע אִין חֲסֵר לְחִבּוּנָהוּ׃ נִתֵּן לִיָּעַף פֶּחַ וּלְאִין
 30 אֲוִינִים עֲצָמָה יִרְבֶּה׃ וַיַּעֲפּוּ נְעָרִים וַיִּגְעוּ וּבַחֲוָרִים כְּשׂוֹל
 31 יִפְשְׁלוּ׃ וְקוֹי יְהוָה יַחֲלִישׁוּ כִּחַ יַעֲלּוּ אֶבֶר פְּנֹשְׁרִים יִרְוּצוּ
 וְלֹא יִיָּגְעוּ יִלְכוּ וְלֹא יִיַּעֲפּוּ׃ ס

41 מא

הַחֲחִישׁוּ אֵלַי אֲיוִים וּלְאֲפִים יַחֲלִישׁוּ כִּחַ יִגְשׂוּ אֲזוּ יִדְבְּרוּ יַחְדָּו
 2 לַמִּשְׁפָּט נִקְרְבָה׃ מִי הָעִיר מִמְּזוּחַ צְדָק יִקְרָאָהּ לְרִגְלוֹ יִתֵּן
 לְפָנָיו גּוֹיִם וּמְלָכִים יִרְדּוּ יִתֵּן פְּעֻסֵי חֲרָפּוֹ פִּקֵּשׁ נִדְחָה קִשְׁתּוֹ׃
 3 יִרְדָּסֵם יַעֲבֹר שָׁלוֹם אֶרֶח בְּרִגְלָיו לֹא יִבּוֹא׃ מִי-סָעַל וְעֵשֶׂה
 4 קָרָא הַדְּרוֹת מֵרֹאשׁ אֲנִי יְהוָה רֹאשׁוֹן וְאֵת-אֲחֵרִינִים אֲנִי הוּא׃
 5 רְאוּ אֲיוִים וַיִּירָאוּ קְצוֹת הָאָרֶץ יַחְרְדוּ קָרְבּוֹ וַיִּנְאֲתוּיִן׃ אִישׁ
 6 אֲתִרְעֶהוּ יַעֲזְרוּ וּלְאֲחֵיו יֹאמֶר חֲזָק׃ וַיִּחַצַּק חֲרָשׁ אֶת-צִרְתּוֹ
 7 מִחֲלִיק פִּשְׁיֵשׁ אֶת-הוֹלָם פֶּעַם אָמַר לְדַבֵּל טוֹב הוּא וַיִּחַזְקֶהוּ
 8 בְּמִסְמָרִים לֹא יִמּוֹט׃ ס וְאֲתָהּ יִשְׂרָאֵל עֲבָדִי יַעֲקֹב אֲשֶׁר
 9 בְּחִרְתִּיךָ זָרַע אֲבָרְהָם אֲהַבִּי׃ אֲשֶׁר הִחַזְקִיתִּיךָ מִקְצוֹת הָאָרֶץ
 10 וּמֵאֲצִילֵיךָ קָרָאתִיךָ וְאָמַר לָךְ עֲבָדִי-אֲתָהּ בְּחִרְתִּיךָ וְלֹא
 11 מֵאֲסִיתִיךָ׃ אֶל-תִּירָא כִּי-עֲמָה אֲנִי אֶל-תִּשְׁתַּעַע כִּי-אֲנִי אֱלֹהֵיךָ
 אֲמַצְתִּיךָ אֶת-עֲרֵתִיךָ אֶת-תְּמֻכְתִּיךָ בְּיַמִּין צְדָקִי׃ הוּן גַּבְשׁוֹ

ח' בסוף v. 10. כ' בצרי v. 2.

ויפלאמו כל הנחריים בך יהיו כאין ויאבדו אנשי ריבך :
 12 תבקשם ולא תמצאם אנשי מצותיך יהיו כאין וכאפס אנשי
 13 מלחמתך : פי אני יהוה אלהיך מחזיק מינה האמר לך
 14 אלתירא אני עזרתך : ס אלתיראי תולעת יעקב מתי
 15 ישראל אני עזרתך נאסיהוה וגאלך קדוש ישראל : הנה
 16 שמתיך למורג חרוץ חדש בעל פיסיות תדוש הרים ותדק
 17 ונגבעות פמץ תשים : תזרם וריח תשאם וסערה תפיץ אתם
 17 ואתה תגיל ביהוה בקדוש ישראל תתהלל : ס העננים
 18 והאביונים מבקשים מים ואין לשונם בצמא נשתה אני
 18 יהוה אענם אלתי ישראל לא אעזבם : אפתח על-שפיים
 נהרות ובתוך בקעות מעינות אשים מדבר לאגסמים וארץ
 19 ציה למוצאי מים : אתן במדבר ארוז ששה נהדס ועץ שמן
 כ אשים בערבה ברוש תדקר ותאשור יחדו : למען יראו
 וידעו וישימו וישפילו יחדו פי ידיהוה עשתה זאת וקדוש
 21 ישראל בראה : ס קרבו ריבכם יאמר יהוה הגישו
 22 עצמותיכם יאמר מלך יעקב : גישו ויגידו לנו את אשר
 23 תקרינה הראשנות : מה הנה הגידו ונשימה לבנו ונדעה
 23 אחריתן או הבאות השמיענו : הגידו האתיות לאחור
 ונדעה פי אלהים אתם אף-תיטיבו ותדעו ונשתעו ונרא
 24 יחדו : הראתם מאין וסעלכם מאפע תועבה יבחר בכם : ס
 כ העירותי מצפון וראת ממזרח-שמש יקרא בשמי ויבא
 26 סגנים פמוחמר וכמו יוצר ירמס-טיט : מי-הגיד מראש
 ונדעה ומלפנים ונאמר צדיק אף איך-מגיד אף אין משמיע
 27 אף איך-שמע אמריכם : ראשון לציון הנה הנם ולירושלם
 28 מבשר אתן : וראו ואין איש ומאלה ואין יועץ ואשאלם
 29 וישיבו דבר : הן כלם און אפס מעשיהם רוח ותהו נספיהם :

מב 42

א הן עבדי אתמה-בו בחירי רצתה נפשי נתתי רוחי עליו
 2 משפט לזוים יוציא : לא יצעק ולא ישא ולא-ישמיע
 3 בחיץ קולו : קנה רצין לא ישבור ופשתה כהה לא יכבה
 4 לאמת יוציא משפט : לא יכהה ולא ירוץ עדישים בארץ

משפט וּלְתוֹרָתוֹ אֵיִם יִתְּלוּ: פ כֹּה־אָמַר הָאֵלֹהִים יְהוָה
 בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם וְנוֹטֵיהֶם רַקַּע הָאָרֶץ וְצִאֲצָאֶיהָ נָתַן נִשְׁמָה
 לָעֵם עָלֶיהָ וְרַחַח לְהַלְכֵים בָּהּ: אָנֹכִי יְהוָה קְרֹאתֶיהָ בְּצַדֶּק
 וְאֶחָזֵק בְּיַדָּהּ וְאֶצְרָהּ וְאֶתְּנֶנָּה לְבָרִית עִם לְאוּר גּוֹיִם: לְסַקַּח
 עֵינַיִם עֲרוֹת לְהוֹצִיא מִמֶּסְגֵר אֶסִיר מִבַּיִת כֹּלָא יֹשְׁבֵי חֹשֶׁךְ:
 אָנֹכִי יְהוָה הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לֹא־אֶחָר לֹא־אֶתֵּן וְתִהְלָתִי
 לְפָסִילִים: הִרְאֵשְׁנוֹת הִנֵּה־בָאוּ וְחִדְשׁוֹת אָנֹכִי מִגִּיד בְּטָרָם
 תִּצְמַחְנָה אֲשַׁמְיעַ אֶתְכֶם: ס שִׁירֵי לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ
 תִּהְלָתוּ מִקְצֵה הָאָרֶץ יוֹרְדֵי הַיָּם וּמְלֹאוּ אֵיִם וַיִּשְׁבְּחֶיהֶם:
 יִשְׂאוּ מִדְּבַר וְעָרְיוּ חֲצָרִים תִּשָּׁב קֶדֶר יִרְנֶה יֹשְׁבֵי סֹלַע מֵרֹאשׁ
 הָרִים יִצְחָחוּ: וַיִּשְׂמוּ לַיהוָה כְּבוֹד וְתִהְלָחוּ בְּאֵיִם יִצְדָּו:
 הִנֵּה פִּגְמוֹר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יַעִיר קִנְאָה יִרְעֵ אֶת־
 יִצְרִיחַ עַל־אֵיבָיו יִתְצַבֵּר: ס הַחֲשִׁיתִי מֵעוֹלָם אֶחְרִישׁ
 אֶתְאַפֵּק פִּי־לְדַה אֶסְעָה אֲשֶׁם וְאֲשַׁאֲף יָחַד: אֶחְרִיב הָרִים
 יִגְבְּעוֹת וְכָל־עֲשָׂבִים אֹבִישׁ וְשַׁמְתִּי גְהָרוֹת לְאֵיִם וְאֲנַמִּים
 אֹבִישׁ: וְהוֹלַכְתִּי עָרִים בְּדֶרֶךְ לֹא יָדְעוּ בְּנִתְיֹבוֹת לֹא־יִדְעוּ
 אֲדָרִיכֶם אֲשִׁים מִחֹשֶׁךְ לִפְנֵיהֶם לְאוֹר וּמִעַקְשֵׁיִם לְמִישׁוֹר
 אֶלֶה הַדְּבָרִים עֲשִׂיתֶם וְלֹא עֲזֹבְתֶיִם: נִסְגַּר אַחֹר יִבְשׁוּ
 בִשֶׁת הַבְּטָחִים בְּפֶסֶל הָאֲמָרִים לְמַסְכָּה אֶתֶם אֱלֹהֵינוּ: ס
 הַחֲרָשִׁים שְׁמַעוּ וְהַעֲרִים הַבֵּיטוּ לְרֵאוֹת: מִי עֵרָה
 כִּי אִם־עַבְדִּי וְחָרַשׁ כִּמְלָאכֵי אֲשַׁלַּח מִי עֵרָה כִּמְשַׁלֵּם וְעֵרָה
 כְּעַבְדֵי יְהוָה: רֵאוֹת רַבּוֹת וְלֹא תִשְׁמַר סְקוֹת אֲזִנִּים וְלֹא־
 יִשְׁמַע: יְהוָה חֲפֵץ לְמַעַן צַדִּיק וַיִּגְדֵּל תּוֹרָה וַיִּאֲדִיר:
 זֶהוּא עִם־בְּנוֹז וְשִׁסּוֹי הַסַּח בְּחֹרִים פִּלְם וּבִבְתִי כְלָאִים
 הַחֲבָאוּ הֵיךְ לְבוֹז וְאִין מִצִּיל מִשְׁפָּה וְאִין־אִמַר הַשָּׁב: מִי
 בָכֶם יִאֲזִין זֹאת יִקְשֹׁב וַיִּשְׁמַע לְאַחֹר: מִי־נָתַן לְמַשׁוֹפָה
 יַעֲקֹב וַיִּשְׂרָאֵל לְבָזִים הֲלוֹא יְהוָה זֶה חֲטָאנוּ לָו וְלֹא־אָבִו
 בְּדַרְכֵי הַלֹּוֹךְ וְלֹא שְׁמַעוּ בְּתוֹרָתוֹ: וַיִּשְׁפָּה עָלֵיו חֲמַת
 אֲפוֹ וַעֲזוּז מִלְחָמָה וְתִלְהַטְהוּ מִסְכִּיב וְלֹא יָדַע וְתִבְעַר־בוֹ
 וְלֹא־יִשִּׁים עַל־לֵב: ס

סמך בוקה v. 25. למשיפה ק' v. 24. פחה בס"פ v. 22. ראות ק' v. 20.

מנ 43

* ועתה לְהֹאמֵר יְהוָה בְּרֹאֵךְ יַעֲקֹב וְיִצְרָךְ יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי־רָא
 2 כִּי נִאֲלַתִּיךָ קָרָאתִי בְשֵׁמֶךָ לִרְאֹתָהּ: פִּיתַעֲבֹר בְּפִלִים אַתָּה
 אָנֹכִי וּבַגְּהֵרוֹת לֹא יִשְׁטַפֶּיךָ כִּי־תִלְךָ בְּמוֹ־אֵשׁ לֹא תִפּוֹה
 3 וְלִהְבֶּה לֹא תִבְסַרְכֶּה: כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל
 4 מוֹשִׁיעֶךָ נִתַּתִּי כְּסָרְךָ מִצְרַיִם פּוֹשֵׁ וְסָבָא תַחְתֵּיךָ: מֵאֲשֶׁר
 יָקַרְתָּ בְּעֵינַי נִכְבְּדַתְּ וְאֲנִי אֲהַבְתִּיךָ וְאַתָּן אָדָם תַּחְתֵּיךָ
 ה וְלֵאמֹרִים תַּחַת נִשְׁתָּה: אֱלֹהֵי־רָא קִרְאֲתָךְ אֲנִי מִפְּזֹרָה אָבִיא
 6 זֵרְעֶךָ וּמִמַּעַרְב אֶקְבְּצֶךָ: אָמַר לְצִפּוֹן תָּנִי וּלְתִימָן אֶל־
 7 תִּכְלְאֵי הִבִּיאֵי בְנֵי מֶרְחֹק וּבְנֹתַי מִקְצֵה הָאָרֶץ: פֶּל
 8 הַנִּקְרָא בְשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרֹאֲתֵי וְיִצְרָתֵי אֲהַעֲשִׂיתֵי: הוֹצִיא
 9 עַם־עִיר וְעִינַיִם יֵשׁ וְתַרְשִׁים וְאֲזַנִּים לָמוֹ: פֶּל־הַגּוֹיִם נִקְבְּצוּ
 יִחַדּוּ וַיִּאֲסְפוּ לְאֹמִים מִי בָהֶם יִצִּיד זֹאת וְרֹאשְׁנוֹת יִשְׁמִיעֵנִי
 י וַיִּתְּנֵי עֲיֵהֶם וַיִּצְדְּקוּ וַיִּשְׁמְעוּ וַיֹּאמְרוּ אַמֵּת: אַתֶּם עַד־יָנֹס
 יְהוָה וְעַבְדֵי אֲשֶׁר בְּתַרְתֵי לְמַעַן תִּדְעוּ וְתֵאמְרוּ לִי וְתִבְנוּ
 11 כִּי־אֲנִי הוּא לִסְנֵי לֹא־נוֹצֵר אֵל וְאַחֲרַי לֹא יִהְיֶה: ס אֲנֹכִי
 12 אֲנֹכִי יְהוָה וְאִין מִפְּלַעְדֵי מוֹשִׁיעַ: אֲנֹכִי הַגְּדַתִּי וְהוֹשַׁעְתִּי
 וְהַשְׁמַעְתִּי וְאִין בָּכֶם זָר וְאַתֶּם עַד־יָנֹס יְהוָה וְאֲנִי־אֵל:
 13 גַּם־מִיּוֹם אֲנִי הוּא וְאִין מִיַּדִּי מִצִּיל אֲסַעֵל וּמִי יִשִׁיבֶנָה: ס
 14 לְהֹאמֵר יְהוָה זֹאתְכֶם קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי
 טו בְּבִלְהַ וְהוֹרֵדְתִי בְּרִיחִים פֶּלֶם וְכַשְׂדִּים בְּאַנְיּוֹת רִנְתָּם: אֲנִי
 16 יְהוָה קְדוֹשְׁכֶם בּוֹרֵא יִשְׂרָאֵל מִלְּפָנֶיכֶם: ס פֶּה אָמַר יְהוָה
 17 הַפּוֹתֵן בַּיָּם דָּרָה וּבְמַיִם עֲזִים נִתִּיבָה: הַמוֹצִיא רֶכֶב־וְסוֹס
 18 חַיִל וְעֹאזֵי יַחַדּוּ יִשְׁכְּבוּ בְּלִי־יָקוּמוּ וַיַּעֲבֹר פַּשְׁטָתָה כְּבוֹ: אֶל־
 19 תִּזְכְּרוּ רֹאשְׁנוֹת וּקְדַמְנִיֹת אֶל־תַּחֲבַנְנוּ: הַמְנִי עֲשֵׂה תוֹדָה
 עֲתָה תִצְמַח הַלֹּא תִדְעֶיךָ אֵת אֲשִׁים בְּמִדְבַר דָּרָה בִּישְׁמוֹן
 כ גְּתָרוֹת: תִּכְבְּדֵנִי חַיִת תִּשְׁחֶה תַנִּים וּבְנֹת יַעֲנֶה כִּי־נִתַתִּי
 21 בְּמִדְבַר מַיִם נְהִירוֹת בִּישְׁמֹן לְהַשְׁקוֹת עַמִּי בְּחִירֵי: ס
 22 עַם־זוֹ יִצְרָתִי לִי תַחְלֵתִי יִסְפְּרוּ: וְלֹאֲאֲתִי קָרָאתָ יַעֲקֹב כִּי
 23 יִגְעַת בִּי יִשְׂרָאֵל: לֹא־הִבִּיאָתָּ לִי שֶׁהַ עֲלֵתֶיךָ וּזְבַחֶיךָ לֹא
 כְּבַדְתֵּנִי לֹא הִעֲבַדְתִּיךָ בְּמִנְחָה וְלֹא הוֹגַעְתִּיךָ בְּלִבּוֹנָה:

לֹא־קִלִּיתָ לִּי בַבֶּסֶף קִנְיָה וְחִלַּב זִבְחֶיךָ לֹא הִרְוִיתֵנִי אֲהֶ׃ 24
הֵעִבְדִּיתֵנִי בַחֲשֹׁאֲרֹתֶיךָ הוֹדַעְתֵּנִי בַעֲוֹנוֹתֶיךָ : אֲלֹכֵי אֲלֹכֵי הוּא כח
מִחָה פִשְׁעֶיךָ לְמַעַן וְחֲשֹׁאֲרֹתֶיךָ לֹא אֶזְכֶּר : הַזְכִּירֵנִי נִשְׁקֹטָה 26
יַחַד סִפֵּר אֶתְּהָ לְמַעַן תִּצְדָּק : אֲבִיךָ הִרְאֵשׁוֹן חָטָא וּמְלִיצִיָּה 27
פִשְׁעוּ בִּי : וְאַתְּלֵל שְׂרֵי קֹדֶשׁ וְאַתְּנֶה לְחֹרֵם יַעֲקֹב וַיִּשְׁרָאֵל 28
לְגִדּוּפִים :

מ. ד. 44

וַעֲתָה שְׁמַע יַעֲקֹב עֲבָדֵי וַיִּשְׂרָאֵל בְּחִרְתֵּי בּוֹ : ס לִּהֲאָמֵר א
יְהוָה עֲשֵׂה וַיִּצְרָה מִבְּטֹן יַעֲזֹרָה אֱלֹתֶיךָ אֱלֹתֶיךָ יַעֲקֹב וַיִּשְׂרָוִן
בְּחִרְתֵּי בּוֹ : פִּי אֶצְקֵמִים עַל־צִמָּא וְנוֹזְלִים עַל־יִבְשָׁה אֶצְקֵ 3
רוּחִי עַל־זִרְעֶךָ וּבִרְכָתִי עַל־צִיְצִיְאֵיךָ : וְצִמְחוּ בְּלֵן חֲצִיר 4
בְּעֶרְבִים עַל־יִבְלֵי־מַיִם : זֶה יֹאמֵר לִיהוָה אֲנִי וְזֶה יִקְרָא א
בְּשֵׁם־יַעֲקֹב זֶה יִכְתֹּב יְדוֹ לִיהוָה וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה : ס
לִּהֲאָמֵר יְהוָה מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וְגִאֲלוֹ יְהוָה צְבָאוֹת אֲנִי 6
רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבְּלַעֲדֵי אֵין אֱלֹהִים : וּמִי־כִמּוֹנִי יִקְרָא 7
וַיַּגִּידָה וַיַּעֲרֹכָה לִּי מִשׁוּמֵי עַס־עוֹלָם וְאַתִּיזוֹת וְאֲשֶׁר תִּבְאֲנָה
וַיַּגִּידוּ לָמוֹ : אֶל־תִּסְפְּחוּ וְאֶל־תִּרְהוּ תִּלָּא מֵאֵז הַשְּׁמַעְתֶּיךָ 8
וְהַפְּדִיתִי וְאַתֶּם עֲדֵי הַיֵּשׁ אֱלֹהֵי מִבְּלַעֲדֵי וְאֵין צוּר בַּל־יִדְעֵתִי :
יִצְרִי־סֶסֶל כָּל־ס תִּהְיֶה וְחִמּוּדֵיהֶם בַּל־יִוָּעִילוּ וְעִדְיָהֶם הִמְיָה 9
בַּל־יִרְאוּ וּבַל־יִדְעוּ לְמַעַן יִבְשׂוּ : מִי־יִצְרֵר אֵל וַיִּסְסֵל נִסְהֵי
לְבַלְתִּי הוֹעִיל : הֵן כָּל־חֲבָרִיו יִבְשׂוּ וְחֲרָשִׁים הִמְיָה מֵאָדָם 11
יִתְקַצְצוּ כָּל־ס יַעֲמָדוּ וַיִּפְחָדוּ יִבְשׂוּ יַחַד : חֲרָשׁ בְּרָזֶל מֵעֵצָה 12
וַיִּסְעֵל בַּסֶּחַם וּבַמִּקְבּוֹת יִצְרָהוּ וַיִּסְעֵלָהוּ בְּזִרְעַ פָּחוֹ בַס־רַעֲב
וְאֵין כֹּחַ לֹא־תִשְׁתֶּה מַיִם וַיַּעַף : חֲרָשׁ עֲצִים נָטָה קוֹ וַתִּתְאַרְהוּ 13
בַּשָּׂרָד יַעֲשֶׂהוּ בַּמִּקְצָעוֹת וּבַמְחֻוּגָה וַתִּתְאַרְהוּ וַיַּעֲשֶׂהוּ
פְּתַבְנִית אִישׁ בְּתַסְפָּאֲרַת אָדָם לְשִׁבְתַּת בָּיִת : לְכֶרֶת־לוֹ אֲרָזִים 14
וַיִּקַּח תִּרְזוֹל וְאֲלוֹן וַיִּאֲמַרְלוֹ בַּעֲצֵי־יַעַר נָטַע אֲרוֹ וְגִשְׁם
יִתֵּל : וְהָיָה לְאָדָם לְבָעַר וַיִּקַּח מֵהֶם וַיְחַס אֶת־יִשְׁרָאֵל וְאִסְתָּה 15
לְחֵם אֶת־יִסְעֵל־אֵל וַיִּשְׁתְּחֹהוּ עֲשֶׂהוּ סֶסֶל וַיִּסְגַּד־לָמוֹ : חֲצִיז 16
שָׂרָה בְּמוֹ־אֵשׁ עַל־חֲצִיז בַּשָּׂר יֹאכֵל יִצְלָה צְלִי וַיִּשְׁבַּע אֶת־
יַחֵם וַיֹּאמֶר הָאֵחַ חַמּוֹתִי רֵאִיתִי אֹרֵר : וַשְּׂאֲרִיתוֹ לְאֵל 17

סמך בזקא v. 15. נון זעירא v. 14. נקוד עליו v. 9. חסר ו' v. 4.

עֲשֵׂה לְסִכְלוֹ יִסְגְּדוּ-לוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוּ וַיִּתְפַּלֵּל אֵלָיו וַיֹּאמֶר
 18 הַצִּילְנִי בִּי אֱלֹהֵי אֲתָהּ: לֹא יִדְעוּ וְלֹא יִבְיִנוּ כִּי טַח מִרְאוֹת
 19 עֵינֵיהֶם מִהַשְׁכִּיל לִבְתָּם: וְלֹא-יָשִׁיב אֶל-לִבּוֹ וְלֹא יֵדַע
 וְלֹא-תִבְוֵנָה לְאִמּוֹ חֲצִיו שָׁרְפֹתַי בְּמוֹאֵשׁ וְיִאֵף אֶפְיָתִי עַל-
 בְּחַלְיוֹ לֶחֶם אֲצַלֶּה בָשָׂר וְאֶכֶל וַיִּתְרוּ לְתוֹעֵבָה אֶעֱשֶׂה לְבוֹל
 כִּעֵץ אֲסָגֹד: רֵעִה אֲפֹר לֵב הַיִּתְלֵה הַטָּהוּ וְלֹא-יִצְיֵל אִתְּךָ
 21 נִשְׁפָּט וְלֹא יֹאמֶר הַלֹּא-שָׁקַר בְּיַמֵּינִי: ׀ זְכַר-אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
 וַיִּשְׂרָאֵל בִּי עֲבָדֵי-אֲתָהּ וַצְּרֵתֶיךָ עֲבַד-לִי אֲתָהּ: וַיִּשְׂרָאֵל לֹא
 22 תִּבְשָׁנִי: מַחֲיִיתִי כִּעֵב שְׁעֵיךָ וְכַעֲנֵן חַטֹּאתֶיךָ שׂוֹבֵבָה אֵלַי
 23 כִּי גִאלְתִּיךָ: רַחֵם שָׁמַיִם כִּי-עֲשֵׂה יְהוָה הַרְיֵעַל תַּחֲתֵינוּת
 אֶרֶץ סַפְחֹה הָרִים רָפָה יַעַר וְכַל-עֵץ בּוֹ כִּי-גִאֵל יְהוָה יַעֲקֹב
 24 וּבִיִּשְׂרָאֵל יִתְפָּאֵר: ׀ כֹּה-אָמַר יְהוָה גִּאֲלֶךָ וַיִּצְרֶךָ
 מִבְּטָן אֲנֹכִי יְהוָה עֲשֵׂה כֹל נֹטָה שָׁמַיִם לְבִדְיִי רַקַּע הָאֶרֶץ
 כַּחֲמִי אֲתִי: מִשָּׁר אֲתוֹת בְּיָדִים וְקִסְמִים יְהוֹלֵל מְשִׁיב חַכְמִים
 26 אֲחֹר וְדַעְתָּם יִסְפֹּל: מְקִיִם דָּבָר עֲבָדוֹ וַעֲצַת מַלְאָכָיו יִשְׁלָם
 הָאֲמֹר לִירוּשָׁלַם תִּשָּׁב וּלְעָרֵי יְהוּדָה תִּבְנֶינָה וְחָרְבוֹתֶיךָ
 27 אֲקוּמָם: הָאֲמֹר לְצִוְלָה חֲרֹבֵי וְנִהַרְתֶּיךָ אוֹבִישׁ: הָאֲמֹר
 28 לְכוּרֵשׁ רֵעִי וְכַל-חַסְפֵּי יִשְׁלָם וְלֹאֲמֹר לִירוּשָׁלַם תִּבְנֶינָה
 וְהִיכַל תִּבְסֹד: ׀

מה 45

א כֹּה-אָמַר יְהוָה לְמַשִּׁיחוֹ לְכוּרֵשׁ ׀ אֲשֶׁר-הִחֲזַקְתִּי בְיַמֵּינוּ
 לְרַד־לְפָנָיו גּוֹיִם וּמַתְּנֵי מַלְכִים אֲפַתַח לְפַתַח לְסָנְיוֹ דְלָתִים
 2 וּשְׁעָרִים לֹא יִסְגְּרוּ: אֲנִי לְסָנְיָה אֱלֹהֵי וְהַדּוּרִים אֲוֹשֶׁר דְּלָתוֹת
 3 נְחוּשָׂה אֲשַׁבֵּר וּבְרִיתִי בְרוֹזֵל אֲגַדֵּעַ: וְנַתַּתִּי לָהּ אוֹצְרוֹת
 חֲשֵׁה וּמִטְמֵנִי מִסְתָּרִים לְמַעַן תִּדַּע כִּי אֲנִי יְהוָה הַקּוֹרֵא
 4 בְּשֵׁמָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: לְמַעַן עֲבָדֵי יַעֲקֹב וַיִּשְׂרָאֵל בְּחִירֵי
 ח וְאֲקַרֵּא לָהּ בְּשֵׁמָה אֲכַנֶּה וְלֹא יִדְעֻנִי: אֲנִי יְהוָה וְאִין עוֹד
 6 זִלְתִּי אִין אֱלֹהִים אֲאֹרֶךְ וְלֹא יִדְעֻנִי: לְמַעַן יִדְעוּ מִמְּזֻרְחָה
 7 שְׁמֵשׁ וּמִמְעַרְבָה כִּי-אֵשׁ בְּלַעֲדֵי אֲנִי יְהוָה וְאִין עוֹד: יוֹצֵר
 אוֹר וּבוֹרֵא חֲשֵׁה עֲשֵׂה שְׁלֹום וּבוֹרֵא רַע אֲנִי יְהוָה עֲשֵׂה

מאתי ק' v. 24. קמץ בזקת. v. 23. מלעיל v. 21. יתיר ו' v. 17.
 אֲשֶׁר ק' v. 2. קמץ ברביע. v. 26.

כָּל-אֱלֹהִים: פ' הַרְעִיפוּ שָׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁהַקִּימוּ יוֹלְדֵי-צָדָק 8
 תִּשְׁתַּח-אֲרָץ וַיִּסְרוּ-יָשָׁע וּצְדָקָה תִּצְמִיחַ יְחִיד אָנֹכִי יִהְיֶה
 בְּרֵאשִׁיתוֹ: פ' הוּא רַב אֶת-יִצְרוֹ חָרַשׁ אֶת-חַרְשֵׁי אֲדָמָה 9
 הַיֹּאמֵר חָמַר לִי יִצְרוֹ מִהַתְּעַשֶׂה וּפְעָלָהּ אֵין-יָדַיִם לוֹ: ס
 הוּא אָמַר לְטָב מִהַתּוֹלִיד וּלְאִשָּׁה מִהַתְּחַלְקִין: ס פֶּה- 11
 אָמַר יִהְיֶה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וַיּוֹצְרוּ הָאֱתִיּוֹת שְׁאֵלוּנִי עַל-בְּנֵי
 וְעַל-שָׁעַל יְדֵי תִצְוֶנִי: אָנֹכִי עֲשִׂיתִי אֲרָץ וְאָדָם עֲלֶיהָ בְּרֵאשִׁיתִי 12
 אָנֹכִי יְדֵי נָטוּ שָׁמַיִם וְכָל-צָבָאָם צְבִיתִי: אָנֹכִי הִעִירְתִּהוּ 13
 בְּצָדָק וְכָל-דַּרְכָּיו אֲנִישָׁר הוּא-יִבְנֶה עִירֵי וְגַלְתִּי יִשְׁלַח לֹא
 בְּמַחִיר וְלֹא בְשָׂחַד אָמַר יִהְיֶה צְבָאוֹת: פ' פֶּה אָמַר יִהְיֶה 14
 יִגִּיעַ מִצְרַיִם וְסַחֲרֵי-כּוֹשׁ וְסַבָּאִים אֲנָשִׁי מִדָּה עֲלֶיהָ יַעֲבֹרוּ
 וְלָהּ יִהְיֶה אַחֲרֶיהָ יִלְכוּ בְּזָקִים יַעֲבֹרוּ וְאֵלֶיהָ וּשְׁתַּחֲרוּ אֵלֶיהָ
 יִתְפַּלְלוּ אֵהּ פֶּה אֵל וְאֵין עוֹד אֶפֶס אֱלֹהִים: אֲכֹן אֵתָה אֵל 15
 מִסְתַּתֵּר אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעַ: בּוֹשֵׁף וְגַם-נִכְלָמוּ כָּל־סָם יַחְדָּו 16
 הִלְכוּ בְּכָל־מָה חַרְשֵׁי צִירִים: יִשְׂרָאֵל נוֹשָׁע בִּיהוָה תִּשְׁוַעַת 17
 עוֹלָמִים לֹא-תִבְשׁוּ וְלֹא-תִפְּלָמוּ עַד-עוֹלָמֵי עֶד: ס פִּי כֶה 18
 אָמַר-יִהְיֶה בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם הוּא הָאֱלֹהִים יִצֵּר הָאֲרָץ וְעֲשֶׂהָ
 הוּא כּוֹנְנָהּ לֹא-תִהְיֶה בְּרֵאשִׁית לְשִׁבְתַּת יִצְרָהּ אָנֹכִי יִהְיֶה וְאֵין עוֹד:
 לֹא בִסְתֵר דִּבְרֵיתִי בְּמִקּוֹם אֲרָץ חֲשֹׁךְ לֹא אֲמַרְתִּי לְרֹעַ 19
 יַעֲקֹב תִּהְיֶה בְּקִשְׁוֵי אָנֹכִי יִהְיֶה דִבְרַת צָדָק מִגִּיד מִיִּשְׂרָאֵל:
 הַקִּבְצוּ וּבֹאִי הַתְּנַשְׁטוּ יַחְדָּו פְּלִיטֵי הַגּוֹיִם לֹא יִדְעוּ הַנְּשָׂאִים כ־
 אֶת-עֵץ פְּסָלָם וּמִתְּפַלְלִים אֶל-אֵל לֹא יוֹשִׁיעַ: הַגִּידוּ וְהַגִּישׁוּ 21
 אֵהּ יוֹעֲצוּ יַחְדָּו מִי הַשְׁמִיעַ זֹאת מִקִּדְּם מֵאֵז הַגִּידָה הַלּוֹא
 אָנֹכִי יִהְיֶה וְאֵין-עוֹד אֱלֹהִים מִבְּלַעֲדֵי אֶל-צְדִיק וּמוֹשִׁיעַ אֵין
 זוֹלָתִי: פְּנֵי-אֵלֵי וְהוֹשָׁעוּ כָּל-אֶפְסֵי-אֲרָץ פִּי אָנֹכִי-אֵל וְאֵין 22
 עוֹד: בִּי נִשְׁבַּעְתִּי יִצְאָ מִפִּי צְדָקָה דִּבְרַר וְלֹא יִשׁוּב פִּי-לִי 23
 תִּקְרַע כָּל-בְּרֵךְ תִּשְׁבַּע כָּל-לָשׁוֹן: אֵהּ בִּיהוָה לִי אָמַר צְדָקוֹת 24
 וְעַז עֲדוֹ יָבֹא וַיִּבְשׂוּ כָּל הַנְּחָרִים בּוֹ: בִּיהוָה יִצְדָּקוּ כ־
 וַיִּתְהַלְּלוּ כָּל-רֹעַ יִשְׂרָאֵל:

46 מו

פָּרַע כָּל קָרַס נְבוֹ הוּא עֲצִבִיהֶם לַחִיָּה וּלְבִהֶמָה נִשְׂאֵתִיכֶם א

2 עֲמוּלוֹת מִטָּא לְעִיפָה: קָרְסוּ כָרְעוּ יַחְדָּו וְלֹא יִהְיוּ מַלְט
 3 מִטָּא וְנִשְׁתַּם בְּשִׁבְי הִלְכָה: ׀ שְׁמַעוּ אֵלַי בֵּית יַעֲקֹב
 וְכָל־שְׂאֵרֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל הַעֲמִסִּים מִנִּי־בֶטֶן הַנְּשָׂאִים מִנִּי־
 4 רַחֵם: וְעַד־זִקְנָה אֲנִי הוּא וְעַד־שִׁיבָה אֲנִי אֲסַבֵּל אֲנִי עֲשִׂיתִי
 ח וְאֲנִי אֲשָׂא וְאֲנִי אֲסַבֵּל וְאֲמַלֵּט: ׀ לְמִי תִדְמִינִי וְתִשְׁוֶה
 6 וְתִמְשְׁלוּנִי וְתִדְמֶה: הַזְּלִים זֶהֱב מַפִּיס וְכֹסֵף בְּקִנְיָה וְשִׁקְלוֹ
 7 יִשְׁכַּרְוּ צוּרָה וַיַּעֲשֶׂהוּ אֵל יִסְדְּוּ אִף־יִשְׁתַּחֲוּוּ: יִשְׂאָהוּ עַל־
 פִּתְחוֹ יִסְבְּלוּ וַיִּנְיַחְהוּ תַחְתֵּיו וַיַּעֲמֵד מִמְּקוֹמוֹ לֹא יִמִּישׁ
 8 אִף־יִצְעַק אֵלָיו וְלֹא יַעֲנֶה מִצָּרָתוֹ לֹא יוֹשִׁיעֵנּוּ: ׀ זְכַרְו־
 9 זֹאת וְהִתְאֲשִׁשׁוּ הַשִּׁבּוּ פוֹשְׁעִים עַל־לֵב: זְכַרְו רֵאשֻׁנוֹת
 י מַעֲלָם כִּי אָנֹכִי אֵל וְאִין עוֹד אֱלֹהִים וְאִפְס כְּמוֹנִי: מַגִּיד
 מִרְאשִׁית אַחֲרֵית וּמַקְדֵּם אֲשֶׁר לֹא־נִעֲשֶׂה אִמַר עֲצָתִי תִקִּים
 11 וְכָל־חֲסָפֵי אַעֲשֶׂה: קְרָא מִמְּחִרָה עִיט מֵאֲרֶץ מִרְחָק אִישׁ
 12 עֲצָתוֹ אִף־דְּבַרְתִּי אִף־אֲבִיאָנָה וְצָרְתִי אִף־אֲעַשְׂנָה: ׀ שְׁמַעוּ
 13 אֵלַי אֲבִירֵי לֵב הַרְחוּקִים מִצְדָּקָה: קִרְבֹּתִי צְדָקָתִי לֹא
 תִרְחֹק וְתִשְׁוֶעְתִּי לֹא תֵאָחֵר וְנִתְתִּי בְּצִיּוֹן תִּשְׁרַעַה לְיִשְׂרָאֵל
 תִּסְאָרְתִּי:

מז 47

א רְדִי וּשְׁבִי עַל־עָפָר בְּתוֹלַת בַּת־בְּבֹל שְׁבִי־לְאֲרֶץ אִין־כְּפֹא
 2 בַת־כְּשָׁדִים כִּי לֹא תוֹסִיפִי יִקְרְאוּ לָךְ רַבָּה וְעַנְנָה: קַחִי
 רַחִים וּטַחֲנִי קִמַח גְּלִי צַמְתָּה חֲשָׁפִי־שֶׁבֶל גְּלִי־שׂוֹק עֲבָרִי
 3 נִהְרוֹת: תִּגְזַל עֲרוֹתָה גַם־תִּרְאֶה חֲרָפְתָה נִגְס אֶקַּח וְלֹא
 4 אֲסַנֵּע אָדָם: ׀ גְּאֲלֵנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:
 ח שְׁבִי דוּמָם וּבְלִי בַחֲשֶׁה בַת־כְּשָׁדִים כִּי לֹא תוֹסִיפִי יִקְרְאוּ
 6 לָךְ גְּבַרַת מַמְלְכוֹת: קַצַּפְתִּי עַל־עַמִּי חִלְלֹתִי נִחַלְתִּי
 וְאִתְּנִם בַּיַּדְךָ לֹא־שָׁמַתְּ לָהֶם רַחֲמִים עַל־זִקְן הַכְּבֹדָה עֲלֶיךָ
 7 מְאֹד: וְתִאמְרֵי לְעוֹלָם אֵהְיֶה גְבַרַת עַד לֹא־שָׁמַתְּ אֵלֶּה
 8 עַל־לִבֶּךָ לֹא זְכַרְתְּ אַחֲרֵיתָה: ׀ וְעַתָּה שְׁמַעִי־זֹאת עַד־יָנֶה
 הַיִּשְׁבָּת לְבִטַח הָאֲמָרָה בְּלִבָּבָה אֲנִי וְאִפְסִי עוֹד לֹא אֲשַׁב
 9 אֲלִמְזֻנָה וְלֹא אֲדַע שְׂכֹל: וְתִבְאָנָה לָךְ שְׁתִּיר־אֵלֶּה רַגַע בַּיּוֹם

קמץ בזקת v. 3. קמץ בזקת v. 13. עצתי ק. v. 11.

אחד שכול ואלמן פתמם באו עליה ברב פשטיה בעצמת
 חברה מאד: ותבטחי ברעהך אמרת אין ראני חקמתך
 ודעתך היא שובבתה ותאמרי בלפה אני ואפסי עוד: ובא 11
 עליה רעה לא תדעי שחיה ותפל עליה הנה לא תוכלי
 בפרה ותבא עליה פתאם שמה לא תדעי: עמדי-נא 12
 בחברה וברב פשטיה באשר יגעת מנעוריה אוילי תוכלי
 הועיל אוילי תערוצי: נלאית ברב עצתיה יעמדי-נא 13
 ויושיעה הברו שלים החזים בפוכבים מודעים לחדשים
 מאשר יבאו עליה: הנה היו כקש אש שרפתם לא-יציאו 14
 את-נפשם מיד להבה אין-צחלת לחפם אור לשבת נגדו:
 פו הירקה אשר יגעת סחריה מנעוריה איש לעברו תעו 15
 אין מושיעה: ס

מח 48

שמעו-נא בית-יעקב הנקראים בשם ישראל וממי יהודה א
 יצאו הנשבעים בשם יהוה ובאלהי ישראל יזפירו לא
 באמת ולא בצדקה: פי-מעיר הקדש נקראו ועל-אלהי 2
 ישראל נסמכו יהוה צבאות שמו: ס הראשנות מאז 3
 הודתי ומפי יצאו ואשמיעם פתאם עשיתי ותבאנה:
 מדעתי פי קשה אפה וניד ברזל ערפה ומצחה נחושה: 4
 ואניד לה מאז בטרם תבוא השמעתיה פורתאמר עצי עשם ח
 ופסלי ונספי צום: שמעת חזה פלה ואתם הלוא תגידו 6
 השמעתיה חדשות מעתה ונצרות ולא ידעתם: עתה נכראו 7
 ולא מאז ולפני-יום ולא שמעתם פורתאמר הנה ידעתין:
 גם לא-שמעת גם לא ידעת גם מאז לא-פתחה אזנה פי 8
 ידעתי בגוד תבזוד ופצע מבטן קרא לה: למען שמי אאריה 9
 אפי ותלהתי אחסם-לה לבלתי הכריתה: הנה צרפתייה 11
 ולא בכסף בחרתייה בכור עני: למעני למעני אעשה פי איה 11
 יחל וכבודי לאחר לא-אקו: ס שמע אלי יעקב וישראל 12
 מקראי אני הוא אני ראשון אף אני אחרון: אפידי יסדה 13
 ארץ וימיני ספחה שלים קרא אני אליהם יעמדו יחדו:
 הקבצו כלכם ושמעו מי בהם הגיד את-אלה יהוה אתבו 14

טו יַעֲשֶׂה חֲפָצוֹ בְּכָבֵד וְזָרְעוֹ פְּשָׁדִים: אֲנִי אֲנִי דִבַּרְתִּי אֶת־
 16 קְרָאתִיו הִבְיֹאתִיו וְהִצַּלְתִּיח דְּרָכּוֹ: קָרְבּוּ אֵלַי שְׁמַעְר־זֹאת לֹא
 מֵרֹאשׁ בְּפִתְרָר דִּבַּרְתִּי מַעַת הַיּוֹתָה שָׁם אֲנִי וַעֲשֵׂה אֲדַנִּי יְהוָה
 17 שְׁלַחְנִי וְרוּחוֹ: ס פֶּה־אָמַר יְהוָה גְּאֻלָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל אֵלַי
 18 יְהוָה אֱלֹהֵיהֶ מְלַמְדָּנָה לְהוֹעִיל מְדַרְיָקָה בְּדֶרֶךְ תַּלְמֵה: לֹא
 הִקְשַׁבְתָּ לְמִצְוֹתַי וַיְהִי כַפְהָר שְׁלוֹמָה וְצִדְקָתָה פְּגַלִּי הַיּוֹם:
 19 וַיְהִי כְחוֹל זָרְעָה וְצִאֲצָאִי מַעִיָה פְּמַעַתִּיו לֹא־יִפְרַת וְלֹא־
 כ יִשְׁמַד שְׁמוֹ מִלְּפָנָי: ס צָאוּ מִכָּבֵד בְּרַחוּ מִפְּשָׁדִים בְּקוֹל
 רִקָּה הַגִּידוּ הַשְּׁמִיעוּ זֹאת הוֹצִיאוּהָ עַד־קֶצֶה הָאָרֶץ אֲמַרְוּ
 21 גֹּאֵל יְהוָה עֲבַדוּ יַעֲקֹב: וְלֹא צָמְאוּ בְּחִרְבוֹת הוֹלִיכֶם מֵיִם
 22 מִצֹּר הַיָּדֵל לָמוֹ וְיִבְקַע־צֹר וַיִּזְבּוּ מֵיִם: אִין שְׁלוֹם אָמַר
 יְהוָה לְרָשָׁעִים: ס

מט 49

א שְׁמַעוּ אֵיִים אֵלַי וְהִקְשִׁיבוּ לְאָמִים מְרֻחָק יְהוָה מִבְּטֶן
 2 קְרָאֵנִי מִמַּעַי אֲמִי הַזְּכִיר שְׁמִי: וַיִּשָּׂם סִי כְּחֹרֵב חֲדָה בְּצַל
 יָדוֹ הִחְבִּיאֵנִי וַיְשִׁימֵנִי לְחֶץ בְּרוּר בְּאֲשַׁפְתּוֹ הַסְתִּירֵנִי:
 3 וַיֹּאמֶר לִי עֲבָד־אֲתָה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּהּ אֶתְפָּאֵר: וְאֲנִי
 4 אֲמַרְתִּי לְרִיק יִבְעַתִּי לְתַהוֹ וְהִבֵּל פְּחִי כִלְיִי אֲכֹל מִשְׁפָּטִי
 ח אֲתִיָּהוּהָ וּפְעַלְתִּי אֲתֵאלֵהִי: ס וַעֲשֵׂה: אֲמַר יְהוָה יִצְרִי
 מִבְּטֶן לְעַבְדִּי לֹו לְשׁוֹבֵב יַעֲקֹב אֵלָיו וַיִּשְׂרָאֵל לֹא יֵאָכֵף וְאֵפְכֹל
 6 בְּעֵינֵי יְהוָה וְאֵלֵהִי הִיָּה עֵינִי: וַיֹּאמֶר נָקֵל מְהִיֹּתָה לִי עַבְדִּי
 לְהִקִּים אֶת־שְׁבֻטִי יַעֲקֹב וַיִּצְרִי יִשְׂרָאֵל לְהַשִּׁיב וּגְתִיתִיהָ
 7 לְאֹזֵר גּוֹיִם לְהַיּוֹת וַיְשׁוּעַתִּי עַד־קֶצֶה הָאָרֶץ: ס פֶּה אֲמַר־
 יְהוָה גֹּאֵל יִשְׂרָאֵל קְדוֹשׁוֹ לְבֹזֵה־נַפְשׁ לְמַתְעַב גּוֹי לְעַבְדִּי
 מִשְׁלִים מְלָכִים יִרְאוּ וְקָמוּ שָׂרִים וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְמַעַן יְהוֹת
 8 אֲשֶׁר נֶאֱמַן קְדֹשׁ יִשְׂרָאֵל וַיִּבְחַרְהָ: ס פֶּה אֲמַר יְהוָה
 בְּעַת רְצוֹן עֲנִיתִיהָ וּבְיוֹם יְשׁוּעָה עֲזַרְתִּיהָ וְאֶצְרֶהָ וְאֶתְנַחֵהָ
 9 לְבָרִית עִם לְהִקִּים אֶרֶץ לְהַנְחִיל נַחֲלוֹת שְׁמֹמֹת: לֹאֲמַר
 לְאִסְרִים צָאוּ לְאֲשֶׁר בַּחֲשָׁה הַגְּלוּ עַל־דְּרָכִים יִרְעוּ וּבְכָל־
 י שְׁפִיִים מְרַעִיתֶם: לֹא יִרְעֹבוּ וְלֹא יִצְמָאוּ וְלֹא־יִפְסוּ שָׁרֵב
 11 וְשָׂמַשׁ פִּי־מְרַחֲמִם וַיְנַהֲגִם וְעַל־מַבְּוִעֵי מַיִם וַיְנַהֲלֵם: וְשִׁמְתִּי

v. 5. לִי פ' v. 6. וַיִּצְרִי

כֹּל־הָרִי לְהָרָה וּמִסֵּלְתֵי יְרֵמוֹן׃ הִנֵּה־אֵלֶּה מְרְחֹק יָבֹאוּ׃
 12 וְהִנֵּה־אֵלֶּה מִצָּפוֹן וּמֵיָם וְאֵלֶּה מֵאֲרֶץ סִינַיִם׃ רַבֵּי שָׁמַיִם׃
 13 וְגִבְלֵי אֲרֶץ יִסְפְּחוּ הָרִים רַגְלָהּ פִּי־נַחֲתָם יִהְיֶה עִמּוֹ וְעֲנִי
 יִרְחֹם׃ ׀ וַתֹּאמֶר צִיּוֹן עֲזַבְנִי יְהוָה וְאֵלֵי שָׁכַחְנִי׃
 14 יָתַשְׁפַּח אֱלֹהֵי עִילָה מֶרְחֹם בְּן־בִּטְנָה גִם־אֵלֶּה תִשְׁפַּחְנָה׃
 15 וְאֲנֹכִי לֹא אֲשַׁפְּחָה׃ הֵן עַל־פְּסוּיִם חֲקֻתֶיהָ הוֹמַתֶיהָ נִגְדֵי׃
 16 הַמִּיד׃ מִהָרִי בְּנִיָּה מִהָרְסִיָּה וּמִחַרְיִבָּהּ מִפְּנֵה יִצְאוּ׃ שְׂאֵי׃
 17 סָבִיב עֵינֶיהָ וּרְאֵי כָלֶם נִקְבְּצוּ בְּאֶרֶץ־חֵירָאֲנִי נְאֻם־יְהוָה׃
 18 פִּי כָלֶם בְּעַדִּי תִלְכְּשֵׁי וְתִקְשְׁרוּם פַּפְלָה׃ פִּי חֲרַבְתֶּיהָ׃
 19 וְשִׁמְמַתֶיהָ וְאֲרֶץ הָרְסָתָהּ פִּי עָתֹה תִצְרִי מִיֹּשְׁבֵי וְרַחֲקוּ
 מִבְּלַעֲיָה׃ עוֹד יֹאמְרוּ בְּאֲזִנֶיהָ בְּנֵי שִׁפְלִיָּה צֶר־לִי הַמָּקוֹם ׀
 20 גִּשְׁה־לִּי וְאֲשַׁכְּהָ׃ וְאָמַרְתָּ בְּלִבְכָּהּ מִי יִלְד־לִי אֶת־אֵלֶּה וְאֲנִי
 שָׁכוּלָה וְגַלְמוּדָה גְּלָה׃ וְסוּרָה וְאֵלֶּה מִי גִדֹּל הֵן אֲנִי נִשְׁאַרְתִּי
 לְבִדֵי אֵלֶּה אֵיפֹה הֵם׃ ׀ כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה אֲשָׂא
 21 אֶל־גִּזְוִים יְדֵי וְאֶל־עַמִּים אֲרִים נְסִי וְהִבִּיאוּ בְנוֹהָ בְּרֹחַן
 וּבִנְתֶיהָ עַל־פֶּתַח תִּנְשָׂאנָה׃ וְהָיוּ מַלְכִים אֲמִנֶיהָ וְשָׂרֹתֶיהָ׃
 22 מִיִּנְיַקְתֶיהָ אֲפִים אֲרֶץ יִשְׁתַּחֲוֶי־לָהּ וְעֶסֶר רִגְלֶיהָ יִלְחָכוּ
 וְיִדְעַת פִּי־אֲנִי יְהוָה אֲשֶׁר לֹא־יִבְשׂוּ קִוִּי׃ הִיָּקַח מִגְּבוּר׃
 23 מִלְּקוֹחַ וְאִם־שָׁבִי צִדִּיק וּמִלֵּט׃ פִּי־לָהּ ׀ אָמַר יְהוָה גִּם־שָׁבִי
 גְבוּר יִקַּח וּמִלְּקוֹחַ עֲרִיץ וּמִלֵּט וְאֶת־יְרִיבָהּ אֲנֹכִי אֲרִיב וְאֶת־
 24 בְּנִיָּה אֲנֹכִי אוֹשִׁיעַ׃ וְהִאֲכַלְתִּי אֶת־מוֹלִיָּהּ אֶת־דְּשָׁרוֹם וְכַעֲסִים׃
 25 דָּמָם יִשְׁפְּרוּ וְיִדְעוּ כֹל־בָּשָׂר פִּי אֲנִי יְהוָה מוֹשִׁיעֶהָ וְגֹאֲלָהּ
 אֲבִיר יַעֲקֹב׃ ׀

נ 50

כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אִי זֶה סֵפֶר פְּרִיִתוֹת אֲמַכֶם אֲשֶׁר שָׁלַחְתִּיָּהּ א
 אוֹ מִי מִנוֹשֵׁי אֲשֶׁר־מְכַרְתִּי אֶתְכֶם לֹו הֵן בְּעוֹנֵיתֶכֶם נִמְכַרְתֶּם
 וּבְשִׁשְׁעֵיכֶם שָׁלַחְה אֲמַכֶם׃ מִדּוּעַ בָּאתִי וְאֵין אִישׁ קָרָאתִי׃
 2 וְאֵין עוֹנֵה הַקָּצוֹר קָצְרָה יְדֵי מַסּוּוֹת וְאִם־אֵין־כִּי לַח לְהַצִּיל
 הֵן בְּגַעַרְתִּי אֲחַר־יִב יִם אֲשִׁים נְהַרֹוֹת מְדַבֵּר תִּבְאֵשׁ דִּנְתֶם
 מֵאֵין מַיִם וְתָמַת בְּצַמָּא׃ אֲלִבֵּישׁ שָׁמַיִם קַדְרוֹת וְשֹׁק אֲשִׁים׃
 3

v. 13. סמץ בוקף. ib. יפצחו ס'.

4 כִּסְתָתֶם: ס אֲדַנִּי יְהוָה נָחַן לִי לְשׁוֹן לְמוֹדִים לְדַעַת לְעֵת
 אֶת־יַעַקֵּב דְּבַר יַעִיר, בְּבִקְרָב בְּבִקְרָב יַעִיר לִי אֲזַנֵּן לְשִׁמְעַע
 ח פְּלִמְוִדִים: אֲדַנִּי יְהוָה פִּתְחֵה־לִּי אֲזַנֵּן וְאֲנֹכִי לֹא מְרִיתִי אֲחֹזֵר
 6 לֹא נִסְוִתִּי: צוּר נִתְתִּי לְמַפְיָם וּלְחִי לְמַרְטִים סָנִי לֹא
 7 הִסְתֵּרְתִּי מִכְּלִמּוֹת וְרָק: וְאֲדַנִּי יְהוָה יַעֲזֹר־לִי עַל־כֵּן לֹא
 נִכְלַמְתִּי עַל־כֵּן שָׁמְתִי סָנִי בְּחִלְמִישׁ וְאֲדַע כִּי־לֹא אֲבוֹשׁ:
 8 קְרוֹב מִצְדִּיקִי מִי־רִיב אֲתִי נַעֲמֶדָה יַחַד מִי־בַעַל מִשְׁפָּטִי
 9 יִגֹּשׁ אֵלָי: הֵן־אֲדַנִּי יְהוָה יַעֲזֹר־לִי מִי־הוּא יִרְשִׁיעֵנִי הֵן
 י פֶּלֶם כִּפְגַּד יִבְלוּ עֵשׂ וְאֲכָלֶם: ס מִי בָכֶם יֵרָא יְהוָה שִׁמְעַע
 בְּקוֹל עַבְדּוֹ אֲשֶׁר, הֲלֵךְ חֲשָׁכִים וְאִין נֹהֵל לוֹ יִבְטַח בְּשֵׁם
 11 יְהוָה וְיִשְׁעֵן בְּאֵלֵהֶיו: הֵן פֶּלֶם קָדְחִי אֲשֶׁ מְאֹרְי זִיקוֹת
 לְכוּ, בְּאִיר אֲשַׁכֶּם וּבְזִיקוֹת בְּעֶרְתֶּם מִיַּד הַיְתָה־נָּאֵת לָכֶם
 לְמַעֲצָבָה תִּשְׁכְּבוּן: ס

נא 51

א שָׁמְעוּ אֵלָי רְדִפִי צֹדֵק מִבְּקָשֵׁי יְהוָה הִפְיִטוּ אֶל־צוּר חֲצִבְתֶּם
 2 וְאֶל־מַקְבַּת בּוֹר נִקְרַתֶּם: הִפְיִטוּ אֶל־אֲבָרְהָם אֲבִיכֶם וְאֶל־
 3 שָׂרָה תְּחוֹלְלֶכֶם כִּי־אֲחָד קָרָאתִי וְאֲבָרְכֶהוּ וְאֲרַבְּהוּ: כִּי־
 נָחַם יְהוָה צִיּוֹן נָחַם פֶּלֶס־חֲרִבְתֶּיהָ וַיִּשְׁם מִדְּבָרָה פֶּעֶזָן
 וְעִרְבָתָהּ כְּגוֹי־יְהוָה שָׁשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִמְצָא בָּהּ תּוֹדָה וְקוֹל
 4 זְמֵרָה: ס הַקְשִׁיבוּ אֵלָי עַמִּי וְלֹאֲוִמֵי אֵלָי הֲאֲזִינֵנִי כִּי תוֹרָה
 ח מֵאֲתִי תֵצֵא וּמִלִּשְׁפָטִי לְאוֹר עַמִּים אֲרַבֵּיעַ: קְרוֹב צֹדֵקִי יֵצֵא
 יִשְׁעֵי וְזֵרְעֵי עַמִּים יִשְׁפָטוּ אֵלָי אֵימִם יִקְרוּ וְאֶל־זֵרְעֵי יִיחַלְלוּ:
 6 שָׂאוּ לְשִׁמְיִם עֵינֵיכֶם וְהִפְיִטוּ אֶל־הָאָרֶץ מִתַּחַת כִּי שָׁמַיִם
 כְּעָשָׁן נִמְלְחוּ וְהָאָרֶץ כִּפְגַּד תִּבְלֶה וַיִּשְׁכְּבֶה כְּמוֹ־כֵן יִמּוֹתוֹן
 7 וַיִּשְׁוַעְתִּי לְעוֹלָם תִּהְיֶה וְצֹדֵקְתִי לֹא תַחַת: ס שָׁמְעוּ
 אֵלָי יְדַעִי צֹדֵק עִם הַזֹּרְתִי בְּלִבֶּם אֶל־תִּירְאוּ חֲרַפַּת אֲנֹשׁ
 8 וּמִזְדַּמְסֶתֶם אֶל־תַּחֲתוּ: כִּי כִפְגַּד יֲאֲכָלֶם עֵשׂ וּכְצֹמֵר יֲאֲכָלֶם
 9 סֵס וְצֹדֵקְתִי לְעוֹלָם תִּהְיֶה וַיִּשְׁוַעְתִּי לְדוֹר דּוֹרִים: ס עוֹרֵי
 עוֹרֵי לְבָשִׁי־עוֹ זָרוּעַ יְהוָה עוֹרֵי פִימִי קָדָם דּוֹרוֹת עוֹלָמִים
 י הֲלוֹא אֲתִי־הוּא הַמְּחַצְצֶבֶת רַהֲב מְחוֹלְלַת תַּנְיִן: הֲלוֹא אֲתִי
 הִיא הַמְּחַרְרַבֶת יָם מִי תִהְיוּם רַבָּה הַשְּׁמָה מִעַמְמִי־יָם דְּרָךְ

11 לְעֵבֶר גְּאוּלָּיִם: וּפְדוּיֵי יְהוָה יִשְׁכְּבוּן וּבְאוּן צִיּוֹן בְּרָפָה 11
 וְשִׁמְחַת עוֹלָם עַל־דֹּאשָׁם שָׁשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׁלַחֵן נְסוּ יַמֵּן
 12 וְאֶבְחָה: ס אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מִמְּזֻמְכֶם מִרְאֵת וּתְיָרָא 12
 13 מֵאֲנוֹשׁ יְמוֹת וּמִבְּנֵי־אָדָם חֲצִיר יִנְתֵּן: וּתְשַׁבַּח יְהוָה עֲשֶׂה 13
 נוֹטָה שְׁמַיִם וְיִסַּד אָרֶץ וּתְפַחֵד תְּמִיד כְּלִי־יוֹם מִפְּנֵי חֲמַת
 14 הַמִּצִּיק פֶּאֶשֶׁר כּוֹנֵן לְהַשְׁחִית וְאִיהֵ חֲמַת הַמִּצִּיק: מִהֵרָ 14
 צֵעָה לְהַפְתִּיחַ וְלֹא־יְמוֹת לְשַׁחַת וְלֹא יִחְסֹר לְחַמוֹ: וְאֲנֹכִי טו
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ רַגַע הַיּוֹם וַיְהִי־מִי גִלְיוֹ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ:
 16 וְאִשָּׁם דָּבָרִי בְּפִיךָ וּבְכָל יְדֵי כְּפִיתֶיךָ לְגִטַּע שְׁמַיִם וְלִי־סֹד 16
 אָרֶץ וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי־אֲתָה: ס הַתְּעוֹרְרֵי הַתְּעוֹרְרֵי 17
 קוּמֵי יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר שְׁתִּיתָ מִיַּד יְהוָה אֶת־כּוֹס חֲמָתוֹ אֶת־
 18 קִבְעַת כּוֹס הַתְּרַעֲלָה שְׁתִּיתָ מִצִּית: אִין־מִנְהַל לָהּ מִכֶּל־ 18
 בָּנִים וְלִדָּה וְאִין מַחֲזִיק בְּיָדָהּ מִכֶּל־בָּנִים גְּדֻלָּה: שְׁתִּים הַנְּהָה 19
 קְרֹאֲתֶיךָ מִי יִנְדֵּד לָהּ הַשֹּׁד וְהַשֹּׁבֵר וְהָרַעֵב וְהַחֲרֹב מִי
 20 אֲנַחֲמָה: בְּנִיָּה עֲלֶפּוֹ שִׁכְבוּ בְּרֹאשׁ כְּל־חֻצוֹת כְּתוּא מִכְּמֹר כ
 הַמְּלֵאִים חֲמַת־יְהוָה גְּעַרַת אֱלֹהֶיךָ: לָכֵן שְׁמַע־נָא זֹאת 21
 עֲנִיָּה וּשְׁכַחַת וְלֹא מִיּוֹן: ס כֹּה־אָמַר אֲדֹנָיִךָ יְהוָה וְאֱלֹהֶיךָ 22
 יָרִיב עִמּוֹ הִנֵּה לְקַחְתִּי מִיָּדְךָ אֶת־כּוֹס הַתְּרַעֲלָה אֶת־קִבְעַת
 23 כּוֹס חֲמָתִי לֹא־תוֹסִיפִי לְשִׁתּוֹתָה עוֹד: וְשִׁמְחֶיךָ בְּיַד מוֹלִיךָ
 אֲשֶׁר־אָמַרוּ לְנַפְשֶׁךָ שְׁתִּי וְנִעְבְּרָה וּתְשִׁימֵי כְּאָרֶץ גְּוִה
 וּכְחוּץ לְעֹבְרִים: ס

נב 52

עוֹרֵי עֵירִי לְכֹשֵׁי עֲזָה צִיּוֹן לְכֹשֵׁי וּ בְּגָדֵי תַפְאֲרֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַם א
 עִיר הַקְּדוֹשׁ כִּי לֹא יוֹסִיף יְבֹאֲבָה עוֹד עָרַל וְטָמֵא: הַתְּנַעֲרֵי 2
 מִעֲפָר קוּמֵי שְׁבִי יְרוּשָׁלַם הַתְּפַתְּחֵי מוֹסְרֵי צְוֹאֲרֶיךָ שְׁכִיָּה
 3 בַת־צִיּוֹן: ס כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה חֲנַם נִמְפְּרָתָם וְלֹא בְּכֹסֶת 3
 תִּגְאָלְנוּ: ס כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָיִךָ יְהוָה מְצָרִים יִרְד־עֲמִי 4
 כְּרֹאשְׁנָה לְגִיּוֹר שָׁם וְאֲשׁוּר בְּאֶפְסֹס עֲשָׂקוֹ: ס וְעֲתָה מִה־לִּי־ה
 פֹּה נְאֻם־יְהוָה כִּי־לֶקַח עֲמִי חֲנַם מִשְׁלָךְ יְהִי־לִי נְאֻם־יְהוָה
 6 וְתִמִּיד כְּלִי־יוֹם שְׁמִי מִנְּאֻץ: לָכֵן יִדַּע עֲמִי שְׁמִי לָכֵן בְּיּוֹם 6

מְשִׁלּוֹ ק' v. 5. הַחֲתִּי ק' v. 2. קִמְץ בּוֹקֶת v. 16.

7 הִהוּא קִרְאֵנִיהוּא הַמְדַבֵּר הַפְּנִי: ס מִהִנְפֹאֵר עַל־הַרִים
 רַגְלֵי מִבְּטֹר מִשְׁמִיעַ שָׁלוֹם מִבְּטֹר טוֹב מִשְׁמִיעַ יִשְׁמְעָה
 8 אָמַר לְצִוּוֹן מַלְקָה אֱלֹהֵיהָ: קוֹל צְפִירָה נִשְׁאֵר קוֹל יַחְדוֹ יִרְנַנֵּה
 9 כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׂוֹב יְהוָה צִוּוֹן: פִּצְחוֹ הֲנַנֵּה יַחְדוֹ
 י חֲרֻבוֹת יִרְוֹשְׁלָם כִּי־נַחֵם יְהוָה עַמּוֹ גֹּאֲלֵ יִרְוֹשְׁלָם: חֲשַׁף
 יְהוָה אֶת־זְרוּעַ קַדְשׁוֹ לְעֵינֵי כָל־הַגּוֹיִם וְרָאוּ כָל־אֲפֹסֵי־אֲרֶץ
 11 אֶת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ: סוּרוּ סוּרוּ צְאוּ מִשָּׁם טַמְא אֱלֹ־
 12 תִּגְעוּ צְאוּ מִהוֹכְתֵה הַפְּרִי נִשְׁאֵר כְּלֵי יְהוָה: כִּי לֹא בְחַפְזוֹן
 תִּצְאוּ וּבְמִנְיֹסָה לֹא תִלְכוּן כִּי־חֻלְקָה לְפָנֵיכֶם יְהוָה וּמֵאֲפֹסְכֶם
 13 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: ס הִנֵּה יִשְׁבִּיל עֲבָדֵי יְרוּם וְנִשְׂאָ וְגִבֹּה
 14 מְאֹד: כַּאֲשֶׁר שָׁמְמוּ עֲלֵיהָ רַבִּים כִּן־מִשְׁחַח מֵאִישׁ מֵרְאֵהוּ
 טו וְחֹתְרוֹ מִבְּנֵי אָדָם: כֵּן יִזְהַ גּוֹיִם רַבִּים עֲלֵיו יִקְשְׁצוּ
 מַלְכִים פִּיהֶם כִּי אֲשֶׁר לֹא־סֹפֵר לְהֵם רְאוּ וְאֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ
 הִתְבּוֹנְנוּ:

נג 53

א מִי הָאֱמִין לְשִׁמְעַתְנוּ וְזָרוּעַ יְהוָה עַל־מִי נִגְלָתָה: וַיַּעַל
 בִּיּוֹנֵק לְקִנּוֹי וּכְשִׁרְשֵׁל מֵאֲרֶץ צִיָּה לֹא־תֹאֵר לוֹ וְלֹא דָהָר
 3 וְנִרְאָהוּ וְלֹא־מֵרְאָהוּ וְנִחְמַדְהוּ: נִבְזָה וְחָדַל אִישִׁים אִישׁ
 מִכְּאֻבוֹת וַיְדוּעַ חֲלֵי וּכְמִסְתָּר פָּנִים מִפְּנֵי נִבְזָה וְלֹא
 4 חֲשַׁבְנָהוּ: אָבֵן חֲלִינִי הוּא נִשְׂאָ וּמִכְּאֻבֵינוּ סְבָלָם וְאֲנַחְנוּ
 ח חֲשַׁבְנָהוּ נְגִיעַ מִכָּה אֱלֹהִים וּמִעֲפָה: וְהוּא מְחַלֵּל מִשְׁפָּעֵינוּ
 מִדְּפֹא מַעֲוֹנֵתֵינוּ מוֹכֵר שְׁלוֹמֵנוּ עֲלֵיו וּבְחֻבְרָתוֹ נִרְפְּאֵלֵנוּ:
 6 בְּלֵנוּ כִּצְאוֹ תִעֲיֵנוּ אִישׁ לְדַרְכּוֹ פָּנֵינוּ וַיְהוָה הַסְּפִיעַ בּוֹ אֶת
 7 עֵין כְּפָלְנוּ: נִגַּשׁ וְהוּא נִעְנָה וְלֹא יִסְתַּחֲפִיֹּר כִּשְׂבַח
 8 יוֹבֵל וּכְרִחֵל לְפָנֵי גְזוּיָה נֶאֱלָמָה וְלֹא יִסְתַּח פִּיו: מַעֲצָר
 וּמִמִּשְׁפָּט לְקַח וְאֶת־דוֹרוֹ מִי יִשׁוּחַח כִּי נִגְזַר מֵאֲרֶץ חַיִּים
 9 מִשְׁשַׁע עֲמִי נִגַּע לְמוֹ: וַיִּתֵּן אֶת־רִשְׁעִים קִבְרוֹ וְאֶת־עֲשִׂיר
 י בְּמִתְיוֹ עַל לֹא־חֲמִס עֲשָׂה וְלֹא מֵרְמָה בְּפִיו: וַיְהוָה חָפֵץ
 דִּבְאוֹ הִחֲלִי אִם־תִּשְׁתִּים אֲשֶׁם נִפְשׁוֹ יִרְאָה זָרַע יִאֲרִיָּה וַיְמִים
 11 וְחָפֵץ יְהוָה בְּיָדוֹ יִצְלַח: מַעֲמַל נִפְשׁוֹ יִרְאָה יִשְׁפַע בְּדַעְתּוֹ

קמץ בוקף. 7. 8. 11. קמץ בוקף. 10. v.

וַיִּדְרֹךְ צְדִיק עֲבָדֶי לְרַבִּים וַעֲוֹנָתָם הוּא יִסְבֹּל: לָכֵן אַחֲלֶק-
 לוֹ בְּרַבִּים וְאֶת-עֲצוּמִים יַחֲלֶק שְׁלֵל תַּחַת אֲשֶׁר הָעֲרָה
 לַמָּוֹת נִפְשׁוּ וְאֶת-פְּשָׁעִים נִמְנָה וְהוּא חֲסֵא-רַבִּים נָשָׂא
 וְלִפְשָׁעִים יִסְבֵּעַ: ׀

54 נד

רַחֵם עַקְרָה לֹא יִלְדָה פִּצְחֵי רַגְלָה וְצַהֲלֵי לֹא-חֲלָה פִּי-רַבִּים א
 בְּנֵי-שׁוֹמְמָה מִבְּנֵי בְעוּלָה אָמַר יְהוָה: הֲרַחֲמֵנִי ׀ מְקוֹם 2
 אֲהַלֶּךְ יִירֵיעוֹת מִשְׁכְּנוֹתֶיהָ וַיֵּשׁוּ אֶל-תַּחֲשֻׁכֵי הָאָרֶץ מִיַּתְרֵיהָ
 וִיתְדוּתֶיהָ חֲזָקִי: פִּי-יִמִּין וּשְׂמֹאל תִּפְרָצִי וְזָרְעָה גוֹיִם יִירָשׁ 3
 וְעָרִים נִשְׁמֹות יוֹשְׁבֵיהֶן: אֶל-תִּירְאִי פִי-לֹא תִבְוֹשֵׁי וְאֶל- 4
 תִּפְלָמִי פִי לֹא תִחַפְּיֵנִי פִי בִשְׁתַּעַל וְיִמְלֶךְ הַשָּׁפְחֵי וְחָרַפְתַּ 5
 אֶל-מְנוֹתֶיהָ לֹא תִזְכְּרֵי-עוֹד: פִּי בְעַלְיָה עֲשֵׂיהָ יְהוָה צְבָאוֹת ה
 שָׁמַיְם וְגֵאֲלָה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי כְלֵהָאָרֶץ יִקְרָא: פִּי-יִקְאֶשֶׁה 6
 עֲזוּבָה וְעֲצוּבַת רִיחַ קְרָאָה יְהוָה וְאִשֶׁת נְעוּרִים פִּי תִמְאֵס
 אָמַר אֱלֹהֵיהָ: בְּרַגַע קָטָן עֲזוּבָתֶיהָ וּבְרַחֲמִים גְּדוֹלִים אֶקְבָּצֶהָ: 7
 בְּשִׁצְצָה קָצַח הִסְתַּרְתִּי פָנַי רַגַע מִמֶּנָּה וּבְחִסְדֵּךְ עוֹלָם רַחַמְתִּיהָ 8
 אָמַר גֵּאֲלָה יְהוָה: ׀ פִּי-יִמִּי נָח זָאת לִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי 9
 מִעֵבֶר מִי-נָח עוֹד עַל-הָאָרֶץ בֵּן נִשְׁבַּעְתִּי מִקָּצוֹחַ עֲלֶיהָ
 וּמִגְּעֵר-כָּהֵן: פִּי הִהָרִים יִמּוֹשׁוּ וְהַגְּבָעוֹת תִּמוֹטְיִנָה וְחִסְדֵּי 10
 מֵאֲתָהּ לֹא-יִמּוֹשׁוּ וּבְרִית שְׁלוֹמִי לֹא תִמּוֹט אָמַר מִרְחַמָּהּ
 יְהוָה: ׀ עֲנִיָּה סְעָרָה לֹא נַחֲמָה הַיָּהּ אֲנֹכִי מִרְבִּיעַן 11
 בַּפּוֹה אֲבִנֶיהָ וַיִּסְדַּתֶּיהָ בַּסְּפִירִים: וְשִׁמְתִי בְּדָדוֹ שִׁמְשֵׁתֶיהָ 12
 וּשְׁעָרֶיהָ לְאֲבָנֵי אֲהַחֵחַ וְכָל-גְּבוּלָהּ לְאֲבָנֵי-חֶסֶן: וְכָל-בְּנֵיהָ 13
 לַמָּוֹת יְהוָה וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיהָ: בַּצְדָקָה תִּפְוֹנְנֵי רַחֲמֵי מַעֲשֶׂךְ 14
 פִּי-לֹא תִירְאִי וּמִמְחַתָּהּ פִּי לֹא-תִקְרַב אֲלֶיהָ: הֵן גֹּר וַיְגִיר ט
 אִסַּס מֵאוֹתֵי מִי-גָר אֲתָהּ עֲלֶיהָ יִפּוֹל: הֵן אֲנֹכִי בְּרֵאתִי 16
 חָרַשׁ נִפְחָה בְּאֵשׁ פָּחָם וּמוֹצִיא כָּלִי לְמַעֲשֵׂהָ וְאֲנֹכִי בְּרֵאתִי
 מִשְׁחִית לְחַבֵּל: כָּל-כְּלִי יוֹצֵר עֲלֶיהָ לֹא יִצְלַח וְכָל-לְשׁוֹן 17
 תִּקְוֶם-אֲתָהּ לְמַשְׁפֵּט תִּרְשָׁעֵי זָאת נַחֲלַת עֲבָדֵי יְהוָה
 וַצְדַקְתָּם מֵאֲתֵי נְאֻם-יְהוָה: ׀

v. 3. קמץ בזקה v. 16. הנה ק' v. 17. קמץ בזקה

נה 55

א הוֹי כִּלְצִימָא לְכוּ לַמַּיִם וְאֲשֶׁר אֵינְלוּ בְּכֶסֶף לְכוּ שִׁבְרוּ
 2 וְאֲכֹלוּ וּלְכוּ שִׁבְרוּ בְּלוֹא-כֶסֶף וּבְלוֹא מְחִיר יַיִן וְחֶלֶב: לְמַעַן
 תִּשְׁקְלוּ-לְכֶסֶף בְּלוֹא-לֶחֶם וַיְגִיעַכֶּם בְּלוֹא לְשֹׁבְעָה שְׂמֵנו
 3 שְׂמֹנֶה אֵלַי וְאֲכַלוּ-טוֹב וְתַחֲעַנְג בְּדַשָּׁן נַפְשְׁכֶם: הִשֵּׁי אֲזַנְכֶם
 וּלְכוּ אֵלַי שְׂמֵעוּ וַתְּחִי נַפְשְׁכֶם וְאֲכַרְתֶּה לְכֶם בְּרִית עוֹלָם
 4 חֲסִדֵי דָוִד הַנְּאֻמָּנִים: הֵן עַד לְאִימָיִם נִתְּחִיו נְגִיד וּמִצְוֹתָה
 ח לְאִמָּים: הֵן גְּזִי לֹא-תִדַּע תִּקְרָא וְגִזִי לֹא-יִדְעֶנָּה אֵלֶיךָ יְרוּצוּ
 6 לְמַעַן יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ וּלְקַדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל כִּי פִּאֲרָה: ס דְּרָשׁוּ
 7 יְהוָה בְּהַמְצִאוֹ קְרָאָהוּ בְּהִיּוֹתוֹ קְרוֹב: יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ
 וְאִישׁ אֲוֹן מִחֲשַׁבְתּוֹ וְיֹשֵׁב אֶל-יְהוָה וַיִּרְחַמֵּהוּ וְאֶל-אֱלֹהֵינוּ
 8 כִּי-יִרְבֶּה לְסֻלּוֹחַ: כִּי לֹא מִחֲשַׁבּוֹתַי מִחֲשַׁבּוֹתֵיכֶם וְלֹא
 9 דַּרְכֵיכֶם דְּרָכֵי נַאֲם יְהוָה: כִּי-נִגְבְּהוּ שָׁמַיִם מֵאָרֶץ כִּן גִּבְהוּ
 י דְּרָכֵי מִדְּרָכֵיכֶם וּמִחֲשַׁבְתֵּי מִמִּחֲשַׁבְתֵּיכֶם: כִּי פִּאֲשֶׁר יִרְדֵּ
 הַגֶּשֶׁם וְהַשֶּׁלֶג מִן-הַשָּׁמַיִם וְשֶׁמֶה לֹא יֵשׁוּב כִּי אִם-הִרְוֶה
 אֶת-הָאָרֶץ וְהוֹלִידָהּ וְהִצְמִיחָהּ וְנָתַן זֶרַע לְזֶרַע וּלְחֶם
 11 לְלֶאֱכֹל: כִּן יִהְיֶה דְבָרִי אֲשֶׁר יֵצֵא מִפִּי לֹא-יֵשׁוּב אֵלַי רִיקָם
 כִּי אִם-עֲשֵׂה אֶת-אֲשֶׁר חָפְצְתִי וְהִצְלִיחַ אֲשֶׁר שָׁלַחְתִּיו:
 12 כִּי-בִשְׂמֹחַת תִּצְאוּ וּבְשִׁלּוֹם תּוֹבֵלוּן הַהָרִים וְהַגְּבֻעוֹת וּפְצֻחוּ
 13 לְפָנֵיכֶם רִנָּה וְכָל-עֵצֵי הַשָּׁדָה יִמְחֲאוּ-כַף: תַּחַת הַנְּעֻצִין
 יַעֲלֶה בְרוֹשׁ תַּחַת הַסְּרָפִד יַעֲלֶה הַדָּם וְהִגֵּה לִיהוָה לְשֵׁם
 לְאוֹת עוֹלָם לֹא יִכָּרֵת: ס

נו 56

א פֶּה אָמַר יְהוָה שִׁמְרוּ מִשְׁפָּט וַעֲשׂוּ צְדָקָה כִּי-קְרוֹבָה
 2 יִשְׁוַעְתִּי לְכוֹא וְצַדִּיקְתִּי לְהַגְלוֹת: אֲשֶׁרֵי אֲנוֹשׁ יַעֲשֶׂה-זֹּאת
 וּבֶן-אָדָם יִחְזִיק בָּהּ שֹׁמֵר שִׁבְתָּ מִחֲלָלוֹ וְשֹׁמֵר יָדוֹ מִעֲשׂוֹת
 3 כְּלִירַע: וְאֶל-יֵאמֶר בֶּן-הַנֶּבֶר הַנִּלְוֶה אֶל-יְהוָה לֵאמֹר הַבְּגָל
 יִבְדִּילֵנִי יְהוָה מֵעַל עַמּוֹ וְאֶל-יֵאמֶר הַסְּרִיס הֵן אֲנִי עֵץ
 4 יִבֶּשׁ: ס כִּי-כֵן אָמַר יְהוָה לְסְרִיסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת-
 ח שִׁבְתוֹתַי וּבְחַרְרוּ בְּאֲשֶׁר חָפְצְתִי וּמִחֲזִיקִים בְּכַרְתִּי: וְנִתְּחִי

v. 4. פתח באזנח ib. ותחת ק' v. 13. ו' בצרי. ibid. דגש אתר שורק v. 4.

לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחֹמֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים וּמִבְּנוֹת שָׁם
 עוֹלָם אֶתֶן-לָו אֲשֶׁר לֹא יִפְרֹת: ס וּבְנֵי הַנֶּכֶד הַנְּקֻיִּים 6
 עַל-יְהוָה לְשָׂרְתָו וּלְאַהֲבָה אֶת-שָׁם יְהוָה לְהִיּוֹת לוֹ לְעַבְדִּים
 כָּל-שֹׁמֵר שֹׁבֵת מִחֻלּוֹ וּמִחֻזְקִים בְּבֵרִיתִי: וְהִבִּיאֹתִים 7
 אֶל-הַר קְדוֹשִׁי וְשֹׁמְחֹתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי עוֹלְתֵיהֶם וּזְבַחֵיהֶם
 לְרָצוֹן עַל-מִזְבְּחִי כִּי בֵיתִי בֵּית-תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל-הָעַמִּים:
 נֹאם אֲדֹנָי יְהוִה מִקְבֵּץ נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד אֶמְבֹּץ עָלָיו 8
 לְנִקְבְּצוֹ: כָּל חֵיתוֹ שָׂדֵי אֲתִיף לֶאֱכֹל כָּל-חֵיתוֹ בַּיַּעַר: ס 9
 צִפּוֹ עוֹרִים פֶּלֶם לֹא יִדְעוּ פֶּלֶם פְּלָכִים אֱלֹמִים לֹא י
 יוֹכְלוּ לְנַבֵּחַ הַזִּים שֹׁכְבִים אֲהַבִּי לָנוּם: וְהַפְּלָכִים עֲזֵי-נֶפֶשׁ 11
 לֹא יִדְעוּ שֹׁכְלָה וְהַמָּה רַעִים לֹא יִדְעוּ הַבִּין פֶּלֶם לְדַרְכָם
 סִנֵּי אִישׁ לְבַצְעוֹ מִקְצָהוּ: אֲתִיף אֶקְחֶה-יַיִן וְנִסְבַּאתָ שֹׁכֵר 12
 וְהָיָה כְּזֶה יוֹם מְחֹר גְּדוֹל יַחַר מְאֹד:

נ 57

הַצְדִּיק אֲכֹד וְאִין אִישׁ שָׁם עַל-לֵב וְאִנְשֵׁי-חֶסֶד נֶאֱסָסִים א
 בְּאִין מִבִּין כִּי-מִסְגֵּי הָרַעָה נֶאֱסָסָה הַצְדִּיק: יְבוֹא שְׁלוֹם 2
 יְנוּחֵי עַל-מִשְׁפּוֹתֵם הַלֵּךְ נִכְחוֹ: וְאַתֶּם קְרִבְוֵהֶנָּה בְּנֵי 3
 עֲגֻנָה זָרַע מִנְּאֻף וְתִזְנֶנָּה: עַל-מִי תִתְעַפְּנֵי עַל-מִי תִרְחִיבוּ 4
 כֹּה תִאָּרִיכוּ לְשׁוֹן תִּלְוֵא-אַתֶּם יְלָדֵי-שֹׁשׁע זָרַע שֹׁקֵר: הַנְּחֻמִּים ה
 בְּאֵלִים תַּחַת כָּל-עֵץ רַעֲנָן שֹׁחֲטֵי הַיְלָדִים בְּנִחְלָיִם תַּחַת
 סַעֲיֵפֵי הַסְּלָעִים: בְּחֻלְקֵי-נַחַל חֻלְקָה הֵם הֵם גְּזוֹרְלָה גַם- 6
 לָהֶם שֹׁפְכֵת נֹסֶף הַעֲלִית מְנַחֶה הָעַל אֵלֶּה אֲנַחֶם: עַל 7
 הַר-צְבִיָּה וְנִשְׂאָ שִׁמְתָּ מִשְׁפָּכָה גַם-שָׁם עֲלִית לְזַבַּח זִבְחֵי:
 וְאַחַר הַדִּלְתָּ וְהַמְזוּזָה שִׁמְתָּ זְכוּרָנָה כִּי מֵאֲתִי גְלִית וְהַעֲלִי 8
 הַרְחַבְתָּ מִשְׁפָּכָה וְתִכְרַת-לָהּ מֵהֶם אֲהַבְתָּ מִשְׁפָּכֶם יָד
 חֲזִיתִ: וְהַשְּׂרִי לְמַלְכָּה בְּשִׁמּוֹן וְתִרְכִּי רַקְחִיָּה וְתִשְׁלַחֲתִי צִירִיָּה 9
 עַד-מִרְחֹק וְתִשְׁפִּילִי עַד-שְׂאוּל: בְּרַב דִּרְכָּה יִגְעַת לֹא י
 אֲמַרְתָּ נוֹאֲשׁ חַיִּית יָדָהּ מִצָּאתָ עַל-כֵּן לֹא חֲלִיתִ: וְאַת-מִי 11
 דִּאֲנָתָּה וְתִירָאִי כִּי תִכְזְבִּי וְאוֹתִי לֹא זָכַרְתָּ לֹא-שִׁמְתָּ עַל-
 לְבָבְךָ הֲלֹא אֲנִי מִחֲשָׂה וּמִמַּעַלֶם וְאוֹתִי לֹא תִירָאִי: אֲנִי אֲנִיד 12
 צְדָקְתָּהּ וְאַת-מִעֲשִׂיהָ וְלֹא יוֹעִילֶיהָ: בּוֹזְעָהּ וַיְצִילָהּ קַבּוּצִיָּה 13

קמין בזקת v. 1. צשיו ק' et צ' רבתי v. 10.

וְאִתְּפִלֶּם יִשְׁאֲרוּ וְקָחֵבֶל וְהַחֹסֶה כִּי יִנְחַל־אֶרֶץ וַיִּירָשׁ
 14 הָר קִדְשֵׁי: וְאָמַר סְלֹו־סְלֹו פְּנֵי־דַרְךָ הָרִימוּ מִכְשׁוֹל
 15 מִדַּרְךָ עֲמִי: ס פִּי כֹה אָמַר רַם וְנָשָׂא שִׁכְנוֹן עַל וְקִדֹּשׁ
 שָׁמֹו מְרוֹם וְקִדֹּשׁ אֲשַׁכֵּן וְאִת־דַּפָּא וְשִׁסְל־רִיחַ לְהַיְהוֹת
 16 רִיחַ שְׁפָלִים וְלִהְיֹות לֵב נְדָפָאִים: פִּי לֹא לְעוֹלָם אֲרִיב
 וְלֹא לְנֹצַח אֲקַצֹּף קִי־רִיחַ מִלְּפָנַי יַעֲטֹף וּנְשַׁמֹּת אָנִי
 17 עָשִׂיתִי: בְּעֵן בְּצַעַו קָצַפְתִּי וְאִכְהֹו הִסְתַּר וְאֲקַצֹּף וַיִּלְךָ
 18 שׁוֹכֵב בְּדַרְךָ לְפִו: דְּרָכֵיו רֵאִיתִי וְאֲרַפְּאֵהוּ וְאֲנַחֵהוּ וְאֲשַׁלֵּם
 19 נַחְמִים לוֹ וְלֹא־בְלִיּוֹ: בּוֹרֵא נֹרֵב שְׁפָתַיִם שְׁלֹום וְשְׁלֹום
 20 לְרַחֹוק וְלִקְרוֹב אָמַר יְהוָה וְרַפְּאֵתִיו: וְהָרָשָׁעִים פִּיִּם נִגְרַשׁ
 21 פִּי הַשִּׁקֵּט לֹא יוֹכֵל וַיִּגְרַשׁוּ מִיָּמָיו רַפְּשׁ וְטִיט: אִין שְׁלֹום
 אָמַר אֱלֹהֵי לְרַשָּׁעִים: ס

נח 58

א קְרָא בְּרוֹן אֱלֹהֵי־שָׁמַיִם כְּשׁוֹפֵר הָרַם קוֹלְךָ וְהִגַּד לְעַמִּי שְׁשַׁלֵּם
 2 וְלִבֵּית יַעֲקֹב חֲשֹׂאֲתָם: וְאוֹתֵי יוֹם וְיוֹם יִדְרָשׁוּן וְדַעַת דְּרָכֵי
 יְהֻפְצוּן כְּגֹוִי אֲשֶׁר צָדְקָה עָשָׂה וּמִשְׁפָּט אֱלֹהִיו לֹא עָזַב
 3 יִשְׁאֲלוּנִי מִשְׁפָּטֵי־צְדָק קִרְבַּת אֱלֹהִים יִתְפָּצוּן: לָמָּה צָמְנוּ
 וְלֹא רֵאִיתִי עֲפִינוּ נִשְׁפָנוּ וְלֹא תִדַּע הֵן בְּיוֹם צָמְכֶם תִּמְצָאוּ
 4 חֹסֶן וְכֹל־עֲצָבִיכֶם תִּנְגַּשׁוּ: הֵן לְרִיב וּמִצָּה תִצְוִמוּ וְלִהְפֹּת
 בְּאֲנָרַת רֶשַׁע לֹא־תִצְוִמוּ כִּיֹּם לְהַשְׁמִיעַ בְּמְרוֹם קוֹלְכֶם:
 ה הַכִּזֵּה יְהִיֵה צוֹם אֲבַחְלֵהוּ יוֹם עֲנֹות אָדָם נִפְשׁוּ הִלְכֶם כְּאֲנָמָן
 רֵאשׁוּ וְשָׁק וְאִפְסַל יִצִּיעַ הַלְזָה תִקְרָא־צוֹם וַיֹּום רָצוֹן לַיהוָה:
 6 הַלֹּוא זֶה צוֹם אֲבַחְלֵהוּ שִׁתַּח חֲרָצְבוֹת רֶשַׁע הִתַּר אֲגַדֹּות
 7 מוֹטָה וְשַׁלַּח רְצוּצִים חֲשָׁשִׁים וְכִלְמוֹטָה תִנְתַּקוּ: הַלֹּוא פָּרַס
 לָרַעַב לַחֲמִלָה וְעֲנִיִּים מְרוּדִים תִּבְיֵא בֵית פִּי־תִרְאֵה עֲרִם
 8 וְכִסִּיתֹו וּמִבְשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלֵּם: אִזּוּ יִבְקַע פֶּשַׁח־לֹ אוֹרְךָ
 וְאֲרַכְתֶּה מִתְרֵה תִצְמַח וְהִלְךָ לְפָנַיִךָ צָדְקָה כְּבוֹד יְהוָה
 9 יִאֲסָף: אִזּוּ תִקְרָא וַיְהוֹה יַעֲנֵה תִשְׁוַע וַיֹּאמֶר הִבְנִי אִם־
 י תִסִּיר מִתּוֹכָה מוֹטָה שְׁלַח אֲצַבַע וְדַבֵּר־אָנוּ: וְתִסַּק לָרַעַב
 נִפְשָׁה וְנִשְׁשׁ נַעֲנֵה תִשְׁבִּיעַ וְזָרַח בַּחֲשָׁף אוֹרְךָ וְאִסְלַתָּה

v. 19. יב ס' v. 20. קמץ בוקף v. 2. קמץ בוקף

- 11 כְּצִהָרִים: וְנִחַחַת יְהוָה תִּמְיֵד וְהַשְׁפִּיעַ בְּצִחְצִיחוֹת נִשְׁפָּהָהּ
 וְעִצְמֹתֶיהָ יִחְלִיץ וְהָיִיתָ כְּגֹן רֶחֶם וּכְמוֹצָא מִים אֲשֶׁר לֹא־
 12 יִבְזֹבוּ מִימֵיו: וּבְנֵי מִמְּהָה חֲרִבּוֹת עוֹלָם מוֹסְדֵי דוֹר־דוֹר
 13 תִּקוּמֶם וְקָרָא לָהּ גְּדֵר פֶּרִץ מִשׁוֹכֵב נְחִיבוֹת לִשְׁכַת: אִם־
 תָּשִׁיב מִשְׁכַּת רִגְלֶךָ עֲשׂוֹת הַפִּצּוּחַ בְּיוֹם קִדְשֵׁי וְקָרָאתָ לִשְׁכַּת
 עֲנֵג לְקִדּוֹשׁ יְהוָה מִכְבֹּד וּכְבֹדָתוֹ מִעֲשׂוֹת דְּרָכֶיהָ מִמְּצוֹא
 14 חַפְצֶךָ וְדַבַּר דְּבָר: אִז תִּתְעַנֵּג עַל־יְהוָה וְהִרְפַּכְתִּיךָ עַל־בְּמוֹתַי
 אֲרִץ וְהֶאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אֲבִיךָ פִּי פִי יְהוָה דְּבָר: ס

נח 59

- הֵן לֹא־קִצְרָה יַד־יְהוָה מֵהוֹשִׁיעַ וְלֹא־כִבְדָה אֲזִנִּי מִשְׁמוֹעַ: א
 פִּי אִם־עֲוֹנוֹתֵיכֶם הִיוּ מִבְּדָלִים בְּיַנְכֶם לְבִין אֱלֹהֵיכֶם
 2 וְחַטָּאוֹתֵיכֶם הִסְתִּירוּ פָנִים מִפָּנֶיךָ מִשְׁמוֹעַ: פִּי כַפִּיכֶם נִגְאַלְו
 3 בְּדָם וְאֶצְבְּעוֹתֵיכֶם בְּעֹגֵן שִׁשְׁתֹּתֵיכֶם דְּבַר־שֹׁקֶר לְשׁוֹנְכֶם
 4 עוֹלָה תִהְיֶה: אִין־קָרָא בְּצֹדֵק וְאִין נִשְׁפָּט בְּאִמּוּנָה בְּטוֹחַ
 5 עַל־יְהוָה וְדַבַּר־שׁוֹא הָרוּ עֵמֶל וְהוֹלִיד אָנוּ: בִּיצֵי צַפְעוֹנִי ח
 בְּפִעַי וְקוֹרֵי עַפְבִּישׁ יֶאֱרָגוּ הָאֵבֶל מִבִּיצֵיהֶם יָמוּת וְהַיִּזְרָה
 6 תִּבְקַע אִפְסָה: קוֹרֵיהֶם לֹא־יְהִיו לְבָנָד וְלֹא יִתְפָּסוּ בְּמַעֲשֵׂיהֶם
 7 מַעֲשֵׂיהֶם מַעֲשֵׂי־אָנוּ וְיַפְעֵל חָמַס בְּכַפִּיהֶם: רִגְלֵיהֶם לְרַע
 8 יֶרְצוּ וַיִּמְהָרוּ לִשְׁפֹךְ דָּם נָקִי מִחֲשֻׁבְתֵיהֶם מֵהַשְׁכּוֹת אָנוּ
 9 שָׂד וְשֹׁכֵר בְּמַסְלוֹתֶם: דְּרָה שְׁלוֹם לֹא יִדְעוּ וְאִין מִשְׁפָּט
 10 בְּמַעֲנַלְתֶם נְחִיבוֹתֵיהֶם עֲקָשׁוּ לָהֶם פֶּל דְּרָה בָּהּ לֹא יִדַע
 11 שְׁלוֹם: עַל־פִּן רַחֵק מִשְׁפָּט מִפָּנֵי וְלֹא תִשְׁיָגוּ צְדָקָה נִקְוָה
 12 לְאוֹר וְהִנֵּה־חֹשֶׁךְ לְנִגְהוֹת בְּאִפְלוֹת נְהַלְקָה: נִגְשָׁה כַּעֲוִרִים י
 13 קִיר וּכְאִין עֵינַיִם נִגְשָׁה פִּשְׁלָנוּ בְּצִהָרִים כְּפִשְׁטָה בְּאִשְׁמַנִּים
 14 כְּמִתִּים: נִהְיֶה כְּדָבִים פִּלְנוּ וְכִיּוֹנִים הִגָּה נִהְיֶה נִקְוָה
 15 לְמִשְׁפָּט וְאִין לִישׁוּעָה רַחֲמָה מִמֶּנּוּ: פִּירְבּוּ פִּשְׁעֵיכֶם נִגְדָה
 16 וְחַטָּאוֹתֵינוּ עָנְתָה בָּנוּ פִּי־פִשְׁעֵינוּ אֲתָנוּ וְעוֹנֵתֵינוּ יִדְעוּנוּ:
 17 פִּשְׁעַ וְכַחַשׁ בִּיהוָה וְנִסּוּג מֵאַחַר אֱלֹהֵינוּ דְּבַר־עֶשֶׂק וְסָרָה
 18 הָרוּ וְהִגּוּ מִלֵּב דְּבַר־שֹׁקֶר: וְהִסַּג אַחוֹר מִשְׁפָּט וְצְדָקָה
 19 מִרְחוֹק תִּעֲמֹד פִּי־כַשְׁלָה בְּרַחוּב אֲמֹת וּנְחַחָה לֹא־תִּכַּל
 20 לָבוֹא: וְתֵהִי הָאֲמֹת נַעֲדָרַת וְסָר מֵרַע מִשְׁתוֹלָל וַיִּרָא יְהוָה

16 וירע בעיניו פיראין משפט: וירא פיראין איש וישתומם
 פי אין מסניע ותושע לו זרעו וצדקתו היא סמכתהו:
 17 וילבש צדקה פשרון וכובע ישועה בראשו וילבש בגדי נקם
 18 תלבשת ויעט פמעיל קנאה: פעל גמלות פעל ישלם חמה
 19 לצריו גמול לאיביו לאימים גמול ישלם: ויראוי ממערב
 את-שם יהוה וממזרח-שמם את-כבודו פיריבוא כנהר צר
 כ רוח יהוה נססה בו: ובה לציון גואל ובלשני ששע ביעקב
 21 נאם יהוה: ואני זאת בריתי אתם אמר יהוה רוחי אשר
 עליה ודברי אשר-שמתי בפה לא ימושו מפיה ומפי זרעה
 ומפי זרע זרעה אמר יהוה מעתה ועד-עולם: ס

60 D

א קומי אורי פי בא אורה וכבוד יהוה עליה זרח: פריהנה
 2 החשה וכסה-ארץ וערפל לאמים ועליה זרח יהוה וכבודו
 3 עליה נראה: והלכו גוים לאורה ומלכים לנגה זרחה: שאי
 4 סביב עיניה וראי כלם נקבצו באורה בניה מרתוק יבאו
 ח ונלתיה על-צד תאמנה: אז תראי ונהרת ופתד ורחב
 6 לבבה פריהפה עליה המון וס חיל גוים יבאו לה: שפעת
 גמלים תכסה בכרי מדון ועיפה כלם משבא יבאו זרב
 7 ולבונה ישאו ותהלות יהוה יבשרו: כל-צאן קדר יקבצו
 לה אילי נביות ושרתנה יעלו על-רצון מזבחי ובית
 8 תסארתי אסאר: מי-אלה פעב תעוסינה וכיונים אל-
 9 ארבותיהם: פירלי ו איים יקוי ואניות תרשיש בראשנה
 להביא בניה מרחוק פספס וזהבם אתם לשם יהוה אלהיה
 י ונקדוש ישראל פי סארה: ובנו בני-נכר חמתיה ומלכיהם
 11 ושרתנה פי בקצפי הפיתה ובכרצוני רחמתיה: וספתוי
 שעריה תמיד יומם ולילה לא יסגרו להביא אלה חיל גוים
 12 ומלכיהם נהוגים: פי הגוי והממלכה אשר לא-עבדוה
 13 יאבדו והגוים הרב יחרבו: פכוד הלבנון אלה יבוא פרוש
 תדור ותאשור יהדו לפאר מקום מקדשי ומקום רגלי
 14 אכבד: והלכו אלה שחות בני מעניה והשתתו על-כפות
 רגליה כל-מנאציה וקראי לה עיר יהוה ציון קדוש ישראל:

תַּחַת הַיּוֹתֵקָה עֲזוּבָה וּשְׁנוּאָה וְאִין עוֹבֵר וּשְׁמִתִּיהָ לְגֵאוֹן 15
 עוֹלָם מִשׁוֹשׁ דָּוָר וְדוֹר: וְיִנְקֹתָ חֶלֶב גּוֹיִם וְשֹׁד מְלָכִים תִּינָקִי 16
 וַיִּדְעַתָּ כִּי אֲנִי יְהוָה מוֹשִׁיעַהּ וְגֹאֲלָהּ אֲבִיר יַעֲקֹב: תַּחַת 17
 הַנְּחֹשֶׁת אֲבִיר זָהָב וְתַחַת הַבְּרֹזֶל אֲבִיר כֶּסֶף וְתַחַת הַעֲצִים
 נְחֹשֶׁת וְתַחַת הָאֲבָנִים בְּרֹזֶל וּשְׁמִתִּי סִקְדֹתֶיהָ שְׁלוֹם וְנִגְשִׁיהָ
 צְדָקָה: לֹא־יִשְׁמַע עוֹד חֶמֶס בְּאַרְצָהּ שֹׁד וּשְׂבָר בְּגִבּוֹלֶיהָ 18
 וְקִבְרֹת יִשׁוּעָה חוֹמֹתֶיהָ וּשְׁעָרֶיהָ תִּהְיֶה: לֹא־יִהְיֶה־לָּהּ עוֹד 19
 הַשְּׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם וּלְלַגְנָה הַיָּרֵחַ לְא־יָאִיר לָהּ וְהַיְהוּדָה יִהְיֶה
 לְאוֹר עוֹלָם וְאֱלֹהֶיהָ לְהַתְּפָאֵרָה: לֹא־יִבּוֹא עוֹד שְׁמֵשׁךָ וַיִּרְחַק 20
 לֹא יִאֲסֶה כִּי יִהְיֶה יְהוּדָה לְאוֹר עוֹלָם וּשְׁלֹמוֹ יָמֵי אֲבָלָהּ:
 וְעַמָּה כָּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶד מִשְׁעוֹ מַעֲשֵׂה יְדֵי 21
 לְהַתְּפָאֵר: הַקִּטָּן יִהְיֶה לְאֵלֶף וְהַצָּעִיר לְגוֹי עֲצִים אֲנִי יְהוָה 22
 בְּעֵתָהּ אֲהוֹיִשְׁפֹּה: 23

61 NO

רִיחַ אֲדוֹנֵי יְהוָה עָלַי וְעַן מִשַׁח יְהוָה אֵתִי לְבָשָׁר עֲנוּיִם א
 שְׁלַחֲנִי לְחֹבֶשׁ לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב לְקִרְא לְשָׁבוּיִם דָּוָר וּלְאֲסוּרִים
 סִקְח־קוֹחַ: לְקִרְא שְׁנַת־רִצּוֹן לַיהוָה וַיּוֹם נָקַם לְאֱלֹהֵינוּ 2
 לְנַחֵם כָּל־אֲבָלִים: לְשׁוֹם וְלְאֲבָלֵי צִיּוֹן לְתַת לָהֶם סֹאֵר 3
 תַּחַת אֶפֶר שָׁמֶן שְׁשׂוֹן תַּחַת אֲבָל מַעֲשֵׂה תִהְיֶה תַּחַת רִיחַ
 פֶּהָה וְקִרְא לָהֶם אֵילֵי הַצֹּדֵק מִשְׁעֵ יְהוָה לְהַתְּפָאֵר: וּבְנֵי 4
 חֲרֻבוֹת עוֹלָם שְׁמֵמוֹת רֵאשֵׁנִים יְקוּמְמוּ וְחִדְשׁוּ עֲרֵי חֲרֻב
 שְׁמֵמוֹת דָּוָר וְדוֹר: וְעַמְדוֹ זָרִים וְרָעוּ צִאֲנֶכֶם וּבְנֵי נְכָרָה
 אֲבָרִיכֶם וְכִרְמִיכֶם: וְאַתֶּם פְּהַנֵּי יְהוָה תִּפְרָאוּ מִשְׁרַתִּי 6
 אֱלֹהֵינוּ יֹאמֶר לָכֶם חֵיל גּוֹיִם תֹּאכְלוּ וּבְכַבּוֹדֵם תִּתִּימְרוּ:
 תַּחַת בְּשִׁתְּכֶם מִשְׁנֶה וּכְלִמָּה יִרְנֹו חֲלָקֶם לָבֶן בְּאַרְצֶם 7
 מִשְׁנֶה יִירָשׁוּ שְׁמֵחַת עוֹלָם תִּהְיֶה לָהֶם: כִּי אֲנִי יְהוָה 8
 אֲהַב מִשְׁפָּט שֵׁנָא גֹזֵל בְּעוֹלָה וְנִתְתִּי סַעֲלֹתֶם בְּאֵמַת וּבְרִית
 עוֹלָם אֲכַרֹּת לָהֶם: וְנודַע בְּגוֹיִם זִרְעֵם וְצִאֲצִאִיהֶם בְּתוֹךְ 9
 הָעַמִּים כָּל־רֵאשֵׁי־הֶם יִפְירוּם כִּי הֵם זִרְעֵ בְרַךְ יְהוָה: 10
 שׁוֹשׁ אֲשִׁישׁ בִּיהוָה תִּגְלֵל נַפְשִׁי בְּאֱלֹהֵי כִּי הִלְבִּישְׁנִי בְּגָדֵי־י
 לִשַׁע מַעִיל צְדָקָה יַעֲטֵנִי כַּחַתָּן וּכְתוֹן סֹאֵר וּכְכֹלֶה חַעֲנָה

11 כְּלִיָּהּ: פִּי כְּאֶרֶץ תּוֹצִיא צְמִחָהּ וּבְגִנָּה זְרוּעֶיהָ תִצְמִיחַ
כֵּן וְאֵלַי יְהוָה יִצְמִיחַ צְדָקָה וּתְהַלֵּךְ בְּגַד כָּל-הַגּוֹיִם:

סב 62

א לְמַעַן צִיּוֹן לֹא אֲחֻשָּׂה וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַם לֹא אֲשַׁקּוּט עַד-יֵצֵא
2 כְּפִמָּה צְדָקָה וַיִּשְׁדַּעְתָּהּ כָּל-פֶּסֶד יִבְעַר: וְרָאוּ גוֹיִם צְדָקָה
וְכָל-מַלְכִים כְּבוֹדָהּ וְקָרְאוּ לָהּ שֵׁם חֲדָשׁ אֲשֶׁר פִּי יְהוָה
3 יִקְרָא: וְהָיִיתָ עֲטֹרַת תְּפָאֳרֹת בֵּית-יְהוָה וּצְנוּף מְלוּכָה
4 בְּכֹתֶל-אֱלֹהֶיהָ: לֹא-יֵאמֵר לָהּ עוֹד עֲזוּבָה וּלְאֶרֶץ לֹא-יֵאמֵר
עוֹד שְׁמָמָה פִּי לָהּ יִקְרָא חֶסֶד-יְבָה וּלְאֶרֶץ בְּעִלְיָה פִּי-
ה חֶסֶץ יְהוָה קָה וְאֶרֶץ תִּפְעַל: פִּי-יִבְעַל בְּחוּר בְּתוֹלָה
וּבְעֵלְיָה בְּנִיָּה וּמִשׁוֹשׁ חֶתָן עַל-כִּפְּלָה וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ אֱלֹהֶיהָ: ס
6 עַל-חֻמֹּתֶיהָ יְרוּשָׁלַם הִפְקִדְתִּי שְׁמָרִים כָּל-הַיּוֹם וְכָל-
הַלַּיְלָה תָּמִיד לֹא יִחַשּׁוּ הַמְזַכְרִים אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵי דָמֵי לָכֶם:
7 וְאֶל-תִּתְּנוּ דָמֵי לֹו עַד-יִכּוֹנֵן וְעַד-יֵשִׁים אֶת-יְרוּשָׁלַם תְּהִלָּה
8 בְּאֶרֶץ: נִשְׁבַּע יְהוָה בְּיַמִּינוֹ וּבְזִרְעוֹ עוֹד אִסְּתָן אֶת-דִּגְלָהּ
עוֹד מֵאֲכַל לֹא-יִבֶה וְאִסְּתָהּ בְּנִי-נִכְר תִּירוּשָׁה אֲשֶׁר יַגְעַת
9 בּוֹ: פִּי מֵאֲסִיּוֹ וְאֶכְלֶהוּ וְהִלְכֹו אֶת-יְהוָה וּמִקְפָּצָיו יִשְׁתַּהַר
י בְּחֻצְרוֹת קְדוֹשֵׁי: ס עֲבְרוּ עֲבְרוּ בְּשָׁעָרִים סָנֹו דְרָה הָעַם
סָלֹו סָלֹו הַמְסֻלָּה סָקְלוּ מֵאֲכֹן הַרְיִמוּ נָס עַל-הָעַמִּים:
11 הִנֵּה יְהוָה הַשָּׁמַיִל אֶל-קֶצֶה הָאָרֶץ אִמְרוּ לְבַת-צִיּוֹן הִנֵּה
12 יִשְׁעָה פָּא הִנֵּה שֹׁכְרוֹ אִתּוֹ וַיִּשְׁעֻלְתּוֹ לְסַנּוּי: וְקָרְאוּ לָהֶם עַם
הַקְדָּשׁ גְּאוּלַי יְהוָה וְלָהּ יִקְרָא דְרוּשָׁה עִיר לֹא נְעוּבָה: ס

סג 63

א מִי-יָהּ פֹּא מֵאֲדוֹם חֲמוּץ בְּגָדִים מִבְּצָרָה זֶה הַדּוֹר בְּלִבּוֹשׁוֹ
2 צִנָּה בְּרִב כְּהוֹ אֲנִי מְדַבֵּר בְּצְדָקָה רַב לְהוֹשִׁיעַ: מְדוּעַ אֲדֹם
3 לְלִבּוֹשָׁה וּבְגָדֶיהָ פְּדוּחָה בְּגָת: פּוֹרַח וְדִרְכָתִי לְבָדִי וּמַעֲמִים
אִי-רְאִישׁ אִתִּי וְאֲדַרְכֶם בְּאִפִּי וְאֲרַמְסֶם בְּחַמְתִּי וַיִּז נֶצְחָם עַל-
4 בְּתָדִי וְכָל-מְלִבּוֹשֵׁי אֲגַאֲלֹתִי: פִּי יוֹם נֶקֶם בְּלִבִּי וַשְׁנַת גְּאוּלַי
ה בָּאָה: וְאִבִּים וְאִין עֲזָר וְאִשְׁתוּמָם וְאִין סוּמְהָ וּתְוֹשַׁע לִי
6 זָלַעִי וְחַמְתִּי הִיא סְמֻכְתִּי: וְאִבִּים עַמִּים בְּאִפִּי וְאִשְׁכְּרָם
7 בְּחַמְתִּי וְאִוְרִיד לְאָרֶץ נֶצְחָם: ס חֲסֵדֵי יְהוָה וְאִזְכִּיר

פתח בס"ס v. 2. וצניף ק' v. 3.

תהלות יהוה פעל כל אשר-גמלנו יהוה ורב-טיב לבית
 8 ישראל אשר-גמלם בקחמיו וכרב חסדיו: ויאמר אה-עמי
 9 יהוה בנים לא ישקרו ויהי להם למושיע: בכל-צרתם
 לא צר ומלאה פניו הושיעם באהבתו ובחמלתו הוא גאלם
 וינטלם וינשאם פל-ימי עולם: והמה מרו ועצבו את-י
 רוח קדשו ויהסד להם לאויב הוא נלחם-בם: ויזכר ימי-
 11 עולם משה עמו איה: המעלם מים את רעי צאנו איה
 השם בקרב את-רוח קדשו: מזלך לימין משה זרוע
 12 תפארתו בוקע מים מפניהם לעשות לו שם עולם: מזליכם
 בתהמות פסוים במדבר לא יפסלו: כבהמה בבקעה תרד
 ריח יהוה תניחפו בן נהגת עמה לעשות לה שם תפארת:
 הבט משמים וראה מזבל קדשה ותפארתה איה קנאתה
 14 וגיבורתה המון מעיה ורחמיה אלי התאספו: כיראתה
 אבינו פי אברהם לא ידענו וישראל לא יפירו אתה יהוה
 אבינו גאלנו מעולם שמה: למה תתענו יהוה מדרכיה
 17 תקשיח לבנו מיראתה טוב למען עבדיה שבטי נחלתה:
 למצער ירשו עם-קדשה צרינו בוססו מקדשה: היינו¹⁸
 19 מעולם לא-משלת בם לא-נקרא שמה עליהם לוא-קרבת
 שמים ירדת מפניה הרים נזפו:

סד 64

כקנת את המסים מים תבעה-אש להודיע שמה לצריה
 א מפניה גוים ירגזו: בעשותה נראות לא נקנה ירדת מפניה
 2 הרים נזפו: ומעולם לא-שמעו לא האזינו עין לא-ראתה
 3 אלהים זולתה יעשה למחפה-לו: סגעת את-שש ועשה
 4 צדק בדרכיה יזכרה הן-אתה קצפת ונחטא בהם עולם
 ונשע: ונהי כשמא פלנו וכבד עדים כל-צדקתינו ונבלח
 5 פעלה פלנו ועוננו פרוח ישאנו: ואין-קורא בשמה
 6 מתעורר להחזיק בך כיר-הסתרת סנה ממנו ותמוגנו
 7 ביד-עוננו: ועתה יהוה אבינו אתה אנחנו תחמר ואתה
 8 יצרנו ומעשה ידך פלנו: אל-תקצה יהוה עד-מאד ואל-
 9 לעד תזכר עון הן הבט-נא עמה כלנו: ערי קדשה היו

ש בצרי v. s. לו ק v. 9.

י מדבר ציון מדבר היתה ירושלים שממה: בית קדשני
 ותסארתנו אשר הללוה אבותינו היה לסרפת אש וכל
 11 מתמדנו היה לחרפה: העל-אלה תתאספ יהוה תחשה
 ותעננו עד-מאד: ס

סה 65

א קדשתי ללוא שאלו נמצאתי ללא בקשני אמרתי הנני
 2 הנני אלצוי לאקרא בשמי: פרשתי ידי כל-היום אלעם
 3 סדר ההלכים הדרך לא-טוב אחר מחשבותיהם: העם
 המבקשים אתי על-פני תמיד זבחים בגפות ומקשרים על-
 4 הלבנים: הישבים בבקרים ובבצורים לינו האכלים בשר
 ה החזיר ופרק פגלים פליהם: האמרים קרב אליה אל-
 תגש פי פי קדשתיך אלה עשן באפי אש יקדת כל-היום:
 6 הנה כתובה לפני לא אחשה פי אם-שפמתי ושפמתי על-
 7 חיקם: עונתיכם ועונת אבותיכם יחדו אמר יהוה אשר
 קשרו על-ההרים ועל-הגבעות חרשוני ומדתי פעלתם
 8 ראשנה על-חיקם: ס פה אמר יהוה פאשר ימצא
 התירוש באשכול ואמר אל-תשחיתוהו פי ברכה בו פן
 9 אעשה למען עבדי לבלתי השחית הפל: והוצאתי מעקב
 זרע ומיהודה יורש הרי ירשוה בחירי ועבדי ישפני-
 י שמה: והנה השרון לנוה-צאן ועמק עכור לרבץ בקר
 11 לעמי אשר דרשוני: ואתם עזבי יהוה השכחים את-הר
 12 קדשי הערכים לפד שלחן והממלאים למני ממסך: ומניתי
 אתכם לחרב וכלכם לשבח תכרעו יען קראתי ולא עניתם
 דברתי ולא שמעתם ותעשו הרע בעיני ובאשר לא-חפצתי
 13 בחרתם: ס לכן פה-אמר אדני יהוה הנה עבדי
 יאכלו ואתם תרעבו הנה עבדי ישאו ואתם תצמאו הנה
 14 עבדי ישמחו ואתם תבשו: הנה עבדי ירפו משוב לב
 טו ואתם תצעקו מפאב לב ומשבר רוח תגילו: והנחתם
 שמכם לשבועה לבחירי והמיתה אדני יהוה ולעבדיו יקרא
 16 שם אחר: אשר המתברה בארץ יתברה פאלתי אמן
 והנשבע בארץ ישבע פאלתי אמן פי נשפחו הנצרות

17 הֲרֵאשְׁנוֹת וְכִי נִסְתָּרוּ מְעִינֵי : כִּי־הִנְנִי בּוֹרֵא שָׁמַיִם קְדָשִׁים
 וְאֶרֶץ קְדוֹשָׁה וְלֹא תִזְכְּרֶנָּה הֲרֵאשְׁנוֹת וְלֹא תִשְׁלִינָה עַל־לֵב :
 18 פִּי אִם־שִׁישׁוּ וְגִילּוֹ עֲדִיעַד אֲשֶׁר אָנֹכִי בּוֹרֵא פִי הִנְלִי בּוֹרֵא
 19 אֶת־יְרוּשָׁלַם גִּילָה וְעַמָּה מְשׁוֹשׁ : וְנִלְתִּי בִירוּשָׁלַם וְשִׁשְׁתִּי
 בְּעַמִּי וְלֹא־יִשְׁמַע בָּהּ עוֹד קוֹל בְּכִי וְקוֹל זַעֲקָה : וְלֹא־יִהְיֶה כ
 מִשָּׁם עוֹד עוֹל יָמִים וְזָקֵן אֲשֶׁר לֹא־יִמְלֵא אֶת־יָמָיו פִּי הַפֶּעַר
 בֶּן־מֵאָה שָׁנָה יָמוֹת וְהַחֹסֵא בֶן־מֵאָה שָׁנָה יִקְפֹּל : וּבְכֹנֵי
 21 בְּתַיִם וַיִּשְׁבּוּ וְנִסְעוּ כְרָמִים וְאָכְלוּ פְרִיָם : לֹא יִבְנוּ וְאֶחָר
 יִשָּׁב לֹא יִשְׁעוּ וְאֶחָר יֵאָכֵל פִּי כִימֵי הָעֵץ יָמֵי עַמִּי וּמַעֲשֵׂה
 יְדֵיהֶם יִבְלֹוּ בַחִירֵי : לֹא יִגְעוּ לְרוּק וְלֹא יִלְדוּ לַבְּהֵלָה פִּי
 23 זָרַע בְּרוּכֵי יְהוָה הַמָּה וַיִּצְאָצְאוּהֶם אֲתָם : וְהָיָה טָרָם יִקְרָאוּ
 24 וְאֲנִי אֶעֱנֶה עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וְאֲנִי אֲשַׁמֵּעַ : זָאֵב וְטֹלָה יִרְעוּ כֹחַ
 כְּאֶחָד וְאֶרְיָה כְּפֶקֶד וְאִכְלֵתְכֶן וְנִחַשׁ עֶפֶר לַחֲמוֹ לֹא־יִרְעוּ
 וְלֹא־יִשְׁחִיתוּ בְּכָל־הָר קְדָשֵׁי אָמַר יְהוָה : פ

סו 66

כֹּה אָמַר יְהוָה הַשָּׁמַיִם כִּסְאֵי הַהָאָרֶץ הַדָּם וְגִלְי אִיזָה בֵּית א
 אֲשֶׁר תִּבְנוּ־לִי וְאִיזָה מְקוֹם מְנוּחָתִי : וְאֶת־כָּל־אֱלֹה יָדִי
 2 עֲשִׂתָה וַיְהִי כָל־אֱלֹה נֹאס־יְהוָה וְאֶל־זָה אֶפִּיט אֶל־עֵנִי
 וְנִכְתֵּר־רוּחַ וְחָרַד עַל־דְּבָרֵי : שׁוֹחֵט הַשּׁוֹר מִפֶּה־אִישׁ זֹבֵחַ
 3 הַשֵּׁה עוֹרָה פֶּלֶב מַעֲלָה מְנַחֶה דֶם־חֲזִיר מִזְפִּיר לִכְנֶה מְכַרְךָ
 אֲנִי וְסִי־הַמָּה בְּחָרוּ בְּדַרְכֵיהֶם וּבְשִׁקּוּצֵיהֶם נִפְשָׁם חִפְצָה :
 4 בִּסְאֵלִי אֶבְחָר בַּתְּעַלְלֵיהֶם וּמְגִירָתֶם אָבִיא לָהֶם יַעַן קָרָאתִי
 וְאִין עֹנָה דְבַרְתִּי וְלֹא שָׁמְעוּ וַיַּעֲשׂוּ הָרַע בְּעֵינֵי וּבְאֲשֶׁר לֹא־
 חִפְצָתִי בְּחָרוּ : פ שָׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה הַחֲרָדִים אֶל־דְּבָרָיו ח
 אָמְרוּ אֲחֵיכֶם שְׁנֵאִיכֶם מְנַדִּיכֶם לְמַעַן שָׁמֹי יִכְבֹּד יְהוָה
 וְנִרְאָה כְּשִׁמְחַתְכֶם וְהֵם יִבְשׂוּ : קוֹל שְׁאוֹן מְעִיר קוֹל מִהֵיכַל
 6 קוֹל יְהוָה מִשָּׁלֵם בְּמוֹל לֹא־יִכְרוּ : בְּטָרָם תַּחֲוִל וְלָדָה בְּטָרָם
 7 יָבֹוא חֲבַל לָהּ וְהַמְלִיטָה זָכַר : מִי־שָׁמַע פְּזֹאת מִי רָאָה
 8 כָּאֱלֹה הַיּוֹחַל אֶרֶץ בְּנוֹם אֶחָד אִם־יִוָּלָד בְּיוֹי פְּעַם אַחַת פִּי־
 חָלָה בְּסִי־לָדָה צִיּוֹן אֶת־בְּנֵיהָ : הֲאֲנִי אֲשַׁבֵּיר וְלֹא אוֹלִיד
 9 יֵאמַר יְהוָה אִם־אֲנִי הַמוֹלִיד וְעַצְרָתִי אָמַר אֱלֹהֵיהָ : ס
 שְׁמָחוּ אֶת־יְרוּשָׁלַם וְגִילּוֹ כֹּה פֶלֶא־אֲהַבֶּיהָ שִׁישׁוּ אֶתְהָי

11 מִשׁוֹשׁ כְּלֵה־מִתְאֲבָלִים עָלֶיהָ: לְמַעַן תִּתְקַו וּשְׂבַעְתֶּם מִשֹּׁד
 12 תִּנְחַמְיָהּ לְמַעַן תִּמְצֹו וְהִתְעַנְּגַתֶּם מִזֵּו כְּבוֹדָהּ: כִּי־כֹה אָמַר
 יְהוָה הִנְנִי נֹטֶה אֲלֶיהָ כְּנֹהַר שָׁלוֹם וּכְנֹחַל שׁוֹטֵף כְּבוֹד
 13 גֹּזִים וַיִּנְקַתֶּם עַל־צֹד תִּפְשְׂאוּ וְעַל־בְּרָפִים תִּשְׁעֲשְׂעוּ: כִּי־אִישׁ
 אֲשֶׁר אָמַן תִּנְחַמְנוּ פֶּן אֲכַל אֲנַחְמֶכֶם וּבִירוּשָׁלַם תִּנְחַמּוּ:
 14 וּרְאִיתֶם וְשִׂשׁ לְבָבְכֶם וְעֲצָמוֹתֵיכֶם פִּדְשָׁא תִפְרָחְנָה וְנִוְדָעָה
 טו יִדְיֶיהָ וְהִזְיָה אֶת־עַבְדָּיו וְזָעַם אֶת־אֲיֹבָיו: כִּי־הִפְדָּה יְהוָה בְּאֵשׁ
 יָבֹא וְכִסְפִּיּוּסָה מִרְכַּבְתִּיו לְהַשִּׁיב בְּחֻמָּה אִפְּו וְגַעְרָתוֹ בְּלִהְבֵי־
 16 אֵשׁ: כִּי בְּאֵשׁ יְהוָה נִשְׂפָט וּבְחַרְבּוֹ אֶת־כָּל־בָּשָׂר וּרְבִי חַלְלֵי
 17 יְהוָה: הַמִּתְקַדְּשִׁים וְהַמְשַׁתְּרִים אֶל־הַגִּזְוֹת אַחַר אַחַד בַּתְּרוּךְ
 אֲכָלֵי בָשָׂר הַחֲזִיר וְהַשֶּׁקֶץ וְהַעֲכָבֵר יַחַד יִסְפוּ נְאֻם־יְהוָה:
 18 וְאֲנִלִי מַעֲשֵׂיהֶם וּמִחֲשַׁבְתֵּיהֶם בְּאֵה לְקַבֵּץ אֶת־כָּל־הַגֹּזִים
 19 וְהַלְשִׁנֹת וּבְאוֹ וּרְאוּ אֶת־כְּבוֹדִי: וְשִׁמְתִי בָהֶם אוֹת וְשִׁלְחַתִּי
 מִהֶם וְשְׁלִטִים אֶל־הַגֹּזִים תִּרְשִׁישׁ פּוֹל וְלוֹד מִשְׁכֵי קִשְׁת
 תוֹבֵל וַיּוֹן הָאֲיִים הַרְחִקִים אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ אֶת־שִׁמְעִי וְלֹא־
 כ רָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי וְהִגִּידוּ אֶת־כְּבוֹדִי בְּגֹזִים: וְהִבִּיאוּ אֶת־כָּל־
 אֲחֵיכֶם וּמְכַל־הַגֹּזִים וּמִנְחָה לַיהוָה בְּסוּסִים וּבְרֶכֶב וּבַצְּבִים
 וּבַסָּרְדִים וּבַכְּרָפְרוֹת עַל הַר קָדְשִׁי יְרוּשָׁלַם אָמַר יְהוָה
 כִּי־אֲשֶׁר יָבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּנְחָה בְּכָלִי טְהוֹר בֵּית
 21 יְהוָה: וְגַם־מֵהֶם אֶקַח לְכֹהֲנִים לְלוִיִם אָמַר יְהוָה: כִּי בְּאֲשֶׁר
 22 הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עֲמָדִים
 23 לְסַנִּי נְאֻם־יְהוָה פֶּן יַעֲמַד זֶרַעְכֶם וְשִׁמְכֶם: וְהָיָה מִדֵּי־חֹדֶשׁ
 בְּחֲדָשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבַּת בְּשַׁבְתּוֹ יָבֹא כָל־בָּשָׂר לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְסַנִּי
 24 אָמַר יְהוָה: וַיִּצְאוּ וּרְאוּ בְּסַגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַשֹּׁשְׁעִים בֵּי כִי
 תוֹלְעֵתָם לֹא תָמוּת וְאֲשֶׁם לֹא תִכְפֹּה וְהָיָה דְרָאוֹן לְכָל־בָּשָׂר:
 וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ

ח ז ק

סכום פסוקי ספר ישעיהו אלה ומאתים וחשעים ושנים, וסמן א"רביץ, וחזק
 כי אם שם אורי יד לנו (21, 33) וסדריו ששת ועשרים, וסמן דהי"ה ופסוקתו
 שבע ועשרים, וסמן זבתי וקרייו חמשים וחשעה, וסמן נבר"א וחבת אתח
 נקודה: שנות הספר מן עזיהו עד שנת אתח למנשה, מאח וארבע עשרה שנה:

אחת ק. v. 17 פתח באחת. v. 14.

Additamenta critica et masoretica.

I.

Lectionum quarundam in hac editione receptarum argumenta ac rationes.

- 1, 10. עַם-עֲמֹרָה interposito Makkef secundum editiones veteres. Sic convenienter regulae, cf. 44, 7. Gen. 23, 12. Ex. 32, 9. Deut. 4, 6. Esr. 2, 2. et Heidenheimii *Mischpote ha-teamim* p. 65.
- 1, 18. לְכֹרֶנָּה Sic cum Tebir in Codice hierosolymitano itemque cod. Sappir, etiam in Bibliis magnis Venetis 1520 et apud Norzium.
- 1, 21. מְשֻׁפֵּט cum Rebia in Codd. emendatis omnibus et edd. veteribus (Bomberg. Buxtorf. Plantin., etiam Nissel. et J. H. Michaelis). Editiones recentiores exhibent Sakef, quod rejiciendum jam Sam. Dav. Luzzatto docuit in *Kerem Chemed* IX p. 10.¹, vide Delitzschii Commentarium ad h. l.
- 1, 22. לְסִיגִים plene cum Jod et Gimel raphato in Codd. et edd. veteribus, idque recte, testante Masorâ: בלישנא ג' מלאין בלישנא וסמנדהון, כספך הייה לסיגים (h. l.) הגו סיגים (Prov. 25, 4) כסף (ibid. 26, 23) סיגים. Sic Masora manuscripta, ad cujus exemplar nota masor. ad Prov. 25, 4 corrigenda est. Reliquae formae carent litera Jod, at Gimel raphatum commune est omnium.
- 1, 23. סְרָרִים sine Vav utpote una trium formarum defective scribendarum, vide *Masoram finalem* p. 48 col. 5.
- 1, 25. סְגָרָה Gimel raphatum est in Codd., cf. v. 22.

¹ Ibi Luzzatto magna cum eruditione et sagacitate occupavit emendare accentuationem viginti duorum locorum libri Jesaiae, quas emendationes Abramsohn in editionem mandatu Anglorum curatam (1869 formae 8^{ae} majoris) omnes recepit et quae nobis quoque prope omnes sese probaverunt.

- 1, 26. אָחִי מִרְחִיק שְׁחִין dagessatum sec. regulam מִרְחִיק שְׁחִין.
- 2, 3. דִּין חֵטֵר deficiente Vav in Bibliis magnis, Cod. hieros., Cod. 1294 et Erf. No. 1. Masora manuscripta adnotat חֵטֵר דִּין חֵטֵר.
- 2, 6. וְעֵנַיִם cum Chatef-Patach sicut 57, 3., vide regulam in nostra Genesis ed. p. VII.
- 2, 7. קָצָה cum Segol prioris quoque syllabae in Bibl. complut. (1516), sicuti etiam Parchon s. v. קָצָה atque Kimchi in *Michlol* p. 198 et in Libro Radicum s. v. קָצָה testantur. Etiam Nah. 2, 10. 3, 3. 9 Segol duplicatur in Cod. jaman.
- 2, 12. מֵרְחָה וְעַל כָּל־נִפְתָּא Mercha et Tiphcha in Cod. 1294, pariter ut עַל כָּל־נִפְתָּא.
- 2, 22. כִּי בְמֵה נְהַשֵּׁב Sic recta accentuum consecutio in Cod. hieros., vide et Luzzatti Commentarium ad h. l.
- 3, 11. אָחִי לְרִשָּׁע cum Mercha et Tiphcha in edd. antiquioribus velut Venet. 1515 et 1521.
- 3, 16. נִטְוֹתָּהּ His punctis signandum est כתיב קרי legi jubet נִטְוֹתָּהּ.
- 3, 16. וְטַפֵּחַ deficiente Vav in Bibl. complut. et in Codd., adjecta nota masor.: לִיחַ כוּוּחַ וְחֵטֵר. Etiam Mas. parva manuscripta hanc notam exhibet.
- 3, 22. וְהִחְרִיטִים He cum Kamez in Cod. hieros., Cod. Sappir, Bibl. complut., edd. Venet. 1525 et Nisselii 1662 adstipulante *Michlol* 53^b. In Cod. hieros. addita est nota masoretica: כָּל סִימָן, כָּל בְּכַה"ל דַּעַל חֵיחַ פִּתַח בֵּר מִן ג' קִמְעָן, וְהַמְטַפְחוֹת וְהַחְרִיטִים (Gen. 6, 19) וּמְכַל קָחִי מְכַל בִּשְׂרִי (Gen. 6, 19) וְהַמְטַפְחוֹת וְהַחְרִיטִים (17, 8) וְהַאֲשֵׁרִים וְהַחֲמִנִים (h. l.)
- 3, 23. וְהִגְלִינִים cum Vav copulativo. Sic in Cod. 1294, Cod. hieros., ed. Soncin. 1486. Venet. 1515. 1521. Basil. 1531. Nissel. 1662. Hoc ׀ diserte postulat Mas. parva ms. legeruntque Targum, Abenesra et Kimchi.
- 3, 24. כִּי תִחַת Haec est recta accentuum ratio in Cod. 1294 et Codd. Erf. 1. 2. 3.
- 4, 5. מִקְרָאִיהָ cum Jod plurali in edd. Soncin. 1486. Venet. 1521. 1615. Basil. 1531. Paris. 1544. Plantin. 1582. Genuensi 1618. Nissel. 1662. Norzi 1743. Vide et Luzzatti Commentarium ad h. l.
- 5, 9. אִם־לֹא cum Rebia (non Gerschajim) in Venet. 1515. 1521 et codd. congruenter sententiae.
- 5, 14. אָחִי מִרְחִיק שְׁחִין dagessatum propter מִרְחִיק שְׁחִין, cf. 1, 26.

- 5, 16. נקדש Daleth pathachatum in Bibl. compl. Venet. 1521 aliisque edd., et sic scribi oportet, nam ad Ex. 29, 43 exstat in Codd. nota Masorae: לִיּוֹד קִמּוֹץ, unde apparet, illo uno loco vocabulum kamezandum esse; etiam in *Michlol* 61^a illud unum Ex. 29, 43 ut kamezatum adducitur.
- 5, 20. האמרים cum Mercha (non Darga), praeuntibus Buxtorfio et Jablonski.
- 5, 21. נבנים sec. Masoram deficiente Vav (uti in Basil. 1531). Nusquam nisi Jer. 4, 22 hoc vocabulum plene scribendum.
- 5, 22. גבורים plene cum Vav, neque enim refertur ad septem quae Masora defective scribere jubet.
- 5, 24. אִי cum distinctivo Jethib. Est unus illorum undecim locorum, ubi accentum Jethib, nullo interjecto, sequitur Paschta (*Mischpete ha-teamim* p. 20).
- 5, 25. גַּיְרָגוֹר cum Gaja ut regula postulat.
- Ibid. הוצרות plene cum Vav penultima et Zade raphato, sicuti sec. Masoram habent Bibl. magna 1619 et optimi quique Codd.
- 5, 28. קשתי תיר Schin dagessatum et Thav raphatum in Cod. 1294, Cod. hieros., Cod. Sappir et Erf. No. 3. Bibl. complut.; itidem Jablonski, Michaelis et Norzi, approbante Abulwalido in *Sefer ha-rikma* p. 144 atque Kimchio in *Michlol* 171^a et Libro Radicum s. v. קשוו (cf. *Michlal Jofi* ad h. l.).
- 6, 2. עמדיהו sequente Pasek.
- 6, 7. נגע cum accentu penultima et Gaja ultima in Cod. 1294. Eodem modo יצא (14, 29). Vide *Thorath Emeth* p. 21. *Metheg-Setzung* (in Merxii *Archiv* 1867) §. 42.
- 7, 3. ושאר ישרב Sic (Mercha Tiphcha) interpungendum est, vide Luzzatti Commentarium ad h. l.
- 7, 9. שמרון cum Metheg penultima, non Munach.
- 7, 10. העמק Ajin cum Schebâ simplice quiescente in Cod. 1294, Cod. hieros., Cod. Sappir, Cod. Erf. 1 et 2, Bibl. compl. Similiter העמיק (30, 33), העמיקו (31, 6), העמלם בעלמו (Lev. 20, 4). Cf. *Michlol* 70^b.
- 7, 14. עמנואל unum vocabulum cum Metheg (non Mercha) antepenultima. Sic in Codd. et edd. veteribus. At 8, 8 et 10 in duo vocabula dividendum. Regulam exhibet tractatus *Sofrim* sect. 4 § 8: עמנואל ועמנואל, הלאשון חול ודשני קדש

נחלק (cf. commentarium *Nachalath Jacob* ad hunc ipsum locum).

- 7, 16. מִנַּחֵךְ cum Munach in Codd. et edd. veteribus.
- 7, 19. מִבְּיָאָה cum Rebia testantibus optimis quibusque Codd. et edd. velut Venet. 1521.
- Ibid. לִיחַ מְלִרֵעַ cum accentu ultimae. Masora adnotat: וְנִחַךְ.
- 7, 24. יְבוּאָה plene in Codd. et edd. veteribus (etiam Norzii), et sic in libro Jesaiae, teste Masora, ubique plene excepto uno loco 52, 1. Munach penultimam occupat secundum regulam נִכְסַג אַחֲרָי, uti Deut. 1, 38. Masora adnotat: ב' בְּטֵעַם לְעֵיל.
- 7, 25. רְכָלִי cum Legarme uti in Codd.
- 8, 2. בֶּן cum Mercha (sine Makkef) in Codd. et castigatis edd. Est unum illorum sex בֶּן quae Segol et accentum habent, non sequente Makkef, vide Masoram ad Gen. 30, 19 et Heidenheimii *Meor enajim* ad Lev. 1, 38.
- 8, 6. הַשְּׁלִיחַ Lamed dagessatum in Bibl. complut. aliisque edd. antiquis.
- 8, 11. הַעֲסִי־הַזֹּהוּ cum Metheg syllabae productae sicut 9, 15., vide *Metheg-Setzung* §. 11.
- 8, 17. וְקִי־תִי־לִי makkefatum in Codd., quod jure suum fecerunt Jablonski et Michaelis, nam hic locus est unus de illis quinque, ubi in eodem vocabulo Silluk et servus Meajla concurrunt, vide Masoram ad Lev. 21, 4 et *Mischpote ha-teamim* 30^b. Cod. hieros. Meajlae adjicit Metheg (וְקִי־תִי־לִי) et adscribit „כּוּן“.
- 8, 23. זְבֻלִין absque Vav prioris syllabae utpote unum de novem hoc modo defective scriptis (v. Masoram ad Gen. 46, 16).
- 9, 5. פֶּלֶא Pe cum Zere et uno Telischa penultima. Sic in Cod. hieros., addita nota: כֹּן, וְכָל דְּקָרִי בַחֲרֵי טַעְמֵי טַעֵי, sic etiam Venet. 1639. Hanc scriptionem confirmat Kimchi in *Michlol* 202^a et in Libro Radicum s. v. פֶּלֶא (ubi Codex qui quondam Heidenheimii fuit haec exhibebat: וּמִשְׁקַל אַחֲרָי פֶּלֶא יוֹעֵץ וְדוּאָה (בחומש נקודות), cf. Norzi.
- 9, 6. וְלִסְעֻדָּה cum Gaja sub Vav copul. sicut 49, 18. 65, 3., de regula vide *Metheg-Setzung* § 24.
- 9, 16. אֲלִמְנַתִּיר absque Vav in edd. veteribus itemque Mas. parvas. quae adnotat ב' הַסֵּר (scil. h. l. et Ps. 78, 64).
- Ibid. וּמְרַע Resch pathachatum in Codd. atque edd. Plantin. 1582. Genuensi 1618, aliis, postulante Masora, quae illam vocem

- h. l. et Prov. 17, 4 pathachari jubet, quod Kimchius quoque in *Michlol* 116^b testatur. Cf. Delitzschii Commentarium ad h. l.
- 9, 19. **שְׁמֵאוֹל** plene cum Vav pone literam Aleph in Codd. et Bibl. complut. Non est unum de quattuor sine Vav scribendis.
- 10, 1. **עַמְלָה** Sic cum Tiphcha et Mercha recte Cod. hieros.
- 10, 8. **הָלָא** cum Mercha, non Darga.
- 10, 13. **זְבוּלָת** defective sine Vav ultimæ in Codd. et edd. accuratis. Cod. 1294 et Cod. hieros. adscriptam habent notam masoreticam: לִיחַ כּוּוּחַהּ כְּחִיב כֵּן. Adnotatio ad Ps. 74, 17 typis exscripta eget correctione.
- Ibid. **וְאֹרִיד כְּאֹפִיר** Haec est vera accentuum collocatio, vide Luzzatti Commentarium ad h. l.
- 10, 15. **וְאֶת־מְרִימִי** cum Vav copulativo in Cod. 1294, Cod. Sappir, Cod. hieros. et edd. antiquis (velut Bibl. complut. Venet. 1515. 1521). Cf. Norzium.
- 10, 16. **יְהוָה** (non **אֲדֹנָי**) in Codd. et edd. veteribus. Hic locus non adnumeratur CXXXIV illis, qui **אֲדֹנָי** scriptum offerunt (קִלְדַּי וּדְאִין).
- 10, 17. **רִבְעִירָה** cum Rebia in Cod. 1294, Cod. hieros. itaque recte apud Nisselium et Michaelis.
- 10, 24. **וּמִטְהֵו יִשָּׂא** Sic se habent accentus in edd. veteribus idque ad regulam.
- 10, 28. **לְמַכְמַשׁ** cum Sin (non **שׁ** dextero) in Cod. hieros., assentiente translatione targumica (לְמַכְמַס). Cf. Norzi.
- 11, 11. **אֲדִנִּי** pone sequente Pasek cum Masora et Codd.
- Ibid. **אֲשֶׁר** apposito Munach (sine Makkef) cum Codd. et edd. vet.
- 12, 1. **כִּי אֲנַפְתָּ** cum Tiphcha et deinceps Munach, ita ut **כִּי** secundum regulam **אֲרִי מְרַחֵק** dagessetur (*Michlol* 89^b).
- 12, 4. **וְאִמְרָתֶם** superscripto Gerschajim in Codd. et accuratis edd.
- 12, 6. **יֹשְׁבֵת** plene. Non pertinet ad novem defective scripta.
- 13, 6. **הַיְלִילָה** cum Jod radicali.
- 13, 20. **תִּשְׁכַּן** defective in Codd., Bibl. complut., Bibliis magnis. Non pertinet ad tria plene scripta.
- 14, 3. **מֵעַצְבֶּךָ** Mem ad regulam cum Zere in Codd. et antiquis edd. Solum **וּמִקְרָגוֹז** habet anomalum Chirek, vide Kimchium in Commentario ad h. l., in *Michlol* 24^a et Libro Rad. s. v. רָגַז.
- 14, 15. **רֶשֶׁת** Resch pathachatum in Venet. 1521 aliisque edd. antiquis, itemque teste Kimchio *Michlol* 97^b.

- 14, 21. אבותם plene in Bibl. complut. et Cod. hieros., et revera non pertinet ad quinque defective scripta.
- 14, 23. וְטַאֲאִיָּה cum Zere prioris quoque Teth in Codd. et ed. veteribus itemque teste Kimchio in *Michlol* 10^a et libro Rad.
- 15, 2. ודיבן absque Vav. Non pertinet ad tria plene scripta.
- Ibid. גרועה cum Resch in Cod. 1294, Cod. hieros., Cod. Sappir, Bibl. complut. convenienter Masorae ms., quae ad Jer. 48, 37 adnotat: לית כוונה חסר וחברו דישיעה מלא, unde apparet, hoc vocabulum idem esse apud Jesaiam atque apud Jeremiam et nonnisi scriptione apud hunc defectiva, apud illum plena differre. Falso in Soncin. 1486 Venet. 1521, Paris 1454. Plantin 1582 editum est גרועה. Vide et Norzium.
- 15, 5. הורנים cum Vav secundae syllabae, postulante Masora, uti et Jer. 48, 3 et 5. At Jer. 48, 34 bis defective הורנים scribendum est.
- 15, 8. אילים cum Jod prioris syllabae in Bibl. complut., ut a Masora praecipitur.
- 15, 9. מלאר cum Munach priori syllabae adscripto (sec. regulam כסג אחר) in Codd. et edd. praestantioribus.
- 16, 1. משל- cum Metheg utriusque syllabae, ut mos est Ben-Ascheri. Prius syllabam cum accentu primario efferendam indicat, posterius, quod העמדה nominatur, productionem secundae syllabae munit. Idem fit 40, 7a. 49, 7. 63, 5. 12. 66, 3. 8 et saepius (cf. Norzi ad Num. 17, 23 et Delitzsch ad h. l.). Ipsum vocabulum teste Masora absque Vav scribendum.
- 16, 3. עשי Itaque כתיב קרי est עשי. Sic in Venet. 1521 aliisque veteribus edd., adstipulante Cod. 1294. In Cod. hieros. prima manu scriptum est עשו, secunda manu עשי. Cf. et Norzium.
- 16, 7. אך cum Mercha (sine Makkef) in Cod. 1294, Cod. hieros. et omnibus edd. antiquioribus. Similiter Deut. 16, 15.
- 16, 8. עבמה cum Gaja ad fidem Codicum.
- 17, 10. תשעי In Cod. 1294 Teth raphatum est, in Cod. hieros. dagessatum, uti praecipit Jekuthiël Punctator in *Darcho hanik-kud* (cap. de dagessatione). Cf. Norzium.
- 17, 11. תשגשגי Gimel raphatum in Codd. et edd. antiquis.
- 18, 2. קר-קו utrumque pathachatum in Codd. et bonis edd. Itidem v. 7. Textus Kimchii in *Michlol* p. 201^a. sic corrigatur necesse est: ודהחיתת קו קמוץ, קודה המדה, את קו שמרון, קו תהו, פתוחים, ננה קו, משפת לקו קמוצים, צו לקו וכו'

- 19, 2. וּנְלַחֲמוּ אִישׁ Hos accentus habent edd. antiquae.
- 19, 13. הַיְתָעַי sine Vav copulativo sec. codd. et edd. antiquiores. At in sequente versu וְהִזְעִי cum Vav ibique Masora adnotat: לִיָּהּ.
- 20, 1. כָּרְגֹן cum Gaja literae Samech et Gimel raphato in Cod. hieros. et Cod. 1294, itemque in Mas. parva ms.
- 21, 10. מִדְּשָׁתַי cum Schin raphato in Cod. 1294 et hieros., et sic ediderunt Jablonski et Michaelis postulante Masora quae adnotat: לִיָּהּ וְחֹסֵר. In Cod. hieros. expressius adscriptum est: „כֵּן בְּלֹא דגשׁ הַשִּׁינ׃“
- 21, 13. בְּעֶרְבֹ בְּעֶרְבֹ utrumque cum Schebâ simplice literae Ajin sine Metheg in Cod. Sappir et hieros., vide Norzium.
- 21, 16. כִּי כֹה אָמַר Sic bene interpungit Cod. 1294, pariter atque v. 6.
- 22, 3. נְנַדְדִי cum Mercha penultima in edd. veteribus.
- 22, 7. מֵשֶׁתַּי שָׁחַר Mercha Tiphcha sec. Codd.
- 22, 8. נִשְׁקֹ Nun segolatum in Codd., Bibl. complut., Venet. 1521 aliisque edd. antiquis, uti Masora postulat, quae tantummodo tria tanquam vocali Zere insignita enumerat, scil. 1 Reg. 10, 25. Job 20, 24. et 2 Chron. 9, 24., vide et Kimchii Librum Radicum s. v. נִשְׁקֹ.
- 22, 9. אֶת־מִי הַבְּרָכָה Tiphcha Mercha uti reperitur in Codd., cf. v. 11.
- 22, 10. הַבְּרָכָה cum Munach ante Sakef. Sic recte Codd., nam hoc vocabulum est unum de tribus hoc duplici accentu insigniendis (vide *Mas. fn.* p. 17 et *Metheg-Setzung* §. 16).
- 22, 11. הַזְּמִתִּים cum Vav post Cheth in edd. veteribus. Perperam in Bibliis magnis לִיָּהּ וְחֹסֵר pro מֵלֵאֵד adscriptum.
- 23, 4. מַכְּפֵתֵי אָמַר makkefatum in Codd., etiam jamanensi, ed. Venet. 1525 et Norziana, cum accentu penultima (utpote אַחֲרֵי).
23, 10. מֵיָּן מֵזֶחַ Mercha Tiphcha in Cod. jaman., cf. Luzzatto l. l.
23, 18. וְאֶת־נִנְהָ He mappicatum in Codd. et edd. veteribus, et jure quidem, namque Masora expresse dicit, hoc vocabulum in v. 18 mappicatum esse (לִיָּהּ מִפִּיק דָּא), contra in v. 17 raphatum (לִיָּהּ לֹא מִפִּיק דָּא). Vide et *Mas. fn.* p. 21. col. 5.
- 24, 2. נִשָּׂא בֵרִי cum Aleph sec. Masoram et Kimchium s. v. נִשָּׂא. Litera Schin h. l. in Codd. et ed. Norzii habet Zere, at 1 Sam. 22, 2 segolata est teste *Michlol* 124^b. Masora ms. adnotat: בְּ כַחֲרֵב אֵלֶּף. Accentus manet in ultima; de retractione h. l. nil traditum.

- 24, 12. אֶלֶף pathachatum in Codd. et edd. veteribus. Semel modo Gen. 42, 38 auctoritas Masorae Kamez tuetur.
- 24, 20. תְּסִיף absque Vav. Sic sec. Masoram Codd.
- 25, 7. וְהַמְסָכָה הַנְּסוּכָה Tiphcha Mercha, uti praebent Cod. 1294 et edd. antiquiores.
- 25, 12. חִמְרִיךְ bis defective in Codd. et edd. veteribus sicuti Deut. 28, 52. Masora ms. adnotat: ב' וְחִסְרִי.
- 26, 4. צִוֶּר plene sicut ubique; contra pluralis צִוְרִים ubique defective.
- 26, 9. רֵבִי cum Rebia in Codd. et edd. veteribus.
- 26, 12. מֵמֵם cum Mercha, testibus iisdem.
- 26, 14. וְתִפְחָה מֵמֵם כָּל־זִכָּר Tiphcha Mercha in Cod. jaman. idque recte.
- 26, 18. בְּלִנְעָשָׂה cum Munach penultima (sine Makkef) in Codd. et Venet. 1525. Mas. parva typis exscripta adnotat: מֵמֵם אֵת בְּנֵמֵם at legendum est מֵמֵם רַב־בְּנֵמֵם secundum Mas. fin. p. 51. col. 4.
- 27, 7. הַרְוִיָּוִי plene cum Vav in ed. Soncin. 1486. Venet. 1521 aliis. Sic et Cod. jaman., addita nota לִיָּהּ וְמֵלֵא.
- 28, 2. כְּבִירִים cum Mercha in Codd. et accuratis edd., vide *Thorath Emet* p. 10.
- 28, 10. לְצִוֹ cum duplici Kamez in Codd. et editionibus emendatis.
- 28, 17. וְסִתְרֵם מִים Tiphcha Mercha cum Codd. convenienter sententiae.
- 28, 18. וְהִיִּיתֶם cum accentu penultima in Codd., uti Masora ad Lev. 20, 26 expresse praecipit.
- 28, 21. מֵמֵם בְּנִבְעוֹן פִּי כְהֵרִי Mercha Tiphcha. Sic jure interpungunt Codd.
- 29, 2. וְהִיִּתְהִלְכִי makkefatum in Cod. tum hieros. tum jaman. et edd. vet. idque recte.
- 29, 4. וְמֵעַפֵּר אִמְרֹתֶיךָ Tiphcha Mercha in Codd., ut textus postulat.
- 29, 6. וְלֵהֲבֵאֵשׁ Tiphcha Mercha in Cod. 1294, jaman. et hieros., cf. 30, 30.
- 29, 11. קְרֵא־נָא Sic interpungunt Cod. 1294 et edd. veteres. Item v. 12.
- 29, 15. מִמְּהוּשֶׁהּ בְּמַחְשֶׁהּ pariterque מִמְּהוּשֶׁהּ 42, 16., Schin cum Pathach in Venet. 1521. Basil. 1531 et apud Norzium. Sic et Cod.

- jaman., et recte quidem auctore Kimchio in *Michlol* 184^b et Libro Radicum.
- 29, 16. **הַפַּחַת** pathachatum in Codd. 1294, hieros. et jaman., item in Bibl. magnis 1525. 1619. Paris. 1544, edd. Plantin. et Nissel., etiam Norzii. Ergo est substantivum formae **הַבָּל**. Sic et Kimchi, a quo in Libro Radicum s. v. **הַפַּחַת** inter Nomina ponitur (dummodo ne cum edd. ibi **הַפַּחַת** legas, sed **הַפַּחַת**).
- 30, 6. **אֲצִירָתָם** defective in secunda syllaba, uti reperitur in Bibl. complut. aliisque edd. veteribus atque etiam in Cod. et hieros. et jaman.
- 30, 10. **לְאִתְחַזֵּז** cum Mercha sec. optimos testes, etiam Cod. jaman.
- 30, 14. **כְּתוּבָה** cum Schurek in Codd., etiam Paris. 1544, et recte quidem auctoritate Masorae, quae hanc vocem cum **וְכָתוּבָה** (Lev. 22, 24) componit (*Mas. fin.* p. 38 col. 4. *Ochla veochla* p. 4. col. 1).
- Ibid. **וְלִזְעָבָה** sine Vav, ut Masora testificatur: לִיָּהּ וְזָעַבָה. Cheth habet Scheba simplex, quapropter Sin aequae ac Hagg. 2, 16 dagessatur.
- 30, 18. **וּלְכֹן** cum Rebia in emendatis exemplaribus.
- 30, 19. **זַעְבָּה** Ajin cum Schebâ simplice quiescente, uti et **זַעְבָּה** 57, 13. Sic invenit Norzi in Codd., sic etiam noster jamanensis. Est igitur nomen ad formam **זַעְבָּה** (Ps. 38, 4). **זַעְבָּה** (1 Sam. 25, 33).
- 30, 21. **לְכַרְבֵּי** makkefatum in Cod. jaman., cf. Gen. 45, 17. Jer. 6, 16.
- 30, 22. **הַמְרֵלֵי** makkefandum sec. Codd.
- 30, 30. **אֵף** non **אֵץ**, uti falso edidit van der Hooght.
- 30, 32. **כָּל** cum distinctivo Jethib, v. ad 5, 24.
- 30, 33. **הוֹכֵן** Caph kamezatum in Codd., assentiente *Michlol* 117^b.
- 31, 1. **עַל־סוּסִים** sine Vav copulativo in Cod. 1294 et tum hieros. tum jaman. itemque Soncin. 1486. Masora hunc locum octo illis adnumerat, in quibus vocabulum quater repetitum paululo diverse tertiatur (*Ochla veochla* p. 155. No. 296).
- 31, 9. **אֲשֶׁר** cum Kadma (non Makkef) teste Cod. jaman.
- 32, 4. **צְרוּרִית** kamezatum sec. bonos testes, uti et Abramsohn edidit.
- 32, 7. **בְּאֲמָרֵי** makkefatum in Codd.

- 32, 11. וְחִנּוּרָהּ plene et cum accentu penultima, uti postulat Masora.
- 32, 15. עַד-יַעֲרָה Sic recte in Cod. 1294, hieros., jaman. cum Asla Mercha, sicut וְיִאֲמָרוּ 30, 16 cf. Iob. 1, 15. 2 Chr. 17, 8. Neh. 11, 7 al., ubi item ad servum distinctivi Tebîr in uno eodemque vocabulo accedit Asla.
- 33, 1. פְּהִתְמָה defective teste Masora וחסר כוונה וחסר ל' ת כוונה, et sic Kimchi in *Michlol* 145^b et in Libro Radicum.
- 33, 3. מְרוּמְמָתָה cum Vav post Resch in Codd. jaman. et hieros., uti consentaneum est Masorae: לית כוונה וחסר ו"ו בתרא
- 33, 9. פֶּעֶרְבָה Caph pathachatum in Cod. 1294, jaman., Biblii complut., testibus aliis. Itidem Sach. 14, 10, assentiente Kimchio in Libro Radicum. Cf. Delitzschii Commentarium.
- 34, 6. מְלֵאָה לִיהוּדָה Sic recte Cod. jaman.: ליהודה cum Rebia et מְלֵאָה cum Mehuppach in priore syllaba, in quam sec. regulam וָאָה tonus retrocessit. Cf. *Thorath Emeth* p. 30 not.
- Ibid. מַחְלֵב Cheth hic et ubique habet Zere.
- 34, 9. וְהִיטָה אַרְצָהּ Munach Sakef in Cod. 1294 et tum hieros. tum jaman.
- 34, 11. קָאָת Etiam Aleph kamezatum in Cod. 1294, hieros. atque edd. antiquis. Aequè Zeph. 2, 14. Etiam Kimchi in Libro Radicum s. v. קָא hoc vocabulum ad paradigma דָּבָר refert.
- Ibid. וְקָפַד absque Vav in optimis quibusque Codd. et edd. sicuti 14, 23 et Zeph. 2, 14.
- 34, 13. קְמוּשׁ cum Sin (non Schin) in Codd. hieros. et jaman. (uti et Hos. 9, 6), quam scriptionem Duran in operis sui *Magen Aboth* parte III. f. 58^b veram esse perhibet.
- 35, 1. מְדָבָר יִשְׁשִׁים Tiphcha Munach, uti habent Codd.
- 35, 7. לְאָנָם Gimel pathachatum, teste Masora et *Michlol* 163^a
- 36, 1. עַל cum Munach sicut 2 Reg. 18, 13 sec. emendata exemplaria.
- 36, 2. וְיִשְׁלַח cum Mercha in Codd., siquidem accentus qui sequitur, auctore Ben-Bil'am, est Legarme.
- Ibid. רַב-שָׂקָה duo vocabula eaque makkefata. Ita in Codd., edd. Soncin. 1486 et Venet. 1515. 1521, convenienter Masorae parvae ms. et translationi Chaldaicae. Est igitur idem quod hebraice שָׂר הַמְּשָׁקִים (cf. Luzzatti Commentarium).
- 36, 6. כִּן פֶּרְעָה מְלֵךְ Sic recte et h. l. et 2 Reg. 18, 21 Codd. et edd. antiquae.

- 36, 9. אָתָּ cum Telischa parvo, e contrario אֲלֵיָקִים v. 11. cum Telischa magno.
- 36, 12. הַדּוֹמָה plene in Codd. et edd. antiquioribus. Haec vox ubique, ut Masora ait, in prophetis et hagiographis (excepto libro Regum) plene scripta est.
- Ibid. שִׁינִיָּהּ Hanc speciem habet כְּחִיב in Codd.
- 37, 3. יוֹם cum Munach in Codd. et edd. veteribus, pariter ac בְּיָ
- 37, 6. אֶל־חֵירָא cum distinctivo Paschta in Codd. sicut 2 Reg. 19, 6.
- 37, 17. וְשִׁמֶּעַ Schin cum Chateph-Pathach in omnibus frugi Codd., idemque postulat Jekuthiel Punctator in opere suo *En hakore* ad Num. 23, 18. Cf. *Michlol* 55^b.
- 37, 25. יֵאָרִי defective. Non pertinet ad sex plene scribenda (*Mas. magna* ad Gen. 41, 1).
- 37, 29. וְשֶׁאֲנָנָה Nun pathachatum sine Metheg in Cod. 1294 et hieros. non solum h. l., sed etiam 2 Reg. 19, 28. Jure sic ediderunt Leusden, Clodius et van-der Hooght. In Cod. hieros. adscriptum: כֵּן בְּמוֹגָה בַּפֶּחַח בְּנוֹן.
- Ibid. וְהַשִּׁיבִיחַיָּד cum Jod post Schin, ut postulat a Masora ad Gen. 28, 15.
- 37, 36. וְשֶׁמֶנִּים absque Vav in Cod. 1294 et tum hieros. tum jaman. Non est e numero sex plene scribendorum.
- 37, 38. וְשֶׂרָאצֵּר cum Sin in Cod. 1294, hieros., jaman. Erfurt. 2. 3. 5., Geigeriano (v. Praefationem), Bibl. complut. Hierosolymitanus adnotat: כֵּן בְּמוֹגָה בַּסְּבֹלָחַי. Cf. Norzi ad Jer. 39, 3.
- Ibid. אֶסְרִיחֵן Sic uno vocabulo Codd. ceterique antiqui testes.
- 38, 10. אֶמְרָתִי recte cum Sakef in Codd. hieros. et jaman.
- 38, 14. אֶדְנִי Sic in Bibl. complut. Soncin. 1486, Venet. 1521 et Codd. ut Masora praecipit. Sed in Cod. hieros. adnotatur: יְהִלִּי יְהִיָּה et Heidenheim in prisco suo Cod. invenit notam quae lectionem יְהוּדָה babylonicam esse arguit. In 14^a פְּסֻטָּה sine *Keri* est lectio palaestinensis. Aliter res se habet Jer. 8, 7.
- 38, 18. כִּי לָא Sic cum optimis testibus accentuari debet, cf. Jud. 3, 22. 21, 22. 2 Chron. 20, 15.
- 38, 19. פְּמוֹנֵי plene, sicut teste Masora ubique in prophetis et hagiographis; solo in Pentateucho defective scribitur.

¹ Hoc nomine ex Jud. 12, 6 desumto Masora ש sinistrum (שִׁין שמאלית) appellat.

- 38, 20. רנגילתי deficiente Vav, uti exhibent Soncin. 1486, Venet. 1521 aliaque edd., quibuscum faciunt Codd.
- 39, 1. מְרוֹדָה sine Aleph post Resch quemadmodum Jer. 50, 2. 52, 31. 2 Reg. 25, 27. Sic recte Nisselius Masoram sequens, quae iis vocabulis, quorum Aleph quiescit, בְּרִאֲוֶה (2 Reg. 20, 12), neque vero מְרִדָה adnumerat.
- 39, 4. חזקיהו cum Rebia (non Sakef) in Codd. et edd. antiquis sicuti 2 Reg. 20, 15.
- 40, 5. כבוד יהוה cum Athnach sec. optimos quosque testes. Sakef recentiorum editionum nil est nisi sphalma haereditarium.
- 40, 6. כל־הבשר cum conjunctivo Munach, uti habent emendatiora exemplaria.
- 40, 7. אֶכֶן הציר Tiphcha Mercha testantibus et Codd. et antiquis edd.
- 40, 18. תַּעֲרֹכֶה לוֹ cum Mercha antipenultima, v. infra Differentias punctationis.
- 40, 19. ורתקוה sec. Masoram quae adnotat ליה, non וחסר ליה
- 40, 31. וקוי cum Zere literae Jod subjecto in Codd. Contra in Ps. 37, 9 Zere literae Vav (וקני) subjectum est, teste Kimchio in *Michlol* 12*, Libro Radicum s. v. קוד et Commentario. Masora utrique ליה adscribit ac proinde ea diverse legit. Hanc descriptionem tuentur etiam Parchon s. v. קוד et Abenesra ad Ex. 9, 3. (In commentario Abenesrae ad Ps. 37, 9 per errorem הווד pro הציר excusum est.)
- 41, 2. כַּעֲפֹר Caph vocali Zere instructum in Codd. antiquis adjecta nota masoretica ליה. Idem testificatur Mas. parva ms.: כַּעֲפֹר ליה קמץ, atque etiam Mose Punctator in opere suo *Darcho hanikkud* p. 13 ed. Frensdorff.
- 41, 10. תִּשְׁתַּע Tav cum Kamez in Codd. et bonis edd. confirmante *Michlol* 131* Cod. hieros. adnotat: קָן.
- 41, 12. מִצְחִיךְ sine Vav et cum Jod plurali in Codd. et edd. antiquis, ut testatur Masora ליה וכתיב כן
- 41, 15. לְמֹרֶג Resch kamezatum in libris emendatis.
- 41, 21. עֲצֻמֹתֵיכֶם Ajin cum Chatoph-Pathach efferendum et Zade non dagessandum.
- 41, 22. הַגִּידוּ cum Geresch in Cod. 1294 et tum hieros. tum jaman. et edd. antiquis.
- 42, 18. וְהַעֲרִיב He pathachatum in Codd. et alibi sec. regulam masoreticam: עברייא קמצין (v. etiam *Michlol*

- 53^a). In Cod. hieros. haecce adscripta sunt: ז' דאין דעל עין סרח ושאר קמין.
- 42, 20. לית ומלא פקוח plene in Codd. addita nota.
- 42, 23. לית חסר יקשב defective in Codd. addita nota. Accedit quod a Masora magna ad Lev. 20, 26 in catalogum vocabulorum defective sine Jod scribendorum refertur.
- 42, 24. הִלֹּא plene, contra 44, 8 הִלֵּא defective, teste Masora.
- 43, 2. תעבור plene, namque ad decem plene scribenda pertinet.
- 43, 18. וְקִדְמָנִיתִי Sic in Cod. hieros. adjecta nota masoretica: לית כותה חסר דחסר
- 44, 4. בָּבֶן In hac voce scribenda discrepant Codd. et edd. Pleraque edd. exhibent בְּבִין, quod tuentur Abulwalīd (in *Sefer harikma* p. 33) et Kimchi (in *Michlol* p. 215^a et Libro Radicum). Nonnulli Codices editionesque כ pro ב scribentes habent בְּבִין sive גְּבֶן. At in plurimis Codd. invenitur בָּבֶן sine Jod et cum Beth praefixo (24 Codd. Kennicot et 33 Codd. de Rossi). Ita etiam edd. Paris. 1546 (Stephani), Venet. 1544 (Adelkind), 1566 (J. de Gara) aliae. Quam quidem scriptionem comprobant Cod. jaman. itemque Cod. hieros. adjecta nota masoretica: לית כן במונה, כותה דכתיב כן חסר יוד. Etiam in Cod. de Rossi No. 674 (Pentateuchum et Haftaroth cum Masora continens et exaratus ao. 5234 = 1474) eadem exstat adnotatio: כן במונה חסר יוד. Itaque scriptio בָּבֶן pro genuina habenda est. Fulcitur insuper testimoniis Parchonis in Lexico suo *Aruch* (s. v. חצר et צמח) atque inter Literas serviles lit. (ב) et Isaaci Nathani in Concordantiis *Mōir nathīb* ao. 1445 conscriptis et Venetiae 1523 editis (s. v. בנה et חצר), quorum uterque בָּבֶן scribit. Etiam Chaldaeus vocabulum sic defective scriptum ante oculos habuit.
- 44, 13. בְּשָׂרָד cum Rebia in Codd. et edd. antiquioribus.
- 44, 21. יַעֲקֹב Jod dagessatum in Codd. sec. regulam אחי מרחיק.
- Ibid. יצרתיה עבד־לי Sic recte accentus ponunt Codd. Erf. 1. 3.
- 44, 22. הַשְׂאוֹתֶיךָ cum Vav post Aleph sicut supra 43, 24 et Jer. 15, 13, quos tres locos Masora comprehendit. Cod. hieros. continet notam ב' מלאין דמלאין בספר, et supra 43, 24: ב' מלאין דמלאין בספר, וכענן השאותיך ודין.
- 44, 24. מִי אֶתִּי sec. Masoram in ipso textu duo disjuncta vocabula.
- 45, 1. לְכוּרְשׁוֹ cum accentu Legarme in omnibus emendatis exem-

- plaribus. Etenim hic est unus ille locus, ubi pone Sarka non Segolta sequitur, sed Legarme. Masora parva ms. adnotat: ליה זרקא בלא סגול (cf. *Mischpeta ha-teamim* 7^b et 32^b, etiam Raschi ad *Megilla* 12^a).
- 45, 14. וְכַהֲרֵם Samech cum Chateph-Pathach, quemadmodum וְזָרַח (Gen. 2, 12), וְשָׂרָה (Lev. 25, 34), וְשָׂקָה (Gen. 27, 25), וְשָׁמַע (Num. 23, 18. Jes. 37, 17), quo melius sibilus audiatur.
- 45, 19. בְּקָשׁוּני Kuph raphatum sicut in omnibus formis hujus Piël, excepto imperativo בְּקָשׁוּ, auctore Jekuthiele ha-Nakdan in *Darcho hanikkud*.
- 45, 20. וּמְתַפְּלִים His vocalibus et accentibus instructum in bonis Codd., v. Differentias punctationis.
- 46, 2. וְלֵא cum Vav copulativo in libris praestantissimis, assentientibus Chaldaeo et Syro.
- 46, 5. וּרְמַשְׁלוּני sine Jod in secunda et cum Vav in tertia syllaba. Sic in Cod. hieros., ut postulat Masora parva ms.
- 47, 1. הַזְּסִיפִי cum accentu ultimae, sicut et v. 5 teste Masora et *Michlol* 97^a.
- 47, 3. גַּם-תִּרְאֶה Sic reperitur in Codd. et edd. antiquis.
- 48, 11. כִּי אֵיךְ utrumque cum Munach, sine Makkef, testante Cod. hieros. Itidem כִּי לֵא (54, 4), כִּי אֵין (59, 16), כִּי בָא (60, 1). Cf. *Mischpeta ha-teamim* p. 12^b.
- 48, 12. אֲנִי הִיא cum Mercha (non Makkef) in Codd. et edd. antiquis. Aequè אֲנִי הִיא 41, 4.
- 48, 15. הַבְּיֹאֲתָיו sec. Masoram omnino plene sicut 1 Sam. 1, 22.
- 48, 19. כַּמְעַתָּיו absque Vav in Cod. 1294, Cod. hieros., Venet. 1515 1521. Masora parva ms. adnotat: ליה וחסר ו'.
- 50, 4. יַעִיר cum Mercha in Codd. et edd. emendatis.
- 50, 7. עַל-כֵּן cum Rebia sec. locupletissimos testes.
- 50, 8. יָהוּד Jod dagessatum ex regula מרחוק.
- 50, 9. הֵן makkefatum in Codd.
- 51, 5. זָרְעִי defective in Cod. hieros. et ed. Venet. 1515. 1521. Solummodo Jer. 27, 5 et Ps. 89, 22 hoc vocabulum teste Masora plene scribendum.
- 51, 7. יָדְעִי defective. Sic recte Cod. 1294 et hieros., neque enim refertur ad quattuor plene scribenda (Am. 5, 16. 1 Chron. 12, 32. 2 Chron. 8, 18. Ps. 9, 1).
- 51, 16. עַמֵּי-אֲחֵיהֶם makkefandum cum Codd. sicut Hos. 2, 25. Sach. 13, 9.

- 51, 18. אִין־מְנַהֵל פֶּה Sic cum plerisque testibus. De dagessato לָהּ vide Genesin p. VIII. Heidenheim praefert אִין־מְנַהֵל et Luzatto אִין מְנַהֵל, quod Abramsohn recepit. At scriptio nostra est testatior, v. Differentias punctuationis.
- 51, 22. הֵנָּה Mercha habet in omnibus libris fide dignis.
- 51, 23. לְעֵבְרִים Lamed pathachatum in Codd. et edd. emendatis.
- 52, 5. וְעֵתָּה Ante hunc versum spatium vacuum (רייזח כתרומה) relinquendum est, ut in Talmude *Megilla* 24^a postulatur.
- 53, 4. וּמִכַּאֲבִינוּ כִּבְלָם In nonnullis libris impressis his duobus vocabulis interpositus est annulus, adjecta nota marginali: הוּא קָרִי וְלֹא כַּחֲבִיב, at Masora silet et optimi Codd. nihil tale exhibent.
- 53, 5. מְעוֹנְתֵינוּ Deficit Vav sicut in omnibus locis, ubi haec vox legitur.
- 54, 4. כִּי לֹא Hos accentus ponit Cod. 1294 et hieros. Similiter כִּי אִין (59, 16). Cf. quae Ben Bil'am praecipit in *Mischpeta ha-teamim* 12^b.
- 54, 7. גְּדֻלִים Deficit Vav, nam hic locus non pertinet ad illos sex, ubi Masora גְּדוּלִים scribendum esse dicit.
- 54, 12. פְּדָדָר Ita habent Codd. et ut ita scribatur Masora magna statuit ad Dan. 5, 11, idemque testantur Parchon in Prolegomenis 4^a, Kimchi in *Michlol* 90^a, Ben Bil'am in *Taame ha-mikra* et Jekuthiel in *Darche hanikkud*, cf. *Mischpeta ha-teamim* 41^a.
- 54, 13. יְהוּה cum Athnach sec. testes probatae fidei.
- 54, 17. תִּקְוִים cum Metheg ultimae, sicut ediderunt Jablonski et Michaelis, vide *Metheg-Setzung* § 11.
- 55, 3. חֲסֵדַי Daleth raphatum, et Cheth habet Gaja uti et 63, 7. Sic in Codd. hieros. et jaman., adstipulante Punctatore Jekuthiel.
- 55, 9. מִמְּהָשְׁתִּיכֶם cum duplici Gaja, vide *Metheg-Setzung* § 25.
- 55, 13. פֶּה הַרְפֵּד Pe pathachatum in Bibl. magnis, Paris 1546, Norziana aliis, quod confirmant Cod. 1294 et hieros.
- 56, 9. לֹא־כֵל כִּלְיֹתָיו בִּיעַר Tiphcha Mercha auctoribus Cod. tum hieros. tum jaman.
- 56, 12. יֹדֶר Jod habet Zere, vide *Michlol* 167^b et Librum Radicum s. v. יֹדֶר.
- 57, 5. סְעִישֵׁי plene sec. Masoram.
- 57, 9. מִרְחָק absque Vav in Cod. hieros. Bibl. complut. Bibl. magnis 1525. 1619. Paris 1544. Est e numero quinque defective scribendorum (I Sam. 26, 13. Jes. 25, 1. 57, 9. Jer. 23, 23. Ps. 38, 12). Mas. parva adnotat דֹּחֲסֵר

- 57, 13. יִקְהָה־הַבֵּל makkefatum cum duplice Gaja in Codd., vide *Metheg-Setzung* § 44.
- 58, 2. יוֹם cum Mehuppach sequente Pasek, ut vult Masora (cf. *Mischpete ha-teamim* 24^b).
- 58, 4. באַגְרָף defective sicut Ec. 21, 18, quos duos locos Masora complectitur.
- 59, 2. עוֹנְתִיכֶם absque Vav, nam plene teste Masora tantummodo Jer. 5, 25. Ez. 36, 33 scriptum est.
- Ibid. מִבְּדָלִים absque Jod medio, ut tradit Masora.
- 59, 6. מְעַשֵּׂי־אוֹן cum Gaja, non Munach.
- 59, 7. רִימְהֶרֶוּ itidem cum Gaja, non Munach.
- 59, 19. וְיִירָאֵךְ cum Jod radicali in Codd. et edd. antiquioribus velut Venet. 1515, 1521 ex praescripto Masorae. In Cod. hieros. adscripta est nota critica: בקרמון נמצא בשני יודין, et in Cod. jamanensi nota masoretica וחד חסר מלאין וחד חסר. Cf. Norzium.
- Ibid. נִסְסָה בֵּי Samech habet Chateph-Pathach et Beth voculae בֵּי dagessatum. Vide *Thorath Emet* p. 30.
- 59, 21. אָרָם defective in Codd. et edd. Soncin. Venet. 1521 aliis, et recte quidem, nam ubique in libro Jesaiae hoc vocabulum defective scribendum. (Nota in Bibl. magnis h. l. adjecta: בספר ג' מלא בספר error librarii est, quoniam non אָרָם sed אוֹרָה ter plene in libro Jesaiae reperitur.)
- Ibid. בְּפִיךָ Beth dagessatum in Codd. et edd. optimis sec. regulam, qua duobus tenuibus vocem ordientibus בָּפֶּ et similiter scribi et pronuciari oportet.
- Ibid. לָא cum Munach in Codd.
- 60, 5. הַרְאֵי Resch habet Schebâ simplex quiescens, nam Masora hoc vocabulum expresse ad verbum רָאָה refert (*Masora fin.* p. 1. col. 6), cf. Kimchii Commentarium. In edd. recentioribus תְּרָאֵי cum Chateph-Pathach editum est, quod nititur male intellecta Masora parva ad hoc vocabulum adnotante: לִיחַ כוורתה חטף. At כוורתה in sermone masoretico Schebâ simplex quiescens denotat.
- 60, 10. חֲמֹתֶיךָ bis defective in libris accuratis, nam Masora tradit: לִיחַ חסר דחסר.
- 60, 12. כִּי cum Munach in Codd. Itidem v. 16 בְּיָאֵי cf. 49, 26. 61, 8.
- 61, 6. וְאַתָּם cum Rebia in Codd. 1294. hieros. et jaman., Bibl. magnis 1525. 1619. ed. Paris. 1544. Norzii et Michaelis.

- 62, 5. Post hunc versum in Codd. nova linea incipit.
- 62, 9. מֶאֱסָפִיר Sic puncta se habent in Codd. atque edd. Venet. 1515. 1521. In Cod. hieros. adnotatum est: בַּהֲלֵלִי מֶאֱסָפִיר. Itaque triplex exstat hujus vocis punctatio: מֶאֱסָפִיר, מֶאֱסָפִיר, et מֶאֱסָפִיר (cf. *Michlol* 64^a). At מֶאֱסָפִיר cum Pathach simulque Metheg in libris impressis erronea est.
- Ibid. לָלֶדֶת Lamed raphatum et cum Chatef-Pathach efferendum, testantibus Codd. 1294 et hieros.
- 63, 4. בְּאֵלֵי Salomo ha-Babli, poeta synagogalis (פֵּיטוֹן), in Seli-cha מקוּדָה אַךְ בְּךָ מְקוּדָה גְּאֵלֵי, quam Raschi citat ad Thren. 1, 6, defectivum, esse ait. Sic Heidenheim invenit in codice prisco. At Masora silet ac proinde repugnat.
- 63, 6. רֵאשִׁיתֶם In Cod. hieros. adscriptum: כֵּן בִּכְף וְהוּא מְלֻשׁוֹן וְרֵאשִׁיתֶם שְׂכָרוֹהוּ, וּמֵאֵן דְּקָרִי בְּבֵית טַעַם. — Cf. Differentias Occidentalium et Orientalium.
- 63, 7. תְּהִלֹּתַת plene sicut Ps. 22, 4. Nullibi nisi Ex. 15, 11 hoc vocabulum defective scribendum. Cf. *Masoram magnam* editam ad h. l. (*Masora parva* h. l. depravata est.) De raphato תְּהִלֹּתַת vide ad 55, 3.
- 63, 11. רֵעִי cum Jod (non רֵעִיהָ) in Cod. hieros., Cod. jaman., Cod. Sappir, Bibl. complut., Soncin. 1486, Plantini 1582, Hartmanni 1595. Hanc lectionem etiam Kimchi exhibet estque masoretica, nam hic locus non recensetur inter quatuor רֵעִיהָ in He exeuntia.
- 63, 15. מִזְבֵּל defective et sic quoties haec vox occurrit.
- Ibid. וּגְבִירָתְךָ sine Vav post Resch et sine Jod post Tav in Venet. 1521 aliisque edd. antiquis convenienter Masorae ad Deut. 3, 24 et Ps. 145, 4.
- 64, 3. יַעֲשֶׂה Sin cum Zere, vide *Michlol* 125^b.
- 64, 6. עֵינַיִךְ sine Jod sicut v. 5; nonnisi Jer. 14, 7 plene, ubi notatur: לִיּוֹה מְלֵא.
- 64, 10. מִדְּמִנְךָ sine Jod plurali in Cod. hieros., addita nota: כֵּן הִסֵּר. Sic et in ed. Soncin. 1486 et apud Kimchium.
- 65, 5. אֶל־הַגֶּשֶׁם cum Mercha in Cod. 1294.
- 65, 11. הָעֵרֵכִים He pathachatum in Bibl. magnis addita nota לִיּוֹה כֹּל הוּא דַעַל עֵין וְרִפְחוֹ. Sic et in Cod. hieros., ubi observatur: כֹּל הוּא דַעַל עֵין וְרִפְחוֹ קִמְיָךְ בְּרֵךְ מִן ז' פִּתּוּחַ (cf. supra ad 42, 18, et *Michlol* 53^b).
- Ibid. וְהִמְלִאֵיִם לְמִנֵּי Mercha Tiphcha, ut edidit Michaelis ex Codd. Erf. 2. 3.
- 65, 18. כִּי cum Munach (non Makkef) in Codd. et edd. antiquis,

- et recte quidem, nam אָהָה קִי tribus locis exceptis nusquam makkefari traditum est (vide Masoram ad Num. 35, 33).
- 65, 20. וְלֹא־יִהְיֶה cum Vav copulativo in Cod. 1294, id quod confirmat Masora, quae hunc locum inter decem יִהְיֶה וְלֹא ver-
sum inchoantia enumerat. Etiam Targum וְלֹא reddit.
- 65, 22. יִשָּׁר dagessatum cum plerisque Codd., confirmantibus
Kimchio et Jekuthiële in *Darcho ha-nikkud*. Cod. 1294 exhibet
יִשָּׁר, quod spernendum duximus. Cf. supra ad 17, 10.
- 66, 2. אֲבִיט cum Rebia in Cod. 1294, hieros. et edd. antiquis.
- 66, 3. מִכָּה Caph habet Zere, namque hoc vocabulum non est e
numero quinque in Segol exeuntium (vide Masoram ad Ex.
2, 11 et *Michlol* 128^b).
- Ibid. עֹרֶה fully in Cod. 1294 et hieros. uti שֹׁחַט quoque et
זֹבַח teste Masora ad Gen. 41, 8. Vocali Zere, ne corripatur,
Metheg ut העמדה adscriptum. Eodem modo praeeuntibus anti-
quis testibus scribendum יוֹלֵךְ הַכֹּהֵן (v. 8).
- 66, 4. בַּת־עַלְלִיהֶם sine Vav in Codd. et edd. castigatis.
- 66, 7. חֶבֶל Cheth habet Zere consensu optimorum testium. Ma-
sora adnotat לִיחַ et inseruit hoc vocabulum indici viginti quin-
que vocali Zere instructorum (*Masora fin.* p. 54 col. 4). Sic et
Kimchi in *Michlol* 167^b et in Libro Radicum s. v. חֶבֶל.
- 66, 12. לָטָה defective, in Cod. 1294 sine nota marginali, neque
enim refertur ad quattuor plene scribenda. Munach (non Makkef)
edidimus cum Cod. jaman. aliis.
- 66, 24. וַיִּצְאָה cum Munach in Codd. et sic recte Bibl. magna,
Paris. 1544, Nisselius, Opatius. Cf. *Thorath Emet* p. 39.

II.

פתחין באחנה וסוף פסוק בספר ישעיה

Loci Jesaiae vocalem non productam in pausa retinentes.

וברגליהם תעבסנה	3, 16.
ועיני גבהים תשפלנה	5, 15.
ועיניו השע	6, 10.
את בן טבאל	7, 6.
שלל חש בן. וחברו	8, 1 & 3.
דהלכים לאט	8, 6.

כי יאמר הלא שרי	10, 8.
בבקר יאכל תבן	11, 7.
את בני קדם	11, 14.
ונשיהם תשכבנה	13, 16.
וקשתות נערים תרששנה	13, 18.
ומהר צדק	16, 5.
הידד השבתי	16, 10.
הסיר התז	18, 5.
בן מלכי קדם	19, 11.
כל אנחתה השבתי	21, 2.
עשית פלא	25, 1.
בטחו ביי עדי עד	26, 4.
ברגלים תרמסנה	28, 3.
העם הזה הפלא ופלא	29, 14.
משא בהמות נגב	30, 6.
ולחשף מים מצבא	30, 14.
לצדק ימלך מלך	32, 1.
ואזני שמעים תקשבנה	32, 3.
לבנון קמל	33, 9.
תלדו קש	33, 11.
באש יצתו	33, 12.
בזו בזו	33, 23.
ואזני חרשים תפתחנה	35, 5.
דבר יי אשר דברת	39, 8.
ואין אמר השב	42, 22.
ושחקים יזלו צדק	45, 8.
עד עולמי עד	45, 17.
ותחת הסרפד יעלה הדס	55, 13.
באגרף רשע	58, 4.
על צד תאמנה	60, 4.
ובגדיך כדרך בגת	63, 2.
כדשא תפרחנה	66, 14.

III.

פסקתא דספר ישעיה כ"ז, וסמנהון

*Loci Jesaiæ lineola Pasek notati.*¹

ישא ביום ההוא לאמר	3, 7.
ענן יומם ועשן	4, 5.
ימהר יחישה	5, 18.
שרפים עמדים ממעל	6, 2.
קדוש קדוש קדוש	6, 3.
בקן ידי	10, 14.
כמכת מדין בצור	10, 26.
יוסף אדני שנית	11, 11.
הבוגד בוגד והשודד שודד	21, 2.
על מצפה אדני	21, 8.
הרג בקר	22, 13.
הבוק תבוק הארץ והבוז תבוז	24, 3.
הלוט הלוט	25, 7.
תצר שלום שלום	26, 3.
אמר יי אלי כאשר יהגה	31, 4.
מלך אשור אדניו	37, 4.
הטה יי אזנך	37, 17.
ביד עבדיך חרפת אדני	37, 24.
אלהי עולם יי	40, 28.
שלום שלום לרחוק	57, 19.
חסדי יי אזכיר	63, 7.
הנה עבדי יאכלו	65, 13.
מהם פליטים	66, 19.
אחיכם מכל הגוים מנחה	66, 20.

¹ Vide quae ad Genesisin p. 91 adnotavimus.

IV.

סדרים בספר ישעיה כ"ו, וסמנהון

*Sectiones libri Jesaias masoreticae*¹.

חזון ישעיהו	1, 1.
אם רחץ אדני את צאת בנות ציון	4, 4.
וינעו אמות הספים	6, 4.
דבר שלח יי ביעקב	9, 7.
ויצא חטר מגזע ישי	11, 1.
והיה ביום הניח יי לך	14, 3.
והוכן בחסד כסא	16, 5.
בשנת בא תרתן אשדודה	20, 1.
משא צר הילילו אניות	23, 1.
יי אלהי אתה ארוממך	25, 1.
הוי עטרת גאות	28, 1.
הוי בנים סוררים	30, 1.
וישב עמי בנות שלום	32, 18.
ויהי בארבע עשרה שנה	36, 1.
וישלח ישעיהו בן אמוץ	37, 21.
נחמו נחמו עמי	40, 1.
ראשון לציון הנה הנם	41, 27.
כה אמר יי מלך ישראל	44, 6.
כי כה, דבתי ישראל נושע	45, 18.
הראשנות מאז הגדתי	48, 3.
כה אמר יי אי זה ספר כריתות	50, 1.
מה נאוו על ההרים	52, 7.
כה אמר יי שמרו משפט	56, 1.
הן לא קצרה יד יי	59, 1.
שש אשיש ביי	61, 10.
כה אמר יי כאשר ימצא התירוש	65, 8.

¹ Cf. quae ad Genesisin p. 92 de his capitibus Masoretarum diximus.

V.

הלופי קריאה בספר ישעיה

Loci Jesaias consimiles qui facile confunduntur.

- 1, 1 Primo חזון ישעיהו בן אמוץ אשר חזה על יהודה וירושלם.
- 2, 1 Secundo הדבר אשר חזה ישעיהו בן אמוץ על יהודה וירושלם.
- 2, 2 Jesaia נכון יהיה הר בית יי.
- 4, 1 Micha יהיה הר בית יי נכון.
- 2, 2 Jesaia ונשא מגבעות.
- 4, 1 Micha ונשא הוא מגבעות.
- 2, 2 Jesaia ונהרו אֱלֹהֵי כָּל הַגּוֹיִם.
- 4, 1 Micha ונהרו עֲלֵיו עַמִּים.
- 2, 3 Jesaia והלכו עַמִּים רבים.
- 4, 2 Micha והלכו גּוֹיִם רבים.
- 2, 3 Jesaia אֵל הַר יִי אֱלֹהֵיבֵית.
- 4, 2 Micha אֵל הַר יִי וְאֱלֹהֵיבֵית.
- 2, 4 Jesaia ושפט בין הגוים והוכיח לעמים רבים.
- 4, 3 Micha ושפט בין עמים רבים והוכיח לגוים עצמים עד רחוק.
- 2, 4 Jesaia וכתתו חרבותם.
- 4, 3 Micha וכתתו חרבתיהם.
- 2, 4 Jesaia לֹא יִשָּׂא גּוֹי אֵל גּוֹי חָרֵב וּלֹא יִלְמְדוּ.
- 4, 3 Micha לֹא יִשָּׂא גּוֹי אֵל גּוֹי חָרֵב וּלֹא יִלְמְדוּן.
- 2, 10 Primo מפני פחד יי ומהדר גאנו (סוף פסוק).
- 2, 19 } Secundo
2, 21 } et tertio מפני פחד יי ומהדר גאונו בקומו לערץ הארץ.
- 2, 11 Primo עיני גבהות האדם שפל ושח רום אנשים.
- 2, 17 Secundo ושח גבהות האדם שפל רום אנשים.
- 6, 1 Primo בשנת מות המלך עזיהו.
- 14, 28 Secundo בשנת מות המלך אהז.

- 13, 20 Jesaia לֹא תִשָּׁב לִנְצַח וְלֹא תִשְׁכַּח עַד דּוֹר וְדוֹר.
 50, 39 Jeremia וְלֹא תִשָּׁב עוֹד לִנְצַח וְלֹא תִשְׁכּוֹן עַד דּוֹר וְדוֹר.
 15, 2 Jesaia בְּכָל רֵאשִׁי קַרְחָה כָּל זָקֵן גְּרוּעָה.
 48, 37 Jeremia פִּי כָל רֹאשׁ קַרְחָה וְכָל זָקֵן גְּרוּעָה.
 15, 4 Jesaia עַד יֵהָצֵק נִשְׁמַע קוֹלָם.
 48, 34 Jeremia עַד יֵהָצֵק נִתְּנוּ קוֹלָם.
 15, 5 Jesaia כִּי מַעֲלָה הַלְוִיִּת כִּבְכִי יַעֲלֶה בּוֹ.
 48, 5 Jeremia כִּי מַעֲלָה הַלְוִיִּת כִּבְכִי יַעֲלֶה בְּכִי.
 15, 5 Jesaia כִּי יִהְיֶה חֲרוֹנִים וְעַקַּת שִׁבְרֵי יַעֲרֶה.
 48, 5 Jeremia כִּי בְּמוֹרֵד חֲרוֹנִים צָרִי צַעַקַת שִׁבְרֵי יַעֲרֶה.
 18, 2 Primo אֶל גּוֹי מִמֶּשֶׁךְ וּמוֹרֵס.
 18, 7 Secundo עִם מִמֶּשֶׁךְ וּמוֹרֵס.
 19, 13 Primo הִתְעוּ אֶת מִצְרַיִם.
 19, 14 Secundo וְהִתְעוּ אֶת מִצְרַיִם.
 33, 15 Jesaia מִרְאוֹת בְּרַע.
 1, 13 Habakuk מִרְאוֹת רַע. וְחַד פִּסּוֹק סִמֵּן טוֹב בְּרַע אוֹ רַע
 (Levit. 27, 10).
 35, 10 Primo וּשְׂמַחָה יִשְׁיִגּוּ וְנִסּוּ.
 51, 11 Secundo וּשְׂמַחָה יִשְׁיִגּוּן נִסּוּ. וּסִמֵּן ו'וֹ נ"ן.
 36, 10 Primo עֲלִיתִי עַל הָאָרֶץ הַזֹּאת לְהַשְׁחִיתָהּ.
 ibid. Secundo עֲלֶה אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת וְהַשְׁחִיתָהּ.
 40, 3 Primo פִּנּוּ דֶרֶךְ יְיָ.
 62, 10 Secundo פִּנּוּ דֶרֶךְ הָעָם.
 41, 10 Primo אֵל תִּירָא כִּי עִמָּךְ אֲנִי.
 43, 5 Secundo אֵל תִּירָא כִּי אֲתָנָךְ אֲנִי.
 42, 10 Jesaia שִׁירוּ לִי שִׁיר הַדָּשׁ תִּהְלֹתוּ מִקְצֵה הָאָרֶץ.
 149, 1 Psalm. הַלְלוּיָהּ שִׁירוּ לִי שִׁיר הַדָּשׁ תִּהְלֹתוּ בְּקִהְלֵי
 חֲסִידִים.
 44, 1 Primo וַיִּשְׁרָאֵל בַּחֲרָתִי בּוֹ.
 42, 2 Secundo וַיִּשְׁרוֹן בַּחֲרָתִי בּוֹ.
 44, 2 Primo כֹּה אָמַר יְיָ עֲשֵׂה וַיִּצְרַךְ מִבְּטָן.
 44, 24 Secundo כֹּה אָמַר יְיָ גָּאֲלָה וַיִּצְרַךְ מִבְּטָן.

- 48, 22 Primo אין שלום אמר יי לרשעים.
 57, 21 Secundo אין שלום אמר אלהי לרשעים. וחד פסוק סמן
 יי אלהי אם עשייתי זאת (Pa. 7, 4).
 49, 26 Primo וידעו כל־בשר כי אני יי מושיעך.
 60, 16 Secundo וידעת כי אני יי מושיעך.
 51, 9 Primo עורי עורי לבשי עז.
 52, 1 Secundo עורי עורי לבשי צנה.
 56, 3 Primo בן הנכר הנלוה אל יי.
 56, 6 Secundo ובני הנכר הנלוים על יי.
 58, 5 Primo הכזה יהיה צום אבחרהו.
 58, 6 Secundo הלא זה צום אבחרהו.

VI.

חלופי ספר ישעיה שבין בני מערבאי ובין בני מרנחאי

*Scripturae libri Jesaiae inter scholas orientales et occidentales
 controversae.*

Orientalis (Babylonii).

Occidentales (Palaestinenses).

פתהון, פא פתח	3, 17. פתהון יערה, פ"א קמץ
עשיריה, חסר יו"ד	6, 13. בה עשיריה, מלא יו"ד
על אבני בור	14, 19. אל אבני בור
לאמר, בסלוק. לך ופתחת,	20, 2. לאמר לך ופתחת, חד
ראש פסוק ¹	פסוק
היתיו מלא יוד	21, 14. היתיו מים, חסר יו"ד
תוסיפו כתיב, תוסיפי קרי	23, 12. ויאמר לא תוסיפי, כתיב וקרי
פתים בב' יודין כתיב וקרי	23, 12. בת צידון פתיים כתיב, פתיים קרי
קומו כתיב, קומי קרי	23, 12. קומי עברי, כתיב וקרי
יציץ יפרח כתיב, ופרח קרי	27, 6. יציץ ופרח כתיב וקרי
וישמע אל תרהקה	37, 9. וישמע על תרהקה

¹ Priscus Cod. Heidenheim. adnotat: בסזוקין ב' למרנחאי

Orientalis (Babylonii).	Occidentales (Palaestineses).
כסוּס כתיב, כסוּס קרי	38, 14. כסוּס עגור, כתיב וקרי
יְהוֹה עשקה ¹	<i>ibid.</i> אֲדֹנָי עשקה
ונהרוזתיך, מלא ו"ו	44, 27. ונהרוזתיך אוביש, חסר
	ו"ו
יצר חסר ו"ו	45, 7. יוצר אור ובורא, מלא
	ו"ו
וְהָשִׁיבוּ כתיב וקרי	46, 8. הָשִׁיבוּ פושטים
יוצרי, מלא ו"ו	49, 5. יוצרי מבטן לעבד, חסר
	ו"ו
יודעי, מלא ו"ו	51, 7. יודעי צדק, חסר ו"ו
ומכאובינו, מלא ו"ו	53, 4. ומכאובינו סבלם, חסר
	ו"ו
הנלוים אל יי	56, 6. ובני הנכר הנלוים על יי
על הר	56, 7. והביאותים אל הר
אמרתי כתיב, אמרת קרי	57, 10. לא אמרת נואש
והולד חסר יו"ד	59, 4. והוליד און, מלא יו"ד
ממנו, רפה	59, 9. רחק משפט ממנו, דגש
ממנו, רפה	59, 11. רחקה ממנו, דגש
ואשכרם ²	63, 6. ואשכרם
ממנו, רפה	64, 6. הסתרת פניך ממנו,
	דגש
וחרד אל דברי	66, 2. וחרד על דברי

¹ Heidenheim in prisco suo Cod. hanc invenit notam: כן, בבבלי וס"א יודד „sic (אדני) scribendum, in babylonico aliisque Codd. exstat "יהודה". Vice versa Orientales Thren. 5, 21 legunt אדני.

² v. Geiger, *Urschrift und Uebersetzungen der Bibel* S. 414.

VII.

חלוּפֵי נְקוּד שֶׁל סֵפֶר יִשְׁעִיָּה בֵּין בֶּן אֲשֶׁר וּבֵין
בֶּן נַפְתָּלִי

Loci Jesaiae a Ben-Ascher et Ben-Naftali diverse punctis signati.

Ben-Naftali:

וּבְכַפֵּר אֲשַׁכֵּם
וְנִכְחָה
וְאִם תִּמְאַנּוּ
וְאִנְקָמָה
וּבְרַגְלֵיהֶם¹
וַיַּעֲזֹבָהוּ
וְלִבְבָהּ
אֶת־כָּל־מַעֲשָׂהוּ²
כִּי־אִם יִהְיֶה³
וְהִתְנַחֲלִים
יִלְלִל⁴
מִשָּׁל־אֶרֶץ¹

Ben-Ascher:

וּבְכַפֵּר אֲשַׁכֵּם 1, 15.
וְנִכְחָה 1, 18.
וְאִם־תִּמְאַנּוּ 1, 20.
וְאִנְקָמָה 1, 24.
וּבְרַגְלֵיהֶם 3, 16.
וַיַּעֲזֹבָהוּ 5, 2.
וְלִבְבָהּ 7, 4.
אֶת־כָּל־מַעֲשָׂהוּ 10, 12.
כִּי־אִם־יִהְיֶה 10, 22.
וְהִתְנַחֲלִים 14, 2.
יִלְלִל 15, 2.
מִשָּׁל־אֶרֶץ 16, 1.

¹ De his vocabulis dissentiunt, non de ומשקרוו et ויסקלהו, uti exhibet index hucusque editus. Ben-Naftali Gaja ponit ubi a Ben-Ascher non admittitur, velut in istis vocabulis, quae accentu conjunctivo instructa sunt et syllabarum structuram habent Gajae non aptam. Ben-Naftali aliter sentit. Gaja, nulla accentuum ratione habita, antepenultima atque etiam prima syllabae quadrisyllabi iis-que clausis apponit, v. notas ad Gen. 2, 6, 6, 7, 7, 4 p. 82.

² Ben-Naftali pronunciationem gutturalium cum Chatef aspernatur, cf. 37, 19. 51, 15. Gen. 13, 12.

³ Ben-Naftali כִּי־אִם per Makkef conjungit uti et 37, 19. Num. 24, 22. Jer. 2, 22. 37, 10. Hos. 9, 12. Ps. 1, 2. Masora quae nonnisi tres locos agnoscit ubi כִּי־אִם makkefatum est (Gen. 15, 4. Num. 35, 33. Neh. 2, 2) stat a partibus Ben-Ascheri.

⁴ Eodem modo discedunt 16, 7. Hos. 7, 14., cf. notam ad Gen. 27, 28 et *Michtol* 104^b.

¹ Ben-Ascher vocali Zere ne corripiatur Metheg (העמדה) h. e. ad sistendam vocalem) adjicit.

Ben-Naftali:

יִילֵל
 וּבְכָל־גַּמָּא
 לְבַד פְּנֵה
 וְשִׁבְה־אֶרֶץ¹
 וְהִיָּתָה²
 יוֹסֵב, רַפָּה³
 וְהָיָה אֹר הַלְבָנָה
 בַּל־יִחֻזְקוּ בְּנֵי תְּרַנָּם
 קָו תָּהוּ
 חֲרִיָּה וְאִין שָׁם
 אֶהְיֶה דְבַר שְׁפָתַיִם⁴
 הַמַּבְלָעֵדִי
 אֲשֶׁר־עַל־הַפִּיִת
 אֲשֶׁר־עַל־הַפִּיִת
 פִּי־אִם מַעֲשָׂה
 אֶל־יִשְׁעֵיהּוּ
 אֶל־יִשְׁעֵיהּוּ

Ben-Ascher:

יִילֵל 16, 7.
 וּבְכָל־יִגְמָא 18, 2.
 לְבַד־פְּנֵה 26, 13.
 וְשִׁבְה־אֶרֶץ 26, 21.
 וְהִיָּתָה 28, 4.
 יוֹסֵב דַּגֵּשׁ 28, 27.
 וְהָיָה אֹר־הַלְבָנָה 30, 26.
 בַּל־יִחֻזְקוּ כְּנֵי־תְּרַנָּם 33, 23.
 קָרְתָּהוּ 34, 11.
 חֲרִיָּה וְאִין־שָׁם 34, 12.
 אֶהְיֶה דְבַר־שְׁפָתַיִם 36, 5.
 הַמַּבְלָעֵדִי 36, 10.
 אֲשֶׁר־עַל־הַפִּיִת 36, 22.
 אֲשֶׁר־עַל־הַפִּיִת 37, 2.
 פִּי אִם־מַעֲשָׂה 37, 19.
 אֶל־יִשְׁעֵיהּוּ 38, 4.
 אֶל־יִשְׁעֵיהּוּ 39, 8.

¹ Ben-Ascher scribit יִשְׁב־ cum Metheg posterioris syllabae utpote productae (משוכה), a qua Metheg firmum (רמוך) removeri nequit. At Ben-Naftali Metheg retrahit ad primam syllabam eamque apertam, vide de hac differentia notam ad Gen. 45, 15 et *Metheg-Setzung* § 11.

² Ben-Naftali apponit Gaja ad Schebâ in vocabuli initio uti et Lev. 25, 6. Praeterea quia accentuum duplicationem aspernatur, pro Kadma veasla accentum simplicem Gerschajim ponit quemadmodum Num. 27, 11. Jer. 7, 33. Ezech. 5, 15. Masora consentit cum Ben-Ascher.

³ Ben-Ascher litteram Samech dagessat, cf. Kimchium in *Michlol* 146^a et in *Libro Radicum* s. v. סבב. Index typis excusus hunc locum praetermittit.

⁴ Etiam hic locus et deinceps v. 10. et 22. 37, 2. et 19 ab indice excuso absunt.

Ben-Naftali:

תַּעֲרֹכוּ לָו¹
 כִּי אֶהְיֶה אֲנִי
 הֲלוֹא שֶׁקֶר
 וּמִתְפַּלְלִים²
 וַיִּהְיֶמוּ³
 אִין מִנְהַל לָהּ
 וְאֶת־עֲצוּמִים
 וּבְרַחֲמִים
 תִּשְׁקַלְי־כֶּסֶף
 בְּלוֹא לָחֵם
 וַיִּגְרֶשׁוּ
 אֲשֶׁר־צָמְלוֹנָה⁴
 וַיִּנְטְלוּ
 הַמִּתְקַדְּשִׁים

Ben-Ascher:

תַּעֲרֹכוּ לָו 40, 18.
 כִּי־אֶהְיֶה אֲנִי 43, 5.
 הֲלוֹא־שֶׁקֶר 44, 20.
 וּמִתְפַּלְלִים 45, 20.
 וַיִּהְיֶמוּ 51, 15.
 אִין־מִנְהַל לָהּ 51, 18.
 וְאֶת־עֲצוּמִים 53, 12.
 וּבְרַחֲמִים 54, 7.
 תִּשְׁקַלְי־כֶּסֶף 55, 2.
 בְּלוֹא־לָחֵם *ibid.*
 וַיִּגְרֶשׁוּ 57, 20.
 אֲשֶׁר־צָמְלוֹנָה 63, 7.
 וַיִּנְטְלוּ 63, 9.
 הַמִּתְקַדְּשִׁים 66, 17.

¹ Secundum Ben-Ascher accentus retro cedit (נסוג אחר) et quidem ad antepenultimam, quia penultima clausa est (cf. Delitzsch ad h. l.). Idem fit eadem de causa in נַעֲמָדָה (50, 8) נַעֲרָמָה (Ex. 15, 8) וַיִּתְחַרְקוּ (Thren. 2, 16) et alias. Ben-Naftali relinquit accentum in ultima, cf. *Thorath Emeth* p. 13.

² Ben-Ascher syllabae secundae ante Sakef conjunctivum Kadma impertit. At Ben-Naftali aegre fert in eodem vocabulo duplicationem accentuum et idcirco Gaja pro Kadma ponit. Similiter Lev. 25, 7. 37. 27, 25. Deut. 3, 24. Eccl. 9, 12., vide Heidenheimium in Pentateuchi editione *Me'or Enajim* inscripta ad Ex. 21, 2. Praeterea in illo ל discrepant, quod Ben-Ascher quia eadem litera sequitur non dagessat et cum Chatef-Pathach effert, uti et Jer. 29, 7. 2 Chron. 7, 14. Ps. 69, 35. 90, 14. 105, 3.

³ Ben-Naftali ut supra 10, 12 gutturalem pronunciat quiescentem, Ben-Ascher mobilem.

⁴ Ben-Naftali primae syllabae (אֲשֶׁר־) Gaja dat, quod praecipit Ben-Ascheri excluditur. Similiter Deut. 9, 7. 21, 8. 2 Reg. 23, 27. Ruth 4, 15., cf. de dissensu Gen. 6, 7. Clodius in sua Bibliorum editione hanc differentiam per errorem ad 58, 2 refert.

VIII

Conspectus notarum masoreticarum.

A. Varietas scriptiois et lectionis (פְּתִיב וּקְרִי)

Scriptum. פְּתִיב	Legendum. קְרִי
3, 15. מְלָכֶם (h. e. מְלֻכֶם)	מֶה־לְכֶם
3, 16. נְטוּרוֹת (h. e. נְטוּרוֹת)	נְטוּרוֹת
5, 29. וּשְׂאֵג (h. e. וּשְׂאֵג)	יִשְׂאֵג
9, 2. לָא Itidem 49, 5. 63, 9.	לֹא
9, 6. לֵם רְבָה (h. e. לֵם רְבָה) ¹	לְמַרְבֵּה
10, 6. וּלְשִׁימוֹ (h. e. וּלְשִׁימוֹ)	וּלְשִׁימוֹ
10, 13. וְעִתִּידִיתִיהֶם (h. e. וְעִתִּידִיתִיהֶם)	וְעִתִּידִיתִיהֶם
<i>ibid.</i> כְּאֲבִיר (h. e. כְּאֲבִיר)	כְּבִיר
10, 32. בֵּית (h. e. בֵּית)	בֵּית
12, 5. מִיִּדְעַת (h. e. מִיִּדְעַת)	מִיִּדְעַת
13, 16. תִּשְׁבְּנִנָּה	תִּשְׁבְּכִנָּה
15, 3. כִּלְה (h. e. כִּלְה) Itidem 16, 7.	כִּלֹּו
16, 3. הִבִּיאוֹ (h. e. הִבִּיאוֹ)	הִבִּיאוֹ
<i>ibid.</i> עֲשֵׂי (h. e. עֲשֵׂי)	עֲשֹׂו
18, 4. אֲשַׁקּוּטָה (h. e. אֲשַׁקּוּטָה)	אֲשַׁקּוּטָה
23, 12. כְּתִיִּים (h. e. כְּתִיִּים)	כְּתִיִּים
23, 13. בַּחֲיָנִיו (h. e. בַּחֲיָנִיו)	בַּחֲיָנִיו
25, 10. בְּמִי (h. e. בְּמִי)	בְּמוֹ
26, 20. דִּלְתִיךָ (h. e. דִּלְתִיךָ)	דִּלְתִּךָ
<i>ibid.</i> יַעְבוֹר (h. e. יַעְבוֹר)	יַעְבָּר
28, 15. שֵׁיט (h. e. שֵׁיט)	שֵׁט
<i>ibid.</i> עֵבֵר (h. e. עֵבֵר)	יַעְבָּר
29, 11. הַסֵּפֶר (h. e. הַסֵּפֶר)	סֵפֶר
30, 5. הַבְּאִישׁ (h. e. הַבְּאִישׁ)	הַבִּישׁ
30, 6. עוֹרִים (h. e. עוֹרִים)	עוֹרִים

¹ לֵם item quod לְהֵם, forma antiqua adhuc in poetico לְמוֹ conservata.

Scriptum. פְּתִיב	Legendum. קְרִי
30, 32. בה (h. e. בָּה)	בָּם
30, 33. הוא (h. e. הוּא)	הוּא
32, 7. עניים (h. e. עֲנִיִּים)	עֲנִיִּים
32, 15. וכרמל (h. e. וְכַרְמֶל)	וְהַפְּרָמֶל
36, 2. ירושלמה (h. e. יְרוּשָׁלַיִם)	יְרוּשָׁלַיִם
36, 12. הראיהם (h. e. הַרְאִיָּהֶם)	צוֹאֲתָם
<i>ibid.</i> שיניהם (h. e. שֵׁינֵיהֶם)	מִימֵי רִגְלֵיהֶם
37, 30. ואכול (h. e. וְאָכַל)	וְאָכַלוּ
39, 2. נכתה (h. e. נִכְתָּה)	נִכְתָּו
41, 23. ונרא (h. e. וְנִרְא)	וְנִרְאָה
42, 20. ראית (h. e. רָאִיתָ)	רָאוּת
42, 24. למשוסה (h. e. לְמִשּׁוּסָה)	לְמִשְׁפָּה
44, 17. יסגוד (h. e. יִסְגֹּד)	יִסְגְּדוּ
44, 24. מי אתי (h. e. מִי אֵתִי)	מֵאֵתִי
45, 2. אושר (h. e. אֹשֶׁר)	אֹשֶׁר
46, 11. עצתו (h. e. עֲצָתוֹ)	עֲצָתִי
47, 13. הברו (h. e. הִבְרִי)	הִבְרִי
49, 6. ונצירי (h. e. וְנִצְרִי)	וְנִצְוִרִי
49, 13. יפצחו (h. e. יִפְצְחוּ)	וּפְצְחוּ
52, 2. התפתחו (h. e. הִתְפַּתְּחוּ)	הִתְפַּתְּחוּ
52, 5. משלו (h. e. מִשְׁלוֹ)	מִשְׁלֵוֹ
54, 16. הן (h. e. הֵן)	הֵנָּה
55, 13. תחת (h. e. תַּחַת)	וְתַחַת
56, 10. צפו (h. e. צִפּוּ)	צִפּוּ
57, 19. נוב (h. e. נוֹב)	נִיב
58, 14. במותי (h. e. בְּמוֹתִי)	בְּמֹתִי
60, 21. מטעו (h. e. מִטְעוּ)	מִטְעִי
62, 3. וצנוף (h. e. וְצִנּוֹף)	וְצִנּוֹת
65, 4. ופרק (h. e. וּפְרָק)	וּפְרָק
65, 7. על (h. e. עַל)	אֶל
66, 17. אחד (h. e. אֶחָד)	אֶחָת

B. Adnotationes masoreticae.

- בְּסִגּוּל Gimel cum Segol 40, 4.
 דָּגֶשׁ אַחַר שְׁוֹרֶק Dagesch post Schurek 16, 8. 17, 9. 28, 16. 27.
 33, 1. 51, 4. 55, 4.
 הֶּה' רְפָה He sine Mappik 18, 5. 21, 2. 23, 17.
 וָ' בְּצִירִי Vav cum Zere 55, 4.
 וָ' חֶסֶר sine Jod 3, 8. 44, 4.
 הַצִּי הַנְּבִיאִים Medium Prophetarum 17, 3.¹
 הַצִּי הַסֵּפֶר Medium libri 33, 21.
 וָ' יְתִיר Abundans Vav 18, 4. 26, 20. 44, 17. 58, 14.
 וָ' יְתִיר Abundans Jod 26, 20.
 כָּ' בְּדָגֶשׁ Caph dagessatum 5, 5.
 כָּ' בְּצִירִי Caph cum Zere 41, 2.
 מָ' בְּחִירֶק Mem cum Chirek 14, 3.
 מָ' סְתוּמָה בְּאֲמֻצֵּעַ תְּבִיחָה Mem clausum in medio vocabulo 9, 6.
 מִלְּעִיל Cum tono in penultima 7, 2. 16, 8. 9. 32, 11.
 נון זְעִירָא Nun parvum 44, 14.
 נון בְּצִירִי Utrumque Nun cum Zere 30, 11.
 נִקּוּד עֲלִיוּ Punctis supernis notatum 44, 9.
 עָ' בְּקָמֶץ Ajin kamezatum 33, 20.
 פָּ' בְּפַתַּח Pe pathachatum 20, 4.
 פַּתַּח אֶתְנַח Pathach apud Athnach 6, 10. 8, 6 etc.
 פַּתַּח אֶתְנַח בְּסוֹף פְּסוּקִים Pathach apud Soph-pasuk 3, 16. 5, 15 etc.
 צָ' רֶבֶתִי Zade majusculum 56, 10.
 קָמֶץ בְּזָקֶף Kamez cum accentu Sakeph 14, 9. 21, 15. 5, 28, 28.
 30, 16. 31, 4. 32, 7. 14. 33, 9. 10. 34, 10. 37, 17. 42,
 25. 43, 19. 44, 15. 23. 46, 13. 47, 3. 49, 13. 25. 51, 16.
 52, 10. 53, 7. 8. 11. 54, 3. 17. 57, 1. 20. 58, 2.
 קָמֶץ בְּטַרְחָא Kamez cum accentu Tarcha (h. e. Tiphcha) 5, 9.
 14, 27. 22, 14. 27, 10. 30, 33.

¹ Scilicet sec. ordinem masoreticum, quo Jeremiae et Ezechieli Jesaias antecedit, non uti sec. talmudicum sequitur.

קָמֵץ בְּרֵבִיעַ Kamez cum accentu Rebia 6, 10. 44, 26.

שׁ בְּצִרִי Sin cum Zere 64, 3.

ת' בְּקָמֵץ Tav kamezatum 41, 10.

ת' רְפֹה Tav sine Dagesch 34, 11.

C. Clausula libri.

חֹזֵק: סְכוּם פְּסוּקֵי סֵפֶר יִשְׁעִיהַ אֶלֶף
וּמֵאַחַדִּים וְחֶשְׂעִים וּשְׁנַיִם, וְסִמּוֹן
אֲרִבְעִין, וְהֶצְיֵן כִּי אִם שֵׁם אֲדִיר
וְיָ לָנוּ: וּסְדָרֵיו שְׁשָׁה וְעֶשְׂרִים,
וְסִמּוֹן וְהֶיְהִי־הָ: וּפְסוּקוֹתָיו שְׁבַע
וְעֶשְׂרִים, וְסִמּוֹן זָבַח־י: וּכְתוּבֵיו
וּמְרִירֵיו חֲמֵשִׁים וְחֶשְׂעִים, וְסִמּוֹן
נְבוֹ־א: וְחֻבָּה אַחַת נְקוּדָה (44, 9):
שְׁנוֹת הַסֵּפֶר, מִן עֲזִידָה עַד שְׁנַת
אַחַת לְמִנְשָׁה, מֵאָה וְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה
שָׁנָה:

Macte esto! Summa versuum libri
Jesaiæ mille et nonaginta et duo,
signum (vox memorialis) אֲרִבְעִין
(א' 1000, ר' 200, ב' 2, פ' 90), et
medium eorum versus 23, 21. Et
sectiones ejus viginti et sex, si-
gnum וְהֶיְהִי (ו' 6, ה' 5, י' 10, ה' 5).
Et loci pasekati ejus viginti et
septem, signum זָבַח־י (ז' 7, ב' 2,
ח' 8, י' 10). Et scripta et legenda
ejus quinquaginta et novem,
signum נְבוֹ־א (נ' 50, ב' 2, ר' 6, א' 1).
Et vox una punctata (44, 9). —
Anni libri ab Uzia usque ad an-
num primum Manassis centum et
quattuordecim anni.

36.1.2. וְיִסְתַּח אֱלֹהֵינוּ וְיִתְקַדַּשׁ : פֶּתַח-לִי זַעִיר

3. אֲחֹזֶקְךָ כִּי עוֹד לֹא לָלוּהוּ מַלְאִים : אִשָּׁה

דַּע : לְמַרְחֹק וּלְפַעֲלֵי אֶתְךָ - צָדִיק :

4. כִּי-אֲמַנִּים לֹא-שָׁקַר מַלְאֵי תַמִּים דַּעוֹת

5. עֲמֶךָ : הֵן-אֵל פֶּבִיר וְלֹא יִמָּאֵס פֶּבִיר

6. כִּחַ לֵב : לֹא-יִחַיֶּה רָשָׁע וּמִשְׁפָּט עֲנִיִּים

7. יִתֵּן : לֹא-יִגְרַע מִצְדִּיק עֵינָיו וְאֶת-

מַלְאִים לְפָסֵא אִישֵׁיבָם לְנֶצַח וְיִגְבְּהוּ :

8. וְאֵם-אִסוּרִים בְּאֲזָקִים יִלְכְּדוּן בַּהֲבֵלֵי-

9. עֲנִי : וְיִגְדֹּל לָהֶם פְּעֻלָּם וּפִשְׁעֵיהֶם כִּי

10. יִתְגַּבְּרוּ : וְיִגְלֹל אֲזַנָּם לְמוֹסֵר וְיִתְקַדַּשׁ

11. כִּי יִשׁוּבֹן מֵאֵן : אֵם-יִשְׁמְעוּ וְיַעֲבְדוּ

יִכְלֹל יִמְיָהֶם בְּטוֹב וּשְׁנֵיהֶם בְּנַעֲיָמִים :

Ex Iobo babilonice punctato (Cod. Tschufutkale N° 8°).

ספר איוב

81208

LIBER IOBI.

TEXTUM MASORETICUM
COLLATIS PRAESTANTISSIMIS CODICIBUS INSTAURAVIT
ATQUE EX FONTIBUS MASORAE ILLUSTRAVIT

S. BAER.

PRAEFATUS EST EDENDI OPERIS ADJUTOR

FRANCISCUS DELITZSCH.

CUM EFFIGIE FRAGMENTI BABYLONICO MORE INTERPUNCTI.

EX OFFICINA BERNHARDI TAUCHNITZ.

LIPSIAE 1875.

PRAEFATIO.

Quamquam omnino omnium Veteris Testamenti librorum textus redintegratae indiget recensionis, ut pro vere masoretico haberi possit, tamen prae ceteris libri qui dicuntur metrici (ספרי א"מ¹ sive ספרי א"מ¹) accuratissimam castigationem poscunt; namque his in libris ad falsas vel consonas vel vocales multa contra leges accentuum commissa accedunt, quia accentuationis ratio eorum propria² plerisque librariorum atque etiam editorum non satis cognita erat, quo factum est, ut etiam in editionibus tam eximiis ut van der Hooghtii et Norzii ne unum quidem caput errorum immune reperiatur. Propterea editis Genesis (1869) Jesaiae (1872) et bis Psalterii (1861. 74) emendationibus textibus ad Iobum e sterquilinio evehendum nos accinximus, rursus aucti adjutique majori quam adhuc usi eramus auxiliorum gravissimorum copia.

Praeter editionum veterrimarum optimarumque supellectilem, quam in prima Psalterii editione (1861) enumeravimus, ad Iobum recensendum adhibuimus editionem Neapolitanam 1486/7 a Raphaele Kirchheimio Francofurtensi commodatam, quae Proverbia cum commentario Immanuelis Romani³ et Iobum cum commentario Gersonidis (Levi b. Gersom) continet; desunt accentus atque etiam puncta literae ם diacritica, attamen ubicunque de ipsius vocabuli scriptione addubatur magno hic testis momento est. Codicum qui pridem nobis maximo usui fuerunt, duo librum Iobi exhibebant, Francofurtensis ille anno 1294 exaratus, quem identidem descripsimus, et Jamanensis a Jacobo Sappir Hierosolymitano ex Arabia allatus, quem Baerio raros quosdam libros sibi commutando concessit. Eidem Baerius acceptos refert aliquot indices masoreticos (differentiarum inter Occidentales et Orientales, inter Ben-Ascher et Ben-Naftali etc.), quos ille ex codice pretiosissimo, nunc Bibliothecae Nationalis

¹ Vide Comm. in Psalmos (1873) p. 3.

² Subtilius quam adhuc factum erat exposita est a S. Baerio in t. II. (p. 477—512) commentarii mei majoris in Psalterium (1860), compendiose in Libro Psalmorum Hebraico (Lips., Dörffling & Franke 1861) et Libro Psalmorum Hebraico atque Latino ab Hieronymo ex Hebraeo converso (Lips., F. A. Brockhaus 1874).

³ Cf. praefationem commentarii mei in Proverbia.

Parisiensis, anno 1002 exarato exscripserat¹, perinde ac Theophilo Abramsohn, qui editiones V. T. Berolinenses 1866. 69 Societatis Britannicae mandatu correxit, indicem vocum in pausa pathachatarum (פְּתַח־יָיִן בְּאֵס"ף), quem ex codice *Ochla ve-Ochla*² Halensi excerptum officiose cum ipso communicavit.

Verum maximo nobis adjumento fuit HERMANNUS STRACKIUS, auctor Prolegomenon criticorum in V. T. Hebraicum (1873) eruditissimus, qui nunc Petropoli in edenda accuratissima codicis Prophetarum anno 916 exarati atque more antiquo babylonico interpuncti imitatione occupatus est³. Is codicem Petropolitanum anno 1010 exaratum, de quo in praefatione Psalterii bilinguis diximus, in usum nostrum tam dextere quam religiose cum textu Iobi Hooghtiano contulit itemque transscribendis multis Masorae huic codici additae partibus sedulo studiis nostris inserviit. Ac postquam ei contigit, ut jussu Supremi Senatus literarum artiumque studio prospicientis cum A. Harkavio, viro antiquitatis semiticae peritissimo, in Chersonesum Crimaeam ad explorandos codices ab Abrahamo Firko-witsch Karaita relictos delegaretur⁴, ibi quoque Iobi nostri memor indefesse elaboravit, ut quantum posset rebus nostris consuleret. Inter illos codices in oppido Tschufutkale coacervatos inveniebat duo fragmenta Iobi suo in genere singularia. Cod. membranaceus No. 8^a, formae maximae, 10 folia Iobi, 5 Proverbiorum, 12 quinque Voluminum (Megilloth) exhibet, grandibus pulchrisque literis scriptus et more tiberiensi interpunctus idque adeo speciose ut vocales et accentus plerumque figuras concavas, velut Pathach parallelogrammon, Segol tres circulos, referant, exceptis Iobeis, quae a XXXV, 10 usque ad finem libri pertinentia primum minoribus simplicibusque signis babylonice, deinde passim oblitis vel erasis babylonice signis vulgari more, quamquam insolita ut modo diximus specie, interpuncta sunt. Haec decem folia amicus noster ad fidem archetypi diligentissime descripsit, addita interpunctione babylonica et adnotata tiberiensi ubicunque varietatem lectionis repraesentat. Hunc

¹ Est קיננרס h. e. commentarius qui a Sappiro in t. II. Itinerarii sui אבן ספיר inscripti (1874) commemoratur, ubi codicem istum p. 175 ss. describit, cf. etiam praefatio nostrae editionis Jesaiae p. VII.

² Hoc opus masoreticum ex cod. Parisiensi 1864 edidit S. Frensdorff Hanoveranus, nesciens, codicem non minoris pretii in bibliotheca Universitatis Halensi asservari.

³ Est ipse ille codex quem Odessâ nondum Petropolin translatum Pinnerus (1845) descripsit adjecto e libro Habacuci scripturae specimine.

⁴ Vide ejus de hoc itinere relationem: *Die biblischen und die masoretischen Handschriften zu Tschufutkale in der Krim* in *Luth. Zeitschrift* 1875 p. 585—624.

ipsum codicem qui primum locum obtinet non solum apparatus nostro critico attribuumus, sed etiam libri nostri frontem babylonici hujus Iobi specimine ornavimus; facile inde conspicies, Babylonios ad metricos libros interpungendos iisdem quibus alias signis usos esse¹. Alius codex Firkowicianus (Tschuf. No. 3) quattuor folia Iobi continet, unde Strackius nobis varias lectiones ad cap. II—VII enotavit; interpunctio est babylonica, sed ab usitata ratione multifariam remota multoque imperfectior, desunt enim Dagesch et signa vocalium composita: כּאֲשֶׁר, כּאֲנִי, et similia sic scribuntur, ut primae literae Pathach tiberiense, alteri Pathach babylonicum imponatur et, quod adhuc inauditum, ׁ superne appicto pusillo ׁ, ׁ appicto pusillo ׀ insignitur.

Neque vero hoc uno, sed omni modo Strackius inter bimestria sua codicum Tschufutcalensium studia curae habuit, ut Baerio in masoretico Iobi textu indagando opem ferret. Manifestum est, quantum valeat ad origines textus masoretici ejusque recepti cognoscendas crebra scholarum orientalium (babylonicarum) et occidentalium (palaestinensium) de quibusdam vocibus scribendis legendisque dissensio. At quantum absit, ut quae ad hoc usque tempus de illa sententiarum diversitate comperta habebamus explorata atque integra sint, Strackii operâ, quam pro nobis ea in re posuit, certiores facti sumus. Codices enim Tschufutcalenses excutiens octo deprehendit qui ad notitiam differentiarum inter Orientales et Occidentales sive locupletandam sive emendandam conferre possent², quae quidem omnia nostrum in usum fideliter exscripsit³.

¹ Memoratu dignum est, nomen יְהוָה hoc in codice sic scribi ut literae ׀ babylonicum Chatef-Pathach, literae הֵ extremæ Kamez superscribatur; Cholem omittitur. Ad calcem Threnorum librarius subsignavit: כְּתָב אֲכַרְבּוּ בֶן שְׁמוּאֵל יִשְׁרָאֵל יִכְבְּדוּהוּ. Vocales tiberienses concavè pictae sunt; כְּתָב supra habet Kamez et Pathach babylonica; subscriptum Segol ostendit librarium non bene perspectum habuisse quaenam vocalis tiberiensis hoc loco babylonicae respondeat. Alioqui Pathach babylonicum idem est quod Segol tiberiense.

² Codices ab eo excerpti sunt No. 7 Collectanea masoretica et grammatica, in his f. 14—23 חֲלוּסִים inter Orientales et Occidentales; No. 18^a folia tria formae maximae, quae חֲלוּסִים continent; No. 42^a et 51 Pentateuchi veteres cum Masora; No. 118 Fragmenta Hagiographorum vetusta cum Masora; No. 94 Prophetæa priores, No. 2 Fragmenta Hagiographorum chartacea, No. 4 Libri V. T. cum notis et additamentis masoreticis.

³ Codicibus quibus Baerius usus est quodammodo adnumerare licet opus illud grammaticum ἀλέξανδρος, לבנה דספיר inscriptum, cuius ad 20, 2 mentio fit, auctore Messer Leon (יהודה לייאון), Rabbino Mantuano c. 1470, 138 capitibus etymologiam linguae hebraicae tractans, quemadmodum ejusdem גוסר צופים, Mantuae editum sine

Non praeterit nos, multos esse qui nos irrideant, quasi in quisquiliis nimium minutae subtilitatis insumamus. Nimirum ut quaevis ars sic masoretica quoque non habet osorem nisi ignorantem. Ignorant enim, quantum faciant istae minutiae, quos nullius momenti esse putant, ad res gravissimas et grammaticas et historicas partim illustrandas, partim etiam patefaciendas. Ars grammatica paullatim ex Masora librorum sacrorum emer-¹ sit atque etiam nunc, nisi vana sibi fingere velit, ei inniti debet ad eamque se recipere, ne inveteratos errores incaute propaget. Falsum est, ut exempla aliquot afferamus, tonum vocabuli primarium nunquam in antepenultimam cadere; וַיִּתְּסַכֵּי 12, 11 habet Tarcha sicut נִצְרָמָה Ex. 15, 8 Munach in antepenultima et similiter ante monosyllabum vel Milel tonus praecedentis vocabuli, spreta makkefatione, non raro si penultima clausa est ad antepenultimam usque retro graditur². Porro falsum est quod grammatici nostri uno ore docent, formas פִּעֲלוֹ, קִדְשִׁים, דִּרְכֵן, פִּעֲלוֹ legends esse *po'lo*, *kodasim*, *dor'bân*; Kamez illud methegatum non est *ô*, nam Kamez chatûf nec Metheg et ne Gaja quidem patitur³, quamobrem in codd. qui ut Chatef Kamez sic etiam Kamez chatûf – scribere solent (vide ad 17, 9) nusquam – reperitur et Babylonii אֶהְלִי e. c. Hab. 3, 7 sic scribunt, ut posteriori Kamez lineolam quae signum correptionis est addant, priori non item⁴. Falso Roedigerus in ed. Grammaticae Gesenianae vicesima prima contendit, ו copulativum nunquam Metheg assumere; scribitur sane וּבְמֵי וּשְׁתֵּי et similiter, sed וּשְׁבַע־ 14, 1. וּבְטָהֳרָה 17, 9. Idem inscius est, quibus ex regulis modo וַיִּהְיֶי sine Gaja, modo וַיִּהְיֶי scribatur, quamquam si Baerii tractatum de legibus Methegi et Gajae consulisset, de his multisque aliis meliora edoceri poterat. Neque adhuc ullus grammaticus liber exstat, excepto solo quodammodo Luzzattiano, in quo leges toni

anno (*Catalogus Bibl. Oppenheim*. p. 443. Zunz, *Zur Geschichte und Literatur* p. 250) rhetoricam linguae hebraicae tractat. Hunc librum ex cod. mscr. Bibliothecae Nat. Parisiensis Jacobus Sappir usque ad c. 51 descripsit eoque Baerium donavit.

¹ Id quod in commentatione *Physiologie und Musik in ihrer Bedeutung für die Grammatik, bes. die hebräische* 1868 demonstravimus.

² Sic ex praecepto Ben-Ascheri, vide Comm. ad Jes. 40, 18 et Jesaiam Baerianum p. 92. Contra, si penultima aperta est, haec ipsa accentum accipit et Metheg cessat, velut מוֹצְאֵי בָקָר Ps. 68, 9., vide adnotationem ad h. l. in Psalterio nostro bilingui.

³ Ipse Baerius hoc sero intellexit, quare corrigenda sunt quae ad Gen. 19, 34 מִקְחָרָה adnotavit.

⁴ Cf. Pinskeri *Einleitung in das Hebräisch-Babylonische Punktationssystem* p. 17, quamquam hic quoque ejus punctationis rationem non perspexit.

retrocedentis (כסון אהור), Dagesch fortis conjunctivi post Milel (אתי מרהיק) ejusdemque post Milra (דחיק) recte ac sufficienter exponantur, ut inde penitus pernoscere possis, cur לֹ עָשָׂה et contra וְעָשִׂיתָ לָּהּ scribendum sit et quibus de causis in עָנָה בְּךָ (2 Š. 1, 16) atque הַיְתָה תְּהֵי (Gen. 1, 2) accentus non recedant. Ita pergere possem quaestiones quaestionibus cumulans, ad quarum nullam e libris quibus utimur grammaticis quid respondendum sit hauriri queat et quae omnino dissolvi non possunt, nisi legibus e textu ad fidem Masorae castigati collectis. Certo igitur speramus, labores nostros criticos usui fore ad grammaticam Hebraicam et emendandam et excolendam¹. Haec textus sacri interpunctio, cujus testis ac custos Masora est, non potest non pro ingenti miraculo haberi. Nam haec ipsa praesens aetas, quae a miraculis abhorret omnique traditioni summe diffidere solet, tam plenam, ne dicam, immensam et interminatam huic interpunctio fidem habet, ut ejus fundamento totam disciplinae grammaticae compagem superstruat. Neque indigna profecto tanta fiducia est, siquidem etiam in nominibus exteris scribendis mirum quantum subtilitate excellit. Nomen regis Assyriae, qui Salmanassare mortuo regnum capessivit, סַרְרֻכִין (Jes. 20, 1) scribitur, et scite quidem, nam assyriace *Sarrukin* nominatur, itaque Schebâ illud mobile indicium est vocalis paene nec tamen prorsus absorptae². Neque sine causa, ut exemplum aegyptiacum addamus, nomen תְּרִיקָה (Jes. 37, 9. 2 Reg. 19, 9) cum accentu penultima effertur: haec accentuatio

¹ Hac mente editionibus nostris usus est Ed. Koenig in libro eximio *Gedanke, Laut und Accent als die drei Factoren der Sprachbildung comparativ und physiologisch am Hebräischen dargestellt* 1874. Operam nostram vel ad poesis hebraicae naturam cognoscendam aliquid valere bene intellexit Julius Ley in libro *Grundzüge des Rhythmus, des Vers- und Strophenbaues in der hebräischen Poesie* 1875. Ibi vero p. 24 Baerio exprobrat, regulis de makkefatione in *Accentuationssystem* cap. XX propositis ipsius editiones repugnare. Sane ita videtur, verum omnes exceptiones et ipsae certis quibusdam rationibus continentur, e. c. Ps. 92, 7 ubi לֹא יִרְעָה, non לֹא־יִרְעָה scriptum propter sequens Athnach quod Merchâ requirit, et לֹא־יִבִין, non לֹא יִבִין quia inter Rebia mugrasch et Silluk nonnisi unus conjunctivus admittitur (*Accentuationssystem* XVII § 5). Eisdem de causis Ps. 1, 1 לא עמד ante Athnach et לא ישב ante Silluk non makkefantur ibidemque consulto לא הִלַךְ, אשר לא הִלַךְ, non אשר לא־הִלַךְ scribitur propter Zinnor, quo sequente etiam in prosa accentuatione makkefatio monosyllaborum omitti solet velut Ex. 4, 11. Jes. 8, 23.

² Cf. de illa scriptione a Baerio restituta Bern. Stade, *De Isaias vaticiniis aethiopicis* (1873) p. 38.

ipius aegyptiacae formae *Taharka* (assy. *Tarku*) exemplar imitatur¹.

Quam vero difficile sit, textum sacrum Veteris Testamenti omnibus signis pronuntiationis et recitationis instructum eumque typis exscriptum talem exhibere, qui omni vitio ac labe immunis sit, nos abhinc triennio in Jesaia edendo experti sumus; ingenue enim fatemur, in Genesi edenda rem nobis multo prosperius successisse². Tanto majori virium contentione concertavimus, ut quem nostris in editionibus nobis proposuimus finem in lobo assequeremur, praesertim cum ad hujus libri textum ad fidem Masorae recensendum multo major quam in Genesi et Jesaia suppeteret nobis subsidiorum copia. Etiamsi fieri non potuit quin hoc quoque in negotio hic illic humani quid nobis acciderit, tamen confidimus non defore qui nos non vano conatu Norzium, Heidenheimium atque alia criticae sacrae exempla aemulatos esse judicent.

Scribendam Lipsiae VI ante Calendas Julias MDCCCLXXV.

Franciscus Delitzsch.

¹ Vide Schrader, *Keilinschriften und das A. T.* p. 203.

² In Genesi praeter tria ista quae in praefatione Jesaiae indicavimus nihil corrigendum deprehendimus, nisi quod inter locos consimiles p. 89 recipiendi sunt 31, 38 וְזֶה עֲשִׂימָה שְׁנָה et 31, 41 וְזֶה לִי עֲשִׂימָה שְׁנָה. In ipso autem Jesaia legi oportet p. VI not. 1. lin. 2: 6, 7 אַחַד — VII not. 3 lin. 1 Hierosolymitanus — VIII l. 13 nescimus quo casu verba „Pentateucho rationem habuerunt“ bis posita sint. In textu hebr. sero duas falsas consonas animadvertimus: הָ pro חָ in וְהִתְחַזְקוּ 4, 1 et טָ pro מָ in שְׂכַמְךָ 10, 27; in additamentis p. 88 lin. extr. lege פְּסוּקֵיךָ et p. 96 mille et ducenti et nonaginta et duo. Differentiis Occidentalium et Orientalium inseratur necesse est 47, 10 ubi Occidentales אַמְרָתָא, Orientales אַמְרָתֵי קְרִי כְתִיב אַמְרָתָא קְרִי נִדְרָה 3, cf. Pinskeri *Einleitung* p. 74. Praeterea 16, 3 נִדְרָה pro נִדְרָה scribere debebamus et si denuo edere Jesaiam nobis contingat scribemus 3, 19 וְהִתְחַזְקוּ 8, 14 וְהִתְחַזְקוּ itemque alias (quamquam etiam optimi codd. passim legentibus committant ut hoc Metheg mente suppleant); 11, 2 רִיחַ et illico post רִיחַ (cum Metheg orthophonico propter gutturales quibus vocabula insequentia ordiuntur); 11, 15 יָם (quamquam hoc *jām* makkefatum plerumque sine Metheg scribitur atque editur, vide de hac re contra Heidenheimium qui Metheg consulto omittit *Metheg-Setzung* § 11).

Liber Iobi. איוב

1 א

אִישׁ הָיָה בְּאֶרֶץ עֹיִן אִיּוֹב שְׁמוֹ וְהָיָה׃ הָאִישׁ הַהוּא תָּסֵא
וַיֵּשֶׁר וַיִּרְא אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע׃ וַיּוֹלְדוּ לּוֹ שִׁבְעָה בָנִים וְשֵׁלֹשׁ
בָּנוֹת׃ וַיְהִי מִקְנָהוּ שִׁבְעַת אֲלֵפֵי צֹאן וְשִׁלְשַׁת אֲלָפֵי גְמָלִים
וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת צֹמֶד־בָּקָר וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת אֲתוֹנוֹת וְעֶבְדָּה רַבָּה
מְאֹד וַיְהִי הָאִישׁ הַהוּא גָדוֹל מִכָּל־בְּנֵי־קִדְם׃ וְהָלְכוּ בָנָיו
וְעָשׂוּ מִשְׁתָּהּ בֵּית אִישׁ יוֹמוֹ וְשָׁלְחוּ וַקְרָאוּ לְשִׁלְשַׁת
אֲחֵיתֵיהֶם לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת עִמָּהֶם׃ וַיְהִי כִּי הִקְיִפוּ יָמֵיהּ
הַמִּשְׁתָּה וַיִּשְׁלַח אִיּוֹב וַיְקַדְּשֵׁם וְהִשְׁכִּים בַּבֶּקֶר וְהָעֶלְהָ
עֲלוֹת מִסָּפֶר פָּלֶם כִּי אָמַר אִיּוֹב אֵלָיו חֲטָאוּ בָנֵי וּבְרַכּוּ
אֱלֹהִים בְּלִבְבְּכֶם כִּכְהָ יַעֲשֶׂה אִיּוֹב כָּל־הַיָּמִים׃ ס וַיְהִי
הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתְיַצֵּב עַל־יְהוָה וַיָּבֹא גַם־
הַשָּׁטָן בְּתוֹכָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׁטָן מֵאֵין תָּבֹא וַיַּעַן
הַשָּׁטָן אֶת־יְהוָה וַיֹּאמֶר מַשׁוּט בְּאֶרֶץ וַיִּמְהַתֵּלֶךְ בָּהּ׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־הַשָּׁטָן הֲשִׁמְתָּ לְפִי עַל־עַבְדִּי אִיּוֹב כִּי אֵין כָּמֹהוּ
בְּאֶרֶץ אִישׁ תָּם וַיֵּשֶׁר יִרְא אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע׃ וַיַּעַן הַשָּׁטָן
אֶת־יְהוָה וַיֹּאמֶר הֲדַפְּסָ יְרָא אִיּוֹב אֱלֹהִים׃ הֲלֹא אֲחִי שִׁכְתָּ י
בְּעָדוֹ וּבְעַד־בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ מִסָּבִיב מַעֲשֵׂה יָדָיו
בְּרַכְתָּ וּמִקְנֵהוּ שָׂרַץ בְּאֶרֶץ׃ וְאֵיכֶם שְׁלַח־נָא יָדְךָ וַגַּע בְּכָל־
אֲשֶׁר־לוֹ אִם־לֹא עַל־סַנְיָדָה וּבְרַכְּךָ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׁטָן
הִנֵּה כָל־אֲשֶׁר־לוֹ בְּיָדְךָ רַק אֵלָיו אֶל־תִּשְׁלַח יָדְךָ וַיֵּצֵא
הַשָּׁטָן מֵעַם סַנְיָהּ יְהוָה׃ ס וַיְהִי הַיּוֹם וּבָנָיו וּבְנֹתָיו אֹכְלִים
וְשֹׂתִים וַיֵּן בְּבֵית אֲחֵיהֶם הַבְּכוֹר׃ וּמִלְאָהּ בָּא אֶל־אִיּוֹב

ויאמר הבקר היום חרשות והאתנות רעות על ידיהם:
 טו ותפל שבא ותקחם ואת הנערים הפו לסי הרב ואמלטה
 16 רק אני לבדי להגיד לך: עוד זה מדבר וזה בא ויאמר
 אש אלהים נפלה מן השמים ותבער בצאן ובנערים
 17 ותאכלם ואמלטה רק אני לבדי להגיד לך: עוד זה מדבר
 וזה בא ויאמר בפסדים שמו. שלשה ראשים ויפשוטו על-
 הנמלים ויקחום ואת הנערים הפו לסי הרב ואמלטה
 18 רק אני לבדי להגיד לך: עד זה מדבר וזה בא ויאמר
 בניה ובנותיה אכלים ושתיים יין בבית אחיהם הבכור:
 19 והנה ריח גדולה באה מעבר המדבר ויגע בארבע פנות
 הבית ויפל על הנערים וימותו ואמלטה רק אני לבדי
 כ להגיד לך: ויגס איוב ויקרע את מעלו ויגז את ראשו
 21 ויפל ארצה וישתחו: ויאמר ערם יצתי מבטן אמי וערם
 אשוב שמה יהוה נתן ויהוה לקח יהי שם יהוה מברכה:
 22 בכל זאת לא חטא איוב ולא נתן הפלה לאלהים: ס

ב 2

א ויהי היום ויבאו בני האלהים להתיצב על יהוה ויבוא
 2 גם השטן בתלם להתיצב על יהוה: ויאמר יהוה אל-
 השטן אי מזה הבא ויצן השטן את יהוה ויאמר משט
 3 בארץ ומתהלהך בה: ויאמר יהוה אל השטן השמת לבך
 אל עבדי איוב כי אין כמותו בארץ איש תם וישר ירא
 אלהים וסר מרע ועלפו מחזיק בתמיתו ותסיתני בו לבלעו
 4 חנם: ויצן השטן את יהוה ויאמר עור בעד עור וכל אשר
 ח לאיש יהו בעד נפשו: אולם שלח נא ידך וגע אל עצמו
 6 ואל בשרו אסלא אל שניה יברכה: ויאמר יהוה אל השטן
 7 הפו בידך אך את נפשו שמר: ויצא השטן מאת פני יהוה
 8 וידך את איוב בשחין רע מפת רגלו עד קדקדו: ויקח לו
 9 חרש להתגרד בו והוא ישב בתוך האפר: ותאמר לו אשתו
 י עדה מחזיק בתמתך ברה אלהים ומת: ויאמר אליה פדבר
 אחת הנבלות תדברי גם את השטוב נקבל מאת האלהים
 ואת הרע לא נקבל בכל זאת לא חטא איוב בשחיתו: ס

וַיִּשְׁמְעוּ שְׁלֹשָׁתָּהּ רֵעֵי אִיּוֹב אֶת כָּל־הַדְּרֹגָה הַזֹּאת 11
 תִּבְּאָה עֲלָיו וַיָּבֹאוּ אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ אֲלֵיפֹז הַתִּימְנִי וּבִלְדַד
 הַשּׁוּיִי וְצוֹפַר הַנַּעֲמָתִי וַיִּזְעְדוּ וַיַּחֲדוּ לְבֹא לְנוֹד־לוֹ וּלְנַחֲמוֹ׃
 וַיִּשְׂאוּ אֶת־עֵינֵיהֶם מִרְחוֹק וְלֹא הִפְיָדוּהוּ וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם 12
 וַיִּבְכּוּ וַיִּקְרְעוּ אִישׁ מֵעֹלוֹ וַיִּזְרְקוּ עֹפָר עַל־רֵאשֵׁיהֶם
 הַשָּׁמַיְמָה׃ וַיִּשְׁבּוּ אֹתוֹ לָאָרֶץ שָׁבַעַת יָמִים וּשְׁבַעַת 13
 לַיְלֹת וַאֲיֹן־דָּבַר אֵלָיו דָּבָר כִּי רָאוּ כִּי־גָדַל הַפָּאֵב מְאֹד׃

3 ג

אחרי־כן פתח איוב את־פִּיהוּ וַיִּקְלַל אֶת־יוֹמוֹ׃ א
 וַיֵּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמֶר׃ יָאֲבֹד יוֹם אֲנִלְדָּ בּוֹ וְהַפְּלִילָה אָמַר הָרֶה 2
 גְּבוּ׃ הַיּוֹם הַזֶּה הוּא יְהִי חֹשֶׁךְ אֶל־יַד־רֹשְׁהוּ אֱלֹהֵי מַמְלַעַל וְאֶל־ 4
 חוֹפֵעַ עָלָיו נִהְרָה׃ וַיִּגְאֲלֵהוּ חֹשֶׁךְ וַצְּלֻמּוֹת תִּשְׁכַּן־עָלָיו עֲנָנָה 5
 וַיַּעֲתָהוּ כַּמְרִירֵי יוֹם׃ הַפְּלִילָה הַזֹּאת יִקְחֶהָ אֲפֶסֶל אֶל־יַחַד׃ 6
 כִּי־מִי שָׁנָה בְּמִסְפָּר יָרֻחִים אֶל־יֹבָא׃ הִנֵּה הַפְּלִילָה הַזֹּאת 7
 יְהִי גִלְמוּד אֶל־תִּבְּוֹא רִנָּה בּוֹ׃ וַיִּקְבְּהוּ אַרְרֵי־יוֹם הַעֲתִידִים 8
 עָרַר לוֹיָתָן׃ וַיַּחֲשֹׁב כְּזֹכְבִי לְשֹׁפֹר יִקְרֹלְאוֹר וְאִיּוֹן וְאֶל־יִרְאָה 9
 בְּעַפְעָפֵי־שָׁחַר׃ כִּי לֹא סָנַר דַּלְתֵי בִטְנִי וַיִּסְתַּר עֲמֹל מֵעֵינַי׃ י
 לָמָּה לֹא מִרְחֹם אֲמוֹת מִבֶּטֶן יִצְאָתִי וְאֲגֹעַ׃ מִהִיעַ קְדָמוֹנִי 11
 בְּרַפִּים וּמִה־שָׂדִים כִּי אֵינְק׃ כִּי־עָתָה שָׁכַבְתִּי וְאֲשָׁקוּט 12
 וְשִׁנְתִּי אֲזוּ׃ יָנוּחַ לִי׃ עַם־מַלְכִים וַיִּנְעֲצֵי אֶרֶץ הַבְּנִים הַרְבֹּת 14
 לָמוֹ׃ אֲזוּ עַם־שָׂרִים זָהָב לָהֶם הַמַּמְלָאִים בְּתִיתָם כָּסֶף׃ אֲזוּ 15
 כְּנָסַל טָמוּן לֹא אֵהְיָה כְּעַלְלִים לֹא רָאוּ אֹר׃ שָׁם רָשָׁעִים 17
 חִדְּלוּ רִגְזוּ וְשָׁם וַיִּנְחֹהוּ וַיִּנְעֵי כַח׃ יַחַד אֲסִירִים שָׁאֲנָנוּ לֹא 18
 שָׁמְעוּ קוֹל נִגְשׁ׃ קָטָן וְגָדוֹל שָׁם הוּא וְעָבַד חֹפְשֵׁי מֵאֲדָנָיו׃ 19
 לָמָּה יִתֵּן לְעַמֶּל אֹר וְחַיִּים לְמָרִי נָפֶשׁ׃ הַמְּחַפִּים לַמּוֹת 21
 וְאֵינְנוּ וַיַּחֲפֹרְהוּ מִמְּטוֹמֹנִים׃ הַשְּׁמַחִים אֶל־גִּיל וְשִׂישׁוּ כִּי 22
 יִמְצְאוּ־קָבֶר׃ לְגִבּוֹר אֲשֶׁר־דָּרְפוּ נִסְתַּרְהוּ וַיִּסְכֶּה אֱלֹהֵי בַּעְדּוֹ׃ 23
 כִּי־לִסְנֵי לַחֲמִי אֲנַחְתִּי תָבֹא וַיִּתְּכּוּ כַּלְמִים שְׁאֲנָתִי׃ כִּי פָחַד 24
 שְׁחָתִי וַיִּאֲתִינִי וְאֲשֶׁר יִגְרָתִי יָבֹא לִי׃ לֹא שָׁלַחְתִּי וְלֹא־ 26
 שָׁקַטְתִּי וְלֹא־נָחַתִּי וַיָּבֹא רִגְזוֹ׃ ס

אמב
 פל
 5- (Handwritten notes)

4 7

2 וַיַּעַן אֱלִיפָז הַתִּימְנִי וַיֹּאמֶר׃ הַנֶּסֶה דָּבָר אֵלַיִךָ תִּלְאַה וַעֲזָר
 3 כְּמַלְיָן מִי יוּכַל׃ הֲנִיָּה יִסְרָף רַבִּים וַיְדִים רַפּוֹת תַּחֲנוּק׃
 4 כּוֹשֵׁל וַיִּמְיוֹן מַלְיָה וּבְרַבִּים פָּרַעַת תֵּאמָר׃ כִּי עָתָה וּתְבוֹא
 6 אֵלַיִךָ וּתִלְאַ תִּצַּע עֲדִיךָ וּתִבְתָּל׃ הֲלֹא-יִרְאֶתְךָ פֶּסֶל־תֶּחֱדָה
 7 תִּקְרָתְךָ וְתָם דְּרַכִּיךָ׃ זָכַר-נָא מִי הוּא נָקִי אֲבָד וְאִישָׁה
 8 וַיִּשְׁרִים נִכְחָדוּ׃ פֶּאֶשֶׁר רָאִיתִי חֹרְשֵׁי אֲנֹן חֲדָשִׁי עִמָּל
 9 יִקְצָרְהוּ׃ מִנִּשְׁמַת אֱלֹהִים יֵאבְדוּ וּמְרוּחַ אֲפֹן יִכְלוּ׃ שְׁאֵנַת
 11 אֲרִיָּה וְקוֹל שֹׁחַל וְשִׁפְי כְּסִפְרִים נִתְעוּ׃ לֵישׁ אֲבָד מִכְּלִי-טָרֶף
 12 וּבִנְי לָבִיא יִתְפָּרְדוּ׃ וְאֵלֵי דְבָר יִגְנֹב וּתִקַּח אֲזוּלִי שִׁמְךָ
 13 מִמֶּנּוּ׃ בְּשֹׁעֲפִים מְחֹזְיֹת לֵילָה פְּנֹלֶל תִּרְדָּמָה עַל-אֲנָשִׁים׃
 14 פֶּחַד קָרְאֵנִי וַרְעֵדָה וְרֹב עֲצַמֹתַי הַסְּחִיד׃ וּרְוַח עַל-פָּנַי
 16 יִחַלֶּף הַסִּמֹּר שֶׁעֲרַח בְּשָׂרֵי׃ יַעֲמֵד וּלְא־אֲפִיר מִרְאֵהוּ
 17 תִּמְוֹנָה לְנַגַּד עֵינַי דְּמָמָה וְקוֹל אֲשַׁמַּע׃ הַאֲנוּשׁ מֵאֱלֹהִים
 18 יִצְדַּק אִם-מַעֲשָׂהוּ יִטְהַר-נָבֵר׃ הֵן בַּעֲבֹדָיו לֹא יֵאֱמֹן
 19 וְהַמְלָאכִיו יֵשִׁים תִּהְיֶה׃ אֵת שִׁכְלִי כִּתִּי-חִמַּר אֲשֶׁר-בְּעֶפֶר
 כ יִסּוּדִם וְדִכְאוּם לְפָנַי-עַשׂ׃ מִבְּקָר לְעֶרֶב יִפְתּוּ מִכְּלֵי מֵשִׁים
 21 לְנֹצַח יֵאבְדוּ׃ הֲלֹא-יִנְסַע יִתְרָם בָּם וְמוֹתוֹ וְלֹא בְּחֻכְמָה׃

5 ה

2 קָרְא-נָא הַיֵּשׁ עֲתָךְ וְאֶל-מִי מִקְדָּשִׁים תִּפְנֶה׃ כִּי-לְאוּיֵל
 3 יִהְרַג-כָּעַשׂ וּפְתָה תִּמְיֹת קִנְיָתָה׃ אֲנִי רָאִיתִי אֲוִיל מִשְׁרִישׁ
 4 וְאֶקֹּב נוֹהוּ סִתְאִים׃ יִרְחֲקוּ בְּנֵיו מִיֶּשַׁע וַיִּדְכְּאוּ בְּשֹׁעַר
 6 וְאִין מַצִּיל׃ אֲשֶׁר קָצִירוֹ וְרָעַב יֵאֱכַל וְאֶל-מִצְנִים יִקְחֵהוּ
 7 לְא־יִצְמַח עִמָּל׃ כִּי-אָדָם לְעִמָּל יוֹלֵד וּבְנֵי-רָשָׁף יִגְבִּיהוּ
 8 עוֹת׃ אוֹכֵל אֲנִי אֲדַרְשׁ אֶל-אֵל וְאֶל-אֱלֹהִים אֲשִׁים
 9 וְדִבְרָתִי׃ עֲשֵׂה גְדוֹלוֹת וְאִין חֶקֶר נִסְלָאוֹת עַד-אִין מִסְפָּר׃
 י הַנֶּתַן מִטָּר עַל-פָּנַי אֲרִץ וְשִׁלַּח מַיִם עַל-פָּנַי חֲוֹצוֹת׃
 11 לְאוּם שֹׁפְלִים לְמָרוֹם וְקִדְרִים שִׁגְבוּ יִשַׁע׃ מִסָּר מִחֲשָׁבוֹת
 12 עֲרוּמִים וְלֹא-תַעֲשִׂינָה יְדֵיהֶם תִּשְׂיָה׃ לְכֹד חֻכְמִים בְּעֲרָמִם
 14 וַעֲצַת נִסְתָּלִים נִמְהָרָה׃ יוֹמָם יִפְגְּשׁוּ-חֲשָׁה וְכָל־יִלְכָה

v. 20 פסח באחנת v. 7 דגש אחר שורק

וַיִּשְׁעוּ בַּצְהָרִים: וַיִּשַׁע מִחֶרֶב מִסִּינַי וּמִיַּד חֶזֶק אֲבוֹנִים: ט
 וַתְּהִי לְדָל תַּקְוָה וְלַעֲלֹתָהּ קִפְצָה סִינָה: הִנֵּה אֲשֶׁרֵי אֲבוֹשׁ 16
 וַיִּכְתְּבוּ אֱלֹהֵי וַיִּמְוֶסְרֵי שִׁדְיֵי אֱלֹהֵי תַמְאָס: פִּי הוּא יִכְאִיב 18
 וַיִּתְבַּשׁ יִמְחוּץ וַיִּדְוֹ תְרַפִּינָה: בְּשֵׁשׁ צְרוּתֵי יִצְיֵלְךָ וּבְשֵׁבַע 19
 לְאֵיבֵעַ בְּזַרְעֵי רַע: בְּרָעַב פְּדוּתָהּ מִמּוֹת וּבְמִלְחָמָהּ מִיַּדֵי חֶרֶב: כ
 בְּשׂוֹט לְשׁוֹן תִּחַבֵּא וּלְאֵתִירָא מִשֵּׁשׁ פִּי יִבּוֹא: לָשׁוֹ 21
 וּלְכַסֵּף תִּשְׁחַק וּמַחִית הָאָרֶץ אֱלֹהֵי תִירָא: פִּי עַס־אֲכַנִּי הַשְׂדֵה 22
 בְּרִיתְךָ וַחֲיִית הַשְׂדֵה הַשְׂלֵמָה לָּךְ: וַיִּדְעָתָּ פִּי־שָׁלוֹם אֲהַלְכֶךָ 24
 וּשְׂמֵדָתָּ נֹוֶה וְלֹא תַחֲסֵא: וַיִּדְעָתָּ פִּי־רֵב זֶרְעָה וְצִאצְאֵינָה 25
 בְּעֵשֶׂב הָאָרֶץ: תִּבּוֹא בְּכֹלֵךְ אֱלֹהֵי־קֶבֶר כַּעֲלוֹת גְּדִישׁ בַּעֲתוֹ: 26
 הִנֵּה־זֹאת חֶקְרֹנִיָּה פְּרֵהִיא שְׂמַעֲנָה וְאַתָּה דַע־לָּךְ: ס

6

וַיַּעַן אֵיִב וַיֹּאמֶר: לֹא שָׁקוּל יִשְׁקַל כַּעֲשֵׂי וְהִיִּי בְּמֵאזְנַיִם 2
 וּשְׂאֵרֵי־חֹד: פִּי־עֲתָה מִחֹל יָמַיִם יִכְבֵּד עַל־כֵּן דְּבַרִי לָעוֹ: 3
 פִּי חֲצִי שִׁדְיֵי עַמִּדֵי אֲשֶׁר חֲמַתֶּם שָׂתָה רִיחֵי בַעֲתֵי אֱלֹהֵי 4
 יַעֲרֹכּוּנִי: הַיִּתְקַסְרָא עֲלֵי־דָשָׂא אִם יִגְעַה־שֹׁר עַל־ה 5
 בְּלִיכּוֹ: הַיֵּאֲכַל תִּסַּל מִכְּלִי־מֶלֶח אִס־יִש־טָעַם בְּרִיר 6
 חֲלָמוֹת: מֵאֲנֵה לְנֹוֶע נִפְשֵׁי הָמָה פְּדוּי לְחַפִּי: מִיִּתְוֹן 7
 תִּבּוֹא שְׂאֵלְתִי וְתַקְוֹתֵי יִתְוֹן אֱלֹהֵי: וַיֵּאֵל אֱלֹהֵי וַיִּדְבַּרְנִי 9
 יִתֵּר יִדְוֹ וַיִּכְבַּעֲנִי: וְתִהִי עוֹד . נְחַמְתִּי וְאִס־לָדָה בְּחִילָהּ י 10
 לֹא יִחַמּוֹל פִּי לֹא כִחְדוֹתֵי אֲמַרִי קְדוֹשׁ: מִה־בְּחֵי פִי 11
 אִיחַל וּמִה־קִּצְבִי פִּי־אֲאָרִיךָ נִפְשֵׁי: אִס־פָּח אֲבָנִים פְּחֵי 12
 אִס־בְּשָׂרִי נְחֹוֶשׁ: הָאִם אִין עֲזַרְתִּי בִי וְתִשְׁיָה נְחֹוֶה 18
 מִמֶּנִּי: לְמַס מְרַעְהוֹ חֶסֶד וַיִּרְאֵת שִׁדְיֵי יַעֲזוּב: אֲחִי בְּמִדּוֹ 14
 כְּמוֹ־נַחַל פְּאֵסִיק נְחָלִים יַעֲבְרוּ: תִּקְדְּרוּ מִנִּי־קֶרַח עֲלֵי־מִוֹ 16
 יִתְעַלֶּם־שֵׁלֵג: בַּעֲתָ יִזְרְכוּ נַצְמַתוֹ בְּחַמּוֹ נִדְעַכּוֹ מִמְּקוֹמָם: 17
 יִלְפָתוּ אֲרָחוֹת דְּרַפָּם יַעֲלוּ בְּתֵהוּ וַיֵּאֲבָדוּ: הַבִּיטוּ אֲרָחוֹת 18
 תִּמְאָ תְּלִיִּסֹת שְׂבָא קוֹד־לְמוֹ: בְּשׂוֹ כִּי־כַטָּח בָּאוּ עֲנִיָּה כ 19
 וַיִּתְפָּרוּ: פִּי־עֲתָה הִיִּיתֶם לֹו תִירָאוּ חֲתַת וְתִירָאוּ: הִכִּי־ 21
 אֲמַרְתִּי הִבּוֹ לִי וּמִפְּחָכֶם שְׂחַדוֹ בַּעֲדִי: וּמִלְטוֹנֵי מִי־צָר 23
 וּמִיַּד עֲרִיצִים תִּפְדּוּנִי: הוֹרִנִי וְאֲנִי אֲחַרִּישׁ וּמִה־שְׂגִיֹתֵי 24

v. 18. וַיִּדְוֹ ק' v. 27. כ' דְּגוֹשָׁה v. 2. וְהִנֵּי ק'

כח הִכִּינוּ לִי: מִה־נִּמְרָצוּ אֲמַר־יִשָּׁר וּמִה־יִזְכִּיחַ הוֹכַח מִכֶּם: 26
 הִלְהוֹכַח מִלִּים תִּחְשְׁבוּ וּלְרוּחַ אֲמַר־י נוֹאֵשׁ: אַף עַל־ 27
 יתוֹם תִּפְסִילוּ וְתִכְרוּ עַל־רֵיעֵכֶם: וְעַתָּה הוֹאִילוּ פְנֵי־כִי 28
 וְעַל־פְּנֵיכֶם אִם־אֶכְזָב: שׁוּבוּ נָא אֶל־תְּהִי עוֹלָה וְשָׁבִי עוֹד 29
 ל צְדָקִי־בָּהּ: הִנֵּשׁ בְּלִשׁוֹנִי עוֹלָה אִם־חִפִּי לֹא־יָבִין תְּהוֹת:

ז

א הֲלֹא־צָבֵא לְאֵנוֹשׁ עַל־אָרֶץ וּכְיָמֵי שָׁכִיר יָמָיו: כְּעֶבֶד יִשְׁאֵף 2
 ב צַל וְכַשְׁכִּיר יִקְוֶה סָעָלוֹ: כֵּן הִנְחַלְתִּי לִי יִרְחִי־שָׂוֵא וְלִילֻחַ 3
 ג עָמַל מִנֶּה־לִּי: אִם־שָׁכַבְתִּי וְאֲמַרְתִּי מָתִי אָקִים וּמִדֶּ־עֵרֵב 4
 ד וְשָׁכַעְתִּי מִדָּיִם עַד־יִנָּשֵׁף: לָבַשׁ בְּשָׂרִי רִמָּה וְנִיֵּשׁ עֶפְר עוֹרִי 5
 ה רִזַּע וּיִמָּאֵס: יָמֵי קָלּוֹ מִנֵּי־אָרֶג וְיִכְלּוּ בְּאֶסֶס תִּקְוֶה: זָכַר 6
 ו בִּירִיחַ חַיִּי לֹא־תָשׁוּב עֵינַי לְרֵאוֹת טוֹב: לֹא־תִשְׁוֹרְנֵי עֵין 7
 ז רְאֵי עֵינִיהַ בֵּי וְאֵינֶנִּי: כָּלָה עָנָן וַיִּלְךְ כֵּן יוֹרֵד שָׁאוֹל לֹא 8
 ח יַעֲלֶה: לֹא־יָשׁוּב עוֹד לְבֵיתוֹ וְלֹא־יִפְיֶרְנוּ עוֹד מְקוֹמוֹ: בָּס־אֲנִי 9
 ט לֹא אֲחַשְׁדָּה פִּי אֲדַבְּרָה בְּצַר רוּחִי אֲשִׁיחָה כְּמֶר נַפְשִׁי: הַיּוֹם 10
 יא אֲנִי אִם־תִּפְנוּן כִּי־תִשָּׂים עָלַי מִשְׁמֶר: כִּי־אֲמַרְתִּי תִנְחַמְנִי 11
 יב עֲרֹשִׁי יִשָּׂא כְּשִׁיחִי מִשָּׁפְכִי: וְחַתְּתֵנִי בְּחַלְמוֹת וּמַחְזִינֹת 12
 יג תִּבְעֵתֵנִי: וְתִבְחָר מִחֲנֹק נַפְשִׁי מִוֹת מַעֲצָמוֹתַי: מֵאִסְתִּי 13
 יד לֹא־לַעֲלֹם אֲחִיחַ חֲדַל מִמֶּנִּי כִּי הִבֵּל יָמִי: מִה־אֲנוֹשׁ כִּי 14
 טו תִּגְדַּלְנֵה וְכִי־תִשִּׂית אֲלָיו לִבָּהּ: וְתִסְקַדְנֵה לְבַקְרִים לְרִגְעִים 15
 טז תִּבְחָנְנֵה: כִּמָּה לֹא־תִשְׁעָה מִמֶּנִּי לֹא־תִרְפְּנִי עַד־כְּלַעִי רָקִי: 16
 טז חֲטָאתִי מִה אֶפְעַל | לָךְ נִצַּר הָאָדָם לָמָּה שָׁמַתִּנִּי לְמַפְגַּע 17
 יז לָךְ וְאֶהְיֶה עָלַי לְמִשָּׂא: וּמָה | לֹא־תִשָּׂא פִשְׁעִי וְתַעֲבִיר אֶת־ 18
 יח עֵוֹנִי כִּי־עַתָּה לְעֶפֶר אֲשַׁכֵּב וְשָׁחַרְתֵּנִי וְאֵינֶנִּי: 19

ח

א וַיַּעַן בְּלִדְדֵי הַשּׁוּחִי וַיֹּאמֶר: עַד־אֵן תִּמְלֹל־אֶלֶה וְרוּחַ כְּפִיר 2
 ב אֲמַר־פִּיָּהּ: הָאֵל יַעֲיֵת מִשְׁפָּט וְאִם־שָׁדַי יַעֲוֹת־צְדָק: אִם־ 3
 ג בָּנִיָּה חֲטָאוּ־לוֹ וַיִּשְׁלַחֵם בְּיַד־פְּשָׁעִם: אִם־אֲתָה תִּשְׁחַר אֶל־ 4
 ד אֵל וְאֶל־שָׁדַי תִּתְחַנֵּן: אִם־זָה וַיִּשָּׂר אֲתָה כִּי־עַתָּה יַעֲר 5
 ה עֲלֶיָּה וְשִׁלֵּם נָתַתְּ צְדָקָה: וְהִיָּה רֵאשִׁיתֵךְ מִצֶּ־ר וְאֲחִירֶיהָ 6

v. 20 ו. רשב: ק v. 1 עלי ק v. 5 ג' זעירא ib. רגוש ק
 v. 14 פתח ב'ס v. 20 רפה ומלעיל

8 יִשְׁבֶּה מֵאֵד׃ כִּי שָׁאַל-נָא לְדֹר רִישׁוֹן וְכוֹנֵן לְחֶקֶר אֲבוֹתָם׃
 9 כִּי-תִמְוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא נִדְעַע כִּי צָל יְמִינוּ עַל־י-אָרֶץ׃ הֲלֹא-הֵם׃
 11 יִזְרְוֶה וְיֹאמְרוּ לָךְ וְהַמִּלֵּבִים יִזְצֹאוּ מַלְאִים׃ הִיגָאֵה-גָּמָא כִּלְאֵ
 12 בְצִיָּה יִשְׁבֵּא אַחֵוּ בְלִי-מִיִּם׃ עֲדָנֹו בָאֲבוּ לֹא יִקְטֹף וְלִסְנֵי כָל-
 13 תְּצִיר יִיבֹשׁ׃ פֶּן אֲרַחֹות כָּל-שִׁכְחֵי אֵל וְתִקְוֹת חֲנָף תֵּאֲבֹד׃
 14 אֲשֶׁר-יִקְוֹט פִּסְלוֹ וּבֵית עֲפֹכֵישׁ מִכְּטָחוֹ׃ יִשְׁעֵן עַל-בֵּיתוֹ׃
 16 וְלֹא יַעֲמֵד יַחְזִיק פֶּן וְלֹא יִקּוּם׃ רֹטֵב הוּא לְפָנֵי-שָׁמַשׁ וְעַל-
 17 גִּפְתּוֹ יִזְנַקְתּוֹ תִצָּא׃ עַל-גַּל שָׁרְשָׁיו יִסְבְּכוּ בֵית אֲבָנִים׃
 18 יַחְזֶה׃ אִם-יִבְלַעְנֹו מִמְקָמוֹ וְכִחֵשׁ פֶּן לֹא רֵאִיתִיהּ׃ הֲהִי הוּא׃
 19 מִשׁוֹשׁ דְּרָפֹו וּמִעֲפָר אַחֵר יִצְמָחוּ׃ הֲיֵאֵל לֹא יִמְאֵס-תָּם׃
 21 וְלֹא יַחְזִיק בְּיַד-מְרַעִים׃ עַד-יִמְלֶה שִׁחֹק פִּיהּ וּשְׂפָתֶיהּ׃
 22 תִּרְוַעֶה׃ שִׁנְאִיהּ יִלְכָּשׁוּ-בַשֶּׁת וְאֵהֵל רְשָׁעִים אֵינֶנּוּ׃ ׀

ט 9

2 יִבְעַן אֵיזֹב וַיֹּאמֶר׃ אֲמַנִּם יִדְעֵתִי כִי-כֵן וַיִּמַּה-יִצְדַּק אֲנוֹשׁ עִם-
 3 אֵל׃ אִם-יִחַפֵּץ לְרִיב עִמּוֹ לֹא יַעֲנֶנּוּ אַחַת מִפִּי-אֵלֶּה׃ חֲכָם׃
 4 לִבָּב וְאִמִּיץ פֶּחַ מִי-הִקְשָׁה אֵלָיו וַיִּשְׁלֹם׃ הַמַּעֲתִיק הָרִים׃
 5 וְלֹא יִדְעוּ אֲשֶׁר הִסְכֵּם בְּאִפּוֹ׃ הַמְרַגִּזוּ אֶרֶץ מִמְקוֹמֶהּ׃
 6 וְעַמֻּדֶיהָ יִתְפַּלְצוּן׃ הָאֵמֶר לַחֶרֶס וְלֹא יִזְרַח וּבַעַד פְּוֹכְבִים׃
 7 יַחֲתֵם׃ נִטָּה שָׁמַיִם לְבִדּוֹ וְדוֹרֶה עַל-בְּמַתֵּי יָם׃ עֲשֵׂה עֵשׂ׃
 8 פְּסִיל וְכִימָה וְחֲדָרֵי תַמּוֹן׃ עֲשֵׂה מְלֹות עַד-אֵין חֶקֶר׃
 9 וְנִסְפְּלוֹת עַד-אֵין מִסְפָּר׃ הֵן יַעֲבֹר עָלֶי וְלֹא אֲרֵאֶה וַיַּחֲלֹף׃
 10 וְלֹא-אֲכִין לוֹ׃ הֵן יַחֲתֹף וַיִּמִּי וַיִּשְׁיבֶנּוּ מִי-יֹאמֶר אֵלָיו מֶה-
 11 תַּעֲשֶׂה׃ אֵלוֹהֶּ לֹא-יִשָּׁיב אִפּוֹ תַחֲתוֹ שִׁחֲחוּ עֲזָרֵי רַהֲב׃ אֵת׃
 12 כִּי אֲנֹכִי אֲעֲנֶנּוּ אֲבַחֲרֶה דְבָרֵי עִמּוֹ׃ אֲשֶׁר אִם-צִדְקָתִי לֹא׃
 13 אֲעֲנֶה לְמַשְׁפָּטִי אֲתַחֲנוּן׃ אִם-קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי לֹא אֲאִמִּין כִּי-
 14 יִזְאִין קוֹלִי׃ אֲשֶׁר-בַּשָּׁעֲרָה יִשׁוּפְנֵי וְהִרְפָּה פִּצְעֵי חֲנָם׃ לֹא-
 15 יִתְנַנְּנִי הַשֶּׁב רִוְחִי כִּי יִשְׁבְּעֵנִי מִמְרוֹרִים׃ אִם-לִלְכַת אִמִּיץ הִנֵּה׃
 16 וְאִם-לְמַשְׁפָּט מִי יִזְעַדְנִי׃ אִם-אֲצַדֵּק פִּי יִרְשָׁעֵנִי הִסְ-אֲנִי׃
 17 וַיַּעֲקֹשְׁנִי׃ תָּם אָנִי לֹא-אֲדַע נִפְשִׁי אֲמַאֵס חַיִּי׃ אַחַת-הִיא׃
 18 עַל-פֶּן אֲמַרְתִּי תָם וְרָשָׁע הוּא מְכַלֶּה׃ אִם-שׁוֹט יְמִית פִּתְאֹם׃
 19 לְמִסַּת נַקְיִים יִלְעַג׃ אֶרֶץ׃ נִתְנָה בְּיַד-רָשָׁע פְּנֵי-שִׁסְטִיהּ וַיְכַסֶּה׃

v. 8 ' תחת א' v. 21 ה' תחת א' v. 13 תחתיו ק' v. 22 פתח באהבה

כה אסל לא אסוא מיהוא: וימי קלוי מפי ריץ פרחוי לא דראו
 26 טובה: תלפוי עם אניות אבה פנשר יטוש עלי אכל:
 27 אסאמרי אשפחה שיחי אעזבה פני ואבלונה:
 28 ויגחתי כל עצבתי ודעתי פי לא תנפני: אנכי ארשע
 29 ללמה דת תכל איגע: אסהתרתצתי במרשע לנג ויהאזותי
 81 כבר פפי: אז בפחת הטבלני ותעבוני שלמותי: פי לא
 82
 83 איש פמוני אענפו כבוא יחדוי במשפט: לא ישבינינו
 84 מוכיח ישת ידו על שנינו: יסר מעלי טבלוי ואמתו
 זה אל תבעתי: אדברה ולא איראנו פי לא כן אנכי עמדי:

10 י

א נקטה נפשי בתי אעזבה עלי שיחי אדברה פמר נפשי:
 ב אמר אל אלוה אל תרשיעני הודיעני על מה תריבני:
 ג הטוב לך פירעשק פי תמאס יגיע פפיה ועל עצת
 ד רשעים הוספת: הציני בשר לך אם פראות אנוש תראה:
 ה הכימי אנוש ימיה אם שנותיה פימי גבר: פי תבפש
 ו לעיני ולחשאתי תדרוש: על דעתך פי לא ארשע ואין
 ז מידה מציל: ידיה עצבוני ויעשוני יחד סביב ותבלעני:
 ח זכר נא פירכמור עשיתני ואל עפר תשיבני: הלא כחלב
 ט תחייבני וכתבינה תקפיאני: עור ובשר תלפישני ובעצמות
 יגידים תשכבני: חיים וחסד עשית עמדי ופסקתה
 יג שמרה ריחי: ואלה צפנת בלבבך ידעתי פי זאת עמך:
 יד אסחטאתי ושמתני ומעוני לא תנפני: אסדשעתי
 טו אללי כי וצדקתי לא אשא ראשי שמע קלון וראה עיני:
 יז ויגאה פשחל תצודני ותשב תתפללא בי: תחולש עדיה
 יח נגדי ותרב פעשה עמדי חליפות וצבא עמי: ולמה
 יט מרחם הצאתני אגוע ועין לא תראני: פאשר לא
 כ הייתי אהיה מפטן לקבר אוכל: הלא מעט ימי וחול
 כז ישת ממני ואבליגה מעט: בטרם אלה ולא אשוב אל
 כח ארץ חשה וצלמות: ארץ עיפתה פמו אפל צלמות ולא
 ס כדרים ותופע פמו אפל:

v. 30 בני קי ib. ושיח קי
 v. 34 ט רבתי ib. פתח בס"ם v. 30 וחדל קי

יא 11

ויַעַן צָפֹר הִנְעַמְתִּי וַיֹּאמֶר: הֲלֹב דְּבָרִים לֹא יַעֲנֶה וְאִם-
 אִישׁ שְׁפָתַיִם יִצְדָּק: בְּיַד מִתִּים יִחְרִישׁוּ וְהִלְעֵג וְאִין
 מִכְּלָם: וַתֹּאמֶר זָה לִּסְתִי וְזָר הִיִּיתִי בְּעֵינֶיךָ: וְאִיִּלָּם מִי-
 יִתֵּן אֱלֹהֵי דְבָר וַיִּסְתַּח שְׁפָתָיו עִמָּךְ: וַיַּגִּד לָהּ יִתְעַלְמֹת
 חֲכָמָה כִּי-כַסְלִים לְחַיִּשָּׁה וְדַע כִּי-יִשָּׂה לָהּ אֱלֹהֵי מַעֲוָה:
 הַחֲסֹר אֱלֹהֵי תַמְצָא אִם עַד-תִּכְלִית שְׂדֵי תַמְצָא: גְּבַרְי
 שְׁמַיִם מִה־תַּפְעֵל עִמָּךְ מִשְׁאוּל מִה־תִּדְע: אֲרַבָּה מֵאַרְץ
 מִזָּה וְרַחֲבָה מִיַּדָּיִם: אִם-יִחַלֵּף וַיִּסְגֵּר וַיִּקְהִיל וְיִמִּי
 וַיִּשְׁכַּח: כִּי-הוּא יָדַע מִתִּי-שְׂוֹא וַיִּרְא-אָנוּ וְלֹא יִתְבַּוְּן:
 וְאִישׁ גָּבוֹחַ יִלְכָב וְעִיר שָׂרָא אָדָם יִקְלָד: אִם-אַתָּה
 תְּכִינֹת לִבֶּךָ וּפְרַשְׁתָּ אֵלָיו כְּפִיךָ: אִם-אֲנוּ בְיַד תִּרְחִיקָהוּ
 וְאַל-תִּשְׁכַּחן בְּאִהְלִיךָ עוֹלָה: כִּי אֲנִי תִשָּׂא שְׂנִיָּה מִמֹּס
 וְהִיִּית מִצָּק וְלֹא תִירָא: כִּי-אַתָּה עֲמַל תִּשְׁכַּח כְּמִים
 עֲבָרֵי תִזְפֹּר: וּמִצְהָרִים יָקוּם חֲלָד תִּלְעֶסָה כְּפִקָר תִּהְיֶה:
 וְכִסְחָתָּ כִּי-יֵשׁ תִּקְוָה וְחִסְרָתָּ לְכַסְחָתָּ תִּשְׁכַּח: וּרְכַבְתָּ
 וְאִין מִחְרִיד וְחֲלוּ שְׂנִיָּה רַבִּים: וְעֵינַי רְשָׁעִים תִּכְלִינָה
 וּמְנוּס אֲבָד מִקְדָּם וְחִקְוָתָם מִפַּח-נֶפֶשׁ: ס

יב 12

ויַעַן אֲיוֹב וַיֹּאמֶר: אֲמַנָּם כִּי-אַתֶּם עִם וְעַמְכֶם תִּמְוֹת
 חֲכָמָה: גַּם-לִי לִכָּב כִּמְוֹכָם לֹא-נִפְל אֲנֹכִי מִכֶּם וְאַחֲמִי
 אִין כְּמוֹ-אֱלֹהֵי: שְׂחָק לְרַעְיוֹ אֲהִיָּה כִרְא לְאֱלֹהֵי וַיַּעֲנֶהוּ
 שְׂחֹק צְדִיק תִּמִּים: לִפְיָד בְּיוֹ לְעִשְׂתוֹת שְׂאָנוּ נִכּוֹח
 לְמוֹעֲדֵי רָגֵל: וַיִּשְׁלִי אֱהָלִים לְשִׁדְדִים וּבִשְׁחֹת לְמַרְגִּיזֵי
 אֵל לְאֲשֶׁר תִּבְיָא אֱלֹהֵי בְיָדוֹ: וְאִיִּלָּם שְׂאֵל-נָא כְּתִמּוֹת
 וְתַרְךָ וְעוֹף הַשְּׁמַיִם וַיַּגִּד לָהּ: אֲנִי שֵׁיחַ לְאַרְץ וְתַרְךָ
 וַיִּסְפְּרוּ לָהּ זְגִי הַיָּם: מִי לֹא-יָדַע בְּכָל-אֱלֹהֵי כִי יִד-יְהוָה
 עֲשִׂתָה-זֹאת: אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נֶפֶשׁ כָּל-חַי וְרוּחַ כָּל-בֶּשֶׂר-אִישׁ: י
 הִלֵּא אָנוּ מִלִּין תִּכְתְּנוּ וְחָדָא אֲכָל וַיִּשְׁעִם-לוֹ: כִּי-יֵשׁ-שֵׁיִם
 חֲכָמָה וְאַרְךָ יָמִים תְּבוּנָה: עֲמוּ חֲכָמָה וּגְבוּרָה לֹא עֲצָה
 וְתְבוּנָה: הֵן יִתְרוֹס וְלֹא יִבְנָה יִסְגֵּר עַל-אִישׁ וְלֹא יִפְתַּח: 14:

16 הֵן יַעֲזָר בְּמַיִם וַיִּבְשֹׁי וַיִּשְׁלַחֵם וַיְהִי סִכּוֹ אֶרֶץ: עֲמוֹ
 17 לֵוִי וְהוֹשִׁיעָה לּוֹ שֹׁנֵג וּמִשְׁנֵה: מוֹלִידָה וּדְעִים שׁוֹלֵל
 18 וְשֹׁפְטִים יְהוֹלֵל: מוֹסֵר מְלָכִים פִּתְחָה וַיִּאָּסֵר אֲזוּר
 19 בְּמִתְנִיחָם: מוֹלִידָה פְּתָנִים שׁוֹלֵל וְאִיתָנִים יִסְלַף: מִסִּיר
 20 שֹׁפֵה לְנֶאֱמָנִים וְטַעַם זָקֵנִים יִסַּח: שׁוֹפֵה בְּזוֹ עַל־
 21 נְדִיבִים וּמְזִיחַ אִפְסִיקִים רַפָּה: מְגִלָּה עֲמוּקוֹת מְנִיחֶשֶׁה
 22 וַיִּצָּא לְאֹרֶךְ צְלָמוֹת: מִשְׁנֵה לְבָוִים וַיִּאֲבֹדֵם שֹׁחַח
 24 לְבָוִים וַיִּנְחָם: מִסִּיר לֵב רֵאשִׁי עַס־הָאֶרֶץ וַיִּתְעַם
 כַּתְּתֵהוּ לֹא־דָרָה: וַיִּמְשָׁח־הָשֶׁה וְלֹא־אֹרֶךְ וַיִּתְעַם כְּשֶׁבֹר:

יג 13

2 הַרְפֵּל רֵאשִׁית עֵינַי שָׁמְעָה אֲזוּנִי וַתְּכֹן לָהּ: פְּדַעְתֶּם
 8 יַדְעִיתִי גַם־אֲנִי לֹא־נִסְפֵל אֲנִי מִכֶּם: אִוְלָם אֲנִי אֶל־שִׁדְי
 4 אֲדַבֵּר וְהוֹכַח אֶל־אֵל אֶתְפִּיעַ: וְאוֹלָם אַתֶּם טַפְלֵי־שֶׁקֶר
 ח רִסְאֵי אֵלֵל בְּלִבְכֶם: מִי־יִתֵּן הַחֲרַשׁ תַּחֲרִישׁוּן וַתְּהִי לָכֶם
 6 לְחֻכְמָה: שָׁמְעוּ־נָא תוֹכַחְתִּי וְרַבּוֹת שִׁפְתַי הִקְשִׁיבוּ: הֲלֵאֵל
 8 תִּדְבְּרוּ עוֹלָה וְלֹו תִּדְבְּרוּ רַמְיָה: תִּסְנִי תִשְׁאוּן אִסְלָאֵל
 9 תִּרְיָבוּן: הַטּוֹב כִּי־יִחַר אֶתְכֶם אִסְפְּהֶתֶל בְּאֲנוֹשׁ תִּהְיֶתֶל
 11 בּוֹ: הוֹכַח יוֹכִיחַ אֶתְכֶם אִסְפְּתָר פְּנִים תִּשְׁאוּן: הֲלֵא
 12 שְׂאֵתוֹ תִּבְעַת אֶתְכֶם וַפְחֵהוּ יִפֹּל עֲלֵיכֶם: זְכַרְנֵיכֶם מִשְׁלִי־
 13 אֶסֶר לְגַב־חֹמֶר גַּבִּיכֶם: הַחֲרִישׁוּ מִמֶּנִּי וְאֲדַבְּרָה־אֲנִי
 14 וַיַּעֲבֵר עָלַי מָה: עַל־מָה אֶשָּׂא בְּשָׂרִי כִּשְׁנֵי וַנִּפְשִׁי אֲסִים
 טו בְּכַפִּי: הֵן־יִקְטֹלֵנִי לֹא אֵיחַל אֶדְ-דְּרָכֵי אֶל־פְּנֵי אוֹכִיחַ:
 16 גַּם־הוּא לִי לִישׁוּעָה כִּי לֹא לְפָנָיו חָנַף יָבוֹא: שְׁמַעֵנִי
 17 שְׁמוֹעַ מִלְּתִי וְאֶתְוֹתִי בְּאֲזֵנֵיכֶם: הִנֵּה־נָא עָרַכְתִּי מִשְׁפַּט
 19 יַדְעִיתִי כִּי־אֲנִי אֲצַדֵּק: מִי־הוּא יָרִיב עִמָּדִי כִּי־עָתָה
 כ אֶחֲרִישׁ וְאֲגוּעַ: אֶדְ-שִׁתִּים אֶל־תַּעֲשׂ עִמָּדִי אֲזוֹ מִשְׁנֵה
 21 לֹא אֶסְתָּר: בְּפֹה מִעָלַי הַרְחֵק וְאִמְתָּה אֶל־תִּבְעַתֵּנִי:
 22 וַקְרָא וְאֲנִי אֶעֱנֶה אוֹ־אֲדַבֵּר וְהַשִּׁיבֵנִי: כַּמָּה לִי עֲוֹנוֹת
 23 וְחַטָּאוֹת פִּשְׁעֵי וְחַטָּאוֹתִי הַדִּיעֵנִי: לְמָה־סְנִיָּה תִסְתִּיר
 כה וְתַחֲשָׁבֵנִי לְאוֹיֵב לָהּ: הַעֲלֵה נֶדַף תַּעֲרוֹץ וְאֶת־קֶשׁ
 26 וַיִּבֶשׁ תִּרְדָּף: כִּי־תִכְתָּב עָלַי מִרְרוֹת וְתוֹרִישֵׁנִי עֲוֹנוֹת

v. 9 ל' רגושה v. 15 ל' ק' v. 21 פרח בארנה ib פרח בס"פ

כְּעוֹרֵי: וְתַשֵּׁם בְּסֹד. רַגְלֵי וְתִשְׁמֹר כָּל-אַרְחֹתַי עַל-שְׂרָשְׁי 27
 וְרַגְלֵי תִתְחַקֶּה: וְהוּא כְּרָקֵב יִבְלֶה כְּכֹגֵד אֲכָלוּ עֵשׂ: 28

יך 14

אָדָם יִלְוֶה אֱלֹהֵה קָצֵר יָמִים וְשִׁבְע־רִגְזוֹ: כִּצְיִן יֵצֵא וַיִּמְלֵךְ 2
 וַיִּבְרַח כְּצִל וְלֹא יַעֲמֹד: אֶת-עַל-זֶה שָׁקַחַת עֵינֶיךָ וְאֶתִי 3
 תִּכְיֵא כַּמִּשְׁפֵּט עֲמֶךָ: מִי-יִתֶן טְהוֹר מִשְׁמַא לֹא אֶחָד: אִם- 4
 דְּרוֹצִים. יָמָיו מִסְּפָר-חֲדָשָׁיו אֶתְּךָ הֲלֹו עֲשִׂיתָ וְלֹא יַעֲבֹר: 5
 שְׁעָה מִעֲלָיו וַיִּחְדַּל עַד-יִרְצֶה כְּשֹׁכֵר יוֹמוֹ: כִּי יֵשׁ לְעֵץ 6
 תִּקְוָה אִם-יִכְרַת וְעוֹד יִחְלִיף וַיִּוֹנְקֶתוּ לֹא תִחְדַּל: אִם- 8
 יִזְקִין כְּאַרְץ שְׂרָשׁוֹ וְכַעֲפֹר יָמוֹת גִּזְעוֹ: מֵרִיחַ מַיִם יִסְרַח 9
 וְעֵשֶׂה קָצִיר כְּמוֹ-נֹטֵעַ: וְגֹבֵר יָמוֹת וַיִּחְלַשׁ וַיִּגְוַע אָדָם י 10
 וְאִיֹּ: אֲזֹל־מַיִם מִנִּי-יָם וְנָהָר יִחְרַב וַיִּבָּשׂ: וְאִישׁ שָׁכֵב 11
 וְלֹא-יָקֻם עַד-בִּלְתִּי שָׁמַיִם לֹא יִקְיֶצוּ וְלֹא-יִעֲרֹו מִשְׁנָתָם: 12
 מִי יִתֶּן. כִּשְׂאִיֵל תִּצְפֹּנֵנִי תִסְתִּירֵנִי עַד-שׁוֹב אִפְּךָ תִּשְׁתִּית 13
 לִי חֶק וְהִחְפֹּרֵנִי: אִם-יָמוֹת גָּבֵר הִיחִייה כָּל-יָמַי צָבָאִי 14
 אִיחַל עַד-בֹּא תְלִיפֹתַי: תִּקְרָא וְאֲנֹכִי אֶעֱנֶה לְמַעֲשֵׂה 15
 יְדִיךָ תִכְסֹּף: כִּי-עָתָה צְעֵדִי תִסְפֹּר לֹא-תִשְׁמֹר עַל- 16
 חֲשָׂאתַי: חֲתָם בְּצִרוֹר שִׁשְׁעֵי וְתִטְפֹּל עַל-עֹנִי: וְאִוְלָם 17
 הֲרִנוּסֵל יִבֹּל וְצִוֹר יַעֲתֵק מִמְקוֹמוֹ: אֲכַנִּים. שְׁחַקוּ מַיִם 19
 תִּשְׁטֹף-סִפִּיחִיהָ עַפְר־אַרְץ וְתִקְוַת אֲנוּשׁ הֶאֱבֹדַת: תִּתְקַסְפוּ 20
 לְנֹצַח וַיִּהְיֶה מִשְׁנֵה סָנְיוֹ וְתִשְׁלַתְהוּ: יִכְבְּדוּ בְנָיו וְלֹא 21
 יִדַּע וַיִּצְעֲרוּ וְלֹא-יִבִּין לָמוֹ: אֶת-בְּשָׂרוֹ עָלְיוֹ וַיִּכָּאֵב וַיִּנְשָׂו 22
 עָלְיוֹ תִאֲבַל: 23

טו 15

וַיַּעַן אֲלִיפֹז תִּתִּימֵנִי וַיֹּאמֶר: הִחַכֵּם יַעֲנֶה דַעֲת־רוּחַ 2
 דִּימְלֵא קָדִים בְּטָנוֹ: הוֹכַח בְּדָבָר לֹא יִסְפוֹן וּמְלִים לֹא- 3
 יִזְעִיל בָּם: אֶת-אֶתְהָה תִּסַּר וַיִּרְאֶה וְתִגְרַע שִׁיחָה לְסַנִּי- 4
 אֵל: כִּי יִאֲלַף עֹנֵתָה סִיף וְתִבְחֹר לְשׁוֹן עֲרוּמִים: יִרְשָׁעֵנָה 5
 סִיף וְלֹא-אֲנִי וְשִׁשְׁתִּיהָ יַעֲנִי-כֶּה: הֲרֵאִישׁוֹן אָדָם תִּוֹלַד 7
 וְלִסְנֵי גִבְעוֹת חוֹלְלֹת: הַבְּסוֹד אֲלִוֶה תִשְׁמַע וְתִגְרַע אֲלִיךָ 8
 חֲכָמָה: מֵה-יִדְעָתָה וְלֹא יִדַּע תִּכְבִּין וְלֹא-עֲמַנִּי הוּא: גַּם- 9

11 שָׁב גַּם־יֵשׁוּשׁ בְּנֵי כְּבִיר מֵאֲבִיהֶן יָמִים: הַמָּעַט מִמֶּנּוּ
 12 תִּגְדּוּמֹת אֵל וְדָבָר לֹא־ט עִמָּה: מִה־יִּפְתָּח לִפְּהָ וּמִד
 13 יִרְזָמוּ עֵינֶיהָ: כִּי־תָשִׁיב אֶל־אֵל רִוְחָ וְהִצַּאת מִפִּיהָ
 14 מִלִּין: מִה־אֲנוֹשׁ כִּי־זָכָה וְכִי־יִצְדָּק יִלְדֵה אִשָּׁה: תֵּן
 16 בְּקֹדֶשׁוֹ לֹא יֵאֱמִין וְשָׂמִים לֹא־זָפוּ בְּעֵינָיו: אַף כִּי־נִתְעַב
 17 וּנְאֻלַּח אִישׁ שִׁתָּה כַּמִּים עֲוֹלָה: אַחֲרָהּ שָׁמַע־לִי וְזֵה־
 18 תְּזִיתִי וְאִסְפָּרָה: אֲשֶׁר־חָכְמִים יִגִּדוּ וְלֹא כְחֹדֵי מֵאֲבוֹתֵם:
 19 לָהֶם לְבָבָם נִתְּנָה הָאָרֶץ וְלֹא־עָבַר זֶר בְּתוֹכָם: כָּל־יָמֵי
 21 רָשָׁע הוּא מִתְּחַלֵּל וּמִסְפֵּר שָׂנִים נִצָּפְנֵי לְעָרִיץ: קוֹל־
 22 סְחָדִים בְּאָזְנוֹ פִּשְׁלוֹם שֹׁדֵד יְבוֹאֵנִי: לֹא־יֵאֱמִין שׂוֹב
 23 מִנִּי־חַשְׁדָּה וְצָפֹר הוּא אֱלֹה־חֶרֶב: נֹדֵד הוּא לְפָנָם אִיָּה
 24 יָדַע כִּי־נִכּוֹן בְּיָדוֹ יוֹם־חַשְׁדָּה: יִבְעֹתָהּ צָר וּמִצָּדָה
 כִּחַתְקֹפְהוּ כַּמֶּלֶךְ. עֲתִיד לִפְיֹדֹר: כִּי־נִטָּה אֶל־אֵל יָדוֹ וְאֶל־
 26 שָׁדָי יִתְגַּבֵּר: יָרוּץ אֵלָיו בְּצִוָּאָר פְּעָבֵי גַבֵּי מִגְּבִיו: כִּי־
 27 כֶּסֶה סָנְיוֹ בְּחֻלְבּוֹ וַיַּעַשׂ שׂוֹמֵה עַל־כֶּסֶל: וַיִּשְׁפֹּן וְעָרִים
 29 נִכְחָדוֹת בְּתִים לֹא־יִשְׁבּוּ לָמוֹ אֲשֶׁר הִתְעַדְדוּ לְגַלְיִים: לֹא־
 לַיַּעֲשֶׂר וְלֹא־יִקְוִים חֵילוֹ וְלֹא־יִשָּׂה לְאָרֶץ מְנַלָּם: לֹא־יִסְוֶר
 31 מִנִּי־חַשְׁדָּה וַיִּנְקַחוּ תִיבָשׁ שְׁלֵתֶבֶת וַיִּסְוֶר בְּרִיחַ סִיו: אֶל־
 32 יֵאֱמֵן בִּשְׁן נִתְעָה כִּי־שָׂא תִהְיֶה תְמוּרָתוֹ: בְּלֹא־יִזְמוּ
 33 תַּמְלָא וְכִפְתּוֹ לֹא רַעֲנָה: יִחַלֵּם פְּגַפֵּן בְּסָרוֹ וַיִּשְׁלַח
 34 פְּתִית נִצָּתוֹ: כִּי־עֲדַת חֲנֹף בְּלִמּוֹד וְאִשׁ אֲכָלָה אֲהַל־
 לֵה שָׁחַד: הִרָה עָמַל וַיִּלְדֵה אֶן וּבִטְנָם תִּכְיִן מִרְמָה: ס

16 ין

א וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמֶר: שָׁמַעְתִּי כְּאֹלָה רַבּוֹת מִנְחַמֵּי עָמַל
 ב פְּלֹכָם: הִקַּץ לְדַבְרֵי־רוּחַ אוֹ מִה־יִמְרִיצָהּ כִּי תַעֲנֶה: גִּם
 ג אֲנִכֶּה כַּכֶּם אֲדַבְּרָה לִּי יֵשׁ נִפְשָׁכֶם תִּחַת נַפְשִׁי אֲחַבְרֶה
 ד עֲלֵיכֶם בַּמַּלְיָם וְאִנִּיעָה עֲלֵיכֶם בְּמוֹ רֹאשִׁי: אֲאִמְצָכֶם בְּמוֹ־
 ה סִי וְנִיד שִׁפְתֵי יִחַשְׁדָּה: אִם־אֲדַבְּרָה לֹא־יִחַשְׁדָּה כִּי־אֲבִי וְאֲחֻדָּלֶת
 ו מִה־מִּפְּנֵי יִהְיֶה: אֲה־עֲתָה הֲלֵאֲנִי הַשְׂמוּתָּ פֶל־עֲדָתִי:
 ז וַתִּקְמָטְנִי לְעַד הִיָּה וַיִּקָּם כִּי כִחַשִׁי בְּסָנִי יַעֲנֶה: אִשׁוֹ טָרַף
 ח וַיִּשְׁטַמְנֵי חֶרֶק עָלַי בְּשִׁנְיוֹ צָרִי. וַיִּלְטֹשׁ עֵינָיו לִי: פָּעִיר

(X?)

v. 15 בקדשיו ק v. 22 וצפוי ק v. 31 בשוא ק

11 עָלַי בְּפִיָּהֶם בְּחִרְפָּה הִכּוּ לְחַיֵּי יָחַד עָלַי יִתְמַלְּאוּן: יִסְבְּרוּנִי
 12 אֶל אֵל עֵינִי וְעַל־יְדַי רִשְׁעִים יִרְטְנוּ: שִׁלְוֵי דְוִיָּתִי וַיִּסְרְפוּנִי
 13 וַאֲחֹז בְּעַרְפִּי וַיִּסְפָּצְצֵנִי וַיִּקְיִמְנִי לֹו לְמַטְרָה: יִסְבּוּ עָלַי
 רִבְוֵי יִסְלַח בְּלוֹיָתִי וְלֹא יִחַמְלֵן יִשְׁפֹּךְ לָאָרֶץ מִרְחֵתִי:
 14 יִסְרָצְנִי פֶרֶץ עַל־פְּנֵי־פֶרֶץ יִרָץ עָלַי כְּגִבּוֹר: שֶׁן תִּסְרֹתִי
 15 עָלַי גִּלְהִי וְעַל־לְחֵי בְּעַפָּר קִרְנִי: פָּנַי חִמְרְמְרָה מִנִּי-
 16 בְּכִי וְעַל עַפְעָפִי צִלְמוֹת: עַל לֹא־חִמַּס בְּכַפִּי וְתִסְפְּלֵתִי זָפָה:
 17 אָרֶץ אֶל־תִּכְכְּסֵי דָמִי וְאֶל־יְהִי מָקוֹם לְזַעֲקָתִי: גַּם־עֲתָה
 18 הִנֵּה בַשָּׁמַיִם עֵדִי וְשֹׁהֲדֵי בְּמִדְּמַיִם: מְלִיצֵי רַעִי אֶל־אֱלוֹהֵי־
 19 הַדָּלָסָה עֵינָי: וַיּוֹכֵה לְגִבּוֹר עִם־אֱלוֹהֵי וַיִּכְרַאֲדֵם לְרַעְיוֹ:
 20 כִּי־שָׁנֹת מִקְסָר יֵאָתִיו וְאַרְח לֹא־אָשׁוּב אֶתְהַלֵּךְ:
 21

יז 17

1 רִוְחֵי חִבְלָה יָמִי נִזְעַכּוּ קִבְרִים לִי: אִם־לֹא הִתְלִים עִמָּדִי
 2 וְכִה־מָרוֹתֶם תִּלְוֵן עֵינָי: שִׁימָה נָא עֲרִבְנִי עִמָּךְ מִי־הוּא לְיָדֵי
 3 יִתְקַע: כִּי־לִבִּם צָפְנוֹת מִשָּׁכַל עַל־פֶּן לֹא תוֹרַם: לְחַלְקָה
 4 יִגִּיד רַעִים וְעֵינֵי בְנוֹי תִכְלָנָה: וְהַצִּיגְנִי לְמַשָּׁל עִמָּי וְתִשָּׁת
 5 לְסָנַיִם אֱהִיָּה: וְתִכְהֵה מִכְּעַשׂ עֵינֵי וַיִּצְרֵי כָצַל פְּלָם: יִשְׁמוּ
 6 יִשְׁרָיִם עַל־זֹאת וְנָקִי עַל־חַנֻּף יִתְעַרֵר: וַיִּאֲחֹז צִדִּיק דְרָבּוֹ
 7 וְיִטְהַר־יָלִים יִסִּיף אִמְצָן: וְאַלֶּם פְּלָם תִּשְׁבּוּ וּבִאֵר נָא וְלֹא־
 8 אִמְצָא בְכֶם חֶכֶם: יָמִי עֲבָרוּ זַמְתִּי נִתְקַו מוֹרְשֵׁי לִבְכִי:
 9 לִילָה לַיּוֹם יִשְׁמֹו אֹור קָרוֹב מִפְּנֵי־חֹשֶׁךְ: אִם־אֶקְנֶה שָׂאוֹל
 10 בֵּיתִי בְּחֹשֶׁךְ רַפְדֹתִי יִצְוֵעִי: לִשְׁחַת קִרְאתִי אָבִי אֶתָּה אִמִּי
 11 וְאֶחָתִי לְרַמְהָ: וְאַיִה אִסּוֹ תִקְוֹתִי וְתִקְוֹתִי מִי יִשׁוּרְנָה: בְּדֵי
 12 שָׂאֵל תִּרְדָּנָה אִם־יָחַד עַל־עַפָּר נַחַת:
 13

יח 18

1 וַיַּעַן בְּלִידֵהוּ תִשְׁחִי וַיֹּאמֶר: עַד־אָנָּה וְתִשְׁמִיּוֹן קִנְצֵי לְמַלְיוֹן
 2 תִּכְוִינוּ וְאַחַר נִדְבַר: מִדּוּעַ נִחַשְׁבְּנוּ כִּבְהִמָּה נִטְמַיְנוּ בְּעֵינֵיכֶם:
 3 טָרַף נִשְׁשׂוּ בְּאִפּוֹ הִלְמַעְנָה תַעֲזֹב אָרֶץ וַיִּצְתַּק צִוֵּר מִמְּקוֹמוֹ:
 4 גַּם אֹור רִשְׁעִים יִדְעָה וְלֹא־יִגַּה שְׂבִיב אִשׁוֹ: אֹור חֹשֶׁךְ בְּאֶהֱלוֹ
 5 וְטִוֵּו עָלָיו יִדְעָה: יִצְרוּ צַעֲדֵי אוֹנֵו וְתִשְׁלִיכֵהוּ עֲצָתוֹ: כִּי־
 6 שָׁלַח בְּרַשְׁתַּת בְּרַגְלָיו וְעַל־שִׁבְכָה יִתְהַלֵּךְ: יִאֲחֹז בְּעַקֵּב פֶּחַ
 7

v. 14 ין ועירא v. 16 חמרמרה כ' v. 2 מ' דגושח v. 16 פחה באחנה

י יחזק עליו צמים: טמון בארץ חקלו ומלפדהו עלי נתיב:
 11 סביב בעתהו בלהות והפיצהו לרגליו: יהירעב אנו ואיד
 12 נכון לצלעו: יאכל בדי עורו יאכל בדיו בקור מות: ונתק
 13 מאהלו מבטחו ותצענהו למלך בלהות: תשכון באהלו
 14 מבלי-לו יזרה על-נונה גסרית: מתחת שרשיו יבשו
 15 ומפעל יפל קצירו: זכרו אבד מני-ארץ ולא שם לו על-
 16 סני-חוקי: יהדפהו מאור אל-חשך ומתבל ינדהו: לא יין
 17 לו ולא-נכד בעמו ואין שריד במגוריו: על-דומו נשמו
 18 אחרנים וקדמנים אחזו שער: אה-אלה משכנות על
 19 זרה מקום: לא-ידע אל: כ

כך
u

יט 19

א ויען איוב ויאמר: עד-אנה תזגינון נפשי ותדכאונני
 ב במלים: זה עשר פעמים תכלימוני לא-תבשו תהפרי-
 ג לי: ואת-אמנם שגיתי אחי תליון משוגגתי: אם-אמנם
 ד עלי תגדילו ותזכיהו עלי חרפתי: דעראסו פראלות
 ה עותני ומצודו עלי הקיף: הן אצעק חמס ולא אענה
 ו אשוע ואין משפט: אחי גדר ולא אעבור ועל-נתיבתי
 ז תשך ושים: בכודי מעלי הסשית ויסר עטרת ראשי:
 ח ויתצני סביב ראקה ויסע פצע תקותי: ויחר עלי אפו
 ט ויחשבני לו כצרו: יחד ויבאו גדודיו ויסלפו עלי דרפם
 י ויחננו סביב לאהלי: אחי מעלי הרחיק וידעי אה-זרו
 יא ממני: חדלו קרובי ומידיעי שכחוני: גרי ביתי ואמהתי
 יב לזר תחשבני נכרי היתתי בעיניהם: לעבדי קראתי ולא
 יג יענה במו-פי אתחנן-לו: רוחי זרה לאשתי וחסתי לבני
 יד בטני: גם-עוילים מאסו-בי אקומה וידברו-בי: תעבוני
 טו כ כל-מתי סודי וזה-אהבתי נהפכו-בי: בעורי ובעשוי
 טז דבקת עצמי ואתמלטה בעור שני: חפני חפני אתם רעי
 טז פי יד-אלוה נגעה פי: למה תרדפני כמו-אל ומבשרי
 טז לא תשבעו: מי-יתן אפו ויפתכון מלי מי-יתן בספר
 טז ויחקי: בעט-ברזל ועפרת לעד בצור יחצבון: ואני
 טז ידעתי גאלי חי ואחרון על-עפר יקום: ואחר עורי

v. 2 א' נחה v. 10 פתח באחנה

27 נִקְסוּ-זֹאת וּמִבְשָׂרִי אֲחֻזָּה אֱלֹהִים: אֲשֶׁר אֲנִי | אֲחֻזָּה-לִי
 28 וְעֵינַי רָאוּ וְלֹא-זָר כָּלֹו כְּלִיתִי בְּחֻמִּי: כִּי תֹאמְרוּ מֵהַנְּרָדָף-
 29 לֹו וְשָׂרֵשׁ הָבֵר נִמְצָא-בִּי: גִּוְרוּ לָכֶם | מִסְּנֵי-חָרֵב כִּי-חֲמָה
 עֲוֹנוֹת חָרֵב לְמַעַן תִּדְעוּן שְׁדֵיִן: ס

20 ב

וַיַּעַן צֹפָר הַנֶּעֱמָתִי וַיֹּאמֶר: לָכֵן שָׁעִיפִי וַשִּׁיבוּנִי וּבְעִבּוֹר
 חֲוִשֵׁי בִי: מוֹסֵר כְּלִמְתִּי אֲשַׁמֵּעַ וְרוּחַ מִבִּיטְתִּי יַעֲנֵנִי: 2
 זֵדֻזֹאת יִדְעָה מִפִּי-עַד מִפִּי שָׁיִם אָדָם עַל-י-אָרֶץ: כִּי-רִנַּנְתָּ 4
 רְשָׁעִים מִקְרוֹב וְשִׁמְחָת חֲנֹף עַד-יִרְגַע: אִם-יַעֲלֶה לְשָׁמַיִם 6
 שִׂיאוֹ וְרֹאשׁוֹ לָעֵב וַיִּעַ: כַּגִּלְלוֹ לְנִצָּח יֹאבֵד רֹאיוֹ וְאִמְרוּ 7
 אִיֹו: כְּחֹלֹם יֵעוֹף וְלֹא יִמָּצָאָהוּ וַיִּדַּד כְּחֻזְיוֹן לַיְלָה: 8
 עֵין אֲזוּסָתוֹ וְלֹא תוֹסִיף וְלֹא-עוֹד תִּשְׁוֹרְפוּ מִקְמוֹ: בְּנִי 9
 יִרְצוּ דְלָיִם וַיִּדְּוֹ תִשְׁבְּנָה אוֹנֹו: עֲצוּמוֹתָיו מִלְּאוֹ עֲלוּמָו 11
 וְעַמּוֹ עַל-עַפְר תִּשְׁכָּב: אִם-תִּמְתִּיק בְּפִיו רָעָה וְכַח-יִחְדָּה 12
 תִּחַת לְשָׁנוֹ: יַחַמֵּל עָלֶיהָ וְלֹא יַעֲזֹבָהּ וַיִּמְנַעְנָה בְּתוֹךְ 13
 חִכּוֹ: לַחֲמוֹ בְּמַעְיו נְהַפְּךָ מְרוֹת שָׁתָנִים בְּקִרְבּוֹ: חֵיל 14
 בָּלַע וַיִּקְאָנֹו מִבְּטָנוֹ יוֹרֵשָׁנֹו אֵל: רֹאשֵׁ-שָׁתָנִים וַיִּנָּק 16
 תִּהְרַגְהוּ לְשׁוֹן אִפְסָה: אֶל-יִרְאָה בְּסִלְגוֹת נַחְרֵי נַחֲלֵי דְבַשׁ 17
 וְהַמָּאָה: מִשִּׁיב יָגַע וְלֹא יִבְלַע כְּחֵיל תְּמוֹרָתוֹ וְלֹא יַעֲלֶם: 18
 כִּי-רִצֵּץ עֲזָב דְלָיִם בֵּית גִּזֹּל וְלֹא יִבְנֶהוּ: כִּי | לֹא-יִדַע 19
 שְׁלֹו כִּבְטָנוֹ כְּחַמּוֹדוֹ לֹא יִמְלֹט: אִין-שָׂרִיד לֹא אֲבָלוֹ עַל- 21
 עֵין לֹא-יִחֵיל טוֹבוֹ: בְּמִלְאוֹת שִׁסְקוֹ יִצָּר לֹו כִּלְיָד עַמֵּל 22
 תִּבְאָנֹו: יְהִי | לְמִלְּאָ בְטָנוֹ יִשְׁלַח-בּוֹ חֲרוֹן אַפּוֹ וַיִּמְטֵר 23
 עֲלֵימוֹ בְּלַחְמוֹ: וַיִּבְרַח מִנֶּשֶׁק כְּרוֹל תִּחְלַפְהוּ קִשָּׁת 24
 נַחֲוִשָׁה: שָׁלַף וַיִּצָּא מִגְּוֶה וַיִּבְרַק מִמְרוֹתָו יִהְלֶךְ עָלָיו 25
 אֲמִים: כִּלְחַשְׁךָ טָמוֹן לְצַפּוֹנָיו תִּאֲכָלְהוּ אִשׁ לֹא-נִפְחָה 26
 יִרַע שָׂרִיד בְּאִהָלוֹ: יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאָרֶץ מִתְקוֹמָמָה 27
 לֹו: יִגְלֵ יְבוּל בֵּיתוֹ גִּזְרוֹת בְּיוֹם אַפּוֹ: זֶה | חֵלְק־אָדָם 28
 רְשָׁע מֵאֱלֹהִים וַנְּחַלֵּת אִמְרוֹ מֵאֵל: ס

21 כא

וַיַּעַן אֵיזֵב וַיֹּאמֶר: שָׁמְעוּ שָׁמוֹעַ מִלְּתִי וְתִהְיִזֹּאת 2

v. 29 שדין ק' v. 4 פתח באחנח v. 11 עלומיו ק' v. 22 יחירו' v. 26 מלעיל

3 תִּנְחַמוּמֵיכֶם: שְׂאוּנִי וְאֶנְכִי אֲדַבֵּר וְאַתָּה דַּבְרֵי תִלְעִיג:
 4 הַאֲנִכִי לְאָדָם שִׁיחִי וְאִם־מִזִּיעַ לֹא־תִקְצֹר רִוְחִי: סִנְי־אֲלִי
 6 וְהִשְׁמֹו וְשִׁימוּ יָד עַל־פִּיה: וְאִם־זִכְרֹתַי וְנִבְהַלְתִּי וְאַחַז
 7 פְּשָׁרַי סִפְּלוֹתַי: מִזִּיעַ רַשְׁעִים יַחֲיוּ עֲתִקָּה בַס־צָבָרוּ חֵיל:
 8 זֶרַעַם נִכּוֹן לִסְנִיחֵם עִמָּם וְצִאֲצִאֵיהֶם לְעֵינֵיהֶם: בְּתִיחֶם
 9 י שְׁלוֹם מִפְּחָד וְלֹא־שָׁכַב אֱלֹהֵי עֲלֵיהֶם: שִׁוְרוֹ עֶבֶר וְלֹא
 11 יִגְעַל תִּסְפֹּט סְפָרְתּוֹ וְלֹא תִשְׁכַּל: יִשְׁלַחַו כִּצְאָן עֵוִילֵהֶם
 12 וְיִזְלִיחֵהֶם יִרְשָׁדוֹן: יִשְׂאוּ פִתְחָה וְכִנּוֹר וְיִשְׁמְדוּהוּ לְקוֹל
 14 עֵינֵב: יִבְלֹו בְּטוֹב יְמֵיהֶם וּבְרָגַע שְׂאוֹל יִחַתּוּ: וַיֹּאמְרוּ
 16 לֹאֵל סוֹר מִמֶּנּוּ וְדַעַת דְּרָכֵיהָ לֹא חִסְּפָנוּ: מִה־שִׁדְי פִי
 17 נִעֲבָדְנוּ וּמִה־נִּזְעִיל פִי נִסְפָּע־בוּ: הֵן לֹא בִיָּדָם טוֹבָם עֲצָה
 18 רַשְׁעִים רַחֲקָה מִנִּי: כַּמָּה וְנִרְ־רַשְׁעִים יִדְעָה וַיִּבֶא עֲלֵימוֹ
 19 אִידָם חֲכָלִים יַחֲלַק בְּאִפּוֹ: יִהְיֶה פִתְחוֹ לִסְנִי־דִוְחַ וְכִמְץ
 21 נִבְּתָהוּ סוֹסָה: אֱלֹהֵי יִצְפֹּן לִבְנֵי אֹנִו יִשְׁלַם אֲלֵיו וַיִּדַע:
 22 יִרְאוּ עֵינָו פִּידוֹ וּמִחֲמַת שִׁדְי יִשְׁתָּה: פִי מִה־חִסְּפָו בְּבִיתוֹ
 23 אַחֲרָיו וּמִסֹּפֶר חֲדָשָׁיו חֲצָצְרוּ: תִלְּאֵל יִלְמַד־דַּעַת וְהוּא
 24 רָמִים יִשְׁפוֹט: זֶה יְמוֹת בַּעֲצָם תִּמְוּ פִלֹו שְׁלֵאֲנָן וְשִׁלְיוֹ:
 26 עֵטִינָיו מִלְּאוּ חֲלָב וּמִחַ עֲצָמוֹתָיו יִשְׁקָה: וְזֶה יְמוֹת
 27 בְּנִסָּשׁ מָרָה וְלֹא־אֲכַל בְּטוֹבָה: יַחַד עַל־עֵסֶר יִשְׁכְּבוּ
 28 וְרָמָה תִכְסֶּה עֲלֵיהֶם: הֵן יִדַּעְתִּי מִחֲשִׁבוֹתֵיכֶם וּמִזְמוֹת
 29 עָלֵי תַחֲמוֹסוֹ: פִי תֹאמְרוּ אֵינָה בֵית־נְדִיב וְאֵינָה אֱהָל וְ
 31 מִשְׁכְּנוֹת רַשְׁעִים: הֵלֹא שְׂאֵלְתֶם עוֹבְרֵי דֶרֶךְ וְאַתֶּם לֹא
 32 תִנְפְּרוּ: פִי־לָיוֹם אִיד יַחֲשֶׁה רַע לָיוֹם עֲבָרוֹת יוֹבְלָיו: מִי
 33 יִצִּיד עַל־סָנְיוֹ דֶּרְכּוֹ וְהוּא־עֲשָׂה מִי יִשְׁלַם־לוֹ: וְהוּא
 34 לְקַבְּרוֹת יוֹבֵל וְעַל־גְּדִישׁ יִשְׁקוֹד: מִתְקִי לוֹ רִגְבִי נָחַל
 35 וְאַחֲרָיו כָּל־אָדָם יִמְשׁוֹדֶה וְלִסְנֵיו אֵין מִסֹּפֶר: וְאֵיךְ תִנְחַמוּנִי
 הַכֹּל וְתִשְׁוִבְתֵּיכֶם נִשְׂאֵר־מֵעַל:

כב 22

א וַיַּעַן אֱלִיפַז הַתִּמְנִי וַיֹּאמֶר: הֵלֹאֵל יִסְפֹן־צָבָר פִּי־יִסְפֹן
 ב עֲלֵימוֹ מִשְׁכִּיל: תַּחֲסֶץ לְשִׁדְי פִי תִצְדַּק וְאִם־פִּצַּע פִּי
 ג תִּתֵּם דְּרָכֵיהָ: הִמִּיר־אַתֶּן לְכַחַה לְבוֹא עִמָּה בְּמִשְׁפָּט:

v 13 יִבְלֹו ק' ib. פתח בס"ס v. 17 קמץ ברביע v. 20 עיניו ק'

הֲלֹא רָעַתָּה רַבָּה וְאִיוֹ-לָקֵץ לַעֲזֹנְתֶיךָ: כִּי־תַחֲבֹל אֶת־יָדְךָ
 חֲנֹם וּבְמַי עֲרֹפְלִים תִּשְׁפֹּט: לֹא מִים לִיךָ תִּשְׁקָה וּמִרְעֵב
 תִּמְנַע־לָחֶם: וְאִישׁ זָרוּעַ לֹו הָאָרֶץ וְנִשְׂוֹא סָנִים יֵשֵׁב בָּהּ:
 אֲלֻמְנוֹת תִּלְחַחַת רֵיקָם וְזֹלְעוֹת יִתְמִים יִדְכָּא: עַל־פְּנֵי
 סִכִּיבְתֶיךָ פָּחִים וַיִּבְהַלֶּךְ פָּחַד פִּתְאֹם: אִו חֹשֶׁךְ לֹא
 תִרְאֶה וְשִׁפְעֵת־מַיִם תִּכְסֶּךָ: הֲלֹא־אֱלוֹהֵי גְבוּהַ שָׁמַיִם וְרֹאֵה
 רֹאשׁ פְּזֻכָּבִים כִּי־רָמוּ: וְאָמַרְתָּ מֵה־יָדַע אֵל הַבְּעַד עֲרֹסֶל
 יִשְׁפֹּט: עֲבִים סִתְּרֵלוּ וְלֹא יִרְאֶה וְחֹיג שָׁמַיִם יִתְהַלֶּךְ:
 הָאֲרֶב עוֹלָם תִּשְׁמֹר אֲשֶׁר דָּרְכוּ מִת־אֶתְּךָ: אֲשֶׁר־קָמְטוּ
 וְלֹא־עַת נָהָר יִזְצַק וְסוּדָם: הָאֲמָרִים לְאֵל סוּר מִמֶּנּוּ
 וּמֵה־יִסְעַל שְׁדֵי לָמוֹ: וְהוּא מִלֵּא בְּתִיָּהֶם טוֹב וְעֲצַת
 רְשָׁעִים רַחֲקָה מִנֵּי: יִרְאוּ צְדִיקִים וַיִּשְׁמְחוּ וְנָקִי יִלְעֵב
 לָמוֹ: אִם־לֹא נִכְחַד קִימְנֵי וַיִּתְּרֵם אֲכַלֵּה אִשׁ: הַסֶּפֶן־נָא עִמּוֹ
 וְשִׁלָּם בָּהֶם תְּבוֹאֲתֶךָ טוֹבָה: קַח־נָא מִסִּי תוֹרָה וְשִׁים
 אֲמַרְיוּ בְּלִבְכֶּךָ: אִם־תִּשׁוּב עַד־שְׁדֵי תִבְנֶה תִרְחִיק עוֹלָה
 מֵאֶתְּךָ: וְשִׁית־עַל־עַפְסֹר בְּצֹר וּבְצֹר נִחְלִים אוֹסִיר: וְהָיָה כִּי
 שְׁדֵי בְּצֹרֶיךָ וּכְסֹף תוֹעֵפּוֹת לָךְ: כִּי אִז עַל־שְׁדֵי תִתְעַנֵּג
 וְתִשָּׂא אֶל־אֱלוֹהֵי סֻנְיָה: תִּעֲתִיר אֲלֵיו וַיִּשְׁמַעַךְ וּבִדְרִיךְ
 תִּשְׁלָם: וְתִגְזַר־אָמַר וַיִּקְסֶלְךָ וְעַל־זִרְכֶּיךָ נִגְהַ אוֹר:
 כִּי־הִשְׁפִּילוּ וְתֹאמַר גּוֹה וְשֵׁחַ עֵינַיִם יוֹשֵׁעַ: יִמְלֹט אִי־נָקִי
 וְנִמְלֹט בְּבָר כַּפִּיךָ:

ס

כג 23

וַיַּעַן אֵיזֹב וַיֹּאמֶר: גַּם־הַיּוֹם מָרִי שָׁחִי יָדִי כְּבֹדָה עַל־
 אֲנַחְתִּי: מִי־יִתֵּן יָדְעִתִּי וְאִמְצֵאֶהּ אֲבוֹא עַד־תִּכְוִנְתּוֹ:
 אֲעַרְכֶּה לְפָנָיו מִשְׁפָּט וְפִי אֲמַלֵּא תוֹכְחוֹת: אֲדַעַה מִלִּים
 וְעֵנְנִי וְאֲכַיֵּנָה מֵה: יֹאמַר לִי: הַבְּרִב־כַּף יָרִיב עַמְדֵי לֹא
 אֶהְיֶה וְאִשִּׁים כִּי: שָׁם יִשָּׂר נוֹכַח עִמּוֹ וְאִשְׁלֹטָה לְנִצָּח
 מִשְׁפָּטִי: הֵן קָדַם אֶתְּךָ וְאִינֶנּוּ וְאֶחָדֹר וְלֹא־אֲבִין לֹו:
 שְׁמֵאוֹל בְּעֲשֵׂתוֹ וְלֹא־אֲחֹז יַעֲשֶׂה יָמָיו וְלֹא אֲרֹאֶה: כִּי־
 יָדַע דִּרְךָ עַמְדֵי כְּחֹנֵי כְּהָב אֲצֵא: בְּאִשְׁרוֹ אֲחַזֶּה רִגְלֵי
 דִּרְכּוֹ שְׁמַרְתִּי וְלֹא־אֲט: מִצְוֹת שְׁפָתָיו וְלֹא אֲמִישׁ מִחֻקֵּי

v. 6 מ' דגושח v. 15 חצי הספר במסוקים v. 9 חזיר ו' ib. מלעיל

13 צָסַנְתִּי אֲמַרְי־סִיו; וְהוּא בְּאֶחָד יָמֵי יִשְׁבְּנוּ וְנִפְשׁוּ אֶתְהָ
 14 וַיַּעַשׂ: כִּי יִשְׁלִים חֲקִי וְכִהְיֶה רַבּוֹת עִמּוֹ: עַל־כֵּן מִפְּנֵי
 16 אֶבְהֵל אֶתְבוֹנֵן וְאֶסְחָד מִמֶּנּוּ: וְאֵל הַרְהֵךְ לִבִּי וְשִׁדִּי
 17 הִבְדִּילֵנִי: כִּי לֹא נִצְמַתִּי מִפְּנֵי־חֲשֵׁךְ וּמִפְּנֵי פֶסֶח־אֶפֶס:

כד 24

2 א מִדַּעַ מִשְׁדֵּי לֹא־נִצְסַנּוּ עֵתִים וַיִּדְעוּ לֹא חָזוּ יָמָיו: גְּבֻלוֹת
 3 יִשְׁבְּנוּ עֵדֶר גִּזְלוֹ וַיִּדְעוּ: חֲמֹר יְתוּמִים יִגְדְּלוּ וַיִּחְבְּלוּ שׁוֹר
 4 אֶלְמֶנָה: יִשׁוּ אֲבִינִים מִדֶּרֶךְ יָחַד חֲבָאוּ עַנְי־אֶרֶץ: הוּ
 5 שְׂרָאִים . בַּמִּדְבָּר יִצְאוּ בַּסַּעֲלָם מִשְׁחָרֵי לַשָּׂרָף עֲרֵבָה לֹ
 6 לְרַחֵם לְנַעֲרִים: בַּשָּׂדֶה בְּלִילוֹ יִקְצְרוּ וְכָרֶם רֹשַׁע יִלְקָשׁוּ:
 7 עָרוֹם יִלְיֵנוּ מִבְּלִי לְבוֹשׁ וְאִין פָּסוֹת בַּקָּרָה: מִזֶּרֶם הַרִים
 8 יִרְטְבוּ וּמִבְּלִי מַחֲסֵה חֲבָקוּ־צוּר: יִגְזְלוּ מִשָּׂדֶה יְתוּם וְעַל־
 9 עֵנִי יִחְבְּלוּ: עָרוֹם הִלְכוּ בְּלִי לְבוֹשׁ וְרַעֲבִים נִשְׂאָה עֲמֹר:
 11 בְּיַד־שׁוֹרְתָם יִצְהִירוּ וְקָבִים דָּרְכוּ וַיִּצְמָאוּ: מִצִּיר מְתִים .
 12 יִנְאָקוּ וְנִפְשׁוּ־חַלְלִים תִּשְׁוַע וְאֵלוֹהִי לֹא־יִשִּׁים תִּפְלָה: הַמָּה .
 13 הַיְהִי בְּמִדְתִּי אֹזֶר לֹא־הִפִּירוּ דְרָכָיו וְלֹא יִשְׁבֹּה בְּנִתִּיבֹתָיו:
 14 לְאֹזֶר יָקוּם רוֹצֵחַ וְקַטְל־עֵנִי וְאֶבְיוֹן וּבְפִילָה יִהְיֶה כַּנָּב:
 15 טו וַעֲזִין נֹאֵף . שְׁמֵרָה נִשְׁפָּה לֵאמֹר לֹא־תִשׁוּרְנֵי עֵין וְסִחָר
 16 פְּנִים יִשִּׁים: חֲתָר בַּחֲשֵׁךְ פְּתִים יוֹמֵם חֲתָמוּ־לָמוּ לֹא
 17 יִדְעוּ אֹזֶר: כִּי יִחְדּוּ . בְּקָר לָמוּ צִלְמוֹת כִּי־יִפִּיר בְּלוֹת
 18 צִלְמוֹת: קַל־הוּא . עַל־פְּנֵי־מַיִם תִּקְפֹּל חֲלֻקְתָּם בְּאֶרֶץ
 19 לֹא־יִסְבֶּה דֶּרֶךְ כְּרָמִים: צִיָּה גַם־הֵם יִגְזְלוּ מִימֵי־שֶׁלֶג
 20 כ שְׂאוֹל חֲטָאוּ: יִשְׁפָּתְהוּ רַחֵם . מִתְקַן רַחֵם עוֹד לֹא יוֹכֵר
 21 וְתִשְׁבֵּר פֶּעֶן עוֹלָה: רַעֲה עֲקָרָה לֹא תִלְדַּ וְאֶלְמֶנָה לֹא
 22 יִיטִיב: וּמִשֶּׁה אֲבִירִים בְּכַחוֹ יָקוּם וְלֹא־אֶמִין בְּתַחֲוִין:
 23 יִתְגַּלֹּו לְבַטַח וּשְׁעָן וְעֵינֵיהוּ עַל־דִּרְכֵיהֶם: רַחֵם מַעַט .
 24 טו וְאִינֵנוּ וְהַמְכּוֹ כִּפֹּל וְקַסְצוֹן וּכְרָאֵשׁ שִׁבְלַת יִמְלֹה: וְאִם־
 לֹא אִסּוּ מִי יִכְזִיבֵנִי וַיִּשִּׁם לְאֵל מַלְתִּי: ט

כה 25

א וַעֲזִין בְּלִדָּה תִשְׁחִי וַיֹּאמֶר: הַמְשִׁל וּפְחָד עִמּוֹ עֲשֵׂה
 ב שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו: תִּינַשׁ מִסְפָּר לְהַדְדִּיו וְעַל־מִי לֹא־יָקוּם

v. 1 וידעו ק v. 6 וקצרו ק

אִרְהוּ: וּמֵה־יִצְדָק אֲנֹשׁ עִם־אֵל וּמֵה־יִזְכֶּה יִלְוֶה אֱלֹהִים: 4
 הֵן עַד־יָרֵחַ וְלֹא יֵאֱהִל וְכֹכָבִים לֹא־יִכְפוּ בְעֵינָיו: אֵת 5
 קִרְאוֹשׁ רַמָּה וּבְרֵאשִׁים הוֹלֵעָה: 6

כו 26

וַיַּעַן אֱיֹב וַיֹּאמֶר: מַה־עֲזַרְתָּ לְלֹא־לֶחֶת הַשֹּׁעֶת זְרוּעַ לֹא־ 2
 עָז: מַה־יִּעֲצָתָ לְלֹא חֲכָמָה וְתִשְׁיָה לְרֹב הַדּוֹעָה: אֶת־מִי 3
 הַגִּדְתָּ מִלֵּוֹן וּנְשַׁמְתָּ־מִי יִצְאָה מִמֶּנָּה: הַרְפָּאִים יְחַלְלֹת־ 4
 מִתְחַת מַיִם וְשִׁכְנֵיהֶם: עָרוֹם שְׂאֵנֶל נִגְדוּ וְאִין כְּסוֹת 5
 לְאֲבָדוֹן: נָטָה צַפּוֹן עַל־תְּהוֹ תִלְתֵּה אֲרֶץ עַל־בְּלִימָה: 6
 צָרָר מַיִם בְּעֵבְרֵי וְלֹא־נִבְקַע עֵנָן תַּחְתָּם: מֵאֲחֻז פְּנֵי־ 7
 כֶּסֶף פָּרָשׁוּ עָלָיו עֲנָנוּ: חָק חָג עַל־פְּנֵי־מַיִם עַד־תַּחְלִית־ 8
 אֹר עִם־חֲשָׁד: עַמּוּדֵי שָׁמַיִם יִרְפְּסוּ וַיִּתְמָהוּ מִבְּעַרְתּוֹ: 9
 בְּכַחוֹ רָגַע הַיָּם וּבְתוֹכָתּוֹ מִחֵץ רָהַב: בְּרוּחוֹ שָׁמַיִם 10
 שִׁפְרָה חִלְלָה יָדוֹ נָחַשׁ בָּרַח: הַךְ־אֵלֶּה קְצוֹת דְּרָכָו 11
 וּמֵה־שָׁמַיִם דָּבַר נִשְׁמַע־בוֹ וְרַעַם גְּבוּרָתּוֹ מִי יִתְבוּנֶן: 12

כז 27

וַיִּסַּף אֱיֹב שָׂאת מְשָׁלוֹ וַיֹּאמֶר: חִי־אֵל הַסִּיר מִשְׁפָּטִי 1
 וְשִׁדְיֵי הַמֶּר נִפְשָׁיו כִּי־כָל־עוֹד נִשְׁמָתִי בִּי רָוַח אֱלוֹהִים 2
 בְּאִפִּי: אִם־תִּדְבַרְנָה שִׁפְתֵי עוֹלָה וְלִשְׁוֹנִי אִם־יִהְיֶה רַמִּיָּה: 3
 חֲלִילָה לִּי אִם־אֲצַדִּיק אֶתְכֶם עַד־אֲנֹעַ לֹא־אֲסִיר תַּמְתִּי 4
 מִמֶּנָּה: בְּצַדִּיקְתִּי הִחַזַקְתִּי וְלֹא אֲרַפָּה לֹא־יִחַרְתָּ לְכַבִּי 5
 מִיָּמַי: יְהִי כְרָשַׁע אֱיֹבִי וּמִתְקוֹמְמֵי כַעֲוָל: פִּי מֵהַתְּמֹנֶת 6
 חָנַף פִּי יִבְצַע פִּי יִשָּׁל אֱלוֹהִים נִפְשָׁיו: הִצַּעַקְתּוֹ וַשְׁמַע אֵל 7
 כִּי־תְבוֹא עָלָיו צָרָה: אִם־עַל־שִׁדְיֵי יִתְעַנֵּג יִקְרָא אֱלוֹהֵי־ 8
 בְּכָל־עֵת: אִרְהֶה אֶתְכֶם בֵּי־אֵל אֲשֶׁר עִם־שִׁדְיֵי לֹא אֲכַחֵד: 9
 הֵן אַתֶּם כָּלְכֶם חַזִּיתֶם וְלִמָּה זֶה הַכֹּל תִּהְיֶה־לּוֹ: זֶה חֲלַק־ 10
 אָדָם רָשָׁע: עִם־אֵל וְנִחַלְתָּ עֲרִיצִים מִשִּׁדְיֵי יִקְחוּ: אִם־ 11
 יִרְפוּ כִנּוּי לְמוֹדִיָּרֹב וְצִאֲצֵאֵיו לֹא יִשְׁכַּעוּ־לָהֶם: שִׁרְיָדוֹ 12
 בַּמּוֹת יִקְבְּרוּ וְאֲלִמְנוֹתָיו לֹא תִבְכְּיֶנָּה: אִם־יִצְבֹּר כַּעֲפֹר 13
 כֶּסֶף וְכַחֲמֵר יִכּוֹן מִלְּבוֹשׁ: יִכּוֹן וְצַדִּיק יִלְבָּשׁ וְכֶסֶף נָקִי 14

v. 9 ה' תחת א' v. 12 ובתבונתו ק' v. 14 דרכיו ק' ib. גבורתו ק'

v. 15 שריוֹדוֹ ק'

18 יחלק: בנה כעש ביתו וכספה עשה נצר: עשיר
 19 ישבב ולא יאסף עינו פקח ואיננו: תשיבהו במים
 21 בלהות לילה גנבתו סופה: ישאהו קדים וילך
 22 וישצרהו ממקמו: וישלך עליו ולא יחמל מידו
 28 קרות יברח: ישפך עלימו כשימו וישרק עליו ממקמו:

כח 28

א כי יש לפסח מוצא ומקום לזהב יזקו: ברזל מעפר יפח
 ב ואבן יצוק נחושה: קץ שם לחשה ולכל-תכלית הוא
 4 חוקר אבן אשל וצלמות: פרץ נחל מעספר הנשכחים
 ח מנידגל שלו מאנוש נעו: ארץ מפנה יצא לחם ותתתיה
 6 נהפה כמו-אש: מקום-ספיר אבניה ועפרת זהב לו:
 7 גתיב לא-ידעו עים ולא שזפתו עין איה: לא-הדריקתו
 8 בני-שחץ לא-עדה עליו שחל: בחלמיש שלח ידו הפך
 י משרש הרים: בצורות יארים בקע וכל-יקר האתה עינו:
 11 מקבי נהרות חפש ותעלמה יצא אור: ס והחכמה
 12 מאון תמצא ואי-זה מקום בינה: לא-ידע אנוש ערפה
 14 ולא תמצא בארץ החיים: תהום אמר לא ביהיא וגם
 15 אמר אין עמדי: לא-יתן סגור תתתיה ולא ישלל פסח
 16 מחירה: לא-תסלה בכתם אוסיר בשהם יקר וספיר:
 17 לא-יערבה זהב וזכוכית ותמורתה פל-סז: ראמות
 18 וגביש לא יזכר ומשה חכמה מפנינים: לא-יערבה
 כ סטודת-פוש בכתם טהור לא תסלה: ס והחכמה מאין
 21 תבוא ואי-זה מקום בינה: ונעלמה מעיני כל-חי ומעוף
 22 השמים נסתרה: אבדון ומות אמרו באזנינו שמענה שמעה:
 23 אלהים הבין דרפה והוא ידע את-מקומה: ביהוא לקצות
 24 בה הארץ יביט תחת כל-השמים יראה: לעשות לרות
 26 משקל ומים תפן במדה: בעשתו למטר חק ודורה לתונו
 27 קלות: אז ראה ויספרה תכינה וגם-תקרה: ויאמר
 28 לאדם הן יראת אלני היא חכמה וסור מרע בינה: ס

כט 29

א וינסת איוב שאת משלו ויאמר: מיי-תנני כירחי-קדם פימי

אֱלֹהֵי יִשְׁמְרֵנִי׃ בְּהִלּוֹ נָרוּ עָלַי רֵאשִׁי לְאוֹרוֹ אֵלֶּהָ חֲשֵׁה׃ 3
 כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי בַיָּמֵי חַרְפֵי בְּכֹד אֱלֹהֵי עָלַי אֲהֲלִי׃ בַּעֲוֹד⁴
 אֲדֵי עַמְדֵי סְבִיבֹתַי נָעֲרִי׃ בְּרִחַץ הַלִּיכִי בַחֲמָה וְצֹר וְצֹק 6
 עַמְדֵי פִלְגֵי-שָׁמֶן׃ בְּצִאתִי שָׁעַר עָלַי-סָרַח בְּרָחוֹב אֲכִין 7
 מוֹשְׁבֵי׃ רֵאוּנִי נְעָרִים וְנַחֲבָאוּ וַיִּשְׁיֹשִׁים קִמּוֹ עַמְדוֹ׃ שָׂרִים 8
 עָצְרוּ בַמַּלְאִים וְכַף וְשִׁימוּ לְסִיָּהֶם׃ קוֹל-נְגִידִים נַחֲבָאוּ 9
 וְלִשְׁזֹנִם לַחֲכָם דְּבַקָּה׃ פִּי אֲזַן שִׁמְעָה וְהִתְאַשְׁרֵנִי וְעֵין רֵאֲתָה 11
 וְהִעֲדֵנִי׃ פִּי-אֲמַלֵּט עֲנִי מִשְׁוֹעַ וַיִּתּוֹם וְלֹא-עֹזֵר לִּי׃ בְּרַב־ת 12
 אֲבָד עָלַי תְּבֵא וְלֵב אֲלַמְנָה אֲרִנוּ׃ ס צֶדֶק לְכַשְׁתִּי וַיִּלְכְּשֵׁנִי 14
 כַּמְעִיל וְצָנִף מִשְׁפָּטִי׃ עֵינַיִם הָיִיתִי לְעֹר וְרִגְלַיִם לַפֶּסֶח 15
 אָנִי׃ אֵב אֲנֹכִי לְאֲבִיוֹנִים וְרֵב לֹא-יִדְעֵתִי אֲחֻקְהֶוּ׃ וְאֲשַׁבְּרָה 16
 מִתְּלַעֲוֹת עוֹלָם וּמִשְׁפָּזֵי אֲשַׁלְיָה טָרֶף׃ וְאֹמַר עִם-קִנְיֵי אֲנוּעַ 18
 וְכֹחֹל אֲרַבָּה יָמִים׃ שָׂרְשֵׁי סְתוּחַ אֲלֵי-מַיִם וְיִטַּל יֶלְכִין 19
 בַּקְּצִירִי׃ כְּבוֹדִי חֲדַשׁ עַמְדֵי וְקִשְׁתִּי בְיָדֵי תַחֲלִיף׃ לִי-שִׁמְעוּ 21
 וַיִּחַלְפוּ וַיִּדְמּוּ לְמוֹ עֲצָתִי׃ אַחֲרַי דְּבָרֵי לֹא יִשְׁנֶנּוּ וְעֲלִימוֹ תִשָּׁתֵּן 22
 מִקְּתִי׃ וַיִּתְּלוּ כַמַּטֵּר לִי וַיִּפְּיָהֶם פְּעֵרוֹ לְמַלְקוֹשׁ׃ אֲשַׁחֵק 23
 אֱלֹהֵם וְלֹא יֵאֱמִינוּ וְאוֹר שָׁנִי לֹא יִפְּיִלוּן׃ אֲבַחַר דְּרָכַם כִּי 24
 וְאֲשַׁכְּחֵם רֵאשׁ וְאֲשַׁכּוֹן כְּמִלְכָּה בַּגְּדוּד כַּאֲשֶׁר אֲבַלְאִים וַיִּנְחַם׃

30 ל

וְעָתָה׃ שִׁחֲקוּ עָלַי צְעִירִים מִמֶּנִּי לִימִים אֲשֶׁר-מֵאִסְתִּיא 1
 אֲבוֹתָם לְשִׁית עִם-פִּלְבֵי צֹאנִי׃ גַּם-סָפַח יְדֵיהֶם לָמָּה לִּי 2
 עָלִימוֹ אֲבָד כָּל-חַ׃ בְּחֶסֶד וּבְכֶסֶן גַּלְמוּד הַעֲרָקִים צִיָּה אֲמַשׁ 3
 שׂוֹאֵה וּמִשְׁאָה׃ הַקִּטְפִּים מַלְיוֹת עָלֵי-שִׁית וְשָׂרֵשׁ רִתְמִים 4
 לַחֲמָם׃ מוֹצְרוֹ יִגְרָשׁוּ יִרְיעוּ עָלִימוֹ כַּצֶּנֶב׃ בַּעֲרֵץ גְּחָלִים 5
 לְשֹׁכֵן חָרִי עֶפֶר וְכִסִּים׃ בֵּין-שִׁיתִּים יִנְהָקוּ תַחַת חֲרוּל 7
 יִסְפָּחוּ׃ בְּנֵי-גִבְלִי גַם-בְּנֵי בְלֵי-שָׁם נִפְאוּ מִן-הָאָרֶץ׃ וְעָתָה 8
 גְּבִינְתָם הָיִיתִי וְאֵהִי לָהֶם לְמַלְאָה׃ תַּעֲבֹנוּ רַחֲמוּ מִנִּי וּמִשְׁנֵי 9
 לֹא תִשְׁכּוּ לֵק׃ פִּי-יִתְרֹם שִׁתַּח וַיַּעֲנֵנִי וַיִּרְסֵן מִפָּנַי שִׁלְחוּ׃ 11
 עַל-יָמִין פֶּרַחַח יִקּוּמוּ רִגְלֵי שִׁלְחוּ וַיִּסְלְפוּ עָלַי אֲרַחֲוֹת אִידָם׃ 12
 נַחֲסוּ נְתִיבֹתַי לְהוֹתִי וַיִּעֲלֶה לֹא עֹז לְמוֹ׃ פֶּסַרְץ רָחַב יֵאֲתִיו 13
 תַּחַת שְׂאֵה הַתְּגַלְגָּלוֹ׃ הַהֶפֶךְ עָלַי בְּפִלְאוֹת תִּרְדָּה כְּרוּת-טו

16 נְדַבְתִּי וּקְעַב עֲבָרָה וַיִּשְׁעָתִי: וְעָתָת עָלַי תִּשְׁתַּפֵּק נַפְשִׁי
 17 יֶאֱחָזוּנִי יְמֵי-עָנִי: לַיְלָה עֲצָמֵי נֶקֶד מֵעָלַי וְקִרְקִי לֹא יִשְׁכָּבוּ:
 18 בְּרִבְ-בֶּחַת יִתְחַפֵּשׂ לְבוּשִׁי פָּסִי כְתָנָתִי יֶאֱזָרְנִי: הֲרַנִּי לְחֹמֶר
 19 וְאֶת־מַשָּׁל פֶּעֶסֶר וְאֶסֶר: אֲשׁוּעַ אֲלִידָה וְלֹא תִעַנְנִי עֲמֻדָתִי
 20 וְהִתְנַבְּנָן בִּי: תִּהְיֶה לְאֶזְרוֹ לִי כַעֲצֵם יְדָה תִּשְׁטַמְנֵנִי: תִּשְׁאֲנֵנִי
 21 אֶל־רִיחַ תְּרִפִּיבְנִי וְתִמְגַּנְנִי תִשְׁוֶה: כִּי-יִדְעָתִי מִרַחַת תִּשְׁיִבְנֵנִי
 22 וְכִית מוֹעֵד לְכָל־חַי: אַךְ לֹא-בָעֵי וַיִּשְׁלַח־יְיָ אֶם-כְּפִסְדוֹ לְתוֹן
 23 שׁוֹעֵ: אֶם-לֹא בְכִיתִי לְקֹשֶׁה-יוֹם עֲנָמָה נַפְשִׁי לְאֶבְיוֹן: כִּי טוֹב
 24 קִיִּיתִי וַיָּבֵא רַע וַאֲיַחֲלַח לְאוֹר וַיָּבֵא אֶפְסֵל: מֵעַי רִתְחוּ וְלֹא־
 25 דָּמַו קִדְמֵנִי יְמֵי-עָנִי: קִדְרַת הַלְכָתִי בָּלֹא חֲמָה קָמָתִי בְּקִשְׁתֵּל
 26 אֲשׁוּעַ: אַחַד הֵיִיתִי לְחַנְיָם וְרַע לְבָנוֹת יַעֲנָה: עֲזָרִי שָׁחַר מֵעָלַי
 27 וְעֲצָמֵי זָרָה מִפִּי־הֶרֶב: נִיְהִי לְאַבֵּל כְּפָרִי וְעֲגָבִי לְקוֹל בְּכִים:

לא 31

1 בְּרִית פָּרַתִּי לְעֵינַי וּמָה אֶתְבוּנָן עַל-בְּתוּלָה: וּמָה חֶלֶק
 2 אֱלֹהִים מִמַּעַל וּנְחַלַּח שְׂדֵי מִטְרָמִים: הֲלֹא-אִידָה לְעוֹלָם וְתִכְרִי
 3 לְשַׁעֲלֵי אָוֶן: הֲלֹא-הוּא יִרְאֶה דַרְכֵי וּכְל־צַעֲדֵי יִסְפֹּר: אֶם
 4 הִלְכָתִי עִם-שׁוֹא וַתַּחַשׁ עַל-מַרְמֵה רַגְלִי: וַיִּשְׁקֹלְנִי בְּמֵאזְנוֹי
 5 צֶדֶק וַיִּדַע אֱלֹהִים תַּמְתִּי: אֶם-תִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר־י מִנִּי הִדְרָה וְאֶחָר
 6 עֵינַי הִלְקָה לְבִי וּבְכַפִּי דָּבַק מָאוֹם: אֲזוּרְעָה וְאֶחָר יֵאבֵל
 7 וַצֹּאצְאֵי יִשְׁרָשׁוּ: אֶם-נִשְׁתַּתַּה לְבִי עַל-אֲשֶׁה וְעַל-שִׁתַּח רַעִי
 8 אֶרְבֹּתִי: הִטְטָו לְאַחַר אֲשֶׁתִּי וְעָלִיהָ יִכְרַעוּן אַחֲרָיו: כִּי-הוּא
 9 זָמָה וְהוּא עָוֹן פְּלִילִים: כִּי אֵשׁ הִיא עַד-אֲבָדוֹן תֹּאכַל וּבְכַל־
 10 תִּבְוֹתִי תִשְׁרָשׁ: אֶם-אֲמַאֵם מִשְׁפָּט עֲבָדֵי וְאֲמַתִּי בְּרַבִּם
 11 עֲמַדִּי: וּמָה אֲעֲשֶׂה כִּי-יִקְרָם אֵל וְכִי-יִסְקַד מֶה אֲשִׁיבְנִי:
 12 הֲלֹא-בִבְטָן עֲשֵׂנִי עֲשִׂהוּ וַיִּכְנַעוּ בְּרַחֵם אֶחָד: אֶם-אֲמַנֵּעַ
 13 מִחֶסֶף דַּלִּים וְעֵינַי אֲלִמְנָה אֲכַלֶּה: וְאֲכַל שִׁתִּי לְבָדִי וְלֹא־
 14 אֲכַל יְתוֹם מִמְנֶה: כִּי מִנְעוּרִי גִדְלְנִי כְּאֵב וּמִבְטָן אֲמִי
 15 אֲנַחֲנָה: אֶם-אֲרָאָה אֲוִבֵד מִבְּלִי לְבוּשׁ וְאִין כְּסוּת לְאֶבְיוֹן:
 16 אֶם-לֹא בְּרִכּוֹנִי תִלְצֹו וּמִנֵּן כְּבִשְׁתִּי יִתְחַמֵּם: אִם-הִנִּישְׁתִּי
 17 עַל-יְתוֹם יָדִי כִּי-אֲרָאָה כְּשֶׁעַר עֲזָרָתִי: פִּתְפִּי מִשְׁכַּמָּה תִּפּוֹל

v. 22 תשידה ק' v. 7 א' נחה v. 11 ה'יא ק' ib. והוא ק' v. 30 חלציו ק'

23 וְאֶזְרְעִי מִקְנֵה תִשְׁבָּר׃ כִּי סָחַד אֵלַי אִיד אֶל וּמִשְׁאֵתוֹ לֹא
 24 אוֹכֵל׃ אִם־שִׁמְתִי זָהָב פְּסָלִי וְלִפְתָּם אִמְרַתִי מִבְּטָחִי׃ אִם־כֹּה
 26 אֲשַׁמַּח כִּי־רַב חִילִי וְכִי־כָבִיר מִצְאָה יָדִי׃ אִם־אֲרֵאֶה אֹר
 27 כִּי יִהְיֶה יוֹרֵחַ יָקָר הַלֵּה׃ וַיִּסַּף בִּפְתָר לִבִּי וַתִּשָּׁק יָדַי לְסִי׃
 28 בַּסְדְּהוּא עֲנֹן פְּלִילִי כִּי־כַחֲשֵׁתִי לְאֵל מִמַּעַל׃ אִם־אֲשַׁמַּח
 29 בְּסִיד מִשְׁנָאִי וְהִתְעַרְרַתִי כִּי־מִצְאוֹ רַע׃ וְלֹא־נִתְתִּי לְחֹטֵא ל
 31 חִפִּי לְשֹׂאֵל בְּאֵלֶה נִפְשׁוֹ׃ אִם־לֹא אֲמַרוּ מִתִּי אֱהֵלִי מִי־יִתֵּן
 32 מִבְּשָׂרוֹ לֹא נִשְׁבַּע׃ בַּחוּץ לֹא־יִלְוֶין בָּר דִּלְתִי לְאֶרֶח אִסְתַּח׃
 33 אִם־כִּפְסִיתִי כְּאָדָם שֹׁשְׁעִי לְסִמּוֹן בַּחֲפִי עֲוֹנִי׃ כִּי אֶעְרוֹץ
 34 הַמּוֹן רַבָּה וּבִיד־מִשְׁפָּחוֹת יַחֲתִנֵּי וְאֵלִים לֹא אֵצֵא פִתַּח׃ מִי־לֹה
 יִתֵּן־לִי׃ שְׁמַע לִי הֵן תְּוִי שְׁדֵי יַעֲנֵנִי וְסֹפֵר כְּתָב אִישׁ רִיבִי׃
 36 אִם־לֹא עַל־שִׁכְמִי אֲשֹׁאֵנוּ אֶעֱנֵנוּ עֲטָרוֹת לִי׃ מִסֹּפֵר צַעֲדֵי
 37 אֲנִידְנוּ כְּמוֹ־נְגִיד אֲקַרְכְּנוּ׃ אִם־עָלִי אֲדַמְתִּי תִזְעַק וְיִחַד
 38 תִּלְמִיָּה וּבְכַפּוֹן׃ אִם־בָּחָה אֲכַלְתִּי כְּלִי־כֶסֶף וְנִשְׁשׁ בַּעֲלִיָּה
 39 הַשְּׁחַתִּי׃ תִּחַת תִּשָּׂה׃ יֵצֵא הוֹחַ וְתַחַת־שַׁעֲרָה בְּאִשָּׁה תִּמְנוּ מ
 דְּבַרִי אֵיזֹב׃ פ

ל ב 32

וַיִּשְׁכַּתִּי שְׁלֵשֶׁת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶה מֵעֲנוֹת אֶת־אֵיזֹב כִּי הוּאֵא
 צַדִּיק בְּעֵינָיו׃ וַיַּחַר אִפּוֹ ׀ אֵלֶיהוּא כִּי־בִרְכָאֵל הַבּוֹזֵז׃
 מִמִּשְׁפָּחַת רַם בְּאֵיזֹב חָרָה אִפּוֹ עַל־צַדִּיקוֹ נִפְשׁוֹ מֵאֵלֶהִים׃
 וּבְשִׁלְשֶׁת רֵשׁוֹ חָרָה אִפּוֹ עַל אֲשֶׁר לֹא־מִצְאוֹ מַעֲנָה וַיִּרְשָׁעוּ
 אֶת־אֵיזֹב׃ וְאֵלֶיהוּ חָפָה אֶת־אֵיזֹב בְּדַכְרִים כִּי זַקְנִים־הֵמָּה
 מִמִּנּוֹ לְיָמִים׃ וַיִּרֵא אֵלֶיהוּא כִּי אֵין מַעֲנָה בְּסִי שְׁלֵשֶׁת־ה
 הָאֲנָשִׁים וַיַּחַר אִפּוֹ׃ ס ׀ וַיֵּעַן ׀ אֵלֶיהוּא כִּי־בִרְכָאֵל הַבְּתִי
 וַיֹּאמֶר צַעִיר אָנִי לְיָמִים וְאַתֶּם יֹשִׁיטִים עַל־כֵּן זַחֲלַתִי
 וַיֹּאירָא ׀ מַחֲוֹת דַּעִי אֶתְכֶם׃ אִמְרַתִי יָמִים יַדְבְּרוּ וְרַב שָׁנִים
 יִדְעוּ חֻכְמָת׃ אֲכֹן רַחֲמֵי־הוּא בְּאֵנוֹשׁ וְנִשְׁמַת שְׁדֵי תְּבִינָם׃
 לֹא־רַבִּים יַחֲפְמוּ וְזַקְנִים יִבְיֵנוּ מִשְׁפָּט׃ לְכֹן אִמְרַתִי שְׁמַעֲהָ׃
 לִי אַחֲוָה דַּעִי אֶת־אָנִי׃ הֵן הוֹחֲלַתִי ׀ לְדַכְרִיכֶם אֲזִין עַד־
 תִּבְוֹלְתִיכֶם עַד־תַּחֲקֵרוּן מִלּוֹן׃ וְעַדִּיכֶם אֲתַבִּנֶן וְהִנֵּה אֵין
 לְאֵיזֹב מוֹבִיחַ עֲוֹנָה אִמְרֵיו מִפֶּם׃ סָן־תֹּאמְרוּ מִצְאָנוּ חֻכְמָה
 אֵל יִדְפְּנוּ לֹא־אִישׁ׃ וְלֹא־עָרָה אֵלַי מִלּוֹן וּבְאִמְרִיכֶם לֹא

טו אַשְׁיִבְנֶה: חֲתוּי לֹא-עֲנֵנו עוֹד הַעֲתִיקוּ מֵהֶם מַלְאִים: וְהוֹחֵלְתִי
 17 כִּי-לֹא יִדְבְּרוּ בִי עֲמֹדוֹ לֹא עֲנֵנו עוֹד: אֲעֲנֶה אֶת-אֲנִי חֲלָקִי
 18 אַחֲוֶה דַעִי אֶת-אֲנִי: בִּי מַלְתִּי מַלְאִים הַצִּיִּקְתֵּנִי רוּחַ בִּטְנִי:
 19 הִנֵּה בִטְנִי כִּינּוּן לֹא-יִסְתַּח כְּאִבּוֹת חֹדְשִׁים יִבְקַע: אֲדַבְּרָה
 21 וְיִרְוּחֵלִי אֶסְתַּח שְׁפָתַי וְאֲעֲנֶה: אֶל-נָא אֱשֵׂא סִנְי־אִישׁ וְאֶל־
 22 אָדָם לֹא אֲכַנֶּה: בִּי לֹא יִדְעֵתִי אֲכַנֶּה כְּמַעַט יִשְׁאַנִּי עֲשָׂנִי:

לג 33

א וְאוֹלָם שְׁמַע־נָא אֵינֹב מִלִּי וְכַל-דְּבָרֵי הַאֲזִינָה: הִנֵּה-נָא
 3 בִּשְׂתַחֲתִי כִּי דַבְּרָה לְשׁוֹנֵי בַחֲפִי: יִשְׂר־לְבָבִי אֲמַרִי וְדַעַת שְׁפָתַי
 4 בְּרוּר מִלְלוֹ: רוּחַ-אֵל עֲשָׂתִנִּי וְנִשְׁמַת שְׁדֵי תַחֲנִי: אִם-הוּכַל
 6 הַשִּׁיבְנִי עֲרֶכֶה לְסִנִּי הַחִיצָבָה: הַרְאֵנִי כְּסִיף לְאֵל מִחֹמֶר
 7 קָרָצְתִי גִם-אֲנִי: הִנֵּה אֲמַתִּי לֹא תִבְעַתְךָ וְאֲכַפִּי עֲלֶיךָ לֹא־
 9 יִכְבֵּד: אֵךְ אֲמַרְתָּ בְּאֲזְנֵי וְקוֹל מִלִּין אֲשַׁמַּע: זָךְ אֲנִי בְּלִי
 י שֵׁשׁ תָּח אֲנֹכִי וְלֹא עָנּוּ לִי: הֵן תִּנְוֹאוֹת עָלַי יִמְצָא וְיַחֲשִׁבְנִי
 11 לְאֹיִב לִי: יִשֶׁם בְּסֹד רִגְלִי יִשְׁמֹר כָּל-אַרְחָחִי: הַרְזֹאת לֹא־
 12 צְדָקָת אֲעֲנֶה כִּי-יִרְבֶּה אֱלֹוִה מֵאֲנֹשׁ: מִדַּע אֵלֶיךָ רִיבוֹת כִּי
 14 כָל-דְּבָרָיו לֹא יַעֲנֶה: כִּי-בְאֵחָת יִדְבֶּר-אֵל וּבִשְׁתֵּיִם לֹא
 טו יִשְׁוֹרְנֶה: בְּחִלּוֹם חֲזוֹן לַיְלֶה בְּנֶפֶל תִּרְדְּמָה עַל-אֲנָשִׁים
 16 בְּתַנְוִימוֹת עֲלֵי מִשְׁכָּב: אִזּוּ יִגְלֶה אֶזֶן אֲנָשִׁים וּבְמִסְרָם יִחֲתֹם:
 17 לְהִסִּיר אָדָם מַעֲשֵׂה וְגִוָּה מִגִּבֹּר יִכְסֶּה: יַחֲשֹׁךְ נִפְשׁוֹ מִנִּי־
 18 שְׂחַת וְחִיתוֹ מַעֲבָר בְּשַׁלַּח: וְהוּכַח בְּמִכְאוֹב עַל-מִשְׁכָּבוֹ
 כ וְרִיב עֲצָמָיו אֲתָן: וְזָתַמְתּוּ חִיתוֹ לָחֵם וְנִפְשׁוֹ מֵאֵכֶל תַּאֲוָה:
 21 יִכַּל בְּשָׂרוֹ מִלֵּאֵי וְשִׁפּוֹ עֲצָמָתּוֹ לֹא רָאוּ: וְתִקְרַב לְשַׂחַת
 22 נִפְשׁוֹ וְחִיתוֹ לְמִמִּיתִים: אִם-יֵשׁ עָלָיו מִלֵּאָה מִלִּיץ אַחַד
 24 מִנִּי-אֵלֶּף לְהַגִּיד לְאָדָם יִשְׂרוּ: וְיַחֲנֶנּוּ וַיֹּאמֶר שְׂדַעְהוּ מִרְדַּת
 כה שְׂחַת מִצָּאֵתִי כֶסֶר: רִטְשָׁשׁ בְּשָׂרוֹ מִנְעַר יִשׁוּב לִימֵי עֲלוֹמָיו:
 26 יַעֲתֵר אֶל-אֱלֹוִה וְיִרְצֶהוּ וַיִּרְא סָנְיוֹ בְּתַרְוַעָה וַיִּשָּׁב לְאֲנוּשׁ
 27 צְדָקָתוֹ: יִשָּׁר עַל-אֲנָשִׁים וַיֹּאמֶר חֲטָאתִי וְיִשָּׁר הַעֲוִיתִי
 28 וְלֹא שָׁוֶה לִי: שְׂדֵה נִפְשִׁי מַעֲבָר בְּשַׂחַת וְחִיתִי בְּאוֹר
 29 תִּרְאָה: הַרְפֵּל-אֵלֶּה יִסַּע-אֵל פְּעָמַיִם שְׁלוֹשׁ עִם-צַבְרִי:

v. 16 חסר א' v. 9 ד' זעירא ib. מלרע באתנח v. 19 ורוכב ק'
 v. 21 וששו ק' ib. א' דגושה v. 28 נפשו ק' ib. וחיתו ק'

לְהַשִּׁיב נַפְשׁוֹ מִי־שָׁחַת לְאֹר בְּאֹר הַחַיִּים׃ הַקָּשָׁב אֵינֹכ ³¹
 שְׁמַע־לִי הַחֲרֹשׁ וְאֲנֹכִי אֲדַבֵּר׃ אִם־יִשְׁמָלוּן הַשִּׁיבֵנִי דַּבֵּר ³²
 כִּי־חָפְצָתִי צְדָקָה׃ אִם־אֵין אַתָּה שְׁמַע־לִי הַחֲרֹשׁ וְאֲאִלְפָה ³³
 חֲכָמָה׃ ס

לר 34

וַיַּעַן אֱלֹהֵיָהּ וַיֹּאמֶר׃ שְׁמַעוּ חֲכָמִים מִלִּי וַיְדַעִים הַאֲזִינוּ ¹
 לִי׃ כִּי אֲזֶן מִלִּין תִּבְחָן וְיָחַד יִטַּעַם לֶאֱכֹל׃ מִשְׁפָּט נִבְחָרָה ²
 לָנוּ נִדְעָה בִּינֵינוּ מִה־שׁוֹב׃ כִּי־אָמַר אֵינֹכ צְדָקָתִי וְאֵל ³
 הַסִּיר מִשְׁפָּטִי׃ עַל־מִשְׁפָּטִי אֲכַזֵּב אֲנֹשׁ חֲצִי כְּלִי־שֹׁשֶׁע׃ ⁶
 מִי־נִבֵּר כָּאֵינֹכ יִשְׁתַּהֲלֶעַג כְּמִים׃ וְאַרְח לַחֲבָרָה עִם־ ⁷
 שְׁעָלִי אֲנוּן וְלִלְכֹת עִם־אֲנֹשֵׁי־רָשָׁע׃ כִּי־אָמַר לֹא יִסְכֵּךְ ⁹
 דָּבָר בְּרִצְחוֹ עִם־אֱלֹהִים׃ לִכֹּן אֲנֹשִׁי לִבִּב שְׁמַעוּ לִי חֲלָלָה־י ¹⁰
 לְאֵל מְרֹשַׁע וְשִׁדְיֵי מַעֲוֹל׃ כִּי שָׁעַל אָדָם יִשְׁלֹם־לוֹ וּבְאֲרַח ¹¹
 אִישׁ יִמְצָאֵנּוּ׃ אִתְּאֲמַנְתֶּם אֵל כֹּא־יִרְשִׁיעַ וְשִׁדְיֵי לֹא־יַעֲוֹת ¹²
 מִשְׁפָּט׃ מִי־סָקַד עָלָיו אֲרֻצָּה וּמִי־שָׁם תִּבְלַל כְּלָה׃ אִם־ ¹³
 יִשִּׁים אֱלֹהֵי לְבוֹ רִחוּ וְנִשְׁמָתוֹ אֱלֹהֵי וְאִסָּת׃ וַיְנַו כָּל־בַּשָּׂר ¹⁴
 יַחַד וְאָדָם עַל־עֹפֹר וְשׁוֹב׃ וְאִם־כִּינָה שְׁמַעְהָ־זֹאת הַאֲזִינָה ¹⁶
 לְקוֹל מִלִּי׃ הֲאֵת שׁוֹנָא מִשְׁפָּט יַחְבוֹשׁ וְאִם־צִדִיק כְּבִיר ¹⁷
 תִּרְשָׁיעַ׃ הֲאָמַר לְמַלְךָ כְּלִיעַל רָשָׁע אֶל־נְדִיבִים׃ אֲשֶׁר ¹⁸
 לֹא־נָשָׂא ׀ שְׁנֵי שָׂרִים וְלֹא־נִפְר שׁוּעַ לְסַנְיֵדָל כִּי־מַעֲשֵׂה ¹⁹
 יָדָיו כָּלָם׃ רַבֵּע ׀ יִמְתֹּה וְחֲצוֹת לִילָה יִלְעָשׂוּ־עִם וַיַּעֲבֹרוּ ²⁰
 וַיִּסְרוּ אֲבִיר לֹא כִיד׃ כִּי־עִינָיו עַל־דַּרְכֵי־אִישׁ וְכֹל־צִדְקָיו ²¹
 וַרְאָה׃ אֵין חֲשֵׁה וְאֵין צִלְמוֹת לְהַסְתֹּר שָׁם שְׁעָלִי אֲנוּן׃ ²²
 כִּי לֹא עַל־אִישׁ יִשִּׁים עוֹד לְהַלְךָ אֶל־אֵל בְּמִשְׁפָּט׃ יִרַע ²³
 כְּבִירִים לֹא־חֲקַר וַיַּעֲמַד אַחֲרֵים תַּחְתָּם׃ לִכֹּן יִפִּיר מַעֲבָדֵיהֶם ²⁴
 וְהַסֵּף לִילָה וַיִּדְכָּאוּ׃ תַּחַת־רָשָׁעִים סָפְקָם בְּמָקוֹם רָאִים׃ ²⁶
 אֲשֶׁר עַל־כֹּן סָרוּ מֵאַחֲרָיו וְכֹל־דַּרְכָּיו לֹא הִסְפִּילוּ׃ לְהַבִּיא ²⁷
 עָלָיו צַעֲקוֹת־גָּדֹל וְצַעֲקוֹת עֲנִיִּים יִשְׁמַע׃ וְהוּא יִשְׁקֵם ׀ וּמִי ²⁸
 יִרְשָׁע וַיִּסְתַּר פָּנָיִם וּמִי יִשׁוּרְנֵהוּ וְעַל־גֹּזֵי וְעַל־אָדָם יַחַד׃ ²⁹
 מִשְׁלָךְ אָדָם חָנֹף מִמְקָשֵׁי עִם׃ כִּי אֶל־אֵל הֲאָמַר נִשְׁאֲתִי ³¹
 לֹא אֲחַבֵּל׃ בְּלַעֲדֵי אַחֲזָה אַתָּה הֲרַנִּי אִם־עָוֹל שְׁעָלָתִי לֹא ³²

33 אָסִיף: הַמַּעֲמָהּ וְשִׁלְמֹנָהּ | כִּי־מֵאִסָּף כִּי־אַתָּה תִּבְחָר וְלֹא־
 34 אָנִי וּמֵה־יָדָעְתָּ דָבָר: אֲנִשִּׁי לִבִּי וְאָמְרוּ לִי וְגַבַר הָכֶסֶם
 35 שָׁמַע לִי: אִיּוֹב לֹא־כִדְעַת יִדְבַר וְדִבְרָיו לֹא בַהֲשָׁפִיל: אָנִי
 37 יִבְחֶן אִיּוֹב עַד־נֶצַח עַל־תְּשֻׁבַת כְּאֲנִשֵּׁי־אָנוּ: כִּי יֹסִיף
 עַל־חַטָּאתָיו שָׁמַע בְּיַנִּינִי יִסְפֹּק וַיִּרֶב אֲמָרָיו לְאֵל: ס

לֹה 35

2 וַיִּעַן אֱלֹהֵיהוּ וַיֹּאמֶר: הֲזֹאת הַשְּׁבָתָה לְמַשְׁפָּט אֲמַרְתָּ צְדִיקִי
 3 מֵאֵל: כִּי־תֹאמַר מֵה־יִסְכֹּן־לָךְ מֵה־אֲעִיל מַחֲשַׁאֲתִי: אָנִי
 4 אֲשִׁיבֶנָּה מִלִּין וְאֲחִדֶּנָּה עִמָּךְ: הַבֶּט שָׁמַיִם וּרְאֵה וְשׁוּר
 6 שְׁחֻקִים גָּבְהוּ מִמֶּךָ: אִם־חִטָּאתָ מֵה־תִּסְעַל־בּוֹ וְרִבּוֹ
 7 שִׁשְׁעִיהָ מֵה־תִּעֲשֶׂה־לּוֹ: אִם־צְדִיקָתָה מֵה־תִּתֵּן־לּוֹ אוֹ מֵה־
 8 מִיָּדְךָ יִסַּח: לֹאִישׁ כְּמוֹהָ רִשְׁעָהּ וּלְכֹן־אָדָם צְדִיקָתָהּ:
 9 מִרֶב עֲשׂוּקִים יִזְעִיקוּ וְיִשְׁעוּ מִזְרוּעַ רַבִּים: וְלֹא־אָמַר
 11 אֵינִי אֱלֹהִים עֲשֵׂי נֶחֱן זְמֵרוֹת בְּלִילָהּ: מִלִּפְנֵי מִבְּהַמּוֹת
 12 אֲרִיץ וּמַעֲוֹף הַשָּׁמַיִם יִחַכְּמֵנִי: שָׁם יִצְעֲקוּ וְלֹא יִעֲנֶה
 16 מִפְּנֵי גְאוֹן רַעִים: אֲדַע־שָׂרָא לֹא־יִשְׁמַע | אֵל וְשִׁדְיֵי לֹא
 14 יִשְׁוֹרְעוּ: אַתָּה כִּי־תֹאמַר לֹא תִשְׁוֹרְעוּ דִין לְפָנָיו וּתְחַוֵּל
 16 לּוֹ: וְעַתָּה כִּי־אֵין סָקַד אִפּוֹ וְלֹא־יָדַע בְּפֶשַׁע מְאֹד: וְאִיּוֹב
 תִּכָּל יִתְצַה־סִּיְהוּ בְּכָל־יָדְעַת מִלִּין וּכְכָר: ס

לו 36

2 וַיֹּסֶף אֱלֹהֵיהוּ וַיֹּאמֶר: כִּתְּרֵ־לִי זַעִיר וְאֲחַוְךָ כִּי־עוֹד לֹאֲלֹהִים
 3 מַלְאִים: אֲשָׂא דְעִי לְמַרְחֹק וּלְפַעֲלֵי אֶתֶר־צְדִיק: כִּי־אֲמַנּוּם
 4 לֹא־שָׁקַר מִלִּי הַמַּיִם דְּעוֹת עִמָּךְ: הַיָּרֵאֵל כְּפִיר וְלֹא יִמָּאֵס
 6 כְּפִיר פֶּתַח לֵב: לֹא־יִחִיָּה רִשַׁע וּמַשְׁפָּט עֲנִיִּים יִתּוֹן: לֹא־
 7 יִגְרַע מִצְדִּיק עֵינָיו וְאֶת־מַלְכִים לִפְסָא וַיִּשְׁיבֶם לְנִצָּחַת
 8 וַיִּגְבְּהוּ: וְאִם־אֲסוּרִים בְּזֻקִים יִלְכְּדוּן בְּחִבְלֵי־עֵנִי: וַיַּעַד
 9 לָהֶם סַעֲלָם וּשְׁשִׁיעֵיהֶם כִּי יִתְצַבְּרוּ: וַיִּגַּל אֲזָנָם לְמוֹסֵר
 11 וַיֹּאמֶר כִּי־יִשְׁבְּחוּן מֵאֲנוּן: אִם־יִשְׁמַעוּ וְיַעֲבְדוּ וְיִכְלֹו יִמֵּיהֶם
 12 בְּשׁוֹב וְשִׁנִּיהֶם בְּנַעֲיָמִים: וְאִם־לֹא יִשְׁמַעוּ בְּשִׁלַּח יַעֲבְרוּ
 18 וַיִּנְרַע בְּכָלִי דַעַת: וְחַנְּשֵׁי־לֵב יִשְׁיִמוּ אֶת לֹא וְשִׁדְעוּ כִּי
 14 אֲסָרָם: הַמֵּת בְּנֶעַר נִשְׁטָם וְחִיתָם בְּקַדְשִׁים: יִחַלֵּץ עֵנִי
 16 כְּעֵנִי וַיִּגַּל בְּלַחַץ אֲזָנָם: וְאַתָּה הִסִּיתָהּ | מִפִּי־צָר רַחֵב לֹא־

17 מוֹצֵק תַּחֲתֵיהֶן וְנַחַת אֲשֶׁלְחַנְקוֹ מִלֵּא דָשֵׁן׃ וַיִּירֶד־שָׁעַ מִלְּאֵתָּהּ 17
 18 זֵיִן וּמִשָּׁפֶט יִתְמָכוּ׃ כִּי־חָמָה פְּרִי־קִיְיָתָהּ בְּשֹׁסֶק וְרֶב־פֶּסֶר 18
 19 אֶל־יִשְׂרָאֵל׃ הַיַּעֲרָה אֲשֶׁרָהּ לֹא כָצָר וְכֹל מֵאֲמַצִּי־לַחַת׃ אֶל־ 19
 20 תִּשְׁאַף הַפְּלִילָה לְעֲלֹת עַמִּים תַּחֲתָם׃ הַשָּׁמַר אֶל־תִּסֹּן אֶל־ 20
 21 אָוֶן כִּי עַל־זֶה בְּחִרְף מַעֲנִי׃ הָרֵאָל יִשְׁגִּיב בְּכַחַו מִי 21
 22 כְּמַהוּ מוֹרָה׃ מִי־פִקֵּד עָלָיו דָּרְכּוֹ וּמִי־אָמַר פֶּעֲלָתָהּ 22
 23 עֲוֹנָהּ׃ זָכַר כִּי־תִשְׁגִּיא סַעֲלוֹ אֲשֶׁר שָׁרְרוּ אַנְשִׁים׃ כֹּל־ 23
 24 אָדָם חֲזוֹ בּוֹ אֲנוֹשׁ יִבִּיט מִרְהוֹק׃ הָרֵאָל שְׁגִיא וְלֹא 24
 25 נִדַּע מִסֹּפֶר שְׁגִיו וְלֹא־חִקֵּר׃ כִּי־יִגְרַע נְטִס־מַיִם יִזְקוּ 25
 26 מִטָּר לְאָדָם׃ אֲשֶׁר־יִזְלוּ אֲשֻׁקִים יִרְעִפוּ עָלָיו׃ אָדָם 26
 27 רָב׃ אֵף אִם־יִבִּין מִסֹּר־שִׁרְעַב תִּשְׁאֹת סִכְתּוֹ׃ הָרֶ־פֶּרֶשׁ 27
 28 עָלָיו אֹרֹו וְשָׂרְשֵׁי הַיָּם כֶּסֶה׃ כִּי בָם יִדִּין עַמִּים 28
 29 וַיִּתֶּן־אֶכֶל לְמַכְבִּיר׃ עַל־כַּפַּיִם כֶּסֶה־אֹר וַיִּצְוּ עָלֶיהָ 29
 30 בְּמַסְפֵּיעַ׃ יַגִּיד עָלָיו רַעוּ מִקְנֵה אֵף עַל־עוֹלָת׃ 30
 31

37

אֶף־לֹאֵת יִחַרַד לְבִי וַיִּתֵּר מִמִּקְוֹמוֹ׃ אֲמַעֲיוּ אֲמַעֲיוּ בְּרַנְזִי 31
 קָלוֹ וְהִגֵּה מִסִּיו יִצָּא׃ תַּחַת כָּל־הַשָּׁמַיִם יִשְׁרָהוּ וְאֹרֹו עַל־ 32
 כַּנְפוֹת הָאָרֶץ׃ אַחֲרָיו׃ וַיִּשְׁאַרְקוּל יִרְעַם בְּקוֹל גְּאוֹנוֹ וְלֹא 33
 יִעֲקֹבֵם כִּי־יִשְׁמַע קוֹלוֹ׃ יִרְעַם אֵל בְּקוֹלוֹ נִסְלָאוֹת עֲשֵׂה 34
 גְּדֹלוֹת וְלֹא נִדַּע׃ כִּי לְשֹׁלֵג׃ יֹאמֵר הוּא אֶרֶץ וְגִשָּׁם מִטָּר 35
 וְגִשָּׁם מִטְרוֹת עָזוּ׃ כִּי־כָל־אָדָם יַחֲתוּם לְדַעַת כָּל־אֲנָשִׁי 36
 מִעֲשָׂהוּ׃ וַתָּבוֹא חַיָּה בְּמוֹ־אָרֶב וּבְמַעֲלֵתֶיהָ תִשְׁכֵּן׃ מִן־ 37
 הַחֲדָד תָּבוֹא סוּפָה וּמִמְזֹרִים קָרָה׃ מִנְּשָׂמַת־אֵל יִתֵּן־קֶרֶחַי 38
 וְרַחֵב מַיִם בְּמוֹצֵק׃ אֶף־כִּרִי יִטְרִיחַ עַב וְיִפִּיעַ עַנַּן אֹרֹו׃ 39
 וְהוּא מְסֻבּוֹת׃ מִתְהַפֵּה בְּתַחֲבִילָתּוֹ לְסַעֲלָם כָּל אֲשֶׁר יִצְוֶם 40
 עַל־סָנִי תַבַּל אֶרְצָה׃ אִם־לִשְׁבֹּט אִם־לְאֶרְצוֹ אִם־לְחֹסֵד 41
 יִמְצָאֵהוּ׃ הַאֲזִינָה נָתַת אֵיזֵב עֲמֵד וְהַתְּבוּנוֹ׃ נִסְלָאוֹת אֵל׃ 42
 הַתִּדַּע בְּשׁוּם־אֱלוֹהֵי עֲלִיהֶם וְהוֹשִׁיעַ אֹר עַנְנוֹ׃ הַתִּדַּע עַל־ 43
 מִסְלֵשִׁי־עַב מִסְלָאוֹת הַמַּיִם הַעִים׃ אֲשֶׁר־בְּמִדְיָה חַמִּים 44
 בְּהַשָּׁקֵם אֶרֶץ מִדְרוֹם׃ תִּרְקִיעַ עֲמֹו לְשַׁחֲקִים חֲזֻקִים כִּרְאִי 45
 מוֹצֵק׃ הוֹדִיעֵנוּ מִה־נֹּאמַר לָו לֹא נַעֲרָה מִסְּנִי־חֲשָׂה׃ 46

v. 12 בַּתְּחוּבֹלְתָיו ק' v. 17 ק' בַּחִירָק

21 הַיִּסְפָּרְלוּ כִּי אֲדַבֵּר אִם-אָמַר אִישׁ כִּי יִבְלָע: וְעַתָּה וְלֹא
 22 רָאוּ אֹרֶךְ בְּתֵיר הוּא בַּשְּׁתָּקִים וְרוּחַ עֲבָרָה וְתַטְהֵרֵם: מִצָּפוֹן
 23 זָהָב יֵאָתֶה עַל-אֲלוֹת נֹרָא הוּד: שְׂדֵי לֹא-מִצְאָנְהוּ שְׂגִיָּא
 24 זָחַ וּמִשְׁפָּט וְכִי-צָדָקָה לֹא יַעֲבֹד: לָכֵן יִרְאוּהוּ אַנְשֵׁים לֹא-
 יִרְאוּהוּ כְּלַח-כְּמִי-לֵב: ס

לח 38

2 וַיַּעֲרִיחֵהוּ אֶת-אִיּוֹב מִנְהַסְעָרָה וַיֹּאמֶר: מִי זֶה וּמִחֲשִׁיב
 3 עֲצָה כְּמַלְיָן בְּלִי דַעַת: אֲזַרְנָא לְגַבְרַי חֲלָצִידָה וְאִשְׁאֲלֶנָּה
 4 וְהוֹדִיעֵנִי: אִיפֹה הִייתָ בְּיַסְדֵי-אָרֶץ הַיָּם אִם-יִדְעֶתָ בֵּינָה:
 5 מִי-שָׁם מִמְדִּיעָהּ כִּי תִדַּע אִו מִי-נִטָּה עָלֶיהָ קָו: עַל-מָה
 6 אֲדַנֶּיָּה הַטְּבַעוּ אִו מִי-יִרְהַ אֲכֵן שִׁנְתָהּ: בְּרֹדְגִיחַד כּוֹכְבֵי
 7 בָקָר וַיִּרְעוּ כָּל-בְּנֵי אֱלֹהִים: וַיִּסֶּה בְּדִלְתֵי-יָם בְּגִיחוֹ מִרְחֹם
 8 יִצָּא: בְּשׁוּמֵי עֵגֹן לְבָשׂוּ וְעֵרְפָל חֲתַפְחוּ: וְאִשְׁבֵּר עָלָיו חֲקֵי
 9 וְאִשִּׁים בְּרִית וּדְלָתִים: וְאִמַר עַד-פֹּה תִבּוֹא וְלֹא תִסְיֹף וּפֹא
 10 יִשִּׁית בְּגֹאוֹן בְּלִידָה: הַמִּימִיָּה צְנִיתָ בָקָר יִדְעָתָה שְׁחַר מְקָמוֹ:
 11 לֹא-חֹזוּ בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ וַיִּנְעֲרוּ רַשְׁעִים מִמֶּנָּה: תִּתְהַפֵּף
 12 כִּי תִדְעוּ חֹתָם וַיִּתְיַצְבוּ כָמוֹ לְבוֹשׁ: וַיִּמְנַע מִרַשְׁעִים אוֹרָם
 13 וְזָרְעוּ רָמָה תִשְׁכַּר: הַבָּאָתָּ עַד-נִבְכָרִים וּבְחַקֵּר תִּהְיוּם
 14 תִּתְהַלְכֶתָּ: הַנְּגַלְוּ לָךְ שְׁעֵרֵי-מוֹת וְשַׁעֲרֵי צְלָמוֹת תִּרְאֶה:
 15 תִּתְבַּנְּנָתָּ עַד-רַחֲבֵי-אָרֶץ הַיָּם אִם-יִדְעֶתָ כֻּלָּהּ: אִי-יִזַּה הַדְּרָה
 16 כִּי יִשְׁקֹף-אוֹר וְהִשָּׁה אִי זֶה מְקָמוֹ: כִּי תִקְחֶנּוּ אֶל-גְּבוּלוֹ וְכִי-
 17 תִבְנוּ נְתִיבוֹת בֵּיתוֹ: יִדְעֶתָ כִּי-אִז תִּוָּלַד וּמִסְפָּר יַמֶּיהָ רַבִּים:
 18 תִּבְאָתָּ אֶל-אֲצִרוֹת שְׁלֵג וְאוֹצְרוֹת בָּרַד תִּרְאֶה: אֲשֶׁר חֲשַׁכְתִּי
 19 לַעֲתָ צָר לְיוֹם קָרֹב וּמִלְחָמָה: אִי-יִזַּה הַדְּרָה יִחַלֵּק אוֹר יִסְף
 20 סוֹקֵדִים עַל-י-אָרֶץ: מִי-סֹפֵג לְשִׁטַּף תַּעֲלֶה וְדָרָה לְחַזִּיזוֹ קָלוֹת:
 21 לְהַמְטִיר עַל-אָרֶץ לֹא-אִישׁ מְדַבֵּר לֹא-אָדָם כּוֹ: לְהַשְׁבִּיעַ
 22 שׁוֹאָה וּמִשׁוֹאָה וּלְהַצְמִיחַ מִצָּא דָשָׂא: הַיֵּשׁ-לְמַטֵּר אָב אוֹ
 23 מִי-הוֹלִיד אֲנִלִּי-טַל: מִבֶּטֶן מִי יִצָּא הַקָּרַח וּכְפָר שָׁמַיִם מִי
 24 יִלְדוּ: כָּאֲכֹן מִיָּם יִתְחַבְּאוּ וּפְנֵי תִהְיוּם יִתְלַפְּדוּ: הַתְּקַשֵּׁר
 25 מְעַדְנֹת פִּימָה אוֹ-מִשְׁכוֹת כְּסִיל תְּפַתַּח: תִּתְצִיא מַזְרוֹת

v. 1 מן ו הסערה ק' v. 11 א' תחת ה' v. 12 ו ידעת השחר ק' v. 13. et 15 ע' חלוייה

38 בַּעֲתוֹ וְעִישׁ עַל-בְּנֵיהֶ תִּנְחֶם; הַיּוֹדֵעַת חֲקוֹת שָׁמַיִם אִם-תִּשְׁמִים
 34 מִשְׁטָרוֹ בְּאֶרֶץ; הַתָּרִים לְעֵב קוֹלָהּ וְשִׁפְעַת-מַיִם תִּכְסֶּה;
 36 הַתְּשִׁלַּח בְּרָקִים וַיִּלְכוּ וַיֹּאמְרוּ לָזֶה הִנֵּנוּ: מִי-שָׁת בִּשְׂחֹת^{לח}
 37 הַכֶּמֶה אוֹ מִי-נִתַּן לְשִׁכְוֵי בִינָה; מִי-יִסְפֹּר שְׁחָקִים בְּחֶכְמָה
 38 זָנְבָלֵי שָׁמַיִם מִי יִשְׁקִיב; בְּצַקַּת עֶפֶר לְמוֹצָק וּרְגָבִים
 39 יִדְבְּקוּ: הַתְּצוּד לְלִבִּיא טָרַף וְחַיִּית פְּסִירִים תִּמְלֹא:
 כִּי-יִשְׁחוּ בַמַּעוֹנוֹת יִשְׁבוּ בַסֶּפֶה לְמוֹ-אֲרֵב: מִי יִכִּין
 41 לְעֵרֵב צִידוֹ כִּי-יִלְדוּ אֶל-אֵל יִשְׁעוֹ יִתְעוּ לְבָלִי-אֶבֶל:
 39 לט

הַיּוֹדֵעַת עַת לָדַח יַעֲלֶי-סֹלַע חֲלָל אֵילוֹת תִּשְׁמֹר:^א תִּסְפֹּר^ב
 יִרְחִים תִּמְלֹאנָה וְיִדְעַת עַת לְדַתְנָה: תִּכְרַעְנָה יְלִדֵיהֶן
 תִּפְסֹלְהֶנָּה חֲבָלֵיהֶם תִּשְׁלַחְנָה: יִחַלְמוּ בְּנֵיהֶם יִרְבוּ בְּכַר
 יִצְאוּ וְלֹא שָׁבוּ לָמוּ: מִי-שִׁלַּח פָּרָא תִּפְשִׁי וּמִסְרוֹת עָרוּד
 מִי סַחַח: אֲשֶׁר-שִׁמְתִי עֲרֵבָה בֵּיתוֹ וּמִשְׁפַּנְתִּיו מְלַחָה:⁶
 יִשְׁחַק לְהַמּוֹן קִרְיָה תִּשְׁאֹת נֹגֵשׁ לֹא יִשְׁמַע: יִתּוּר הָרִים⁷
 מִרְעָהוּ וְאַחַר כָּל-יִרְוֹק יִדְרוֹשׁ: הַיֹּאבֵב הַיִּם עֲבָדָה אִם-יִלְוִין⁹
 עַל-אֲבוֹסָה: הַתְּקַשְׁרִים בְּתָלָם עֲבָחוּ אִם-יִשְׁתַּד עֲמָקִים
 אַחֲרֶיהָ: הַתְּכַסְחֻבוּ כִּי-רֵב פָּחוּ וְתַעֲזֹב אֲלֵיו יִגִּיעָה:¹¹
 הַתְּאֲמִין בּוֹ כִּי-יִשְׁוֹב זֶרְעָה וְנִרְנָה יֹאסֵף: בְּנַת-רַנְנִים נַעֲלָסָה¹²
 אִם-אֲבָרָה חִסִּידָה וְנָצָה: כִּי-תַעֲזֹב לְאֶרֶץ בִּישְׁיָהּ וְעַל-עֶפֶר¹⁴
 תִּחַמֵּם: וְתִשְׁפַּח כִּי-רָגַל תְּזוּרָה וְחַיִּית הַשְּׂדֵה תִדְוֶשֶׁה:^{טו}
 הַקְּשִׁיחַ בְּנֵיהָ לְלֹא-לָהּ לָרִיק יִגִּיעָה בְּלִי-פַחַד: כִּי-הִשָּׂה אֱלוֹתָ¹⁶
 חֶכְמָה וְלֹא חָלַק לָהּ בַּבִּינָה: פֶּעַת בְּמָרוֹם תִּמְרִיא תִשְׁחַק¹⁸
 לְסוּס וּלְרֹכְבוֹ: פ הַתְּתַן לְסוּס גְּבוּרָה תַחֲלִפִישׁ¹⁹
 צִוְּאוֹרוֹ רַעְמָה: הַתְּרַעֲשֵׁנִי כְּאֲרֵבָה הַיּוֹד נַחְרוֹ אֵימָה: יִחַפְרוּ^כ
 בְּעַמֵּק וַיִּשִׁישׁ בְּכַח יִצָּא לְקִרְאֵת נָשֶׁק: יִשְׁחַק לְפַחַד וְלֹא יַחַת²²
 וְלֹא-יִשְׁוֹב מִפְּנֵי-חֲרָב: עֲלֵיו תִּרְנָה אֲשֶׁפָּה לְהַב חֲנִיחַ וְכִידוֹן:²⁸
 בְּרַעַשׁ וּרְגֵז יִנְמֵא-אֶרֶץ וְלֹא יֵאֲמִין כִּי קוֹל שׁוֹפָר: בְּדִי²⁴
 שָׁפָר . יֹאמֵר הָאֵח וּמְרַחוֹק יִרִיחַ מְלַחְמָה רַעַם שָׁרִים^{כה}
 וְחַרְוֶעָה: הַמְּבִינְתָה יִאֲבֵר-נֶץ יִפְרֵשׁ כְּנָפָיו לְחֵימוֹן: אִם-עַל-²⁶
 27

v. 35 ב' בצריר v. 41 ולריו ק v. 5 פתח באתנח ib. פתח בס"פ
 v. 9 ר' דגושה v. 12 ושייב ק v. 28 כנפיו ק

28 סִיָּה יִבְרִיָּה נִשְׁר וְכִי יָרִים קִפוֹ: סֶלַע יִשְׁפֵּן וַיִּתְּלֶנּוּ עַל-שָׂר
 29 סֶלַע וַיִּמְצוּדָה: מִשָּׁם תִּסַּר אֶכְל לְמַרְהוֹק עֵינָיו יִבִּיטוּ:
 ל וְאִפְרָחוּ וַעֲלֵעֲרֹדוּ וּבְאֶשֶׁר חָלְלִים שָׁם הוּא: ס

40 מ

2 א וַיַּעַן יְהוָה אֶת-אִיּוֹב וַיֹּאמֶר: גְּרַב עַם-שָׂדֵי יִסּוּר מִזְכִּית
 3 אֱלֹהִים יַעֲנֶנָּה: ס וַיַּעַן אִיּוֹב אֶת-יְהוָה וַיֹּאמֶר: הֵן שָׁלַחְתִּי
 4 מֵה אֲשִׁיבָה יָדַי שְׁמַתִּי לְמוֹסִי: אֲהַת דִּבְרַתִּי וְלֹא אֶעֱנֶה
 6 וְשִׁפְתַי וְלֹא אֹסִיף: ס וַיַּעַן-יְהוָה אֶת-אִיּוֹב מִנוֹסְעֵרָה
 7 וַיֹּאמֶר: אֲזַרְנָא כְּגֹבֵר תִּלְצִיָּה אֲשַׁלְּלֶנּוּ וְהוֹדִיעַנִי: הֲאֵת תִּסַּר
 8 מִשְׁפָּטַי תִּרְשִׁיעַנִי לְמַעַן תִּצְדָּק: וְאִם-זָרוּעַ כָּאֵל: לָךְ וּבִקְוֹל
 9 י כְּמַחוֹ תִרְעַם: עֲדֵה-נָא גָאוֹן וְגִבּוֹה וְהוֹד וְהוֹדֵר תִּלְכָּשׁ:
 11 הֲסֵךְ עֲבָרוֹת אִפְּךָ וַיֵּרָא תְּכָאָה וְהִשְׁפִּילְהוּ: רֵאֵה כָל-
 12 גְּאוֹת הַכְּנִיעָהוּ וַהֲוֹדָה רְשָׁעִים תִּחְתָּם: טַמְנִם בְּעֶפְרָי יַחַד
 14 סְנִינִיָּם חִבְשׁ בְּשִׁמּוֹן: וְגַם-אֲנִי אֹדְדֶךָ כִּי-תוֹשַׁע לֹךְ יִמְיִנְךָ:
 טז הִנֵּה-נָא בְּהֵמוֹת אֲשֶׁר-עֲשִׂיתִי עִמָּךְ חֲצִיר כְּפָקֵר יֹאכְל:
 16 תִּהְיֶה-נָא כַחוֹ בְּמִתְנוּי וְאוֹנוֹ בְּשִׁרְיֵי בִטְנוֹ: יַחֲפֹץ זִנְכוֹ
 17 כְּמוֹ-אֲרוֹז בְּיַדִּי סַחֲרוֹ יִשְׁרָנִי: עֲצִמּוֹ אֲפִיקִי נַחֲשֵׁה גְרָמִיו
 19 כְּמַטִּיל בְּרוֹזל: הוּא רֵאשִׁית דְּרִכֵּי-אֵל הַעֲשׂוֹ יַגִּישׁ חֲרָפוֹ:
 כ כִּי-יִבּוֹל הָרִים יִשְׁאוּ-לוֹ וְכָל-חַיִּית הַשָּׂדֶה יִשְׁחַקוּ-שָׁם:
 21 תִּחַת צְאֲלִים יִשְׁכַּב בְּסַחַר קִנְיָה וּבִצְהָ: יִסְבֶּהוּ צְאֲלִים
 22 צָלְלוֹ וְיִסְבֶּהוּ עֲרֵבֵי-נַחַל: הֵן יַעֲשֶׂק נְהַר וְלֹא יַחֲפוֹז יִבְטַח:
 24 כִּי-יִבְיַח יִרְדֵּן אֶל-סִיָּהוּ: בְּעֵינָיו יִסְחָפוּ בְּמוֹקְשִׁים יִנְקֹב-אָהַ:
 כו תִּמְשָׁךְ לִוְיָתָן בַּחֲפָה וּבְחֻבֵל תִּשְׁקִיעַ לְשִׁנוֹ: הַתְּשִׁים אֲגַמֵּן
 26 בְּאִפּוֹ וּבְחֻזֶּה תִּקַּב לַחִיו: הַיִּרְבֵּה אֱלֹהִים תִּחְנוּנִים אִם-יִדְבַר
 28 אֱלֹהִים רַפּוֹת: הַיִּכְרַת בְּרִית עִמָּךְ תִּסְחָפוּ לְעַבְד עוֹלָם:
 29 הַתְּשַׁחֲקֵבוּ בְּצִפּוֹר וְתִקְשְׁרֵנוּ לְנַעֲרוֹתֶיהָ: יִכְרוּ עֲלֵיהָ
 31 חֲבָרִים וְחִצּוּהוּ בֵּין כְּנַעֲנִים: הַתְּמַלֵּא בְּשִׁבּוֹת עֲרוֹז
 32 וּבְצִלְצֵל דְּגִים רֵאשׁוֹ: שִׁים-עֲלֵיו כִּפְסָה זָכַר מִלְחָמָה אֶל-תִּוְסוֹת:

41 נא

2 א הַן-תִּחַלְתֵּנוּ נִכְזָבָה הַגֵּם אֶל-מְרִאֵיו יִטֵּל: לֹא-אֶקְוֶה כִּי
 3 יַעֲרֹכֵנוּ וּמִי הוּא לְפָנַי יִתִּיצֵב: מִי הַקְדִּימֵנִי וְאֲשַׁלֵּם תִּחַת

v. 30 וּמִפְרָחוֹ ק' v. 6 מֵן ו סַעֲרָה ק' v. 17 סַחֲרוֹ ק' v. 32 פִּתַח בִּטְנֵי

כָּל־הַשָּׂמִים לִי־הוּא: לֹא־אֶחָרִישׁ בְּיָדִי וְדָבַר־צְבוֹרוֹת וְחִין
 עֲרֹפוֹ: מִי־גֹלָה סָנִי לְבוֹשׂוֹ בְּכֶסֶל רָסְנוֹ מִי יְבוֹא: דִּלְתִי⁴
 סָנִיד מִי סָתַח סְבִיבוֹת שָׁפָיו אִימָה: גַּאֲוָה אָפִיקִי מִגִּנָּיִם⁷
 סָבִיר חוֹתֶם צָר: אַחַד בְּאָחַד וְגִשׁוֹ רוֹחַ לֹא־יִכָּא בִינֵיהֶם: 8
 אִישׁ־בְּאַחֵיהוּ יִדְבְּקִי וְיִתְלַכְדוּ וְלֹא יִתְפָּרְדּוּ: עָשִׂי־שִׁתּוֹ⁹
 תִּתֵּל אוֹר וְעֵינָיו פָּעַפְעִי־שָׁחַר: מַפְּוֹ לַפְּוִידִים יִהְלֹכוּ¹¹
 בְּיַדַי אֲשֶׁר יִתְמַלְטוּ: מִנְחִירָיו יֵצֵא עָשָׁן כְּדַד נֶסֶח¹²
 וְאִנְמוֹ: נָשָׂאוֹ גְּזָלִים תִּלְהַט וְלֵהַב מַפְּוֹ יֵצֵא: בְּצוֹאָרוֹ¹⁸
 יִלִּין עָז וְלַסָּנִי הָדוֹעַ דְּאִבָּה: מַפְּוֹ בְּשִׁרָו דְּבַקִּי וְצוֹק¹⁴
 עָלָיו בְּלִי־מוֹם: לְבוֹ יֵצוֹק פְּמוֹ־אֶבֶן וְיֵצוֹק פְּסִלַח תַּחְתּוּיָת: 16
 מִשְׁתּוֹ יִגְדּוּ אֱלִים מְשָׁבְרִים יִתְחַטְּאוּ: מַשְׁיִנְהוּ חֶרֶב¹⁷
 בְּלִי תַקּוּם חֲנִית מַסַּע וְשָׁרִיָה: יַחְשָׁב לְתַכּוֹן בְּרוּל לָעַץ¹⁸
 דְּקָבוֹן נְחוּשָׁה: לֹא־יִבְרִיחַנּוּ בְּרָקַשְׁתִּי לִקְשׁ נֶהֱפָכו־לוֹ כ
 אֲבִי־קִלְעִ: בַּקְשׁ נַחֲשָׁבוֹ תוֹתַח וְיִשְׁחֹק לְרַעַשׁ פִּידוֹן: 21
 תַּחְתּוֹ חֲדוּדֵי חֶרֶשׁ יִרְפֹּד חֲרוֹץ עֲלִי־טִיט: יִרְתִּיחַ פְּסוֹר²²
 מְצוֹלָה זֹס וְזֵסִים פְּמֶרְקָחָה: אֶחָרָיו יֵאִיר נָתִיב יַחְשָׁב²⁸
 תְּהוּם לְשִׁיבָה: אִי־עֲלֵ־עֶפֶר מַשְׁלֹ הָעֵשׂוֹ לְבִל־יַחַח: אָת־כ
 כָּל־צִבָּה יֵרְאֶה הוּא־מִלָּה עֲל־כָּל־בְּנֵי־שַׁחַץ:
 ס

42 מ כ

וַיַּעַן אִיּוֹב אֶת־יְהוָה וַיֹּאמֶר: יָדַעְתָּ פִי־כָּל תּוֹכְלִי וְלֹא־²
 יַבְצֵר מְמוֹן מְזַמֶּה: מִי זֶה מַעַלִּים עֲצָה בְּלִי דַעַת לְכֹן³
 הַנְּדָתִי וְלֹא אָבִין נִסְפָּאוֹת מִמֶּנִּי וְלֹא אֵדַע: שָׁמַע־נָא⁴
 וְאֲנִכִי אֲדַבֵּר אֲשַׁאֲלֶה וְהוֹדִיעַנִי: לְשָׁמַע אֲזֵן שָׁמַעְתִּיהָ וְעָתִּה^ח
 עֵינֵי רִאתָה: עֲל־פִּן אַמָּאֵס וְנִחַמְתִּי עֲלֵ־עֶפֶר וְאָפֶר: ס⁶
 וַיְהִי אַחַר דִּבְרֵי יְהוָה אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־אִיּוֹב
 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַלְיָסוֹ הַתִּימְנִי חָרָה אִפְּוִי כְּהָ וּבִשְׁנֵי
 רִעִיָה פִּי לֹא דַבַּרְתֶּם אֵלַי נְכוֹנָה פַּעַבְדִּי אִיּוֹב: וְעָתָה קָהוֹ־⁸
 לְכֶם שָׁבְעָה פָרִים וְשָׁבְעָה אֱלִים וּלְכוּ: אֶל־עַבְדִּי אִיּוֹב
 וְהַעֲלִיתֶם עוֹלָה בַּעַדְכֶם וְאִיּוֹב עַבְדִּי יִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם פִּי אִם־
 שָׁנִי אֲשֶׁא לְבַלְתִּין עֲשׂוֹת עִמְכֶם נִבְלָה פִּי לֹא דַבַּרְתֶּם

v. 4 לו' ק' v. 8 טחח באחנה v. 26 צרי במקף v. 2 ידעתי ק' v. 6 טחח באחנה

9 אֵלֵי נְכוֹנָה כָּעֲבָדֵי אֱיֹב; וַיִּלְכוּ אֵלַיִם הַתַּיִמְנִי וּבְלֶחֶד
 הַשְּׂדֵהוּ צִפּוֹר הַנְּעֻמָּתַי וַיַּעֲשׂוּ פֶּאֶשֶׁר הַכּוֹר אֲלֵיהֶם יְהוָה
 י וַיִּשָּׂא יְהוָה אֶת־פָּנָי אֱיֹב; וַיְהִי־שָׁב אֶת־סִבְיֹת אֱיֹב
 כִּהְתַּפְּלְלוּ בְּעַד רַעְהוּ וַיִּסַּף יְהוָה אֶת־כָּל־אֲשֶׁר לְאֱיֹב
 11 לְמִשְׁנָה; וַיָּבֹאוּ אֵלָיו כָּל־אֶחָיו וְכָל־אֶחָיוֹ וְכָל־יָדָעָיו
 לְפָנָיִם וַיֹּאמְרוּ עִמּוֹ לָחֵם כִּבְיֹתוֹ וַיִּגְדֹּף לוֹ וַיִּנְחַמּוּ אֹתוֹ עַל
 כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר־הִבִּיא יְהוָה עָלָיו וַיִּתְנוּ־לוֹ אִישׁ קִשְׁיָה
 12 אֶחָת וְאִישׁ נָזֶם זָהָב אֶחָד; וַיְהִי־בָרֶךְ אֶת־אֶחָרֵית אֱיֹב
 מִרְאֲשֵׁתוֹ וַיְהִי־לוֹ אַרְבַּעַה עָשָׂר אֶלֶף צֹאן וְשֵׁשֶׁת אֶלְפִים
 13 גַּמְלִים וְאֶלֶף צֶמֶד בָּקָר וְאֶלֶף אֲתוֹנוֹת; וַיְהִי־לוֹ שִׁבְעֵנָה בָּנִים
 14 וְשִׁלּוֹשׁ בָּנוֹת; וַיִּקְרָא שְׁם־הָאֶחָת יְמִימָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית קִצִּיעָה
 15 וְשֵׁם הַשְּׁלִישִׁית קָרֵן הַסּוּדָה; וְלֹא נִמְצָא נָשִׁים יְסוֹת כִּבְנוֹת
 אֱיֹב בְּכָל־הָאָרֶץ וַיִּתֵּן לָהֶם אָבִיהֶם נַחֲלֹת בְּתוֹךְ אֶחָיהֶם;
 16 וַיְחִי אֱיֹב אַחֲרֵי־זֹאת מֵאָה וְאַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּרְאֵ אֶת־בְּנָיו
 17 וְאֶת־בְּנֵי בָנָיו אַרְבַּעַה דָּרוֹת; וַיִּמָּת אֱיֹב זָקֵן וְשָׁבַע יָמָיו;

v. 10. שבות ק' v. 16. ויראה ק'

ח ז ק

סכום פסוקי ספר איוב אלף ושבעים, וסמן אע, והצין אשר קמטו ולא
 עת (16, 22). וסדריו שמנה, וסמן אהב. ופסקותיו שבע, וסמן גד. וכתביו
 וקרייו חמשים וארבעה, וסמן מיד. ואותיות קטנות שלוש, ואות אתת גדולה
 ואותיות שטים תלויות:

Appendices criticae et masoreticae.

I.

Lectionum quarundam in hac editione receptarum argumenta.

[F=Cod. Francofurtensis anni 1294; H=Heidenhemianus;
J=Jamanensis; P=Petropolitanus anni 1010].

1, 2 מֵיִן לְדָרַי cum Mercha (idque penultima sec. regulam נסוג אחור) in edd. emendatis, neque מֵיִן לְדָרַי (Norzi) neque מֵיִן לְדָרַי (Michaelis).

Ibid. שְׁלוֹשׁ fully in HP, Complut. Ven. 1515. 1521 aliisque edd., uti et שְׁלוֹשׁ 33, 29, convenienter Masorae, quae hoc vocabulum in Hagiographis ubique plene scribendum esse praecipit.

1, 3 שְׁבַע cum Gaja primae in JP. Similiter שְׁבַע Jes. 60, 6. Daūd Alphāsi ait Gaja retinendo tono inservire (*Likute kadm.* p. 133), vide *Metheg-Setzung* § 45.

Ibid. אֲתוֹנוֹת dupliciter plene itemque 42, 12 teste Masora.

Ibid. יְהִי cum Gaja ex optimorum testium consensu ad regulam: כל יְהִי שְׂדוּחַ בַּפִּשְׁטָה אוּ בַּמִּקֵּף מִחוּץ. Sic Jekuthiël Punctator in *Darcho hanikkud*, cf. *Metheg-Setzung* § 32.

1, 5 יִקְדְּשֵׁם cum Gaja syllabae primae, testibus codd., vide ad 2, 11.

Ibid. יְבַרְכֵנִי cum Chatef Pathach mediae radicalis ut recte JP et edd. veteres. Eodem modo scribendum est 2 Chron. 20, 26 itemque בְּרַכְיִנִי Iob. 31, 20. יְבַרְכֵנִי 1, 11. 2, 5 secundum regulam Ben-Ascheri quam exposuimus *Luth. Zeitschrift* 1863 p. 412 cf. Praefationem ad Psalterium bilingue p. IX.

1, 6 יִבּוֹא plene uti et 2, 1. Pertinent ad 15 יִבּוֹא plene scribenda, cf. *Mas. magnam* ad 1 Sam. 4, 13.

1, 8 הַשְּׂמֵת לְבָהּ עַל-עֲבָדַי אֵיבָב Haec est accentuum ratio in FJHP et sic ediderunt Plantin. Elon. 1618. Hartmann. Maj. Nissel. Opit. Michaelis Reinecc. Quae in edd. nunc pervulgatis reperitur accentuum positio לְבָהּ עַל-עֲבָדַי אֵיבָב in scitis accepta

Liber Iobi.

refertur librariis, qui hunc versum ad similitudinem loci insequentis 2, 3 conformandum esse arbitrati sunt, non repudiantes, Sakef non posse post se habere Sarka et non posse poni Segolta nisi in eodem versu Athnach sequatur.

- 1, 10 הָלָא cum Munach itaque sine Makkef sec. optimos testes.
- 1, 11 שְׁלֹחֵי־נָח Sunt edd. nec non codd. literae ש h. l. et 2, 5 Metheg adscribentes, at falso, vide *Metheg-Setzung* § 39 not.
- 1, 15 רֵאמֶלֶטָה ex auctoritate optimorum textuum et manu scriptorum et excusorum cum duplici accentu, Darga syllabae tonicae et Kadma vicem Methegi suscipiente, ut etiam v. 16. 17. 19., cf. Jes. 32, 15.
- 1 21 נָחַן cum Pathach secundae in JP, Complut. Bibl. magnis omnibusque edd. veteribus. Perperam hoc vocabulum receptum est in catalogum vocabulorum apud Sakef kamessatorum (א"ב מן חר חר קמץ בזקפא), quem Biblia magna ad Lev. c. 1 exhibent. Ibi expungendum ejusque loco substituendum est Ez. 18, 16 teste Masora ad h. l. et *Michlol* 5^a.
- 2, 1 לִית חֹסֶר sine ו ut in P adnotatur: (hic ut nusquam alias defective).
- 2, 6 אֶךְ אֶת־נִפְשׁוֹ his cum accentibus in P, Bibliis magnis, ed. Norzii. Peculiarem lectionem offert J: רַק אֶת־נִפְשׁוֹ.
- 2, 7 רַעַד cum Mercha in codd. et edd. emendatis. Est unum de 11 vocibus sic accentu Mercha signatis, teste *Mas. magna* ad Gen. 38, 17.
- 2, 8 וַיִּקְחוּ־לָוֹ sine Gaja propter accentum conjunctivum, vide *Metheg-Setzung* § 28. 44.
- Ibid. וְהָיָא יֵשֵׁב בְּתוֹךְ his cum accentibus in J, Venet. 1515. 1521. Michaelis. Masora mscr. testatur, וְהָיָא יֵשֵׁב quater sic accentuatum exstare, scil. Gen. 14, 12. 24, 62. Num. 22, 5. Jud. 4, 2.
- 2, 11 אֶלְיִר Venet. 1515. 1521 per errorem אֶלְיִר.
- Ibid. וַיִּשְׁמַעֵהּ cum Gaja primae uti v. 12 וַיִּקְרַעֵהּ; at וַיִּזְרְקֵהּ sine Gaja scribendum. Vide *Metheg-Setzung* § 24.
- Ibid. לְנִדְדֵי־לָוֹ Metheg ad syllabam נִדְד pertinet, ut in *Metheg-Setzung* § 11 exposuimus. Recte sic P.
- 3, 2 וַיֵּאמֶר in l. Iobi ubique Silluk habet in penultima, praeicipiente Masora, testante *Michlol* 94^b, cf. *Thorath emeth* p. 46.
- 3, 4 מִמַּעַל cum pathachato נ altero, etenim hoc vocabulum est unum eorum qui Pathach suum in pausa retinent (סוּחֹוֹיִן בְּאֵס"ף).

- 3, 5 יִשְׁכֶּן (22, 2) ad eundem modum ut יִשְׁכֶּן (38, 19) יִשְׁכֶּן- (24, 14), quorum prima, auctore Ben-Ascher, Gaja atque altera Kamez correptum habet, cf. Ps. 121, 8.
- 3, 16 כִּנְסַל cum Zere pariter ac Ps. 58, 9 in JP, Neapol. 1486, Biblii magnis. In codice Lexici Kimchiani Heidenhemiano sub נָסַל adscriptum est: נָסַל אִשָּׁה בְּחֹמֶשׁ נְקוּדוֹת, unde textum excusum corrigi oportet.
- 3, 18 שְׂאֲנָנוּ cum ש pathachato ut exhibent JP, Neapol. 1486. Bibl. magna adstipulante Kimchio in Lex.
- Ibid. נִגְשׁ sine ו ut 39, 7 in codd. et edd. veteribus, idque recte teste Masora, quae hoc vocabulum tantummodo Sach. 10, 4. Dan. 11, 20 plene scribendum docet, ubique alias defective.
- 3, 25 מִלֵּל utpote אַחֲרָיִךְ sicut Jer. 4, 12. Ex eadem lege וְיִבְנֶה v. 26. 30, 26. Cf. appendicem נְקוּדָיִךְ inscriptam.
- 3, 26 נְחֻתֵי cum Kamez pausali in P, Bibl. magnis, edd. Athiae, Clodii, Maji, van der Hooghtii.
- 4, 2 וְעֵצָר cum Schebâ quiescente primae radicalis sec. codd. bonasque edd., suffragante Kimchio in *Michlol* 44^b; similiter וְעֵצָר 12, 15. וְעֵשֶׂק 40, 23. Prima litera secundae dagessata est, ne per errorem וְעֵצָר legas. Vide *Luth. Zeitschrift* 1863 p. 413 s. Praef. ad Psalterium bilingue p. IX.
- 4, 6 מַכְּפֵטִים ut recte habet J. Cf. *Thorath emeth* p. 60.
- 4, 7 מִי הִיא his cum accentibus in J Erf. 2. 3.
- 4, 12 שְׂמִיךְ cum Zere primae in JP, Bibl. magnis, pariterque 26, 14., approbante Kimchio in Lex.
- Ibid. מְנַהֵרִי cum נ raphato, vide Abenesrae *Moznajim* 7^b, Kimchii *Michlol* 217^b.
- 4, 13 מִחֻזְיֹנֹת absque ו post י quemadmodum 7, 14. Jo. 3, 1. Sach. 13, 4., teste Masora mscr.
- 4, 14 עֲצַמֹתֵי sine ו in J et edd. veteribus ad unam omnibus, idque recte, namque est unum de octo ita sine ו scribendis. Cf. ad Ps. 35, 10.
- 4, 17 יְטָהֲרֵה makkefatum in JP, Bibl. magnis similiter ac נְשֵׂאֵר-מַעַל 21, 34. וְהִגְזֵר-אָמַר 22, 28. Prima Gaja habet, vide legem *Motheq-Setzung* § 28.
- 4, 20 לְעֵרֵב cum Munach ut recte exstat in J.
- Ibid. יִכְתֹּו cum כ pathachato et ו dagessato sicut Jer. 46, 5. Mi. 1, 7. Pertinet ad בְּאִסְתָּהּ פְּחוּחִין באִסְתָּהּ.
- 5, 2 כִּי makkefatum in JP.

- 5, 3 אָנִי cum Gaja ad Chatef pathach adjuncto, ex praescripto Ben-Ascheri, vide *Thorath emeth* p. 41. *Metheg-Setzung* § 38.
- 5, 4 וַיִּדְבָּרֵהוּ cum ד dagessato teste Kimchio in Lex., vide appendicem הלרפי נקוד inscriptam.
- 5, 7 וּבְכִי־וּבְכִי־וּמִי utrumque makkefatum in JP, Bibl. magnis, Norziana, vide *Thorath emeth* p. 40.
- 5, 12 עֲרֻמִּים h. l. et 15, 5 cum מ raphato, contra 22, 6 dages-sato (עָרִים=עָרִים quippe ab עָרִים). Masora regulam argute sic concipit עֲרֻמִּים רַפְּטוּן, הכימין רפין רעשׂונה.
- Ibid. רַפְּטוּן cum י tertiae radicalis sicut ubique, Masora nullum discrimen facit.
- Ibid. תְּשִׁיבָה sine ו in codd. editionibusque veteribus uti et 6, 13. 26, 3. 30, 22, et recte quidem auctore Masora, quae hanc vocem non nisi 11, 6. 12, 16 plene (ut summatim septies) scribendam esse dicit. Cf. *Mas. magnam* ad Jes. 28, 29.
- 5, 14 יִמְשָׁשׁוּ absque Dagesch שׁ medii et cum Gaja ad Schebâ primae adjuncto in JP, Bibl. magnis, quemadmodum 12, 25. Cf. Norzi.
- 5, 17 יוֹכְחֵנוּ sine י hiphilico in H (cum nota: כִּן כְּחִיב), P (cum nota: לִיח כִּן כְּחִיב). Est unum de tribus cum ו sine י scribendis. Cf. *Masoram magnam* ad Gen. 21, 52. Vide etiam infra ad 22, 4.
- 5, 19 יִצְיֻלְךָ cum ך raphato in Erf. 1. 2. J, Neapol. 1486, sec. regulam, suffixum ך formarum hiphilicarum Dagesch non admittere. Cf. ad Ps. 81, 17.
- 5, 21 מִפְּשָׁד defective in FHJP, Complut. Norz., quemadmodum omnibus locis.
- 5, 27 הַנְּהַזְזֹתָ חֲקֵרְנֶיהָ כִּן־הִיא Sic accentuum continuatio in JP. Vide *Thorath emeth* p. 17. כִּן־ praeter regulam habet tenuem non adspiratam (*Michlol* 89^b).
- 6, 5 הַיְנַחֲשָׁה cum Mercha vocum makkefatarum in JP, Bibl. magnis, Norziana, ut consentaneum est.
- 6, 8 שִׁאֲלָתִי J, Neapol. 1486. Complut. habent שִׁאֲלָתִי. Nostram scriptionem tuetur Kimchius in *Michlol* 176^b. 178^b.
- 6, 14 לְמַסֵּס Sic edd. recentiores, sic FHJP. At edd. Neapol. 1486. Soncin. 1488 atque nonnulli codd. Kennicottiani exhibent לְמַסֵּס, et revera in Mas. finali Bibliorum Bombergianorum 1526 publicata hoc vocabulum 48 cum ן superfluo scriptis adnumeratur. Attamen in Bibliis Buxtorfianis 1618 omissum est idque jure, nam 1) haec singularis scriptio a nullo veterum

grammaticorum et interpretum commemoratur; 2) silet de ea Masora mscr. codicis F et liber *Ochla veochla* No. 103, ubi vice ejus נָאָה Neh. 13, 16 affertur, sicut in Masora quoque magna ad Ez. 1, 1. Iob. 1, 1.

6, 14 יִעֲזֹבֵהוּ plene. P adnotat: לִיּוֹת מִלֵּא.

6, 18 יִכְפֹּרְתוּ cum Munach secundae, servo distinctivi Dechi. Sic recte P, Bibl. magna, Norzi. Vide *Thorath emeth* p. 20.

6, 21 לֹא Sic in plerisque codd. et veteribus edd.: Neapol. 1486. Soncin. 1488. Compl. 1516. Venet. 1515. 1521. Paris. 1544 alii. JP et Bibl. magna exhibent לֵא cum nota קרי לֹא, sed falso, nam hic Iobi locus non est e numero quindecim לֵא scriptorum et לֹא legendorum (*Mas. magna* ad Lev. 11, 21. *Ochla veochla* No. 105., item *Mas. magna* Codicis Hieros. ad 2 Reg. 8, 10). In H diserte adnotatur: אִין כֹּאן קרי וכתיב כלל אלא מהלוקה בספרים. Cf. discrepantias Orientalium et Occidentalium.

Ibid. הִיָּרְאוּ plene et methegatum (utpote a הִירָא in J, Compl. Soncin. Athiae Clodii, teste Kimchio quoque in Lex.

6, 27 רִיעֶכֶם cum י superfluo in codd. omnibusque bonis edd., teste Kimchio in Lex. et Mas. parva mscr. quae adnotat: לִיּוֹת ומלא.

6, 29 שְׂבִי plene in H veteribusque edd. Contra וְשָׁבִי quod illico sequitur ad 5 defective scribenda pertinet.

6, 30 הָרֹת plene in FHJP et edd. omnibus. Solummodo Prov. 17, 4. 19, 13 defective הָרֹת scribitur, ut ibi in Mas. parva atque magna, et in Bibl. magnis et in H: ב' חסר adnotatur. In cod. Iobi Firkowiciano babylonice punctato (Nr. 3 collectionis) huic vocabulo adscriptum est של פלו h. e. שלים etenim Masoretæ scholæ Soranæ (סורא) vocabulum etiam 6, 30 defective scribendum esse affirmaverunt, uti ex Mas. magna ad Num. 32, 41 conspicitur, quam antiquus Pentateuchi cod. Firkowicianus (Nr. 51) integriorem quam Bibl. magna continet: חזתיהם חסר וכולא לישנא דחזת בחית חסר, וכולא גבי די שלים (=מלא) הוות כתיב, בר מן ב' חסרין וסימניהון, הוות לאביו בן כסיל, על לשון הוות, וסרראי מוסיפין אם חכי לא יבוך הוות h. e. omnes formae vocabuli הָרֹת per ה scripti defectivæ sunt, e contrario omnes formae vocabuli הָרֹת per ה scripti plenæ, exceptis duabus Prov. 19, 13. 17, 4. Masoretæ urbis Sora adjiciunt Iob. 6, 30. Ejusmodi scriptiones Soranorum propriæ

- complures in Masora occurrunt, e. c. ad Gen. 47, 19. Ex. 36, 23. Dt. 32, 6. Jud. 14, 15. Neh. 3, 37.
- 7, 8 רָאִי cum accentu ultimae in codd. et plerisque edd. sicut Gen. 16, 13. 14. 24, 62. 25, 11. Solummodo 1 Sam. 16, 12 רָאִי accentum in penultima habet, namque illic substantivum est. Sic Masora Codici Hieros. adscripta: רָאִי ו' ה' מלרע וחד מלעיל, וסימנדהו הגם הלם ראיתי, על כן קרא לבאר, ויצחק בא מבוא, וישב יצחק עם באר, לא תשורני, וטוב רָאִי, בתרא מלעיל, וחד אל רָאִי. Norzi hujus genuinae Masorae ignarus fuit.
- 7, 8 אחי מרחיק בִּי dagessatum in codd. sec. regulam.
- 7, 12 הַיָּמִים legitime in codd. cum Munach, non makkefatum. Vide *Thorath emeth* p. 40.
- 7, 14 וּמִתְחַנְּנִית cum accentu duplici.
- Ibid. תבעתני cum Pathach tonicae aequae ac 9, 34. 13, 21. Refertur ad באס"ף סחדין, adstipulante *Michlol* 40^a.
- 7, 15 מחנק cum Kamez ultimae in codd. (etiam P) veteribusque edd. Consentit Kimchius.
- 8, 8 לָדַר defective ut diserte ait Masora.
- 8, 10 ב' כחיבין כן יוצאו sine י. Masora parva mscr. adnotat: scilicet h. l. et 1 Reg. 10, 29. Etiam Masora magna excusa ad Num. 14, 37 hanc vocem formis hiphilicis verbi יצא sine י scribendis adnumerat.
- 8, 11 ישנה cum א. At Cod. Hilleli scriptum habuit ישנה, quem sequuntur aliquot codd. et edd., etiam JP. Scriptionem a nobis receptam offerunt plerique codd. et edd., in his Venet. 1515. 1521. Et ipse Kimchius in Lex. ישנה scribit.
- 8, 14 מבטחו cum Pathach hincque Dagesch latente ut 18, 14. Jer. 17, 7. Ps. 40, 5 sec. optimos testes, inter hos *Michlol* 184^b.
- 8, 16 רטב defective in J, Complut. Bibl. magnis. Masora adscribit: ליה וחסר.
- 8, 18 ממקמו defective sicut 14, 18. 18, 4. 27, 21. 23. Non nisi semel 37, 1 plene scriptum, teste Masora. Cf. ad 20, 9.
- 8, 20 הן דסמיד אל כל אל אלה דכורתה נקדין בסגול cum הן segolato optimorum testium consensu ad regulam: כל הן דסמיד אל כל אל אלה דכורתה נקדין בסגול h. e. ubique הן ante אל, אלה, אלה dicitur segolatum est (*Mas. magna* ad Num. 23, 13. Ben Bil'am in *Ta'ame ha-mikra*). Norzius hanc regulam non animadvertit. Vide ad 33, 6.
- 8, 21 ושפתייהו cum Mercha et תרועה cum ה raphato ad fidem codicum.

- 9, 8 שְׁמַיִם cum Munach quod confirmant Erfurtenses quattuor JP: Ibid. פְּמַיִי cum Mercha primae utpote נְסִיג אַחֲרַי, teste P. Cf. Jes. 14, 14. 58, 14. Dt. 32, 13.
- 9, 9 עֲשֵׂה cum Zere status constr. in J utpotè unum de octo illis עֲשֵׂה, quae Masora mscr. his vocibus memorialibus comprehendit: פְּלֵא פִגְעָה אִמְוֵה בְּכֹחַ בְּכֹחַ מְלֵאכָה עַשׂ עֲשִׂיר. h. e. Ex. 15, 11. Jes. 64, 4. Jer. 5, 1. 10, 12. 51, 15. 18, 3. Iob. 9, 9. Prov. 22, 2. Mas. magna excusa ad Ex. 15 hac in re valde corrupta est.
- 9, 12 וְיָמֵי יִשְׁבְּנוּ cum ו copulativo in edd. Neapol. 1486. Venet. 1515. 1521. Basil. 1536. Paris. 1546 aliis. Neque aliter J multique codd. Kennicottii et de Rossii, Chaldaeus, Kimchi in Lex. sub חֲתָף, Nathan in Concordantiis sub חֲתָף et שׁוּב. Masora et ipsa illud ו tuetur, namque in tabula ג' ג' וְיָמֵי בְּעֵינַי קְדָמָא נְסִיב וְר' וְחֵינַי וְחֵלְחָאָה לֹא נְסִבִּין וְר' hoc vocabulum non recensetur (*Mas. fin.* 48^b *Ochla veochla* No. 240), unde sequitur, Masoram hoc loco pariter ac 11, 10. 23, 13. וְיָמֵי legere.
- 9, 18 מִמְרֹרִים dupliciter plene in J et edd. veteribus.
- 9, 19 יִזְעַדְנִי defective sine י in J et edd. veteribus.
- 9, 20 אֶצְדֵּק cum Kamez in pausa minori, cf. *Michlol* 19^b.
- 9, 21 נִפְשֵׁי אִמְאָה his accentibus insignita in JP et Bibl. magnis, vide *Thorath emeth* p. 47. *Accentuationssystem* XVIII. § 3.
- 9, 23 נְקִיָּה sine י plurali in HJP et Bibl. magnis, quemadmodum haec vox praecipiente Masora ubique scribenda est, excepto uno נְקִיָּה Jer. 2, 34. Norzius נְקִיָּה edidit, suae ipsius adnotationi ad Gen. 44, 10 contradicens.
- 9, 24 אִפְסָא cum א otiante in edd. veteribus et codd., neque enim est ex numero quattuor אִפְסָא scribendorum (*Mas. magna* ad Gen. 37, 16). Nota in Bibliis magnis apposita: ד' כ"כ expungenda est.*
- 9, 28 כִּי זָאתָ לָא quemadmodum 13, 16 atque כִּי זָאתָ (10, 13). Zinnorith vocabuli כִּי simul vicem lineolae Makkef explet, vide *Thorath emeth* p. 9 et 14.
- 9, 29 לְמַדָּה זֹה per Mercha non Makkef conjuncta in HJ et edd. veteribus uti et 27, 12.

* Etiam in Kimchii Libro Radicum sub אִפְסָא pro אִפְסָא scribi oportet אִפְסָא לֹא אִפְסָא (Iob. 24, 25).

- 9, 30 בִּבְר defective sicut 22, 30 in codd. et textu Complut. nec non Bibliorum magnorum.
- 9, 32 פִּי cum Mehuppach, uti exhibet J, vide ad 15, 5.
- 9, 35 כִּי לֹא־כֵן Jure sic interpungit J.
- 10, 6 וְלִהְיֶה תְּדוּרָה cum Mercha secundum FHPJ et Biblia magna.
- 10, 7 וְיֵאָיֵן cum Rebia mugrasch uti habet Erfurt. 2 et F.
- 10, 8 וְיֵשְׁבֵנוּ וְיֵשְׁבֵנוּ utrumque cum Gaja primae syllabae in FHJ. Eodem modo וְיֵשְׁבֵנוּ (14, 20) וְיֵשְׁבֵנוּ (37, 21) al. ad regulam *Metheg-Setzung* § 24.
- 10, 10 וְכִבְבֵּנָה Sic plerumque in codd. et edd. Attamen J, Complut. Norzi exhibent וְכִבְבֵּנָה.
- 10, 17 וְחִיָּשׁ cum Illui secundum JP.
- 10, 18 וְלִמָּה מִרְחֹם cum Dechi et Munach in Erfurt. 2. 4 H et recte quidem.
- Ibid. הִצְבֵּאתִי sine ׀ in codd. et Bibliis tum Complut. tum magnis convenienter Masorae adnotanti: ד' חסרין בלישנא. Quattuor haec sunt Iob. 10, 18. 15, 13. Jud. 6, 18. Jer. 41, 44.
- 10, 20 מָעַט dagessatum ad legem מרחיק ארזי in codd. emendatisque edd.
- 10, 22 עִיפֹתָהּ plene in HJP Erfurt. 2. 3. 4. et priscis edd.
- Ibid. וְהוֹפֵעַ plene in H sicut supra 3, 4.
- 11, 6 וְדַע JP atque ed. Jablonskii superscribunt Pazer וְדַע. Vis distinctiva accentuum Pazer et Schalscheleth magni eadem est ac sola modulatio diversa, cf. varietatem interpunctionis ad Ps. 125, 5.
- 11, 15 כִּי אֵזֶן Sic h. l. edidimus secundum codd. itemque 22, 25 כִּי אֵזֶן.
- Ibid. מִצֶּק cum ץ raphato, uti hic et 1 Reg. 7, 16 codd. habent convenienter Masorae, quae his duobus locis ׀ deficere ait, cf. *Michlol* 188^b et quae ad Gen. 18, 6 adnotavimus.
- 12, 2 כִּי־אֵתָם cum H et quattuor Erfurtensibus.
- 12, 3 וְאֵת־מִי אֵין Sic recte HJ, vide appendicem נקודי חלופי in scriptam.
- 12, 4 לְאֵלֹהֵי cum Segol praepositionis ut testantur JFHP. Eodem modo 36, 2. Dan. 11, 38 similiterque וְאֵלֹהֵי Iob. 24, 12. Etiam Cod. Tschufutkal. 8 babylonice interpunctus habet לְאֵלֹהֵי=לְאֵלֹהֵי.
- 12, 5 לְעֵשְׂתֵיחַת in Schurek exiens sec. codd. Complut. Bibl. magna, sicut apud Kimchium quoque in Lex. sub עֵשְׂתֵיחַת.

- 12, 9 יד־יהוה Tres codd. Kennicottiani, duo de Rossiani offerunt יד־אֱלֹהִים, quam lectionem et ipse Abenezra sequitur in *Sefer haschem* (18^b ed. Lippman). Codicum plerique omnesque editiones habent יד־יהוה, quod Nachmanidis quoque testimonio ad Iob. 3, 1 confirmatur.
- Ibid. עֲשֵׂה־הַזֶּאת makkefatum in H et edd. veteribus. Simile est עֲשֵׂה־לָּהּ Prov. 31, 22.
- 12, 11 הִקָּא cum Munach, non Makkef, convenienter regulae *Thorath emeth* p. 40.
- 12, 15 רִיב־שָׂרִי F exhibet רִיב־שָׂרִי cum nota marginali רִיב־שָׂרִי, cf. *Michlol* 98^b et Genesin nostram p. 84 not. 2.
- Ibid. רִיב־שָׂרִי cum Tarcha antepenultima in JP, Bibl. magnis, vide *Thorath emeth* p. 13.
- 12, 22 עֲמוּקָתָא dupliciter plenum et ק raphatum, uti habent F^H et Abulvalid in *Sefer harikma* p. 145 et 166. J exhibet defectivum עֲמֻקָּתָא.
- 12, 23 מִשְׁנִיא cum ש sinistro (*Sin*), teste Kimchio in *Lex. Etiam* in catalogo vocum per ש scriptarum quem Josef b. Salomo Punctator composuit in fine Masorae parvae Erfurtensis et in fine codicis *Ochla voochla* Halensis annexo illud מִשְׁנִיא adducitur.
- 13, 9 תִּהְיֶה־לָּךְ cum ל dagessato, ut omnes textus castigati habent, in eundem modum atque יִהְיֶה־לָּךְ Jer. 9, 5. Vide quae de hac scriptioe Heidenheimius dixit in Pentateucho *Habanath hamikra* ad Gen. 31, 7.
- 13, 16 גַּם־הִזְנֵא לִי his cum accentibus in edd. veteribus idque recte.
- 13, 21 פִּתְחִין בְּאִסָּף unum de הִרְקָא, cf. *Michlol* 72^a.
- Ibid. וְאִמְתֵּךְ sine י in FHP, Neapol. 1486, postulante Masora, quae illud ad quattuor ita scribenda refert, vide et 33, 7.
- 13, 23 הִדְיַעֲנִי defective in prima, plene in altera. P adscriptam exhibet notam: לִית כְּחִיב כֵּן. Consentit Masora codicis F: הִדְיַעֲנִי נֵא אַח דְּרִכְךָ, הִדְיַעֲנִי כְּחִיב (Ex. 33, 13), פִּשְׁעֵי וְחַטָּאתַי הִדְיַעֲנִי כְּחִיב, וְשִׂאֵרָא הִדְיַעֲנִי כְּחִיבִין.
- 14, 1 וְשִׁבְע־ cum Chatef Pathach literae ש. Sic recte H propter sibilum. Similiter scribi oportet וְזָהָב Gen. 2, 12. וְשִׁבְעָה Jud. 5, 12. וְשִׁבְעַת 1 Reg. 4, 28. וְיָסָר Jes. 26, 20. וְשִׁתָּה Eccl. 9, 7. Cf. appendicem נְקוּדַת חִלּוּשֵׁי וְקוּדְרַת נְקוּדַת חִלּוּשֵׁי et quae ad Jes. 45, 14 adnotavimus.
- 14, 3 עֵינֶיךָ sine י quippe singularis. Est unum de sex ita scribendis, teste Masora magna ad Dt. 15, 18.

- 14, 7 רִינְקָתָו plene in codd. et accuratis edd. ut 8, 16 itemque 15, 30. Cf. ad Ps. 8, 3.
- 14, 12 וְלֹא־יֵעָרֵר makkefatum, ut par est, in JP et Bibl. magnis.
- 14, 16 תִּשְׁמַר sine ך, ut veteres omnes et hic et 39, 1 ediderunt. Bibl. magna falso adscribunt: ך' מִלֵּאִין. Nam quattuor plene scribenda sunt haecce: 13, 27. 22, 15. 1 Chr. 22, 13. 2 Chr. 7, 17. Cf. Norzi.
- 14, 19 הַאֲבָדָה cum Pathach tonicae in FHP, Neapol. 1486; pertinet enim ad סַחֲוִין בֵּאֲסָ"ף, id quod *Michlol* 7^a confirmat.
- 15, 5 פִּי יֹאֲלֶה cum Mehuppach (non makkefatum) in JP, Bibl. magnis, Norziana. In P adscriptum legitur: כִּי־בִטְעַם בְּרֵאשׁ סִסּוֹק כִּי־בִטְעַם h. e. in l. Iobi פִּי in versus initio 25us cum Mehuppach reperitur. Sunt loci hie: 3, 10. 25. 4, 5. 5, 18. 23. 6, 4. 9, 32. 11, 15. 14, 7. 15, 5. 21, 21. 28. 23, 17. 24, 17. 27, 8. 28, 1. 29, 11. 30, 26. 31, 12. 23. 34. 32, 22. 34, 11. 23. 37, 6. Cf. *Thorath emeth* p. 35.
- 15, 8 הַבְּסוּד cum ב raphato absque Gaja in Erfurt. 1. 2. 3. FHJP et edd. veteribus. Eodem modo הַבְּעֵד v. 11, הַבְּעֵד 22, 13, testibus Abulvalido in *Sefer harikma* p. 221 et Kimchio in *Michlol* 54. Vide *Methog-Setzung* § 23.
- 15, 10 מֵאֲבִיךָ recte his cum accentibus in JP, Bibl. magnis et apud Norzium et Michaelis.
- 15, 13 וְהִצִּיאָתָּה sine ך in Erfurt. 1. 2. 3. 4. HP et F cum nota: ך' חֲסִרִין בְּלִישְׁנָא, vide ad 10, 18. Bibl. magna habent וְהִצִּיאָתָּה cum ך vocali destituto, quod sphalma edd. posteriores propagaverunt. Revera forma וְהִצִּיאָתָּה non nisi semel 1 Reg. 17, 13 invenitur, uti docet index masoreticus יִצְיָאָה בְּלִישְׁן יִצְיָאָה (Mas. fin. 36^b).
- 15, 17 אֲחֻךְ cum ך raphato in codd., adstipulantibus Abenezra in comm. ad Ex. 33, 3 et Kimchio in *Michlol* 134^a.
- 15, 22 חֶטְבִּי *Chethab* cum *Keri* חֶטְבִּי sec. optimos testes. Est unum de 12 vocabulis quae in ך non scriptum terminantur, testibus Masora magna ad 7, 1. *Ochla voochla* No. 126.
- 15, 29 יֵעָשֶׂר cum ץ syllabam claudente, sicut יֵעָשֶׂן Dt. 29, 19., quod ne quis aliter legat dagessione literae syllabam insequentem ordientis indicatur, vide *Michlol* 73^a et supra 4, 2.
- 16, 4 כִּכְסִים cum Zere teste Kimchio in *Michlol* 216^a.
- 16, 8 וְהִשְׁמַטְנִי cum Gajae syllabae primae sec. optimos testes. Eodem modo וְהִשְׁמַטְנִי v. 9. וְהִשְׁמַטְנִי v. 12, vide ad 2, 11.

- 16, 9 יִלְטֹשׁ defective in HJ et edd. veteribus, at Ps. 7, 13 plene, adjecta in codd. nota: לִיחַ מִלֵּא. In Bibl. magnis illic perperam ב' מִלֵּאִין בְּלִישְׁנָא ב' pro ב' מִלֵּאִין adscriptum est, quod quidem refertur ad Ps. 7, 13, 1 Sam. 13, 19.
- 16, 19 וְשִׁדְדֵי Sic P et Kimchius in Lex. Sunt vero codd. velut J et edd. veteres, in quibus וְשִׁדְדֵי scribitur. Illud rectius, at prorsus rejiciendum וְשִׁדְדֵי, quod nonnullae edd. recentiores exhibent.
- Ibid. במְרִמִּים sine ו in Erfurt. 1. 4. H. Masora parva mscr. adnotat: לִיחַ חֶסֶד. Mas. magna excusa ad h. l. corrupta est et ex textu Masorae ad Ps. 148 emendanda. Cf. infra ad 31, 2.
- 16, 21 וְיִוְכַח לְגַבֵּר cum duplici Munach in HJP, Bibliis magnis, Norziana.
- Ibid. וּבִן-אֲדָם cum Mercha (et Zinnorith) in HJP, Bibl. magnis idque recte ut ex *Thorath emeth* p. 43. 47 elucet.
- 17, 2 לִיחַ הַתְּלִים cum ל raphato in FJP. Masora adnotat: לִיחַ כֵּן וְכַתִּיב כֵּן עֲצָמַיִם Dt. 4, 38. Recte Levi b. Gersom in comm. ad hunc Iobi locum.
- Ibid. וּבַהֲמִרוֹתָם cum Dagesch dirimente, vide *Michlol* 4^a.
- 17, 4 חֶרֶם תְּרִמָּם defective, contra Prov. 14, 34 plene, auctore Masora.
- 17, 5 תִּכְלְנָה sine י tertiae radicalis. Masora parva in P et Bibl. magnis adnotat: לִיחַ חֶסֶד.
- 17, 9 וְשִׁדְדֵי cum Chatef Kamez literae ט in codd. et edd. antiquis. Sic Kimchius in *Michlol* 172^b et Lex. sub טָהַר. Quod Elias Levita objicit inscitiam ejus prodit. Veteres grammatici et punctatores cuilibet Kamez correpto Schebâ addere consueverunt. Scribebant igitur וְשִׁדְדֵי, vide Parchonis Lex. sub rad. מוּל, Menachemi חֶסֶד וְשִׁדְדֵי p. 54 et Heidenheimium ad *Monnaim* 10^b.
- 17, 10 וְאֵלֶם In H adnotat Masora parva: לִיחַ חֶסֶד וְדָגֵשׁ h. e. adverbium וְאֵלֶם hoc uno loco primam dagessatam habet, alias ubique וְאֵלֶם scribitur. At ubicunque nomen sive appellativum sive proprium est, ל raphatur, quamvis defective scribatur (אֵלֶם). Cf. Masoram ad 1 Reg. 7, 7.
- Ibid. תִּשְׁבֵּר defective in codd. et edd. veteribus. In H et Masora parva mscr. adnotatur: לִיחַ חֶסֶד בְּכַחוּבִים.
- Ibid. וְכַתִּיב sine *Chethûb* et *Kerî* sec. optimos testes. Vide appendix de discrepantiis Occidentalium et Orientalium.

- 17, 11 זמרת defective in codd., Bibliis magnis et aliis edd. veteribus. Masora parva mscr. adnotat: לית וחסר.
- 17, 16 טאל defective ut 1 Reg. 2, 6 auctore Masora.
- 18, 11 והפיצהו cum י sine ו in Erfurt. 1. 2. 4. JP, Complut. In H addita est nota: לית וכתיב כן. Sic et Mas. parva mscr.
- 18, 14 ותצדדו sine י hiphilico in codd. et Bibl. magnis. Masora adnotat: לית וחסר.
- 18, 15 מבליליכו In Neapol. 1486 et nonnullis, sed paucis codd. uno vocabulo scriptum est. Plerique codd. et ceterae edd. omnes, etiam Compl., מבליליכו interposito Makkef scribunt, quae scriptio confirmatur testimonio Chaldaei et codicum FHJP et quattuor Erfurtensium.
- 18, 21 לא ידע מקום Haec est in veteribus accentuum ratio. Vox ידע sicut 22, 13 Gaja in fine habet ne haec syllaba festinantius legendo absorbeatur, quare hoc Gaja העמדה nomi-natur. Vide *Metheg-Setzung* § 42. 43.
- 19, 2 ותגיון dupliciter plene in edd. veteribus. In codd. adscriptum reperitur: לית ומלא.
- Ibid. ותדכאוּפני absque Schebâ, א in Schurek quiescit. Sic in FP et H cum nota masoretica: א' לית ומלא ודגש ולא קרי א'. Est unum de 48 vocabulis per א' quiescens scriptis (*Mas. fin.* 1. *Ochla veochla* No. 103).
- 19, 3 זיה cum servo Mehuppach in codd. et edd. emendatis.
- 19, 7 אענהו cum Zere praefixi. Perperam in Bibl. magnis אענהו pro אענהו adscriptum est.
- 19, 8 נתיבתי sine ו in J editionibusque veteribus sicut Thren. 3, 9. In H et Mas. parva mscr. additur וחסרין ב', unde quod in Bibl. magnis adnotatur corrigatur necesse est.
- 19, 12 ויהנה סביב Haec vera accentuum ratio.
- 19, 14 קרובי plene in codd. et edd. In P recte notatur: ב' מלאין, scilicet h. l. et Ps. 38, 12. Contra Lev. 10, 3 defective. Masora magna excusa ad h. l. depravata est et sic restitui debet: קרובי ג' בלישנא חד חסר.
- 19, 15 וואמתתי defective uti ex praecepto Masorae ubique, exceptis duobus locis 2 Sam. 6, 20. 22.
- 19, 17 וְחַנְתִּי sine ו in FHJP Complut. Bibliis magnis sicut Ex. 33, 19 et cum tono in ultima teste Masora, Jekuthiele in *Darcho hanikkud*, Kimchio in *Michlol* 142^b.
- 19, 18 מאסרבי makkefatum in codd. et edd. veteribus.
- 19, 23 ויהקו cum ק raphato *Michlol* 146^a.

- 19, 24 יִקְפְּצוּן cum Schebâ quamquam in pausa instar יִקְפְּצוּן
24, 24 (*Michlol* 64^a). Vide discrepantias Orientalium et Oc-
cidentalium.
- 19, 26 אֲנָכִי cum Metheg ultimae in P sicut רִיבֵי v. 17. אֲנָכִי
29, 16. אֲנָכִי 29, 13 et sim. Vide ea de re *Thorath emeth*
p. 7 not. *Accentuationssystem* II. § 1 not.
- 19, 28 נִרְדָּה cum Kamez correpto in codd. et edd. atque apud
Kimchium in *Michlol* 21^a 205^a. Masora adscribit בִּי uti et
Eccl. 3, 15. Profiat Duran (*Maase ephod* c. XVI.) נִרְדָּה
scribens Masora corrupta deceptus est. Vocabulum non pertinet
ad חֹד פָּתַח וְחֹד קָמֵץ (*Mas. fin.* 52^b. *Ochla veochla* No. 23).
Vide et Norzium ad 35, 6.
- 20, 2 שְׁעֵיפִי cum י superfluo in Neapol. 1486. H habet notam
לִיּוֹת וּמְלֵא. Idem exhibent Mas. parva mscr. et Abenezra
in libris suis grammaticis *Zachoth* 1^b et *Moznaim* 8^a; Jekuthiel
Punctator in *Darche hanikkud* (cap. de literis יִדְוּא); Joseph
Leon in grammatica *Libnath hasappir* (cap. de vocalibus).
- 20, 7 פְּגַלְלִי cum Chatef Pathach literae ל in P. Sic et Codd.
Hierosol. et Jamanensis Ez. 4, 12. 15: פְּגַלְלִי, פְּגַלְלִי. Cf.
Michlol 79^b.
- 20, 9 מְקַמֵּי defective sicut 38, 12. 19 teste Masora, quae nonnisi
7, 10. 37, 1. plene scripta agnoscit.
- 20, 12 לְשֹׁנוֹ defective in Complut. sicut 40, 25. Recte, namque
haec duo inter septem plene scripta non recensentur.
- 20, 15 יוֹרְשָׁנִי Sic P, Venet. 1615. Genuensis 1618. Plantin.
1582. Hartmann. 1595. Nissel. 1662.
- 20, 18 יָגַע cum Kamez finali utpote nomen in codd. et edd.,
testibus Kimchio in Lex. et Mose Punctatore in *Darche hanik-
kud* p. 3.
- Ibid. כְּרוֹל cum כ. Masora hanc vocem recepit inter חֹד נִסְבִּין
חֹד בְּרִישָׁה כֶּה (*Mas. fin.* 38. *Ochla veochla* No. 19).
- 20, 20 כִּי H et Mas. parva mscr. adnotant: י"א בַטֵּעַ, cf.
Thorath emeth p. 35.
- 20, 22 שְׁפָקוּ cum ש sinistro in FHJP, Neapol. 1486. Soncin.
1488. Venet. 1515. 1521. Complut. auctore Masora, quae שָׁפַק
in l. Iobi ubique per *Sin* scribi tradit, exceptis duobus locis
34, 26. 37., ubi שָׁפַק scribendum. Idcirco Kimchius: illud
שְׁפָקוּ sub שָׁפַק adducit.
- Ibid. חֲבֹאנִי defective, contra Prov. 10. 24. 11, 27 plene, teste
Masora.

- 20, 27 מִתְקַוֶּמֶה cum accentu penultima ad regulam סגן אהור in cunctis Erfurtensibus atque alias, quod confirmat Immanuel in grammatica *Liojath chen* IV. § 10. Vide infra חלוסי נקוד חלוסי נקוד
- 21, 11 ליה וכתוב כן sine י plurali. H et Masora parva mscr. כן
- 21, 12 כֶּתֶף cum כ in edd. veteribus et recte quidem sec. JPH ubi adscribitur: ליה כוונה. Masora hoc vocabulum in catalogo semel per כ scriptorum adducit (א"ב מן חד חד נסבין כף) ברישה *Mas. fin.* 38. *Ochla voochla* No. 19). Cf. Norzium.
- 21, 13 יִבְלֶה Sic scriptum est (*Chethib*), legitur autem יִכְלֶה (*Keri*). Est unum de undecim, in quibus כ pro ב scripto legitur (*Mas. fin.* 15. *Ochla voochla* No. 149). Concordantiae perperam hunc locum ponunt sub בלה, par erat eum referre ad כלה.
- 21, 16 פָּנִי cum מ dagessato ad regulam אחי מרוחק sicut 22, 18.
- 21, 19 אֶלֶיהָ cum Rebia in codd. omnibusque edd. veteribus.
- 21, 23 שְׁלֹאנֶן cum Pathach finali in JP omnibusque edd. veteribus.
- 21, 30 פִּירְזֶמוֹל makkefatum in J quemadmodum פִּירְזֶמוֹל 8, 9. H hosce habet accentus: פִּי לְיוֹם-אֵיד.
- 21, 33 מִתְקֶה לֹר in HJ omnibusque edd. veteribus. Vide infra חלוסי נקוד
- 22, 4 תְּמִירֵי־אֶתֶן his cum accentibus sicutי תְּמִירֵי־אֶתֶן 39, 26. Vide quae in *Thorath emeth* p. 20 ea de re disseruimus.
- 22, 4 יִכְחֶה dupliciter defective in Erfurt. 1. 2. Complut. Venet. 1515. 1521. Mas. parva mscr.: ליה וחסר דחסר.
- 22, 5 עֹנֶתֶיךָ, עֹנֶתֶיךָ defective in JP, Complut. Formae עֹנֶתֶיךָ, עֹנֶתֶיךָ ubique ex praecepto Masorae sine ו quiescente scribendae.
- 22, 6 אֶחָדָה cum † numeri singularis in Neapol. 1486. Soncin. 1488. Complut. Venet. 1515. 1521. Paris. 1544. Hartmann. 1595. Nissel. 1662, patrocinantibus F, Erfurtensibus quattuor, Kennicottianis quadraginta septem. Singularem et ipse Chaldaeus transfert et Kimchius sub חבל tuetur.
- 22, 10 סְבִיבֶתֶיךָ sine ו in HJ, Complut. Vicissim Ps. 49, 9 plene, teste Masora.
- Ibid. פִּרְזֶמוֹל sine ו in codd. et edd. veteribus sicut ubique excepto Ps. 64, 8. Vide quae ibi monuimus.
- 22, 11 אֵין חֶשֶׁד לֹא his cum accentibus in codd. et edd. veteribus.
- 22, 12 רָמֵי cum Dagesch affectuoso, quamobrem in codd. et Masora parva mscr. adscribitur: ליה Assentiunt Parchon et Kimchius radicem רימם statuentes.

- 22, 16 וְלֹא עַת Nonnulli codd. et Complut. falso בְּלֹא. Masora poscit וְלֹא, est enim haec locutio una earum quae Masora יחידאין קריין וְלֹא (Mas. fin. 41^b extr.) nuncupat h. e. eorum locorum qui plerumque לֹא et tantummodo semel וְלֹא adsciscunt.
- 22, 23 מֵאֵהֶלֶךְ sine י quippe singularis in plerisque codd. (in his P), Compl. Venet. 1515. 1521. Paris. 1545. Hartmann. Nissel. Pluralis vocabuli א cum Cholem habet 11, 14.
- 22, 24 וּבְצוּר Sic FJP, edd. pleraeque, Nachmanides. Falso nonnulli codicum et edd. וּבְצוּר, etenim Masora hanc vocem semel cum כ obviis non adnumerat (Mas. fin. p. 38).
- 22, 25 בְּצִרִיד cum י pluralis in FHJP et edd. omnibus.
- 22, 28 וַיִּקְסֵם־לָהּ makkefatum in H cum nota: לִיח לַעִיל.
- Ibid. וְנָתַתָּה cum Gaja in fine, ut habet P. Cf. 18, 21.
- 23, 5 אֲדַעֶה cum Munach in omnibus edd. veteribus.
- 23, 6 הַפְתִּיחַת־הַדְּבָרִים dagessatum post ה interrogativum instar הַפְתִּיחַת Gen. 37, 32. הַפְתִּיחַת 2 Sam. 3, 33. Cf. *Harikma* p. 221. *Michlol* 54^a.
- 23, 13 וְנִפְסְוּ H exhibet notam: וְיִו תַּנִּינָא זַעֲרִי h. e. octies reperitur, Vav alterum minusculum est. Cf. Norzium et discrepantias Orientalium et Occidentalium atque etiam Delitzschii Comm. ad h. l.
- 23, 14 וְכִהְיֶה cum Rebia mugrasch in H Erfurtensibus omnibusque edd. antiquis.
- 24, 1 לֹא חָזוּ cum Mercha penultima in codd. castigatisque edd. attestante *Michlol* 124^a. Propterea לֹא assumit Zinnorith (*Thorath emeth* p. 9).
- 24, 2 גְּבֻלוֹת priorem syllabam defective, alteram plene scriptam habent Neapol. 1486. Venet. 1515. 1521. Et in H et P adnotatur: לִיח כְּתִיב כֵּן. Idem notat Masora parva msr. Vicissim Jes. 10, 13 genuina scriptio est גְּבֻלוֹת cum nota לִיח כְּתִיב כֵּן, et Ps. 74, 17 גְּבֻלוֹת cum nota לִיח מְלֵא דְמֵלֵא, et Ps. 74, 17 גְּבֻלוֹת cum nota לִיח כְּתִיב כֵּן.
- 24, 4 עֲנִיִּי Sic ipse textus sine diversitate lectionis in FHJP Complut. Soncin. 1488. Venet. 1515. 1521 aliis, et jure quidem duce Masora quae nonnisi Am. 8, 4 vocibus per י scriptis et cum י legendis adnumerat (Mas. fin. p. 34. *Ochla veochla* No. 81). Quodsi hoc quoque Iobi loco *Chethib* esset עֲנִיִּי, *Keri* עֲנִיִּי, receptus esset inter illa paria vocum quae Masora recenset (Mas. fin. p. 34. *Ochla veochla* No. 139). Cf. discrepantias Orientalium et Occidentalium.

- 24, 8 מִזְרֵם cum Munach in Erfurt. 2. 4. JP idque recte.
- 24, 13 בְּמִרְדֵי אֶזְרָא Sic recte J.
- 24, 14 לְאֶזְרָא sine apposito Pasek sec. Codd.
- 24, 15 נִשְׁתָּה cum Rebia in F et edd. veteribus. Nun dagessatum est ad regulam אָרִי מְרַחֵק.
- 24, 20 לֹא עוֹד לֹא his cum accentibus in HJ et edd. veteribus.
- 24, 23 רָמְרִי in edd. veteribus, item J et H qui adscribit לִית לִית.
- 25, 5 וְלֹא יֵאָהֵל cum ו copulativo in plerisque codd. et edd., etiam Neapol. 1486 et Complut. Vide Norzium.
- 26, 6 לְאֶבְרוֹן cum Pathach praepositionis in HJ et veteribus edd. Vide ad Ps. 88, 12.
- 26, 7 צָפוֹן cum Munach, ut par est, in JP, Bibl. magnis.
- 26, 8 צָרָר cum Munach penultima sec. legem אָחֹרִי et Metheg syllabae finalis, ne pronunciatio ejus nimis acceleretur (העמדה). Sic in edd. veteribus. H habet notam: לִית לֵעֵל, quocum consentit catalogus vocum quae semel habent tonum in penultima (שָׂמָה כֵּל הוּד הוּד מְלֵעֵל), *Mas. fin.* 62). Vide etiam *Thorath emeth* p. 21. *Metheg-Setzung* § 13.
- 26, 9 פְּרִשָׁן cum ש sinistro in FH. Sic legunt Chaldaeus, Talmud (*Schabbat* 88^b, *Succa* 35^a), Midrasch (ad Exod. sect. 42) et omnes veteres interpretes. Cf. *Leket sebi* p. 244.
- 26, 11 יִרְפָּפוּ defective in HJ Complut.
- 26, 13 שְׁפָרָה cum פ aspirato testibus Masora et *Michlol* 149^b.
- 27, 13 חֲלֻקְאֵדָם רְשָׁעוֹ his cum accentibus in HJP, Bibliis magnis. Vide *Thorath emeth* p. 17.
- 27, 15 שְׂרִיָּדִי sine י suffixi pluralis in edd. veteribus. In J adjecta est nota: שְׂרִיָּדִי קָרִי. Consentiant Erfurtenses omnes, P et Mas. parva mscr. Catalogus qui in *Mas. fin.* p. 34 et *Ochla veochla* No. 128 reperitur compluribus vitiis laborat.
- 27, 15 וְאֶלְמִנֹתָיו cum ו pluralis feminini in H, Venet. 1515. 1521 convenienter Masorae magnae ad Ps. 78, 64. Mas. parva ad h. l. typis expressa vitiosa est. Cf. ad Jes. 9, 17.
- Ibid. תִּבְכִּינָה cum י tertiae radicalis in codd. omnibusque edd. veteribus sine nota masoretica.
- 27, 21 וַיִּשְׁעֶרְהוּ cum ש pathachato in FHJ, apud Kimchium, in edd. antiquis omnibus.
- 27, 22 יִחְמַל defective. Neque enim a Masora quattuor plene scribendis adnumeratur (*Mas. magna* ad Hab. 2, 17).
- 28, 4 מִלֵּל מִלְרָא Milel, vicissim Jes. 58, 14 מִלְרָא Milra, teste Masora et docente Abenezra in *Zachoth* 55^a et *Sapha berura* 33^a.

- 28, 5 מִמְּנֵה יִצָּא his cum accentibus in Venet. 1515. 1521, etiam in J qui יִצָּא cum Segol secundae scribit sicut Neapol. 1486. Cf. Heidenheimii Pentateuchum *Moor enajim* ad Gen. 4, 16.
- 28, 8 הַדְּרִיכָהוּ recte cum ׀ plurali in Compl. In H additur nota: רִין מלא: ב'. Alter locus, ubi הַדְּרִיכָהוּ defective scribitur, est Jud. 20, 43.
- 28, 9 הַסֶּךְ מִשָּׂרֵשׁ his cum accentibus in codd. omnibusque edd. veteribus.
- 28, 11 וְזַעֲלָמָה cum ה mappicato *Michlol* 31^a. 186^b, cf. Delitzschium ad h. l.
- 28, 12 רְאִי-זֶה duo vocabula makkefata uti et v. 20. 38, 19. 24 teste Masora.
- 28, 16 לְאַחֲסֵלָה cum Makkef in P, vide *Thorath emeth* p. 40.
- 28, 17 וְזִכְרִית cum Cholem pleno in Erfurt. 1. 2. 3. FHJP, Complut. Venet. 1515. 1521. Sic Kimchius quoque.
- 28, 26 קָלוֹת sine ׀ primae in codd. et edd. veteribus sicut 38, 25. Ambo pertinent ad sex sic scribenda.
- 28, 27 רְאָה cum ה mappicato, teste Masora: לִירו. Hic versus est unus de tribus, qui tres voces mappicatas continuo invicem sequentes continent: Ex. 21, 10. Jes. 5, 14 et Iob. 28, 27; itemque ad eos tres versus pertinet, in quibus omnes voces in ה exeuntes mappicatae sunt: Ex. 21, 10. Hos. 2, 13 et Iob. 28, 27. Quapropter Jekuthiel Punctator in *Darcho hamikkud* (sect. de literis) et in *En hakore* (ad Ex. 21, 10) illud רְאָה vocabulis mappicatis accenset.
- 28, 28 מָרַע cum ׀ kamezato in HP convenienter Masorae quae tantummodo Jes. 9, 16 et Prov. 17, 4 in catalogo סְרַחֲיִן ב' ב' tanquam pathachata adducit (*Mas. fin.* 52^b, *Ochla veochla* No. 24).
- 29, 5 סְבִיבְתֵי sine ׀ in HJ, Complut. Neapol. 1486. Venet. 1515. 1521. sicut Dt. 17, 14 teste Masora.
- 29, 13 אָבָד sine ׀ in FP et omnibus edd. antiquis, et recte quidem sec. Masoram, quae hoc vocabulum nonnisi 31, 19. Prov. 31, 6 plene scriptum esse testatur.
- 29, 15 לְעוֹר cum praepositione pathachata in P, Bibl. magnis. Confirmant hanc scriptionem *Harikma* p. 101 et *Michlol* 53^b.
- 29, 21 וַיִּחַלְפֵי cum Dag. affectuoso *Michlol* 3^b.
- Ibid. לְמוֹעֲצוֹתַי aliquot in codd. uno vocabulo עֲצוֹתַי scriptum. Recte separant JP et tum Masora excusa tum H monet: ב' מלין.

- 29, 24 אֱלֹהִים sine י in codd. et edd. veteribus. Est unum de illis 17 quae in Hagiographis defective scribuntur (*Mas. fin.* 8^b). Etiam *Mas. parva mscr.* adnotat: לִית חֹסֶר בְּסֵפֶרָא.
- Ibid. וְלֹא יֵאֱמִינוּ cum ו copulativo in plerisque cdd. et edd. Soncin. 1488. Venet. 1515. 1521. Paris. 1544. Hartmann. 1595. Sic legit Chaldaeus et hanc lectionem tuentur et Nathan in Concordantiis sub אִמֵן et Nachmanides in commentario suo.
- 29, 25 אֲבָחַר cum Chatef pathach literae ב in JP ex more Ben-Ascheri. Vide *Thorath emeth* p. 27.
- 30, 3 הַעֲרִיקִים cum Pathach articuli in P, in Bibl. magnis, Plantin. Bragadin. Elon. Nissel. Similiter הַעֲרִיִים 2 Sam. 5, 6. 8. Jes. 42, 18. הַעֲרִיִים Jes. 65, 11. הַעֲזָבִים Prov. 2, 13. הַעֲזָבָה ibid. 2, 17. Vide quae notavimus ad Jes. 42, 18. 65, 11.
- 30, 6 בְּעֵרֶךְ defective in edd. veteribus. Sic in J quoque et H cum nota: לִית חֹסֶר.
- 30, 12 סָרְחָח cum Kamez, *Michlol* 183^a.
- 30, 13 לְהִיָּתִי cum ו ipsius textus (non לְהִיָּתִי *Chethib*) in HJP, Venet. 1515. 1521. Masora hoc vocabulum non adnumerat per ו scriptis et cum ו legendis (*Mas. fin.* p. 34 *Ochla veochla* No. 80). Vide et discrepantias Orientalium et Occidentalium.
- 30, 13 יוֹעִיִלָּה dupliciter plene in codd. et edd. emendatis sicut ubique, exceptis Jer. 2, 8. 12, 13 ubi י deficit.
- 30, 19 הִרְנִי kamezatum in P, Complut. Neapol. 1486, ut testatur *Michlol* 30^a.
- 30, 20 וְרַחֲבֵנּוּ cum Metheg tanquam הַעֲמִידָה ultimae productae ex more Ben-Ascheri. Eodem modo וְרַחֲוֹלָל 35, 14. תְּרוֹמָם Prov. 14, 34. Vide *Thorath emeth* p. 21.
- 30, 27 מֵעֵי רַחֲוֹ וְלֹא-יָמֵר Haec vera accentuum ratio in FHJP et Bibl. magnis. מֵעֵי pathachatum in FH et Venet. 1526 idque jure, nam Masora adnotat לִית. De accentibus hemistichii alterius v. 28 vide Delitzschii Comm. (ed. II).
- 30, 30 חֹרָה cum accentu penultimae auctore Masora.
- 30, 31 וְעֵבְבִי non dagessatum in Codd. et apud editores veteres. Masora adnotat: ב' חֹסֶר בְּלִישְׁנָא. Vide ad Gen. 18, 6 et *Michlol* 154^a.
- 31, 2 מִמְרַמִּים sine ו in HP et apud Norzium. Masora ad Ps. 148 tradit, hunc pluralem nonnisi ter Jes. 33, 16. Ps. 148, 1. Eccl. 10, 6 plene cum ו scribendum. Omnibus ceteris locis scriptio tralaticia est מְרַמִּים. Cf. ad 16, 19.

- 31, 7 מַאִיִּם cum א otioso pro מוֹם. Est unum de 48 vocabulis א superfluum continentibus (*Mas. fin.* p. 1. *Ochla veochla* No. 103.
- 31, 11 חֶתִּיבָה *Chethib*, קֶרִי *Keri*, teste Masora magna ad Ps. 73, 16 et *Michlol* 92^a.
- 31, 15 וַיִּבְנֶנּוּ sine ו medio in FHP et edd. veteribus; prius ו raphatum est, posterius dagessatum, teste P, Kimchio in *Michlol* 119^b et Complut. Cf. Norzi.
- 31, 21 הַנִּיפְתִּי sine ו in edd. veteribus.
- 31, 22 מִשְׁכַּמָּה, מִקְנָה ambo cum ה raphato, testibus Masora (*Mas. fin.* 21^b) et *Michlol* 31^a.
- 31, 27 וַיִּפְתָּה cum Munach in JP, Venet. 1515. 1521. Norziana.
- 31, 35 הֵן cum Zere et accentu Munach in edd. veteribus idque recte ut docet Ben Bil'am in *Ta'ame hamikra*. Vide ad 33, 6.
- 31, 37 צַדְדֵי cum Dechi, uti Michaelis edidit auctoritatem secutus Codd. Erfurtensium 2. 3. 4. Sic etiam JP.
- Ibid. כְּמוֹ makkefatum auctore P.
- Ibid. אֶקְרַבְנִי cum Chatef Pathach literae ו ut exstat in FP ex regula Ben-Ascheri, vide ad 1, 5.
- 32, 2. 6 בְּרִכְאֵל cum ב kamezato in FHJ, Venet. 1515. 1521. Hartmann. Nissel. Reinecc.
- 32, 6 וַיֵּאמֶר Edd. Neapol. 1486. Complut. Venet. 1515. 1521. Nissel. Jablonskii habent; וַיֵּאמֶר cum Silluk et Sophpasuk. Sic et FHJ. Verum enim vero Masora 1070 libri Iobi versus computat, quorum medius sit 22, 16, unde sequitur, 32, 6 non esse singularem versum, sed וַיֵּאמֶר cum Olevejored scribendum, uti reperitur in P. Atque Masora parva mscr. expressis verbis adnotat: איננו סוף פסוק.
- 32, 10 שְׂמֵעָה־לִּי cum ל non dagessato ex auctoritate codicum atque edd. veterum. Eodem modo שְׂמֵעָה־זֹאת 34, 16. וְשִׁנְאוּ־בוֹ Prov. 15, 17. נִגְלָה־לָּמוֹ Jes. 23, 1 sine Dag. forti conjunctivo scribenda sunt. Contra in נִבְחָרָה־לָּנוּ Iob. 34, 4 sec. legem דוּיֵק litera alteram vocem ordiens dagessatur, vide de regula ad Ps. 45, 5.
- 32, 11 חִבּוּנֵיכֶם Syllaba secunda defective scribenda uti habet Complutensis. In codd. reperitur nota כֵּן וְחִיב כֵּן.
- 32, 15 חֲתוּבָה Milra quemadmodum רִבְּוֹ Ps. 69, 5. שְׁחוּבָה Prov. 14, 9, cf. *Michlol* 142^b. Metheg ultimae appictum syllabam tonicam indicat. Vide de simili Milra 19, 26.
- 33, 6 הֵן־אֲנִי cum ה segolato, auctore Ben Bil'am, qui in libro suo *Ta'ame hamikra* hoc הֵן ad quinque הֵן־ refert sequente

- Makkef segolata: Num. 23, 9. 24. Iob. 8, 19. 33, 6. 12. In Masora excusa loco hujus הָן־אֲנִי falso Iob. 31, 35 הָן חוּרִי ad-
ducitur. Quemadmodum sequente אֲנִי sic etiam sequente אֶל
vel לֵאלּוֹהֵימֶן semper הָן scribitur, at illud הָן־אֲנִי utpote Milra bisyllabum
efficere nequit, ut illud הָן segoletur. Et ipse Norzi ad Iob. 31, 35
citat testimonium Masorae mscr. quae cum Ben-Bil'amo consentit.
- Ibid. כִּסְפִי cum כ adspirato *Michlol* 90^a.
- 33, 7 אֲמַתִּי defective in FHJP et edd. veteribus quippe unum
de quattuor sic scriptis. In P adnotatur: לִיָּה חֹסֵר, in H:
ד' חֹסְרֵיָן בְּלִישְׁנָא. Vide ad 13, 21.
- 33, 16 אָז cum Rebia in Codd.
- 33, 17 לְהַסְיִר cum Munach, ut recte Michaelis sequens Erfurtense
2. 4 edidit.
- 33, 21 רָאָר cum א dagessato teste Masora, vide *Michlol* 63^b.
- 33, 22 לְמַמְיָתִים dupliciter plene sicut 2 Reg. 17, 26 postulante
Masora.
- 33, 25 רַטְפֶּשׁ cum Chatef sicut הַיְטָלִי Jer. 22, 28, cf. *Michlol*
153^b.
- 33, 27 יִשְׁרִי cum Mehuppach in Codd.
- 33, 31 הַקָּשֶׁב אֵינֶב Sic ut habet HP interpungendum, vide
Thorath emeth p. 17.
- 34, 5 אֵינֶב cum Munach. Sic recte H, item JP, qui quidem
praecedenti אמר perperam Dechi tribuunt.
- Ibid. צַדְקָתִי cum Pathach pausali quippe unum de באַסָּף
quod Kimchi in *Michlol* 7^a assensu suo comprobatur.
- 34, 10 אֲנַשִּׁי cum Chatef Pathach literae נ in P ut praecipit Ben-
Ascher. Vide appendicem נְקוּד חֲלוּפֵי נְקוּד.
- 34, 19 וּלְאֶנְפֶּר hoc cum accentu penultima in H cum nota:
ב' דִּין לַעֲיֵל. Eadem reperitur in Mas. parva mscr. et in Mas. magna.
- 34, 32 אֲסִיף sine ו in codd. et edd. Est unum de septem אֲסִיף,
scil. 1 Reg. 12, 11. 14. 2 Reg. 21, 8. 2 Chron. 10, 11. 14.
33, 8. Iob. 34, 32. Sic Mas. magna in Cod. Hierosol. ad 2
Chron. 10 allata. In Mas. magna excusa locus Iobi praeter-
missus est. At eum huc referendum esse testatur P ubi adnotatur:
בְּכַפְרָא לִיָּה כְּחֵיב כֵּן בְּכַפְרָא h. e. in l. Iobi vocabulum hoc solo loco
defective scriptum. Itaque 40, 4 plene scribendum.
- 34, 33 הַמְעֵמָה P habet הַמְעֵמָה itemque H adjecta nota: לִיָּה.
Vide *Michlol* 52^b.
- 34, 37 כִּי cum Mercha in H addita nota: Sic et
Mas. magna ad Ps. 143, 3.

- 35, 9 מֵרֵב defective in FJP, Neapol. 1486. Complut.
- 35, 11 יִחְכְּמֵנִי. In HJ יִחְכְּמֵנִי segolatur. Ac revera Codex Halensis operis masoretici *Ochla voochla* in fine exhibet catalogum vocabulorum in pausa pathachatorum sive segolatorum (סְרוּחִין בִּאֶסֶף), in quo hoc יִחְכְּמֵנִי numero adscriptum est. At idem catalogus in P, *Ta'ame hamikra* et Bibl. magnis hoc vocabulum inter סְרוּחִין non refert.
- 36, 11 יִכְלֶה In Erfurt. 1 et H adnotatum: הֵן הוּא h. e. vocabulum sec. Masoram per כ scribendum, non per ב. Vide Norzium ad 21, 13. Etiam Kimchi hunc locum sub כִּלָּה adducit.
- 36, 18 בְּשֵׁפֶק cum ש sinistro in FHJ et edd. Masora et excusa et mscr. addit notam: לִיָּהּ וְכֹחֵיב סִי"ן. Cf. ad 20, 22.
- 36, 25 כִּלְאֵדָם חֲזוּ his cum accentibus in HJ veteribusque edd.
- 37, 8 רַבְמַעְלָתִיהָ sine ו et formativo et plurali in J et Compl. idque recte teste Masora mscr. Quod ad 38, 40 typis expressum est, correctione eget.
- 37, 15 הָהוּאִיעַ dupliciter plene in codd. omnibusque edd. veteribus, ut ubique sine discrimine.
- 37, 18 לְשֹׁחֲקִים In Mas. parva mscr. adnotatur: וְכֵן לְשֹׁחֲקִים וְכֵן ס"א לְשֹׁחֲקִים וְכֵן מְצִאֵנִי בְּסֵפֶר מְדוּיָק, quod confirmat F qui exhibet לְשֹׁחֲקִים. At HJP Fragm. babyl. No. 8 et edd. scriptionem לְשֹׁחֲקִים tuentur.
- 37, 23 וְרֵב־ recte cum Cholem in P Fragm. babyl. No. 8, Complut. Vide Norzium.
- 38, 1 מְנוּחָסְעָרָה sec. *Chethib* unum vocabulum, *Keri* וְהִסְעָרָה מִן מְנוּחָסְעָרָה separatim. Idem redit 40, 6 מְנוּחָסְעָרָה
- 38, 2 מִדְּשִׁיךְ עֲצָה בְּמַלְיִן בְּלִי his cum accentibus in edd. antiquis.
- 38, 13 לְאֶחָז defective in JP veteribusque edd., uti ubique, nam Masora non discernit. Assentit fragmentum Iobi babyl. No. 8 (לְאֶחָז).
- 38, 27 שְׁוֹאָה plene in J veteribusque edd. Masora mscr. defectivam scriptionem non nisi 30, 14. Jes. 47, 11. Zeph. 1, 15 agnoscit.
- 38, 31 מְשֻׁכָּרָה sine ו primae in FHJP Neapol. 1485 Bibl. magnis Complut. Ita etiam fragmentum Iobi babylonice punctatum No. 8.
- 38, 35 הַנְּנִי Nun prius cum Zere et dagessatum, alterum raphatum in codd. et edd. In *Michlol* 215* legendum est: וּבְרִפָּה הַנּוּן וְהַשְׁנִיָּה, uti jam Norzi perspexit.

- 38, 36 לְפָתְרֵי cum Munach ultimae in omnibus edd. antiquis, quemadmodum Kimchi (in *Michlol* 175^b) et Immanuel (in *Livjath chen* 85^a) hoc vocabulum formae nominali פְּעָלֵי subijciunt.
- 39, 2 תִּסְפֹּר defective in JP Fragm. babyl. No. 8, Compl. Venet. 1515. 1521. Masora omnes hujus vocabuli formas sine ו scribendas esse praecipit, exceptis duabus 14, 16. 31, 4.
- 39, 6 וּמִשְׁכַּנְתוֹר sine ו in codd. et Complut. Sed Jer. 30, 18 plene scriptum, testante Mas. parva mscr.: ב' הוּר מְלֵא unde quod edi solet corrigatur necesse est.
- 39, 7 נִגְשׁ defective in edd. veteribus. Vide 3, 18.
- 39, 9 אַחֲרֵי מִרְחִיק רֵיחַ cum ר dagessato sec. legem מִרְחִיק רֵיחַ (cf. מִנְהוּרָה רֵיחַ Prov. 15, 1) in JPH cum nota: לִיחַ דִּנְשׁ. Idem adnotat Mas. parva mscr.
- 39, 12 זֶרְעֶךָ cum Rebia mugrasch.
- 39, 13 וְנִצְּחָה P adnotat: לִיחַ וְחִסֵּר.
- 39, 14 בִּי צִיָּה cum י primae in F et fere omnibus et codd. et edd. convenienter Masorae בְּצִי וְחִבְרוּ בני בְּצִי וְחִסֵּר, בני מִן ג' חִסֵּר, בני לִישָׁנָה מְלֵא בֵּר מִן ג' חִסֵּר, בני בְּצִי וְחִבְרוּ h. e. omnes hujus vocabuli formae sunt plenae exceptis tribus בְּצִי Ezr. 2, 17. Neh. 7, 23. 10, 19.
- 39, 19 הַיְהִי אֲנִי Ante hunc versum in H relictum est spatium, adscripta nota: פְּחוּזָה בְּסִינִי. Etiam in fragmento Iobi babyl. No. 8 hoc intervallum indicatum est.
- 39, 22 וְלֹא יִשְׁרֹב וְלֹא יִשְׁרֹב makkefatum ut Prov. 30, 30. Contra וְלֹא יִשְׁרֹב (v. 24) cum Mercha. Vide *Thorath emeth* p. 41.
- 39, 30 וְעֵקֶרָה cum ל dagessato (tanquam Piël) in H et edd. antiquis.
- 40, 4 קִלְתֵּי In H adnotatur: בְּהַלְלֵי קִלְתֵּי, sed incertum manet quorsum haec varietas pertineat, utrum ad scriptionem an ad accentuationem (cf. Delitzschii Comment. ad 19, 17).
- 40, 11 עֲבֵרוֹת cum ע pathachato in H et Neapol. 1486, ad exemplar Ben-Ascheri, ut Kimchi in *Lex.* tradit.
- 40, 13 חֲבֵשׁ defective in codd. et Complut. ex auctoritate Masorae.
- 40, 14 הוֹשֵׁעַ sine י in F et Bibl. magnis. Masora et excusa et mscr. adnotat: לִיחַ חִסֵּר יוֹד.
- 40, 17 פְּחוּזָה his cum vocalibus in HJP et plerisque edd., attestante *Michlol* 169^a.
- 40, 18 נִתְּשָׁה defective sicut Lev. 26, 19 teste Masora.
- 40, 22 צָלְלוּ chatefatum in codd. ex regula Ben-Ascheri, cf. *Michlol* 79^b.

- Ibid. יִסְבִּירָהּ cum ו affirmativo in P et Complut. In H et Masora parva mscr. adnotatur: לִיָּהּ וּמְלָא.
- 40, 23 וְלֹא יִחַסֵּז cum ו copul. in plerisque codd. et edd. Neapol. 1486. Soncin. 1488. Venet. 1515. 1521. Paris. 1544. Hartmann. 1595. Sic Chaldaeus quoque legit et sic locum afferunt Concordantiae atque interpretes. Etiam fragmentum Iobi babylonice punctatum No. 8 exhibet וְלֹא.
- 40, 26 לְחַיִּי cum Schebâ simplice quiescente in FH sicuti לְחַיִּיָּהּ Thren. 1, 2. Cf. *Darce hanikkud* Mosis Punctatoris p. 21 (ed. Frensdorff) et Norzium ad Jos. 6, 17.
- 40, 29 הַתְּשֻׁחָה־בּוֹ sine Gaja literae הָ in J, vicissim v. 31 הַתְּמַלָּא cum Gaja. Recte, nam sic praecipit Ben-Ascher. Vide appendicem נְקוּדַת חִלּוּשֵׁי וְהַלּוּשֵׁי et *Methag-Setzung* § 23.
- 40, 32 כִּפְּךָ sine י plurali. Masora in P et Bibl. magnis adnotat: לִיָּהּ חִסֵּר. Ubique alias י plurale habet.
- Ibid. אֶל־תּוֹסֵף cum ultima pathachata, pertinet enim ad פְּתוּחִין בְּאֶסֶף. Masora adnotat: לִיָּהּ מְלָא וּפְתוּחִין.
- 41, 1 תּוֹחֲלָתוֹ defective. Masora et excusa et mscr. adnotat: לִיָּהּ וְחִסֵּר.
- Ibid. יִטָּל defectivum et ט raphatum in Bibl. magnis, approbantibus PHF ubi adscriptum: ג' וְלִיָּהּ חִסֵּר. Masora quoque magna duo יִטָּל plena (Ps. 37, 25. Prov. 16, 33) et unum יִטָּל (Iob. 41, 1) defectivum affert. Etiam in catalogo vocabulorum praeter consuetudinem defective sine ו scriptorum illud Iobi in rationem ducitur (*Mas. fin.* 27^b).
- 41, 2 יַעֲרִיבֵנּוּ Sic in ipso textu in codd. emendatis omnibusque edd. antiquis sine וְקָרִיב כְּתִיב. In Cod. Bernardi de Rossi 413 addita est nota: כֵּן בְּהַלְלֵי. Vide Norzium et differentias Orientalium et Occidentalium.
- 41, 8 יִבְשֹׁן pathachatum in H cum nota לְ. Revera adnumeratur pathachatis in pausa (פְּתוּחִין בְּאֶסֶף). Etiam *Mischol* 21^b vocem ut pathachatam adducit.
- Ibid. יִבְאֵן defective utpote ad quatuor plena libri Iobi (5, 21. 13, 16. 22, 4. 41, 5) non referendum.
- 41, 17 אֱלִיִּים sine י primae (plur. nominis אֱלִים) sec. optimos testes, postulante Masora, quae hoc vocabulum septem אֱלִיִּים in prophetis et hagiographis adnumerat. Contra 42, 8 scribendum אֱלִיִּים (plur. nominis אֱלִים).
- 41, 26 אֶת־זֵרֵה cum Zere ante Makkef auctore Masora ad Ps. 47, 5. Prov. 3, 12 et Ben Ascher in *Dikduke hateamim*, itemque Ben-

- Bil'am in *Ta'ame hamikra* et Kimchio in *Michlol* 212^a. In H adscriptum est: גִּיּוֹר בְּמִקֵּץ.
- 42, 3 בְּלִי דַעַת In fragmento Iobi babyl. (No. 8) his versus clauditur (בְּלִי דַעַת:), nempe per errorem, siquidem librarius ut videtur in mente habuit 38, 2.
- 42, 8 שִׁבְעָה cum Munach (non makkefatum) in J.
- Ibid. אֵילָיִם dupliciter plene in omnibus emendatis libris, uti et Norzi et Michaelis ediderunt. In P adscriptum est: לִירָה מְלֵא. בספרא. Cf. ad 41, 17.
- 42, 9 רִיעֵשֶׁר cum Metheg, non Munach (רִיעֵשֶׁר) in codd. et Bibl. magnis praeunte Masora, namque haec vox non refertur ad quattuor illos locos, in quibus Munach distinctivo Sakef antecedit (*Mas. fin.* p. 51).
- 42, 11. אָרְזוֹ in codd. et veteribus edd. idque recte, nam non est e numero illorum sex qui אָרְזוֹ sonant quamquam distinctivo Sakef insigniti (*Mas. magna* ad Ex. 16, 33. *Michlol* 208^b).

II.

חלופי ספר איוב שבין בני מערבאי ובין בני מדרנחאי

Scripturae libri Iobi inter scholas occidentales et orientales controversae.

[S=Cod. Sappir Parisiensis; Tsch. 7. 8. 18=Fragmenta Masorae Tschufutkalensia].

Orientalis (Babylonii): Occidentales (Palaestinenses):

2, 7. עַד קִדְקְדוֹ כְּתִיב, וְעַד וְעַד כְּתִיב קר׳¹

קר׳

וְשֵׁאף כְּתִיב, וְשֵׁאף קר׳²

5, 5. וְשֵׁאף צְמִים

לֹא כְּתִיב, לֹא קר׳

6, 21. הִייתָם לֹא

וְצִבֵּא כְּתִיב, וְצִבֵּא קר׳³

10, 17. חֲלוּפֹת וְצִבֵּא

לְמַעֲשֵׂי יוֹדֵךְ, כִּי ו׳⁴

14, 15. לְמַעֲשֵׂה יוֹדֵךְ, כִּה״א

¹ Sic recte catalogus codd. SP.

² Sic SPTsch. 7. 18^a itemque Masora magna codicis P ad h. l.

³ Deest in catalogo Bibl. magnorum, suppletur in Tsch. 7 et Masora magna codicis P ad h. l.

⁴ Sic S. In ipso textu לְמַעֲשֵׂי habet J. At Masora postulat ה, occidentales secuta. Vide et ad Ps. 8, 4.

Orientalis (Babylonii):	Occidentales (Palaestineses):
יבאו כתיב, ובאו קרי ¹	17, 10. תשבו ובאו נא
בְּדִי כתיב, בְּדִי קרי ²	18, 13. יאכל בְּדִי
יחַצְבוֹן בצרי ³	19, 24. בצור יחַצְבוֹן, בשבא
מִפְּנֵי רפי ⁴	21, 14. סור מִפְּנֵי, דגש
מִפְּנֵי רפי	22, 17. סור מִפְּנֵי, דגש
יִשִּׁית כתיב, וְשִׁית קרי ⁵	22, 24. וְשִׁית עַל עַפְר
ואינני כתיב, ואינני קרי ⁶	23, 8. אהלך ואינני
ונפשי כתיב, ונפשו קרי ⁷	23, 13. ונפשו אותה
עניי כתיב, עניי קרי ⁸	24, 4. עניי ארץ
ובתבניתו כתיב וקרי ⁹	26, 12. ובתבניתו מחץ רהב, ובתבניתו קרי

¹ Sic recte PSTsch. 7. 18^a uti et catalogi mscr. Heidenhemiani.

² Sic S. Tsch. 4. 7. 18^a et P in Mas. magna ad h. l. Sec. Orientales literae in textu (*Chethib*) transpositae.

³ Haec diversitas affertur in fragm. hagiographico Tsch. 2 in nota ad h. l. marginali: פליגא, בני מדינא יחַצְבוֹן קורין

⁴ Ita et 22, 17. Vide ad Gen. 3, 22. Cod. babyl. anni 916 adnotat ad hoc vocabulum Jer. 4, 8. 38, 25: כ"ד, et Tsch. 94 (Proph. priores) ad Jud. 21, 1: ט' בנביאים למדינא. Unde sequitur, vocabulum sic diverse scriptum 24^{aa} reperiri, 9^{aa} in prophetis: Gen. 3, 22. 23, 6. 26, 16. Ex. 1, 9. 14, 12. Num. 13, 31. 31, 49. Dt. 1, 28. 2, 36. Jud. 21, 2. 1 S. 7, 8. 1 Reg. 20, 23. 2 Reg. 6, 1. Jes. 59, 9. 11. 64, 6. Jer. 4, 8. 38, 25. 2 Chr. 29, 10. Ps. 2, 3. 103, 12. Iob. 21, 14. 22, 17. Esr. 10, 14. Corrigendum est igitur quod in Delitzschii Comm. in Psalmos majori II, 459 (1860) ea de re disseruimus.

⁵ Sic codd. omnes.

⁶ Exstat in Tsch. 7.

⁷ Ex P et Tsch. 7. Inde intelligere licet Masoram a Norzio ad h. l. allatam, sequitur enim sententiam Orientalium. Ejusmodi notae masoreticae orientales hic illic inveniuntur, e. c. ב' חסרין (*Mas. fin. 16^b*). Vide Pinsker, *Einkl. in das Babyl. Punktationssystem* p. 123.

⁸ Ex Tsch. 7, cf. Lectionum argumenta.

⁹ Sic Tsch. 7 convenienter Masorae quae haec vocem sexaginta duabus quarum literae transpositae sunt (מוקדם ומאוחר) adnumerat (*Mas. fin. p. 27. Ochla veochla* No. 91).

Orientalis (Babylonii):	Occidentales (Palaestinenses):
שרידיֹו כתיב וקרי ¹	27, 15. שרידֹו כמות כתיב, שרידיֹו קרי
להִתִּי כתיב, להִתִּי קרי ²	30, 13. להִתִּי יועִלו
מאומה כתיב, מאום קרי	31, 7. דבק מאום
תחקרון מִלִּים ׳ם	32, 11. תחקרון מִלִּין ׳ן
ורוב כתיב וקרי ³	33, 19. וריב עצמיו כתיב, ררוב קרי
ישיב כתיב, ישיים קרי ⁴	34, 14. ישיים אליו לכו
הודיעני כתיב, הודיענו קרי ⁵	37, 19. הודיענו מה נאמר
ודתִּת, נקוד על יו״ד ⁶	39, 15. ותִּת השדה תרושה
יספֹוהו כתיב, יספֹוהו קרי ⁷	40, 22. יספֹוהו ערבי נחל
יעירנו כתיב, יעורנו קרי	41, 2. לֹא אכזר כי יעורנו
לֹא כתיב וקרי ⁸	41, 4. לֹא אחריש בדיו כתיב, לוֹ קרי

¹ Sic Tsch. 7, sed mance, cf. Lectionum argumenta.

² Ex S. Etiam Tsch. 18^a hanc diversitatem commemorat, sed inverso ordine למע' להוֹתִי כ' להוֹתִי ק' למדנ' להוֹתִי כח' יכן ק' inverso ordine. Prius recte se habet, vide Lectionum argumenta.

³ P in Masora magna ad h. l. haecce habet: למדנח' ור ב עצמיו: כתיב וכן קרי, למערב' וריב כתיב וריב קרי

⁴ Sic recte HSTsch. 7. 18^a. Vide et Norzium.

⁵ Ita STsch. 7. 18^a. Cod. babyl. Tsch. 8 in ipso textu habet וְ קרי adjecta nota הוֹדִיעֵנִי.

⁶ Sic Tsch. 7. 18^a. Masora occidentales sequitur, etenim ex hagiographis unum tantummodo exemplum punctuationis supernae (Ps. 27, 13) profert, vide *Masoram magnam* ad Num. 3, 39. *Ochla voochla* No. 96.

⁷ Sic Tsch. 7. 18^a. Ex sententia orientalium *Chethib* habet כ, כרִי ב.

⁸ Sic Tsch. 7. Vide et Norzium.

III.

חלופי נקוד של ספר איוב בין בן אשר
ובין בן נפתלי*Loci Iobi a Ben-Ascher et Ben-Naftali diverse punctis signati.*

Ben-Naftali:

Ben-Ascher:

וְהָיָה ¹	וְהָיָה 1, 1.
שָׁבַעַת-אֶלְפֵי צֶאֱן ²	שָׁבַעַת אֶלְפֵי-צֶאֱן 1, 3.
אֶל-יְדֵר־שָׂהוּ	אֶל-יְדֵר־שָׂהוּ 3, 4.
תִּשְׁכֹּן-עֲלָיו	תִּשְׁכֹּן-עֲלָיו 3, 5.
כְּמַרְיָי ³	כְּמַרְיָי <i>ibid.</i>
וַיָּבֵא רִבְזָה ⁴	וַיָּבֵא רִבְזָה 3, 26.

¹ Ben-Naftali Gaja ad Scheba initiale adjicit. Eodem modo Dt. 6, 10. 7, 12. Jud. 12, 5. Jer. 17, 6. Ez. 45, 4. Hos. 2, 1. Ben-Ascher Gaja in ejusmodi vocibus non admittit. Vide *Metheg-Setzung* § 39.

² Diversitas non in eo consistit, ut Norzius opinatur, quod Ben-Ascher שָׁבַעַת cum Gaja scribit, nam et ipse Ben-Naftali, qui in Gaja ponendo etiam largior est quam Ben-Ascher, non aliter scribit. Makkef est, de quo inter eos non convenit. Ben-Naftali ubicunque sicut h. l. tria vocabula arcte inter se cohaerent primum eum secundo per Makkef conjungit. Ben-Ascher autem primo accentum conjunctivum impertit et secundum cum tertio per Makkef conjungit. Sic e. c. Jer. 7, 10, ubi B. N.: אֲשֶׁר-נִקְרָא שְׁמִי, B. A. contra: אֲשֶׁר נִקְרָא-שְׁמִי; Ez. 43, 11, ubi B. A.: מִפֶּלֶא אֲשֶׁר-עֲשִׂי; B. N.: מִפֶּלֶא-אֲשֶׁר עֲשִׂי; *ibid.* 35, 15 ubi B. A.: לַנְּחֹלֶת בֵּית-יִשְׂרָאֵל; B. N.: לַנְּחֹלֶת-בֵּית יִשְׂרָאֵל. Vide etiam ad Gen. 2, 16. Jes. 10, 22 et infra 9, 33.

³ Ben-Ascher hic regulam נסוג אהור statuit, Ben-Naftali non item. Similiter discrepant 20, 27. 30, 20. 35, 14. Ps. 105, 41. Jes. 40, 18. Cf. locum illico sequentem.

⁴ Item 30, 36. Ben-Naftali tonum in ultima relinquit, sicut in libris prosaicis וַיָּבֵא ubique perispomenon est. Ben-Ascher vero וַיָּבֵא librorum metricorum pariter tractat ac יָבֵא et syllabis duabus tonicis concurrentibus tonum retrocedentem facit (נסוג אהור).

Ben-Naftali:

אֲנִי־רֵאִיתִי
 וַיִּדְבָּא¹
 וְאֶל־מִצְנֵיִם
 וּפְקֻדָּתָ²
 וְאֶתְהָ דַע־לָךְ³
 הַיְנַהֵק־פָּרָא⁴
 הַיֵּשׁ בְּלִשׁוֹנִי
 הַיּוֹם אֲנִי
 אֶת־עֲוֹנִי
 יַעֲרֹת־צַדִּיק⁵
 הַיְנַהֵא גִמָּא⁶
 אִם־יִבְלַעְנָה
 לֹא־יֵשׁ בְּיַיְנוֹ⁷
 וְאִמְתּוֹ
 וְאֶל־עַפְרָ⁸

Ben-Ascher:

אֲנִי רֵאִיתִי 5, 3.
 וַיִּדְבָּא 5, 4.
 וְאֶל־מִצְנֵיִם 5, 5.
 וּפְקֻדָּתָ 5, 24.
 וְאֶתְהָ דַע־לָךְ 5, 27.
 הַיְנַהֵק־פָּרָא 6, 5.
 הַיֵּשׁ בְּלִשׁוֹנִי 6, 30.
 הַיּוֹם אֲנִי 7, 12.
 אֶת־עֲוֹנִי 7, 21.
 יַעֲרֹת־צַדִּיק 8, 3.
 הַיְנַהֵא־גִמָּא 8, 11.
 אִם־יִבְלַעְנָה 8, 18.
 לֹא יֵשׁ־בְּיַיְנוֹ 9, 33.
 וְאִמְתּוֹ 9, 34.
 וְאֶל־עַפְרָ 10, 9.

¹ Ben-Ascher praeformativo Chirek suum relinquit, Ben-Naftali ad ו rejectum quiescens facit. Item 34, 25. Vide ad Gen. 27, 28. In catalogo excuso haec differentia deest, in S commemoratur. Ceterum observatione dignum, JP et Neapol. 1486 exhibere וַיִּדְבָּא. Vide ea de re Norzium.

² B. A. accentum in ultima, B. N. in penultima ponit. Similiter differunt Prov. 5, 11. 12 et vice versa Num. 31, 27.

³ Item 32, 5. Vide ad Ps. 89, 10.

⁴ B. A. haec per Makkef conjungit B. N. makkefationis non amans priori vocabulo accentum apponit. Sic et 8, 3. 11 al. Vide ad Gen. 1, 24. Haec quoque differentia hucusque non satis innotuit.

⁵ Similiter differunt 36, 3. 40, 29. Ps. 39, 7. Num. 13, 20. Jud. 4, 20. Vide et ad Gen. 6, 9. Norzium catalogum vitiosum ante se habuit. S recte ut supra.

⁶ B. N. priori vocabulo accentum conjunctivum impertit, quare tenuis alterius adspirata manet (גִּמָּא).

⁷ Vide ad 1, 3 et Ps. 9, 4.

⁸ Vide ad Ps. 1, 2.

Ben-Naftali:

Ben-Ascher:

וּבְעֶצְמוֹת	וּבְעֶצְמוֹת	10, 11.
וְתוֹפֵעַ ¹	וְתוֹפֵעַ	10, 22.
כִּי-יִשָּׂה לָךְ ²	כִּי-יִשָּׂה לָךְ	11, 6.
וּמִצְהָרִים	וּמִצְהָרִים	11, 17.
וְאֶת-מִי-אֵין	וְאֶת-מִי אֵין	12, 3.
וְאִמְתָּה ³	וְאִמְתָּה	13, 21.
אֶרְחֹתִי ⁴	אֶרְחֹתִי	13, 27.
וּשְׁבַע רִגְזוֹ ⁵	וּשְׁבַע-רִגְזוֹ	14, 1.
תִּשְׁטַח-סְפִיחֶיהָ ⁶	תִּשְׁטַח-סְפִיחֶיהָ	14, 19.
וַיִּהְיֶה	וַיִּהְיֶה	14, 20.
וַיְהִי תְזוּתִי	וַיְהִי-תְזוּתִי	15, 17.
בְּלֹא יוֹמוֹ	בְּלֹא-יוֹמוֹ	15, 32.
וַיִּקַּם בִּי	וַיִּקַּם בִּי	16, 8.
אֶל-תְּכֵסִי	אֶל-תְּכֵסִי	16, 18.
טָרַף ⁷	טָרַף	18, 4.
מִתְקוֹמָמָה ⁸	מִתְקוֹמָמָה	20, 27.
תִּנְחַוּ מִתֵּיכֶם	תִּנְחַוּ מִתֵּיכֶם	21, 2.
הָאֲנָכִי ⁹	הָאֲנָכִי	21, 4.
נִרְשָׁעִים	נִרְשָׁעִים	21, 17.

¹ Vide ad Ps. 89, 10.² Item 16, 8. 24, 4. 29, 6. Vide ad Ps. 19, 8.³ S hanc differentiam non continet.⁴ Sic et Kimchius in Lex.⁵ Vide lectionum a nobis receptorum argumenta.⁶ Similiter 21, 19. Ex. 21, 37. Jos. 18, 20. Vide ad Ps. 9, 9.⁷ Vide ad Ps. 50, 23.⁸ B.A. in penultima sec. legem נסוג אזור accentum ponit, B. N. tonum non retrahit, cui diversitati positio signorum Zinnorith et Metheg se conformat.⁹ B.A. accentum dat ultimae, quia distinctivo vim pausalem non concedit hincque syllaba ם Metheg accipit. Contraque B.N. accentum, ut in pausa fit, retrahens Metheg syllabae ם impertit. Masora hic et ubique Ben-Ascheri sententiam amplectitur.

Ben-Naftali:

יִצְפֹּן-לְבָנִי
 מִתְקוּ לֹא¹
 עֲרֵבָה לֹא
 וּמִבְלִי
 יִקְטֹל-עֵנִי
 וְצוּר יִצּוּק
 וְהַעֲיִדְנִי²
 וַיַּחֲלֶה³
 אֲשֶׁר-מֵאֲסָתִי⁴
 בְּנִי - נָבֵל⁵
 וַתִּתְּבוֹנֵן⁶
 וַיָּבֵא רֵעַ
 וַיָּבֵא אֶסֶל
 וּבַח מִשְׁפָּחוֹת
 וַיִּחַר אֶפֶן
 וְהוֹחֵלְתִי⁷
 וְכָל-דִּבְרֵי
 עַל-מִשְׁפָּטֵי

Ben-Ascher:

יִצְפֹּן-לְבָנִי 21, 19.
 מִתְקוּ לֹא 21, 33.
 עֲרֵבָה לֹא 24, 5.
 וּמִבְלִי 24, 8.
 יִקְטֹל-עֵנִי 24, 14.
 וְצוּר יִצּוּק 29, 6.
 וְהַעֲיִדְנִי 29, 11.
 וַיַּחֲלֶה 29, 21.
 אֲשֶׁר-מֵאֲסָתִי 30, 1.
 בְּנִי - נָבֵל 30, 8.
 וַתִּתְּבוֹנֵן 30, 20.
 וַיָּבֵא רֵעַ 30, 26.
 וַיָּבֵא אֶסֶל *ibid.*
 וּבַח-מִשְׁפָּחוֹת 31, 34.
 וַיִּחַר אֶפֶן 32, 5.
 וְהוֹחֵלְתִי 32, 16.
 וְכָל-דִּבְרֵי 33, 1.
 עַל-מִשְׁפָּטֵי 34, 6.

¹ Hic quoque de accentu aut in ultima aut in penultima ponendo agitur.

² Hoc de vocabulo discrepant, non de וְהַאֲשִׁרְנִי ejusdem versus, ut edd. perhibent.

³ Vide ad 5, 4.

⁴ Ex cod. prisco, qui adnotat codicem qui רבא מחזורא vocatur pronomini אֲשֶׁר Gaja adjicere. Hanc Gajae positionem Ben-Naftali in more habet e. c. Dt. 9, 7. 15, 20. 21, 8. Vide ad Gen. 6, 7. 22, 2. 8.

⁵ Sic H, cf. ad Ps. 18, 30.

⁶ B.A. tonum retrahit et vocali extremae Gaja tanquam וְהוֹחֵלְתִי apponit, B.N. tonum in ultima relinquit. Idem evenit 35, 14. Prov. 14, 34. *Thorath emeth* p. 21.

⁷ B.A. cum accentu effert penultimam ac proinde Gaja ad Schebâ initiale adjicit (*Metheg-Setzung* § 37). B.N. ultimam cum accentu efferens antepenultimae Metheg apponit.

Ben-Naftali:	Ben-Ascher:
אָנְשֵׁי לִבָּב ¹	אָנְשֵׁי לִבָּב 34, 10.
וַיִּדְכָּאוּ	וַיִּדְכָּאוּ 34, 25.
וַתְּחַוֵּלְלֵ לָו	וַתְּחַוֵּלְלֵ לָו 35, 14.
אֶתֶּן צֶדֶק	אֶתֶּן צֶדֶק 36, 3.
אֶזְרְנָא כְּגֵבֵר, דְּגֵשׁ ²	אֶזְרְנָא כְּגֵבֵר { 38, 3.
הַיֵּשׁ לַמָּטָר	הַיֵּשׁ לַמָּטָר { 40, 7.
הַתְּשֻׁחָק	הַתְּשֻׁחָק 38, 28.
עֲבָרוֹת, סְגוּלָּ ³	עֲבָרוֹת, סִתָּה 39, 18.
הַתְּשֻׁחָק בּוֹ ⁴	הַתְּשֻׁחָק-בּוֹ 40, 11.
אֵין עַל-עֶפְרַיִם	הַתְּשֻׁחָק-בּוֹ 40, 29.
	אֵין-עַל-עֶפְרַיִם 41, 25.

IV.

פסקתא דספר איוב ז', וסמנהון:

Loci Iobi septem lineola Pasek notati.

חֲטָאתִי מֵה אִפְעַל ׀ לך	7, 20.
הִצַּעַקְתּוּ יִשְׁמַע ׀ אֵל	27, 9.
חֲלַק אִדָּם רִשְׁעִי ׀ עִם אֵל	27, 13.
אֵךְ שׁוֹא לֹא יִשְׁמַע ׀ אֵל	35, 13.
מִן ׀ הִסְעֵרָה וַיֹּאמֶר	38, 1.
מִן ׀ סֵעֵרָה וַיֹּאמֶר	40, 6.
וְאִם זִרְעֵךְ כֹּאֵל ׀ לך	40, 9.

¹ Sic catalogus ms. atque in ipso textu P (h. e. Cod. Petropol. 1010).

² B.A. literam כ adspirat, B.N. dagessat, quia כג sono similia iudicat. Eodem modo Ez. 17, 10., cf. *Michlol* 90^a. In catalogo excuso deest locus ille Iobi, in catalogo ms. exstat.

³ Mentionem hujus discrepantiae facit Kimchius in Lexico.

⁴ B.A. his vocibus Makkef interjicit, quare syllabae ם utpote secundae ante tonum Metheg tribuit, quo fit, ut in ה interrogativo omittatur (*Metheg-Setzung* § 23). B.N. contra omisso Makkef et addito voci accentu non impeditus est, quominus interrogativo ה Metheg impertiat. Cf. 8, 3.

V.

סדרים בספר איוב ה', וסמנהון:

Sectiones libri Iobi octo masoreticae.

איש היה בארץ עוץ	1, 1.
ויען איוב, דבחר הנה זאת חקרנוה	6, 1.
ויען איוב, דבחר ותקותם מפח נפש	12, 1.
ויאחו צדיק דרכו	17, 9.
ויען איוב, דבחר ימלט אי נקי	23, 11.
צדק לכשתי וילבישני	29, 14.
ויען אליהוא, דבחר אם אין אתה שמע לי	34, 1.
התשלח ברקים וילכו	38, 35.

VI.

פתחין באתנח וסוף פסוק בספר איוב

Loci Iobi vocalem non productam (Pathach vel Segol) in pausa exhibentes).*

אל ידרשהו אלוה מפעל	3, 4.
יקו לאור ואין	3, 9.
מבקר לערב יפתו	4, 20.
ירחקו בניו מישע	5, 4.
וקדרים שגבר ישע	5, 11.
תפל מבלי מלח	6, 6.
כלה ענן וילך	7, 9.

*) Contulimus quattuor hujus catalogi recensiones 1) eam quae in Bibliis magnis publicata est; 2) manuscriptam in Ben-Bil'ami *Táame hamikra*; 3) eam quae ad finem codicis Halensis opus masoreticum *Ochla veochla* continentis reperitur; 4) quam cod. Petropolitanus ao. 1010 exaratus continet.

- 7,14. ומחזינות אל תבעתני
 9,22. אחת היא על כן אמרתי
 9,26. חלפו עם אניות אבה
 9,34. ואמתו אל תבעתני
 11,20. ומנוס אבד מנתם
 13,21. כסף מעלי הרחק
ibid. ואמתך אל תבעתני
 14,19. ותקות אנוש האבדת
 17,16. בדי שאל תרדנה
 19,10. יתצני סביב ואלך
 20,4. ידעת מני עד
 21,5. פנו אלי והשמו
 21,13. וברגע שאול יחתו
 27,21. ישאהו קדים וילך
 34,5. כי אמר איוב צדקתי
 34,8. וללכת עם אנשי רשע
 34,36. יבחן איוב עד נצח
 39,3. ילדיהן תשלחנה
ibid. חבליהם תשלחנה
 40,32. מלהמה אל תוסף
 41,8. אחד באחד יגשו
 42,6. על כן אמאס ונחמתי
 וכל קדם דשא צדק
 כוותה, וכל ויאמר
 ס"פ דכוותה:

VII.

חלוּפּי קריאה בספר איוב

Loci Iobi consimiles qui facile confunduntur).*

- תם וישר וירא אלהים וסר מרע. 1, 1 Primo
 תם וישר וירא אלהים וסר מרע. 1, 8 } Secundo
 2, 3 } et Tertio
- וַיִּנְלְדוּ לוֹ שִׁבְעָה בָנִים. 1, 2 Primo
 וַיְהִי לוֹ שִׁבְעָנָה בָנִים. 42, 13 Secundo
- ויבוא גם השטן בתוכם: סוף פסוק. 1, 6 Primo
 ויבוא גם השטן בתכם לְהִתְיַצֵּב עַל יְיָ: 2, 1 Secundo
- ויאמר יי אל השטן מֵאִין תבא. 1, 7 Primo
 ויאמר יי אל השטן אֵי מָזָה תבא. 2, 2 Secundo
- השמת לבך על עבדי איוב. 1, 8 Primo
 השמת לְבָךְ אֶל עַבְדֵי אִיּוֹב. 2, 3 Secundo
- וְאֹלָם שַׁלַּח נָא יָדְךָ וּגַע בְּכָל-אֲשֶׁר-לוֹ. 1, 11 Primo
 אֹלָם שַׁלַּח נָא יָדְךָ וּגַע אֶל-עַצְמוֹ וְאֶל-בְּשָׂרוֹ. 2, 5 Secundo
- אם לא על פניך יברכה. 1, 11 Primo
 אם לא אֶל פְּנֵיךָ יִבְרַכְךָ. 2, 5 Secundo
- הֲיֵנָה כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ בִּידְךָ. 1, 12 Primo
 הֲנֹו בִּידְךָ. 2, 6 Secundo
- ויצא השטן מֵעַם פְּנֵי יי. 1, 12 Primo
 ויצא השטן מֵאֵת פְּנֵי יי. 2, 7 Secundo
- עוד זה מדבר וזה בא. 1, 16 } Primo et
 1, 17 } secundo
 עד זה מדבר וזה בא. 1, 18 Tertio

*) Hunc indicem excerpsimus ex cod. Francofortensi ao. 1294 exarati.

- 1, 20 Primo ויקרע את מעלו.
 2, 12 Secundo ויקרעו איש מעלו.
 4, 18 Primo הן בַּעֲבָדָיו לא יאמין.
 15, 15 Secundo הן בַּקְדָּשָׁיו לא יאמין.
 5, 9 Primo עשה גדלות ואין חקר נְפִלְאוֹת עד אין מספר.
 9, 10 Secundo עשה גדלות עד אין חקר וְנִפְלְאוֹת עד אין מספר.
 (Amos 8, 12). וסמן ונע"ו מים עד ים
 7, 8 Primo לא תשורני עֵין רֵאִי.
 24, 15 Secundo לא תשורני עֵין.
 7, 17 Primo מה אנוש כי תַגְדֹּלְנוּ.
 15, 14 Secundo מה אנוש כי יִזְכֶּה.
 8, 20 Primo הן אל לא ימאס.
 36, 5 Secundo הן אל פִּבִּיר וְלא ימאס.
 9, 34 Primo ואמתו אל תבעתני.
 13, 21 Secundo ואמתה אל תבעתני.
 11, 20 Primo ועיני רִשְׁעִים תכלינה.
 17, 5 Secundo ועיני בְּנֵי תכלינה.
 13, 27 Primo וְתִשָּׂם בַסָּד רַגְלִי וְתִשְׁמֹר כָּל אַרְחָתִי.
 33, 31 Secundo יִשָּׂם בַסָּד רַגְלִי וְיִשְׁמֹר כָּל אַרְחָתִי.
 14, 18 Primo ויצור יעתק ממקמו.
 18, 4 Secundo ויעתק צור ממקמו.
 15, 15 Primo וְשָׁמַיִם לא זכו בעיניו.
 25, 5 Secundo וְכוֹכָבִים לא זכו בעיניו.
 20, 29 Primo זה חלק אדם רשע מֵאַלְהִים ונחלת אִמְרוֹ מֵאֵל.
 27, 13 Secundo זה חלק אדם רשע עִם אֵל ונחלת עֲרִיצִים
 מִשָּׁדִי יִקָּחוּ.
 21, 13 Primo יכלו בטוב ימיהם, יכלו כתיב.
 36, 11 Secundo יכלו ימיהם בטוב.
 21, 14 Primo וַיֵּאמְרוּ לֵאלֹהֵי סוּר מִמֶּנּוּ.
 22, 17 Secundo הֵאמְרוּ לֵאלֹהֵי סוּר מִמֶּנּוּ.
 5*

- עצת רשעים רחקה מני. 21, 16 Primo
 ועצת רשעים רחקה מני. 22, 18 Secundo
 והחכמה מאין תמצא. 28, 12 Primo
 והחכמה מאין תבוא. 28, 20 Secundo
 יאחזוני ימי עני. 30, 16 Primo
 קדמני ימי עני. 30, 27 Secundo
 והוא עון פלילים. 31, 11 Primo
 גם הוא עון פלילי. 31, 28 Secundo
 ונשמת שדי תבינם. 32, 8 Primo
 ונשמת שדי תחיני. 33, 4 Secundo
 תמים דעות. 36, 4 Primo
 תמים דעים. 37, 16 Secundo
 מפרשי עב. 36, 29 Primo
 מפלשי עב. 37, 16 Secundo
 ויען יי את איוב מן הסערה. 38, 1 Primo
 ויען יי את איוב מן סערה. 40, 6 Secundo
 מי זה מחשיך עצה במלין בלי דעת. 38, 2 Primo
 מי זה מעלים עצה בלי דעת. 42, 3 Secundo
 ואשאלך והודיעני. 38, 3 Primo
 אשאלך והודיעני. 40, 7 } Secundo
 42, 4 } et tertio
 הגד אם ידעת בינה. 38, 4 Primo
 הגד אם ידעת בלה. 38, 18 Secundo
 אי זה הדרך ישפן אור. 38, 19 Primo
 אי זה הדרך יתלק אור. 38, 24 Secundo

VIII.

Adnotationes masoreticae margini adscriptae.

A. De diversitate scriptioſionis et lectionis.

פְּתִיב (Scriptum):	קָרָי (Legendum):
1, 10. אָתָּה (הָה) sine	הָה אָתָּה (cum)
2, 7. עַד	וְעַד
5, 18. וַיִּדְוֹ (h. e. וַיִּדְוֹ)	וַיִּדְוִי
6, 2. וַהֲיִתִי (h. e. וַהֲיִתִי)	וַהֲנִתִי
6, 29. וַשְּׁבִי (h. e. וַשְּׁבִי)	וַשְּׁבוּ
7, 1. עַל (h. e. עַל)	עָלַי
7, 5. וַגִּישׁ (h. e. וַגִּישׁ)	וַגִּישׁ
9, 13. תַּחַתּוֹ (h. e. תַּחַתּוֹ)	תַּחַתּוֹ
9, 30. בְּמוֹ (h. e. בְּמוֹ, cf. 16, 4. 5.)	בְּמִי
10, 20. יַחַדְלֵ (h. e. יַחַדְלֵ)	וַחַדְלֵ
<i>ibid.</i> יִשִּׁית (h. e. יִשִּׁית)	וַשִּׁית
13, 15. } לֹא	לֹד
41, 4. }	
14, 5. חֶקוֹ (h. e. חֶקוֹ)	חֶקִּיר
15, 15. בְּקִדְשׁוֹ (h. e. בְּקִדְשׁוֹ?)	בְּקִדְשִׁיר
15, 22. וַצָּפוּ	וַצָּפוּ
15, 31. בְּשֹׂר	בְּשֹׂרָה
16, 16. חֲמַרְמָרָה (h. e. חֲמַרְמָרָה)	חֲמַרְמָרָה
19, 29. שְׁדִין (h. e. שְׁדִין)	שְׁדִין
20, 11. עַלְמוֹ (h. e. עַלְמוֹ?)	עַלְמוֹ
21, 13. יַבְלָה (a. v. בַּלְה)	יַבְלָה
21, 20. עֵינֹ (h. e. עֵינֹ)	עֵינִיר
24, 1. וַיִּדְעוּ (h. e. וַיִּדְעוּ)	וַיִּדְעִיר

כְּתוּב (Scriptum):	קָרָי (Legendum):
24, 6. יקצירו (h. e. יקצירו)	יקצורו
26, 12. ובתובנתו (h. e. ובתובנתו)	ובתבונתו
26, 14. דרכו (h. e. דרכו)	דרכיו
26, 14. גבורתו (h. e. גבורתו)	גבורתיו
27, 15. שרידו (h. e. שרידו)	שרידיו
30, 11. יתרו (h. e. יתרו)	יתרי
30, 22. תשנה (h. e. תשנה)	תשנתה
31, 11. הוא (h. e. הוא)	היא
<i>ibid.</i> והיא (h. e. והיא)	והוא
31, 20. חלצו (h. e. חלצו?)	חלציו
33, 19. וריב (h. e. וריב)	ורוב
33, 21. ושפי (h. e. ושפי)	ושפיו
33, 28. נפשי (h. e. נפשי)	נפשיו
<i>ibid.</i> וחייתי (h. e. וחייתי)	וחייתו
37, 12. בתחבולתו (h. e. בתחבולתו)	בתחבולתיו
38, 1. מנהסערה (h. e. מנהסערה)	מן הסערה
38, 12. ידעתה שחר (h. e. ידעתה שחר)	ידעתה השחר
38, 41. ילדו (h. e. ילדו)	ילדיו
39, 12. ישוב (h. e. ישוב)	ישיב
39, 26. כנפו (h. e. כנפו?)	כנפיו
39, 30. ואפרהו (h. e. ואפרהו?)	ואפרתיו
40, 6. מנסערה (h. e. מנסערה)	מן סערה
40, 17. פחדו (h. e. פחדו)	פחדיו
42, 2. ידעת (h. e. ידעת)	ידעתי
42, 10. שבית (h. e. שבית)	שבתי
42, 16. וירא (h. e. וירא, cf. Ezech. 18, 14).	ויראה

B. De quibusdam aliis textus affectionibus.

- דְּגִשָּׁה ' Alef dagessatum 33, 21.
 נְקָה ' Alef quiescens 19, 2. 31, 7.
 תַּחַת ה' ' Alef pro He 38, 11.
 גְּזִירָא ג' Gimel minusculum 7, 5.
 דְּגִשׁ אַחַר שְׁרֵק Dagesch post Schurek 5, 7.
 תַּחַת ה' ' He pro Alef 8, 21. 26, 9.
 חְזִירָא ח' Cheth minusculum 33, 9.
 חָסֵר א' Alef deficiens 1, 21. 32, 18.
 חֲצִי הַסֵּפֶר בְּפִסְוּקִים medius versuum libri 22, 16.
 רְבָתִי ט' Teth majusculum 9, 34.
 יַתִּיר א' Jod pro Alef 8, 8.
 יַתִּיר ו' cum Vav abundante 20, 22. 23, 9.
 יַתִּיר י' cum Jod abundante 15, 7.
 דְּגִשָּׁה כ' Caf dagessatum 5, 27.
 בְּפִתְחָא ל' Lamed pathachatum 29, 15.
 דְּגִשָּׁה ל' Lamed dagessatum 13, 9.
 דְּגִשָּׁה מ' Mem dagessatum 17, 12. 22, 6.
 מְלֵא א' plene cum Alef 28, 18.
 מְלֵעִיל מְלֵעִיל tonum habens in penultima 20, 26. 23, 9.
 מְלֵעִיל בְּאַתְנַחַח tonum habens in ultima cum Athnach 33, 9.
 בְּצִירֵי נ' Nun cum Zere 38, 35.
 תְּלוּיָה ע' Ajin suspensum 38, 13. 15.
 בְּאַתְנַחַח פַּתַּח Pathach apud Athnach 3, 4. 9, 4, 20, 9, 22. 13, 21.
 17, 16. 19, 10. 20, 4. 34, 5. 39, 3. 41, 8. 42, 6.
 פַּתַּח בְּסוֹף (בְּסוֹף פְּסוּק) Pathach in fine versus 7, 14. 9, 34.
 13, 21. 14, 19. 21, 13. 39, 3. 40, 32.
 רָפָה צ' Zade raphatum (lene) 11, 15.
 זְעִירָא ק' Zade finale minusculum 16, 14.

זֶרֶה אֲפֹד מַכֶּכֶף Zere apud Makkef 41, 26.

קֹף כִּימ חֵירֶק Kof cum Chirek 37, 17.

רֶשֶׁח דַּגֶּסֶסֶטֻם Resch dagessatum 39, 9.

רֶפֶה וּמְלֵעִיל non dagessatum et cum accentu penultima 7, 20.

C. Clausula masoretica.

חֹזֶק: סְבוּם פְּסוּקֵי סֵפֶר אִיּוֹב
 אֵלֶּה וְשִׁבְעִים, וְסֵמֶן אֶע. וְחֲצֹנֶן
 אֲשֶׁר קָמְטוּ וְלֹא עַת: יִסְרְרוּ
 שְׁמֵה, וְסֵמֶן אֶתֶב: יִפְסַקְתוּתוֹ
 שִׁבְע, וְסֵמֶן גֹּד: יִכְתִּיבּוּ וְקִרְרוּ
 חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעֵה, וְסֵמֶן מִיד.
 וְאוֹתִיּוֹת קְטָנוֹת שְׁלֹשׁ. וְאוֹת
 אֶתֶה גְּדוֹלָה. וְאוֹתִיּוֹת שְׁתַּיִם
 תְּלוּיּוֹת:

Macte esto! Summa versuum libri Iobi est mille et septuaginta, signum (vox memorialis) אָע (א 1000, ע 70); medius eorum versuum est 22, 16. Sectiones libri sunt octo, signum אָה"ב (א 1, ה 5, ב 2). Loci pascati sunt septem, signum גָּד (ג 3, ד 4); scripta et legenda quinquaginta et quatuor, signum מִיד (מ 40, י 10, ד 4). Literae denique minusculae tres, et litera una majuscula, et literae duae suspensae.

נבִיאִים אַחֲרוֹנִים

סֵפֶר תְּרֵי עֶשֶׂר

81209

LIBER DUODECIM
PROPHETARUM

TEXTUM MASORETICUM ACCURATISSIME
EXPRESSIT, E FONTIBUS MASORAE VARIE ILLUSTRAVIT,
NOTIS CRITICIS CONFIRMAVIT

S. BAER.

PRAEFATUS EST EDENDI OPERIS ADJUTOR

FRANCISCUS DELITZSCH.

EX OFFICINA BERNHARDI TAUCHNITZ.

LIPSIAE 1878.

PRAEFATIO.

Baerianas Genesis, Jesaiae, Psalmorum atque Iobi editiones sequitur nunc τὸ δωδεκαπρόβητον sive liber Duodecim, scil. Prophetarum (masoretice תְּרִי עָר=תְּרִי סָר), quem nomine antiquitati ignoto librum duodecim Prophetarum Minorum appellare consuevimus. Diu non potuimus quin conquereremur, quod nonnisi pauci essent qui haec studia nostra cum favore prosequerentur, iam vero eam rei condicionem aliquatenus mutatam esse gaudemus. Exstiterunt enim qui ea non solum non spernerent, sed eis etiam ad excolendam atque emendam linguam Hebraicam scientiam uterentur¹.

Quam mendosus atque incertus esset Veteris Testamenti textus, qualis vulgaribus editionibus per manus traditur, in praefationibus ad Genesin et Jesaiam multis exemplis demonstravimus. Exempla hoc loco tria certe addidisse iuvabit. In Jos. 6, 17 Athias, van der Hooght alii ediderunt הַחֲבֵאֲתָה cum Alef kamezato, qua lectione et Gesenius § 75 et Ewaldus § 194 nituntur, at lectio quam Masora tuetur est הַחֲבֵאֲתָה (sicut נִסְלֵאֲתָה 2 Sam. 1, 26) cum Aleph pathachato. In Jer. 13, 25 editio Athiana aliaque habent שְׂבַחֲתָה, sed codices et edd. antiquiores legunt שְׂבַחֲתָה, ita ut nullum sit discrimen inter lectionem Babyloniorum et Palaestinensium (cf. Friedr. Philippi, *Das Zahlwort Zwei im Semitischen* in *DMZ* 1878 p. 96).

¹ Quemadmodum in nostris Ed. Koenig et Jul. Ley sic inter Anglos A. B. Davidson (*Grammar* 1878 ed. III.) et S. R. Driver (*Hebrew Tenses* 1874) Baerianis scriptis scite usi sunt; nunc addere possumus Ferd. Muehlavium et Guil. Volckium, qui nuper *Lexicon Gesenianum* multis mendis purgatum multisque recens inventis locupletatum denuo ediderunt, crebro scripturas a Baerio restitutas in rem suam convertisse, et Aem. Kautzschium, qui *Grammaticae Gesenianae* editionem XXII. ad praesentem scientiae Hebraicae statum accommodavit ac passim reformavit, Baeriana studia mira cum accuratatione prosecutum esse eorumque fructus quantum licuit illic suo quemque loco condidisse.

In Zeph. 1, 17 editiones vulgatae יהִצְרִיתִי cum accentu penultimae proferunt, id quod et Driverum (§ 110, 5) et Kautzschium (§ 49 extr.) in errorem induxit; genuina lectio est יהִצְרִיתִי cum accentu ultimae, quem syntaxis requirit.

In praefationibus Libri Psalmorum Hebraici (1861), Genesis (1869), Jesariae (1872), Psalterii Hebraici et Latini (1874), Iobi (1875) enarravi, quomodo critica Baerii supellex paullatim accrevisset. Nunc adiumenta, quibus in eis libris tractandis ille usus est, aliquot novis aucta sunt. Obiter commemoramus, ad editiones Bibliorum Hebraicorum, quas adhibuit, accessisse eas, quas Jac. Lombrosus (Venet. 1639), J. Simonis (Halaë 1767) et Sam. Foa (Pisae 1803) curaverunt atque illustraverunt. Maioris momenti est quod benevolentia Lehrbergeri, celeberrimi typographi Roedelhemiensis, usum eius exempli Bibliorum Rabbincorum ai. 1526 adeptus est, quod quondam Wolfius Heidenheim possedit (No. 22 Catalogi Heidenheimiani) et cui passim adnotationes masoretici et critici argumenti adscripsit. Maximam vero utilitatem ei attulit Prophetarum Posteriorum Codex Babylonicus Petropolitanus, quem photolithographica imitatione fidissime repetitum Hermannus Strackius noster Petropoli 1876 edidit¹. Hic codex, quem Abr. Firkowitsch Karaeus 1839 in synagoga Tschufutkalensi a se inventum perhibebat, teste epigraphe, in quam non cadit suspicio, autumno ai. 916 p. Chr. (1228 aerae Seleuc.) confectus est. Non habemus antiquiorem fontem, unde systema punctationis Babylonicae, quod Palaestinesi (Tiberiensi) antecessit, cognoscere possimus, atque praeterea hic codex nobis ipsam textus Babylonici speciem ante oculos ponit, ita ut maiore quam adhuc fieri potuit perspicuitate cernamus ac videamus, quomodo textus receptus e longa variaque fluctuatione Orientalium et Occidentalium emergerit. Praeter hunc codicem, cuius lectiones et notas Baerius ex opere Strackiano deprompsit, et ipse complures codices inspexit et ad constituendum textum libri Duodecim adhibuit, quos deinceps singillatim, addita brevi descriptione, enumerabimus.

¹ Decem folia pretiosissimi huius operis (f. 179—189), quae libros Hoseae et Joelis continent, seorsim prodierunt: Hosea et Joel prophetae. Ad fidem codicis Babylonici Petropolitani edidit Herm. Strack, Lipsiae, Hinrichs 1875.

1) Fragmentum Pentateuchi, 120 foliis membranaceis formae maximae constans, quod mense Novembri ai. 1876 in apotheca synagogae viculi Geinsheim prope Magontiacum detexit. Continet Exodum et Leviticum cum Targume et utraque Masora, iuxta posito Raschii commentario, atque Haftaras cum utraque Masora et Kimchii commentario. Est liber pervetus, abhinc sexcentis, ut videtur, annis alicubi in Germania scriptus. Pars libri, quae Deuteronomium continet, in possessionem Bibliothecae Musei Britannici (vide Michaelis Catalogum No 567) transiit. Nos hunc codicem nomine codicis Haftararum insignivimus¹.

2. 3. 4. 5) Quatuor codices, quos S. L. Curtiss jr. Americanus, nunc Seminarii Theologici Chicagonensis Professor², ao. 1876 e bibliotheca ab Herm. Lotzio Lipsiensi relicta comparavit et satis diu Baerio commisit, ut eos describeret atque usurparet. Horum codicum primus (C. 1.), formae octavae, Prophetas Posteriores et Hagiographa cum Masora parva continet. Secundus (C. 2), formae quartae maioris, totum V. T. cum utraque Masora complectitur, sed interiectis lacunis. Tertio (C. 3), item formae quartae, insunt Prophetae Priores cum Masora et parva et magna. Quarto denique (C. 4), formae quartae minoris, Pentateuchus continetur, adiecta utraque Masora. Omnes hispanico litterarum ductu scripti sunt. Operae pretium erat eos conferre³.

¹ Hic codex et in textu lectiones et in margine notas masoreticas non paucas suppeditat, quae gravissimae sunt. Ad Ex. 6, 12 adnotatur: ה' קל וחומר בחורה (cf. *Ochla vs-ochla* § 182). Ad Ex. 25, 31 תיעשה Masora parva adnotat: ד' ולית מלא ופליגא. Ad Ex. 29, 15 אדרן adscriptum est: יש מסור' ליה מלא; ad Lev. 5, 22 על שקר על על על ita ut vocabulum sit *éy méσφ* (cf. *Massoreth hamassoreth* p. 262 ed. Ginsburg); ad 1 Sam. 20, 27 דָּרָר: כ"ח פסוק במצע. In Haftara Paraschae *Vajikra* Jes. 44, 4 hic codex exhibet בָּהֵן (cf. adnotationem nostram ad h. l.). Quibus exemplis comprobatur hunc codicem non parvi pretii esse.

² Scriptor librorum *The Machabee* 1876. *Outlines of Hebrew Grammar* by Gust. Bickell, revised by the Author and annotated by the Translator 1877. *The Levitical Priests, a contribution to the criticism of the Pentateuch, with a Preface by Prof. Franz Delitzsch* 1877 et *Dissertationis de Aaronitici Sacerdotii atque Thorae Elohisticae origine* 1878.

³ Exempla duo afferamus. Cod. 2 in Jes. 44, 4 offert בָּהֵן,

6. 7. 8) Tres codices vetustos Bibliothecae Ministerii Erfurtensis, quos ut penitus cognosceret atque investigaret Baerius mense Julio ai. 1876 Erfurtum profectus est. Quamquam iam J. H. Michaelis in egregia sua Bibliorum Hebraicorum editione 1720 varias eorum codicum lectiones sedulo excerpsit, tamen, ut Baerius perbrevis intellexit, successuris haud exiguum spicilegium reliquit. Multa sive consulto sive negligenter praetermisit, quae maiore oculorum acie et rei criticae usu nunc Baerio perspicere et in lucem protrahere contigit. Primus horum codicum (E. 1), formae maximae, totum V. T. comprehendit, in duo grandia volumina dispertitum, additis et Targume et Masora tum parva tum magna; scriptus est ao. 1343. Figura et lineamenta scripturae Germanica sunt; librario erat nomen Baruch b. Zerach (ברוך בר זרח), correctori et punctatori nomen Simson Minjamun (שמשון מינימון)¹. Codex alter (E. 2) item

adjecta nota בלא יו"ד כן מצאנו בדללי בלא יו"ד. Eodem modo haec vox scripta exstat in cod. membranaceo Curtisiano, qui solas Haftarothe continet. Cod. 1 et 2 in Jes. 63, 11 scribit יָצִי, quam scripturam Gemara quoque palaestinensis *Sota* V, 6 confirmat; distincte enim ait: אַר רֹעֵה צֹאנֵי אֵין כּוֹרֵב כֹּאֵן אֱלֹהֵי אֵת רֹעֵי צֹאנֵי מִלְמַד שְׂעֵשָׂה: כּוֹלֵם רֹעֵים. In manibus meis est accurata codicum Curtisianorum descriptio a Baerio confecta, quam oblata occasione publici iuris faciam.

¹ Hoc est nomen correctoris et punctatoris in epigraphe codicis מְיַמֵּן = מְיַמֵּן Neh. 12, 17), non Simson e צַמִּירֹן, uti Zunzius (*Zur Geschichte* p. 120) habet, non Simson Memnimon, uti Jaraczewsky (*Geschichte der Juden in Erfurt* 1868). Michaelis et qui eum sequuntur usque ad de Lagardium in Symmictis 1877 nominant etiam quendam ‚Brodmark‘ sive ‚Brutmark‘ tanquam notarum marginalium scriptorem. At id nomen toto in codice non reperitur et tantummodo notae ad Hab. 1, 15 adscriptae, quam illi omnes male intellexerunt, debetur. Ibi enim ad הַיְצִיָּה adnotatum est: לֵי וְאֵנִי הַמְנַקֵּד בְּרוֹטְבוֹרְק מִצֹּאנֵי חֲתָף פֶּתַח הַעַ' ר' וְרִיבֶשׁ. Inde homuncio iste nomine Brutmark, qui nullus umquam fuit, creatus est. Verum sententia verborum male et lectorum (רו pro נ) et intellectorem haec est: הַיְצִיָּה nusquam alias exstat egoque punctator inveni Rothenburgi Chateph Pathach litterae Ajin adiectum, Rabbi Feibesch". Itaque Rothenburgi (ad Tubarim) in codice, qui auctoritatem probi vetustique textus habebat, vocem hoc modo punctatam invenit. Est autem codex clarissimi illius Meiri Rothenburgensis (Zunz, *Zur Geschichte* p. 119), ad quem tamquam ad exemplum libri emendati punctatores non raro provocant. Neque Rabbi Feibesch diversus est a Simsone Minjamun epigraphes.

Germanicam prae se fert originem. Est liber formae maximae, sub fine saeculi duodecimi scriptus, universum V. T. textum cum utraque Masora continens. Codex tertius (E. 3), formae quartae maioris, qui et ipse V. T. cum Masora exhibet, sine dubitatione ab homine Orientali scriptus est et codicem Babylonicum a Strackio editum vetustate aequiparet, quapropter non mirum est, eum multas lectiones auctoritate gravissimas et notas masoreticas ipsius proprias exhibere ¹.

Ad hos codices ab ipso Baerio inspectos collatosque accesserunt

9) Variarum lectionum ab Herm. Strackio e codice Petropolitano ai. 1010 in usum Baerii excerptarum. Hunc codicem littera P insignivimus. vide de eo Praefationem ad Psalmos (1874) p. VI s. et ad Iobum p. IV.

10) Variarum lectionum, quas Guil. Wickes Professor nuper Londinensis in Canada Britannica, deinde Lipsiae, nunc Oxonii degens a Baerio rogatus ex illo codice ai., ut perhibetur ², 1002

Etenim nomina variare solent; Feibesch (Phoebus) est nomen profanum (שם חול), quod nomini sacro Simson respondet (vide ענין שבעה de libellis repudii perscribendis cap. 46 sub ויירשׁוּ וְשָׁמְשׁוּ).

¹ Nonnulla certe exempla ostendent, non immerito nos hunc codicem tanti facere. Ad Gen. 32, 22 haec nota addita est: זה הפסוק שני פנים למערבא טע' קר' ה' בן כב' דה' ב'יר מע אל טע' רחני' ה' בן כב' דה' ב'יר מע אל ויהי' נירקב ה'ים שר. Similem notam ad hunc versum: מרחלס' למרנח' ולמערבא' Baerius invenit in codice ex Arabia allato, cf. etiam Pinskeri *Einleitung* p. 48. — Jos. 5, 14 לא ויאמר ליה, Erfurtensis 3 exhibet ליה ויאמר ליה. — Ibid. 21, 35 desunt v. 36 et 37 וממטה ראובן וגו' ורממטה ראובן וגו', quos Jacob b. Chajim omisit, a multis (vide Keilium ad h. l.) propterea temeritatis accusatus. — 1 Reg. 20, 33 scriptum exstat ויהלכו דממנו ויהלכו דממנו cum nota ויהלכו דממנו קרי. Etiam Curtisianus 3 habet notam: ב' מליך נסב קדמא מן תני' דה'י, qua illa scribendi ratio confirmatur, cf. praefationem ad Jesaiam p. VII. — Jes. 44, 4 בְּבֶן, sicut in aliis quoque libris vetustis e. c. Ven. 1526. Neque silentio praeterire volumus, hunc codicem continere adnotationem qua quod Graetzius assensu suo comprobavit, systema punctuationis Tiberiense a quodam Mocha filioque eius Mose Karaeis circa 800 p. Chr. inventum esse, refutatur.

² Consulto tam caute loquimur, nam Guil. Wickesius noster, linguarum orientalium atque etiam Hebraicae palaeographiae punctationisque peritissimus, illum codicem Bibliothecae Nationalis Parisiensis mense Decembri ai. superioris diligenter perscrutando invenit, miras laudes, quibus Jac. Sappir in Itinerario suo אבן ספיר

excerpsit, quem a Jac. Sappiro 1868 Eugeniae Imperatrici magno pretio venditum nunc Bibliotheca Nationalis Parisiensis asservat, vide de eo, cui siglum *S* impertivimus, Praefationem in Jesaiam p. VII.

11) Apographum Regularum Ben-Ascheri et Differentiarum (הלופים) inter Occidentales et Orientales e codice celeberrimo Aleppino in gratiam Abrahami Firkowitsch factum (vide Sappiri Itinerarium אבן ספיר I p. 12^b not. 1). Firkowitschii filius hoc apographum Herm. Strackio et hic Baerio usurpandum concessit.

12) Opus grammaticum הבור הקונים a Simsone Punctatore (הנקדן) conscriptum, codex membranaceus Bibliothecae Universitatis Lipsiensis, ex quo in libro Jesurun inscripto, quem ao. 1838 edidimus, complura protulimus, quibus ostendimus, quam dignus hic liber grammaticus esset quem quis acrius conduceretur. Baerius id fecit mense Octobri ai. 1876 quo per aliquod tempus Lipsiae commorans hunc codicem diligenter pervestigavit et omnia quae ad criticam textus V. T. tractationem valent sibi inde exscripsit.

Ceterum bene fecit quod passim textum Complutensem tanquam locupletem testem produxit; namque in altera vel tertia parte Programmatis mei quod inscripsi *Studien zur Entstehungsgeschichte der Polyglottenbibel des Cardinals Ximenes* (Pars I. 1871) demonstrabo, textum Complutensem quamquam lectionibus temerariis non liberum tamen maximam partem ex duobus codicibus pretiosissimis fluxisse, quae adhuc in Bibliotheca Universitatis Madritensis reconditi sunt.

Quantam utilitatem textus masoretici utpote mirifici traditionis genuinae custodis restitutio non solum biblicae, sed universae semiticae philologiae afferat, haec quoque libri Duodecim editio compluribus exemplis confirmat; masoretica punctatio duorum triumve nominum priorum (cf. notas in p. 65. 70. 83)

II p. 157ss. antiquitatem eius artificiosamque scripturam effert, modum veritatis excedere: codex non adeo antiquus est, scriptura speciem seculi XIV vel ad summum XIII prae se fert, anni numerus in fine adscriptus, ut rasura prodit, suspectus est. Et scriptura, qua cantilena Ex. c. XV circumdata est, tantum abest, ut singulari artificio facta sit, ut litterae quamquam minutulae tamen crassae sint et eiusmodi floribus coronisque multis in codicibus obviis facile superentur.

consentit cum eorum pronuntiatione in monumentis assyriacis obvia. Parvae res sunt, in quibus studia masoretica versantur, at non parvi faciendae, quoniam in parvis magna latent. Quare speramus non defuturos esse, qui grato animo accipiant quod ut optime potuimus et fallax typographiae ars concessit longo impigroque labore exigere studuimus.

Scribebam Lipsiae ante d. VI. Idus Augustas MDCCCLXXVIII.

Franciscus Delitzsch.

Praefationi subiungimus nonnulla, quibus adnotatio critica locupletari possit. Hos. 2, 8 בְּדָרָה. Vide etiam Merxii *Archiv* I p. 31.—Hos. 4, 6 וַאֲמַאֲכַךְ. Aleph redundans Midras quoque rabba ad Exodum sect. 38 tuetur, disertis verbis dicens: וַאֲמַאֲכַךְ ג' אֲלֶפֶיִן יֵשׁ בּוֹ. — Hos. 4, 12 וַיִּזְנוּ. Cod. B 12 Bibliothecae Petropolitanae prima manu scriptum habet וַיִּרְצֵו, cui posthac expuncto in margine substitutum est וַיִּזְנוּ, vide Aug. Toettermani *Varianten zum Propheten Hosea*, Helsingfors 1875. 4. — Jo. 2, 20, בְּאֵשׁוֹ. Uberius de hac voce sic scribenda disserit Parchon in *Lexico s. r.* באש. In editione Lexici Parchoniani Sterniana (Posonii 1844. 4), quae non paucis lacunis et vitiis laborat, totus hic locus deest; excerpimus eum ex Codice eius Lexici qui in Bibliotheca J. Goldschmidtii Francofurti a. M. asservatur. Verba Parchonis sunt haec: וְהָאֵשׁ וְאֵלֶּהָ בְּאֵשׁ מִחֲנִיכָם (Am. 4, 10) בְּמִשְׁקַל שְׂכֹל, אֲבָל וְעֵלֶה בְּאֵשׁוֹ מִשְׁפָּטוֹ בְּאֵשׁ בְּאֵשׁוֹ כְּמִשְׁקַל אֶרֶץ אֶרֶבּוֹ, וְצָרִיךְ הוּא שִׁיְהֵא בְּאֵשׁוֹ בְּמִשְׁקַל תְּאָרוֹ זָהָרוֹ מִשּׁוֹם שֶׁהוּא מֵאוֹתוֹת אֵה"ח עֹבָא שְׁלֵא כְּמִנְהַג אֵה"ח עֹבָא בְּאֵשׁוֹ בְּמִשְׁקַל הָדָשׁוֹ גְּרָנוֹ מִתְּנֹו. וּמִשְׁקַל בְּאֵשׁ מִחֲנִיכָם כְּמִשְׁקַל עֵבֹט עֲשׂוֹ. וְעֵנִין וְתַחַת שְׁעֵרָה בְּאֵשָׁה (Iob. 31, 40) אֵע"פ שֶׁהוּא מִין אַחַר עֵנִין קוֹצִים לֹא עֲשׂוֹ אוֹתוֹ בְּמִשְׁקַל וַיַּעַשׂ בְּאוֹשִׁים (Jes. 5, 2) שֶׁמִּשְׁפָּטָה בְּאוֹשָׁה כְּמִשְׁקַל חֲלוּשִׁים חֲלוּשָׁה. מִין אַחַר לְהַבְאִישׁנִי וְכו' Ex Lexico Abulwalidi quod Ad. Neubauer

edidit (Oxonii 1875. 4) perspicitur, Parchonem illa hoc ex fonte hausisse. Scriptio igitur כָּאֲשׁוּ ad similitudinem formae רָחֲבֹ Abulwalidi potissimum auctoritate defenditur, quem Parchon et Kimchi sequuntur. — Nah. I, 3 יִנְקָה Caph segolatum sec. codd. veteresque edd. Athias et qui secuti sunt יִנְקָה cum Zere ediderunt, refragante Masora, quae hanc vocem non habet in catalogo vocum semel cum Zere (קִמְץ קֶטֶן) pronuntiandarum (כ"ה מל"ן קמצי"ן), vide Mas. fin. 54. Masora praecipit, omnes formas fut. Pi. verborum ל"ה in vocalem Segol exire adeoque in pausa e. c. יִתְחַקֶּה 2 Reg. 9, 3. אֲחִיָּהּ Jer. 49, 11. יִחִיָּהּ Ez. 18, 27. יִבְלֶה Jes. 10, 18. אֲכַלֶּה Job. 3, 16. יִבְכֶּה 9, 24. אֲכַפֶּה 32, 21. 22. יַעֲפֶה 37, 23., excepto תִּגְבֹּלֶה athnachato Lev. 18, 7. 8. 12-17. — Nah. 2, 6 הוֹמְתָה E. 1. 2 exhibent He non mappicatum. E. 1 insuper adnotat: כן פירש ר"שי ויונתן תרגם שורא לכן ה"א רפה Etiam in Mas. parva ms. exstat nota: הוֹמְתָה לית רפה. Accedit Simson qui in חבור הקונים docet: ה"א חומתה בנחום ה"א At Kimchi in comm. certe Mappik postulat, assentiente Masora, quae hanc vocem non adnumerat undecim paribus vocabulorum semel mappicatorum et semel non mappicatorum, vide Mas. fin. 21^b *Ochla ve-ochla* § 44).

Conspectus siglorum

- B** Codex Babylonicus.
- C** 1. 2. 3. 4. Cod. Curtisianus primus, secundus cet.
- E** 1. 2. 3. Cod. Erfurtensis primus, secundus, tertius.
- F** Francofurtensis ai. 1294 (vide Praefationes ad Librum Psalmorum 1861 et Psalterium Hebr. et Lat. 1874).
- H** Heidenheimianus (vide Praefationem ad Jesaiam 1872 p. VI. 68 alias).
- J** Jamanensis (vide ibidem p. VI).
- P** Petropolitanus ai. 1010.
- S** Sappiri Parisiensis.

Hoseas. הושע

1 א

דבר־יהוה : אשר היה אל־הושע בן־פאלי בימי עזיהו
יורתם אחו יחזקיה מלכי יהודה וכימי ירבעם בן־יואש
מלך ישראל : תחלת דבר־יהוה בהושע ° ויאמר
יהוה אל־הושע לך קח־לך אשה זנונים וילדי זנונים
כי־זנה תזנה הארץ מאחרי יהוה : ולך ויקח את־זמר
בת־דבלים ותהר ותלד לו בן : ויאמר יהוה אליו קרא
שמו יזרעאל כי־עוד מעט וסקדתי את־דמי יזרעאל על־בית
יהוא והשבתי ממלכות בית ישראל : והיה ביום ההוא
ושבתי את־גשתי ישראל בעמק יזרעאל : ותהר עוד
ותלד בת ויאמר לו קרא שמה לא רחמה פי לא אוסיף
עוד ארחם את־בית ישראל כי־נשא אשה להם : ואת־בית
יהודה ארחם והושעתים ביהוה אלהיהם ולא אושיעם
בקשת ובחרב ובמלחמה בסוסים ובכשרשים : ותגמל את־
לא רחמה ותהר ותלד בן : ויאמר קרא שמו לא־עמי פי
אתם לא־עמי ואנכי לא־אהיה לכם : ס

2 ב

והיה מספר בני־ישראל כחול הים אשר לא־ימד ולא
יספר והיה במקום אשר יאמר להם לא־עמי אתם יאמר
להם בני אל־חי : ונקצו בני יהודה ובני־ישראל יחדו
ושמו להם ראש אחד ועלו מן־הארץ פי גדול יום יזרעאל :
אמרו לאחיהם עמי ולא־הותיכם רחמה : ריבו באמכם ריבו
פיהיא לא אשתי ואנכי לא אישה ותסר זנוניה מפניה

וְנִאֲסוּפִיָּה מִבֵּין שְׂדֵיהָ : פָּרֹאֲפֹשֵׁיטָנָה עֲרָמָה וְהַצְנִתֶיהָ
 כִּיּוֹם הַגִּלְדָּה וְשִׁמְתֶיהָ כַּמְדָּבָר וְשִׁתָּהּ כְּאַרְצֵי צִיָּה וְהַמְתִּיהָ
 בְּצַמָּא : וְאֶת־כְּנִיָּה לֹא אֲרַחֵם כִּי־כִנִּי זְנוּנִים הָמָה : כִּי זָנִיתָ
 אִמֶם הַבִּישָׁה הַזֹּרְתָם כִּי אִמְרָה אֵלֶכָה אַחֲרֵי מְאֵהֶבִי נִתְּנִי
 לַחֲמִל וּמִימֵי צַמְרִי וּפְשָׁתַי שִׁמְנֵי וְשִׁקְוֵי : לָכֵן הִנְנִי־שֹׁךְ
 אֶת־דֶּרֶכָךָ בַּסִּירִים וְגִדְדִיתִי אֶת־גִּדְדֶךָ וְנִתִּיבוּתֶיהָ לֹא תִמְצָא :
 וְרִדְפָה אֶת־מְאֵהֶבֶיהָ וְלֹא־תִשָּׁג אִתָּם וּבִקְשַׁתָּם וְלֹא תִמְצָא
 וְאִמְרָה אֵלֶכָה וְאִשְׁכַּח אֶל־אִישִׁי הָרֵאשׁוֹן כִּי טוֹב לִי אִם
 מִעַתָּה : וְהִיא לֹא יָדְעָה כִּי אֲנִכִּי נִתְּתִי לָהּ הַדְּגֹן וְהַתִּירוֹשׁ
 וְהַיִּצְהָר וְלִסֹּף הַרְפִּיתִי לָהּ וְיָהֵב עֵשׂ לְבַעַל : לָכֵן אֲשׁוּב
 וְלִקְחֹתִי דַגְנִי בַעֲהוֹ וְתִירוֹשֵׁי בְמוֹעֵדוֹ וְהַצְלֹתִי צַמְרִי וּפְשָׁתִי
 לְכַסּוֹת אֶת־עֲרוֹתַי וְעֵתָה אֲגַלֵּחַ אֶת־נִבְלָתָהּ לְעֵינֵי מְאֵהֶבֶיהָ
 וְאִישׁ לֹא־יִצְוֶלְכָה מִיָּדַי : וְהִשְׁבַּתִּי כָל־מְשׁוֹשָׁה חֲנֹה חֲדָשָׁה
 וְשִׁבַּתָּה וְכָל מוֹעֲדָה : וְהִשְׁמַתִּי בַּסֶּנֶה וְתִאֲנַתָּה אֲשֶׁר אִמְרָה
 אֲתַנֶּה הַמָּה לִּי אֲשֶׁר נִתְּנֵה־לִּי מְאֵהֶבִי וְשִׁמְתִים לְלֵעַר
 וְאֲכַלְתֶּם חֵית הַשָּׂדֶה : וּפְקֹדֹתַי עָלֶיהָ אֶת־יְמֵי הַבְּעָלִים אֲשֶׁר
 תִּקְטִיר לָהֶם וְתַעַד נִזְמָה וְהִלִּיתָה וְתִלְךָ אַחֲרַי מְאֵהֶבֶיהָ
 וְאֵתִי שִׁכַּחָה נֹאס־יְהוָה : ס לָכֵן הִנֵּה אֲנִכִּי מִשְׁתַּחֲוֶיהָ
 וְהִלְכֶתִיהָ הַמְדָּבָר וְדַבַּרְתִּי עַל־לִבָּהּ : וְנִתְּתִי לָהּ אֶת־כְּרָמֶיהָ
 מִשֶּׁם וְאֶת־עַמֶּק עָבוֹר לִפְתַח תִּקְוָה וְעִנְתָה שָׁמָּה כִּימֵי
 נַעֲרֻלָּהּ וּכְיוֹם עֲלוֹתָהּ מֵאַרְצֵי מִצְרַיִם : ס וְהִיָּה כִּיּוֹם
 הַהוּא נֹאס־יְהוָה תִּקְרָאִי אִישִׁי וְלֹא־תִקְרָאִי לִי עוֹד בַּעֲלִי :
 וְהִסְרֹתִי אֶת־שְׂמוֹת הַבְּעָלִים מִסִּיָּהּ וְלֹא־יִזְכְּרוּ עוֹד בְּשִׁמְם :
 כ וְכִרְתִּי לָהֶם כְּרִית בְּיּוֹם הַהוּא עִם־חֵית הַשָּׂדֶה וְעִם־עוֹף
 הַשָּׁמַיִם וְרִמֵּשׁ הָאָדָמָה וְקִשָּׁת וְחֶרֶב וּמִלְחָמָה אֲשַׁבֵּר מִךְ
 הָאָרֶץ וְהַשְּׂפֹכֶתִים לְכַסּוֹת : וְאַרְשָׁתִיהָ לִי לְעוֹלָם וְאַרְשָׁתִיהָ
 לִי בְצֹדֵק וּבְמִשְׁפָּט וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים : וְאַרְשָׁתִיהָ לִי
 בְּאִמּוּנָה וְיָדַעַת אֶת־יְהוָה : ס

6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 כח

וְחַמְטִי אֶת־לֹא רַחֲמָה וְאָמַרְתִּי לֹלֵא־עַמִּי עַמֵּי־אֶתָּה וְהוּא
יֹאמֶר אֱלֹהֵי: ס

3 ג

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי עוֹד לָךְ אֶתָּה אִשָּׁה אֲהַבְתְּ רַע וּמְנַאֲפֶת *
כְּאֲהַבְתְּ יְהוָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהֵם פְּנִים אֶל־אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְאֶתְּבִי אֲשִׁישִׁי עֲנָבִים: וְאֶפְרָיִם לִי כַחַמְשָׁה עָשָׂר פְּסָף וְחַמֵּר *
שְׁעָרִים וְלִתְּךָ שְׁעָרִים: וְאָמַר אֵלֶיהָ יָמִים רַבִּים תִּשְׁכְּבִי לִי *
לֹא תִזְנִי וְלֹא תִהְיֶי לְאִישׁ וְגַם־אֲנִי אֶלֶיָּהּ: כִּי יָמִים רַבִּים *
יִשְׁכְּבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אִין מַלְכָּה וְאִין שָׂרָ וְאִין זָבַח וְאִין מִצְבָּה
וְאִין אִסּוּד וְתַרְסִים: אַחֲרֵי יִשְׁכְּבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וּבִקְשׂוּ אֶת־ *
יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וְאֵת דְּהִיד מַלְכָּם וּשְׁחָדוּ אֶל־יְהוָה וְאֶל־טוֹבוֹ
כְּאַחֲרֵית הַיָּמִים: ס

4 ד

שְׁמַעֲנִי דְבַר־יְהוָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי רִיב לְיְהוָה עִם־יִשְׁכְּבֵי הָאָרֶץ *
כִּי אִין־אֲמַת וְאִין־חֶסֶד וְאִין־דַּעַת אֱלֹהִים בְּאָרֶץ: אָלָה וְכַחַשׁ *
וְרָצַח וְגַבַּב וְנָאָף שְׂרָצוּ וְדַמִּים בְּדַמִּים נָגְעוּ: עַל־כֵּן תִּאָּבֵל *
הָאָרֶץ וְאֶמְלֵל כְּלִי־שֹׁבֵב כִּי בְּחַיֵּית הַשָּׂדֶה וּבְעֵרֹף הַשָּׁמַיִם
וְגַם־דְּגֵי הַיָּם יִאֲסָפוּ: אֵךְ אִישׁ אֶל־יָרִיב וְאֶל־יָבֵחַ אִישׁ וְעַמָּה *
כְּמַרְיָבִי כִהְנוּ: וְכַשְׁלַת הַיּוֹם וְכַשְׁלַל גַּם־נִבְיָא עַמָּה לְיִלְכָה *
וְדַמְיָתִי אֲמָה: נְדַמוּ עַמִּי מִכְּלֵי הַדַּעַת כִּי אֶתָּה הַדַּעַת מְאֲסַת *
וְאֶמְאָסָאֵךְ מִפְּתֹן לִי וְתִשְׁפַח תִּזְרַת אֱלֹהֵיךָ אֲשַׁבַּח בְּנִידָה גַם־ *
אֲנִי: כְּרַבִּים פֶּן חֲטָאוּ־לִי כְּבוֹדִם כְּקִלּוֹן אֲמִיר: חַטָּאת עַמִּי *
יֹאכְלוּ וְאֶל־עוֹנֵם יִשְׁאֲוּ נַפְשׁוֹ: וְהָיָה כַעַם כְּפִתָּן וּשְׁסוּדָתִי עָלָיו *
דְּרָכָיו וּמַעַלְלוֹ אֲשׁוּב לּוֹ: וְאֹכְלוֹ וְלֹא יִשְׁפְּעוּ הַזְּנוּי וְלֹא־י *
יִסְרָצוּ כִּי־אֶת־יְהוָה עֲזָבוּ לְשֹׁמֵר: זְנוּת יָנוּ וְתוֹרֵשׁ יִקְחָה *
לֵב: עַמִּי בַעֲצוֹ יִשְׁאֵל וּמִקְלוֹ יִגִּיד לוֹ כִּי רִיחַ זְנוּנִים הַתְּעָה *
וַיִּזְנוּ מִתַּחַת אֱלֹהֵיהֶם: עַל־רֹאשֵׁי הַהָרִים יִזְבְּחוּ וְעַל־הַגְּבָעוֹת *
יִקְשְׂרוּ תַחַת אֱלֹהֵי וּלְבַנְנָה וְאֶלָּה כִּי טוֹב צִלָּה עַל־כֵּן תִּזְנִינָה *
בְּנוֹתֵיכֶם וְכַלּוֹתֵיכֶם תְּנַאֲפְנָה: לֹא־אֶסְקוּד עַל־בְּנוֹתֵיכֶם כִּי *
תִּזְנִינָה וְעַל־בְּלֹתֵיכֶם כִּי תִנַּאֲפְנָה כִּי־הֵם עִם־הַזְּנוּת יִסְרָדוּ *
וְעִם־הַקְּדָשׁוֹת יִזְבְּחוּ וְעַם לֹא־יָבוּן יִלְבַּט: אִם־זָנָה אֶתָּה *
ט

v. 4 קמץ בוקף v. 6 יחיר א' v. 12 קמץ בוקף v. 13 פרח בס' פ'

יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי אֲשֶׁם יְהוּדָה וְאֶל־תְּבֹאוּ הַגְּלָל וְאֶל־תַּעֲלוּ בַּיִת
 16 אֲנִי וְאֶל־תִּשְׁבְּעוּ חַי־יְהוָה: כִּי כִפְרָה סְרָה סְרָה יִשְׂרָאֵל
 17 עֲתָה יִרְעַם יְהוָה כְּכֹשֶׁת בְּמִרְחָב: חֲבוֹר עֲצָבִים אֲפָרִים
 18 הַיְחַלְלוּ: סָר סְבָאָם הַזֶּה הַזֶּה אֲהַבּוּ הַבּוּ קִלּוֹן מִגִּנְיָה:
 19 צָרָר רִיחַ אֲרֵתָה בְּכֹסֶיךָ וַיִּבְשּׁוּ מִזְבְּחֹתָם: פ

ה 5

א שְׁמַעו־זֹאת הַכֹּהֲנִים וְהַקְּשִׁיבוּ בַּיִת יִשְׂרָאֵל וּבַיִת הַמֶּלֶךְ
 הָאֲזִינוּ כִּי לָכֶם הַמִּשְׁפָּט כִּי־פָח הָיִיתֶם לְמִצְפָּה וְרִשָּׁת
 2 סְרוּשָׁה עַל־תְּבוֹר: וְשָׁחַטָה שְׁטִים הַעֲמִיקוּ וְאֲנִי מוֹסֵר
 3 לְכֹלֶם: אֲנִי יִדְעִי אֲפָרִים וְיִשְׂרָאֵל לֹא־נִכְחַד מִמֶּנִּי כִּי
 4 עֲתָה הַזִּבְיָה אֲפָרִים נִטְצָא יִשְׂרָאֵל: לֹא יִתְנוּ מַעֲלֵלֵיהֶם
 לְשׁוֹב אֶל־אֱלֹהֵיהֶם כִּי רִיחַ זְנוּנִים בְּקִרְבָּם וְאֶת־יְהוָה לֹא
 ה יִדְעוּ: וְעַתָּה גֵאוּ־יִשְׂרָאֵל בְּשִׁנּוּי וְיִשְׂרָאֵל וְאֲפָרִים יִכְשְׁלוּ
 6 בְּעֵינֵם כְּשֶׁל גַּם־יְהוּדָה עִמָּם: בְּצֹאנָם וּבְבִקְרוֹם יִלְכוּ לְבִקֵּשׁ
 7 אֶת־יְהוָה וְלֹא יִמְצְאוּ חֲלָץ מֵהֶם: בְּיְהוָה בָּדְדוּ כִּי־בָנִים
 זָרִים יִלְדוּ עֲתָה יֹאכְלֶם חֹדֶשׁ אֶת־חֲלָקֵיהֶם: פ
 8 תִּקְרָעִי שׁוֹפָר בְּגִבְעָה תִצְצָרֶה בְּרָמָה הָרִיעַ בַּיִת אֲנִי אַחֲרֶיךָ
 9 בְּנִימִין: אֲפָרִים לְשִׁמָּה תִדְוֶה בַּיּוֹם תִּזְכַּחַה בְּשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
 י הַיּוֹדְעִי נֹאמְנָה: הִיוּ שְׁבִי יְהוּדָה כְּמִסְיָגִי גְבוּל עֲלֵיהֶם
 11 אֲשֶׁפֹךְ כַּמַּיִם עֲבָרְתִי: עֲשׂוּק אֲפָרִים רְצוּץ מִשְׁפָּט כִּי
 12 הוֹאִיל הַלֵּךְ אַחֲרֵי־אֲנִי: וְאֲנִי כַעֲשׂ לְאֲפָרִים וְכָרָקֵב
 13 לְבַיִת יְהוּדָה: וַיֵּרָא אֲפָרִים אֶת־חֲלָיו וְיְהוּדָה אֶת־מִזְרוֹ
 וַיִּלְךְ אֲפָרִים אֶל־אֲשׁוּר וַיִּשְׁלַח אֶל־מֶלֶךְ יָרֵב וְהוּא
 14 לֹא יוֹכֵל לְרַסָּא לָכֶם וְלֹא־יִגְדֶה מִכֶּם מִזְרוֹ: כִּי אֲנִי
 כִּשְׁחַל לְאֲפָרִים וּכְכֹסֶיךָ לְבַיִת יְהוּדָה אֲנִי אֲסַרְף
 טו וְאֵיךְ אֲשָׂא וְאִין מִצִּיל: [אֵלֶּה אֲשׁוּבָה אֶל־מְקוֹמִי
 עַד אֲשֶׁר־יִאֲשֹׁמוּ וּבִקְשׂוּ סִנְיָ בְּצָר לָהֶם יִשְׁחַרְגֵנִי:

כ 6

6

א לְכוּ וְנִשְׁוֹבָה אֶל־יְהוָה כִּי הוּא טָרַף וַיִּרְסָאנוּ נָה וַיִּהְיֶה בְּשִׁנּוּי:
 2 וַיִּחַיֵנוּ מִיָּמַיִם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּמְנוּ וְנָחִיָה לְפָנֵינוּ: וְנִדְעָה
 3 נִרְדָּפָה לְדַעַת אֶת־יְהוָה כְּשֶׁחַר נִכּוֹן מִצָּאוֹ וַיָּבֹא כְּגִשָּׁם לָנוּ

v. 1 סמך בטחא v. 1 סמך בטחא

4 כַּמְלֶקֶשׁ יִזְרֶה אֶרְצָךְ מִה אַעֲשֶׂה לָּךְ אֲפֹרִים מִה אַעֲשֶׂה לָּךְ
 יְהוּדָה וְחֶסְדֶּכֶם בַּעֲנֹן־בְּקָר וְכִשְׁל מִשְׁפִּים הֲלָךְ: עַל־פְּנוֹת
 חֲצַבְתִּי בְּנֹבִיאים הַרְגָתִים בְּאִמְרֵי־סִי וּמִשְׁפָּטֶיךָ אִוֵּר יִצְאֵן
 5 כִּי חֶסֶד חֲסָדָתִי וְלֹא־זִבַּח וְדַעַת אֱלֹהִים מַעֲלוֹת: וְהִמָּה
 6 כְּאֵדָם עֲבָרוּ בְרִית שְׁם בְּגֵדוֹ כִּי: גִּלְעָד קְרִית פִּעְלֵי אֲוֹן עֲקֵבָה
 7 מִדָּם: וּכְחַפְי־אִישׁ גְּדוּדִים חֶבֶר פְּהִלִים דָּרָה יִרְצָחוּ־שֹׁמְרֵי־מֵה
 8 כִּי זָמָה עָשׂוּ: בְּבֵית יִשְׂרָאֵל רְאִיתִי שֶׁעָרְרִיָּה שְׁם זְנוּתִי
 9 לְאֲפֹרִים נִטְמָא יִשְׂרָאֵל: גַּם־יְהוּדָה שְׁת קָצִיר לָךְ בְּשׂוֹבֵי
 10 שְׁבוּת עִמִּי:

7 ו

1 כְּרָפְאֵי לְיִשְׂרָאֵל וּנְגִלָה עֲוֹן אֲפֹרִים וְרַעוֹת שְׁמֵרוֹן כִּי פִעְלוֹ
 2 שָׁקַר וְגִבּוֹ יָבֹא שָׁשֶׁט גְּדוּד בַּחֲוִיעַ: וּבִלְיָא־מֵרוֹ לְלִבְכֶם פֶּלֶ-
 3 רַעְתֶּם זְכַרְתִּי עֲתָה סִבְבוּם מַעֲלִילֵיהֶם נִגַּד פִּנְי הָיוּ: בַּרְעִתֶם
 4 יִשְׁמַחוּ־מִלָּךְ וּבִכְחָשֵׁיהֶם שָׁרִים: כָּלֶם מִנְאֲפִים כְּמוֹ תַפְזוֹר
 5 בּוֹעֵרָה מֵאִשָּׁה יִשְׁכַּח מֵעִיר מְלוֹשׁ בְּצֶק עַד־חֲמֻצָתוֹ: יוֹסֵחַ
 6 מִלְּפָנָיו הִחֲלוּ שָׁרִים חֲמַת מִיּוֹן מִשָּׁה יָדוּ אֶת־לִצְצִים: כִּי־
 7 קָרְבוּ כִתְנוֹר לִבָּם (בְּאֲרָבִם) כָּל־הַלְוִיָּהוּ יִשָּׁן אִסְהֶם פֶּקֶר הוּא
 8 בָעִיר פֶּאֶשׁ לְהִבָּה: כָּלֶם יַחֲמוּ פִתְפוּר וְאָכְלוּ אֶת־שְׁסֻטֵיהֶם
 9 כָּל־מִלְכֵיהֶם נָפְלוּ אִין־קִרָא בְהֶם אֱלֹי: אֲפֹרִים בַּעֲמִים הוּא
 10 יִתְבּוֹלֵל אֲפֹרִים הָיָה עֲגָה בְּכִי הַפּוּכָה: אָכְלוּ זָרִים פֶּהוּ
 11 וְהוּא לֹא יָדַע גַּם־שִׁיבָה זָרְקָה בּוֹ וְהוּא לֹא יָדַע: וְעֵנָה י
 12 גְּאוֹן־יִשְׂרָאֵל כְּפִנּוֹ וְלֹא־שָׁבֹו אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וְלֹא
 13 בִקְשָׁהוּ בְּכָל־זָאת: וַיְהִי אֲפֹרִים כִּי־נָה סוֹתָה אִין לֵב
 14 מִצְרַיִם קָרְאוּ אֲשִׁיר הַלְכוּ: בְּאֲשֶׁר יִלְכוּ אֲפֹרֶשׁ
 15 עֲלֵיהֶם רִשְׁתִּי כַעֲרַת הַשָּׁמַיִם אֲזִרֵיהֶם אִיסִירָם כְּשִׁמֵּעַ
 16 לְעֻדָתָם:

v. 10 שְׁעִירֵיהָ קָרִי v. 4 מִלְעִיל

ח 8

א אֶל־חֶבְרוֹן שָׁפַר כַּפְּשָׁר עַל־בֵּית יְהוָה יַעַן עָבְרוּ בְרִיתִי
 ב וְעַל־הַזֹּרְתִי שָׁשְׂעוּ: לִי יִזְעָקוּ אֱלֹהֵי יַדְעֹנָהּ יִשְׂרָאֵל: זָנַח
 ג יִשְׂרָאֵל טוֹב אוֹיֵב יִרְדָּפוּ: הֵם הַמְּלִיכִי וְלֹא מִמֶּנִּי הַשִּׁירָה
 ד וְלֹא יַדְעֹתִי כִסְפָם וַיִּזְהָבּוּ עִשׂוּ לָהֶם עֲצָבִים לְמַעַן יִפְרֹת:
 ה זָנַח עֲגֹלָהּ שְׁמֵרוֹן חָרָה אִפְשִׁי בָּם עַד־מָתִי לֹא יוֹכְלוּ נִקְוֹן:
 ו כִּי מִיִּשְׂרָאֵל וְהוּא חָרָשׁ עָשָׂהוּ וְלֹא אֱלֹהִים הוּא כִּי־שָׂבָבִים
 ז יְהִיֶה עֲגֹל שְׁמֵרוֹן: כִּי רֹחַ יִזְרְעוּ וְסוּפָתָהּ יִקְצְרוּ קָמָה
 ח אֵיךְ־לוֹ צִמַּח בְּלִי יַעֲשֶׂה־קָמַח אוֹלֵי יַעֲשֶׂה זָרִים יִבְלָעָהּ:
 ט נִבְלַע יִשְׂרָאֵל עֲתָה הִינּוּ בַגּוֹיִם כַּכְּלֵי אֵיךְ־חֶפֶץ בּוֹ: כִּי־
 י הִמָּה עָלָיו אֲשׁוּר שָׂרָא בּוֹדֵד לוֹ אֲפָרִים הִתְנוּ אֱהָבִים: גַּם
 כ כִּי־יִתְנוּ בַגּוֹיִם עֲתָה אֲסַבְּצֶם וַיִּתְּלוּ מִעֵט מִמִּשְׁאֵל מַלְכֵה
 גוֹיִם: כִּי־הִרְבֶּה אֲפָרִים מִזְבָּחוֹת לַחֲטָא הִיךְ־לוֹ מִזְבָּחוֹת
 גוֹיִם: אֲכַתּוּב־לוֹ רַבּוֹ תוֹרָתִי כְמוֹ־ד נָחַשְׁבוּ: זְבַחִי
 ד הִבְהִי יִזְבָּחוּ בָשָׂר וַיֵּאכְלוּ יְהוָה לֹא רָצָם עֲתָה יִזְכֹּר
 ה עֲוֹנָם וַיִּסְקֹד חַטָּאתָם הִמָּה מִצְרַיִם יִשׁוּבוּ: וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל
 וַיִּשְׁלַח־תִּי־אֲשׁ כְּעֲרִיב וַאֲכַלָּה אֶרְמְנֹתֶיהָ: ט

ט 9

א אֶל־תִּשְׁמַח יִשְׂרָאֵל אֶל־גִּיל כְּעַמִּים כִּי זָנִיתָ מֵעַל אֱלֹהֶיךָ
 ב אֲהַבֶּתָּ אֶתְנָן עַל כָּל־צְרִיכוֹת דָּגָן: גֵּרֹן וַיִּקַּב לֹא יִרְעַם וְתִירֹשׁ
 ג יִכְתַּשׁ בָּהּ: לֹא יִשְׁבּוּ בְּאֶרֶץ יְהוָה וַיִּשָּׁב אֲפָרִים מִצְרַיִם
 ד וּבְאֲשׁוּר טָמְא יֵאכְלוּ: לֹא־יִסְבּוּ לַיהוָה יִיזֹן וְלֹא יַעֲרְבוּ־לוֹ
 ה זְבַחֵיהֶם כִּלְחָם אוֹגִים לָהֶם כָּל־אֲכָלֵיו יִטְמָאוּ כִּי־לַחֲמָם
 ו לְנַפְשָׁם לֹא יָבוֹא בֵּית יְהוָה: זֶה הַיּוֹם מוֹעֵד וּלְיוֹם
 ח חִבִּי־הָיָה: כִּי תִפֶּה הַלְכֵה מִשְׁתַּחֲוִיִּים וְתִקְבְּצֶם מִתַּחַת תַּקְדָּרִם
 ט מִחֲמַד לְכִסְפָּם קְמוּשׁ יִירָשָׁם וְיִרְשׁוּם: כִּי־הֵם: כִּי־אֵינוּ יָמֵי
 י הַפְּקוּדָה בְּאוֹ יָמֵי הַשָּׁלָם יִדְעוּ יִשְׂרָאֵל אֲנִי־ל הַנְּבִיא מִשְׁעַל
 יֵאֵשׁ הָרוּחַ עַל רֵב עֲוֹנָה רַבָּה מִשְׁטֵמָה: צִפָּה אֲפָרִים
 כ עַם־אֱלֹהֵי נְבִיא פַח יָקוּשׁ עַל־כָּל־דְּרָכָיו מִשְׁטֵמָה רַבָּת

v. 10 קמץ בזקף v. 12 יחיר ו"ו. ib. רבי קרי

אלהיו: העמיקו שחתו פימי הגבעה יזפור עונם יסקוד
חטאתם: ם

כענבים במדבר מצאתי ישראל ככפורה בתאנה בראשיתה י
ראיתי אבותיכם המה באו בעל-סעור ויפזרו לבשת ויהיו
שקוצים פאהבם: אפרים פעור ותעוסת פבודם מלדה 11
דמבטן ומתרוון: פי אם יגדלו את-בניהם ושבלתים מאדם 12
פירגם-אוי להם בשורי מהם: אפרים פאשרדאיתי לצור 18
שתולה בנה ואפרים להוציא אלהוג בניו: תרלהם 14
יהוה מהדתן תרלהם רחם משפיל ושדים צמקים: פל- 15
רעתם בגלגל פישם שנאתים על רע מעלליהם מביתי
אנרשם לא אוסף אהבתם פל-שריהם סוררים: הפה 16
אפרים שרשם יבש פרי בלוי-יעשון גם פי ילדון והמתו
מחמדי בטנם: ומאסם אלהי פי לא שמעו לו ויהיו נדדים 17
בזוים: ם

10

בסן חלק ישראל פרי ישנה-לו פרב לסריו הרבה למזבחות א
פטוב לארצו הטיבו מצבות: חלק לפם עתה יאשמו הוא 2
יערף מזבחותם ישדד מצבותם: פי עתה יאמרו אין מלך 3
לנו פי לא יראנו את-יהוה והמלך מה-יעשה-לנו: דברו 4
דברים אלות שוא פרת ברית ופרח פראש משפט על
תלמי שדי: לעגלות בית און יגורו שכן שמרון פיראבל ה
עליו עמו וכמריו עליו יגלו על-פבודו פירגלה מפנו: גם- 6
אותו לאשור יוכל מנחה למלך ירב בשנה אפרים יקח
ויבוש ישראל מעצתו: נדמה שמרון מלכה פקצת על- 7
פנימים: ונשמדו במות און חטאת ישראל קוץ ודור 8
יעלה על-מזבחותם ואמרו להרים פסונו ולגבעות נפלו
עלינו: ם מימי הגבעה[חטאת ישראל שם עמדי 9
לא-תשיגם]פגבעה מלחמה על-בני עלוה: פאותי ואפרים
ואספו עליהם עמים באסרם לשתי עינתם: ואפרים עגלה 11
מלמה אהבתי לדוש ואני עברתי על-טוב צוארה ארפיב
אפרים יחרוש יהודה ישדד-לו יעקב: זרעו לכם לצדקה 12

v. 10 v. 6 bis v. 10 קמץ בזקת v. 10 עונתם קרי

קצרו לפי-חֶסֶד נירו לְכֶם נִיר וְעַת לְדָרוּשׁ אֶת־יְהוָה עַד
 13 יָבוֹא וַיִּזְרֶה צָדֵק לְכֶם: חַרְשָׁתְּם רָשָׁע עוֹלָתָה קְצוּרְתֶם
 14 אֲכַלְתֶּם סָרִי־כַחַשׁ פִּי־בִטְחָתָ בְּדַרְכָּה בְּרַב גְּבוּרָה: וְקֹאֵם
 שָׂאוֹן בְּעַמִּיָּה וְכָל־מִבְצָרֶיהָ יוֹשֵׁד בְּשׂוֹד שְׁלֹמֹן בֵּית אֲרֻכָּאֵל
 טו בָּנוּם מִלְחָמָה אִם עַל־בָּנִים רָשָׁוֹת: פָּכָה עֲשֵׂה לְכֶם
 בֵּיתֶאֱל מִסְנֵי רַעַת רַעַתְכֶם בַּשָּׁחַר נִדְמָה נִדְמָה מִלֶּה יִשְׂרָאֵל:

יא 11

2 פִּי נָעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֵּהוּ וּמִמְצָרִים קָרָאתִי לְבָנִי: קָרָא
 לָהֶם בֶּן הַלְבִי מִסְנֵיהֶם לְבָעֲלִים יִזְבְּחוּ וְלַפְסָלִים יִקְשְׁרוּ:
 3 וְאֲנֹכִי תַרְגְּמַתִּי לְאִסְרִים קָחֶם עַל־זְרוּעֹתָיו וְלֹא יָדְעוּ פִּי
 4 רַפְּאוֹתַי: בְּחֻבְלֵי אָדָם אֲמַשְׁכֶּם בְּעֵבְתוֹת אֶהְבֶּה וְאֶהְיֶה
 ה לָהֶם פְּמָרִימֵי עַל עַל־לְחֵיהֶם וְאֵט אֲלִיו אוֹכִיל: לֹא יִשׁוּב
 6 אֶל־אָרֶץ מִצְרַיִם וְאֲשׁוּר הוּא מִלְכּוֹ פִּי מֵאֲנֹו לְשׁוּב: וְחָלָה
 חֶרֶב בְּעָרָיו וְכִלְתָּה בְּדִירָו וְאֲכַלְתָּ מִמַּעַצְוֹתֵיהֶם: ^א
 7 וְעַמִּי תִלְוֵאִים לְמִשׁוּבָתִי וְאֶל־עַל יִקְרָאֵהוּ יָחַד לֹא יִרְוּם:
 8 אִיה אֶתְנֶנָּה אִסְרִים אֲמַנְנָה יִשְׂרָאֵל אִיה אֶתְנֶנָּה כְּאֲדָמָה
 9 אֲשׁוּמָה פְּצֻבָאִים נְהַפֵּךְ עָלַי לְבִי יָחַד נִכְמְרוּ נְחֻמִּי: לֹא
 י אֶעֱשֶׂה חֶרֶן אִפְּי לֹא אֲשׁוּב לְשַׁחַת אִסְרִים פִּי אֶל אֲכַל
 י וְלֹא־אִישׁ בְּקַרְבָּה קְדוֹשׁ וְלֹא אָבוֹא בְּעִיר: אֲחַבֵּי יְהוָה
 יִלְכוּ כְּאֶרְצָה יִשְׂאֵג פִּי־הוּא יִשְׂאֵג וַיַּחֲרֶדוּ בָנִים מִיָּם:
 11 יַחֲרֶדוּ כְּצִפּוֹר מִמִּצְרַיִם וּכְיוֹנָה מֵאָרֶץ אֲשׁוּר וְהוֹשִׁבְתִּים
 עַל־פְּתֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה: ^ס

יב 12

א סָבַבְנִי בְּכַחַשׁ אִסְרִים וּבְמַרְמָה בֵּית יִשְׂרָאֵל וַיְהִי־וְהָיָה עַד רֹד
 2 עַם־אֵל וְעַם־קְדוֹשִׁים נֶאֱמָנוּ אִסְרִים רַעִה רוּחַ וְרַחַת קָדִים
 פְּלִי־הַיּוֹם פְּזֹב וְשׂוֹד יִרְפָּה וּבְרִית עַם־אֲשׁוּר יְכָרְתוּ וְשָׁמֹן
 3 לְמִצְרַיִם יוֹבֵל: וְרִיב לַיהוָה עַם־יְהוּדָה וְלַפֶּקֶד עַל־יַעֲקֹב
 4 בְּדַרְכָּיו פְּמַעֲלָיו יָשׁוּב לוֹ: בְּפִטָּן עָקַב אֶת־אֲחִיו וּבְאוּזוֹ
 ה שָׁרָה אֶת־אֱלֹהִים וְנִישַׁר אֶל־מִלְאָה וַיִּכָּל פָּכָה וַיִּתְחַנְּנוּ־לוֹ
 6 בֵּיתֶאֱל וּמִצְאָנֹו וְשֵׁם יִדְבַר עֲמֹנוּ: גִּיהוָה אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת

Handwritten notes: ^א on line 6, ^ס on line 11, and ^א on line 12.

v. 14 מלא א' ib. דגש אחר שורק וקמץ בזקף. ib. א' נחה
 v. 6 טעמים v. 8 כצבורים קרי v. 10 קמץ בזקף v. 5 קמץ בזקף

7 יהוה זכרו: ואתה באלהיה תשוב תסד ומשפט שמר וקנה
 8 אל-אלהיה תמידן פנען בידו מאזני מרמה לעשק אהב:
 9 ויאמר אפרים אה עשרתי מצאתי און לי פל-יגיעי לא-
 ימצאו-לי עון אשר-חטא: ואנכי יהוה אלהיה מארץ-
 מצרים עד אושיבה באהלים פימי מועד: ודברתי על-
 11 הנביאים ואנכי חזון הרביתי וכיד הנביאים אדמה: אם-
 12 בלעד און אה-שוא היו בגלגל שורים זכחו גם מזכחותם
 13 בגלים על תלמי שדי: ויברח יעקב שדה ארם
 14 ויעבד ישראל באשה ובאשה שמר: ובנביא העלה
 יהוה את-ישראל ממצרים ובנביא נשמר: הכעיס אפרים
 תמורים ודמיו עליו יושש וחרפתו ישיב לו אדניו:

13 יג

פדבר אפרים רתת נשא הוא בישראל ויאשם בפעל וימת:
 2 ועתה יוספו לחטא ויעשו להם מסכה מפספס פתבונם
 עצבים מעשה חרשים פלה להם הם אמרים זבתי אדם
 3 עגלים ישקוני: לכן יהיו פענן-פקר וכשל משנים הלך פמץ
 יסער מזון וכעשן מארבה: ואנכי יהוה אלהיה מארץ
 4 מצרים ואלהים זולתי לא תדע ומושיע אין בלתי: אני
 5 ידעתיך במדבר בארץ תלאבות: כמרעיתם וישבעו שבעו
 6 וירם לבם על-כן שכהוני: ואהי להם פמו-שחל פנמר על-
 7 דרה אשר: אפגשם פדב שפול ואקרע סגור לבם ואכלם
 8 שם פלביא חית השדה תבקעם: שחתך ישראל פבי
 9 בעזרה: אהי מלפך אפוא וישיעך פכל-עריך ושפטיה
 10 אשר אמרת תנה-לי מלך ושרים: אהו-לך מלך
 11 באפי ואקח בעברתי: צרור עון אפרים
 12 צפונה חטאתו: חבלי יולדה יבאו לו הוא-בן לא
 13 חכם פי-עת לא-יצמד במשבר פנים: מיד שאל
 14 אפלים ממות אנאלם אהי דבריה מות אהי קטבה
 שאל נחם יסתר מעיני: פי הוא בין אחים יפריא
 15 יבוא קדים רוח יהוה ממדבר עלה ויבוש מקורו
 ויחרב מעינו הוא ישטה אוצר פל-פלי חמדה:

v. 2 פלו קרי v. 4 קמץ בזקף v. 12 קמץ בזקף

יד 14

א תִּשְׁמַע אֱלֹהִים שִׁמְרוֹן כִּי מִרְתָּה בְּאֵלֶיהָ בְּחָרֵב יִפְּלוּ עַלְלֵיהֶם
 ב יִרְשָׁשׁוּ וְהִרְיוּתִיו יִבְקָעוּ: ס שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל עַד
 ג יְהוֹה אֱלֹהֶיהָ כִּי כִשְׁלֶת בְּעֹקֶה: קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ
 ד אֶל־יְהוֹה אֱמָרוּ אֵלָיו כִּלְתִּישָׂא עִן וְקַח־סוֹב וּנְשַׁלְמָה פָּרִים
 ה שְׁפָתֵינוּ: אֲשׁוּר: לֹא יוֹשִׁיעֵנו עַל־סוֹס לֹא נִרְפָּב וְלֹא־נִאֲמַד
 ו עוֹד אֱלֹהֵינוּ לְמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ אֲשֶׁר־בָּךְ יִרְחֵם יְתוֹם: אֲרָפֵא
 ז מְשׁוֹבְבָתֶם אֲהַבֵּם נִדְבָה כִּי שָׁב אִפִּי מִמַּנּוֹ: אֲהִיָּה כִשְׁלִ
 ח לְיִשְׂרָאֵל יִפְרַח פִּשְׁוֹשְׁנָה וְיִהְיֶה שָׂרְשׁוֹ פִלְכָנוֹן: וְלִכְרֹ וְיִנְקוּתִיו
 ט וְיִהְיֶה כְּבַת הַזֹּדוֹ וְרִית לוֹ פִלְכָנוֹן: יִשְׁבֹּר וְיִשְׁבִּי בְּצִלּוֹ יִחַיֵּי
 י דָּגוּ וְיִסְרַתּוּ כַּסֵּן זָכְרוּ כִּי־יִן לְכָנוֹן: אֲפָרִים מִה־לִּי עוֹד
 יא לְעַצְבִּים אֲנִי עֲנִיתִי וְאֲשׁוּרְנִי אֲנִי כְּבָרוֹשׁ הָרַעְוֹן מִמֶּנִּי פָּרִיָּה
 יב נִמְצָא: מִי חָכֵם וַיִּבֶן אֱלֹהֵי נְכוֹן וַיִּדְעֵם כִּי יִשְׂרָאֵל יִדְבִּי
 יג יְהוֹה וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָּם וְסָשְׁעִים יִפְּשְׁלוּ בָּם:

סך פסוקים של הישע מאה וחששים ושבעה, ומנן קבצ"ה:

יואל Joel.

א 1

א דְּבַר־יְהוֹה אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יוֹאֵל בֶּן־פְּעוּיָל: שְׁמַע־זֹאחַ
 ב הַזְקָנִים וְהָאֲזִינוּ כֹּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַהִיחָה זֹאת בְּיַמֵּיכֶם
 ג וְאִם בְּיַמֵּי אֲבֹתֵיכֶם: עָלֶיהָ לְכַנְיִכֶם סִפְרוּ וּבְנִיכֶם לְבַנְיֵיהֶם
 ד וּבְנֵיהֶם לְדוֹר אַחֵר: יִתֵּר הַצֹּזִם אֶכֶל הָאָרֶץ וְיִתֵּר הָאָרֶץ
 ה אֶכֶל הַיֵּלֶק וְיִתֵּר הַיֵּלֶק אֶכֶל הַחֲסִיל: הַקִּיצוּ שְׁפֹרִיִם וּבְכוּ
 ו וְהִלְלוּ כֹל־שְׁתֵּי יוֹן עַל־עֲסוֹס כִּי נִכְרַת מִפִּיכֶם: כִּי־גִוִּי
 ז עָלָה עַל־אֲרָצִי עָצוּם וְאִין מִסְפָּר שְׁנֵי שָׁנִי אַרְיָה וּמַת־לַעֲוֹת
 ח לָבִיא לוֹ: שֶׁם גִּסְטִי לְשִׁמְהָ וְתִאֲנַתִּי לְקַצְפָּה חֲשֹׁף הַשָּׁפָה
 ט וְהַשְׁלִיחַ הַלְכֵינוּ שְׁרִיגֶיהָ: אֲלֵי כַּבְתּוּלָה הַגִּרְת־שֶׁק עַל־בַּעַל
 י עֲפִרְיָה: הִכְרַת מִנְחָה וְנִסָּה מִבֵּית יְהוֹה אֶבְלֵי הַפְּהֵלִים
 יא מִשְׁרַתִּי יְהוֹה: שְׁנֵי שָׁנֵי אֶבְלָה אֲדַמָּה כִּי שְׁנֵי דָגָן הַזֵּבִישׁ

v. 4 סמך בוקה

תִּירוֹשׁ אֲמַלֵּל וְצִהָרָה׃ הַבִּישׁוּ אֶפְרָיִם הַיְלִילֹהוּ לְרִמָּיִם עַל־ 11
 חֹטֵה וְעַל־שָׂעִרָה כִּי אֶבֶד קֶצִיר שָׂדֵה׃ הַגֶּשֶׁן הוֹכִישָׁה 12
 וְהַתְּאֵנָה אֲמַלֵּה רַמְזֹן גַּם־תִּמְרֹת וְחַפְזֵיחַ כָּל־עֵצֵי הַשָּׂדֵה
 יִבְשׁוּ כִּי־הִבִּישׁ שָׂשׂוֹן מִן־בְּנֵי אָדָם׃ חֲגֹרֵי וְסִסְרֵי הַכְּהָנִים 13
 הַיְלִילֹהוּ מִשְׁרָתֵי מִזְבְּחַת בְּאוֹר לִינוֹ בַּשָּׁלָיִם מִשְׁרָתֵי אֱלֹהֵי כִּי
 נִמְנַע מִבַּיִת אֱלֹהֵיכֶם מִנְחָה וְנִסְחָה׃ קְדָשׁוֹ־צִוּם קִרְאוּ עֲצָרָה 14
 אֲסִפּוּ זְקֵנִים כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ בַּיִת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הֲזַקְקוּ אֶל־
 יְהוָה׃ אֲהֵה לַיּוֹם כִּי קָרוֹב יוֹם יְהוָה וְכָשֶׁד מִשְׁדֵּי יְבוּא׃ טו
 תִּלְוָא נֶגֶד עֵינֵינוּ אֲכַל נִכְרַת מִבַּיִת אֱלֹהֵינוּ שִׁמְחָה וְגִיל׃ 16
 עֲבֹשׂוּ סָרְדוֹת תַּחַת מְגַרְסֹתֵיהֶם נִשְׁמַל אֲצֻרוֹת נְהַרְסוּ 17
 מִמְּגֻרֹת כִּי הִבִּישׁ דָּגָן׃ מֵה־נִּפְאַנְחָה בְּהִמָּה נִבְכּוּ עֲדָרֵי בָקָר 18
 כִּי אֵין מִרְעָה לָהֶם גַּם־עֲדָרֵי הַצֹּאן נֶאֱשָׁמוּ׃ אֲלִיָּה יְהוָה 19
 אֶקְרָא כִּי אֵשׁ אֲכַלֶּה נְאוֹת מִדְבָּר וְלַהֲבָה לַהֲטָה כָּל־עֵצֵי
 הַשָּׂדֵה׃ גַּם־בְּהֵמֹת שָׂדֵה תִּעְרֹג אֲלֵיָּה כִּי יִבְשׂוּ אֲפִיטֵי מַיִם כ
 וְאֵשׁ אֲכַלֶּה נְאוֹת הַמִּדְבָּר׃ ׀

ב 2

תִּקְלֵוּ שׁוֹפָר בְּצִיּוֹן וְהִרְעִיעוּ בְּתֹר קְדָשֵׁי יְרֻזּוּ כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ א
 כִּי־בָא יוֹם־יְהוָה כִּי קָרוֹב׃ יוֹם חֹשֶׁךְ וְאִפְלָה יוֹם עָנָן וְעֶרְפָּל 2
 כְּשֹׁחַר פָּרָשׁ עַל־הַהָרִים עִם רֶב וְעֲצוּם כְּמַהוּ לֹא נִהְיָה מִן־
 הָעוֹלָם וְאֶחָרָיו לֹא יוֹסֶף עַד־שָׁבִי דוֹר וָדוֹר׃ לְסָנִו אֲכַלֶּה 3
 אֵשׁ וְאֶחָרָיו תִּלְהַט לַהֲבָה כְּגֹר־עֵדֶן הָאָרֶץ לְסָנִו וְאֶחָרָיו
 מִדְבָּר שִׁמְמָה וְגַם־סְלִיטָה לֹא־תִּהְיֶה לוֹ׃ כְּמִרְאֵה סוּסִים 4
 מִרְאֵהוּ וּבְכַרְשִׁים כִּן יְרוּצוּן׃ כְּקוֹל מִרְפָּבוֹת עַל־רֵאשֵׁי 5
 הַהָרִים יִרְקְדוּן כְּקוֹל לְהַב אֵשׁ אֲכַלֶּה קֶשׁ פְּעַם עֲצוּם עֲרוּהָ
 מִלְחָמָה׃ מִפְּנֵו יִחִילוּ עַמִּים כָּל־סָנִים קַבְצוּ סְאֻרֹר׃ 6
 כְּגִבּוֹרִים יִרְצוּן פְּאֻנְשֵׁי מִלְחָמָה יַעֲלוּ חוֹמָה וְאִישׁ בְּדַרְכֵּי 7
 יִלְכוּן וְלֹא יַעֲבֹטוּן אֲרָחוֹתָם׃ וְאִישׁ אֶחָיו לֹא יִדְחִקוּן בְּבָר 8
 בְּמִסְלַחַתוֹ יִלְכוּן וּבְקַעַד הַשְּׁלַח יִסְלוּ לֹא יִבְצָעוּ׃ בְּעִיר יִשְׁקוּ 9
 בְּחוֹמָה יִרְצוּן בְּבֵתִים יַעֲלוּ קַעַד הַחַלּוֹנִים יִבְאוּ כְּנֹנֵב׃ לְסָנִו י
 הִנֵּה אֲרֶץ רֵעֲשׂוּ שְׂמִים שִׁמְשׁ וְיִרְחַ קְדָרֵו וְכוֹכְבִים אֲסִפּוּ
 נְהָם׃ וַיְהִיָּה נִתָּן קוֹלוֹ לְסָנִי חִילוֹ כִּי רַב מְאֹד מִתְּהַוֵּו 11

כִּי עָצוּם עָשָׂה דְבָרוֹ כִּי-גָדוֹל יוֹם-יְהוָה וְנוֹרָא מְאֹד וְמִי
 12 וְכִילָנוּ: וְגַם-עָלְתָה נֹאס־יְהוָה שָׁבוּ עָדֵי בְּכָל-לִבְבְּכֶם וּבְצֹם
 13 וּבְכִבְי וּבְמִסְפָּד: וְקָרְעוּ לִבְבְּכֶם וְאֶל-בְּגְדֵיכֶם וְשׁוּבוּ אֶל-
 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כִּי-חַנוּן וְרַחוּם הוּא אַרְךָ אַפְּסִים וְרַב-חַסֵּד
 14 וְנָחֵם עַל-הַרְעָה: מִי יוֹדַע יָשׁוּב וְנָחֵם וְהַשְׂאִיר אַחֲרָיו בְּרָכָה
 טו מְנַחֶה וְנָסָה לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם: ס תִּקְרְעוּ שׁוֹפָר
 16 בְּצִיּוֹן קְדַשְׁר־צֹם קְרָאִי עֲצֹרָה: אִסְפוּ-עַלֶם קְדָשׁוֹ קְהֵל קִבְּצוּ
 זְקֵנִים אִסְפוּ עוֹלָלִים וְיוֹנְקֵי שָׁדַיִם יֵצֵא חֶתָן מִחֲדָרוֹ וְכִלְיָה
 17 מִחִסְתָּהּ: בֵּין הָאֵוִלָּם וְלִמְזִבְחַת יִכְפוּ הַכִּפְּהָנִים מִשְׁחַתֵּי
 יְהוָה וְיֹאמְרוּ חוֹסֵה יְהוָה עַל-עַמּוּהוֹ וְאֶל-חֲתָנָהּ נִחַלְתָּהּ
 לְחַרְפָּה לְמִשְׁלַבֵּם גִּזְיִים לְמָה יֹאמְרוּ בְעַמְּיִם אֵיזָה אֱלֹהֵיהֶם:
 18 וְיִקְנֵא יְהוָה לְאַרְצוֹ וַיַּחַמֵּל עַל-עַמּוֹ: וַיַּעַן יְהוָה וַיֹּאמֶר
 19 לְעַמּוֹ הֲנִנִי שָׁלַח לָכֶם אֶת-הַדֹּגָן וְהַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר וּשְׁבַעְתֶּם
 כ אֹתוֹ וְלֹא-אַתָּן אֶתְכֶם עוֹד חֲרָפָה בְּגִזְיִים: וְאֶת-הַצִּפּוֹתַי
 אֲרַחֵק מֵעַלְיֶכֶם וְהִדַּחְתִּיו אֶל-אַרְץ צִיָּה וְשָׁמַמָּה אֲתַפְּסֻוּ
 אֱלֹהֵיֶם הַקְּדֹמָנִי וְסֵאוֹ אֱלֹהֵיֶם הָאֲחֵרִים הָאֲחֵרִים וְעַלְהָ בְּאִשׁוֹ
 21 וְהָעֵל צִנְחָתוֹ כִּי הִגְדִּיל לַעֲשׂוֹת: אֶל-תִּירְאִי אֲדָמָה גִּילִי
 22 וְשִׁמְחִי כִּי-הִגְדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת: אֶל-תִּירְאִי בְּהַמּוֹת שָׁדַי
 כִּי דָשְׂאוּ נְאוֹת מְדַבֵּר כִּי-עָלָן נָשָׂא פָרִיו תֵּאֱנֶה וְנָסַן נַחְנוּ
 23 חֵיכֶם: וּבְנֵי צִיּוֹן גִּילוּ וְשִׂמְחוּ כִּי-יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כִּי-יָתֵן
 לָכֶם אֶת-הַמּוֹרָה לְצַדִּיקָה וַיִּוֹרֵד לָכֶם גִּשְׁם מוֹרָה וּמַלְקוֹשׁ
 24 בְּרֹאשׁוֹן: וּמִלְאוּ הַתְּרֵנוֹת בָּרַ וְהַשִּׁיקוּ הַיִּקְבִּים תִּירוֹשׁ
 כח וַיִּצְהָר: וְשִׁלְמַתֵּי לָכֶם אֶת-הַשָּׂנִים אֲשֶׁר אָכַל הָאָרֶבָה
 הַיִּלָּק וְהַחֲסִיל וְהַגִּזִּם חִילֵי הַגָּדוֹל אֲשֶׁר שָׁחַחְתִּי בְכֶם:
 26 וְאָכַלְתֶּם אֲכוֹל וְשָׂבִיעַ וְהִלַּלְתֶּם אֶת-שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
 27 אֲשֶׁר-עָשָׂה עִמָּכֶם לְהַסְלִיֵא וְלֹא-יִבְשׂוּ עַמְּי לְעוֹלָם: וַיִּדְעֹתֶם
 כִּי בְקָרֵב יִשְׂרָאֵל אָנִי וְאַנִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְאִין עוֹד וְלֹא
 יִבְשׂוּ עַמְּי לְעוֹלָם: פ

3 ג

א וְהִיגָה אַחֲרֵי-כֵן אֲשַׁפּוּךְ אֶת-רוּחִי עַל-כָּל-בָּשָׂר וּנְבָא
 בְּנִיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם זְקֵנִיכֶם חַלְמוֹת יַחַלְמוּן בְּחֻרֵיכֶם חֲזִינוֹת

v. 13 ח"ח במקץ

2 יִרְאוּ: וְגַם עַל-הַעֲבָדִים וְעַל-הַשְּׂפָחוֹת בַּיָּמִים הַהֵמָּה
 3 אֲשֶׁר אֶת-רוּחִי: וְנָתַתִּי מוֹסָתִים בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ דָּם
 4 וְאֵשׁ וְתַיִמְרוֹת עָשָׂן: הַשָּׁמַשׁ יִהְיֶה לְחֹשֶׁךְ וְהַיָּרֵחַ לְדָם
 ח לַפְּנֵי בּוֹא יוֹם יִהְיֶה הַגִּדּוֹל וְהַנּוֹרָא: וְהָיָה כֹּל אֲשֶׁר-ח
 יִקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה יִמְלֹט כִּי בְהִרְצִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם תִּהְיֶה
 פְּלִיטָה פֶּאֶשֶׁר אָמַר יְהוָה וּבְשִׂרְיָדַיִם אֲשֶׁר יִהְיֶה קָרָא:

4 7

א כִּי הִנֵּה בַּיָּמִים הַהֵמָּה וּבָעֵת הַהִיא אֲשֶׁר אֲשִׁיב אֶת-שְׂכוֹת א
 יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם: וְקִבַּצְתִּי אֶת-כָּל-הַגּוֹיִם וְהַיְוֹדָתִים אֶל-2
 עִמָּךְ יְהוֹשִׁעַט וְנִשְׁפָּטְתִי עִמָּם שָׁם עַל-עַמִּי וּנְחַלְתִּי יִשְׂרָאֵל
 אֲשֶׁר שָׁרְרוּ בְּגוֹיִם וְאֶת-אֶרֶצִי הִלְקוּ: וְאֶל-עַמִּי יִדְּו גֹרְלָל 3
 וַיִּתְּנוּ הַלֵּל בַּזֹּנָה וְהַיְלֵדָה מִכְּרוּ בִּינוֹן וַיִּשְׁתָּו: וְגַם מֵה-4
 אֲתָם לִי צָר וְצִדּוֹן וְכֹל גְּלִילוֹת סִלְשֵׁת הַגִּמְוִל אֲתָם
 מִשְׁלָמִים עָלַי וְאִם-גְּמָלִים אֲתָם עָלַי כֹּל מֵהָרָה אֲשִׁיב
 גְּמָלְכֶם בְּרֹאשְׁכֶם: אֲשֶׁר-פָּסְפִי וַיִּזְהָבִי לְקַחְתֶּם וּמִחֲמַדִּי ח
 הַטְּבִים הִבֵּאתֶם לְהִיכְלִיכֶם: וּבְנֵי יְהוּדָה וּבְנֵי יְרוּשָׁלַם 6
 מִכְּרָתֶם לְבְנֵי הַיּוֹנִים לְמַעַן הִרְתִּיקֶם מֵעַל גְּבוּלֶם: הַנְּנִי 7
 מְעִרָם מִן-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר-מִכְּרָתֶם אֲתָם שָׁמָּה וְהִשְׁבַּתִּי
 גְּמָלְכֶם בְּרֹאשְׁכֶם: וּמִכְּרָתִי אֶת-בְּנֵיכֶם וְאֶת-בְּנוֹתֵיכֶם בְּיַד 8
 בְּנֵי יְהוּדָה וּמִכְּרוּם לְשִׁבְאִים אֶל-גְּוֵי רְחוֹק כִּי יִהְיֶה
 דְּבַר: ס קְרָאוּ-זֹאת בְּגוֹיִם קְדָשִׁי מִלְחָמָה הַעֲוִרָה 9
 הַגְּבוּרִים יִגְשׁוּ יַעֲלֵי כֹל אֲנָשִׁי הַמְּלַחְמָה: פִּתּוּ אֶתִּיכֶם י
 לְחַרְבּוֹת וּמִזְמֹרְתֵיכֶם לְרַמְתִּים הַחֲלָשׁ יֹאמַר גְּבוּר אָנֹכִי:
 עִישׂוּ וּבֹאוּ כָל-הַגּוֹיִם מִסְּבִיב וְנִקְבְּצוּ שָׁמָּה הַיְחָת יִהְיֶה 11
 צְבוּרִיה: יַעֲזְרוּ וַיַּעֲלוּ הַגּוֹיִם אֶל-עִמָּךְ יְהוֹשִׁעַט כִּי שָׁם אֲשִׁיב 12
 לְשָׁפֹט אֶת-כָּל-הַגּוֹיִם מִסְּבִיב: אֲשַׁלְּחֶו מִגָּל כִּי בְּשָׁל קְצִיר 13
 כִּיֹּא רִדּוּ פִּיר-מִלָּאָה גַּת הַשִּׁיקוּ הַיִּקְבִים כִּי רַבָּה רַעְתָּם:
 הַמוֹנִים הַמוֹנִים בְּעִמָּךְ הַחֲרוּץ כִּי קָרוֹב יוֹם יִהְיֶה בְּעִמָּךְ 14
 הַחֲרוּץ: שָׁמַשׁ וַיִּרַח קְדָרוֹ וְכוֹכְבִים אֶסְפוּ נִגְהָם: וְיִהְיֶה 15
 מִצִּיּוֹן יִשְׁאָג וּמִירוּשָׁלַם יִתֵּן קוֹלוֹ וְרַעֲשׂוּ שָׁמַיִם וְאָרֶץ 16

v. 1 אֲשִׁיב ק' v. 4 קִמְץ בִּזְקַף v. 8 א' כַּחַה v. 11 ה' בַּפְתַּח
 v. 16 קִמְץ בְּרִבִּיעַ

17 ויהוה מחסה לעמו ומעוז לבני ישראל: יידעתם פי אני
 יהוה אלהיכם שכן בציון הרקדשי יהוה יהושלם קדש
 18 וזרים לא יעברו בה עוד: ס והיה ביום ההוא
 יספו הקרים עסיס והנבעות תלכנה חלב וכל אסיקי
 יהודה ילכו מים ומעין מבית יהוה יצא והשקה אתנחל
 19 הששים: מצרים לשממה תהיה נאדום למדבר שממה
 תהיה מחמס בני יהודה אשר שפכו דם נקיא בארצם:
 21 ויהודה לעולם תשב וירושלם לדור ודור: ונקיתי דם
 לא נקיתי יהוה שכן בציון:

סך פסוקים של יואל שבעים ושלשה וסמן מג"ל:

Amos. עמוס

א 1

א דברי עמוס אשר היתה בפקדים מתקוע אשר הוזה על
 ישראל בימי עזיה מלך יהודה ובימי ירבעם בן יואש
 2 מלך ישראל שנתים לפני הרעש: ויאמר יהוה מציון
 ישאג ומירושלם יתן קולו ואבלו נאות הרעים ויבש
 3 ראש הנרמל: ס כה אמר יהוה על-שלשה פשעי
 דמשק ועל-ארבעה לא אשיבנו על-הישם בחרצות תפרול
 4 את-הגלעד: ושלחתי אש בבית חזאל ואכלה ארמנות כך
 ח הוד: ושבדתי בריח דמשק והכרתי יושב מבקעת
 אנו ותומך שבט מבית ענו וגלוי עם-אדם קירה אמר
 6 יהוה: ס כה אמר יהוה על-שלושה פשעי עזה
 ועל-ארבעה לא אשיבנו על-הגלותם גלות שלמה להסגור
 7 לאדום: ושלחתי אש בחומת עזה ואכלה ארמנותיה:
 8 והכרתי יושב מאשדוד ותומך שבט מאשקלון והשיבותי
 ידוי על-עקרון ואבדו שארית פלשתים אמר אנני
 9 יהוה: ס כה אמר יהוה על-שלושה פשעי-אר

v. 10 יחיר א' v. 2 קמץ בוקף v. 5 סגול באחחחחא

וְעַל-אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ עַל-הַסִּבִּירִים גְּלוֹת שְׁלֵמָה לְאָדוּם
 וְלֹא זָכְרוּ בְּרִית אֲחִים; וְשִׁלַּחְתִּי אִשׁ בְּחֹמַת צָר וְאָכְלָהּ י
 אֲרַמְנוּתֶיהָ: ס פֹּה אָמַר יְהוָה עַל-שְׁלֵשָׁה פְּשָׁעֵי 11
 אָדוּם וְעַל-אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ עַל-רִדְפוֹ בַּחֲרֹב אַחִיר
 וְשִׁחַת רַחֲמָיו וַיִּטְרַף לְעַד אַפּוֹ וְעִבְרָתוֹ שָׁמְרָה נֶצַח:
 וְשִׁלַּחְתִּי אִשׁ בְּתֵימָן וְאָכְלָה אֲרַמְנוֹת בְּצָרָה: ס פֹּה 12
 אָמַר יְהוָה עַל-שְׁלֵשָׁה פְּשָׁעֵי בְנֵי-עַמּוֹן וְעַל-אַרְבָּעָה 13
 לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ עַל-בְּקַעֲם הַרְרוֹת הַגִּלְעָד לְמַעַן הִרְחִיב אֶת-
 גְּבוּלָם: וְהִצַּתִּי אִשׁ בְּחֹמַת רִבָּה וְאָכְלָה אֲרַמְנוּתֶיהָ 14
 בְּחִירוּעָה בְּיָוִם מִלְחָמָה בְּסַעַר בְּיָוִם סוּפָה: וְהִלָּךְ מִלְּכָם 15
 בְּגוֹלָה הוּא וְשָׁרְיוֹ יִחְדּוּ אָמַר יְהוָה: ס

ב 2

פֹּה אָמַר יְהוָה עַל-שְׁלֵשָׁה פְּשָׁעֵי מוֹאָב וְעַל-אַרְבָּעָה לֹא א
 אֲשִׁיבֶנּוּ עַל-שָׂרְפוֹ עֲצָמוֹת מִלֶּה-אָדוּם לְשִׂיד: וְשִׁלַּחְתִּי-אִשׁ 2
 בְּמוֹאָב וְאָכְלָה אֲרַמְנוֹת הַקְּרִיּוֹת וּמַת בְּשֹׂאֵן מוֹאָב בְּחִירוּעָה
 בְּקוֹל שׁוֹפָר: וְהִכְרַתִּי שׁוֹפֵט מִקְרָבָה וְכָל-שָׂרִיף אַהֲרֹג עִמּוֹ 3
 אָמַר יְהוָה: ס פֹּה אָמַר יְהוָה עַל-שְׁלֵשָׁה פְּשָׁעֵי יְהוּדָה 4
 וְעַל-אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ עַל-מֵאֲסָם אֶת-תּוֹרַת יְהוָה וְחָקִיר
 לֹא שָׁמְרוּ וַיִּתְעוּם כִּזְבִּיהֶם אֲשֶׁר-הִלְכוּ אֲבוֹתָם אַחֲרֵיהֶם:
 וְשִׁלַּחְתִּי אִשׁ בְּיַהוּדָה וְאָכְלָה אֲרַמְנוֹת יְרוּשָׁלַם: ס פֹּה ה
 אָמַר יְהוָה עַל-שְׁלֵשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל-אַרְבָּעָה לֹא 6
 אֲשִׁיבֶנּוּ עַל-מִכְרָם בַּפֶּסֶף צְדִיק וְאֲבִיוֹן בַּעֲבוּר נְעֻלִים:
 הַשָּׂאֲפִים עַל-עַפְרָא-אֶרֶץ בְּרֹאשׁ הַלֵּים תִּרְךָ עֲנִיִם יִשׁוּ וְאִישׁ 7
 וְאֲבִיו יִלְכוּ אֶל-הַנְּעֻרָה לְמַעַן חַלֵּל אֶת-שֵׁם קְדֹשִׁי: וְעַל- 8
 בְּתָדִים חֻבְּלִים יִשׁוּ אֶצֶל כָּל-מִזְבְּחַת וַיִּין עֲנוּשִׁים וַיִּתְּנוּ בֵּית
 אֱלֹהֵיהֶם: וְאֲנֹכִי הִשְׁמַדְתִּי אֶת-הָאֱמֹרִי מִפְּנֵיהֶם אֲשֶׁר פָּלְגָה 9
 אַרְזִים גְּבָהוּ וְחָסוּ הוּא כְּאֱלוֹנִים וְאֲשִׁמִּיד סְרִיר מִמַּעַל
 וְשָׂרְשׁוֹ מִתַּחַת: וְאֲנֹכִי הִעֲלִיתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֹלְכֶה י
 אֶתְכֶם בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה לְרִשַׁת אֶת-אֶרֶץ הָאֱמֹרִי: וְאֵקִים 11
 מִבְּנֵיכֶם לְנָבִיאִים וּמִבְּחִירֵיכֶם לְנֹזְרִים הֵאָף אֵין-זָאת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל נֹאסֵי-יְהוָה: וַתִּשְׁקֹף אֶת-הַנְּזֻרִים יַיִן וְעַל-הַנְּבִיאִים 12

13 צויתם לאמר לא הנבואי: הנה אנכי מעיק תחתיתכם כאשר
 14 תעיק העגלה המלאה לה עמיר: ואבד מנוס מקל וחזק
 טו לא יאמץ פהו וגבור לא ימלט נפשו: ותפש הקשת
 לא יעמד וקל ברגליו לא ימלט ורכב הסוס לא ימלט
 16 נפשו: ואמיץ לבו בגבורים ערום ינוס ביום-ההוא נאם
 יהוה: ׀

ג 1

א שמעו את-הדבר הזה אשר דבר יהוה עליכם בני ישראל
 2 על כל-המשפחה אשר העליתי מארץ מצרים לאמר: רק
 אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה על-כן אפקד עליכם
 3 את כל-עונותיכם: הילכו שנים יחדו בלתי אס-נועדו:
 4 הישאג אריה ביער וטרף אין לו היתן פסיר קולו ממענתו
 ה בלתי אס-לכוד: התפל צפור על-פח הארץ ומקש אין
 6 לה היעלה-פח מן-האדמה ולכוד לא ילכוד: אס-יתקע
 שופר בעיר ועם לא יחרדו אס-תהיה רעה בעיר ויהוה לא
 7 עשה: פי לא יעשה אדני יהוה דבר פי אס-עלה סודו אל-
 8 עבדיו (הנבואים) אריה שאג מי לא יורא אדני יהוה דבר
 9 מי לא ינבא: השמיעי על-ארמנות באשדוד ועל-ארמנות
 בארץ מצרים ואמרו האספו על-תרי שמרון וראי מהומת
 י רבות בתוכה ועשוקים בקרבה: ולא ידעו עשות-נכחה
 11 נאם-יהוה האצרים חמס ושד בארמנותיהם: ׀ לכן
 פה אמר אדני יהוה צר וסביב הארץ והורד ממך עור
 12 ונכוו ארמנותיה: פה אמר יהוה כאשר יציל הרעה מפי
 הארי שתי כרעים או בדל-אזן פן וינצלו בני ישראל
 13 הישבים בשמרון בפאת מטה ובדמשק ערש: ׀ שמעו
 והעידו בבית יעקב נאם-אדני יהוה אלהי הצבאות: פי
 ביום שקדי ששעי-ישראל עליו ופקדתי על-מזבחות ביתאל
 טו ונגדעי קרנות המזבח ונסליו לארץ: והפיתי בית-החרף
 על-בית הקיץ ואבדו בתי השן וספו בתיים רבים נאם
 יהוה: ׀

4 7

א שְׁמַעוּ הַדְּבָר הַזֶּה פְּרוֹת הַבֶּשֶׁן אֲשֶׁר בְּהַר שִׁמְרוֹן הַעֲשִׂקוֹת
 ב נָלִים הַרְצָצוֹת אֲבוֹנִים הָאֲמָרוֹת לְאֲדִינֵיהֶם הַבִּיאוּהָ וְנִשְׁתָּה:
 ג נִשְׁבַּע אֲדֹנָי יְהוִה בְּקֹדְשׁוֹ כִּי הִנֵּה יָמִים בָּאִים עֲלֵיכֶם וְנִשְׂא
 ד אֶתְכֶם בְּצִנּוֹת וְאֶחָרִיתְכֶן בְּסִירוֹת דוּגָה: וּסְרָצִים תִּצְאֲנָה
 ה אֲשֶׁה נִגְדֵה וְהִשְׁלַכְתֶּנָּה הַהֶרְמוֹנָה נְאֻם־יְהוָה: בְּאֵי בֵיתֶאל
 וּפְשָׁלֵי הַגְּלָגֶל הַרְבִּי לִפְשָׁע וְהַבִּיאוּ לְפָקֵד זְבַחְתִּיכֶם לְשִׁלְשֵׁת
 ו יָמִים מִעֲשָׂרְתֵיכֶם: וְקִטְר מִחֶמֶן תּוֹדֶה וְקִרְאוּ מִדְּבוֹת ה
 ז הַשְּׁמִיעוּ כִּי כֵן אֶהְבֶּתֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה: וְגַם־
 ח אֲנִי נִתְּתִי לָכֶם נְקִיוֹן שְׁלִים בְּכָל־עֲרִיכֶם וְחִסֵּד לָחֶם בְּכָל
 ט מְקוֹמְתֵיכֶם וְלֹא־שִׁבְתֶּם עָדִי נְאֻם־יְהוָה: וְגַם אֲנֹכִי מִנְעַתִּי
 י מִכֶּם אֶחֱדָנְשֶׁם בְּעוֹד שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים לְקָצִיר וְהַמְטַרְתִּי עַל־
 יא עֵיר אַחַת וְעַל־עֵיר אַחַת לֹא אֲמַטִּיר הַחֶלְקָה אַחַת תִּמְטֵר
 יב וְחֶלְקָה אֲשֶׁר־לֹא־תִמְטֵר עָלֶיהָ תִּיבָשׁ: וְנִעְוֹ שְׁתִּים שְׁלֹשׁ
 יג עָרִים אֶל־עֵיר אַחַת לְשִׁתּוֹת מַיִם וְלֹא יִשְׁבְּעוּ וְלֹא־שִׁבְתֶּם
 יד עָדִי נְאֻם־יְהוָה: הַפִּיִּתִי אֶתְכֶם בְּשִׁדְמוֹן וּבִירְקוֹן הַרְבִּוֹת
 טו גְּזוּתֵיכֶם וּכְרִמֵיכֶם וְחֲאֲנִיכֶם וְזִיתֵיכֶם יֵאָכֵל הַגֶּזֶם וְלֹא־
 טז שִׁבְתֶּם עָדִי נְאֻם־יְהוָה: שְׁלַחְתִּי בְכֶם דָּבָר בְּדֶרֶךְ מִצְרַיִם
 טז הַרְגֵתִי בְּחֶרֶב בְּחוּרֵיכֶם עִם שָׂבִי סוּסֵיכֶם וְאֶעֱלֶה בְּאֵשׁ
 יז מְחַנִּיכֶם וּבְאִפְסֹכֶם וְלֹא־שִׁבְתֶּם עָדִי נְאֻם־יְהוָה: הִסְכַּחְתִּי בְכֶם
 יח כִּמְהַפְכֵת אֱלֹהִים אֶת־סֵלֶם וְאֶת־עַמּוּרָה וְתַהוֹרֵי כְּאוֹד מִצֵּל
 טט מִשְׁרַפָּה וְלֹא־שִׁבְתֶּם עָדִי נְאֻם־יְהוָה:

ס

כ לָכֵן פֶּה אֶעֱשֶׂה־לָּהּ וְיִשְׂרָאֵל עָקֵב כִּי־זָאת אֶעֱשֶׂה־לָּהּ הַכּוֹן
 כא לְקִרְאֵת־אֶל־הֵיחָד וְיִשְׂרָאֵל: כִּי הִנֵּה יוֹצֵר הָרִים וּבִבְרָא רוּחַ
 כב וּמַגִּיד לְאָדָם מַה־שָּׁחַז עֲשֶׂה שְׁחַל עֵינָהּ וְדַרְךָ עַל־בִּמְתִי
 כג אֶרֶץ יְהוָה אֱלֹהֵי־צְבָאוֹת שָׁמוּ:

5 7

א שְׁמַעוּ אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי נֹשֵׂא עֲלֵיכֶם קִינָה בֵּית
 ב יִשְׂרָאֵל: נִפְלָה לֹא־תוֹסִיף לָוִם בְּתוֹלֵת יִשְׂרָאֵל נִשְׁשָׂה עַל־
 ג אֲדָמְתָה אֵין מְקִימָה: ס כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הָעֵיר
 ד הַיְצָאת אֶלֶף תְּשָׂאִיר מֵאָה וְהַיְצָאת מֵאָה תְּשָׂאִיר עֲשָׂרָה
 ה לְבֵית יִשְׂרָאֵל: ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה לְבֵית יִשְׂרָאֵל

Duodecim Prophetas Minores.

2

4 דרשוני ורחמי: ואל-תדרשו ביתאל והגלגל לא תבאו ובאר
 שבע לא תעברו פי הגלגל גלה יגלה וביתאל יהיה לאון:
 6 דרשו את-יהוה ורחמי שן-צלח פאש בית יוסף ואכלה
 7 ואין-מכבה לביתאל: ההשכים ללענה משפט וצדקה
 8 לארץ הפיחוי: עשה כימה וכסיל והפך לבקר צלמות
 יום לילה תחשיך הקורא למי-הים וישפכם על-פני
 9 הארץ יהוה שמו: המבליג שד על-עז ושד על-מבצר
 11 יבוא: שגאו בשער מוכית ודבר תמים יתעבו: לכן יען
 בושכם על-דל ומשא-בר תקחו מפני בתי גזית בניתם
 12 ולא-תשבו בם פרמי-חמד נטעתם ולא תשחו את-ינם: פי
 ידעתי רבים ששערכם ועצמים חטאתיכם צררי צדיק
 13 לקחי כסר ואביונים בשער השו: לכן המשפיל בעת
 14 ההיא ילם פי עת רעה היא: דרשו-טוב ואל-רע למען
 תחיו ויהי-כן יהוה אלי צבאות אתכם פאשר אמרתם:
 טו שגאורע ואהבו-טוב והציוגו בשער משפט אוילי יחנן
 16 יהוה אלי-צבאות שארית יוסף: לכן פה
 אמר יהוה אלי צבאות אדני בקל-רחכות מספד ובכל-
 חוצות ואמרו הויהו וקראו אבר אל-אבל ומספד אל-
 17 יודעי נהי: ובכל-פרמים מספד פראעבר בקרבה אמר
 18 יהוה: ס הוי המתאנים את-יום יהוה למה-יה
 19 לכם יום יהוה הוא-תשך ולא-אור: פאשר יגוס איש
 מפני הארי וסגעו הדב ובא הפית וסמך ידו על-
 20 הקיר ונשכו הנחש: הלא-תשך יום יהוה ולא-אור
 21 ואפל ולא-נבה לו: שנאתי מאסתי חגיכם ולא ארית
 22 בעצרותיכם: פי אם-תעלו-לי עלות ומנחותיכם לא ארצה
 23 ושלם מריאיכם לא אביט: הסר מעלי המון שריד
 24 וזמרת נבליה לא אשמע: ויפל פמים משפט וצדקה כנחל
 כח איתן: הזבחים ומנחה הגשמים-לי במדבר ארבעים
 26 שנה בית ישראל: ונשאתם את ספיות מלפכם ואת
 פיון צלמיכם כוכב אליהם אשר עשיתם לכם:
 27 והגלתי אתכם מהלאה לדמשק אמר יהוה אלי
 צבאות שמו: ס

דרשו

גס

טו

6 1

הוֹי הַשְּׂאֲנַנִּים בְּצִיּוֹן וְהַתְּבַחֲחִים בְּהַר שֹׁמְרוֹן נִקְבִי רֵאשִׁית א
הַגּוֹזִים וּבָאוּ לָהֶם בַּיִת יִשְׂרָאֵל׃ עֲבְרוּ כְלֵנָה וּרְאוּ וּלְכוּ ב
מִשָּׁם חֲמַת רַבָּה וּרְדוּ׃ בַּת סַלְשָׁתַיִם הַטּוֹבִים מִיַּהֲמַמְלְכוֹת
הָאֵלֶּה אִסְרָב גְּבוּלָם מִגְּבֻלְכֶם׃ הַמְּנַדִּים לְיוֹם רָע וְהַגְּשׁוֹן ב
שִׁבְתַּת חֶמֶס׃ הַשֹּׁכְבִים עַל־מִטּוֹת שֵׁן וְסִרְחִים עַל־עֲרֻשׂוֹתָם
וְאֹכְלִים פָּרִים מִצֹּאן וְעֹגְלִים מִתּוֹךְ מִרְבֵּק׃ הַשֹּׁרְטִים עַל־ה
פִּי הַהַבֵּל [פְּדוּיָד] הַשֹּׁכֵי לָהֶם פְּלִי־שִׁיר׃ הַשְּׂתִים בְּמִזְרְקֵי 46
יָדָן וְרֵאשִׁית שְׂמָנִים יִמְשְׁחוּ וְלֹא נִחְלוּ עַל־שֹׁכֵר יוֹסֵף׃ ז
לְכוּ עִתָּהּ יִגְלוּ בְּרֹאשׁ גְּלִים וְסֵר מִרְזַח סִרְחִים׃ ח שִׁבְעַ
[אֲדֹנָי] יְהוָה בְּנִפְשׁוֹ נֹאס־יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת [מִתְאַב אֲנֹכִי
אֶת־בָּאוֹן יַעֲקֹב וְאַרְמְנֹתָיו שִׁנְאַתִּי וְהַסִּנְרֵפִי עִיר וּמְלָאָה׃
וְהָיָה אִסְיֹתָרוֹ עֲשָׂרָה אַנְשִׁים בְּבַיִת אֶחָד וּמְתוֹ׃ ט וּנְשָׂאוֹ
הִדְדוּ וּמִסְרָפּוֹ לְהוֹצִיא עֲצָמִים מִן־הַבַּיִת וְאָמַר לְאִשְׁר
בְּיַרְכְּתֵי הַבַּיִת הַעוֹד עִמָּךְ וְאָמַר אֶסֶס וְאָמַר הֲסֵ כִּי לֹא
לְהוֹצִיר בְּשֵׁם יְהוָה׃ י
וְהָיָה הַבַּיִת הַגָּדוֹל רְסִיטִים וְהַבַּיִת הַקָּטָן בְּקָעִים׃ יא הַיִּרְצוּן
בְּשִׁלְעַ סֹרִטִים אִסְיֹתָרוֹשׁ בְּבִקְרִים כִּי־הִסְכַּחְתֶּם לְרֹאשׁ מִשָּׁשׁ
וּפָרִי צְדָקָה לְלַעֲנָה׃ יב הַשְּׂמֵחִים לְלֹא דָבָר הָאֲמָרִים תִּלְוֹא 18
בְּחֻזְקֵנוּ לְקַחְנוּ לָנוּ קַרְנִים׃ יג הַנְּנִי מַקִּים עֲלֵיכֶם בַּיִת 14
יִשְׂרָאֵל נֹאס־יְהוָה אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת גּוֹי וּלְחַצְצוּ אֶתְכֶם מִלְכוּא
חֲמַת עַד־נִחַל הַיַּעֲרָבָה׃ 15

esthimer
3 נדה
171

ח 37

leis
omulh

7 1

כֹּה הָרְאֵנִי אֲדֹנָי יְהוָה וְהִנֵּה יוֹצֵר גְּבִי בַתְּחִלַּת עֲלוֹת א
הַלֶּקֶשׁ וְהַנֶּהֱלַקְשׁ אַחַר גְּבִי הַמֶּלֶךְ׃ ב וְהָיָה אִם־פָּלָה לְאֹכֹל 2
אֶת־עֵשֶׂב הָאָרֶץ וְאָמַר אֲדֹנָי יְהוָה סִלַּח־נָא מִי יָקוּם יַעֲקֹב
כִּי קָטָן הוּא׃ ג נָחַם יְהוָה עַל־זֹאת לֹא תִהְיֶה אָמַר 8
יְהוָה׃ ד כֹּה הָרְאֵנִי אֲדֹנָי יְהוָה וְהִנֵּה קָרָא לְרֹב 4
בְּאֵשׁ אֲדֹנָי יְהוָה וְהֵאכֵל אֶת־תְּהוֹמוֹ רַבָּה וְאֹכְלָה אֶת־ה
חֲחֻלְקִי׃ ה וְאָמַר אֲדֹנָי יְהוָה חֲדַל־נָא מִי יָקוּם יַעֲקֹב כִּי קָטָן 6
הוּא׃ ו נָחַם יְהוָה עַל־זֹאת בְּסִיֵּיא לֹא תִהְיֶה אָמַר אֲדֹנָי

7 יהוה: **ס** פה הראני והנה אדני נצב על-חומת
 8 אנה ובידו אנה: ויאמר יהוה אלי מה-אתה ראה עמוס
 ויאמר אנה ויאמר אדני הנני שם אנה בקרב עמי ישראל לא-
 9 אוסית עוד עבור לו: ונשמעו במות ישחק ומקדשי ישראל
 יחרבו וקמתי על-בית ירבעם בחרב: **ס** וישלח
 7 אמציה פהו ביתאל אל-ירבעם מלך-ישראל לאמר
 קשר עליה עמוס בקרב בית ישראל לא-תוכל הארץ
 11 להכיל את-פלדבריו: פירכה אמר עמוס בחרב ומות
 12 ירבעם וישראל גלה יגלה מעל אדמתו: ויאמר אמציה
 אל-עמוס חנה לך ברח-לך אל-ארץ יהודה ואכל-
 13 שם לחם ושם תנבא: וביתאל לא תוסיף עוד להנבא פי
 14 מקדש-מלך הוא ובית ממלכה הוא: ויען עמוס ויאמר
 אל-אמציה לא-נביא אנכי ולא בן-נביא אנכי פי-בוקר
 15 אנכי ובולס שקמים: ויקחני יהוה מאחרי הצאן ויאמר
 16 אלי יהוה לך הנבא אל-עמי ישראל: ועתה שמע דבר
 יהוה אתה אמר לא תנבא על-ישראל ולא תשוף על-בית
 17 ישחק: לכן פה-אמר יהוה אשתף בצעיר תזנה ובגידה
 בחרב יפלו ואדמתך בחבל תחלק ואתה על-אדמה
 טמאה תמות וישראל גלה יגלה מעל אדמתו: **ס**

31 >

ח 8

2 פה הראני אדני יהוה והנה פלוב קויץ: ויאמר מה-אתה
 ראה עמוס ואמר פלוב קויץ ויאמר יהוה אלי פא הקץ
 3 אל-עמי ישראל לא-אוסיף עוד עבור לו: והיללו שירות
 היכל ביום ההוא נאם אדני יהוה רב הפגר בכל-מקום
 4 השליך הם: **ס** שמעו-זאת השאפים אביון
 5 ולשפית עניי-ארץ: לאמר מתי יעבר החדש ונשבירה
 שבר והשבת ונפתחה-בר להקטין איפה ולהגדיל שקל
 6 ויעות מאזני מרמה: לקנות בפסח דלים ואביון בעביר
 7 נעלים ומפל בר נשביר: נשפע יהוה בגאון יעקב אם-
 8 אשפח לנצח כל-מעשיהם: העל-זאת לא-תרגו הארץ
 ואבל פל-ושב בה ועלתה כאר פלה ונגרשה ונשק ה

4. 7 עניי קרי 8. 7 ונשקעה קרי

9 פִּיאֹר מִצָּרִים: וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא נֶאֱמַר אֲדֹנָי יְהוִה
 וְהִבֵּאתִי הַשֹּׁמֵשׁ בְּצִהְרִים וְהַחֲשֵׁכִי לְאָרֶץ בַּיּוֹם אֹר:
 וְהִשְׁכֵּתִי חַיִּיכֶם לֶאֱכֹל וְכָל־שִׁירֵיכֶם לְקִינָה וְהִעֲלִיתִי עַל־
 כָּל־מִתְנַיִם שֶׁק וְעַל־כָּל־רֹאשׁ קָרְחָה וְשִׁמְתִיהָ כָּאֵבֶל יְחִיד
 וְאַחֲרֵיתָהּ בַּיּוֹם מָר: ס הִנֵּה ו יָמִים בָּאִים נֶאֱמַר 11
 אֲדֹנָי יְהוִה וְהִשְׁלַחְתִּי רֶעֶב בְּאָרֶץ לֹא־רָעַב לְלֶחֶם וְלֹא־צָמָא
 לַמַּיִם כִּי אִם־לְשֹׁמֵעַ אֶת דְּבָרֵי יְהוָה: וְנָעוּ מַיִם עַד־יָם
 וּמִצָּפוֹן וְעַד־מִזְרָח וְשׁוֹטְטִי לְבַקֵּשׁ אֶת־דְּבַר־יְהוָה וְלֹא
 יִמָּצְאוּ: בַּיּוֹם הַהוּא תִּתְעַלְפֶנָּה הַבְּחוּלֹת הַיְסוּת וְהַבְּחוּרִים 13
 בְּצָמָא: הַנִּשְׁבָּעִים בְּאִשְׁמֵת שְׁמִרוֹן וְאָמְרוּ חַי אֱלֹהֵיךָ דָּן 14
 וְחַי דָּרָךְ בְּאֵר שָׁבַע וְנִסְלָו וְלֹא־יִקְוֶמוּ עוֹד: ס

9 ט

רֵאִיתִי אֶת־אֲדֹנָי נֹצֵב עַל־הַמִּזְבֵּחַ וַיֹּאמֶר הֲוֹה הַכִּפְסֹתוֹר *
 וַיִּרְעֵשׂוּ הַסְּפִים וּבִצְעֵם בְּרֹאשׁ כָּלֶם וְאַחֲרֵיתֶם בְּתַרְב אֶהְרֹג
 לֹא־יָנוּס לָהֶם נֹס וְלֹא־יִמְלֹט לָהֶם פְּלִיט: אִם־יִחַתְרוּ בְּשֹׁאֵל 2
 מִשָּׁם יָדֵי תַקְחָם וְאִם־יַעֲלוּ הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם אֹרִידִם: וְאִם־ 3
 יִחַבְּאוּ בְּרֹאשׁ הַכְּרָמַל מִשָּׁם אַחֲפֹשׁ וְלִקְחָתִים וְאִם־יִסְתְּרוּ
 מִנְּגַד עֵינַי בְּקַרְקַע תִּיִם מִשָּׁם אֲצוּהָ אֶת־הַנְּחֹשׁ וּנְשָׁכֶם:
 וְאִם־יִלְכוּ בְּשִׁבִי לִפְנֵי אֵיבֵיהֶם מִשָּׁם אֲצוּהָ אֶת־הַתְּרַב 4
 וְהִרְגַתֶם וְשִׁמְתִי עֵינַי עֲלֵיהֶם לְרַעַה וְלֹא לְטוֹבָה: וְאֲדַלִּי *
 יְהוָה הַצְּבָאוֹת הַנוֹגֵעַ בְּאָרֶץ וְתִמּוֹג וְאָכְלוּ כָּל־יְנוֹשְׁבֵי בֵּה
 וְעֲלִתָה כִּיאֹר כָּלָה וְשִׁקְעָה פִּיאֹר מִצָּרִים: הַבּוֹנֵה בְּשָׁמַיִם 6
 מַעַלְתָּו וְאֲגִדְתּוֹ עַל־אָרֶץ יִסְדֶּהָ הַקְּרָא לְמִי־הֵיִם וַיִּשְׁפֹּכֶם
 עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ יְהוָה שָׁמוּ: ס הֲלוֹא כִכְנִי כְּשָׂאִים 7
 אִתֶּם לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל נֶאֱסִי־הוּנָה הֲלוֹא אֶת־יִשְׂרָאֵל הִעֲלִיתִי
 מִאָרֶץ מִצְרַיִם וּסְלַשְׁתִּיהֶם מִכִּפְסֹתוֹר וְאֲרָם מִקִּיר: הִנֵּה 8
 עֵינַי אֲדֹנָי יְהוִה בְּמַמְלַכָה הַחֲשָׂאָה וְהַשְׁמַדְתִּי אֶתָּה מֵעַל
 פְּנֵי הָאָדָמָה אֲפֹס כִּי לֹא הַשְׁמִיד אֲשָׁמִיד אֶת־בֵּית יַעֲקֹב
 נֶאֱסִי־הוּנָה: כִּי־הִנֵּה אֲנִכִּי מִצִּיּוֹה וְהִנְעוֹתִי בְּכָל־הַגּוֹיִם אֶת־ 9
 בֵּית יִשְׂרָאֵל כְּאִשׁוֹר יִנּוֹעַ בְּכַבְרָה וְלֹא־יִפּוֹל צְרוּר אָרֶץ:
 בְּתַרְב יְמוֹתָו כָּל חֲטָאֵי עַמִּי הָאֲמֹרִים לֹא־תִגִּישׁ וְתִתְגַּדִּים *

v. 6 מעלתו קרי

11 בְּעֵינֵי הַרְעָה; בַּיּוֹם הַהוּא אֲקִים אֶת־סֶפֶת דְּיֵיד הַנִּפְלֹת
וְדַרְתִּי אֶת־שָׂרְצֵיהֶן וְהִרְסֹתִיו אֲקִים וּבְנֵיתֶיהָ בַּיּוֹם עוֹלָם:
12 לְמַעַן יִרְשׁוּ אֶת־שָׂאֲרֵית אֲדוֹם וְכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמִי
עֲלֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה עֲשֵׂה זֹאת: פ

13 הֲנֵה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְנִגַּשׁ חוֹרֵשׁ בְּקוֹצָר וְדַרְהָ עֲנָבִים
בַּמִּשְׁהָ הַזֶּה וְהַשִּׁיפוּ הַהָרִים עָסִים וְכָל־הַצְּבָעוֹת
14 תִּתְמוֹנְנֶנָּה; וְשִׁבְתִּי אֶת־שִׁבְתֵּי עַמִּי יִשְׂרָאֵל וּבְכֹו עָרִים
נִשְׁמֹות וַיִּשְׁבּוּ וְנִטְעֵו כְּרָמִים וְשִׁתּוּ אֶת־יַיְנָם וְעִשּׂוּ צִנּוֹת
15 וַאֲכָלוּ אֶת־פְּרִיָהֶם; וְנִטְעַתִּים עַל־אֲדָמְתָם וְלֹא יִנְתְּשׁוּ עוֹד
מֵעַל אֲדָמְתָם אֲשֶׁר נִתְּתִי לָהֶם אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵיךָ:

סך פסוקים של עמוס מאח וארבעים וששה וסמן קמ"ו

עבריה. Obadiah.

א חֲזוֹן עֲבַדְיָה בֶּת־אֹמֶל אֲדֹנָי יְהוָה לְאֲדוֹם שְׁמוּעָה שְׁמֹעֲנָה
מֵאֵת יְהוָה וְצִיר בְּגוֹיִם שָׁלַח קוֹמוֹ וְנִקְוָמָה עֲלֵיהָ לְמַלְחָמָה:
2 הֲנֵה קָטָן נִתְתִּיךָ בְּגוֹיִם בְּצוּי אֶתָּה מְאֹד: וְדוֹן לְבָךָ הַשְׂאִי־אֶךָ
3 שְׁכֵנֵי בַחֲגוּי־סֹלַע מְרוֹם שִׁבְתּוֹ אָמַר בְּלִבּוֹ מִי יוֹרְדֵנִי אֶרֶץ:
4 אִם־תִּגְבִּיָה פִּנְשָׁר וְאִם־בֵּין כּוֹכָבִים שִׁים קִנְיָה מִשָּׁם אוֹרִי־ךָ
ח נְאֻם־יְהוָה: אִם־עֲנָבִים בָּאוּ לָךְ אִם־שׂוֹדֵדִי לִילָה אֵיךָ
נְדַמְיָתָה הֲלֹא יִגְנְבוּ דַיִם אִם־כְּבָרִים בָּאוּ לָךְ הֲלֹא יִשְׂאִירוּ
6 עֲלֵי־לוֹת: אֵיךָ נִחַפְשׂוּ עִשּׂוּ נִבְעוּ מִצְפּוֹנָיו: עַד־תִּצְבּוֹל
7 שְׁלַחְךָ כֹּל אֲנָשֵׁי בְרִיתְךָ הַשְׂאִי־אֶךָ יִכְלֹו לָךְ אֲנָשֵׁי שְׁלַמְךָ
8 לַחֲמָךָ יִשִּׁימוּ מְזוֹר תִּתְתִּיךָ אֵין תִּבְוֹנָה בּוֹ: הֲלֹא בַּיּוֹם
הַהוּא נְאֻם־יְהוָה וְהִאֲבֹדְתִי תְּכֵמִים מֵאֲדוֹם וּתְבוֹנָה מִהָר
9 עִשּׂוּ: וְחַתּוֹ גְבוּרִיךָ תִּימָן לְמַעַן יִכְרַת־אִישׁ מִתָּר עִשּׂוּ
י מִקְטָל: מִחֲמַס אֶתִּיךָ יַעֲלֹב תִּבְסֹתָ בּוֹשָׁה וְנִכְרַתָּ לְעוֹלָם:
11 בַּיּוֹם עֲמִדְךָ מְלֻגָד בַּיּוֹם שִׁבּוֹת זָרִים חִילוֹ וְנִכְרָים בָּאוּ
12 שְׁעָרָו וְעַל־יְרוּשָׁלַם יִהְיֶה גֹדֶל בַּסֵּתֶר אֶתָּה כְּאֶתְד מֵהֶם: וְאֵל־

1. v. קמץ בזקא

13. v. פתח בס"מ

11. v. סגול באחכתא

11. v. שערו קרי

תָּרָא בְיוֹם-אֲחִיזָה בְּיוֹם נִכְרוֹ וְאֶל-הַשָּׂמַח לִבְנֵי-יְהוּדָה בְּיוֹם
 13 אָבָדָם וְאֶל-תְּגֻלַּת פִּיָּה בְּיוֹם צָרָה: אֶל-תְּבוֹא בְּשַׁעַר-עַמֶּל
 בְּיוֹם אִידָם אֶל-תָּרָא גַם-אֲתָה בְּרַעְתּוֹ בְּיוֹם אִידוֹ וְאֶל-
 14 תִּשְׁלַחנָה בְּחִילוֹ בְּיוֹם אִידוֹ: וְאֶל-תַּעֲמֹל עַל-הַפָּרֶק לְהַקְרִית
 אֶת-פְּלִיטוֹ וְאֶל-תִּסְבֵּר שְׂרִידוֹ בְּיוֹם צָרָה: פִּירְקוֹב 15
 יוֹם-יְהוָה עַל-פְּלִיטוֹת בְּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ יַעֲשֶׂה לְךָ גַּמְלָה
 16 יִשׁוֹב בְּרֹאשׁוֹ: כִּי בְּאֲשֶׁר שָׁתִיתָם עַל-הָר קִדְשֵׁי יִשְׁתּוּ כָל-
 17 זַבּוּתִים תִּמְעִיד וְשָׁתוּ וְלָעוּ וְהָיוּ פְּלוֹא הָיוּ: וּבְהָר צִיּוֹן תִּהְיֶה
 18 פְּלִיטָה וְהָיָה קֹדֶשׁ וַיִּרְשׁוּ בַּיִת יַעֲקֹב אֶת מוֹרְשֵׁיהֶם: וְהָיָה
 בְּיַת־יַעֲקֹב אִשׁ וּבֵית יוֹסֵף לְהַבָּה וּבֵית עִשָׂו לְקֶשׁ וְתִלְקוּ
 בָהֶם וְאֶכְלוּם וְלֹא-יִהְיֶה שְׂרִיד לְבַיִת עִשָׂו כִּי יְהוָה דִּבֶּר:
 19 וַיִּרְשׁוּ הַנִּנְבֵּי אֶת-הָר עִשָׂו וְהַשָּׂמֶלָה אֶת-פְּלִיטוֹתֵי וַיִּרְשׁוּ
 אֶת-שָׂדֵה אֶפְרַיִם וְאֶת שָׂדֵה שֹׁמְרוֹן וּבְנִימָן אֶת-הַגְּלָעָד:
 וַגִּלְתַּת הַחֲלָהוּזָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר-כָּנְעָנִים עַד-צָרְפַּת 20
 וַגִּלְתַּת יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר בְּסִפְרֵי יְרִשׁוֹ אֶת עָרֵי הַנִּנְבֵּי: וְעָלוּ 21
 מוֹשָׁעִים בְּהָר צִיּוֹן לְשַׁפֵּט אֶת-הָר עִשָׂו וְהָיְתָה לַיהוָה
 הַמְּלוּכָה:

סך פסוקים של עבודיה עשרים ואחד וסמן א"ך:

Jonas. יונה

א 1

נִיהַי דְּבַר-יְהוָה אֶל-יוֹנָה בֶן-אָמִתַּי לֵאמֹר: קוּם לָךְ אֶל-
 2 נִינְוָה הָעִיר הַגְּדוֹלָה וּקְרָא עֲלֶיהָ כִּי-עָלְתָה רַעְתָּם לְפָנַי:
 וַיִּקַּם יוֹנָה לְכַרוֹחַ תְּרַשִׁישָׁה מִלְּפָנַי יְהוָה וַיֵּרֵד יָפוֹ וַיִּמְצָא 3
 אֲנִיָּה | בָּאָה תְּרַשִׁישׁ וַיִּתֵּן שָׂכָרָה וַיֵּרֵד בָּהּ לָבוֹא עִמָּהֶם
 תְּרַשִׁישָׁה מִלְּפָנַי יְהוָה: וַיְהִי הַטִּיל רַח־גְּדוֹלָה אֶל-הַיָּם 4
 נִיהַי סַעַר-גָּדוֹל בַּיָּם וְהָאֲנִיָּה חָשְׁבָה לְהִשְׁבֵּר: וַיִּירָאוּ הַ
 5 הַמְּלָחִים וַיִּזְעַקוּ אִישׁ אֶל-אֶלְהֵי וַיִּטְלוּ אֶת-הַפְּלִים אֲשֶׁר

בְּאֵינָהּ אֱלֹהִים לְהַקְלֵם מֵעֲלֵיהֶם יוֹנָה יָרַד אֶל-יַרְכְּתֵי
 6 הַסְּפִינָה וַיִּשְׁכַּב וַיִּרְדָּם: וַיִּקְרַב אֵלָיו רַב הַחֵבֶל וַיֹּאמֶר לוֹ
 מִה־לָּךְ נִרְדָּם קוּם קְרֹא אֶל-אֱלֹהֶיךָ אוּלַי יִתְעַשֶּׂת הָאֱלֹתִים
 7 לָנוּ וְלֹא נֵאבֵד: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-רֵעֵהוּ לָכוּ וְנִפְסִיחָה גּוֹרְלוֹת
 וְנִדְעָה בְּשִׁלְמֵי הָרָעָה הַזֹּאת לָנוּ וַיִּפְסְלוּ גּוֹרְלוֹת וַיִּפֹּל
 8 הַגּוֹרֵל עַל-יוֹנָה: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הַיִּזְדֵּה-נָא לָנוּ בְּאֲשֶׁר לָמִר-
 הָרָעָה הַזֹּאת לָנוּ מִה־מְלֹאכְתֶּךָ וּמֵאִין תִּבְּרָא מִה אֲרָצְךָ וְאִי-
 9 מִזֶּה עִם אֶתָּה: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם עֲבְרִי אֲנֹכִי וְאֵת-יְהוָה אֱלֹהֵי
 י הַשָּׁמַיִם אֲנִי יָרָא אֲשֶׁר-עָשָׂה אֶת-הַיָּם וְאֶת-הַיַּבֶּשֶׁת: וַיִּירָאוּ
 הָאֲנָשִׁים וַרְאָה גְדוּלָּה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מִה־זֹּאת עָשִׂיתָ פִּי-יִדְעֶנּוּ
 11 הָאֲנָשִׁים פִּי-מִלְּפָנָי יְהוָה הוּא בְּרַח פִּי הַיָּם לָהֶם: וַיֹּאמְרוּ
 אֵלָיו מִה־נַּעֲשֶׂה לָּךְ וַיִּשְׁתַּח וַיִּשָּׁתַח הַיָּם מֵעַל-יָדָיו פִּי הַיָּם הוֹלֵךְ
 12 וְסֹעֵר: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׂאוּנִי וְהִטִּיכֵנִי אֱלֹהִים וַיִּשְׁתַּח הַיָּם
 מֵעַלְיָכֶם פִּי יוֹדֵעַ אֲנִי פִי בְשִׁלֵּי הַסֶּעַר הַגָּדוֹל הַזֶּה עַלְיֹכֶם:
 13 וַיִּחַתְרוּ הָאֲנָשִׁים לְהָשִׁיב אֶל-הַיַּבֶּשֶׁת וְלֹא יָכְלוּ פִי הַיָּם
 14 הוֹלֵךְ וְסֹעֵר עֲלֵיהֶם: וַיִּקְרְאוּ אֶל-יְהוָה וַיֹּאמְרוּ אַנְּהָ יְהוָה
 אֶל-נָא נִאבְדָה בְּנַפְשׁ הָאִישׁ הַזֶּה וְאַל-תִּתֵּן עָלֵינוּ דָם נְקִיָּא
 טו פִּי אֶתָּה יְהוָה בְּאֲשֶׁר חִסַּפְתָּ עֲשִׂיתָ: וַיִּשְׂאוּ אֶת-יוֹנָה
 16 וַיִּטְלֵהוּ אֱלֹהִים וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעָפוֹ: וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים
 יַרְאָה גְדוּלָּה אֶת-יְהוָה וַיִּזְבְּחוּ-זֶבַח לַיהוָה בַּיַּדְרוּ גְדָרִים:

ב 2

א וַיִּמַן יְהוָה דָּג גָּדוֹל לְבָלֵעַ אֶת-יוֹנָה וַיְהִי יוֹנָה בְּמֶעִי הַדָּג
 2 שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לַיְלוֹת: ס וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה
 3 אֶל-יְהוָה אֱלֹהָיו מִמֶּעִי הַדָּגָה: וַיֹּאמֶר קְרָאתִי מִצָּרָה לִי
 אֶל-יְהוָה וַיַּעֲנֵנִי מִבֶּטֶן שְׂאוֹל שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְתָּ קוֹלִי:
 4 וְהַשְׁלִיכֵנִי מִצוּלָה בְּלִבְבַי יָמִים וְנָהָר וְסַבְבֵּנִי כָל-מִשְׁפָּרֵיךָ
 ח וְנִלְיָה עָלַי עֲבָרוּ: וְאֲנִי אִמְרָתִי נִגְרַשְׁתִּי מִמֶּנֶּד עֵינֶיךָ אֶהָ
 6 אוֹסִיף לְהִבִּיט אֶל-הַיִּבֵּל קְדָשְׁךָ: אִשְׁשׁוּנִי מִיָּם עַד-נַפְשׁ תְּהוֹם
 7 וְסַבְבֵּנִי סוּף חֲבוּשׁ לְרַאשָׁי: לְקַצְבֵי הַרִים יָרְדָתִי הָאָרֶץ
 בְּרַחֲיָה בְעַדִי לְעוֹלָם וְהַעֵל מִשְׁחַת חַיִּי יְהוָה אֱלֹהֵי:
 8 בְּהַתְעַשֶּׂת עָלַי נִפְשִׁי אֶת-יְהוָה זָכַרְתִּי וּתְבֹרָא אֵלֶיךָ תִּפְסְלֵתִי

v. 14 ו. חזיר א

אֶל־הַיֵּכָל קִדְשָׁהּ׃ מִשְׁמָרִים הַבְּלִי־שָׁוֵא חֹסְדָם יַעֲזֹבוּ׃ וְאֲנִי׃⁹
 בְּקוֹל תּוֹדָה אֲזַבְּחָהּ לָךְ אֲשֶׁר נָדַרְתִּי אֲשֶׁלְמָה וַיִּשְׁעָתָה
 לִיהוָה׃ ׀ וַיֹּאמֶר יְהוָה לְדָג וַיִּקַּא אֶת־יוֹנָה אֶל־¹¹
 הַיַּבְשָׁה׃ ׀

3 ג

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יוֹנָה שְׁנִית לֵאמֹר׃ קוּם לָךְ אֶל־נִינְוָה׃²
 הָעִיר הַגְּדוֹלָה וּקְרָא אֵלֶיהָ אֶת־הַקְּרִיאָה אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹבֵר
 אֵלֶיךָ׃ וַיִּקַּם יוֹנָה וַיֵּלֶךְ אֶל־נִינְוָה פֶּדֶבֶר יְהוָה וַיִּנְטֶה הַיְהוָה׃³
 עִיר־גְּדוֹלָה לְאֱלֹהִים מִהַלֵּךְ שְׁלֹשַׁת יָמִים׃ וַיַּחַל יוֹנָה לָבוֹא׃⁴
 בְּעִיר מִהַלֵּךְ יוֹם אֶחָד וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר עוֹד אֲרַבְעִים יוֹם וַיִּנְוָה
 נְהַפְסֹת׃ וַיִּאֱמִינוּ אַנְשֵׁי נִינְוָה בְּאֱלֹהִים וַיִּקְרְאוּ־צוֹם וַיִּלְבְּשׁוּ׃⁵
 שָׂקִים מַגְדוֹלָם וְעַד־קִטְנָם׃ וַיִּגַּע הַדְּבַר אֶל־מֶלֶךְ נִינְוָה וַיִּקַּם׃⁶
 מִפְּסָאוֹ וַיַּעֲבֹר אֶתְהוֹ מַעֲלָיו וַיִּכַּס שֵׁק וַיֵּשֶׁב עַל־הָאֶפֶס׃
 וַיִּזְעַק וַיֹּאמֶר בְּנִינְוָה מִטַּעַם הַמֶּלֶךְ וַגְדָּלָיו לֵאמֹר הָאֲדָם׃⁷
 וְהַבְּהֵמָה הַבְּקָר וְהַצֹּאן אֶל־יִטְעֶמּוּ מֵאוֹמָה אֶל־יָרְעֵי וּמִים
 אֶל־יִשְׁתֵּי׃ וַיִּתְפַּסּוּ שָׂקִים הָאֲדָם וְהַבְּהֵמָה וַיִּקְרְאוּ אֶל־⁸
 אֱלֹהִים בְּחֹזֶק וַיֵּשְׁבוּ אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הַרְעָה וּמִן־הַחֲמָס אֲשֶׁר
 בְּכַשְׂיָהֶם׃ מִי־יֹדַע יִשׁוּב וְנַחַם הָאֱלֹהִים וַיָּשָׁב מִחֲרוֹן אַפּוֹ וְלֹא
 נֹאבֵד׃ וַיֵּרָא הָאֱלֹהִים אֶת־מַעֲשֵׂיהֶם כִּי־שָׁבוּ מִדַּרְכָּם הַרְעָה י
 וַיִּנְחַם הָאֱלֹהִים עַל־הַרְעָה אֲשֶׁר־דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת־לָהֶם וְלֹא עָשָׂה׃

4 ד

וַיִּרַע אֶל־יוֹנָה רָעָה גְדוֹלָה וַיַּחַר לוֹ׃ וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה׃²
 וַיֹּאמֶר אֲנִי יְהוָה הַלּוֹאֲנִי דֹבְרֵי עַד־הַיּוֹתָי עַל־אֲדַמְתֵּי עַל־
 כֶּן קִדְמָתִי לְבָרַח תְּרַשִׁישָׁה כִּי יִדְעָתִי כִּי אַתָּה אֶל־חַנּוּן
 וְרַחוּם אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְנַחַם עַל־הַרְעָה׃ וְעַתָּה יְהוָה׃³
 קַח־נָא אֶת־נַפְשִׁי מִמֶּנִּי כִּי טוֹב מוֹתִי מִחַיִּי׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה׃⁴
 הַהֵיטֵב תָּרַה לָּךְ׃ וַיֵּצֵא יוֹנָה מִן־הָעִיר וַיֵּשֶׁב מִפְּדָם לְעִיר
 וַיַּעַשׂ לוֹ שָׁם סֹפֶה וַיֵּשֶׁב תַּחְתֶּיהָ בְּצֹל עַד אֲשֶׁר יִרְאֶה מֵה־
 יְהוָה בְּעִיר׃ וַיִּמַּן יְהוָה אֱלֹהִים קִיקָיוֹן וַיַּעַל ׀ מֵעַל לְיוֹנָה׃⁶
 לַהֲיוֹת צֹל עַל־רֹאשׁוֹ לְהַצִּיל לוֹ מִרַעְתּוֹ וַיִּשְׁמַח יוֹנָה עַל־
 הַקִּיקָיוֹן שִׂמְחָה גְדוֹלָה׃ וַיִּמַּן הָאֱלֹהִים תּוֹלַעַת בַּעֲלֹת׃⁷
 הַשָּׂחַר לְמַחֲרַת וַתֵּךְ אֶת־הַקִּיקָיוֹן וַיִּיבָשׁ׃ וַיְהִי ׀ פְּזַרְחַת׃⁸

הַשֹּׁמֵשׁ וַיִּמֶן אֱלֹהִים רִיחַ קָדִים חֲרִישֵׁית וַתִּהְיֶה הַשִּׁמְשׁ עַל־
 רֹאשׁ יוֹנָה נִיחַעַלְתָּ וַיִּשְׂאֵל אֶת־נַפְשׁוֹ לָמוֹת וַיֹּאמֶר טוֹב
 9 מוֹתִי מַחְיִי; וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־יוֹנָה הֲהֵיטֵב חָרָה־לָּךְ עַל־
 10 הַקִּיקְיוֹן וַיֹּאמֶר הֵיטֵב חָרָה־לִּי עַד־מוֹת; וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶתְּהָ
 חֲסִתָּ עַל־הַקִּיקְיוֹן אֲשֶׁר לֹא־עָמְלָתָ בּוֹ וְלֹא גִדַּלְתָּו שֹׁבֵר
 11 לְיִלָּה הִיָּה וּבֶן־לְיִלָּה אָבֹד; וְאֲנִי לֹא אֲחוֹס עַל־נִינְוָה הָעִיר
 הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר יִשְׁפֹּה הַרְבֵּה מִשְׁפָּתַיִם עֲשִׂיָּה רַבּוֹ אָדָם אֲשֶׁר
 לֹא־יִדַע פְּיֻרְמִינּוֹ לְשִׂמְאֹלוֹ וּבְהִמָּה רַבָּה:

סך פסוקים של יונת שמנת וארבעים, וסמן חז"ל:

מיכה. Micha.

א 1

א דְּבַר־יְהוָה וְאֲשֶׁר הָיָה אֶל־מִיכָה הַפְּרָשְׁתִּי בְיָמַי יוֹתָם אַחַד
 2 יַחְזִיקָה מִלְכֵי יְהוּדָה אֲשֶׁר חָזָה עַל־שֹׁמְרוֹן וַיְרִישׁלָם; שְׁמַעוּ
 עַמִּים כְּלָם הַקְּשִׁיבִי אֶרֶץ וּמְלֵאָה וַיְהִי אֲדֹנָי יְהוִה בְּכֶם לְעוֹד
 3 אֲדֹנָי מִדְּיָבָל קִדְשׁוֹ; כִּי־הִנֵּה יְהוָה יֵצֵא מִמְּקוֹמוֹ וַיֵּרֵד וַדַּרְךְ
 4 עַל־בְּמֹתֵי־אֶרֶץ; וְנִמְסוּ הַהָרִים תַּחְתּוֹ וְהַעֲמֻקִּים יִתְבַּעְעוּ
 5 כַּדּוֹנֵג מִפְּנֵי הָאֵשׁ כְּמַיִם מִזְּרָיִם בְּמוֹרָד; בְּפֶשַׁע יַעֲקֹב פֶּלֶל־
 6 זֹאת וּבַחֲשָׂאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל מִי־פֶשַׁע יַעֲקֹב הֲלוֹא שֹׁמְרוֹן וּמִי־
 7 בְּמוֹת יְהוּדָה הֲלוֹא יְרוּשָׁלָּם; וְשִׁמְתִי שֹׁמְרוֹן לְעִי הַשָּׂדֶה
 8 לְמַשְׁעֵי כָרֶם וְהַצְרִיתִי לְבִי אֲבִיָּה וַיִּסְדִּיָּה אֲנִלָּה; וְכֹל־
 9 פְּסִילִיָּה יִפְתּוּ וְכֹל־אֲתַנְנִיָּה יִשְׁרְפוּ כְּאֵשׁ וְכֹל־עֲצֵבִיָּה אֲשִׁים
 10 שְׁמֵמָה כִּי מֵאֲחַנּוּן זֹנֶה קִבְּצָה וְעַד־אֲחַנּוּן זֹנֶה יִשׁוּבוּ; עַל־
 11 זֹאת אֲסַפְּדָה וְאִילִילָה אִילָכָה שִׁילָל וְעָרוֹם אֶעֱשֶׂה מִסְּפֹל
 9 פְּתָיִם וְאֶכֶל כְּבָנוֹת יַעֲנָה; כִּי אֲנוּשָׁה מִפּוֹתֵיהָ כִּי־בָאָה
 י עַד־יְהוּדָה נָגַע עַד־שַׁעַר עַמִּי עַד־יְרוּשָׁלָּם; בְּגַת אֶל־תִּגְזִינּוּ
 11 בְּכוֹ אֶל־תִּבְבְּוּ בְּבֵית לְעִסְוֹתָ עֲשֶׂה הַתְּפִלָּשְׁתִּי; עֲבָרִי לְכֶם

v. 11 ש' רפה v. 8 וחיר ר"ו v. 5 מלא ו' v. 8 שולל קרי

v. 10 התפלשתי קרי

יושבת שפיר עריה־בשת לא יצאה יושבת צאנן מספד
 12 בית האצל יקח מכם עמדתו: כִּי־חָלָה לְטוֹב יוֹשֶׁבֶת מְרוֹת
 13 כִּי־יֵרֵד רֵעַ מֵאֵת יְהוָה לְשַׁעַר יְרוּשָׁלַם: רַחֵם הַמְרַבֶּבֶה
 לְרַכֵּשׁ יוֹשֶׁבֶת לְכִישׁ רֵאשִׁית חֲטָאתָהּ הִיא לְבַת־צִיּוֹן
 14 כִּי־בָהּ נִמְצְאוּ שְׂפָעֵי יִשְׂרָאֵל: לָכֵן תִּתְּנִי שְׁלוּחִים עַל
 15 מִזְבְּחַת גֹּת בְּתֵי אֲזִיב לְאֲזִיב לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: עַד־טו
 הַיָּרֵשׁ אָבִי לָךְ יוֹשֶׁבֶת מְרֻשָׁה עַד־עֲדֹלָם יָבֹא פְכוּד
 16 יִשְׂרָאֵל: קָרָחִי וְגַזִּי עַל־בְּנֵי תַעֲנִיגִיָּה הַרְחִכֵי קַרְחָתְךָ
 בְּפֶשֶׁר כִּי גָלוּ מִמֶּנּוּ: ׀

ב 2

הוֹי חֲשָׁבֵי־אָנוּן וּפְעִלֵי רֵעַ עַל־מִשְׁכְּבוֹתֵם בְּאוֹר הַפֶּקֶר יַעֲשִׂיהָ
 2 כִּי יִשְׁלָאֵל יָדָם: וְחִמְדוּ שְׂדוֹת וּנְזָלוּ וּבָתִּים וּנְשָׂאוֹ וְעִשְׂקוּ
 3 צָבָר וּבֵיתוֹ אִישׁ וּנְחָלְתוֹ: ׀ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה
 הַנְּנִי חֲשָׁב עַל־הַמִּשְׁפָּחָה הַזֹּאת רַעַה אֲשֶׁר לֹא־חֲמִישׁוּ מִשָּׁם
 4 צְוֹאֲלוֹתֵיכֶם וְלֹא תִלְכוּ רוּמָה כִּי עַת רַעַה הִיא: בַּיּוֹם הַהוּא
 יִשָּׂא עֲלֵיכֶם מִשָּׁל וְנָהַה נָהִי וְנָהִיה אָמַר שְׂדוּד נִשְׁדָּנוּ חֲלָק
 5 עֲמִי וַיִּמַּר אִיהָ יָמִישׁ לִי לְשׁוֹבֵב שְׂדֵינִי וַיִּחַפֵּק: לָכֵן לֹא־יִהְיֶיהָ
 6 לָךְ מִשְׁלִיָּה חֲבֵל בְּגוֹרֵל בְּקֹהֵל יְהוָה: אֶל־תִּשְׁפוּ וַיִּשְׁפוּן
 7 לֹא־יִשְׁפוּ לְאֵלֶּה לֹא יִסַּג פְּלִמּוֹת: הָאָמֹר בֵּית־יַעֲקֹב הַקָּצֵר
 8 רִיחַ יְהוָה אֶס־אֵלֶּה מִצְּלָלָיו הֲלֹא דְבָרִי יִיטִיבוּ עִם הַיָּשָׁר
 9 הַלֵּךְ: וְאֶת־מִוֶּלַע עֲמִי לְאִזִּיב יְקוּמִם מִמּוֹל שְׁלֹמָה אָדָר
 10 תַּפְשִׁטוּן מִעֲבָרִים בְּטַח שׂוֹבֵי מִלְחָמָה: נָשִׂי עֲמִי תַגְרִשׁוּן
 11 מִבֵּית תַעֲנִיגִיָּה מֵעַל עַלְלִיָּה תִקְחוּ הַדְרִי לְעוֹלָם: קוּמוּ וּלְכוּ
 כִּי לֹא־אֵת הַמְּנוּחָה בְּעֵבֶר סְמָאָה תַחֲבֵל וְחֲבֵל נִמְרָץ:
 12 לֹא־אִישׁ הַלֵּךְ רוּחַ וְשִׁקָר כִּיֵּב אִשְׁתָּ לָךְ לִיּוֹן וְלִשְׂכָר וְהִיָּה
 13 מִשִׁית הָעַם הַזֶּה: אִסַּת אִסַּת יַעֲקֹב קִלְךָ קִפְצָן אֲמַפֵּץ
 שְׂאֵרִית יִשְׂרָאֵל יַחַד אֲשִׁימְנֶה פְצָאן בְּצָרָה פִּיעֹר בְּתוֹךְ
 14 הַדְּבָרוֹ תְהִימְנָה מֵאָדָם: עֲלֵה הַסָּרֵץ לִפְנֵיהֶם פִּרְצוּ וַיַּעֲבְרוּ
 שְׁעַר וַיִּצְאוּ כּוֹ וַיַּעֲבֵר מִלְכָם לִפְנֵיהֶם וַיְהִיָּה בְּרֵאשִׁים:

ג 1

וְאָמַר שְׂמַע־נָא רֵאשִׁי יַעֲקֹב וּקְצִינִי בֵּית יִשְׂרָאֵל הֲלֹא לְכֶם אֵ

2 לְדַעַת אֶת־הַמֶּשֶׁשׁ: שְׁנָאֵי טוֹב וְאַחֲבֵי רַעַה גְזוּלֵי עוֹרֶם
 3 מִעֲלֵיהֶם וְשֹׂאֲרֶם מֵעַל עֲצֻמוֹתָם: וְאַשֶׁר אֵכְלָה שְׂאֵר עִמִּי
 וְעוֹרֶם מִעֲלֵיהֶם הַסְּשִׁיטוּ וְאֶת־עֲצֻמֹּתֵיהֶם סָצְחוּ וּפְרָשׁוּ
 4 כַּאֲשֶׁר בְּסִיּוֹ וּכְבֹשֶׁר בְּתוֹךְ קַלְחַת: אִזּוּ יִזְעַקוּ אֶל־יְהוָה וְלֹא
 יַעֲנֶה אוֹתָם וְיִסְתָּר פְּגָיו מִדָּם בַּעֲת הַהִיא כַּאֲשֶׁר הִרְעִי
 ה מִעֲלֵיהֶם: ס כֹּה אָמַר יְהוָה עַל־הַנְּבִיאִים
 הַמַּתְעִים אֶת־עַמִּי הַנְּשָׁכִים בְּשִׁנְיָהֶם וְקִרְאוּ שְׁלוֹם וְאַשֶׁר
 6 לֹא־יִתֵּן עַל־שִׁינָהֶם וְקִדְשׁוֹ עֲלֵיו מִלְחָמָה: לָכֵן לִיזְלָה לְכֶם
 מִחֻזּוֹן וְהִשְׁכַּה לְכֶם מִקְסָם וּבָאָה הַשְּׁמֵשׁ עַל־הַנְּבִיאִים
 7 וְקָדַר עֲלֵיהֶם הַיּוֹם: וּבִשְׁנֵי הַחֳזִים וְחִפְרוּ הַקְּסָמִים וְעָטוּ
 8 עַל־שֵׁשׁ כָּלָם כִּי אִין מַעֲנֶה אֱלֹהִים: וְאוֹלָם אֲנֹכִי מִלְּאֲתִי
 כֹּה אֶתְרִית יְהוָה וּמִשֶּׁשׁ הַגְּבוּרָה לְהַגִּיד לְיַעֲקֹב שְׁשֵׁנוּ
 9 וּלְיִשְׂרָאֵל חֲשֹׂאתוֹ: ס שְׁמַעֲנֵנָּה זֹאת רֵאשִׁי
 בֵּית יַעֲקֹב וּקְצִינֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל הִמְתַּעֲבִים מִשֶּׁשׁ וְאֵת כָּל־
 י הַיִּשְׂרָאֵל יַעֲקֹבוֹ: בְּנֶה צִיּוֹן בְּדַמִּים וּיְרוּשָׁלַם בְּעוֹלָה:
 11 רֵאשִׁיָּהּ בַּשְּׁחַד וְשֶׁשׁוֹ וְכַהֲנֵיהָ בַּמַּחֲרִיר יוֹרוּ וּנְבִיאֶיהָ
 בְּכֶסֶף יִקְסְמוּ וְעַל־יְהוָה יִשְׁעֵנוּ לֵאמֹר הֲלֹא יְהוָה בְּקִרְבָנוּ
 12 לֹא־תָבוֹא עָלֵינוּ רַעַה: • לָכֵן בְּגִלְגָלְכֶם צִיּוֹן שִׁדָּה תַחֲרֹשׁ
 וּיְרוּשָׁלַם עֵינֵי תְהִלָּה וְהָרַ הַבַּיִת לְבָמוֹת יַעַר: ס

ד 4

א וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים יְהִיָּה הָרַ בֵּית־יְהוָה נִכּוֹן בְּרֵאשׁ
 2 הַהָרִים וְנִשְׂאָה הוּא מִבְּעוֹת וְנִהְרִו עָלָיו עַמִּים: וְהָלְכוּ גוֹיִם
 רַבִּים וְאָמְרוּ לָכֵן וְנַעֲלָה אֶל־הַר־יְהוָה וְאֶל־בֵּית אֱלֹהֵי
 יַעֲקֹב וְיִזְרְנוּ מִדְּרָכָיו וְנִלְכָּה בְּאַרְחֻתָיו כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה
 3 וְדַבַּר־יְהוָה מִיְרוּשָׁלַם: וְשֶׁשׁ בֵּין עַמִּים רַבִּים וְהוֹכִיחַ לְגוֹיִם
 עֲצֻמִּים עַד־דְּחֹק וּכְתָתִי חִרְבְּתֵיהֶם לְאֹתִים וְחִנִּיתֵיהֶם
 לְמוֹזְמוֹת לֹא־יִשְׂאֹר גּוֹי אֶל־גּוֹי רָרֵב וְלֹא־יִלְמַדוּן עוֹד
 4 מִלְחָמָה: וְיִשְׁכּוּ אִישׁ תַּחַת גִּפְסֵנוּ וְתַחַת תְּאֲנַתוֹ וְאִין מִחֲרִיד
 ה כִּי־פִי יְהוָה צְבָאוֹת דִּבֶּר: כִּי כָל־הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ
 בְּשֵׁם אֱלֹהֵיו וְאֲנַחְנוּ נִלְךָ בְּשֵׁם־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם
 6 וָעַד: ס בַּיּוֹם הַהוּא נִאֲסִי־יְהוָה אֶסְפֶּה הַצֹּלְעָה

7 והנדהה אקבצה ואשר הרעתי: ושמי אתה הצלעה
 לשארית והתקלאה לגוי עצום ומלך יהנה עליהם בחר
 ציון מעתה ועד עולם: ואתה מגדל יצור
 8 קפל בת ציון עדיה תאתה ובאה הממשלה הראשנה
 ממלכת לבת ירושלים: עתה למה תריעי רע המלך אין
 9 בך אסיועצך אבד פיתחוקה חיל פולדה: חולי וגחי
 בת ציון פולדה פי עתה תצאי מקרחה ושכנת בשדה
 ובאת עד ככל שם תנצלי שם ונאלך יהודה מפא איביה:
 ועתה נאספו עליה גוים רבים האמרים תחנה ותחז בציון
 11 עינינו: והמה לא ידעו מחשבות יהנה ולא הבינו עצתו
 12 פי קבצם פעמיר גרנה: קימי ודושי בת ציון פי קרנה
 13 אשים ברזל ופרסתיה אשים נחושה והדקות עמים רבים
 14 והחרמתי ליהנה בצלם וחילם לאדון פלהארץ: עתה
 תחגודי בת גוד מצור שם עלינו בפשט נפו עליה לחי
 את ששט ישראל:

ח 5

ואתה בית לחם אפרתה צעיר להיות פאלפי יהנה ממנה
 לי יצא להיות מושל בישראל ומוצאתיו מקדם מימי
 2 עולם: לכן ותנם עדעת יולדה ילדה ויתר אחיו ישוכו
 3 על בני ישראל: ועמד ורעה בעז יהנה בגאון שם יהנה
 4 אלהיו וישבו פי עתה יגדל עד אפסי ארץ: והנה זה
 שלום אשור ופי יבוא בארצנו וכי ידרה בארמנותינו
 5 והקמנו עליו שבעה רעים ושמנה נסיכי אדם: ורעו אתה
 ארץ אשור בחרב ואת ארץ נמרד בפתחיה והציל מאשור
 6 פי יבוא בארצנו וכי ידרה בגבולינו: והנה
 7 שארית יעקב בקרב עמים רבים פטל מאת יהנה פרביבים
 עלי עשב אשר לא יקנה לאיש ולא ייחל לבני
 8 אדם: והנה שארית יעקב פגוים בקרב עמים
 9 רבים פאריה בבהמות וער פכסיר בעדרו צאן אשר אם
 עבר ורמס וטרף ואין מציל: תרם ידה על צריה וכל
 איביה יפרתי:

י וְהִכְרַתִּי סוּסֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ וְהִאֲבֹדְתִי מִרְכַבְתֶּיךָ: וְהִכְרַתִּי
 11 עָרֵי אֲרָצְךָ וְהִרְסֹתִי כָּל-מִבְצָרֶיךָ: וְהִכְרַתִּי כְּשֹׁפִים מִיָּדְךָ
 12 וּמַעֲזוּנָיִים לֹא יִהְיוּ-לְךָ: וְהִכְרַתִּי סוּסֵי־לֶיךָ וּמִצְבּוֹתֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ
 13 וְלֹא-תִשְׁתַּחֲוֶה עוֹד לַמַּעֲשֵׂה יָדָי: וְנִתְּשַׁתִּי אֲשִׁירֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ
 14 וְהִשְׁמַדְתִּי עָרֶיךָ: וְעָשִׂיתִי בָאֵף וּבַחֲמָה נֶקֶם אֶת-הַגּוֹיִם
 אֲשֶׁר לֹא שָׁמְעוּ: ס

6 1

א שָׁמְעוּ-נָא אֶת אֲשֶׁר-יְהוָה אָמַר קוּם רִיב אֶת-הַהָרִים
 2 וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבֻעוֹת קוֹלֶךָ: שָׁמְעוּ הָרִים אֶת-דְּרִיב יְהוָה
 3 וְהִאֲתָנִים מִסְדֵי אֲרָץ פִּי רִיב לִיהוָה עַם-עַמּוֹ וְעַם-יִשְׂרָאֵל
 4 יִתְנַפְּחוּ: עַמִּי מִה-עָשִׂיתִי לָךְ וַיְמַה הִלַּאתִיךָ עֲנֵה כִּי: כִּי
 5 הִעֲלִיתִיךָ מֵאֲרָץ מִצְרַיִם וּמִבַּיִת עֲבָדִים שְׂדֵיתֶיךָ וְאֲשַׁלַּח
 6 לְסַנְיָה אֶת-מִשְׁחֵה אֹהֶלן וּמִרְוִים: עַמִּי זְכַר-נָא מִה-יִצֵּץ בְּלֶךְ
 7 מֶלֶךְ מוֹאָב וַיְמַה-עָנָה אֹתוֹ בְּלַעַם בְּרַב־עֲזָר מִן-הַשֹּׁטִיִּם עַד
 8 הַגְּלָגֶל לְמַעַן דַּעַת צְדָקוֹת יְהוָה: בַּמָּה אֲנִקְדֶם יְהוָה אֲבָף
 9 לְאֵלֵי מָרוֹם הָאֲקַדְמֶנּוּ בְּעוֹלוֹת בַּעַגְלִים בְּנֵי שָׁנָה: הִירְצָה
 10 יְהוָה בְּאֲלָפֵי אֵילִים בְּרַבְבּוֹת נַחֲלֵי-שָׁמֶן הִקְאֲתָן בְּכוֹרֵי
 11 שֹׁשְׁלֵי פָרִי בִטְנֵי חֲטָאֵת נִפְשָׁי: הִגִּיד לָךְ אָדָם מִה-שָׂוִב
 12 וַיְמַה-יְהוָה הוֹרֵשׁ מִמֶּךָ כִּי אִם-עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְאֶה-בִּתְחִלָּה
 13 וְהִצַּעַע לָכֵת עַם-אֱלֹהֶיךָ: ס קוֹל יְהוָה לְעִיר
 14 יִקְרָא (וְהוֹשִׁיָה יִרְאֵה שְׁמֶךָ) שָׁמְעוּ מִשְׁחֵה וּמִי יַעֲדָה: עוֹד
 15 הַאֲשׁ בַּיִת רָשָׁע אֲצֻרוֹת רָשָׁע וְאִיפֹת רִזּוֹן זְעוּמָה & הַאֲזֹנָה
 16 בְּמֵאזְנֵי רָשָׁע וּבְכִיִּם אֲבָנֵי מִרְמָה: אֲשֶׁר עֲשִׂירֶיךָ מִקְלָא
 17 חָמָס וַיִּשְׁבְּיָה דְבָרֵי-שֹׁקֵר וּלְשׁוֹנָם רִמְיָה בְּפִיָהֶם: וְגַם
 18 אֲנִי הִחֲלֵתִי הַכּוֹתָהּ הַשָּׁמַם עַל-חֲטָאֲתָהּ: אֶתָּה תֹאכַל
 19 וְלֹא תִשְׁבֹּעַ וַיִּשְׁחָה בְּקִרְבֶּךָ וְתִסַּג וְלֹא תִפְלִיט וְאֲשֶׁר
 20 תִּפְסֹלֵט לְחֹרֵב אֲתָן: אֶתָּה תִזְרַע וְלֹא תִקְצוֹר אֶתָּה
 21 תִזְרַח-זֵית וְלֹא-תִסְדֶּה שָׁמֶן וְתִירֹשׁ וְלֹא תִשְׁתַּה-יַּיִן:
 22 וַיִּשְׁתַּמְרֵר חֲקוֹת עַמְרֵי וְכֹל מַעֲשֵׂה בֵית-אֲחָאֵב וְתִלְכוּ
 23 בְּמַעֲצוֹתֵם לְמַעַן תִּתִּי אֶתְּךָ לְשֹׁמֵה וַיִּשְׁבְּיָה לְשֹׁרְקָה וְהוֹרֵשׁ
 עַמִּי תִשָּׂאוּ: ס

v. 10 חסר יו"ד ib. סגול באחזתא v. 14 סמך בוקם

7 ו

אֱלֹהֵי לִי כִּי הִיִּיתִי בְּאֶסְפֵי-קִוִּץ כְּעֹלֹת בְּצִיר אִין-אֲשָׁפֹל א
לֶאֱכֹל בְּבוֹרָה אֶתְּהָ נִשְׁפִּיט אֶבֶד חֶסֶד מִדְּהָאָרֶץ וַיִּשָׁר 2
בְּאָדָם אֵין כָּלָם לְדָמִים יֵאָרְכוּ אִישׁ אֶת-אָחִיו וַיִּצְדֹּדוּ חֶרֶם׃
עַל-הָרֶע פְּשִׁים לְהַיִּטִּיב הַשָּׂר שָׁאֵל וְהַשְׁפִּט בְּשָׁלוֹם 3
וְהַגְדֹּל זִכְרֵ הַיָּת נִשְׁפֹּו הוּא וַיַּעֲבֹתוּהָ׃ טוֹבָם כְּחֹדֶק יִשָּׂר 4
מִמְסֹוכָה יוֹם מִצְפִּיָּה סָקְנֹתָהָ כָּאֵה עֲתָה תִהְיֶה מְבוֹכָתָם׃
אֶל-תִּאֲמִינוּ כִּרְע אֶל-תִּבְטְחוּ בְּאֵלוֹת מִשְׁכַּבְתַּי חִיקָה שָׁמַר 5
סִתְחִי-סִיָּה׃ כִּי-כֹן מִנְבֵּל אֵב בַּת קָמָה בְּאֵמָה כִּלְהַ בְּחַמְתָּה 6
אֶיְבִי אִישׁ אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ׃ וְאֵנִי בְיִהוָה אֲצַפֶּה אוֹחִילָה לְאֵלֵהִי 7
יִשְׁמְעֵנִי אֱלֹהֵי׃ אֶל-תִּשְׁמָחֵי אֵיבֹתֵי לִי כִּי נִשְׁלַתִּי קָמָתִי 8
כִּי-אֲשַׁב בְּחֹשֶׁךְ יִהְיֶה אוֹר לִי׃ ס זַעַף יִהְיֶה אֲשָׁא 9
כִּי חֲטָאתִי לֹו עַד אֲשֶׁר יִרִיב יִרְבִּי וְעֵשָׂה מִשְׁפָּטֵי יוֹצִיאָנִי
לְאוֹר אֲרָאָה בְּצִדְקָתוֹ׃ וְתִרָא אֵיבֹתֵי וְתִכְסֶּה בּוֹשָׁה הָאֲמָרָה־י
אֱלֹהֵי אֵין יִהְיֶה אֶלְתִּיהָ עֵינֵי תִרְאִינָה כִּהַ עֲתָה תִהְיֶה
לְמַרְמָס כְּפִיט חוֹצֹת׃ יוֹם לִבְנֹת גְּדַרְיָה יוֹם הַהוּא 11
זִרְחַק-חֶק׃ יוֹם הוּא וְעַדְיָה יבֹוא לְמַנִּי אֲשֹׁר וְעָרֵי מְצֹר 12
וְלִמְנֵי מְצֹר וְעַד-נְהַר וַיִּם מַיִם וְהַר הָהָר׃ וְהִיִּתָה הָאָרֶץ 13
לְשִׁמְמָה עַל-יִשְׁבֵּיָה מִשָּׂרֵי מַעַלְלֵיהֶם׃ ס רְעָה עֲמָתָה 14
כְּשִׁבְטָה צֶאֱן נַחֲלָתָה שְׁכָנֵי לְבָדָד יַעַר בְּתוֹךְ פְּרָמֶל יִרְעוּ
כְּשֹׁן וּגְלַעַד כִּימֵי עוֹלָם׃ כִּימֵי צִאֲתָה מֵאָרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאָנוּ 15
נִשְׁלָאוֹת׃ יִרְאוּ גוֹיִם וַיִּבְשׂוּ מִפֶּלַג גְּבוּרָתָם וַיִּשְׁיִמוּ יָד עַל- 16
שָׁה אֲזַנֵּיהֶם תַּחֲרָשְׁנָה׃ יִלְחָכוּ עָשָׂר פְּנָחֵשׁ כְּזַחֲלֵי אָרֶץ 17
יִרְגְּזוּ מִמְסֹגְרֵיתֵיהֶם אֶל-יִהְיֶה אֶלְהֵינוּ יִשְׁחָדוּ וַיִּרְאוּ מִמָּה׃
מִי-אֵל כְּמֹדֶה נִשָּׂא עוֹן וְעֵבֶר עַל-שִׁשֶׁע לְשִׁאֲרֵית נַחֲלָתוֹ 18
לְאֶה-חֲזִיק לְעַד אֲשֹׁ כִּי-חֲפֹעַ חֶסֶד הוּא׃ יָשׁוּב יִרְחַמְנוּ 19
יִכְבֶּשׂ עֲנֻתֵינוּ וְתִשְׁלַח בְּמִצְלוֹת יוֹם כְּלִחְשֵׁאֲתָם׃ תַּתֵּן אֲמָת- 20
לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאֲבֹרָתָם אֲשֶׁר-נִשְׁבַּעְתָּ לְאֲבֹתֵינוּ מִימֵי קָדָם׃

v. 16 פתח בס"פ

סד פסוקים של נבואת מיכה מאח חמשה, וסמן על"ה:

Nahum. נחום

א 1

א מִשָּׂא נִינְוָה סָפַר חֲזוֹן נְחֻם הָאֱלֹקוֹשִׁי: אֵל קְנוֹא וְנָקָם
 ב יהוה נָקָם יְהוָה וּבְעַל חֶמֶה נָקָם יְהוָה לְצָרָיו וְנוֹטֵר הוּא
 ג לְאֵיבָיו: יְהוָה אַרְךָ אַפַּיִם וּגְדוֹל-כֹּחַ וְנִקְמָה לֹא יִנְקָה יְהוָה
 ד בְּסוֹפָה וּבִשְׁעָרָה יִרְפֹּז וְעָנָן אַבְק רִגְלָיו: גֹּעֵר בַּיָּם וַיִּבְשְׂתֶּהוּ
 ה וְכָל-יְהַנְהָרוֹת הַחַרִּיב אִמְלַל בְּשֹׁן וְכַרְמֶל וַיִּפְרַח לְבָנוֹן
 ו אִמְלַל: הַרִים רָעֲשׂוּ מִמָּוֶה וְהַגְּבָעוֹת הִתְמַגְּגוּ וַתִּשָּׂא הָאָרֶץ
 ז מִסָּלְיוֹ וְתָבַל וְכָל-יְוֹשְׁבֵי בָהּ: לִסְנֵי זַעֲמוֹ מִי יַעֲמֹד וּמִי
 ח יָקוּם בְּחֲרוֹן אַפּוֹ חֲמָתוֹ נִתְכַּהַר כְּאֵשׁ וְהַצָּרִים נִתְצַו מִמָּוֶה:
 ט טוֹב יְהוָה לְמַעֲזוֹ בַּיּוֹם צָרָה וַיִּדַע חֹסֵי בּוֹ: וּבִכְשֻׁטָּף עֲבָר
 י פְלֵה יַעֲשֶׂה מְקוֹמָהּ וְאֵיבָיו יִרְדֹּף-חֲשָׁה: מִהֶתְחַשְׁבוֹן אֶל-
 יי יְהוָה פְּלֵה הוּא עֲשֵׂה לְאַחַקוֹם שְׁעָמִים צָרָה: בִּי עַד
 יג סִירִים סְבָלִים וּכְסָבָאִם סְבוֹאִים אִפְלוּ פָקֵשׁ יִבֵּשׁ מְלֵא:
 יד מִמֶּה יֵצֵא חֲשָׁב עַל-יְהוָה רַעַה יַעַץ בְּלִיעַל: ס פֶּה י
 טו אָמַר יְהוָה אִם-שָׁלְמִים וְכֵן רַבִּים וְכֵן נִגְזַרְו וְעַבְר וְעִנְתָּהּ
 טז לֹא אֶעֱנֶה עוֹד: וְעִתָּהּ אֲשַׁבֵּר מִטְּהוֹ מַעֲלִיָּה וּמוֹסְרֵתֶיהָ
 יז אֲנַתֵּק: וְצִוְהָ עָלֶיהָ יְהוָה לֹא-יִזְרַע מִשְׁמֶהָ עוֹד מִבֵּית
 יח אֶלְתֵּיהָ אֶכְרִית פֶּסֶל וּמִסַּכְתָּה אֲשִׁים קִבְרָהּ בִּי קְלוֹת: פ

ב 2

א הִפֵּה עַל-הַהָרִים רִגְלֵי מְבַשֵּׁר מִשְׁמִיעַ שְׁלוֹם חֲגִי יְהוּדָה
 ב חֲגִיָּה שְׁלָמִי נִדְרִיָּה פִי לֹא יוֹסִיף עוֹד לְעַבֹּר-בָּהּ בְּלִיעַל
 ג פְּלֵה נִכְרַת: עֲלֵה מִפִּיץ עַל-שֹׁנֶה נָצוּר מִצוּרָה צִפְּהָ
 ד זָרַח חוֹק מְתַנִּים אִמְץ כֹּחַ מְאֹד: כִּי שָׁב יְהוָה אֶת-נְהָאוֹן
 ה יַעֲקֹב בְּנְהָאוֹן יִשְׂרָאֵל כִּי בְקָקוֹם בְּקָקִים וּזְמִרִיהֶם שָׁחַתוּ:
 ו מִגֹּן גְּבוּרָהּוּ מְאֹדָם אֲנִשִּׁי-חֵיל מִתְלַעִים בְּאִש-שְׁלֹחַת
 ז הַרְכֵּב בַּיּוֹם הַכִּינֹו וְהַבְּרָשִׁים הָרַעֲלֹו: בְּחֻצוֹת יִתְהוֹלְלוּ
 ח הַרְכֵּב וַשְׁתַּקְשְׁקוּן בְּרַחְבוֹת מְרֵאִיהֶן פְּלִשְׁתִּידִים פְּבַרְקִים

v. 8 יתיר ו' ib. ס' זעירא v. 1 יתיר ו' ib. פלו קרי

6 ירוצצו: יזכר אדיליו ויכשלו ביהלוקתם וימהרו הומתה
 7 והלן הסקה: שערי הנהרות נפתחו וההיכל נמוג: והצב
 8 גלתה העלתה ואמהתיה מנהגות פקול יונים מתפסת על-
 9 לבבהן: ונינה כבכר-מים מימי היא והמה נסים עמדו
 10 עמדו ואין מסנה: כזו כספ כזו זהב ואין קצה לתכונה
 11 פכד מפל פלי חמדה: בוקה ומבוקה ומבוקה ולב נמס
 12 וספ ברפים והלחלה בכל-מתנים וסני כלם קבצו פארו: ס
 איה מעון אריות ומרעה הוא לפסרים אשר הלה אריה
 13 לביא שם גור אריה ואין מקריו: אריה טרף בני גרתיו
 14 ומחנק ללכאתיו וימלא-טרף חריו ומענתיו טרפה: הנני
 אליך נאם יהוה צבאות והבערתי בעשן רבבה וכפירה
 תאכל חרב והכרתי מארץ טרפה ולא-ישמע עוד קול
 מלאכה: ס

3 ג

1 הוי עיר דמים בלה פחש פרק מלאה לא ימיש טרף: קול
 2 שוט וקול רעש אופן וסוס דהר ומרובה מרקה: פראש
 מעלה ולהב הרב וברק חנית ורב חלל וכבד פגר ואין
 3 קצה לגויה ויכשלו בגויתם: מרב זנוכי זונה טובת הן
 4 בעלת פשאים המכרת גוים בזנוניה ומשפחות בכשפיה:
 5 הנני אליך נאם יהוה צבאות וגליתי שוליה על-שניה
 6 והראיתי גוים מערה וממלכות קלונה: והשלתני עליך
 7 שקצים ונבלתיה ושמתיה פראי: והגה כל-ראיה ידוד
 8 ממה ואמר שדדה נינה מי ינוד לה מאין אבקש מנחמים
 9 לה: התיטבי מנא אמון הישבה ביארים מים סביב לה אשר-
 10 חיל ים מים הומתה: פוש עצמה ומצרים ואין קצה פוט
 11 ולובים היו בעזרתה: גס-היא לגלה הלכה בשבי גס-
 12 עלליה ירששו בראש כל-חוצות ועל-נכבדיה יהו גורל
 13 וכל-גדוליה רתקו בזקים: גס-את השפרי תהי בעלמה
 14 גס-את תבקשי מעוז מאויב: כל-מבצריה תאנים עם-
 15 בפורים אסינעו ונשלו על-פי אוכל: הגה עמה נשים
 בקרבה לאיביה פתוח נפתחו שערי ארצה אכלה אש

v. 6 בהליכתם קרי v. 11 א' נחה v. 3 וכשלו קרי

14 קְרִיחֶיךָ: מִי מְצוֹר שְׂאֵבֵי־לֶךָ חֲזִיקי מִבְּצֻרֶיךָ פְּאִי בְשִׁיט
 15 טו וְרַמְסֵי בַחֲמֵר הַחֲזִיקִי מִלְּבָן: שָׁם תֵּאכְלֶנָּה אֲשֶׁר תִּכְרִיתֶנָּה
 16 16 חֲרֹב תֵּאכְלֶנָּה פִּיֶלֶק הַתִּפְכַּד פִּיֶלֶק הַתִּפְכַּדִּי פֶּאֲרָפֶה: הַרְבִּיתְךָ
 17 17 רְכָלֶיךָ מִפּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם יִלַּק שֹׁשֶׁט וַיִּשָׁף: מִנְזוֹרֶיךָ פֶּאֲרָפֶה
 וּשְׂפָרֶיךָ פָּנוּב גּוֹבֵי הַחֲוֹנִים בַּגְּדוֹת בְּיּוֹם קָרָה שֶׁמֶשׁ
 18 18 זָרְחָה וְנָזַד וְלֹא־נֹדַע מְקוֹמוֹ אֵימ: נִמְנֶה רַעֲיוֹךָ מִלֶּךָ אֲשֶׁר
 19 19 יִשְׁכְּנֶה אֲדִירֶיךָ נִשְׁשֵׁי עֲמֶה עַל־הַהָרִים וְאִין מִקְבֵּץ: אִיד
 פֶּהֶה לְשִׁבְרֶה נַחֲלֶה מִפְתָּה כָּל־שְׂמֵעֵי שְׂמֵעֶה תִּקְעֶה כֹּחַ
 עֲלֶיךָ פִּי עַל־מִי לֹא־עֲבָרָה רַעֲתֶה תִּמִּיד:

סך פסוקים של נבואת נחום ארבעים ושבעת, וסמן יז"ל:

Habacuc. חִבְקוּק

א 1

2 א הַמִּשְׁאֵל אֲשֶׁר חָזָה חִבְקוּק הַנְּבִיא: עַד־אָנֹכָה יְהוָה שׁוֹעֲתִי
 3 ב וְלֹא תִשְׁמַע אֲזַעַק אֲלֶיךָ הַמָּס וְלֹא תוֹשִׁיעַ: לָמָּה תִרְאֵנִי
 4 ג אֲנִי וְעָמַל תִּבְיֹט וְשָׂד וְחָמֶס לְנַגְדֵי וַיְהִי רִיב וּמְדוֹן יִשָּׂא:
 5 ד עַל־כֵּן תִּפְסֹג הַזֹּרֶה וְלֹא־יֵצֵא לְנֹצַח מִשְׁפָּט פִּי רָשָׁע מִכְתִּיר
 6 ה אֶת־הַצְּדִיק עַל־כֵּן יֵצֵא מִשְׁפָּט מֵעַקֵּל: רֵאֵה בְּגוֹיִם וְהַפִּיטוּ
 7 ו הַתְּמַהוּ תִמְהוּ פִי־פֶעַל פֶּעַל בְּיַמֵּיכֶם לֹא תֵאֱמִינֶה פִּי יִסְפָּר:
 8 ז פִּי־הַנְּבִי מְקִים אֶת־הַפְּשָׁעִים הַגּוֹי הַמֵּר וְהַנְּמַהֵר תְּהוֹלֵךְ
 9 ח לְמִרְחֵבֵי־אָרֶץ לְרַשָּׁת מִשְׁפָּנוֹת לֹא־לוֹ: אִים וְנֹרָא הוּא מִמֶּנּוּ
 10 ט מִשְׁפָּטוֹ וַיִּשְׁאֲתוּ יֵצֵא: וְקָלוּ מִנְּמָרִים סוֹסֵיו וְחִדְדוּ מִזְּאֵבֵי עָרֵב
 11 י וּשְׁשֵׁי פִרְשָׁיו וּשְׂרָשׁוֹ מִרְחֹק יִבְאוּ יַעֲפוּ כְּנֹשָׁר חָשׁ לֹא־כּוֹל:
 12 יא כִּלֵּה לְחָמֶס יִבּוֹא מִגַּמַּת פְּנִיָהֶם קְדִימָה וַיִּיאַסֶּף פְּחוּל שְׁבִי:
 13 יב וְהוּא בַּמְּלָכִים יִתְקַלֵּס וְרֹזְנִים מִשְׁחָק לוֹ הוּא לְכָל־מִבְּצָר
 14 יג יִשְׁחֹק וַיִּצְבֹּר עֶסֶר וַיִּלְבְּדֶה: אִז חֲלָה רוּחַ וַיַּעֲבֹר וְאִשִּׁם
 15 יד זֶה כְּחוֹ לֹא־הוּ: הֲלוֹא אַתָּה מִקְדָּם יְהוָה אֱלֹהֵי קְדוֹשִׁי לֹא

v. 9 בלד קרי v. 10 bis קמץ בזקף

נְמוֹת יְהוָה לְמִשְׁפָּט שִׁמְתוֹ וְצִוִּיר לְהוֹכִיחַ יִסְדָּתוֹ: ט הַיּוֹר
 עֵינַיִם מֵרְאוֹת רָע וְהַבֵּיט אֶל-עַמֶּל לֹא תוֹכֵל לָמָּה תִּבְיֵט
 בּוֹגְדִים תִּחְרִישׁ כִּבְלַע רֹשַׁע צְדִיק מִמֶּנּוּ: ו תַּעֲשֶׂה אָדָם בְּדַגֵּי
 הַיָּם כְּרֹמֵשׁ לֹא-מִשָּׁל בּוֹ: ז לָמָּה בְּחִפְזָה הִעֲלֵה יַגְרֵהוּ בְּחֶרְמוֹ ט
 וַיֹּאסְפֶהוּ בְּמִכְמַרְתּוֹ עַל-כֵּן יִשְׁמַח וַיִּגִּיל: ח עַל-כֵּן יִזְבַּח
 לְחֶרְמוֹ וַיִּקְשֶׁר לְמִכְמַרְתּוֹ פִּי בְהַמָּה שִׁמֵּן חֲלָקוֹ וַיִּמְאַלְוֹ
 בְּרֵאָה: ט הַעֲלֵכֶן יָרִיק חֶרְמוֹ וְחָמִיד לְהַרְגַּ בַּיּוֹם לֹא
 יִחַמְּלוּ: ט

ב 2

עַל-מִשְׁמַרְתִּי אֶעֱמְדָה וְאֶתִּיצְבָּה עַל-מִצּוֹר וַאֲצַפֶּה לְרְאוֹת א
 מֵהַיַּדְבָּר-בִּי וּמָה אָשִׁיב עַל-תּוֹכַחְתִּי: ו יַעֲנֵנִי יְהוָה וַיֹּאמֶר ב
 כָּתֹב חֲזוֹן וּבְאֵר עַל-הַלְחָוֹת לְמַעַן יָרוּץ קוֹרֵא בּוֹ: ז פִּי עוֹד
 חֲזוֹן לְמוֹעֵד וַיִּפַּח לִפְתָּח וְלֹא יִכְזֹב אִם-יִתְמַמְהָה חִפְזָה-לִּי
 כִּי-בָא יְבָא לֹא יֵאָחֵז: ח הִנֵּה עֹשֶׂלָה לֹא-יִוָּשְׁרָה נִשְׁשׂוּ בּוֹ d
 וְצָדִיק בְּאִמוּנָתוֹ יִחְיֶה: ט אַתָּה כִּי-הִיָּן בְּגֵד בָּבֶר יִהְיֶה וְלֹא ה
 יִנְוֶה אֲשֶׁר הִרְחִיב כְּשֵׁאוֹל נִשְׁשׂוּ וְהוּא כְּמֹת וְלֹא יִשְׁכַּע
 וַיֹּאסֶף אֵלָיו כָּל-הַיּוֹם וַיִּקְפֹּץ אֵלָיו כָּל-הָעַמִּים: י הֲלֹא אֵלֶּה e
 כָּל־כֶּסֶף עָלָיו מִשָּׁל וַיִּשְׂאוּ וּמְלִיצָה חִידוֹת לוֹ וַיֹּאמֶר הִוֵּי
 הַמְרִבָּה לֹא-לוֹ עַד-מָתִי וּמִכְבִּיד עָלָיו עַבְדֵיט: יא הֲלֹא פָתַע z
 יִקוּמוּ נִשְׁלִיךְ וַיִּקְצֹו מוֹעֲזֵיָהּ וְהִיָּתָה לְמִשְׁפּוֹת לְמוֹ:
 כִּי-אֲתָה שְׁלוֹת בַּיּוֹם רַבִּים יִשְׁלֹוּ כָּל-יִתְרַ עַמִּים מִדְּמֵי
 אָדָם וְחַמְסֵ-אֲרָץ קָרִיָה וְכָל-יֹשְׁבֵי בָּהּ: ט
 הוֹי בַּצֶּע בַּצֶּע רָע לְבֵיתוֹ לְשׁוֹם בְּמֵרוֹם קַפּוֹ לְהַנְצֵל מִכַּף-
 רַע: יב עֲשֶׂתָּ בִשְׂת לְבִיתָהּ קְצוֹת-עַמִּים רַבִּים וְחוֹטֵא נִשְׁשָׂה: י
 כִּי-אָבֵן מִקִּיר תִּזְעַק וְכִסִּים מַעַץ יַעֲנֶנָּה: ט הוֹי
 בְּנֵה עִיר בְּדָמִים וְכוֹנֵן קִרְיָה בְּעוֹלָה: יג הֲלֹא הִנֵּה מֵאֵת
 יְהוָה צְבָאוֹת וַיִּיגְעוּ עַמִּים בְּדֵי-אֵשׁ וּלְאָמִים בְּדֵי-רִיק
 יַעֲסוּ: יד כִּי תִמְלֵא הָאֲרָץ לְדַעַת אֶת-כְּבוֹד יְהוָה פְּמִים וְכִסְף
 עַל-יּוֹם: ט הוֹי מִשְׁקָה רַעֲהוּ מְסַסַּח תִּמְתְּהּ ט
 וְאַתָּה שֹׁפֵר לְמַעַן הַבֵּיט עַל-מְעוֹרֵיהֶם: טו שְׁבַעַת קְלוֹן מִכְּבוֹד
 שְׂתָה גַם-אֲתָה וְהִעֲרַל תִּסּוֹב עָלֶיָהּ כּוֹס יִמִּין יְהוָה וְקִיָּקְלוֹן

v. 15 כלו קרי

v. 5 קמץ בזקף

8*

17 על־כבודך: פי חמס לבנון וכסף ושד בנהמות וחייתן
 18 מדמי אדם וחמס־ארץ קריה וכל־ישבי בה: ס מוד
 הועיל פסל פי פסלו יצרו מסכה ומורה פקד פי בטח
 19 יצר יצרו עליו לעשות אלילים אלמים: ס הוי
 אמר לעץ הקיצה עורי לאבן דימם הוא יורה הנה־הוא
 כ תפוש זהב ולסת וכל־רוח אין בקרבן: ויהודה בתיבל
 קדשו הם מפניו פל־הארץ: פ

ג 3

א תפלה לחכבוק הנביא על שגיונות: יהוה שמעתי שמעך
 ב יראתי יהוה פעלך בקרב שנים חיהו בקרב שנים תודיע
 ג ברגז רחם תזפור: אלוה מתימן יבוא וקדוש מה־ר־פארן
 4 סלה פסה שמים הודו ותהלתי מלאה הארץ: ונמה
 ח פאר תהיה קרנים מתו לו ושם חביון עזה: לפניו ילה
 6 דבר ויצא רשף לרגליו: עמד וימדד ארץ ראה ויתר
 גוים ויתפצצו הררי־עד שחו גבעות עולם תלכות עולם
 7 לו: תחת אנו ראיתי אהלי כושן ירזון וריעות ארץ
 8 מדין: ס תבנהרים חרה יהוה אם בנהרים אפה
 אמ־נים עברתה פי תרפב על־סוסיך מרפכתיך ישועה:
 9 עריה תעור קשתך שבעות משות אמר סלה כהרות
 י תבקע־ארץ: ראוה וחילו הרים זרם מים עבר נתן
 11 תהום קולו רום ידיו נשא: שמש ירח עמד זבלה
 12 לאור חציה יהלכו לנגה ברק חניתך: פועם תצעד
 13 ארץ באף תדוש גוים: יצאת ליגע עמך ליגע את
 משיחה מחצת ראש מבית רשע ערות יסוד עד־צנאר
 14 סלה: ס נקבת במשיר ראש פרוו יסערו
 טו להפיצני עליצתם פמו־לאכל עני במסתר: דרכת בים
 16 סוסיך חמר מים רבים: שמעתי ו תרגז בטני לקול
 צללי שפתי יבוא רגב בעצמי ותחתי ארגז אשר אניח
 17 ליום צרה לעלות לעם יגדפו: פירחנה לא־תפוח ואין
 יבול בגפלים פחש מעשה־זית ושדמות לא־עשה אכל
 18 גזר ממכלה צאן ואין בקר ברפתים: ואני ביהוה אעלוזה

v.17 פתח באהנחתא v.4 עוז קרי v.14 פרוץ קרי v.17 קמץ ברביע

אֲנִי־לֹהַ בְּאַלְהֵי יִשְׂרָאֵל: יְהוָה אֱדַנִּי הַיְלִי וַיִּשְׂם רַגְלִי כַּאֲיֵלוֹת 19
וְעַל-בְּמוֹתַי יִדְרַכְנִי לְמַנְצַח בְּנִינְחֵי:

סך פסוקים של נבואת חבקוק חמשים וששה, וסמן לכו"ו:

Zephania. צפניה

א 1

דִּבְרֵי-יְהוָה. אֲשֶׁר הָיָה אֶל-צְפַנְיָה בֶן-בוּשִׁי בֶן-גְּדַלְיָה בֶן-אֲמִרָה בֶן-חֲזַקְיָה בִּימֵי יֵאֱשָׁהוּ בֶן-אֲמוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה:
אֹסֶף אֹסֶף פֶּל מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה נְאֻם-יְהוָה: אֹסֶף אֹדָם 2
וּבְהִמָּה אֹסֶף עוֹרֵה-הַשָּׁמַיִם וְדַגֵּי הַיָּם וְהַמְכַשְׁלוֹת אֶת-
הַרְשָׁעִים וְהַכְרַתִּי אֶת-הָאָדָם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה נְאֻם-יְהוָה:
וְנִטִּיתִי יָדִי עַל-יְהוּדָה וְעַל כָּל-יְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם וְהַכְרַתִּי 4
מִן-הַמָּקוֹם הַזֶּה אֶת-אֲשָׁר הַפֵּעַל אֶת-שֵׁם הַכְּמָרִים עִם-
הַכְּהֵנִים: וְאֶת-הַמִּשְׁתַּחֲוִיִּים עַל-הַגָּזוֹת לְצִבָּא הַשָּׁמַיִם וְאֶת- 5
הַמִּשְׁתַּחֲוִיִּים הַנִּשְׁבָּעִים לַיהוָה וְהַנִּשְׁבָּעִים בַּמִּלְכִם: וְאֶת- 6
הַנְּסוּגִים מֵאַחֲרַי יְהוָה וְאֲשֶׁר לֹא-בִקְשׁוּ אֶת-יְהוָה וְלֹא
דָרְשׂוּהוּ: הֲסִ מִפְּנֵי אֲדַנִּי יְהוָה פִּי קָרוֹב יוֹם יְהוָה פִּי-תַחְיִין 7
יְהוָה זָבַח הַקָּדִישׁ קִרְאוּ: ס וְהָיָה בַיּוֹם זָבַח 8
יְהוָה וַסְּקַדְתִּי עַל-הַשָּׂרִים וְעַל-כְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְעַל כָּל-הַלְבָּשִׁים
מִלְּבוּשׁ נֹכְרִי: וַסְּקַדְתִּי עַל כָּל-הַדּוֹלָג עַל-הַמִּפְתָּן בַּיּוֹם הַהוּא 9
הַמִּמְלָאִים בֵּית אֲדֹנֵיהֶם חֲמָס וּמְרָמָה: ס וְהָיָה 10
בַּיּוֹם הַהוּא נְאֻם-יְהוָה קוֹל צְעָקָה מִשְׁעַר הַדְּגַיִם וַיִּלְלָה מִן-
הַמִּשְׁנָה וַשְּׂכַר גְּדוֹל מֵהַגְּבָעוֹת: הַיְלִילוּ וַיִּשְׁבִּי הַמִּכְתָּשׁ פִּי 11
נְדָמָה כָּל-עַם פִּלְעֹן נִכְרְתוּ כָּל-נְטִילֵי כֶסֶף: ס וְהָיָה 12
בַּעַת הַהוּא אֲחַפֵּשׂ אֶת-יְרוּשָׁלַם בְּנִירוֹת וַסְּקַדְתִּי עַל-
הָאֲנָשִׁים הַקִּסְפָּאִים עַל-שְׁמֵרֵיהֶם הָאֲמָרִים בְּלִבָּכֶם לֹא-
יִיטִיב יְהוָה וְלֹא יִרְע: וְהָיָה חֵילֶם לְמַשְׁפָּה וּבְתֵיהֶם 13
לְשִׁמְמָה וּבְנֵי בָתִּים וְלֹא יִשְׁבִּי וְנָטְעוּ כְרָמִים וְלֹא יִשְׁתּוּ
אֶת-יַיִנָּם: קָרוֹב יוֹם-יְהוָה הַגְּדוֹל קָרוֹב וּמִתָּר מֵאֵד קוֹל יוֹם 14

15 ויהיה מר צרת עם גבור: יום עברה היום ההוא יום צרה
 ומצוקה יום שאול ומשאול יום חשך ואסלה יום ענן
 16 וערפל: יום שופר ותרועה על הערים הבצורות ועל
 17 הפנות הגבהות: והצרתי לאדם והלכתי בערים פני ליהוה
 18 חטאו ושטה דמם פעפו ורחמם בגללים: גם כספם גם
 זהבם לא יוכל להצילם ביום עברת יהוה ובאש קנאתו
 תאכל פליהארץ פי כלה אהנבהלה יעשה את פלישבי
 הארץ: פ

ב 2

א התקוששו וקשו הגוי לא נכסת: בטרם לדת חק פמיץ עבר
 יום בטרם: לא יבוא עליכם חרון אפייהוה בטרם לא
 8 יבוא עליכם יום אפיהוה: בקשו אתיהוה פלענני
 הארץ אשר משפטו סעלו בקשו צדק בקשו ענה
 4 אוילי תסתרו ביום אפיהוה: פי עזה עזובה תהיה
 ואשקלון לשממה אשוד בצעהרים וגרשיה ועקרון
 ח תעקר: ס הוי ושבי חבל הים גוי פרתים דבר
 יהוה עליכם גנעו ארץ פלשתים והאבדתיה מאין יושב:
 6 והיתה חבל הים נחת פרת רעים וגדרות צאן: והיה חבל
 7 לשארית בית יהודה עליהם ירעו בבתי אשקלון בערב
 8 ירצו פני יפקדם יהוה אלהיהם ושב שבותם: שמעתי
 חרפת מואב וגדסי בני עמון אשר חרפו את עמי ויגדילו
 9 עלגבולם: לכן חי אני נאם יהוה צבאות אלהי ישראל
 פי מואב פסדם תהיה ובני עמון פעמרה ממשק חרול
 ומכרה מלח ושממה עדעולם שארית עמי יבואם ויתר גוי
 י ינחלים: זאת להם תחת גאונם פי חרפו ויגדלו עלעם
 11 יהוה צבאות: נורא יהוה עליהם פי רזה את פלאיתי
 12 הארץ וישתחורלו איש ממקומו כל איי הגוים: גם אתם
 13 פוישים חללי חרפי המה: ויט ידו עלצפון ויאבד את
 14 אשר וישם אתניניה לשממה ציה פמדבר: ורכצו
 בתובה עדרים פלחיתוגוי גםקאת גםקפד בכסתריה
 טו ולינו קול ישורר בחלון חרב פסת פי ארזה ערה: זאת

v. 7 שבתם קרי v. 14 ה' רפה v. 15 ב' טעמים

הָעִיר הַעֲלִיזָה הַיּוֹשֶׁבֶת לְכַטַּח הָאֲמָרָה בְּלִבָּהּ אֲנִי וְאֶסְכֵי
 עוֹד אֵיךָ הַיְיָהּ לְשִׁמְחָה מִרְבֵּץ לְתוֹהָ פֶלַע עוֹבֵר עָלֶיהָ
 וְיִשְׂרָק וְיִנִּיעַ יְיָוִי: ׀

3 ג

הָיָי מְרֹאָה וְנִגְאָלָה הָעִיר הַיּוֹנָה: לֹא שִׁמְחָה בְּקוֹל לֹא אֲ
 לְקַחְהָ מוֹסֵר בִּיהוֹזָה לֹא בְטָחָה אֶל־אֱלֹהֶיהָ לֹא קִרְבָּה:
 שָׁרִיָּה בְקִרְבָּה אַרְצוֹת שְׂאֵגִים שִׁשְׁטִיָּה זָאֲבֵי עָרֵב לֹא גִרְמוּ
 לְבַקֵּר: נְבִיאֶיהָ שִׁחֲזִים אֲנָשֵׁי בְמַדּוֹת פְּתִינִיהָ חֲלָלִי־קֹדֶשׁ
 חֲמָסוֹ תוֹרָה: יְהוָה צְדִיק בְּקִרְבָּהּ לֹא יַעֲשֶׂה עוֹלָה בַּבַּקֵּר
 בַּבַּקֵּר מִשְׁפָּטוֹ יִתֵּן לְאוֹר לֹא נִעְדָּר וְלֹא־יִוָּדַע עוֹל בְּשֵׁת:
 הַכִּרְתִּי גוֹיִם נִשְׁמֹר שְׁנוֹתֶם הַחֲרַבְתִּי חוֹצוֹתֶם מִכְּלֵי עוֹבֵר
 נִצְדָּדוּ עֲרִיבֵיהֶם מִכְּלֵי־אִישׁ מֵאִין יוֹשֵׁב: אֲמַרְתִּי אַךְ־תִּירְאֵי
 אוֹתִי תִקְחֵי מוֹסֵר וְלֹא־יִפְרַת מְעוֹנָהּ פֶּלַע אֲשֶׁר־פָּקַדְתִּי עָלֶיהָ
 אֲכֹן הַשְׂפִימוּ הַשְׁחִיתוּ פֶלַע עָלִילוֹתֶם: לִכֵּן חֲפּוּ־לִי נֶאֱס־
 יְהוָה לְיוֹם קוֹמֵי לְעֹד בֵּי מִשְׁפָּטֵי לְאִסַּף גוֹיִם לְקַבְּצֵי
 מִמְּלָכוֹת לְשִׁפְחָה עָלֵיהֶם וְעַמִּי פֶלַע חֲרוֹן אַפִּי בֵּי בָאֵשׁ קִנְאָתִי
 תִּאֲכַל כָּל־הָאָרֶץ: כִּי־אֲזֹ אֶהַפֵּךְ אֶל־עַמִּים שִׁפְחָה כְּרוּרָה
 לְקַרָּא כָּל־שׁ בְּשֵׁם יְהוָה לְעַבְדוֹ שְׂכָם אֶחָד: מִעַבְרֵי לְבַהֲרֵי־כוֹשֵׁי
 עֲתָרֵי בַת־שׁוּצֵי יוֹבְלוֹן מִנְחָתִי: בַּיּוֹם הַהוּא לֹא תִבּוֹשֵׁי מִכָּל
 עָלִילְתוֹךָ אֲשֶׁר שִׁשְׁעַת בֵּי כִי־אֲזֹ אֶסִּיר מִקִּרְבְּךָ עָלִיזֵי
 גִּאוֹתֶךָ וְלֹא־תוֹסִפִי לְגַבְהָה עוֹד בְּהָר קֹדֶשִׁי: וְהִשְׁאֲרִיתִי
 בְּקִרְבְּךָ עִם עָנִי תָּלַ וְחָסוּ בְּשֵׁם יְהוָה: שְׂאִרֵי יִשְׂרָאֵל לֹא־
 יַעֲשׂוּ עוֹלָה וְלֹא־יִדְבְּרוּ כָזָב וְלֹא־יִמְצֵא בְּסִיחֵם לְשׁוֹן
 תִּרְמִית כִּי־הִמָּה יִרְעוּ וְרִבְצוּ וְאִין מִחֲרִיד: ׀ רְפִי
 בַת־צִיּוֹן הִרְעִי וְיִשְׂרָאֵל שִׁמְחֵי וְעַלְזֵי בְּכָל־לֵב בַּת יְרוּשָׁלַם: ט
 הַסִּיר יְהוָה מִשְׁפָּטֵיהָ שִׁפְחָה אֵיבָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל יְהוָה
 בְּקִרְבְּךָ לֹא־תִירְאֵי רַע עוֹד: בַּיּוֹם הַהוּא יֹאמֵר לִירוּשָׁלַם
 אֶל־תִּירְאֵי צִיּוֹן אֶל־יִרְסוּ יְדוּךָ: יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּקִרְבְּךָ גִּבּוֹר
 יוֹשִׁיעַ יִשְׂעַ עָלֶיךָ בְּשִׁמְחָה וְחֲרִישׁ בְּאֶהְבְּתוֹ יִגִּיל עָלֶיךָ
 בְּרַנָּה: נוֹגֵי מִמוֹעַד אֶסְפְּתִי מִמֶּךָ הָיָי מִשְׁאֵת עָלֶיהָ חֲרָפָה: 18
 הִנְנִי עֹשֶׂה אֶת־כָּל־מַעֲשֶׂיךָ בְּעַת הַהִיא וְהוֹשַׁעְתִּי אֶת־הַצִּלְעָה 19

והנדיחה אקפץ ושמתי לטהרה ולשם בכל הארץ
 ב בשתם: בעת ההיא אביא אתכם ובעת קבצי אתכם פרי
 אתו אתכם לשם ולטהרה בכל עמי הארץ בשובי את
 שבותיכם לעיניכם אמר יהוה:

סד פסוקים של נבואת צמיה חמשים ושלשת, וסמן ג"ן:

Haggai. חגי

1 א

א בשנת שתים לקרינת המלך בחדש הששי ביום אחד
 לחדש הוה דבר-יהוה ביד-חגי הנביא אל-זרובבל בן-
 שאלתיאל שחת יהודה ואל-יהושע בן-יהווצדק הפתח
 2 הגדול לאמר: פה אמר יהוה צבאות לאמר העם הזה
 3 אמרו לא עת-בא עת-בית יהוה להבנות: ויהי דבר-
 4 יהוה ביד-חגי הנביא לאמר: העת לכם אתם לשבת בבתיכם
 ה סווינים והבית הזה חרב: ועתה פה אמר יהוה צבאות
 6 שימו לבבכם על-דרכיכם: זרעתם הרבה והבא מעט
 אכול ואין-לשבעה שתו ואין-לשכרה לבוש ואין-לחם לו
 7 והמשתפר משתפר אל-צור נקיב: פה אמר
 8 יהוה צבאות שימו לבבכם על-דרכיכם: עלו ההר והבאתם
 9 עץ וקנו הבית וארצה-בו ואכבדו אמר יהוה: פנה אל-
 הרבה והנה למעט והבאתם הבית ונפתחי בו יען מה
 נאם יהוה צבאות יען ביתי אשר-הוא חרב ואתם רצים
 י איש לביתו: על-כן עליכם פלאו שמים מטל והארץ
 11 פלאה ובוילה: ואקרא חרב על-הארץ ועל-ההרים ועל-
 הדין ועל-התירוש ועל-היצהר ועל אשר תוציא האדמה
 12 ועל-האדם ועל-הבהמה ועל פל-יגיע פפים: וישמע
 זרובבל בן-שלתיאל ויהושע בן-יהווצדק הפתח הגדול
 וכל שארית העם בקול יהוה אלהיהם ועל-דברי חגי

• v. קמץ ברביע v. 8 ואכבדה קרי v. 9 קמץ בזקת

הַנְּבִיאַ פֶּאֶשֶׁר שִׁלְחוּ יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיִּירָאוּ הָעָם מִפְּנֵי
 יְהוָה: וַיֹּאמֶר חֲצִי מְלֶאכֶה יְהוָה בְּמַלְאֲכוֹת יְהוָה לְעַם 13
 לֵאמֹר אֲנִי אֶתְכֶם נֹאסִי־הוּא: וַיַּעַר יְהוָה אֶת־רוּחַ זָרְבָבֶל 14
 בְּ-שִׁלְתֵי־אֵל שַׁחַת יְהוּדָה וְאֶת־רוּחַ יְהוֹשֻׁעַ בְּ-יְהוֹזָבָדָק
 הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְאֶת־רוּחַ פֶּלַ שְׁאֲרִית הָעָם וַיִּבְאֵל וַיַּעֲשֵׂהוּ
 מְלֶאכֶה בְּבֵית־יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵיהֶם: ס בְּיוֹם 15
 עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ בַּשָּׁשִׁי בַשָּׁנָה שְׁתַּיִם לְדַרְיוֹשׁ הַמֶּלֶךְ:

ב 2

בַּשָּׁבִיעִי בְּעֶשְׂרִים וָאֶחָד לַחֹדֶשׁ הָיָה דְבַר־יְהוָה בְּ-יַד־חֲצִי
 הַנְּבִיאַ לֵאמֹר: אֲמַרְנָה אֶל־זָרְבָבֶל בְּ-שִׁלְתֵי־אֵל שַׁחַת 2
 יְהוּדָה וְאֶל־יְהוֹשֻׁעַ בְּ-יְהוֹזָבָדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְאֶל־שְׁאֲרִית
 הָעָם לֵאמֹר: מִי בְכֶם הַנִּשְׁאָר אֲשֶׁר רָאָה אֶת־הַבַּיִת הַזֶּה 8
 בְּכַבּוּדוֹ הַרְאִישׁוֹן וְמָה אִתּוֹם רְאִים אִתּוֹ עֲתָה הֲלֹא כְּמָהוּ
 פָּאִין בְּעֵינֵיכֶם: וְעַתָּה חֲזַק זָרְבָבֶל, נֹאסִי־הוּא וְחֲזַק יְהוֹשֻׁעַ 4
 בְּ-יְהוֹזָבָדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְחֲזַק פְּלַעֲם הָאָרֶץ נֹאסִי־הוּא
 וְעֲשׂוּ כִּי־אֲנִי אֶתְכֶם נֹאם יְהוָה צְבָאוֹת: אֶת־הַדְּבָר אֲשֶׁר 11
 פָּרַתִּי אֶתְכֶם בְּצִאתְכֶם מִמִּצְרָיִם וְרוּחִי עֲמַדַת בְּתוֹכְכֶם אֶל־
 תִּירָאוּ: ס

כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹד אַחַת מְעַט הִיא וְאֲנִי 6
 מְרַעִישׁ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־הַחֲרֻבָה:
 וְהִרַעֲשֵׁתִי אֶת־כָּל־הַגּוֹלִים וּבָאוּ חֲמֻדַת פְּלִ-תְּגוּיִם וּמַלְאֲתֵי 7
 אֶת־הַבַּיִת הַזֶּה כְּבוֹד אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: לִי הַפֶּסֶף וְלִי 8
 הַזֶּהָב נֹאם יְהוָה צְבָאוֹת: גְּדוֹל יְהוָה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה 9
 הָאֶחָרוֹן מִן־הַרְאִישׁוֹן אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וּבִמְקוֹם הַזֶּה אֶתֵּן
 שְׁלֹם נֹאם יְהוָה צְבָאוֹת: ס

בְּעֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה לַתְּשִׁיעִי בַשָּׁנָה שְׁתַּיִם לְדַרְיוֹשׁ הָיָה דְבַר־י
 יְהוָה אֶל־חֲצִי הַנְּבִיאַ לֵאמֹר: כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת שְׂאֵל־ 11
 נָא אֶת־הַכֹּהֲנִים תּוֹרָה לֵאמֹר: הֵן וְיִשְׂאֲ-אִישׁ בְּשֵׁר־קֹדֶשׁ 12
 בְּכַנֶּה בְּגִדוֹ וְנָעַע בְּכַנְפּוֹ אֶל־הַלְּחָם וְאֶל־דֹּפָד וְאֶל־הַיַּיִן
 וְאֶל־שֵׁמֶן וְאֶל־כָּל־מֵאֻכַל הַיְקֹדֶשׁ וַיַּעֲנוּ הַכֹּהֲנִים וַיֹּאמְרוּ לֹא:
 וַיֹּאמֶר חֲצִי אִם־יִנָּע טֵמְא־נַפְשׁ בְּכָל־אֵלֶּה הַיְטֵמָא וַיַּעֲנוּ 13
 הַכֹּהֲנִים וַיֹּאמְרוּ וַיְטֵמָא: וַיַּעַן חֲצִי וַיֹּאמֶר כֵּן הָעֵם־הַזֶּה וְכֵן־ 14

תִּזְוִי הַזֶּה לְסֵנִי נְאֻם־יְהוָה וְכֵן כָּל־מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם וְאֲשֶׁר
 טו יִקְרִיבוּ שָׁם טָמֵא הוּא: וְעַתָּה שִׁימוּ־נָא לְבַבְכֶם מִן־הַיּוֹם
 הַזֶּה וּמַעַלָּה מִשָּׂרָם שׁוּם־אֲכֹן אֶל־אֲכֹן כְּהִיבֵל יְהוָה:
 16 מִהַיּוֹתֶם בָּא אֶל־עֲרַמַת עֲשָׂרִים וַהֲיִתָּה עֲשָׂרָה בָּא אֶל־הַיִּקְב
 17 לַחֲשֵׁף חֲמִשִּׁים פִּרְיָה וַהֲיִתָּה עֲשָׂרִים: הַפִּיתִי אֶתְכֶם בְּשִׂדְסוֹן
 וּבִירְקוֹן וּבְכַרְדֹּ אֶת כָּל־מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם וְאִין־אֶתְכֶם אֵלַי נְאֻם־
 18 יְהוָה: שִׁימוּ־נָא לְבַבְכֶם מִן־הַיּוֹם הַזֶּה וּמַעַלָּה מִיּוֹם
 עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה לַתְּשִׁיעִי לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר־יִסַּד הַיִּכְל־יְהוָה
 19 שִׁימוּ לְבַבְכֶם: הַעוֹד הַזֶּרַע בְּמַגְוִרָה וְעַד־הַגֶּשֶׁן וְהַתְּאֵנָה
 כ וְהַרְמוֹן וְעֵץ הַזֵּית לֹא נִשְׂא מִן־הַיּוֹם הַזֶּה אֲבָרָה: ס וַיְהִי
 דְבַר־יְהוָה: שְׁנִית אֶל־תִּזְוִי בְּעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ לְאֹמֶר:
 21 אֹמֶר אֶל־זָרְבָבֶל שְׁחַת־יְהוּדָה לְאֹמֶר אֲנִי מִרְעִישׁ אֶת־הַשָּׂמַיִם
 22 וְאֶת־הָאָרֶץ: וְהַשְׁכַּתִּי כִּסֵּא מַמְלָכוֹת וְהַשְׁמַדְתִּי חֹזֶק מַמְלָכוֹת
 הַגּוֹיִם וְהַשְׁכַּתִּי מִרְפָּבָה וְרַכְבֵּיהָ וַיְרַדוּ סוֹסִים וְרַכְבֵּיהֶם
 23 אִישׁ בְּחֶרֶב אֶחָיו: בַּיּוֹם הַהוּא נְאֻם־יְהוָה צְבָאוֹת אֶקְחָה
 זָרְבָבֶל בֶּן־שָׁאֲלֻתַיֵאל עַבְדִּי נְאֻם־יְהוָה וְשִׁמְתִּיהָ כְּחוֹתֶם
 כִּי־כִנֹּן בְּחִרְתִּי נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת:

סך פסוקים של נבואת חגי שלשים ושמונה, וסמן גל"ה:

Zacharia. זכריה

א 1

א בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי בְּשִׁנַּת שְׁתַּיִם לְדַרְיוֹשׁ הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלַי
 2 זְכַרְיָה בֶן־בְּרַכְיָה בֶן־עֲדוּי הַנְּכִיָּא לְאֹמֶר: קֶצֶף יְהוָה עַל־
 3 אֲבוֹתֵיכֶם קֶצֶף: וְאִמְרַת אֱלֹהִים כִּה אֹמֶר יְהוָה צְבָאוֹת
 שׁוּבוּ אֵלַי נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת וְאֲשׁוּב אֵלֵיכֶם אֹמֶר יְהוָה
 4 צְבָאוֹת: אֶל־תִּתְּנוּ כְּאֲבוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר קָרְאוּ אֵלֵיהֶם הַנְּכִיָּאִים
 הָרַאשׁוּנִים לְאֹמֶר כִּה אֹמֶר יְהוָה צְבָאוֹת שׁוּבוּ נָא מִדְּרֻכֵיכֶם
 הָרָעִים וּמַעַלְלֵי־לִיכֶם הָרָעִים וְלֹא שִׁמְעוּ וְלֹא־הִקְשִׁיבוּ אֵלַי
 ח נְאֻם־יְהוָה: אֲבוֹתֵיכֶם אִי־הָיָה וְהַנְּכִיָּאִים הִלְעוּלְכֶם יְחִיו:

v. 4 י. יחיר

אָהָּ יְדַבְּרֵי וְחָלְפֵי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־עַבְדֵי הַנְּבִיאִים הַלְּזֹא
 הַשְּׂבִיגוּ אֶבְתִּיכֶם וַיִּשְׁבּוּ וַיֹּאמְרוּ כִּאֲשֶׁר זָמַם יְהוָה צְבָאוֹת
 לַעֲשׂוֹת לָנוּ פְדָרְלֵינוּ וּכְמַעֲלָלֵינוּ כֵּן עָשָׂה אֲתָנוּ: ס
 בְּיוֹם עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה לַעֲשֵׁת־עָשָׂר הַדָּשׁ הוּא־חֹדֶשׁ שְׁבַט
 בַּשָּׁנָה שְׁתַּיִם לְדַרְיוֹשׁ הִיָּה דְבַר־יְהוָה אֵלַי זְכַרְיָה בֶן־
 בְּרַכְיָהוּ בֶן־עֲדוּא הַנְּבִיאָא לֵאמֹר: רְאִיתִי הַפְּלִיָּלָה וְהַנְּהִי־אִישׁ
 רֹכֵב עַל־סוּס אִדָּם וְהוּא עִמָּד בֵּין הַיְּהוּדָיִם אֲשֶׁר בְּמַצְלָה
 וְאַחֲרָיו סוּסִים אֲדָמִים שָׂרָקִים וְלִבָּנִים: וַאֲמַר מֶה־אֵלֶּה
 אֵלֶּה: וַיֹּעַן הָאִישׁ הָעִמָּד בֵּין־הַיְּהוּדָיִם וַיֹּאמֶר אֵלֶּה אֲשֶׁר־
 שָׁלַח יְהוָה לְהַתְּהַלֵּךְ בָּאָרֶץ: וַיַּעֲנֵנִי אֶת־מְלָאָךְ יְהוָה הָעִמָּד
 בֵּין הַיְּהוּדָיִם וַיֹּאמְרוּ הַתְּהַלֵּכְנוּ בָּאָרֶץ וְהַנְּהִי כָל־הָאָרֶץ
 יִשְׁכַּח וְשִׁקְטָה: וַיַּעַן מְלָאָךְ־יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה צְבָאוֹת עַד־
 מָתַי אֶתֶּה לֹא־תִרְחַם אֶת־יְרוּשָׁלַם וְאֵת עָרֵי יְהוּדָה אֲשֶׁר
 זָעַמְתָּה זֶה שְׁבָעִים שָׁנָה: וַיַּעַן יְהוָה אֶת־הַמְּלָאָךְ הַדֹּבֵר
 בִּי דְבָרִים טוֹבִים דְּבָרִים נְחָמִים: וַיֹּאמֶר אֵלַי הַמְּלָאָךְ
 הַדֹּבֵר בִּי קְרָא לֵאמֹר פֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת קְנֵאתִי
 לְיְרוּשָׁלַם וְלַצִּיּוֹן קְנֵאה גְדוּלָה: וְקִצְפָה גְדוּלָה אֲנִי קִצְפָה
 עַל־הַבָּיִת הַשְּׂאֲנָנִים אֲשֶׁר אֲנִי קִצְפָתִי מֵעַתָּה וְהַמָּה עֲזָרוּ
 לְרַעָה: ס לָכֵן פֹּה־אָמַר יְהוָה שְׁכַתִּי לְיְרוּשָׁלַם
 בְּרַחֲמִים בֵּיתִי יִבְנֶה פֹּה נֶאֱמַר יְהוָה צְבָאוֹת וְקוֹה יִקְטֶה עַל־
 יְרוּשָׁלַם: עוֹד קְרָא לֵאמֹר פֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹד
 תִּסְוָצְנָה עָרֵי מְשׁוֹב וְנַחֵם יְהוָה עוֹד אֶת־צִיּוֹן וּבָחַר עוֹד
 בְּיְרוּשָׁלַם: ס

ב 2

וַאֲשָׂא אֶת־עֵינַי וָאֵרָא וְהִנֵּה אַרְבַּע קַרְנוֹת: וַאֲמַר אֶל־
 הַמְּלָאָךְ הַדֹּבֵר בִּי מֶה־אֵלֶּה וַיֹּאמֶר אֵלַי אֵלֶּה הַקַּרְנוֹת אֲשֶׁר
 זָרַן אֶת־יְהוּדָה אֶת־יִשְׂרָאֵל וְיְרוּשָׁלַם: ס וַיִּרְאֵנִי
 יְהוָה אַרְבָּעָה חֲרָשִׁים: וַאֲמַר מֶה־אֵלֶּה בָּאִים לַעֲשׂוֹת וַיֹּאמֶר
 לֵאמֹר אֵלֶּה הַקַּרְנוֹת אֲשֶׁר־זָרַן אֶת־יְהוּדָה פְּסִי־אִישׁ לֹא־
 נִשָּׂא רֹאשׁוֹ וַיָּבֹאוּ אֵלֶּה לְהַחֲרִיד אֹתָם לְיַהֲדוּת אֶת־קַרְנוֹת

ה הגוים הנשאים קרו אל-ארץ יהודה לזרותה: ס ואשא
 6 עיני וארא והנה-איש וכידו חבל מדה: ואמר אנה אתה
 הלך ויאמר אלי למד את-ירושלם לראות פמה-רחבה
 7 וכמה ארפה: והנה המלאך הדבר פי יצא ומלאך אחר
 8 יצא לקראתו: ויאמר אליו רץ ובר אל-הנער הלז לאמר
 9 פרוזות תשב ירושלם מרב אדם ובהמה בתוכה: ואני
 אהיה-לה נאם-יהוה חומת אש סביב ולכבוד אהיה
 י בתוכה: ס הוי הוי ונסו מארץ צפון נאם-יהוה
 11 פי פארבע רוחות השמים פרשתי אתכם נאם-יהוה: הוי
 12 ציון המלטי יושבת בת-בבל: ס פי כה אמר
 יהוה צבאות אחר כבוד שלחתי אל-הגוים השלילים אתכם
 13 פי הפגע בכם נגע בבבת עינו: פי הנני מניח את-יד
 עליהם והוי שלל לעבדיהם וידעתם פי-יהוה צבאות
 14 שלחתי: ס רפי ושמחי בת-ציון פי הנני-בא
 וושכנתי בתוכה נאם-יהוה: ונלוו גוים רבים אל-יהוה
 ביום ההוא והיו לי לעם ושבנתי בתוכה וידעת פי-יהוה
 16 צבאות שלחתי אליה: ונחל יהוה את-יהודה הקלו על
 17 אדמת הקדש ובתר עוד בירושלם: הס פל-פשו מפי
 יהוה פי נער ממעון קדשו: ס

ג 3

א ויראני את-יהושע הכהן הגדול עמד לפני מלאך יהוה
 2 והשטן עמד על-ימינו לשטנו: ויאמר יהוה אל-השטן ונער
 יהוה בך השטן ויגער יהוה בך תבחר בירושלם תלוא
 3 זה אוד מצל מאש: ויהושע היה לבש בגדים צואים ועמד
 4 לפני המלאך: ויען ויאמר אל-הקמדים לפניו לאמר הסירו
 הגבמים הצואים מעליו ויאמר אליו ראה העברתי מעליה
 ח עניך והלבש אתך מתלצות: ואמר ושימו צניח סהור
 על-ראשו ושימו הצניח השהור על-ראשו וילבשוהו בגדים
 6 ומלאך יהוה עמד: ויעל מלאך יהוה ביהושע לאמר:
 7 כה-אמר יהוה צבאות אם-בדרכי תלך ואם-את-משמתי
 תשמר וגם-אתה תדין את-ביתי וגם תשמר את-חצרי

v. 8 אֵלֶי קרי

וַנִּתְּתִי לָךְ מֵהַלְלִים בֵּין הַעֲלָמִים הָאֵלֶּה: שְׁמַע־נָא 8
 יְהוֹשֻׁעַ! הִפְתָּן הַגְּדוֹל אֶתְּהוּ וְרַעֲיָה תִישָׁבִים לְסַנְיָה כִּי־
 אֲנֹכִי מוֹשֵׁת הִמָּה כִּי־הִנְנִי מִבִּיא אֶתְעַבְדִּי צִמְחָה: כִּי! הִנֵּה 9
 הָאֲבֹן אֲשֶׁר נִתְּתִי לְסַנְיָה יְהוֹשֻׁעַ עַל־אֲבֹן אַחַת שְׂבָעָה עֵינַיִם
 הִנְנִי מִשְׁתַּחֲפָח פְּתָחָה נֹאם יְהוָה צְבָאוֹת וּמִשְׁתִּי אֶתְעוֹן
 הָאֲרָץ־הַזֹּאת בְּיוֹם אֶחָד: בְּיוֹם הַהוּא נֹאם יְהוָה צְבָאוֹת־
 י תִקְרָאוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ אֶל־תַּחַת גֶּשֶׁן וְאֶל־תַּחַת תְּאֵנָה:

4 ד

וַיָּשָׁב הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר כִּי וַיַּעֲרֵבֵנִי פָאִישׁ אֲשֶׁר־יַעֲזֹר מִשְׁנָחוּ: א
 וַיֹּאמֶר אֵלַי מַה אַתָּה רֹאֶה וַיֹּאמֶר רְאִיתִי וְהִנֵּה־מְנוֹרַת זָהָב 2
 כְּלֵה וְגִלְגָּה עַל־רֹאשָׁהּ וְשְׂבָעָה נִרְחִיָה עֲלֶיהָ שְׂבָעָה וְשְׂבָעָה
 מוֹצְקוֹת לְנֹרוֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשָׁהּ: וְשֵׁנִים זֵיתִים עָלֶיהָ אֶחָד 3
 מִיַּמִּין הַגִּלְגָּה וְאֶחָד עַל־שְׂמֹאלָהּ: וְאֶעֱן וַאֲמַר אֶל־הַמַּלְאָךְ 4
 הַדֹּבֵר כִּי לֹאמַר מָה־אֵלֶּה אֲדֹנָי: וַיַּעַן הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בֵּיחַ
 וַיֹּאמֶר אֵלַי הֲלוֹא יָדַעְתָּ מִה־הִמָּה אֵלֶּה וַאֲמַר לֹא אֲדֹנָי: 5
 וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֵלַי לֹאמַר זֶה דְּבַר־יְהוָה אֶל־זָרְבָבֶל לֹאמַר לֹא 6
 כְּחִיל וְלֹא בְכַח כִּי אִם־בְּרוּחִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: מִי־אַתָּה 7
 הַר־הַגְּדוֹל לְסַנְיָה זָרְבָבֶל לְמִישָׁר וְהוֹצִיא אֶת־הָאֲבֹן הָרֹאשָׁה
 הַשְּׂאוֹת חֵן וְחֵן לָהּ: 8 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֹאמַר: 9
 יָדִי זָרְבָבֶל וַיִּסְדֵּי הַבַּיִת הַזֶּה וַיִּנְדִּי הַבְּצֻעָנָה וַיַּדְעַתְּ כִּי־
 יְהוָה צְבָאוֹת שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם: כִּי מִי בֹז לְיוֹם קִטְפוֹתַי
 וְשִׁמְחוּ וּרְאוּ אֶת־הָאֲבֹן הַבְּדִיל בְּיַד זָרְבָבֶל שְׂבָעָה־אֵלֶּה
 עֵינֵי יְהוָה הִמָּה מְשׁוּטְטִים בְּכָל־הָאָרֶץ: וְאֶעֱן וַאֲמַר אֵלָיו 11
 מִה־שֵׁנֵי הַזֵּיתִים הָאֵלֶּה עַל־יַמִּין הַמְּנוֹרָה וְעַל־שְׂמֹאלָהּ:
 וַאֲעֵן שְׁלִיחַת וַאֲמַר אֵלָיו מִה־שְׁתֵּי שְׂבָלֵי הַזֵּיתִים אֲשֶׁר בְּיַד 12
 שְׁנֵי צְנִיחֹת הַזָּהָב הַמְּרִיקִים מֵעֲלֵיהֶם הַזָּהָב: וַיֹּאמֶר אֵלַי 13
 לֹאמַר הֲלוֹא יָדַעְתָּ מִה־אֵלֶּה וַאֲמַר לֹא אֲדֹנָי: וַיֹּאמֶר 14
 אֵלֶּה שְׁנֵי בְנֵי־הַיְצִהָר הַעֲלָמִים עַל־אֲדוֹן פְּלֶה־הָאָרֶץ:

5 ה

וַאֲשׁוּב וַאֲשָׂא עֵינֵי וַאֲרֹאֶה וְהִנֵּה מְגִלָּה עֹפֶת: וַיֹּאמֶר אֵלַי 2
 מַה אַתָּה רֹאֶה וַאֲמַר אֲנִי רֹאֶה מְגִלָּה עֹפֶת אֲרָפֶה עֶשְׂרִים

v. 2 וַאֲמַר קָרִי ib. ה' מִפִּיק v. 9 פֶּתַח בְּאַחַח v. 12 ש' רַפָּה

8 בְּאֵפֶה וְרִחַבָּה עֶשֶׂר בְּאֵפֶה: וַיֹּאמֶר אֵלַי זֹאת הָאֵלֶּה
הַיּוֹצֵאת עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ כִּי כָל-הַגִּבּוֹב מִזֶּה כְּמֹדֵה נִקְחָה
4 וְכָל-הַנְּשָׁפֵעַ מִזֶּה כְּמֹדֵה נִקְחָה: הַיּוֹצֵאתֶיהָ נֶאֱמַר יְהִינָה צְבָאוֹת
וּבָאֵה אֶל-בָּיִת הַגִּבּוֹב וְאֶל-בָּיִת הַנְּשָׁפֵעַ בְּשָׁמַי לְשֹׁמֵר וְלִנְהוּ
ח בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וּכְלִתּוּ וְאֶת-עֲצָיו וְאֶת-אֲבָנָיו: וַיֵּצֵא הַמַּלְאָךְ
הַדֹּבֵר כִּי וַיֹּאמֶר אֵלַי שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה מָה הַיּוֹצֵאת
6 הַזֹּאת: וְאָמַר מִה־הִיא וַיֹּאמֶר זֹאת הָאֵיפֶה הַיּוֹצֵאת
7 וַיֹּאמֶר זֹאת עֵינָם בְּכָל-הָאָרֶץ: וְהִנֵּה פֶּכֶר עֹסֶרֶת נִשְׁפָּאת
8 וְזֹאת אִשָּׁה אַחַת יוֹשֶׁבֶת בְּתוֹךְ הָאֵיפֶה: וַיֹּאמֶר זֹאת הַרְשִׁיעָה
וַיִּשְׁלַךְ אֶתָּה אֶל-תּוֹךְ הָאֵיפֶה וַיִּשְׁלַךְ אֶת-אֲבָן הַעֹסֶרֶת אֶל־
9 פִּיהָ: וְאִשָּׁא עֵינַי וְאָרָא וְהִנֵּה שְׁתֵּימֹס נְשִׁים יוֹצֵאוֹת וְרוּחַ
בְּכַנְסֵיהֶם וְלִהְיֶה כְּנָפִים כְּכַנְפֵי הַחֲסִידָה וַתִּשְׁכַּח אֶת-הָאֵיפֶה
י בֵּין הָאָרֶץ וּבֵין הַשָּׁמַיִם: וְאָמַר אֶל-הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר כִּי
11 אֵנָה הַמָּה מוֹלְכוֹת אֶת-הָאֵיפֶה: וַיֹּאמֶר אֵלַי לְבָנוֹת
לָּהּ בַּיִת בְּאָרֶץ שְׁנַעַר וְהִיבֹן וְהִיחֶה שָׁם עַל-מִכְנָתָהּ:

6 1

א וְאִשָּׁב וְאִשָּׁא עֵינַי וְאָרָאָה וְהִנֵּה אַרְבַּע מִרְפָּבוֹת וַיֵּצֵאוּ
2 מִבֵּין שְׁנֵי הַהָרִים וְהַהָרִים הָרִי נְהַשְׁת: בְּמִרְפָּבָה הָרִאשׁוֹנָה
3 סוֹסִים אֲדָמִים וּבְמִרְפָּבָה הַשֵּׁנִית סוֹסִים שְׁחֹרִים: וּבְמִרְפָּבָה
הַשְּׁלִישִׁת סוֹסִים לְבָנִים וּבְמִרְפָּבָה הָרְבִיעִית סוֹסִים בְּרָדִים
4 אֲמָצִים: וְאֶעַן וַיֹּאמֶר אֶל-הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר כִּי מִה־אֵלֶּה אֲדַנִּי:
ח וַיַּעַן הַמַּלְאָךְ וַיֹּאמֶר אֵלַי אֵלֶּה אַרְבַּע רִיחֹת הַשָּׁמַיִם
6 יוֹצֵאוֹת מִהַתְיַצֵּב עַל-אֲדוֹן כָּל-הָאָרֶץ: אֲשֶׁר-בָּהּ הַסּוֹסִים
הַשְּׁחֹרִים וַיֵּצֵאוּ אֶל-הָאָרֶץ צָפוֹן וְהַלְבָּנִים וַיֵּצֵאוּ אֶל־
7 אַחֲרֵיהֶם וְהַבְּרָדִים וַיֵּצֵאוּ אֶל-הָאָרֶץ הַתִּימֹן: וְהָאֲמָצִים
וַיֵּצֵאוּ וַיִּבְקְשׁוּ לְלַכֵּת לְהַתְּהַלֵּךְ בְּאָרֶץ וַיֹּאמֶר לָכֵן הַתְּהַלְכֶנּוּ
8 בְּאָרֶץ וַתְּהַלְכֶנָּה בְּאָרֶץ: וַיִּזְעַק אֶתִּי וַיְדַבֵּר אֵלַי לֵאמֹר
רְאֵה הַיּוֹצֵאִים אֶל-הָאָרֶץ צָפוֹן הִנִּיחוּ אֶת-רוּחֵי בְּאָרֶץ
9 צָפוֹן: ס וַיְהִי דְבַר-יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: לְקוֹחַ
מֵאֵת הַגּוֹלָה מִחֲלָדָי וּמֵאֵת טוֹבִיָּה וּמֵאֵת יִדְעִיָּה וּבָאֵת
אֶתֶּה בְּיָנָם הֵהוּא וּבָאֵת בֵּית יִאֲשִׁיָּה בֶן-צְפַנְיָה אֲשֶׁר-בָּא

v. 11 ה' רפה

מִבְּבֹל: וְלָקַחְתָּ כֶּסֶף וְזָהָב וְעָשִׂיתָ עֲטָרוֹת וְשָׂמִיתָ בְּרֹאשׁ
 12 יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-יְהוֹצָדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל: וְאָמַרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה
 אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר הִנֵּה-אִישׁ צָמַח שְׂמֹל וּמִתְחַתִּיו
 13 יִצְמָח וּבִנָּה אֶת-הַיִּכָּל יְהוָה: וְהוּא יִבְנֶה אֶת-הַיִּכָּל יְהוָה
 וְהוּא-יִשָּׂא הוֹד וַיֵּשֶׁב וּמָשַׁל עַל-כִּסְאוֹ וְהָיָה כֹהֵן עַל-כִּסְאוֹ
 14 וַעֲצַת שָׁלוֹם תִּהְיֶה בֵּין שְׂנֵיהֶם: וְהָעֲטָרוֹת תִּהְיֶה לְחֻלָּם
 וְלִטְוֵבֵיהֶם וְלִידְעֵיהֶם וּלְחֹן בֶּן-צַפְנִיָּה לְזַפְרוֹן בְּהַיִּכָּל יְהוָה:
 וּרְחוּקִים יִבְאוּ וּבְנוֹ בְּהַיִּכָּל יְהוָה יִידְעֻתֶם כִּי-יְהוָה צְבָאוֹת
 שָׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם וְהָיָה אִם-שָׁמוֹעַ תִּשְׁמָעוּן בְּקוֹל יְהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם: ס

7 ו

וַיְהִי בַשָּׁנָה אַרְבַּע לְדָרוּשׁ הַמֶּלֶךְ הָיָה דְבַר-יְהוָה אֶל-
 זְכַרְיָה בֶּן-אֶרְבֶּעָה לְחֹדֶשׁ הַחֲשֵׁעִי בְּכֶסֶלוֹ: וַיִּשְׁלַח בְּיַתְיָאֵל
 2 שְׂרָאָצָר וְרַגְמֹן מֶלֶךְ וְאֲנָשָׁיו לְחַלּוֹת אֶת-סָנִי יְהוָה: לֵאמֹר
 אֶל-הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר לְבֵית-יְהוָה צְבָאוֹת וְאֶל-הַנְּבִיאִים לֵאמֹר
 3 הֲאֵבֶדָה בְּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי הַנֶּזֶר כִּי אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִי פָמָּה
 שָׁנִים: ס וַיְהִי דְבַר-יְהוָה צְבָאוֹת אֵלָי לֵאמֹר: 4
 אֲמַר אֶל-כָּל-עַם הָאָרֶץ וְאֶל-הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר כִּי-צִמְתֶּם
 5 וְסָפֹד בְּחֲמִישֵׁי וּבַשְּׁבִיעִי וְזֶה שְׁבָעִים שָׁנָה הָצִים צִמְתִּנִּי
 אָנִי: וְכִי תֹאכְלוּ וְכִי תִשְׁתּוּ הֲלֹא אַתֶּם הָאֱכָלִים וְאַתֶּם
 6 הַשְּׂתִים: הֲלֹא אֶת-הַדְּבָרִים אֲשֶׁר קָרָא יְהוָה בְּיַד הַנְּבִיאִים
 7 הַרְאִיתֶם בְּהַיִּתּוֹת יְרוּשָׁלַם יִשְׁבַת וּשְׁלֹחַ וְעָרִיָה סְבִיבֹתֶיהָ
 8 וְהַנֶּגֶב וְהַשְּׂפֵלָה יֵשֶׁב: ס וַיְהִי דְבַר-יְהוָה אֶל-
 9 זְכַרְיָה לֵאמֹר: כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר מִשְׁפַּט אָמַת
 שְׁפָטוּ וַחֲסֹד וְרַחֲמִים עֲשׂוּ אִישׁ אֶת-אֶחָיו: וְאֶלְמַנָּה וַיְתוּסִי
 10 בָר וְעָנִי אֶל-תַּעֲשֶׂקוּ וְרַעַת אִישׁ אֶחָיו אֶל-תַּחֲשְׁבוּ בְלִבְבְּכֶם:
 11 וַיִּמְאַנּוּ לְהַקְשִׁיב וַיִּתְּנוּ כַחַת סָרְרַת וְאֲזִנֵּיהֶם הִכְבִּידוּ
 12 מִשְׁמוֹעַ: וְלָבָם שָׁמְרוּ שְׁמִיר מִשְׁמוֹעַ אֶת-הַתּוֹרָה וְאֶת-
 הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁלַח יְהוָה צְבָאוֹת בְּרוּחוֹ בְּיַד הַנְּבִיאִים
 13 הַרְאִישָׁנִים וַיְהִי קָצַף גָּדוֹל מֵאֵת יְהוָה צְבָאוֹת: וַיְהִי כֹאֲשֶׁר-
 קָרָא וְלֹא שָׁמְעוּ פֶּן יִקְרָאוּ וְלֹא אָשְׁמַע אֲמַר יְהוָה צְבָאוֹת:

v. 13 קמץ בוקף v. 12 קמץ בוקף

14 וְאַסְפְּרֶם עַל כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּם וְהָאָרֶץ נִשְׁמָתָה
אֲחֵרֵיהֶם מִעֵבֶר וּמִמַּגֵּב וַיְשִׁימוּ אֶרֶץ חֲמֹדָה לְשִׁמְחָה: 8

ח 8

2 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר: כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
3 קִנֵּאתִי לְצִיּוֹן קִנְיָה גְדוֹלָה וְחִמָּה גְדוֹלָה קִנְיָתִי לָהּ: כֹּה
אָמַר יְהוָה שְׂבַתִּי אֶל־צִיּוֹן וְשִׁכַנְתִּי בְּתוֹךָ יְרוּשָׁלַם
וְנִקְרָאָה יְרוּשָׁלַם עִיר הָאֱמֶת וְהִרְיֵהוּהָ צְבָאוֹת הַר
4 הַקֹּדֶשׁ: 8 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עַד יִשְׁכְּבוּ
זַקְנִים וְזַקְנוֹת בְּרַחְבוֹת יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ מִשְׁעֲנָתוֹ בִּידוֹ מִלֵּב
ח יָמִים: וּרְחִיבוֹת הָעִיר וּמְלֵאוּ יְלָדִים וְיִלְדוֹת מִשְׁחָקִים
6 בְּרַחֲבֹתֶיהָ: 8 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת כִּי
יִפְלֵא בְּעֵינַי שְׂאֵרֵיט הָעָם הַזֶּה בַּיָּמִים הָהֵם גַּם־בְּעֵינַי
7 יִפְלֵא נָאִם יְהוָה צְבָאוֹת: 8 כֹּה אָמַר יְהוָה
צְבָאוֹת הִנְנִי מוֹשִׁיעַ אֶת־עַמִּי מֵאֶרֶץ מִזְרָח וּמֵאֶרֶץ מִבּוֹא
8 הַשָּׁמֶשׁ: וְהִבְאֵתִי אֲתָם וְשִׁכַנְוּ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַם וְהָיִי־לִי לְעָם
9 וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים בְּאֱמֶת וּבְצִדְקָה: 8 כֹּה אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת תְּחַזְקֶנָּה יְדֵיכֶם הַשְׁמַעִים בַּיָּמִים הָאֵלֶּה אֵת
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה מִפִּי הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר פָּיוֹם יִשֹׁד בֵּית־יְהוָה
י צְבָאוֹת הַהֵיכָל לְהַתְּנֹת: כִּי לִפְנֵי הַיָּמִים הָהֵם שָׁכַר
הָאָדָם לֹא נִהְיָה וּשְׂכָר הַבְּהֵמָה אֵינְנָה וְלִיּוֹצֵא וּלְבֹא אִי־
11 שָׁלוֹם מִן־הָצָר וְאֲשַׁלַּח אֶת־כָּל־הָאָדָם אִישׁ בְּרַעְיוֹ: וְעָתָה
לֹא כִּימִים הָרִאשׁוֹנִים אֲנִי לְשֵׂאֲרֵיט הָעָם הַזֶּה נָאִם יְהוָה
12 צְבָאוֹת: כִּי־זָרַע הַשָּׁלוֹם הִגִּישָׁן תִּתֵּן פְּרִיָּה וְהָאָרֶץ תִּתֵּן
אֶת־יְבוּלָהּ וְהַשְׂמִים יִתְּנוּ טֶלֶם וְהִנַּח־לִּי אֶת־שְׂאֵרֵיט הָעָם
18 הַזֶּה אֶת־כָּל־אֵלֶּה: וְהָיָה כִּאֲשֶׁר הָיִיתֶם קָלְלָה בַּעֲוֹנוֹם בֵּית
יְהוּדָה וּבֵית יִשְׂרָאֵל בֵּן אוֹשִׁיעַ אֲתָכֶם וְהָיִיתֶם בְּרֻכָה אֶל־
14 תִּירָאוּ תְּחַזְקֶנָּה יְדֵיכֶם: 8 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה
צְבָאוֹת כִּאֲשֶׁר זָמַמְתִּי לְהַרְע לָכֶם בְּהַקְצִיף אֲבֹתֵיכֶם אֲתִי
טו אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וְלֹא נַחַמְתִּי: כֵּן שְׂבַתִּי זָמַמְתִּי בַּיָּמִים
הָאֵלֶּה לְהִיטִיב אֶת־יְרוּשָׁלַם וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה אֶל־תִּירָאוּ:
16 אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ וּבְרוּ אֱמֶת אִישׁ אֶת־רַעְיוֹ אֱמֶת

17 ומשפט שלום שפטי בשעריכם: ואיש אתרעת רעהו
 אל־תחשבו בלבבכם ושבעת שגר אל־תאהבו כי את־פל־
 18 אלה אשר שנאתי נאסיהוה: ס ויהי דברי־יהוה
 19 צבאות אלי לאמר: כה־אמר יהוה צבאות צום הרביעי
 וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית־
 יהודה לששון ולשמחה ולמערדים טובים והאמת והשלום
 אהבו: ס כה אמר יהוה צבאות עד אשר יבאו
 21 עמים וישבי ערים רבות: והלכו יושבי אהות אל־אהות
 לאמר נלכה הלך לתלות את־פני יהוה ולבקש את־יהוה
 22 צבאות אלכה גם־אני: ובאו עמים רבים וגוים עצומים
 לבקש את־יהוה צבאות בירושלם ולחלות את־פני
 23 יהוה: ס כה אמר יהוה צבאות בימים ההמה
 אשר יהזיקו עשרה אנשים מפל לשנות הגוים והחזיקו
 בכנף איש יהודי לאמר נלכה עמכם כי שמענו אלהים
 עמכם: ס

9 ס

משא דברי־יהוה בארץ תדרה ודמשק מנחתו כי ליהוה עין
 אדם וכל שפטי ישראל: וגם־חגת תגבל־בה צר וצידון כי
 2 חכמה מאד: ותבן צר מצור לה ותצפר־פסס פּעפּר וחרוץ
 3 פטיט חוצות: הנה אדני יורשנה והנה בים הילה והיא
 4 באש תאכל: תרא אשקלון ותירא ועזה ותחיל מאד
 5 ועקרון פיהוביש מבטח ואבד מלך מעזה ואשקלון לא
 תשב: וישב ממזר באשדוד והכרתי גאון פלשתים:
 6 והסרתי דמיו מפיו ושאצרו מבין שפיו ונשאר גם־הוא
 7 לאלהינו והיה פאלף פיהודה ועקרון פיבוסי: וחליתי
 8 לביתי מצבה מעבר ומשב ולא־יעבר עליהם עוד נגש פי
 9 עתה ראיתי בעיני: ס גילי מאד בת־ציון הריעי
 בת־ירושלם הנה מלפך יבוא לך צדיק ונושע הוא עני
 ורכב על־חמור ועל־ציר בן־אתנות: והכרתי רכב מאפרים
 10 וסוס מירושלם ונקרתה קשת מלחמה ודבר שלום לגוים
 11 ומשלו מים עד־ים ומנהר עד־אפסי־ארץ: גם־את: ס

12 בְּרִיתָהּ שֶׁלַחֲתִי אֲסִירֶיהָ מִזֶּכֶר אֵין מִיָּמַי בּוֹ: שְׂוֹבֵר לְבָבָיו
 אֲסִירֵי הַתְּקוּהָ בְּסִדְרֵיהֶם מִגִּיד מִשְׁנֵה אֲשִׁיב לָהּ:
 13 בִּירְדֹלְכִתִּי לִי יְהוּדָה קָשֶׁת מִלְּאֲתֵי אֲסָרִים וְעוֹרֵרֹתֵי
 14 כְּנִיף צִיּוֹן עַל־כְּנִיף יַגֵּן וְשִׁמְתִּיהָ כְּתָרֵב בְּזֶכֶר: וַיְהוּדָה
 עֲלֵיהֶם יִרְאֶה וַיִּצָּא כְּבָרֶק חָצוֹ וְאֲדָנִי יְהוּדָה בְּשׁוֹפֵר
 15 וַיִּתְקַע וְהָלַךְ בְּסַעֲרוֹת תִּימֹן: יְהוּדָה צְבָאוֹת יַגֵּן עֲלֵיהֶם
 וְאֲכַלְוּ וְכִבְשׂוּ אֲבְנֵי־קָלַע וְשָׁחֲוּ וְהָמוּ כְּמוֹ־יַיִן וּמִלְּאֵה
 16 בַּמְזֻלָּק כְּזֹרֵת מִזְבַּח: וְהוֹשִׁיעַם יְהוּדָה אֱלֹהֵיהֶם בַּיּוֹם
 17 הַהוּא כְּצֹאן עֵמֹד בִּי אֲבְנֵי־לִזְרַם מִתְּנוֹסְסוֹת עַל־אֲדָמָתוֹ: כִּי
 מֵה־שִׁבּוֹ וּמֵה־יִסְיֹו דָגָן בְּחֻרָיִם וְתִירוֹשׁ יִנוּכֵב בְּתִקְלוֹת:

10 י

א שְׂאֵלֹו מִיְהוּדָה מָטָר בְּעֵת מִלְקוֹשׁ יְהוּדָה עֲשֵׂה חַיִּזִּים וּמְטָר־
 2 גֶּשֶׁם יִתֵּן לָהֶם לְאִישׁ עֵשֶׂב בַּשָּׂדֶה: כִּי הַתְּרַפִּים דְּבַר־אֲנֹן
 וְהַקּוֹסְמִים חֲזוֹ שֶׁקֶר וְחַלְמוֹת הַשָּׁמַיִם יִדְבְּרוּ הַכֹּל וַיִּנְחַמְנוּ
 3 עַל־כֵּן נִסְעוּ כְּמוֹ־צֹאן יַעֲנֵו כִּי־אֵין רִפְיָה: ס עַל־
 הָרַעִים חָרָה אֲשִׁי וְעַל־הָעִתוּדִים אֲפָקוֹד כִּי־פָקֹד יְהוּדָה
 צְבָאוֹת אֶת־עֲדָרֹו אֶת־בָּיִת יְהוּדָה וְשֵׁם אוֹתָם כְּסוּס הַיּוֹדִי
 4 בַּמִּלְחָמָה: מִמֶּנּוּ סָנָה מִמֶּנּוּ יִתָּד מִמֶּנּוּ קָשֶׁת מִלְחָמָה מִמֶּנּוּ
 ה יִצָּא כָּל־נוֹגֵשׁ יַחְדָּו: וְהָיוּ כְּגִבְרִים בּוֹסִים בְּטִיט חוֹצוֹת
 בַּמִּלְחָמָה וְנִלְחַמְוּ כִּי יְהוּדָה עִמָּם וְהִבִּישׂוּ רַכְבֵּי סוּסִים:
 6 וַגְּבַרְתִּי וְאֶת־בָּיִת יְהוּדָה וְאֶת־בָּיִת יוֹסֵף אֲשִׁיעַ וְהוֹשִׁבוֹתִים
 כִּי רַחֲמָתִים וְהָיוּ כְּאִשֶׁר לֹא־זִנְחָתִים כִּי אֲנִי יְהוּדָה
 7 אֱלֹהֵיהֶם וְאֶעֱנֵם: וְהָיוּ כְּגִבּוֹר אֲסָרִים וְשִׁמַּח לִבָּם כְּמוֹ־יַיִן
 8 וּכְנִיָּהֶם יִרְאוּ וְשִׁמְחוּ יַגֵּל לִבָּם בִּיהוּדָה: אֲשַׁרְקָה לָהֶם
 9 וְאֶקְבָּצֵם כִּי סְדִיתִים וְרָבוּ כְּמוֹ רָבוּ: וְאֲזַרְעֵם בְּעַמִּים
 י וּכְמִרְחָקִים יִזְכְּרוּנִי וְחִיר אֶת־כְּנִיָּהֶם וְשָׁבוּ: וְהִשְׁבּוֹתִים
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמֵאֲשׁוּר אֶקְבָּצֵם וְאֶל־אֶרֶץ גִּלְעָד וְלִבְנוֹן
 11 אֲבִיאֵם וְלֹא יִמָּצָא לָהֶם: וְעֵבֶר בְּיָם צָרָה וְהִגָּה בְּיָם
 גְּלִילִים וְהִבִּישׂוּ כָּל מְצוּלֹת יָאֵר וְהִירֵד גְּאוֹן אֲשׁוּר וְשָׁבֹט
 12 מִצְרַיִם יִסִּיר: וַגְּבַרְתִּים בִּיהוּדָה וּכְבִשְׂמוּ יְתֵה־לָּכֹו נָאֵם
 יְהוּדָה: ס

יא 11

פתח לבנות דלתיה ותאכל אש בארציה: הילל ברוש פי-
 2 נפל ארז אשר אדרים שדדו הילילו אלוני בשן פי ירד יער
 הבצור: קול יללת הרעים פי שדדה אדרתם קול שאנת
 3 כפירים פי שדד גאון הירקן: ס פה אמר יהוה
 4 אלהי רעה את-צאן ההרנה: אשר קניתו יהרקן ולא יאשמו
 ומכריהו יאמר פריה יהוה ואעשר ורעייהם לא יחמול
 עליהן: פי לא אחמול עוד על-שבי הארץ נאסי-יהוה
 6 והנה אנכי ממציא את-האדם איש ביד-רעהו וביד מלפו
 וקחתו את-הארץ ולא אציל מידם: וארעה את-צאן
 7 ההרנה לכן עניי הצאן ואפח-לי שני מקלות לאחד קראתי
 8 נעם ולאחד קראתי חבלים וארעה את-הצאן: ואכחד את-
 9 שלשת הרעים בירח אחד ותקצר נפשי בהם וגם-נפשם
 כחלה בי: ואמר לא ארעה אתכם המיתה תמות והנכחדות
 10 תכחוד והנשארות תאכלנה אשה את-בשר רעותה: ואפחי
 את-מקלי את-נעם ואגדע אתו להסיר את-בריתי אשר
 11 פרתיו את-פליהעמים: ותפר ביזם ההוא וידעו כן עניי
 12 הצאן השמרים אתי פי דברי-יהוה הוא: ס ואמר
 אליהם אס-טוב בעיניכם הבו שכרי ואם-לא יחדלו וישקלו
 את-שכרי שלשים כסף: ויאמר יהוה אלי השליכהו אל-
 13 היוצר אדר היקר אשר יקרתי מעליהם ואקחה שלשים
 הכסף ואשליה אתו בית יהוה אלהי-יוצר: ואגדע את-מקלי
 14 השני את החבלים להסיר את-האחזה בין יהודה ובין
 ישראל: ס ויאמר יהוה אלי עוד קח-לך פלי רעה
 15 אולי: פי הנה אנכי מקים רעה בארץ הנכחדות לא-יסקד
 הנער לא-יבקש והנשברת לא ירפא הנצובה לא יכלל
 16 ובשר הברואה יאכל ופרסיהו ופרק: ס הוי רעי
 17 האיל עזבי הצאן חרב על-זרועו ועל-עין ומיגו זרעו
 יבוש תיבש ועין ומיגו כהו תכהה: ס

יב 12

משא דברי-יהוה על-ישראל נאם-יהוה נטה שלמים ויסד א

v. 2 הבציר קרי v. 5 א' נחה v. 17 קמץ בזקה

2 אָרֶץ וַיָּצַר רוּחַ-אָדָם בְּקִרְבּוֹ: הִנֵּה אֲנֹכִי שָׁם אֶת-יְרוּשָׁלַם
 כַּתְרֵצֶל לְכָל-הָעַמִּים סָבִיב וְגַם עַל-יְהוּדָה יִהְיֶה בַמָּצוֹר
 3 עַל-יְרוּשָׁלַם: וְהָיָה בַיּוֹם-הַהוּא אָשִׁים אֶת-יְרוּשָׁלַם אֶבֶן
 מַעֲמֹסָה לְכָל-הָעַמִּים כָּל-עַמֻּסְיָה שָׁרֵט יִשְׁרָטוּ וְנֹאסְפוּ
 4 עָלֶיהָ כָּל-צוּיֵי הָאָרֶץ: בַּיּוֹם הַהוּא נֹאס־יִהְיֶה אִפְּהָ כָּל-סוֹס
 בַּתְּמָהוּן וְרִכְבּוֹ בַּשָּׂעוֹן וְעַל-בֵּית יְהוּדָה אֶפְקַח אֶת-עֵינַי
 ח וְכָל סוֹס הָעַמִּים אִפְּהָ בַּעֲרוֹן: וְאָמְרוּ אֲלֵפֵי יְהוּדָה בְּלַבָּם
 6 אֲמַצָּה לִי וְשָׁבִי יְרוּשָׁלַם בַּיּוֹם זָבָאוֹת אֲלֵהֶיהֶם: בַּיּוֹם
 הַהוּא אָשִׁים אֶת-אֲלֵפֵי יְהוּדָה כְּכִיּוֹר אֵשׁ בַּעֲצִים וּכְלָפִיד
 אֵשׁ בַּעֲמִיר וְאֶכְלוּ עַל-יָמִין וְעַל-שְׂמָאוֹל אֶת-כָּל-הָעַמִּים
 7 סָבִיב וַיִּשְׁבָּה יְרוּשָׁלַם עוֹד תַּחֲתֶיהָ בִּירוּשָׁלַם: וְהוֹשַׁע יִהְיֶה
 אֶת-אֲהֲרָיִי יְהוּדָה בְּרֹאשֻׁנָה לְמַעַן לֹא-תִגְדַּל תִּסְפֹּאֲרֵת בְּיַד
 8 דָּוִד וְתִסְפֹּאֲרֵת יִשָּׁב יְרוּשָׁלַם עַל-יְהוּדָה: בַּיּוֹם הַהוּא יִגַּן
 יְהוָה בְּעַד יוֹשֵׁב יְרוּשָׁלַם וְהָיָה הַנִּכְשָׁל בָּהֶם בַּיּוֹם הַהוּא
 9 כְּדָוִד וּבֵית דָּוִד כְּאַלְהִים כְּמִלְאָךְ יְהוָה לִפְנֵיהֶם: וְהָיָה
 בַּיּוֹם הַהוּא אֲבִבְשׁ לְהַשְׁמִיד אֶת-כָּל-הַגּוֹיִם הַבָּאִים עַל-
 י יְרוּשָׁלַם: וְשִׁפְכְתִי עַל-בֵּית דָּוִד וְעַל יוֹשֵׁב יְרוּשָׁלַם רוּחַ
 חן וְתַחֲנוּנִים וְהִבִּיטוּ אֵלַי אֶת אַשְׁר־דִּקְרוּ וְסִפְדוּ עָלָיו
 11 כְּמִסַּד עַל-תֵּיחֹדִד וְהִמַּר עָלָיו כְּהִמַּר עַל-הַבְּכוֹר: בַּיּוֹם
 הַהוּא יִגְדַּל הַמִּסַּד בִּירוּשָׁלַם כְּמִסַּד הַדְּדִרְמוֹן בְּבִקְעַת
 12 מַגְדּוֹן: וְסִפְדָה הָאָרֶץ מִשְׁפָּחוֹת מִשְׁפָּחוֹת לְבָד מִשְׁפָּחַת
 בֵּית-דָּוִד לְבָד וּנְשֵׁיהֶם לְבָד מִשְׁפָּחַת בֵּית-נָתָן לְבָד וּנְשֵׁיהֶם
 13 לְבָד: מִשְׁפָּחַת בֵּית-לְוִי לְבָד וּנְשֵׁיהֶם לְבָד מִשְׁפָּחַת הַשֹּׁמֵרֹנִים
 14 לְבָד וּנְשֵׁיהֶם לְבָד: כָּל-הַמִּשְׁפָּחוֹת הַנִּשְׁפָּאוֹת מִשְׁפָּחַת
 מִשְׁפָּחַת לְבָד וּנְשֵׁיהֶם לְבָד:

יג 13

א בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה מְקוֹר נִשְׁפָּחַת לְבֵית דָּוִד וּלְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם
 2 לְחַטָּאת וּלְנִדָּה: ס וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא נֹאס־יִהְיֶה
 זָבָאוֹת אֲכָרִית אֶת-שְׂמוֹת הַעֲצָבִים מִן-הָאָרֶץ וְלֹא יִזְכְּרוּ
 עוֹד וְגַם אֶת-הַנְּבִיאִים וְאֶת-רוּחַ הַשְּׂמָאָה אֲזַבִּיר מִן-הָאָרֶץ:
 3 וְהָיָה כִּי-יִנְבֵּא אִישׁ עוֹד וְאָמְרוּ אֵלָיו אָכִיו וְאָמוֹ וְלָדִיד לֹא

v. 1 קמץ בוקק

תהיה פי שגָר וּבָרַתָּ בְשֵׁם יְהוָה וּדְבַרְהוּ אֲבִיהוּ וְאִמּוֹ וְלִדְוֵי
 בְּהַנְּבִאָוּ: ס וְהָיָה ׀ בַּיּוֹם הַהוּא יִכְשׁוּ הַנְּבִיאִים 4
 אִישׁ מִחֲזִינֵי בְּהַנְּבִאָתוֹ וְלֹא יִלְבְּשׁוּ אֶהְרֵת שַׁעַר לְמַעַן פְּחֹשׁ׃
 וְאָמַר לֹא נָבִיא אֲנִי אִישׁ עֹבֵד אֲדָמָה אֲנִי כִּי אָדָם הֶקְנֵנִי 5
 מִנְּעֻרָי׃ וְאָמַר אֵלָיו מַה הַמַּכּוֹת הָאֵלֶּה בֵּין יְדֶיךָ וְאָמַר 6
 אֲשֶׁר הִפְיֵיתִי בַּיּוֹם מְאֹהֲבֵי׃ ס וְרַב עִירֵי עַל־רַעֲוֵי 7
 וְעַל־גֹּבֵר עֲמִיתִי נָאִם יְהוָה צְבָאוֹת הֵךְ אֶת־הָרַעַה וְתִסְוִצִין
 הַצֹּאֵן וְהַשְׁבִּתִי יְדֵי עַל־הַצְּעִירִים׃ וְהָיָה כְּכֹל־הָאָרֶץ נָאִם־ 8
 יְהוָה שֵׁי־שָׁנִים בָּהּ יִפְרְתוּ יַגְוֵעוּ וְהַשְׁלֵשִׁית יִוָּחַר בָּהּ׃
 וְהִבַּאתִי אֶת־הַשְּׁלֵשִׁית בְּאֵשׁ וְצָרְפֹתִים כְּצָרַף אֶת־הַכֶּסֶף 9
 וּבַחֲנֻתִים כְּכַחַן אֶת־הַזָּהָב הוּא ׀ יִקְרָא בְשָׁמַי וְאֲנִי אֲעִנֶה
 אֹתוֹ אֲמַרְתִּי עֲמִי־הוּא וְהוּא יֹאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי׃ ס

יך 14

הַפֶּה יוֹם בָּא לַיהוָה וְחִלַּק שְׁלֵלָה בְּקַרְבָּה׃ וְאֶסְפְּתִי אֶת־ 2
 כָּל־הַגּוֹיִם ׀ אֶל־יְרוּשָׁלַם לְמַלְחָמָה וְנִלְכְּדָה הָעִיר וְנִשְׁפּוּ
 הַבָּתִּים וְהַנְּשִׂאִים תִּשְׁגָּלְנָה וְיִצָּא חֲצִי הָעִיר בַּגּוֹלָה וְיִוָּחַר
 הָעָם לֹא יִפְרַת מוֹדֵעִיר׃ וְיִצָּא יְהוָה וְנִלְחַם בַּגּוֹיִם הַהֵם 3
 כַּיּוֹם הַלַּחֲמוֹ בַּיּוֹם קָרָב׃ וְעַמּוֹ רַגְלָיו בַּיּוֹם־הַהוּא עַל־הָר 4
 הַיְחִיתִים אֲשֶׁר עַל־שְׁנֵי יְרוּשָׁלַם מִקְדָּם וְנִבְקַע הָר הַיְחִיתִים
 מִחֲצִוֵּי מִזְרַחָה וְיִמָּה בָּיָא גְדוּלָה מְאֹד וּמֹשֶׁ חֲצִי הָהָר
 צָעֲוָנָה וְחֲצִוֵּי נִגְבָּה׃ וְנִסְתָּם בְּיַאֲהָרֵי כִּי־יִבְיַע בְּיַהֲרִים אֶל־ 5
 אֲצֵל וְנִסְתָּם כְּאֲשֶׁר נִסְתָּם מִשְׁנֵי הַרְעֵשׁ בַּיּוֹם עֲזִיָּה מִלְּקָה־
 יְהוָה וּבָא יְהוָה אֱלֹהֵי כָל־קְדָשִׁים עִמּוֹ׃ וְהָיָה בַּיּוֹם 6
 הַהוּא לֹא־יִהְיֶה אוֹר וְקָרוֹת יִקְסְאוּן׃ וְהָיָה יוֹם־אֶחָד הוּא 7
 יִנְדַע לַיהוָה לֹא־יָנוּם וְלֹא־לָלָה וְהָיָה לְעַת־עָרֵב יְהוָה־
 אוֹר׃ ס וְהָיָה ׀ בַּיּוֹם הַהוּא יִצָּאוּ מִיָּם חַיִּים 8
 מִיְרוּשָׁלַם חֲצִים אֶל־הַיָּם הַקָּדְמוֹנִי וְחֲצִים אֶל־הַיָּם הָאֲחֵרוֹן
 בְּקִיץ וּבַחֲרֹף יְהוָה׃ וְהָיָה יְהוָה לְמִלְּקָה עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם 9
 הַהוּא יְהוָה יְהוָה אֶחָד וְשָׁמוֹ אֶחָד׃ יִשׁוּב כָּל־הָאָרֶץ כְּעִרְבָה־
 מִגֹּבַע לְרִמּוֹן נֹגֵב יְרוּשָׁלַם וְרִאמָה וְיִשְׁבָּה תַחְתֵּיהָ לְמִשְׁעַר
 בְּנִימָן עַד־מְקוֹם שַׁעַר הָרִאשׁוֹן עַד־שַׁעַר הַסְּפִיָּים וּמִגְדַל חֲנַנְיָל

v. 2. תִּשְׁכַּבְנָה קרי v. 6. וְקִסְאוּן קרי

11 עד יקבי המלך: וישובו בָּהּ וחרם לָא יהיה עוד וישבה
 12 ירושלים לבטח: וזאת | תהיה המנפה אשר יצא יהוה
 את כל העמים אשר צבאו על ירושלים המק | בשור
 והוא עמד על דרגליו ועינו תמקנה בחריהו וישונו תמק
 13 בפיהם: ס ויהי ביום ההוא תהיה מהומת יהוה
 רבה בהם והחזיקו איש יד רעהו ועלתה ידו על יד רעהו:
 14 וגם יהודה תלחם בירושלים ואסף חיל כל הגוים סביב
 15 וזהב וכסף ובדים לרב מאד: וכן תהיה מנפת הסוים
 הסרל הנמל והחמור וכל הבהמה אשר יהיה במחנות
 16 ההמה כמנפה הזאת: והיה פליהנותו מכל הגוים הבאים
 על ירושלים ועלו מדי שנה בשנה להשתחוות למלך יהוה
 17 צבאות ולחג אתיחג הספות: והיה אשר לא יעלה מארץ
 משפחות הארץ אל ירושלים להשתחוות למלך יהוה
 18 צבאות ולא עליהם יהיה הנשם: ואם משפחת מצרים
 לא תעלה ולא באה ולא עליהם תהיה המנפה אשר יצא
 19 יהוה את הגוים אשר לא יעלו לחג אתיחג הספות: זאת
 תהיה חטאת מצרים וחסאת כל הגוים אשר לא יעלו
 ב לחג אתיחג הספות: ביום ההוא יהיה על מצלות הסוים
 קדש ליהוה והיה הסירות בבית יהוה כמזרקים לפני
 21 המזבח: והיה פלסיר בירושלים וביהודה קדש ליהוה
 צבאות ובו כל הנזכרים ולקחו מהם ובשלו בהם ולא
 יהיה כנעני עוד בבית יהוה צבאות ביום ההוא:

סך פסוקים של נבואת זכריה מאזים ואחד עשר וסמן יר"א:

מלאכי. Malachi.

א 1

א משא דברי יהוה אל ישראל ביד מלאכי: אהבתי אתכם
 אמר יהוה ואמרתם במה אהבתנו הלא אה עשו ליעקב
 3 נאם יהוה ואהב את יעקב: ואת עשו שנאתי ואשים את
 4 הריו שמה ואת נחלתו לתנות מדבר: כרת אמר אדום

רִשְׁטָנוּ וְנִשְׁוִיב וְנִבְנֶה חֲרֻבוֹת כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הַמָּה
 יִבְנֶה וְאֲנִי אֶהְרֹס וְקִרְאִי לָהֶם גְּבוּל רִשְׁעָה וְהַעֵם אֲשֶׁר־זָעַם
 יְהוָה עַד־עוֹלָם: וְעֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה וְאַתֶּם תֵּאמְרוּ יִגְדַל יְהוָה ה'
 מִצֵּל לְגְבוּל יִשְׂרָאֵל: כִּן יִכְבֹּד אֱב וְעַבְדוֹ אֲדֹנָיו וְאִם־אֵב אֲנִי 6
 אֵינִי כְבוֹדִי וְאִם־אֲדוֹנִים אֲנִי אֵינִי מוֹרְאֵי אָמַר יְהוָה
 צְבָאוֹת לָכֶם הַפְּהִנִים בּוֹזֵי שְׁמִי וְאַמְרֹתֶם בַּמָּה כֹּזְנוּ אֶת־
 שְׁמִי: מִגִּישִׁים עַל־מִזְבְּחִי לֶחֶם מְגָאֵל וְאַמְרֹתֶם בַּמָּה 7
 נִאֲלָמְנָה בְּאַמְרֹכֶם שְׁלַחַן יְהוָה נִבְזָה הוּא: וְכִי־תִגְשׁוּן 8
 עֹר לְזִבְחֵי אֵין רַע וְכִי תִגִּישׁוּ פֶסֶח וְחֵלֶה אֵין רַע הַקְרִיבֶהוּ
 נָא לְסַחֲתוֹךְ הַיִּרְצָה אוֹ הַיִּשָּׂא פִנְיֶה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת:
 וְעַתָּה חֲלוּ־נָא סְנִי־אֵל וַיִּחַנְנוּ מִיַּדְכֶם הַיְתָה זֹאת הַיִּשָּׂא 9
 מִכֶּם פְּנִים אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: מִי גַם־בְּכֶם וַיִּסְגֹּר דְלָתַיִם י'
 וְלֹא־תֵאֲרִי מִזְבְּחֵי חֲנָם אֵין־לִי חֹסֶן בְּכֶם אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
 וּמִנְחָה לֹא־אֲרַצֶּה מִיַּדְכֶם: כִּי מִמְזֻרַח־שְׁמֵשׁ וְעַד־מְבוֹאוֹ 11
 גְּדוֹל שְׁמִי בַּגּוֹיִם וּבְכָל־מְקוֹם מִקְטֹר מִגֵּשׁ לְשְׁמִי וּמִנְחָה
 טְהוֹרָה כִּי־גְדוֹל שְׁמִי בַּגּוֹיִם אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: וְאַתֶּם 12
 מְחַלְלִים אוֹתוֹ בְּאַמְרֹכֶם שְׁלַחַן אֲדֹנִי מְגָאֵל הוּא וְנִיבֹ
 נִבְזָה אֲכָלוּ: וְאַמְרֹתֶם הִנֵּה מִתְלַאֵה וְהַסַּחֲתֶם אוֹתוֹ אָמַר 13
 יְהוָה צְבָאוֹת וְהִבַּאתֶם גְּזוּל וְאַתֶּה־פֶסֶח וְאַתֶּה־חֹלֶה
 וְהִבַּאתֶם אֶת־הַמִּנְחָה הָאֲרָצָה אוֹתָהּ מִיַּדְכֶם אָמַר יְהוָה:
 וְאַרְוִיר נוֹכַח וַיֵּשׁ בְּעִדְרוֹ זָכַר וְנוֹדַר וְזָבַח מִשְׁחַת לְאֲדֹנָי 14
 כִּי מֶלֶךְ גְּזוּל אֲנִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וְשְׁמִי נוֹרָא בַּגּוֹיִם:

ב 2

וְעַתָּה אֲלֵיכֶם הַמְצַנֶּה הַזֹּאת הַפְּהִנִים: אִם־לֹא תִשְׁמְעוּ 2
 וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ עַל־לֵב לִתֵּת כְּבוֹד לְשְׁמִי אָמַר יְהוָה
 צְבָאוֹת וְשִׁלַּחְתִּי בְכֶם אֶת־הַמְאֹרָה וְאַרְוִיתִי אֶת־בְּרֻכּוֹתֵיכֶם
 וְגַם אֲרוֹתֶיהָ כִּי אֵינְכֶם שְׁמִים עַל־לֵב: הִנְנִי גֹעַר לָכֶם אֶת־ 3
 הַרְע וְזִרְיתִי פָרֵשׁ עַל־פְּנֵיכֶם פָּרֵשׁ תִּנְיִכֶם וְנִשָּׂא אֶתְכֶם
 אֲלוֹי: וַיַּדְעֹתֶם כִּי שִׁלַּחְתִּי אֲלֵיכֶם אֶת הַמְצַנֶּה הַזֹּאת 4
 לְהַיְוֹת כְּרִיתִי אֶת־לְבִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: כְּרִיתִי הַיְתָה ה'
 אֵתוֹ הַחַיִּים וְהַשְּׁלֹם וְאַתְּנֶם־לוֹ מוֹרָא וַיִּירָאֵנִי וּמִפְּנֵי שְׁמִי
 נַחַת הוּא: תּוֹרַת אֱמֶת הַיְתָה כְּפִיהוּ וְעוֹלָה לֹא־נִמְצָא 6

בְּשִׁפְטֵי בְּשָׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הִלְךְ אִתִּי וְרַבִּים הַטָּיִב מֵעוֹן:
 7 כִּי־שִׁפְטֵי כַהֵן יִשְׁמְרוּ־עֵת וְתוֹרָה יִבְקְשׂוּ מִפִּיהוּ כִּי מִלֵּאָה
 8 יִהְיֶה־צְבָאוֹת הוּא: וְאַתֶּם סִרְתֶּם מִן־הַדָּרֶךְ הַכֹּשֵׁלֶתֶם רַבִּים
 9 בַּתּוֹרָה שִׁחַתֶּם בְּרִית הַלְוִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: וְגַם־אֲנִי
 נִתְּפִי אֶתְכֶם נְבוֹזִים וְשִׁפְּלִים לְכָל־הָעַם כִּפְּסִי אֲשֶׁר אֵינְכֶם
 10 שְׁמֵרִים אֶת־דְּרָבִי וְנִשְׁאִים פָּנִים בַּתּוֹרָה: ס הַלְוִי
 אָב אֶחָד לְכָל־נֹנֵי הַלְוִי אֵל אֶחָד בְּרֵאֲנֵי מִדֹּעַ נִבְגַּד אִישׁ
 11 בְּאֶחָיו לְחַפֵּל בְּרִית אֲבֹתֵינוּ: בְּגִדָה יִהְיֶה וְהוֹעֵבָה
 נַעֲשֶׂתָה בְּיִשְׂרָאֵל וּבִירוּשָׁלַם כִּי חִלָּל יִהְיֶה קֹדֶשׁ יְהוָה
 12 אֲשֶׁר אָהַב וּבָעַל בַּת־אֵל נָכַר: יִכְרֹת יְהוָה לְאִישׁ אֲשֶׁר
 יַעֲשֶׂה עַר וְעֵלָה מֵאֶהְלֵי יַעֲקֹב וּמִיָּשִׁי מִנְּחֻה לִיהוָה
 13 צְבָאוֹת: ס וְזֹאת שְׁנֵית תַּעֲשׂוּ פְסוּת דְּמֵעָה אֶת־
 מִזְבַּח יְהוָה בְּכִי וְאֲנָקָה מֵאִין עוֹד פְּסוּת אֶל־הַמִּנְחָה וְלִקְחַת
 14 רִצּוֹן מִדְּכֶם: וְאַמְרַתֶּם עַל־מָה עַל כִּי יִהְיֶה הַעֵיד בֵּינֵךְ
 וּבֵין אֲשֶׁת נְעוּרֶיךָ אֲשֶׁר אֶתָּה בְּגִדְתָּהּ בָּהּ וְהִיא חִבְרֶתְךָ
 15 וְאַשֶׁת בְּרִיתְךָ: וְלֹא־אֶחָד עָשָׂה וְשֹׁאֵר רוּחַ לוֹ וּמָה הָאֶחָד
 מִבְּקֶשׁ זֶרַע אֱלֹהִים וְנִשְׁמַרְתֶּם בְּרוּחְכֶם וּבְאִשֶׁת נְעוּרֶיךָ
 16 אֶל־יִבְגְּדוּ: כִּי־שָׁמָּה שָׁלַח אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְכִפַּת
 חָמַס עַל־לְבוּשׁוֹ אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וְנִשְׁמַרְתֶּם בְּרוּחְכֶם
 17 וְלֹא תִבְגְּדוּ: ס הוֹגֵעַתֶּם יְהוָה בְּדַבְרֵיכֶם
 וְאַמְרַתֶּם בַּמָּה הוֹגֵעַנּוּ בְּאֲמַרְכֶם כָּל־עֲשֵׂה לָע טוֹב וּבְעֵינֵי
 יְהוָה וּבְהֶם הוּא חֹפֵץ אוֹ אִיהָ אֱלֹהֵי הַמְּשַׁפֵּט:

ג 3

א הִנְנִי שֹׁלַח מִלְּאֲכֵי וּפְסוּת־דָּרֶךְ לְפָנַי וּפְתַאֲם יִבֹּא אֶל־
 הַיִּכְלוֹ הָאֲדוֹן וְאֲשֶׁר־אַתֶּם מִבְּקָשִׁים וּמִלֵּאָה הַכְּרִית אֲשֶׁר
 2 אַתֶּם חֹפְצִים הַפְּהֵי־כָּא אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: וּמִי מְכַלְפֵּל
 אֶת־יוֹם בּוֹאוֹ וּמִי הָעֵמֵד בְּהִרְאוֹתָיו כִּי־הוּא כָּאֵשׁ מִצְרָת
 3 וּכְבָרִית מִכְּבָסִים: וְיָשָׁב מִצְרָת וּמִטְהַר פֶּסֶף וְטָהַר אֶת־
 בְּנֵי־לוֹ וְזָקַק אֶתֶּם בְּזָהָב וּכְפָסָה וְהָיוּ לִיהוָה מִיָּשִׁי מִנְּחֻה
 4 בַּצְּדָקָה: וְעָרְבָה לִיהוָה מִנְּחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם כִּי־מִי עוֹלָם
 5 וּכְשָׁנִים קֹדֵמִגִּיּוֹת: וְקִרְבֵּי אֲלֵיכֶם לְמִשְׁפַּט וְהִיַּתִּי וְעַד
 מִמֶּהָר בְּמִכְשָׁפִים וּבְמִנְאָפִים וּבְנִשְׁפָּעִים לְשֹׁאֵר וּבְעֲשָׂנֵי

שְׁכַר-שָׂכִיר אֲלֻמְנָה וַיְתוֹם וּמַטְוֵי-גֵר וְלֹא יִרְאוּ אֶמֶר יְהוָה
 6 צְבָאוֹת: כִּי אֲנִי יְהוָה לֹא שָׁנִיתִי וְאַתֶּם בְּנֵי-יַעֲקֹב לֹא
 7 כִּלִּיתֶם: לְמִימֵי אֲבֹתֵיכֶם סִרְתֶּם מַחְקֵי וְלֹא שָׁמַרְתֶּם שְׁבוּ
 אֵלַי וְאִשׁוּבָה אֲלֵיכֶם אֶמֶר יְהוָה צְבָאוֹת וְאָמַרְתֶּם בְּמִתָּה
 8 נָשׁוּב: הֲיִקְבַּע אָדָם אֱלֹהִים כִּי אַתֶּם קֹבְעִים אֹתִי וְאָמַרְתֶּם
 9 בְּמִתָּה קִבְּעֵנוּךְ הַמַּעֲשֶׂה וְהַתְרוּמָה: בְּמִאֲרֵה אַתֶּם נְאֻרִים
 וְאֹתִי אַתֶּם קֹבְעִים הַגּוֹי כָּלֹ: הֲבִיאוּ אֶת-כָּל-הַמַּעֲשֶׂה אֵלַי
 בֵּית הָאוֹצָר וַיְהִי טָרָף בְּבֵיתִי וּבְחֻנּוּיִי נֹא בְזָאת אֶמֶר יְהוָה
 צְבָאוֹת אִם-לֹא אֶפְתַּח לָכֶם אֶת אַרְבְּבוֹת הַשָּׁמַיִם וְהִרִיקְתִּי
 11 לָכֶם בְּרֻכָה עַד-בְּלִידֵי: וְגַעַרְתִּי לָכֶם בְּאֵלֶּךְ וְלֹא-יִשְׁחַת
 לָכֶם אֶת-סִרְיֵי הָאֲדָמָה וְלֹא-תִשְׁפֹּל לָכֶם הַגֶּשֶׁן בַּשָּׂדֶה אֶמֶר
 יְהוָה צְבָאוֹת: וְאִשְׁרוּ אַתְּכֶם כָּל-הַגּוֹיִם כִּי-תִהְיֶה אַתֶּם אֶרֶץ
 12 חֹפֶץ אֶמֶר יְהוָה צְבָאוֹת: ס חֲזָקוּ עָלַי דְּבָרֵיכֶם
 13 אֶמֶר יְהוָה וְאָמַרְתֶּם מִה-נִדְבַרְנוּ עֲלֶיךָ: אָמַרְתֶּם שׁוֹא עֲבַד
 אֱלֹהִים וּמִה-נִצָּעַע כִּי שָׁמַרְנוּ מִשְׁמֵרְתּוֹ וְכִי הִלְכְנוּ קַנְרֻנִית
 14 מִסַּנִּי יְהוָה צְבָאוֹת: וְעַתָּה אֲנַחְנוּ מֵאֲשֶׁרִים זָדִים וְסִנְבְּנוּ
 15 עֲשֵׂי רִשְׁעָה גַם בְּחֻנּוּ אֱלֹהִים וַיִּמְלֹטוּ: אִזּוּ נִדְבַרְנוּ יִרְאִי
 יְהוָה אִישׁ אֶל-רֵעֵהוּ וַיִּקְשָׁב יְהוָה וַיִּשְׁמָע וַיִּשְׁתַּב סִּסַּר
 16 זָרָוֹן לִפְנֵי לִירְאֵי יְהוָה וּלְחֹשְׁבֵי שָׁמוֹ: וְהָיוּ לִי אֶמֶר
 יְהוָה צְבָאוֹת לַיּוֹם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה סִגְלָה וְחִמְלָתִי עֲלֵיהֶם
 17 כַּאֲשֶׁר יַחְמַל אִישׁ עַל-בְּנוֹ הַעֲבָד אֹתוֹ: וְשָׂבַתֶם וּרְאִיתֶם בֵּין
 18 צְדִיק לְרָשָׁע בֵּין עֲבָד אֱלֹהִים לְאֲשֶׁר לֹא עָבְדוּ: ס כִּי
 הִנֵּה הַיּוֹם בָּא בְּעַר פִּתְפוּר וְהָיוּ כָל-זָדִים וְכָל-עֹשֶׂה רִשְׁעָה
 19 קָשׁ וְלֹהֵט אַתֶּם הַיּוֹם הַבֹּא אֶמֶר יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר לֹא-
 יֵצֵב לָהֶם שָׂרֵשׁ וְעִנָּה: וְזָרְחָה לָכֶם יִרְאֵי שָׁמַיִ שְׁמֵשׁ
 20 צְדָקָה וּמִרְפָּא בְּכִנְסִיָּה וַיִּצְאֲתֶם וַיִּשְׁתַּתֶּם פְּעֻלָּי מִרְבֵּק:
 21 וְעִסְוֹתֶם רִשְׁעִים כִּי-יִהְיֶה אֲשֶׁר תַּחַת פְּפוֹת רִגְלֵיכֶם בַּיּוֹם
 22 אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה אֶמֶר יְהוָה צְבָאוֹת: ס וְכָרוּ תוֹרַת
 מִשְׁה עֲבָדֵי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתוֹ בְּחֵרֵב עַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל חֲקִים
 23 וּמִשְׁפָּטִים: הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא
 24 לְפָנַי בּוֹא יוֹם יְהוָה הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא: וְהַשִּׁיב לְבֵ-אֲבוֹת

עַל-בָּנִים וְגַב בָּנִים עַל-אֲבוֹתָם פֶּן-אֲבֹא וְהִפִּיתִי אֶת-
הָאָרֶץ חֲרָם:

הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני ברא יום יהיה
הגדול והנורא:

חוק

סך פסוקים של מלאכי חמשים חמשה, סמן ה"ך':
סכום הפסוקים של ספר תרי עשר אלק חמשים, וסמן אכ"ל, וחציון לכן בגללכם
ציון (Micha 3, 12). וסדריו עשרים ואחד, וסמן אהי"ה. ופסקותיו עשר, וסמן
ז"ג. וכתביו וקרייו שלשים ושש, וסמן ל"ו: שנות הספר שלש מאות ועשרים
ושבע שנים, מן עזיחו המלך עד השנת שבא אלכסנדר:

סמן סדר שנים עשר נביאים ה"י ע"י מנ"ח צ"ח ז"ם:

סכום הפסוקים של כל הנביאים השעז אלפים ומאתים וחשעים וארבעת, וסמן
ט"ר צ"ד, וחציון ונשבת מבצר מאפרים (Jes. 17, 9):

Appendices criticae et masoreticae.

I.

Lectionum receptarum argumenta et rationes.

[De siglis Codicum quorum testimonia protulimus vide hujus editionis Praefationem].

Hosea.

- 1, 2 בְּהוֹשֵׁעַ Post hoc Prophetæ nomen spatium intra lineam, quale סְחֻמָּה nominatur, relictum est in B E 2. 3 et P. In Mas. parv. manuscr. expresse adnotatur: ב' וּכ"ח פְּסוּקֵי פִיסקָא (hic et 2 Reg. 17, 4) atque hic versus libri Hoseae est unus de duodeviginti, quibus in mediis (post Athnach) spatium interjectum est. Hi XXVIII loci medio Piska insignes sunt Gen. 35, 22. Ex. 20, 14. Num. 26, 1. Deut. 2, 8. 5, 18. Jos. 4, 1. Jud. 2, 1. 1 Sam. 10, 11. 22. 14, 12. 19. 36. 16, 12. 19, 21. 20, 27. 23, 2. 11. 12. 2 Sam. 5, 19. 7, 4. 24, 10. 11. 1 Reg. 13, 20. Jer. 38, 28. Ez. 3, 16. Hos. 1, 2. 1 Chron. 17, 3. 2 Chron. 34, 26. In Masora typis exscripta nusquam exstat illorum versuum enumeratio. Cod. E 1. eam habet in Mas. magna ad Gen. 35, 22., sed valde corruptam et mancā. Nos eam accurate collatis compluribus codicibus fide dignis integravimus.
- 1, 3 וַתִּזְרַח sic cum Zakef magno, sequentibus Mercha et Tifcha in E. 3.
- 1, 4 יִזְרַעְאֵל E 1. 2. 3. et J literae ז ubique Zere subjiciunt (יִזְרַעְאֵל sicut יִזְרַעְאֵל). At Kimchi (*Michlol* 207*) et Mose Punctator (in *Darcho hanikkud*) Segol subjiciendum esse testantur.
- 1, 6 כִּי לֹא-אוֹרִיף E 3. habet hosce accentus: כִּי לֹא-אוֹרִיף.
- 1, 7 בְּכֹסְטִים B adnotat: בְּכֹסְטִים מוּגָה h. e. „sic scriptum in textu emendato“, * non בְּכֹסְטִים, uti habent nonnulli codd. et editio Brixiana (*Brescia*).

* Singularis non indicat certum quendam codicem, nam si ita esset, codex nominatus esset (e. c. בְּכֹסְטִים h. e. in cod. Sinaitico, בְּכֹסְטִים in cod. Simsonis Punctatoris).

- 1, 9 לְאֶצְמִי et לְאֶצְמִי makkephata in E 3. sicut 2, 1. 25.
- 2, 1 אֶשֶׁר cum Kadma in bonis codd. et veteribus edd. Eodem modo 2, 2 בְּנִי kadmatum est.
- 2, 3 וְלֹאֲדוֹתֵיכֶם dupliciter plene. Masora adnotat: לִיּוֹת וּמְלֵא.
- 2, 5 וְשִׁתָּה defective sine Jod. Masora parva et impressa et manuscripta adscribit לִיּוֹת וְחֹסֶר, itemque E 1. 2. et H.
- 2, 6 חֹד מִן י"א cum Cheth segolato in E 3., adjecta nota: חֹד מִן י"א בְּאֲתִנְחָתָה; eandem praebet Masora parva impressa. Etiam Ex. 33, 19 hoc vocabulum pathachatis (סגול=סרוח קטן): פְּתוּחִין דְּסִפְרָא adnumeratur.
- 2, 7 חֹד מִן י"א defective sine Vav in Complut. itemque P et E 3. adjecta nota: כֵּן כְּחֵיב. Idque recte teste Mas. parva, quae ad Joel 1, 12 לִיּוֹת מְלֵא adnotat.
- 2, 8 גְּדֻרָה Literae He recte Mappik injiciunt Complut. Lombroso Jablonski et Michaelis, assentientibus codd. Hoc vocabulum pertinet masoretice ad septem paria vocum feminine exeuntium, quarum septenae singulari גְּדֻרָה, septenae plurali גְּדֻרוֹת terminantur (חֹד מִעוֹת וְחֹד רְבוּי), cf. Mas. magna ad Num. 5, 16. Itaque hoc גְּדֻרָה non referendum est in numerum earum formarum femininarum, quarum Mappik excidit, de quibus Ewaldus agit § 21^f.
- 2, 12 וְאִישׁ לְאֶיִצִּילָנָה Tifcha Mercha. Sic recte JHP E 1. 2. 3.
- 2, 13 וְהַשְׁמַתִּי cum Rebia, quapropter Gimel sequentis vocabuli dagessatum. Sic E 1. 3. HJP et edd. veteres.
- 2, 15 וְתִעַד Bibl. rabb. 1526. 1618 eaque sequens Norzi perperam וְתִעַד scribunt.
- 2, 17 שְׁמֵרָה Schin dagessatum in codd. convenienter regulae אֲחִי מְרַחֵק.
- Ibid. וְכִיּוֹם עֲלוֹתָהּ מֵאֲרָץ Haec est genuina accentuum consecutio in FHJ E 1. 2. 3. Ven. 1518. 1521.
- 2, 18 וְהָיָה בֵּינָם Sic H E 1. 3.
- Ibid. וְלֹאֲדוֹתֵיכֶם Mercha Tebir uti in H E 2. 3. et edd. veteribus.
- Ibid. אֲיִן אֲיִן Scheba simplex quiescens praeceuntibus codd. in Complut. quemadmodum etiam formae אֲיִן אֲיִן Cf. Jecuthielis *En hakore* ad Deut. 24, 4. Est. 1, 16 et Norzium.
- 2, 19 וְהַסְרִיתִי dupliciter defective in codd. et edd. Nonnisi Ps. 81, 7 et 1 Chron. 17, 13. hoc vocabulum plene scribendum.

- Scholion Raphaelis Baſileenſis h. l. in *Minchath ſchaj* additum non recte ſe habet.
- 2, 25 וְהוּא יֹאמֵר Mercha Tifcha ſicut in E 1. 2.
- 3, 1 מִנַּח אֲהָב Munach ſicut in J E 1. 3.
- 4, 1 יִשְׁבִּי defective ſine Vav in Compl. aliisque edd. veteribus, adſtipulantibus FH atque etiam B addita nota חֲסֵר; namque hoc יִשְׁבִּי non pertinet ad XXXVII plene ſcribenda.
- 4, 4 יִזְכֹּר cum Munach penultima in E 1. 2. FH et Caph cum Metheg ſive הִעֲמִידָה. Maſora adnotat: לִיזָה בַטֶּעַם. Cf. Heidenheimium in Praefatione ad Pentateuchum *Meor enajim* p. VII.
- 4, 6 וְאִמְנִסְאָה Vav habet Scheba in E 2. JPS atque Compl., Norzio quoque teſte. Litera א ante ſuffixum ה vocali deſtituta eſt.
- 4, 7 נִפְשָׁי Nonnulli Codd. exhibent נִפְשָׁם, ſed contra Maſoram, quae hunc ipſum locum ad eos refert, in quibus נִפְשָׁם legendum eſſe ſuſpicari ideoque facile falli poſſis (ג' מִטְעִין בְּדוּקָה). Sunt tres loci: Hoſeanus, Ps. 109, 31 et Iob. 31, 30.
- 4, 11 וְיָן Sic ſine ו copulativo in edd. Compl. et Piſarenſi (*Pesaro*), itemque in 18 codd. Kennicott et 19 codd. de Rossi. Etiam Concordantiae et Kimchii Liber Radicum (ſub radice זָנָה Codicis mei itemque Heidenheimiani) hoc vocabulum loci Hoſeani tanquam copula carens adducunt atque abeſſe copulam diſerte teſtatur Abenezra in comm. ad h. l. Maſora quoque hoc וְיָן non refert in numerum eorum, quae Vav habent, atque etiam Gemara *Joma* 76^b locum Hoſeanum allegans וְיָן non וְיָן ſcribit.
- 4, 12 וְיִזְכֶּר In E 2. quaſi mendum tollitur et ſubſtituitur וְיִזְכֶּר.
- 4, 14 וְהִזְכִּיר ſemper ſine ו mediae ſyllabae, excepto uno loco Prov. 20, 3.
- 4, 15 וְאֵל-תִּבְאֵר Ven. 1518. 1521. Baſil. 1531 habent וְאֵל- sine Vav contra Maſoram (vide 11, 9), quae iis verſibus, in quibus idem vocabulum quater exſtat, primum bis ſine Vav copul., deinde bis cum eo, hunc Hoſeae non adnumerat ſed nonniſi unum locum, in quo וְאֵל וְאֵל וְאֵל וְאֵל deinceps ſe excipiant, agnoſcit, ſcilicet Deut. 20, 3. Etiam in B וְאֵל poſthac in וְאֵל mutatum eſt, adjecta nota: וְאֵל וְאֵל וְאֵל בַּפְּסוּק.
- 4, 17 וְהִזְכִּיר cum Gaja utriuſque ſyllabae in libris emendatis ſicut וְהִזְכִּיר V. 11. Vide *Metheg-Setzung* § 44.

- 4, 18 הָבֵר cum accentu ultimae sicut אִפֵּי Ex. 16, 23.
- 4, 19 צָרָר cum Mercha penultima (sec. regulam נטג אחור) et Metheg syllabae posterioris ut העמודה teste *Michlol* 80^a.
- Ibid. מִזְבְּחוֹתָם plene cum ׀ plurali in BJ E 2. 3. Complut. itemque apud Norzium.
- 5, 1 וְרֵשֶׁת פְּרוּשָׁה Mercha Tifcha in codd. et edd. veteribus.
- 5, 2 וְשַׁחֲטָה cum ש pathachato in plerisque codd. et edd. quemadmodum וּבְשַׁחֲטָם Ex. 23, 39., teste *Michlol* 16^b. 37^b.
- Ibid. יְשִׁימִים cum ש sinistro; idem vocabulum Ps. 101, 3. יְשִׁימִים scribitur, teste Masora.
- Ibid. הַעֲמִיקוּ Syllaba prima literâ ע concluditur, quae Schebâ quiescens habet in Complut. auctoritate codicum. Eodem modo scribendum 9, 9. Jer. 49, 8, teste *Michlol* 70^b. Cf. ad Jes. 7, 10.
- 5, 15 אֶלֶךְ אֲשׁוּבָה In F exstat haec Masorae parvae nota: לִיָּה. Etiam ad Mal. 3, 6., ubi Masora magna sex אֲשׁוּבָה enumerat, hic Hoseae locus non ex numero est. Nota Masorae impressae ad Gen. 50, 5. vitiosa est.
- 6, 2 יִחַיִּנֶר cum solo Jod mediae radicalis in Complut. atque in B E 3. JPS. Idque recte. Cf. ad Ps. 143, 11.
- 6, 3 וּכְשָׁל מִשְׁפָּחִים cum Tifcha Mercha in BJP, et jure quidem. Infra 13, 3 edd. quoque usitatae eam accentuationem exhibent.
- 6, 9 וּבְחֹרֵי cum praepositione כ (non ב), teste Mas. fin. 25^a. 28^b. *Ochla ve-ochla* 39. Ceterum in E 1 recte Gerschaim: וּכְחֹרֵי־אֵשׁ superscriptum est.
- Ibid. הָחֵר cum duplici Segol (vide Kimchii Librum Radicum). At n. propr. הָחֵר in Jud. c. IV Zere habet in priori syllaba.
- Ibid. יִרְצָחוּ־שִׁכְמָה per Makkef conjuncta in E 2. JP pariter ac יִשְׁמָחוּ־מֶלֶךְ (7, 3). Sic duce Ben-Ascher, cujus haec punctationis ratio est.
- 7, 4 מְנַאֲפִים Nun kamezatum (*Michlol* 65^a).
- Ibid. בּוֹעֲרָה plene et cum accentu penultima in Complut. HF additâ Masorâ ומלעיל לִיָּה מֵלֵא, contra ac Jes. 34, 9. scribi oportet, ubi Masora בּוֹעֲרָה postulat: לִיָּה הִסֵּר וּמֵלֵרֵעַ. Hanc scriptionem tralaticiam esse evincitur etiam catalogo vocum tantummodo semel obviarum, quem Mas. fin. 14^b col. 2 exhibet. Hic catalogus a litera ב (בא, בב, בג cet.) incipiens indeque literarum ordinem persequens post בּוֹעֲרָהּ ponit Hoseanum בּוֹעֲרָה. Frensdorff in *Ochla ve-ochla* No. 36 בּוֹעֲרָה scribens, qua de causa hoc vocabulum afferatur, non perspexit.

- 7, 4 יִשְׁבֹּת defective in ed. Soncin., sicut omnes hujus futuri formae scribendae sunt. F h. l. habet notam לירי (h. e. ἀναξίτητος).
- 7, 7 אֵין־קָרָא sine Vav copul. At Jes. 64, 6 teste Masora וְאֵין קָרָא scribendum.
- 7, 8 עָנָה raphatum in codd. et edd. veteribus. Cf. ad Gen. 18, 6.
- 7, 9 זָרְקָה 3 fem. Kal in omnibus quae prodierunt textus recensitionibus et interpretum commentariis. Attamen E 2 exhibet Pual זָרְקָה adjunctâ in margine nota critica ס"א זָרְקָה.
- 7, 15 זְרוּעֹתָם Edd. vulgatae exhibent זְרוּעֹתָם cum munachato. Salman Hanau in libro accentuologico שמרי זמרה sect. 3. § 4. hoc Munach inter exceptiones a regula refert. At neque Masora neque Punctatores hanc anomaliam noverunt. Est sphalma typographicum quod postquam irrepsit serpere coepit. Codd. non Munach, sed Metheg habent, et sic recte Basil. 1516.
- 7, 16 לְעָם 'Ajin cum Schebâ quiescente et Gimel dagessatum in Compl. C. 1. E 1. 2. 3. JP atque etiam apud Norzium.
- 8, 3 ירדפן, Ed. van der Hooght falso ירדפי.
- 8, 5 זָנַח עַגְלָךְ Mehuppach Paschta in E 1. 3 et recte quidem.
- Ibid. נִקְיוֹן plene in omnibus edd. veteribus uti in J E 1. 2. 3, ubi adnotatur לירי; adstipulatur Masora parva ms.
- 8, 6 פִּי מִיִּשְׂרָאֵל וְהוּא E 3 habet hosce accentus: וְהוּא
- 8, 10 וְיִחְלוּ E 3 copulam simplicem praebet: וְיִחְלוּ itemque B, sed refragante Masora, quae hanc vocem inter quatuor נִיחְלוּ numerat. Neque si יחלוּ scribi oporteret, deesset in catalogo vocum a ו incipientium quae tantummodo semel reperiuntur (Mas. fin. 29^b).
- Ibid. מַעַט Mem dagessatum in codd. iisque praeuentibus in Complut., non sec. regulam אחרי מרחיק, sed ne עם לוי legendo conjungas, cf. קימו צאו Gen. 19, 14.
- 8, 13 וְיִאֲכַלְךָ Nonnulla edd. exhibent וְיִאֲכַלְךָ, sed contra Masoram, quae tantummodo tres locos 2 Reg. 4, 41. 42. 43. agnoscit, quibus ו hujus vocis mere copulativum est.
- Ibid. יזכר sine Vav in codd. et edd. veteribus. At 9, 9. Masora postulat plenam scriptionem יזכור.
- 8, 14 וְשָׁלַחְתִּי־אֶשׁ makkephatum et munachatum in C 1. JP quemadmodum Am. 2, 2.
- Ibid. אֲדִמְנִתִּיהָ E 1. habet אֲדִמְנִתִּיהָ
- 9, 1 וְיִשְׂרָאֵל cum subsequente Pasek in B E 1. 3. JP propter concursum similiter sonantium אֵל et אֵל. Eodem modo v. 4 post לִידֹנַי ladonaj propter sequens faj-in.

- 9, 6 כַּי cum Munach in E 3.
- Ibid. קְמוּשׁ sic scriptum in E 1. 2. 3. FJP et B. Priorem syllabam dagessatam esse ait Parchon in Lexico s. v. רִבָּה et literam postremam שׁ sinistrum (שׁ) esse testatur Simson Punctator in opere grammatico חֲבוּר הַקּוּרִים, ubi vocabula per שׁ scribenda enumerat. Etiam Joseph Punctator in suo horum vocabulorum catalogo, qui in fine Halensis *Ochla voochla* et Erfurtensis Masorae parvae ms. reperitur (unde Paulus de Lagarde in *Symmictis* p. 144 ss. eum descripsit, at crebro falso lectum et intellectum*) scriptioni per שׁ suffragatur. Moses Algazi in שֵׁשׁ אִמֶּה et Tschelebi in שְׂמַאל יִשְׂרָאֵל (Constantinopoli 1723 et 1799. 8) hujus vocis inter sic scribendas obliti sunt. Ceterum cf. ad Jes. 34, 13.
- 9, 8 צִשָּׁה sine Vav in codd. et ed. Soncin., contra ac scribi oportet Ps. 37, 32 et Cant. 7, 4., ubi Masora plenam scriptionem tuetur.
- 9, 9 יִפְקֹד Nonnulli codd. per errorem habent יִפְקֹד, vide Differentias Occidentalium et Orientalium.
- Ibid. הַזְּאֵתִים sine Vav post Alef in E 1. 2. Complut. aliisque antiquis edd. Cf. Norzi.
- 9, 10 הַזְּמָה E 3. adscribit Legarmeh : הַזְּמָה.
- 9, 13 הֶרֶג sine Vav in E 2. 3. P et Complut., etiam in B cum nota: חֹסֵר כְּתִיב, et recte quidem; namque nonnisi Ez. 21, 16 hoc vocabulum teste Masora plene scribendum (vide מְלִין מְלִין אלִין מְלִין in Mas. fin. 27^b), ubi Masora parva adscribit: לִית מְלָא. In Bibliis rabbinicis hoc quoque loco Hoseae adscriptum est ל' מְל', at perperam, repugnantibus codd.
- 9, 14 הֶזֶן utrumque cum Zere in E 1. 2. 3. JP Complut. cf. *Michlol* 85^a.

* Falso legit וְהִשְׁהִינִים (quod in Semiticis suis 1878 p. 8 repetit) pro וְהִשְׁהִינִים (Jud. 8, 21. Jes. 3, 19), uti omnes ejus catalogi textus atque etiam Erfurtensis exhibent, scriptionis varietatem, quae prorsus inaudita est, excogitans; item falso לְשׁוֹן בּוּ, quod sensu caret, pro לְשׁוֹן רַבִּי; falso כְּלִישׁוֹן פְּשָׁטִים pro כְּלִישׁוֹן פְּשָׁטִים; falso וְעַמְּשֵׁי וְעַמְּשָׁה pro וְעַמְּשֵׁי וְעַמְּשָׁה (1 Chr. 6, 10); compendium scribendi בְּמָ"א (בר מן אחד) non intellectum ad suam voluntatem in בְּעִינָא אַחֲרֵינָא mutavit; דיִלְטוּר בגי' רכיל (h. e. דיִלְטוּר per gematriam sive numero literarum computato idem est quod רכיל) transscripsit: דיִלְטוּר בגי' הַנֵּם רכיל, excuso ex illo בגי' igne geennae.

- 10, 1 בִּקֶּק sine Vav in E 3. J, at Jes. 24, 1 plene. Mas. parva in F ad locum Jesaianum adnotat מלא וליה ב', hic vero nil nisi ב' adscriptum est. Inde adnotatio typis excusa corrigenda est.
- 10, 9 הַטָּאָר sic feminine (non הַטָּאָרָה) in J. Confirmat hanc lectionem Raschi, et לירח quod Masora adnotat eam postulat. Cf. etiam Norzi.
- 10, 10 וְאֶסְרֶם Samech habet Chatef Komez (*Michlol* 20^a).
- 10, 14 יִרְפָּד In E 1. adjecta est Masorae parvae adnotatio: לירח מלא ורגש; item in Mas. parva ms. Cf. *Michlol* 146^a.
- Ibid. שֶׁלֹּמֶן dupliciter kamezatum et ita quidem ut efferendum sit *'Salemān*.* Sic in E. 1. 2. 3. F et J itemque Complut.
- Ibid. אֲרִבְאֵל cum Gaja apud Resch et Beth raphato in C 1. E 1. 2. FJP Complut. aliisque edd. veteribus. Sic et Norzi. Sic scribendum esse Jekuthiel in דרכי הנקוד ודרכי דרבי דקונים expresse praecipiunt.
- 10, 15 בִּיתְאֵל unum vocabulum in E 3. Cf. ad Gen. 12, 8.
- 11, 3 וְאֲנֹכִי תִרְגְּלֹתִי Sic cum E 1. 2 interpungendum.
- 11, 6 מִפְּעֻצֹתֵיהֶם Silluk cum praecedente servo Meajla, teste Masora (v. Heidenheimii *Mischpete hatsamim* 30^b). Syllabam secundam cum codd. et Complut. defective scribi oportet.
- 11, 8 כְּצִבְאִים Alef quiescit et Jod vice consonae fungitur. Sic in Complut. et codd. In F accedit nota לירח ומלא i. e. hoc uno loco plene (cum Alef); in E 2. atque etiam B nota discrepat, sed eandem scriptionem postulat: כְּצִבְוִים קרי.
- 11, 10 יִלְכֶּה E 3. formam pausalem יִלְכֶּה exhibet; in E 2., qui יִלְכוּ habet, alios libros (ס"א) יִלְכוּ exhibere in margine adnotatur. Etiam in B יִלְכוּ scriptum erat, quod manus posterior in יִלְכוּ mutavit.
- Ibid. יִשָּׁא cum Alef kamezato in B E 2. 3. J Complut. Lombros. convenienter Masorae (Mas. fin. sub r. ש"א p. 56^b) et Kimchio in *Michlol* 20^a.
- 12, 2 אֲשֵׁרִים cum Rebia in codd. et edd. veteribus.
- 12, 5 בִּיתְאֵל unum vocabulum in E 1. 2. FJ. Vide supra 10, 15.
- 12, 9 לֹא-יִמְצְאוּ-לִי עֹן Sic se accentus excipiunt in libris emendatis ad unum omnibus.

* Cf. Schrader, *Die Keilinschriften u. das A. T.* (1872), qui illum שלמן eundem esse existimat ac *Salamanu*, regem Moabitarum, quem Tiglatpileser II subditum sibi esse gloriatur.

- 13, 1 אֶלֶף syllabam claudit, eodem modo in אֶלֶף 14, 1., vide *Michlol* 95^b et Abenezrae *Safa berwa* 18^b.
- 13, 2 כְּתוּבָם cum praepos. כ (non ב) in codd. et edd. veteribus, inter has Complutensi.
- 13, 5 חֲלָאֲבוֹת Sic scriptum in Complut. aliisque edd. veteribus, sic et in B E 1. 2. 3 ubi addita est nota כִּן וכתיב כן; item in Mas. parva ms.
- 13, 14 דְּבָרֶיךָ Aliquot codd. et edd. exhibent דְּבָרֶךְ sine Jod, contra Masoram, quae hoc hujus loci vocabulum non adnumerat tredecim defective scribendis. Cf. Norzi ad Jud. 13, 12. Etiam commentarii veteres plenam scriptionem pro non dubia sumunt.
- 13, 15 אָזְזִים, E 3 H et Complut. exhibent אָזְזִים kamezatam. Sic Raschi quoque et Abenezra legerunt.
- 14, 3 אֶמְרֵי, non וְאֶמְרֵי, quod in aliquot codd. et edd. irrepsit. Hoc vocabulum a Masora non refertur in numero sex a Vav copulativo ordientium.
- 14, 7 יוֹנְקוֹתָיו dupliciter plene in edd. veteribus, assentientibus E 2. et F ubi adnotatur מלא 'א חסר 'ב' 'א' חסר 'א' מלא; aliter Ez. 17, 22., ubi primam syllabam defectivam esse his verbis praecipitur: ב' חד מלא. Cf. ad Ps. 8, 3.
- 14, 9 לְעֶצְבִים Lamed pathachatum est in Complut. aliisque edd. veteribus, quae scriptio comprobatur auctoritate codicum E 1. 2. 3. FHJ.
- 14, 10 וַיִּבֶן cum accentu in penultima et Metheg (הַעֲמִידָה seu מַאֲרִיךְ) ultimae, ne Zere negligenter corripiatur. Sic omnes libri emendatiores, cf. *Michlol* 80^a. In E 1. caute notatur: כִּן בכל האספמיים הבי"ה בצרי ומאריך

Joel.

- 1, 5 וְהִלְלֶךְ Syllaba media defectiva in BHFP E 1. 2. cum nota: לִיה וכתיב כן. Sic et in Mas. parva ms.
- 1, 11 שְׁעָרָה sine Vav in FJPB E 2. 3. ex fide Masorae, quae hoc vocabulum ubique defective scribendum esse docet (כל לישנא חסר)
- 1, 16 הַלְלוּ plene in B E 3. P Complut. et ed. Manassis ben-Israel, et sic, teste Masora, ubique in libro Duodecim Prophetarum, excepto Am. 5, 20., cf. Norzi.
- 1, 17 מְגִרְפְּתֵיהֶם, J et E 3. Mem praeformativo Chirek subscribunt; E 2 habet Segol, sed addita nota marginali: ס'א מְגִרְפְּתֵיהֶם. Kimchi in Lex. vocalem Segol tuetur.

- 2, 24 הַפְּנוּת Gimel chatefatum in codd. Complut. aliisque veteribus edd. Item 1. Sam. 23, 1.
- 3, 1 רבנותיכם plene cum Vav in codd. editionibusque veteribus sicutי בנחיתכם (4, 8), secundum Masoram, quae hoc vocabulum in libris Prophetarum ubique plene scriptum esse testatur.
- Ibid. הזינות בחוריכם Tifcha Mercha. Ita recte J E 1. 3.
- 3, 3 וְתִימְרוּת cum Jod primae syllabae in C 1. E 2. FP, ut Masora praecipit, cf. Norzi. Mem habet Chatef-Pathach in codd. et edd. veteribus.
- 4, 4 הַגְּמֹרֶל Gimel raphatum in J, sicut Bragadinus quoque 1678 edidit, et recte quidem, ut הַ interrogativum a הַ articuli discernatur. Vide Am. 5, 25.
- Ibid. עָלִי cum Kamez pausali apud Sakef, teste Masora, cf. *Michlol* 34^b.
- 4, 8 לְשִׁבְאִים Alef quiescit et Jod vim consonae habet. Similiter פְּתָאִים (*Michlol* 196^a), cf. ad Hos. 11, 8. Kimchii commentarius ad h. l. depravatus est, ibi legatur oportet: חנוּט הוֹרֵד בחירק והאלף נחה.
- 4, 9 קְרֵאֲרֵי Kuf cum Gaja in codd. sicut 1 Reg. 21, 9
- 4, 10 פְּתָרֵי In E 1. adjecta est nota: כן נקד במקרא חרוט, ובכ"ד: עברי נקד פְּתָרֵי, qua פְּתָרֵי in Cod. hebraico Targum continente, פְּתָרֵי in Cod. mere hebraico exstare traditur.
- Ibid. ומזמרתים defective sine Vav in Complut., adstipulantibus E 3. JP. Mas. parva ms. notat: ליה וחסר. Etiam B defectivam scriptionem postulat: חס ור בע באמצע.*
- 4, 14 המונים utrumque plene cum Vav in Complut. Sic scribendum esse documento sunt JP E 1. 2. 3. et B ubi adscriptum est ליה ומלא; idem notat Mas. parva ms.
- 4, 15 וכוכבים plene cum Vav in B E 2. JP Complut. et Norzi.

Amos.

- 1, 5 וְשִׁבְרֵי cum Paschta ultimae sicut Hos. 1, 5.
- 1, 10 ארמנותיה plene, neque enim ad quatuor sine Vav scribenda (Jes. 34, 13. Hos. 8, 14. Am. 1, 7. 6, 8.) pertinet.
- 1, 11 בְּחָרֵב, J exhibet בְּחָרֵב, sicut van der Hooght edidit, sed

* h. e. בעלמא באמצע. חסר ו"ו בעלמא ex בעלמא abbreviatum esse apparet ex nota masor. ad Lev. 26, 30 Pentateuchi Curtisiani; idem significare videtur quod „ut inter omnes constat.“

- falso, namque non est in numero octo פָּ praefixum habentium (Mas. magna ad 1 Sam. 17, 45).
- 2, 9 מִפְּנֵיהֶם, Nonnulli codd. et ed. Soncin. offerunt מִפְּנֵיהֶם. At omnes antiqui interpretes legerunt מִפְּנֵיהֶם, uti exstat in B E 1. 2. 3. FHJPS
- 2, 11 לְנִבְיָאִים dupliciter plene in codd. et melioris notae edd. Sic ubique in Terésar, exc. Sach. 1, 5.
- 2, 13 הַמְּלָאָה Vide Delitzschii Comment. in Ecclesiasten p. 432.
- 2, 16 וְאִמְיָן plene in codd. Tantummodo Jes. 28, 2 sine Jod scriptum est, teste Masora ad Iob. 9, 4.
- 3, 1 בְּנִי. In B scriptum est בֵּית sed cum marginali emendante: ' בְּנִי h. e. recta lectio (*גְּרִיסָה רִקְנִית) est בְּנִי. Namque Masora praecipit, in libro Duodecim usque ad Am. 3, 11 ubique בְּנִי יִשְׂרָאֵל legi exceptis quatuor locis, ad quos hic Amosianus non pertinet (Mas. fin. 37^b).
- 3, 4 לִיָּהּ וְחֹסֶרֶת defective, ut in FH adnotatur: לִיָּהּ וְחֹסֶרֶת, itemque in E 1. et Mas. parva ms.: לִיָּהּ וְחֹסֶרֶת כֵּן.
- 3, 5 הַתְּפֹל defective in codd. et edd. veteribus. Non refertur inter octo plene scribenda.
- 3, 10 הָאֲצִרִים Mercha Tebir. Par est יִשְׁוֹטְטָה 8, 12. Vide *Mischpete hateamim* p. 26^b.
- 3, 11 וְהִזְרֵד sine Jod in Complut. P E 1. 2. 3 cum nota: לִיָּהּ וְהִזְרֵד; idem notat Mas. parva ms. J legit passive וְהִזְרֵד, cf. Norzium et Differentias Occidentalium et Orientalium.
- 3, 12 וּבְדַמְשֶׁק cum ש dextero, ut testantur Abenezra, Parchon et tum in Lexico tum in comm. ad h. l. Kimchi. Cf. et Norzi.
- 3, 14 בֵּית־אֵל unum vocabulum in E 2. 3. item 4, 4. 5, 5. 7, 10. et ubique alias. Vide ad Hos. 10, 15.
- 4, 1 שְׁמַעוּ הַדְּבָר שִׁמְעוּ הַדְּבָר sic, non uti alias שְׁמַעוּ הַדְּבָר, teste Masora. In Venet. 1521 perperam hoc quoque loco שְׁמַעוּ additum est. In Venet. 1615 et Lombros. שְׁמַעוּ omissum est, sed tanquam קְרִי suppletur, quod item falsum est.
- 4, 2 בְּצִנְרִית, Nonnulli codd. et edd. inserto articulo scribunt בְּצִנְרִית, contra Masoram, quae לִיָּהּ adnotat.
- 4, 7 אָחָת, non אָחָת ut in quibusdam edd.; non est e numero

* Sic hoc scribendi compendium ג' ד' explicari oportet, non ד' אֵיכָּה דְאִמְרִי ut a Strackio in adnotatione ad Jes. 39, 4 Codicis Babylonici explicatur; nam litera prior non est Alef, ut ei visum est, sed Gimel.

sex apud Sakef pathachandorum, vide Masoram ad Ex. 16, 33. *Michlol* 208^b.

- 4, 13 **לִיֹּת חוֹסֵר** defective in E 2. 3. PF cum nota: **לִיֹּת חוֹסֵר**. Accentus positus est in ultima. Sic recte E 3. JP, duce Masora, quae nonnisi unum **וּבְוִיֹּרָא** Jes. 45, 7., cujus accentus retrocesserit, agnoscit.
- 5, 2 **תּוֹסִיף** dupliciter plene in codd. Complut. aliisque veteribus edd. Est unum de sex ita scribendis. Vide ad Ps. 61, 7.
- Ibid. **אֵיִן** Mas. parva adnotat: **יִסֵּה** (h. e. sic recte), non **אֵיִן** uti Orientales scribunt.
- 5, 14 **יְהוּדָה אֶלְהֵי** Kadma Darga in codd. et edd. veteribus.
- 5, 15 **מַקֶּפְתָּהּ** makkephatum in J, Codice Curtisiano et edd. antiquis.
- 5, 21 **בְּעֶצְרֵיכֶם** Zade dagessatum (*Michlol* 4^a). In E 1. et Mas. parva ms. addita est nota: **לִיֹּת וּרְנֵשׁ**.
- 5, 22 **עֹלֹת** sine Vav primae in codd. et edd. veteribus, sicut ubique in libris Prophetarum, exceptis duobus locis Ex. 45, 17. Micha 6, 6., ubi **עֹלֹת** dupliciter plene scriptum. Vide Masoram ad Gen. 41, 3.
- 5, 25 **הִזְבַּחִים** He interrogativum Gaja habet (a dextra vocalis, ut in He interr. fieri solet) et Zajin sequens raphatum est in E 2. 3. C et Ven. 1518. 1521. Nissel. aliis. Simson quoque Punctator in **חִבּוּר הַקּוּנִים** vocabulum ita lineolâ Gaja insignitum adducit.
- 6, 2 **בְּלֵנָה** Vide quae de hoc nomine ad Genesin p. 79. observavimus. Caf habet Gaja in CFP.*
- Ibid. **וּרְדֵי גֵת** his cum accentibus in J E 3. Aliter Venet. 1518. 1521 ubi **וּרְדֵי גֵת**. Accentuatio vulgarum edd. **וּרְדֵי גֵת** fundamento caret.
- 6, 3 **וּרְנֵשׁ** sine Jod in E 1. 2. 3. FJ Venet. 1518. 1521. Norziana, quam scriptionem confirmant F et Mas. parva ms. adjicientes notam: **לִיֹּת וּחֹסֵר**
- 6, 4 **עֲרֵשׂוֹתָם** plene in codd. et veteribus edd.
- 6, 13 **הַלְלוּ** Vide ad Joel 1, 6.
- 6, 14 **עֲבָאֲרָת** In Bibl. rabb. Basil. 1619 falso

* Gaja vocalem extinctam indicat, quo confirmatur id quod Frider. Delitzsch, *Chaldäische Genesis* p. 293, ait, hoc nomen assyriace *Kul-unu* sonuisse, cf. quae de scriptione nominis **קְרִיגוֹן** ad Jes. p. 71 et Iobum p. VII observavimus.

- 6, 14 אֶחָדָם cum Sakef recte in E 1. 2. J
- 7, 13 וּבִיהוֹאֵל cum Rebia in C 1. Sakef vulgatarum edd. contrarium est Masorae ad Gen. 35, 16. Vide etiam ad Gen. 12, 8.
- 7, 14 אֶחָדָם unum de iis, quae extra pausam accentum habent in penultima (vide Masoram ad Gen. 3, 10).
- 8, 8 הַעֲלֵהּ makkephatum in E 1. 2. 3. sicut הַעֲלֵהּ (Hab. 1, 17.) הַעֲלֵהּ אֵלֶּה Jes. 64, 11. Jer. 5, 29. 9, 8.
- 8, 13 הַבְּתוּלָתָה recte sine Vav ultimae in B E 3. JP Compl. Ven. 1518. 1521. Norzi. Cf. ad Ps. 45, 14.
- 8, 14 בְּאֵר cum Munach in CJ et recte quidem auctore Punctatore Jekuthiel in *En hakore* ad Gen. 21, 14.
- 9, 1 וּבְצֵעַם Milel atque Zade kamezatum, Ajin pathachatum. Etiam וְהִרְגַתֶּם v. 4 Milel est, Gimel kamezatum, Tav pathachatum, vide *Michlol* 30^b, 33. Mas. ad Ex. 18, 8.
- 9, 6 מִעֲלֵתִי sine Vav et sine Jod in J sicut Ez. 40, 6.
- Ibid. הִקְרָא defective in CJ Compl. et edd. emendatis. Masora hanc vocem 5, 8., sed non hujus loci decem plene scribendis adnumerat.
- 9, 11 דְּהוּא cum Rebia recte in JHF et edd. veteribus.
- 9, 15 אֲשֶׁר cum Munach velut in CHJP.

Obadia.

- 1 מֵאֵת יְהוָה Munach Rebia in E 1. 2. 3. FHJ idque recte.
- 3 יוֹרְדָנִי sine Jod hiphilico in C E 1. 3. P Complut. In B addita est nota: חסר יו"ד. Assentit Masora parva ms.: כן כתיב.
- 5 אִסְיִגְנָבִים באי Kadma Mehupach in H idque recte ut e *Michlol* 111^b apparet.
- Ibid. שְׂוֹדְדִי plene in JB et P cum nota: ליה מלא; sic Norzi quoque.
- 6 מִצְפּוֹנִי plene cum Vav schurekato in E 1. 2. FH Soncin.
- 7 עַד E 3. exhibet עַד
- 11 עֲמֹדֶךָ Kamez methegatum in plerisque codd. et melioribus edd. Cf. Norzi. Haec lectio confirmatur Masorae quoque parvae ms. testimonio. In E 1. adnotatur: כן נקד במכלול ובמקרא חרגום ומיכל כולם נקדו עֲמֹדֶךָ
- 16 תָּמִיד Aliquot codd. et ed. Soncin. per errorem exhibent סָבִיב (cf. Eliae Levitae *Masoreth hamasoreth* II c. 8 extr.). Etiam in F scriptum erat. סָבִיב, sed postmodo substitutum

בספרים ישנים E 1. adnotat: כן הוא תמיד, adjecta nota: במקרא תרגום מיכל משה ר' יעקב כולם מוחקים סביב וכוחבים תמיד

- 20 זֶרֶה מֵתֵּהֶגֶל Zere methegatum, vide *Metheg-Setzung* Cap. 1. § 11. In E 3. vicem Methegi implet Munach: זֶרֶהּ
 21 מִן שְׂעִים sine Jod medio in codd. et edd. veteribus. Aliter Neh. 9, 7., ubi, teste Masora, dupliciter plenum. Consentit H: ב', ועלו מושעים כתיב, in B explicatius: ב' דין חסר; וכרחמיך מושיעים כתיב

Jona.

- 1, 3 לְבָרוּחַ plene in F ut praecipit Masora ad Ex. 36, 33. Mas. fin. p. 18 (cf. Frensdorff, *Masoret. Wörterb.* p. 39).
 1, 5 רִיטְלָר defective. Masora et ms. et typis excusa adnotat: לית חסר.
 Ibid. אֲתִידֵבְלִים In F et codice Haftararum quem possideo sic interpungitur: אֲתִידֵבְלִים אֲשֶׁר-
 1, 7 אַחֵי מִדְּחִיק גִּמֵּל גִּמֵּל גִּמֵּל Gimel dagessatum sec. regulam
 1, 8 אֲרִצָּה Sic in E 1. 2 et cod. Haftararum.
 1, 11 מִדֵּי־נֶעֱשָׂה cum Munach. Vide ad Jes. 28, 18.
 1, 14 אֲנָה aequae ac 4, 2 cum He pro Alef (אָנָּה) atque ut semper ubi exclamantis est cum accentu ultimae. Metheg priori adjectum Kamez producendum indicat. Vide *Metheg-Setzung* Cap. 1. § 17.
 Ibid. כִּי cum Jethib in E 1. et codice Haftararum, uti recte veteres ediderunt, pariter ac Gen. 30, 26.
 2, 3 לִי Lamed sine Dagesch in codd. omnibus, sicut etiam 4, 9. et לִי 4, 4. In Bibl. rabb. adnotatur: כלהון רסין. Cf. *Thorath emeth* p. 29 not.
 2, 7 בְּרַחֲיָה sine Jod medio. Masora parva tum ms. tum excusa adnotat: לית כתיב כן; eadem nota reperitur in E 2. et cod. Haftararum.
 3, 9 וְנָחַם Cheth pathachatum. Est unum de sex formis hujus verbi vocales perfecti habentibus. In B sic recensentur: נָחַם וְנָחַם ר' פתחין, וסמן, אמנון (2 Sam. 13, 39) פריעה (Ez. 32, 21), זאח (Am. 3, 7) זאח (7, 6) ציון (Zach. 1, 17) האלהים (Jon. 3, 9). Cf. Norzi ad Joel 2, 13.
 4, 6 יְהוָה cum Munach in E 2. 3. HJ et codice Haftararum.
 4, 10 חֲסֵתָה In B et E 3. adjecta est nota: לית חסר h. e. non חֲסֵתָה, ut in nonnullis codd. scribitur et Soncinas edidit.

- 4, 11 מְשֵׁתִים Mem methegatum et Schin raphatum. Masora adnotat: לית שי"ן רטה. Cf. Kimchi in comm. et *Michlol* 156. Codex Haftararum literae ן Chatef pathach impertit (מְשֵׁתִים) convenienter sententiae Simsonis in חבור הקונים*.

Micha.

- 1, 1 אֲשֶׁר הָזָה Munach Sakef, ut recte in edd. veteribus. Sic E 1. 2. J.
 1, 2 הַקְּשִׁיבִי אֶרֶץ Mercha Tifcha in E 1. 2. 3.
 1, 3 מִמִּקְמוֹי plene in BC E 1. 2. P Soncin. Complut. Non habetur in numero sex defective scribendorum, vide Masoram ad Ezr. 1, 4.
 1, 10 לֵא מִפִּי ה' א' B: לית טחז עין E 3. adnotat: לית טחז עין, B: לא מפי' ה' א' B: לית טחז עין.
 1, 11 בֶּת רָפָחֻת Beth raphatum consensu codicum. Vide ad Iob. 32, 10.
 1, 15 עַד cum Rebia in C 2. E 1. 2. J. Cf. Norzi.
 1, 16 כִּי גִלּוֹ cum Mercha, itaque non makkephatum in JP.
 2, 1 וְרַעְלִי cum Mercha penultima sec. regulam נסג אחור in CJ et edd. veteribus velut Norziana.
 2, 2 אִישׁ sine Vav copul. in Soncin. Venet. 1518. 1521. Lombros. Pisana aliis. Ita B E 1. 2. 3. et plerique codd. (36 Kennicotiani, 24 Bernardi de Rossi), neque aliter legerunt translatores veteres. Etiam Kimchi testatur copulam abesse.
 2, 3 אֲשֶׁר cum Telischa parvo in E 1. 2. 3. et edd. veteribus.
 2, 6 יִטְּשֶׁנִּי דִּטְּשֶׁנִּי defective pariter ac יִטְּשֶׁנִּי in P E 1. 2. 3. Utrique adscribitur: לית וחסר. Sic etiam B et Masora parva ms.
 2, 7 הַלֵּךְ defective in B E 1. 2. Neque enim numeratur in undecim plene scribendis librorum propheticorum.
 2, 10 טִמְאָה Teth cum Kamez methegato in E 1. 2. F Lombros. Norziana, quae est Abenezrae quoque et Kimchii (in comm. et sub r. עבר) lectio. Attamen E 3. scribit טִמְאָה. Ita scriptam Raschi hanc vocem ante se habuisse videtur. Tertiam lectionem E 2. in margine adnotat: טִמְאָה. Sic Venet. 1518. 1521
 2, 12 תִּהְיֶמְנָה sine Jod ante Nun et id ipsum raphatum optimo-

* Sagacissime de hujus numeralis origine atque scriptione Babylonica et Tiberiensi egit Frid. Philippi in *DMZ XXXII*. p. 21 ss.; ibi etiam de varia scriptione illius משהים latius et uberius disserit p. 85. 89. 91. 97.

- rum codd. consensu, ita ut sit 3 pl. fem. E 3. exhibet תְּהִימָנָה cum nota תְּהִימָנָה קָרִי.
- 3, 11 הלואַ plene cum Vav in codd. itemque v. 11. Vide ad Joel 1, 16.
- 4, 1 עָזָר Cod. de Ross. 782 adnotat: יִסֵּד (h. e. recte), ne quis perperam scribat אָזָר sicut Jes. 2, 2. Vide illic חלוסי קריאה p. 86.
- 4, 3 לֹא־יִשְׂאוּ In F adjecta est haec Masorae parvae nota: לִיחַ h. e. nonnisi hoc uno loco sic conjunctum. Etiam Mas. fin. p. 42 hoc par vocum unicum esse testatur.
- 4, 8 הַבָּאָה unum de undecim qui accentum habent in ultima (Mas. fin. 15^b).
- 4, 9 אֵין וְהַמֶּלֶךְ his cum accentibus recte in E 2. 3.
- 4, 13 קוּמִי cum Legarmeh in H. Peculiaris est accentuatio codicis E 3: קוּמִי רִשִׁי בַת־צִיּוֹן.
- 5, 4 יבואַ plene ex fide codicum. Non adnumeratur septem defective scribendis librorum prophetiorum.
- 5, 5 נמרד defective in JP, quemadmodum hoc nomen ubique scribitur excepto uno loco 1 Chron. 1, 10.
- Ibid. בגבולֵינוּ plene cum Jod plurali in C E 1. 2. 3. J Soncin. Complut.
- 5, 9 והִלֵּה בְיוֹם Kadma Mehupach in E 3. J sicut Hos. 2, 18.
- 6, 2 מִסְדִּי sine Vav primae radicalis in Complut. Masora adnotat: לִיחַ חֹסֵר; eandem scriptionem confirmat B: חֹסֵר כְּחִיב בַעֲלָמָא.
- 6, 3 עָמִי recte cum Sakef in E 1. 2.
- Ibid. עֲנֵה recte cum Tifcha et בִּי dagessatum in B E 1. 3. FJ.
- 6, 5 מִה־יַעַץ cum Rebia in codd. et castigatis edd. Peculiarem scriptionem exhibet E 3: מִה־יַעַץ בְּלֶקַּח מֶלֶךְ-
- Ibid. לְמַעַן, C et J alio accentu: לְמַעַן.
- 6, 8 וְאֶהְבֵּתִי makkephatum in E 2. 3. FJ.
- 6, 13 הַחֲלִיתִי sine Jod tertiae radicalis in Soncin. sicut in E 3. In E 2. הַחֲלִיתִי scriptum erat, sed Jod expunctum.
- Ibid. חֲפָאָתָךְ sine Vav et Jod plurali in Soncin. Complut. et plerisque codd. F adnotat: לִיחַ חֹסֵר; Masora parva ms.: חֲפָאָתָךְ לִיחַ כְּחִיב כֵּן; B: חֹסֵר דְּחֹסֵר. Cf. ad Jes. 44, 22.
- 6, 15 יִין Jod dagessatum sec. regulam דְּחִיק Masora ms. docet, hoc vocabulum ter ita dagessatum reperiri: h. l., Jer. 35, 6. Prov. 23, 11.
- 7, 1 אֶלְלִי cum accentu penultima, contra ultima Iob. 10, 15: אֶלְלִי

- 7, 1 כַּאֲסָי Pe dagessatum in JP ad exemplum formarum
מִסְלָחָה, רִחְבּוֹ.
Ibid. לֹאכֹל plene in codd. Complut. Venet. 1518. 1521, ut
praecipit Masora.
- 7, 2 חָרָם. Masora ad hanc vocem adnotat: סוֹף סוֹךְ h. e.
bis reperitur in exitu versus (hic et Mal. 3, 24). Auctore
Kimchi (in *Michlol* 167^b. 168, et Lexico r. חָרָם) solo hoc
loco syllaba prior Zere habet, ubique alias Segol (חָרָם). At
omnes nostrae editiones exhibent חָרָם, quod confirmat Ben
Bil'am (in *Taame hamikra*), hanc proponens regulam: כָּל שֵׁאִין
יכול לבוא באחחחח וסוף סוֹךְ בקמץ גדול לא יחכן להחלח
החיבה להיות כי אם בצרי וסופה בסגול כמו אָפֶר חָרָם חֶלֶק וכו'
7, 3 שֶׁאֵל defective in codd. et edd. veteribus sicut omnibus
omnino locis.
- 7, 4 עִתְחָה מֵרְחָה in E 1. 3. J idque recte.
- 7, 9 וְאֶרְאָה, E 1. 3. habent וְאֶרְאָה, repugnantem Masora, quae
hanc vocem quinque a Vav copul. incipientibus non adnumerat.
- 7, 10 מִלְרָא וְרִרָא Milra cum Zere ultimae in E 1. 2. J Complut., sicut
Kimchi quoque in comm. testatur. Masora adnotat: לִיּוֹת וּמְלִרָע.
Eodem modo מִלְרָא (Sach. 9, 5). Cf. ad Gen. 41, 33.
- Ibid. אֶלְהִיָּהּ In Venet. 1518. 1521. atque etiam J per erro-
rem אֶלְהִיָּהּ. Masora habet hanc vocem inter sex וְאֶלְהִיָּהּ
(Mas. magna ad Jer. 2, 19).
- Ibid. נִּן דַּגֶּסָטִים Nun dagessatum teste Masora, cf. *Michlol* 22^a.
- Ibid. לְמִרְמָס kamezatum ex communi codicum et edd. veterum
testimonio.
- 7, 12 וְיָם In E 1. et Masora parva ms. addita est nota: ג' קמץ,
scilicet h. l. Ps. 65, 6. Iob. 28, 14.
- 7, 16 וְאֶזְנִיָּהּ Soncinas edidit וְאֶזְנִיָּהּ. Sic E 3. itemque E 2.,
sed adjiciens in margine „פליגא“ (h. e. controversum). Etiam
in B prima manu scriptum erat וְאֶזְנִיָּהּ, attamen Vav oblitera-
tum. Masora nostra tuetur וְאֶזְנִיָּהּ adscribens לִיּוֹת. Sic
citur a Kimchio in *Michlol* 22^b et Lex. r. חָרָם. Vide prae-
terea Differentias Occidentalium et Orientalium.
- 7, 17 מִמְסַבְרִיָּהּ h. l. defective sine Vav velut in Complut.,
contra Ps. 18, 46. plene, ut praecipit Masora in F atque
etiam Mas. parva ms.
- 7, 19 יִכְבֹּשׁ defective in Complut. sicut in CJP atque E 3. ubi
adscriptum est: כָּל לִישָׁנָה חָסֵר. Cf. Norzi.
- Ibid. וְרִשְׁלָךְ defective in E 3. Masora parva ms. adnotat: לִיּוֹת חָסֵר.

- 7, 19 במצלות sine Vav medio in BCJP. In Bibl. rabbinicis exstat nota: לית וכל ממצלות כוונה.
- Ibid. כל-חטאתם Mas. parva adnotat: מטעין בה ספרי; sunt enim librarii (velut E 1.) oscitanter את-כל-חטאתם scribentes.

Nahum.

- 1, 1 האלקושי plene cum Vav in B C 1. E 1. F Soncin., ad stipulante Masora parva ms.: לית ומלא.
- 1, 3 בסיסה cum Samech minusculo ex praecepto Masorae.
- 1, 10 אפלף cum Sakef magno in E 1. 3. idque recte.
- 1, 12 נגודי plene cum Vav ante Zajin dagessatum. F addit notam: לית ומלא.
- 2, 4 גבורהו sine Jod plurali, teste *Michlol* 161^b. Ita ediderunt Soncinas et Menasse ben-Israel, auctoritatem multorum codd. et Masorae parvae ms. secuti.
- Ibid. והברשים sine Vav in Complut. sicut P E 2. 3. cum nota: לית וחסר
- 2, 6 בהלכותם Sic in textu scribi oportet, כחייב קרי hujus כחייב est בהליכותם. Haec vox pertinet ad eas, in quibus Vav scribitur, Jod legitur (Mas. fin. p. 34. *Ochla ve-ochla* 81). Orientales in ipso textu ponunt בהליכותם. Editiones quae בהלכותם tamquam כחייב exhibent emendandae sunt.
- 2, 8 מתוספת dupliciter defectivum in E 1. 2. 3. P Complut., assentiente Masora parva ms.
- Ibid. לכבהו sine Jod plurali in Complut., vide *Michlol* 164^a.
- 2, 10 קצה Kuf segolatum in C 2. E 1. J pariter ac 3, 3. 9. Vide ad Jes. 2, 7.
- 2, 11 וסק defective in edd. melioribus, praeuentibus codd., in quibus adnotari solet: לית וחסר.
- 2, 13 ומענתיו sine Vav et radicali et plurali in codd. cum nota: לית וחסר דחסר. Cf. ad Iob. 37, 8.
- 2, 14 מלאככה B adnotat לך (h. e. nusquam alias cum duobus Zere sic se excipientibus). Vide Kimchii *Michlol* 160^b et Lexicon r. לאך.
- 3, 5 מערה Ajin syllabam claudit in codd. Sic Norzi quoque edidit.
- 3, 7 ינוד לה Aliquot codd. (quibuscum facit Soncin.) habent ינוד לה. Attamen J tuetur לה plerarumque edd.; item E 1. cum nota לית. Sic et Mas. parva ms.; etiam in Bibl. rabbinicis adscriptum est: בספר מרגה (h. e. sic textus emendatus).

- 3, 17 וְנָדָד sine Vav in B E 1. cum nota: לִיחַ וְחָסֵר; idem reperitur in Mas. parva ms. Daleth pathachatum est in plerisque libris convenienter Masorae quae לְ adnotat. Vide Kimchium in comm. et *Michlol* 110^a.
- 3, 18 נִמְרָ Milra, teste *Michlol* 111^b.
- Ibid. נִפְשָׁר Schin non dagessatum in edd., assentientibus plerisque codd. Masora parva et manuscripta et excusa adnotat: לִיחַ וְחָסֵר (itaque a verbo פָּרַשׁ פָּרַשׁ). At E 1. scribit נִפְשָׁר לִיחַ וְדָגֵשׁ שׁ (a v. geminato פָּשַׁשׁ) idque urget addita nota: לִיחַ וְדָגֵשׁ שׁ.

Habacuc.

- 1, 1 חֲבֻקִיק, E 3. exhibet חֲבֻקִיק sicut Complutenses ediderunt.
- 1, 2 רִיב וּמְדוֹן his cum accentibus in libris emendatis. Est unus de quatuordecim locis, in quibus Mercha duplex ante Tifcha positum est.
- 1, 5 כִּי יִסְפָּר cum Mercha in JP.
- 1, 6 לֹא-לֹ cum Makkef et Dagesch orthophonico prioris Lamed in CP Complut.; eodem modo 2, 6. Haec scribendi ratio est Ben-Ascheri propria. In P hanc dagessionem expressis verbis commemorat Masora magna ad Prov. 26, 17. Cf. etiam quae Lonzanus dicit ad Gen. 38, 9.
- 1, 8 וְהִדִּי, וְקָלָה utrumque cum accentu ultimae, vide *Michlol* 142^a.
- 1, 13 רֵעַ Vide nostram Jesaiae editionem p. 87.
- 1, 14 מִשָּׁל defective. Non referendum ad quatuordecim plene scribenda, vide Masoram ad Koh. 9, 17.
- 1, 15 הָעֵלָה unum de viginti quinque anomalum Zere continentibus, vide Mas. fin. p. 54. *Michlol* 128^b.
- 1, 17 הָעֵל-בֵּן makkephatum in FJ. Vide ad Am. 8, 8.
- 2, 3 וְלֹא יִכּוֹב cum Vav copul., contra Prov. 14, 5. לֹא יִכּוֹב. Hi duo loci pertinent ad ea paria in quibus לֹא et וְלֹא alternant (Mas. fin. p. 42).
- Ibid. חֲבֵה-לֵי Lamed non dagessandum. Sic recte, fundamento codicum nixi Hartmann, Menasse ben-Israel, Norzi, Michaelis.
- Ibid. לֹא יֵאָהֵר pariter ac Deut. 7, 10. Falso aliquot codd. וְלֹא יֵאָהֵר.
- 2, 5 בְּגַד defective in E 1. 2. sicut Prov. 22, 12. Utrique Masora ms. addit notam: ב' חָסֵר.
- 2, 7 וַיִּקְצַר Nonnulli codd. atque Complut. scribunt plene וַיִּקְצַר (similiter וַיִּיָּעַר v. 13.) repugnante testimonio Raschii, Abenezrae et Kimchii (*Michlol* 106^b). Chajug diserte monet:

- דודי' שהוא במלח וְקָצַץ מועמד בהארכה (Metheg) להורות
 יקץ. Cf. Norzius quoque et Parchon r. שאחריו יוד נעלם.
- 2, 8 יִשְׁלַךְ Schin pathachatum in J Complut. aliisque edd.
 veteribus, quod Abenezra quoque et Kimchi comprobant.
- 2, 9 מַכְפֵּת makkephatum in JP idque recta.
- Ibid. קָע kamezatum in C 2. F Complut. Item Zeph. 3, 15.
 Haec duo קָע non sunt in numero pathachandorum.
- 2, 16 אֶתְהָה cum accentu ultimae in JF E 1. 2. 3. absque nota. In
 Bibl. rabbinicis falso adscriptum est: ר"ד בטעם לעיל. Falso,
 namque hoc אֶתְהָה non est in numero viginti sex cum accentu
 penultimae enuntiandorum (Mas. fin. 13^b. Cf. de computatione
 Heidenheim in comm. שום שכל inscripto ad Gen. 22, 12).
- Ibid. הַעֲרֵל He cum Zere imperativi niphatici. Falso Venet.
 1518. 1521. Segol adscribunt; הַעֲרֵל (1 Sam. 17, 26) nomen
 est cum articulo, qua de re Ben-Bilam agit in המקרא sect. 7.
 apographi mei. Masora parva Pentateuchi Curtisiani
 ad Lev. 26, 41 adnotat: כלהין פחדון במ"א שחה גם אחה וְהַעֲרֵל
- 3, 6 הַלְכוֹת sine Jod, teste Masora ad Ps. 68, 25. Huic scrip-
 tionem innititur Haggada in tractatu *Megilla* 28^b et *Nidda*
 versus finem.
- 3, 13 לִישַׁע Cod. Haftararum adnotat: 'ג.
- Ibid. רֶשֶׁשׁ Resch dagessatum sec. regulam מרחיק in CF et
 Cod. Haftararum. Huic scriptionem Kimchi quoque in *Michlol* 63^b
 et Simson Punctator in חבור הקינים patrocinantur.
- 3, 14 בֶּתְדַגֶּסֶת Beth dagessatum in E 2. 3. FH Compl. conveni-
 enter regulae de vitanda adspiratione in בָּתְדַגֶּסֶת et בָּתְדַגֶּסֶת, de qua
 egimus in Praefatione Psalterii Hebraici atque Latini (1874)
 p. IX not. 6.*
- 3, 16 יִבְדְּפָה defective cum Kibbuz teste Masora ad Gen. 49, 19.
- 3, 17 תִּשְׁרֵה Resch kamezatum, vide *Michlol* 19^b.
- 3, 19 בְּנִגְיֹתֵי sine Vav plurali in Soncin. praeuntibus plerisque
 codd., etiam nostro Haftararum. E 1. addit notam: לית כחריב
 כן, idem adnotat Mas. parva ms. Ita scribendum esse docet
 Mas. magna ad Ps. 4.

* Hoc Psalterium exhibet textum translationis Hieronymianae
 qualis a Martiano et Vallarsio editus est. Lagardiana ejus textus
 recensio posterius prodiit. Caput propositi nostri erat masoretica
 hebraici textus recensio, quae licet non omni labe immunis tamen
 perfectior esset quam ad nostram usque memoriam ulla.

Zephania.

- 1, 4 **נְאֻם־שָׁם** non **נְאֻם־שָׁם** uti per errorem in aliquot codd. Etenim praemisso **נְ** teste Masora nonnisi Gen. 41, 52. Num. 17, 18. Ex. 20, 39. 39, 7 exstat.
- 1, 6 **בְּקָשִׁי** cum **ק** raphato in codd., ed. Norziana, alias. Omnes hujus verbi formae piëlicae habent **ק** raphatum, excepto solo imperativo **בְּקָשִׁי**, id quod diserte praecipit Jekuthiel in *En hakore* ad Ex. 4, 19 et in *Darcho hanikkud* in capite de dagesatione. Regula quam tradit haec est: **כָּל בְּקָשׁוֹ יִבְקָשׁוּ וְיִבְקָשׁוּ** וְכָל לְשׁוֹנֵם בְּהִיּוֹת הַקוֹף בְּשֵׁב"א הִיא רְפוּיָה וְנֹאֵם פֶּרֶחֶן מְבֻקָּשִׁים וְכָל לְשׁוֹנֵם בְּהִיּוֹת הַקוֹף דְּגוּשָׁה וְנִמְדָּהוּן ז' בְּקִרְיָהּ. Cf. Mas. magnam ad Zeph. 2, 3. et Mas. parvam ad 1 Chr. 16, 21.
- 1, 16 **הַבְּצֻרֹת** Syllaba postrema plene scripta in C E 1. 2. FJP et edd. melioribus.
- 1, 17 **וְהַצִּרְתִּי** Milra in B E 1. 2. Semel modo Jer. 10, 18 accentus positus in penultima, auctore Kimchio in comm. et in Lexico s. r. צור.
- Ibid. **וְלִחְמָם** Mem raphatum est, adjunctâ nota **וְלִחְמָר**. Sic etiam CP E 2. 3 ubi nota aliter se habet: **ב' וְחֹסֵר**. Mas. parva ms. adscribit: **וְלִיחְ וְרִסִּי**; B: **לִי**.
- 1, 18 **וּבְאֵשׁ קִנְאוֹתוֹ** his cum accentibus recte in C 2. J.
- 2, 1 **וְקָשִׁי** cum **שׁ** dagessato sine **ו** praecedente in H E 1. 2. 3 (lith), itemque in Mas. parva ms. et edd. veteribus, a v. קשש sec. formam **שְׁמִי**, **סְבִי** (*Michlol* 143*).
- 2, 2 **כְּמִיץ** defective in codd. et edd. antiquioribus.
- Ibid. **אֶת־** bis in hoc v., semel in sequente, omnia makkephata in codd.
- 2, 4 **תִּעְקַר** Nonnulli codd. velut J, exhibent Piël **תִּעְקַר**, contra Targ. et Kinchii Lex. Etiam Masora adnotat **לִיחְ**, unde sequitur (cf. Jos. 11, 6), eam Niphal poscere.
- 2, 9 **גִּוִי** cum Chirek suffixi defective scripti. Mas. parva ms. adnotat **לִיחְ וְחֹסֵר**.
- 2, 14 **קָאֵת** utraque syllaba kamezanda, vide ad Jes. 34, 11.
- 2, 15 **מְרִיץ** E 2. adnotat, lectionem variare: **ס"א מְרִיץ**
- 3, 1 **מְרֵאָה** sine Vav in C 1. 2. B E 2. 3. FJP Complut.
- 3, 4 **פְּחֻזִים** defective in Complut. ex fide codicum.
- 3, 7 **אֲמַרְתִּי** cum Rebia in E 3. J et edd. veteribus.
- 3, 11 **עֲלִילַתֶּיךָ** sine Vav plurali in Venet. 1518. 1521. Confirmatur notatione codicum FP et Mas. parvae ms.: **לִיחְ חֹסֵר ו'**

- 3, 13 בְּפִיהֶם Beth dagessatum, item בְּפִיהוּ (Mal. 2, 6) sec. regulam בְּפִס, vide ad Hab. 3, 14.
- 3, 15 תִּירְאִי cum Jod radicali prioris syllabae methegatae in Complut. B C 1. 2. E 1. 2. JP itemque Norzi. Cod. de Ross. 413 adnotat כֵּן בְּהַלְלִי (h. e. sic in Hilleliano).
- Ibid. קָמֶזְאֵד kamezandum. Sic in Complut. C E 1. 2. FP. Vide ad Hab. 2, 9.
- 3, 18 עֲלֶיךָ In F et E 2. adnotatur, in textu exactissimo (במרויך) reperiri עֲלֶיךָ; in B revera sic manus posterior correxit. Notatu dignum est, Chaldaicum hanc lectionem reddere videri. At Raschi, Abenezra et Kimchi in comm. lectionem quam recepimus tuentur.

Haggai.

- 1, 8 וְאֶלְכֶם Alef chirekatum in J atque ita ediderunt Complut. Athias Clodius Reineccius Majus Opitius. Masora nullum discrimen scriptionis inter h. l. et Ex. 14, 4. 17 agnoscit.
- 1, 9 וְהָנָה Munach in C E 1. 2. 3. JP.
- 1, 12 שְׂאֵלְתֵיאל E 3. h. l. atque v. 14. et 2, 2: שְׂאֵלְתֵיאל scriptum exhibet cum Alef raphato s. quiescente.
- 1, 14 וְאֶת־רִיחָה cum Sakef magno in J idque recte.
- 2, 10 אֶל־הַגִּי Sic edd. veteres velut Soncin. Venet. 1518. 1521. Basil. 1536 et plerique codd., in his E 1. 3. P et B, ubi Mas. parva adnotat: בִּי לְחֹשֶׁעִי שְׁנִיָּה h. e. אֶל־הַגִּי bis exstat: in versu לְחֹשֶׁעִי (hic) et שְׁנִיָּה (v. 20). Sunt vero libri בְּיַד־הַגִּי exhibentes, quae erat lectio codicis Hilleliani, ut ex nota de Rossiani 575 cognoscitur: וּבַסְפָּרִים, בְּיַד, בְּהַלְלִי וּשְׁנֵים אֶל.
- 2, 12 הֵן unus de undecim locis, in quibus distinctivum Legarmeh illico sequitur Kadma veasla, ut Masora ad h. l. docet, cf. Heidenheimii *Mischpete Hateamim* p. 34. Itaque accentus cum lineola directa quae sequitur est Legarmeh et Masora finalis 60^b hanc lineolam inter פִּסְקוּחָה libri referens in errore versatur. Atqui in E 3. tota protasis versus hocce diverso modo interpuncta est: הֵן יִשְׂאֵלְתֵי אִישׁ בְּשֵׁר־קֹדֶשׁ ׀ בְּכֹתֶף־ בְּשֵׁר־וְנִגְעַת בְּכֹתֶף אֱלֹהֵי־הַלְּחָם וְאֵל־הַנֶּזֶד ׀ בְּשֵׁר־ ׀ פִּסְקוּחָה קֹדֶשׁ ׀.
- 2, 14 הָעֵם־הַזֶּה Metheg sic ponendum. Vide nostram Genesis editionem p. 86. not. 4.

Sacharia.

- 1, 1 בְּרִכְיָה C 1. E 3. has vocales habent: בְּרִכְיָה (Zere Segol).
- 1, 4 כִּאֲבַחְיִכֶם sine Vav pluralis in codd. et Complut. Nonnisi ter in libro Duodecim Prophetarum haec vox plene cum Vav scripta est: 1, 2. 5. Hos. 9, 10.
- Ibid. וַמְעַלְיִיכֶם Chethib cum Jod otioso post Lamed. E 3. sicut Soncinas exhibet וַמְעַלְיִיכֶם. B uti nos edidimus: וַמְעַלְיִיכֶם, sed addita emendatione וַמְעַלְיִיכֶם cum nota: ג' ר' (גרסה דוקטור) h. e. haec est recta lectio. Ergo וַמְעַלְיִיכֶם est lectio Orientalium. Cf. Differentias.
- 1, 6 לָנוּ cum Rebia, non Sakef.
- 1, 8 בַּמְצֹלָה sine Vav, cum Lamed raphato. Est unum de quadraginta octo מלין מיוחדין חסרים ו' h. e. vocabulis quae nonnisi semel sine Vav scripta sunt (Mas. fin. 27^b). Unde E 2. 3. P et Mas. parva ms. adnotant: ליה וחסר. In Bibl. rabbinicis nota sic se habet: ליה חסר ודגש. Recte, nam ודגש Mem dagessatum testatur, hanc vocem discernens a בְּמִצְוֹלָה Ps. 107, 24.
- 1, 13 נְחֻמִּים Mem raphatum sicut Jes. 57, 18. Masora adnotat: ב' וחסר.
- 1, 16 וְקָרַן pathachatum in Complut. aliisque edd. veteribus auctoritate codicum. Vide ad Jes. 18, 2.
- 1, 17 תְּפֹצְנָה sine Jod et Nun raphatum in codd. et edd. veteribus. Cf. *Michlol* 114^a.
- 2, 2. 4 זָרַף cum accentu ultimae.
- 2, 13 לְעִבְדֵיהֶם Sic recte omnes edd. veteres cum C E 1. 2. FHJP et plerisque codd. Editio tertia Bibliorum rabb. (Venet. 1568) participialiter scribit לְעִבְדֵיהֶם cum perpauca codd., quae scriptio inde manavit in edd. Athiae Clodii aliorum. Nullus veterum interpretum et grammaticorum ei favet (cf. Norzi). Letteris (Berolini 1869) ad antiquam et genuinam scriptionem לְעִבְדֵיהֶם rediit.
- 3, 2 יְהוָה וּבְהָאֵל cum interposito Pasek in E 2. 3. addita nota: פסק; item Masora parva ms.: פסק ו' פסק.
- 3, 3 לְבַשׁ sine Vav. Tantummodo 1 Sam. 17, 5. 2 Reg. 10, 22 hoc vocabulum in libris Prophetarum plene scribi debet.
- 3, 7 וְאִם-אֵתֵר makkephatum in codd. et edd. veteribus.
- 3, 10 לְרַעְיוֹ אִישׁ Sic omnes veteres edd. cum in B C 1. 2. *Duodecim Prophetae Minores.*

- E 1. 2. 3. FHJS. Sic Nathan quoque in Concordantiis hunc locum allegat. Cf. Norzi.
- 4, 4 מֵה־אֵלֶּה makkephatum in JP sicut 6, 4.
- 4, 7 לְמִישָׁר sine Vav cum E 3. P. Non pertinet ad decem plene scribenda (Mas. ad 1 Reg. 20, 23).
- Ibid. הֵן | הֵן cum interposito Pasek in C E 2. 3. addita nota פסק; item Masora parva ms.: לִירוֹ וּפְסֵק.
- 4, 10 קְטַנּוּת In E 1. adnotatur: אֵךְ בַּמְכַלּוּל, אֵךְ בְּכָל הַסְפָּרִים, אֵךְ נִקְדַּ בְּכָל הַסְפָּרִים, אֵךְ נִקְדַּ קְטַנּוּת (??). At in vulgatis Kimchiani *Michlol* editionibus nullum hujus scriptionis vestigium invenitur, immo Liber Radicum r. כּבֵר et קָטַן tralaticiam punctationem agnoscit.
- 4, 12 מֵה־שְׁחֵי Schin sine Dagesch (*Michlol* 156*) propter Dagesch illico sequens. Cf. ad Jon. 4, 11.
- 5, 4 וּבְאֵה Milel ut 3. perf., non Milra ut Mi. 4, 8 וּבְאֵה quae est participii pronuntiatio.
- 5, 9 בְּכַנְפֵיהֶן J offert כְּנָפֵיהֶן.
- Ibid. וְלֵהֲנֵה כְּנָפִים כְּנָפֵי Sic recte in edd. veteribus accentus sese excipiunt.
- 6, 3 הַרְבַּעִית הַשְּׁלִישִׁית utrumque sine Jod medio uti et 13, 8. 9. Sic C E 3. P. Complut. alique edd. veteres.
- 6, 10 וּמֵאֵת טוֹבִיָּה Sic recte habent Soncin. Venet. 1518. 1521. Basil. 1536. Hartmann 1595. Lombrosus Norzi. Confirmant hanc lectionem B C 1. E 1. 2. 3. JP et plerique codd.
- 7, 2 בֵּיתֶיךָ in E 1. Vide ad Am. 3, 14.
- Ibid. שְׂרָאֲצֵר cum ש sinistro in C E 1. 2. 3. JP Complut. Cf. ad Jes. 37, 38.
- 7, 3 הַחֲמִשִּׁי Recte Schin raphatum in codd.
- 7, 5 וְנָה E 3. B habent נָה sine Vav (fortasse secundum recensionem Orientalium).
- 7, 6 הַלּוֹא plene uti et in proximo versu. Vide ad Joel 1, 16.
- 7, 12 אֶת־הַתּוֹרָה E 3. peculiari accentuum consecutione: אֶת־הַתּוֹרָה וְאֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־שָׁלַח יְהוָה
- 7, 14 וְאֲסָפָרֶם Munach locum syllabae פ occupat in E 3. P aliisque codd. emendatis. Recte quemadmodum וְאֲסָפָרֶם Gen. 45, 4.
- 8, 1 צְבֹארוֹת לְאָמֵר Sic (sine אָלֵי) sec. Masoram.
- 8, 8 וְאֲנִי distinctivo Paschta insigniendum.
- 8, 11 אֲנִי B E 1. 2. et pausaliter: אֲנִי.
- 8, 9. 23 מִנְחָה munachatum (non makkephatum) in codd.

- 9, 1 חֲדָרְךָ In E 3. et J חֲדָרְךָ pathachatum.*
- 9, 3 צָר defective sicut v. 2 in B C 1. 2. E 1. 2. 3. FJP Complut.
Non est in numero duodecim plene scriptorum.
- 9, 5 תָּרָא Resch cum Zere in J E 1. 2. 3. Vide ad 7, 10.
- 9, 8 פִּי עֲתָה רֵאִיתִי בְּעֵינַי Haec est accentuum consecutio in C 2. E 1. 2. 3. JF. "Ad עֲתָה פִּי notatur: י"ג בטעם h. e. „tredecies פִּי ante עֲתָה accentuatum, non makkephatum occurrit," et hisce quidem locis: Gen. 22, 12. 29, 33. 31, 42. Ex. 9, 15. Num. 22, 29. 1 Sam. 2, 16. 13, 13. 14, 30. Jes. 49, 13. Hos. 5, 3. 10, 3. Zach. 9, 8. Dan. 10, 11.
- 9, 11 בְּדָם | גַּם-אֶתָּה his cum accentibus recte in E 3. J.
- 9, 15 וְהָמָר cum Vav copul. in Soncin. cum E 1. 2. F et Masora parva ms.: וְהָמָר ג'. Etiam Masora typis excusa (Mas. fin. 24^b). tria וְהָמָר enumerat: Jer. 5, 22. 51, 55. Zach. 9, 15.
- 9, 17 בַּתְּלֹוֹת Vide ad Ps. 45, 15.
- 10, 4 מִמֶּנּוּ cum Sakef magno in edd. veteribus, quod confirmant E 1. 3. J.
- 10, 11 יָאֵר defective; non est inter sex plene scribenda.
- 11, 2 אֲדָרִים sine Jod medio in codd. et edd. veteribus.
- 11, 3 יִלְלָת Lamed chatephatum in codd. et edd. veteribus. Vide *Michlol* 79^b. et Psalterium nostrum Hebraicum atque Latinum p. 170 not. 2.
- 11, 5 וְאֶעֱשֶׂר Vav habet Pathach; Alef quiescit, Ajin syllabam claudit. Est unum eorum quorum Alef non pronuntiat (Mas. fin. 1).
- Ibid. עֲלִיָּהָן a Masora septem feminine exeuntibus adnumeratur. Falso igitur Soncinas עֲלִיָּהָן. Vicissim Complut. cum nonnullis codd. exhibet וְרַעֲיָהָן, repugnantibus plerisque codd. et reliquis edd., quibuscum וְרַעֲיָהָן scribi oportet.
- 11, 10 לְהַשִּׁיר cum Jod otioso post Zere (Masora: לִירָה וּמְלָא), similiter הִבִּיֵּא (1 Sam. 20, 40). B exhibet לְהַשִּׁיר sine Jod et absque nota masoretica.
- 11, 12 אֲלֵיהֶם recte cum Sakef in codd. et edd. veteribus.
- 11, 17 הוּי cum Rebia in E 1. 2. 3. sicut Jes. 5, 8. 20.
- 12, 3 עָרִים defective cum F et J, ut recte Soncinas.
- 12, 5 אֲמָצָה, E 3. scribit אֲמָצָה-לִי (imper. Piel); F אֲמָצָה-

* In assyriaca Notitia Dignitatum hoc ipsum חֲדָרְךָ *mat Ha-tarri-ka* nominatur, v. Schrader, *Die Keilschriften u. das A. T.* p. 356 (bis).

- לִי (praet. Kal.), ut Raschi quoque et Abenezram legisse crederis. At Kimchi in comm. et *Michlol* 176^b punctuationem vulgatam, quam et ipsi receperunt, tuetur.
- 12, 9 הַזְּבָאִים de Rossianus 319 adnotat: ס"א הַזְּבָאִים. Haec lectio Masorae contradicit, quae הַזְּבָאִים praeter Num. 31, 42. Jes. 29, 7. 8 reperiri negat.
- 12, 10 וְהִמְרָ עָלָיו כְּהִמְרָ his cum accentibus recte in E 1. 2. 3.
- 12, 11 הַדְּרִמּוֹן בֵּן טַבְרִימּוֹן בבִּקְעָתָּה In E 2. scriptum erat הַדְּרִמּוֹן בֵּן טַבְרִימּוֹן בבִּקְעָתָּה at Punctator duo vocabula טַבְרִימּוֹן טַבְרִימּוֹן בבִּקְעָתָּה a punctatione exclusa oblitteravit, idque merito, nam irrepererunt e paraphrasi Chaldaica, quae in tr. *Megilla* 3^a et *Moed katon* extr. comprobatur, quamquam perverse *Hadadrimmon* cum *Tabrimmon* 1 Reg. 15, 18 componit et nomen regis Syriaci esse somniat.
- 12, 14 פֶּלֶה-הַמְשַׁחֲרֹת makkephata in codd. et edd. veteribus.
- 13, 4 יִלְבָּשׁוּ עוֹד יִלְבָּשׁוּ Pauci quidam codd. habent יִלְבָּשׁוּ quos Soncinas sequitur. Verum Chaldaeus quoque et Kimchi (in comm.) hanc lectionem ante oculos habuisse videntur.
- 13, 7 וְהַשְׁבֵּתִי cum accentu ultimae cum E 1. 2. FJP et edd. veteribus. Contra in penultima tonum habet Am. 1, 8. Ez. 20, 22 teste Masora.
- 13, 8 וְהַשְׁלֵשִׁית vide ad 6, 3.
- 13, 9 עֲמִי-הוּא makkephandum cum J aequae ac Jes. 51, 16. Am. 2, 25.
- 14, 1 הַיְהִי יוֹם his cum accentibus in E 2. J et cod. Haftararum. Jure sic edidit Jablonski.
- 14, 5 וְנִסְתָּם In E 3. scriptum est וְנִסְתָּם, cujus diversitatis rationem reddit librarius ad marginem: בספר מורי נ' (?) כתיב וְנִסְתָּם ומסייע ליה חרגום יהונתן דמתגמינן ואיסתזים חיל טוריא וְנִסְתָּם. Vide Differentias Occidentalium et Orientalium.
- Ibid. וְנִקְלָּ Complures codd., in his E 2. habent וְנִקְלָּ, etiam in F וְנִקְלָּ in וְנִקְלָּ mutatum est. Kimchi vero tuetur וְנִקְלָּ.
- Ibid. קְדָשִׁים עִמָּךְ In H haec nota adscripta est: בספרים מדויקים ראיחתי קְדָשִׁים עִמָּךְ וכן נראה בעיני גם יונתן חרגם קְדָשִׁים עִמָּךְ. At masoretica lectio est קְדָשִׁים, nam teste Masora קְדָשִׁים non nisi his (Deut. 33, 3. Ps. 34, 10) reperitur. Ceterum עִמָּךְ scriptum esse Kimchi expresse testatur.
- 14, 8 יִצְאֵה מִים Sic interpungendum cum E 1. 2. 3. FJ.
- 14, 10 פְּעֻרְבָּה Kaf pathachandum cum E 1. 3. FJ. Vide ad Jes. 33, 9.

- 14, 10 וְרֵאמֶה J scribit וְרֵאמֶה cum Alef quiescente (sicut וְקָאם). Ita Moses quoque Punctator in libro suo דְּרַכֵּי הַנְּקוּדָה. Cf. tabulam III qua diversitates punctationis recensentur.
- 14, 13 אִישׁ יָד E 3. habet בְּיָד, item cod. Haftararum, sed adnotata lectionis varietate יָד ס"א.
- 14, 18 אֶת־הַגּוֹיִם Complures codd., in his C 1. E 1. J legunt אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם, quos Soncinas sequitur. Atqui Targum et Peschito istud כָּל non reddunt, itaque jure Norzi illum lectionem rejicit. In cod. meo Haftararum prius scriptum erat אֶת־כָּל־הָעַמִּים, quod postmodo in אֶת־הַגּוֹיִם mutatum est. Vide Differentias Occidentalium et Orientalium.

Malachi.

- 1, 6 וְאִם־אֵב In CF exstat nota: ה' סְסוּקִין וְאִם וְאִם (cf. Masora ad Jos. 22, 23. *Ochla vs-ochla* 344). Itaque falsa est scriptio אֵב, quam E 3. et J exhibent.
- 1, 12 אֲרוֹרָה plene in codd. et edd. veteribus sec. Masoram. Item v. 13. 3, 22.
- Ibid. אֲדַנִּי Sic h. l. Deus nuncupatur testantibus C 2. E 1. 3. P et H cum nota קל"ד h. e. unum de 134 illis אֲדַנִּי quae non modo leguntur, sed scripta sunt. Vide Mas. fin. p. 3.
- 1, 14 וְנֹדֶד cum Vav in edd. veteribus convenienter Masorae.
- Ibid. מִשְׁחָת Cheth kamezatum in E 2. PH addita nota 'ב.
- 2, 10 אֲבִתֵּינוּ Mirum est, Abravanelem et in comm. et in libro עֲטַר זַקֵּנִים cap. 14. ubi hunc locum Malachiae allegat אֲלֹהֵינוּ scribere. Omnes versiones et edd. consentiunt in אֲבִתֵּינוּ. Solutus J habet בְּרִית אֱלֹהִים, sed ab eadem manu in margine in אֲבִתֵּינוּ immutatum.
- 2, 17 עֲשֵׂה Sin cum Zere in edd. veteribus, etiam Norziana. Eodem modo 3, 19.
- 3, 5 וּבְנִשְׁבָּעִים לְשֹׁקֵר Aliquot codd. velut E 3. J explicatius scribunt וּבְנִשְׁבָּעִים בְּשֵׁמִי לְשֹׁקֵר. Cf. Norzi.
- Ibid. וּמִטֵּי In Mas. magna ad II Sam. 21, 21 et Mas. fin. p. 34 (*Ochla vs-ochla* 116) hoc vocabulum iis adnumeratur, quae cum Jod extremo scribuntur (כְּחֵיב) et per He leguntur (קֵרִי). Attamen Mas. parva in hoc vocabulo כְּחֵיב et קֵרִי non discernit, sed notat simpliciter: לִיחַ כְּחֵיב יוֹדִי. Quod confirmat B, comprobatur Norzi.

II.

חלופי ספר חרי עשר בין בני מערבאי ובין בני
מרחאי

*Scripturae libri Duodecim inter scholas occidentales
et orientales controversae.*

Orientalis (Babylonii):	Occidentales (Palaestineses):
ומקולו כתיב ומקלו קרי ¹	Hos. 4,12. ומקלו
ויפקוד ²	„ 9,9. יפקוד
כל כתיב קרי ³	„ 9,16. בלי כתיב כל קרי
אהבתי כתיב אהבת קרי ⁴	„ 10,11. אהבתי
בעזרך כתיב בעזרך קרי ⁵	„ 13,9. בעזרך
ממני כתיב ממנו קרי	„ 14,5. ממנו
וכל-עצי כתיב כל-עצי קרי ⁶	Joel 1,12. כל-עצי
מן-בני כתיב מפני קרי ⁷	<i>ibid.</i> מן-בני
לא יעבטון ⁸	„ 2,7. ולא יעבטון
שדה כתיב שני קרי ⁹	„ 2,22. שני
שמה כתיב שם קרי	„ 4,7. שמה
עשה ה' מסיק	Am. 3,7. עשה ה' רפי

¹ Adducitur in catalogo codicis P. Etiam in B ad Hos. 4, 12 in margine adnotatur: ומקולו כתיב וסולגא. Vide quae ibi Strackius observavit.

² Sic B. Masora occidentalem textus recensionem confirmans tantummodo duo ויפקד Jer. 14, 10. Hos. 8, 13 agnoscit.

³ Sic B.

⁴ Sic B ubi adscriptum est (י' לא קרי) יל"ק. Cf. Pinsker, *Einleitung* p. 102.

⁵ Sic B.

⁶ Sic B.

⁷ Masora stat a partibus Occidentalium; adnumerat hanc vocem quatuor מן-בני scribendis (Mas. magna ad Lev. 14, 30).

⁸ Sic B.

⁹ Sic B.

והוריד מלא ¹	והוריד חסר יוד	Am. 3,11.
ואין מקימה ²	אין מקימה	„ 5,2.
לא ננה ³	ולא ננה	„ 5,20.
אלהי ישןאל ⁴	אלהי צבאות	„ 6,8.
בני ישראל כתיב בית ישראל	בני ישראל	„ 9,7.
קרי ⁵		
ולא ישאר ⁶	לא ישאר	Mi. 4,3.
ומוצאתיו כתיב ומצאתיו קרי ⁷	ומוצאתיו	„ 5,1.
למעשי ביו"ד ⁸	למעשה בה"א	„ 5,12.
מי יעץ כתיב מה יעץ קרי ⁹	מה יעץ	„ 6,5.
ואל תבטחו ¹⁰	אל תבטחו	„ 7,5.
ואזניהם ¹¹	אזניהם	„ 7,16.
כלפדים חסר יו"ד קדמא ¹²	כלפדים מלא דמלא	Nah. 2,5.
בהליכתם כתיב וקרי ¹³	בהליכתם כתיב	„ 2,6.
	בהליכתם קרי	

¹ Sic P ubi ad locum adnotatum est: למדכו מלא. Etiam in B manus posterior defectivam scriptionem in plenam mutavit addita nota בלא.

² Sic B.

³ Sic B.

⁴ Ex catalogo in P.

⁵ Sic B.

⁶ Ex catalogo in P. Orientalem lectionem exhibet B. At Masora, quippe quae cum Occidentalibus faciat, hanc vocem Mi. 4,3 non refert inter quatuor ולא ישאר (Mas. ad Ez. 28, 43).

⁷ Sic B.

⁸ Sic B. Cf. differentias ad Cant. 7, 2. Koh. 5, 5. Ps. 8, 4. Iob. 14, 15.

⁹ In catalogis quos P atque S continent. Masora quoque parva ad locum hanc differentiam commemorat.

¹⁰ In catalogo P. Vide Pinskeri *Einleitung* p. 132.

¹¹ Teste E 2. ubi ad hanc vocem adnotatur: ה. e. סליגא h. e. disceptatur. Lectionem Orientalium, qui ך addunt, sequitur ut solet Chaldaeus. Vide adnotationem criticam.

¹² Teste Masora in E 3. ad Ex. 20, 15. Ideo B prius Jod omittit.

¹³ In catalogo typis excuso ordo auctoritatum hic perperam inversus est. Cf. adnotationem nostram criticam.

הוא כתיב והוא קרי	Nah. 2,12.
התיטיבי כתיב התיטיבי קרי	„ 3,8.
אתה כתיב אַתָּ קרי ¹	„ 3,11.
לֹא ישבע ²	Hab. 2,5.
אֶל כבודך	„ 2,16.
בגיונותי כתיב בגיונותי קרי ³	„ 3,19.
בני יהודה כתיב בית יהודה	Zef. 2,7.
קרי ⁴	
תקחו כתיב תקחי קרי	„ 3,7.
וְלַעֲבֹד ⁵	„ 3,9.
עלילותך כתיב עלילותיך קרי ⁶	„ 3,11.
משאת עֲלִיָּה ⁷	„ 3,18.
וּמַעֲלִיכֶם ⁸	Sach. 1,4.
על הגוים ⁹	„ 2,12.
לפני זרבלל כתיב בְּיַד זרבלל	„ 4,10.
קרי ¹⁰	
בְּתוֹלֹת מלא ומלא ¹¹	„ 9,17.

¹ Sic B.

² Sic B. Masora recensioi occidentali se applicat, hunc versum iis adnumerans, in quibus וְלֹא bis legitur (Mas. fin. p. 41^b).

³ Sic catalogi codicis Aleppensis atque codicum SP. Consentit adnotatio in B.

⁴ Sic B.

⁵ Sic E 3. ubi ad לעבדו adnotatur: 'סלוג' (h. e. una lectionum inter Orientales et Occidentales controversarum.) Ideo B לעבדו scribit.

⁶ Sic B.

⁷ Vide Adnotationem criticam.

⁸ Sic B. Masora a partibus recensiois occidentalis stat, quam ob causam hoc vocabulum deest in catalogo vocabulorum a literis וממ incipientium (Mas. fin. p. 44. *Ochla ve-ochla* p. 32).

⁹ Sic B.

¹⁰ Sic B.

¹¹ Teste Masora in F ad Ex. 22, 16. Hanc ipsam notationem

להפיר חסר יו"ד ¹	להפיר מלא יו"ד	Zach.11,10.
והביטו אֱלֹי ²	והביטו אֵלִי	„ 12,10.
עמיתו כתיב עמיתי קרי	עמיתי	„ 13,7.
ועמדו רגְלֵיו אֶל הר ³	ועמדו רגְלֵיו בַּיּוֹם	„ 14,4.
	ההוא על הר	
וְנִסְתָּם גִּיא ⁴	וְנִסְתָּם גִּיא	„ 14,5.
אֶל יד	עַל יד	„ 14,13.
אֶת־פְּלִהֲעֵמִים ⁵	אֶת־הַגְּנוֹיִם	„ 14,18.
יִשְׁחֶת מלא ⁶	יִשְׁחֶת חסר יוד	Mal. 3,11.
עבוד מלא ⁷	עֲבַד	„ 3,14.
אל כתיב על- קרי ⁸	עַל־כֹּל יִשְׂרָאֵל	„ 3,22.

citat Frensdorffius in opere suo quod *Masoretisches Wörterbuch* inscripsit p. 40.

¹ Teste B. Vide Adnotationem criticam. Similiter differunt Jes. 59, 4. Neh. 7, 3.

² Sic H in marginali ad locum.

³ Differentia est duplex: 1) Orientales formulam יהוה יהוה ביום ביום omittunt, ut catalogi P et H testantur, adstipulante nota in B: ביום כחיל ולא קרי (cf. observationem Strackii ad locum). 2) Occidentales scribunt על, Orientales אֶל, ut perhibet catalogus S.

⁴ Hujus differentiae mentionem facit Abenezra in comm. B cum Orientalibus scribit וְנִסְתָּם. Cf. Norzi et Pinskeri *Einleitung* p. 2. Masora assentit Occidentalibus.

⁵ Sic B. Vide adnotationem criticam ad h. l.

⁶ Teste Masora ms. ad Deut. 4, 16. Prima manus in B ita scripserat, sed supervenit alius qui differentiae nescius Jod expunxit.

⁷ Sic B, ubi עבִיד scriptum est cum nota hujus emendationis veritatem confirmante: ליה ומלא. Nostra Masora recensionem textus occidentalem tuetur, etenim nullas illius infinitivi plenas formas agnoscit praeter מַעֲבִיד Jer. 40, 9 et duo לַעֲבֹד II Chr. 33, 16. 34, 33. Ceterum male Pinnerus, *Prospect* p. 26, refert B עֲבִיד exhibere eoque Geigerum, *Urschrift* p. 483, in errorem induxit, vide Pinsker, *Einleitung* p. XLIII.

⁸ Sic B.

III.

חלוּפֵי נְקוּד שֶׁל סֵפֶר תְּרֵי עֶשֶׂר בֵּין בֶּן אִשֶׁר
וּבֵין בֶּן נַפְתָּלִי*Loci libri Duodecim Ben-Ascher et Ben-Naftali diverse
punctis signati.*

Ben-Naftali:	Ben-Ascher:	
וְהָיָה ¹	וְהָיָה	Hos. 2,1.
אֲשֶׁר-לֹא יִמַּד	אֲשֶׁר לֹא-יִמַּד	„ 2,1.
אֵין אִמַּת וְאֵין תַּסָּד וְאֵין ²	אֵין אִמַּת וְאֵין תַּסָּד	„ 4,1.
יִרְצָתִי שְׂכֵמָה ³	יִרְצָתִי-שְׂכֵמָה	„ 6,9.
יִיגְדְּלֶךָ ⁴	יִגְדְּלֶךָ	„ 7,14.
אֶכְתּוּב-לָו ⁵	אֶכְתּוּב-לָו	„ 8,12.
כִּי-אִם יִגְדְּלֶךָ ⁶	כִּי אִם-יִגְדְּלֶךָ	„ 9,12.
וְלֹא אִישׁ	וְלֹא-אִישׁ	„ 11,9.

¹ Ben-Naftali ad Schebâ vocabuli distinctivo insigniti Gaja adjicit. Ut supra e. c. etiam Jud. 12, 5. Deut. 6, 10. 7, 12. Jer. 17, 6. Ez. 45, 5. Non ita Ben-Ascher. Cf. *Metheg-Setzung* II § 39.

² Ita discrepant. B.N. qui makkephationem quoad fieri potest recusat vocabulo אֵין pro Makkef accentum conjunctivum impertit, unde accentuum consecutio ab ea, quam B.A. praefert, diversa proficiscitur. Eadem differentia nobis occurrit 11, 9. Jon. 4, 2. 11. Hab. 1, 6. Hagg. 2, 15. Sach. 14, 7. Vide Genesis nostram p. 81. not. 3. p. 83. not. 4.

³ B.A. illa vocabula per Makkef conjungit quemadmodum קִטְרוֹי-שְׂמָה Ex. 28, 41. וְכִהְנִי-לִי 7, 15. וְהָשְׁבוּ-רֵעַ 7, 3. וְשִׁמְחוּ-מְלֶךָ 2 Reg. 23, 8. B.N. contra prius vocabulum accentu conjunctivo notat. In catalogo excuso haec differentia deformata est.

⁴ Vide differentiam eorundem Jes 15, 2.

⁵ Masora sequitur punctuationem Ben-Ascheri, illam vocem inter וְהוֹשִׁיעַ יְיָ וְהוֹשִׁיעַ יְיָ referens Mas. fin. p. 28.

⁶ Vide differentiam eorundem Jes. 10, 22.

וַיִּתְחַנֵּן לוֹ ¹	וַיִּתְחַנֵּן-לוֹ	Hos. 12,5.
וַיִּנְשָׁא מָה ²	וַיִּנְשָׂא מָה	„ 14,3.
אֶת-כָּל-הַגּוֹיִם ³	אֶת-כָּל-הַגּוֹיִם	Joel 4,2.
עַל-הַמְזִבַּח	עַל-הַמְזִבֵּחַ	Am. 9,1.
עַל-כָּל-הַגּוֹיִם	עַל-כָּל-הַגּוֹיִם	Ob. 15.
הַחֲלִי'הָ ⁴	הַחֲלִי'הָ	„ 20.
אֶל חֲפוֹן	אֶל-חֲפוֹן	Jon. 4,2.
עַל-נִינְוָה	עַל-נִינְוָה	„ 4,11.
בֵּין יְמִינוֹ	בֵּין-יְמִינוֹ	<i>ibid.</i>
אִם-יִוָּצֵחַ ⁵	אִם-יִוָּצֵחַ	Mi. 4,9.
וּמַעֲוֹנִים ⁶	וּמַעֲוֹנִים	„ 5,11.
תִּדְרֹךְ-זֹת ⁷	תִּדְרֹךְ-זֹת	„ 6,15.
מֵהִתְחַשְׁבוֹן ⁸	מֵהִתְחַשְׁבוֹן	Nah.1,9.
לְרֶשֶׁת מִשְׁכַּנּוֹת לֹא לוֹ ⁹	לְרֶשֶׁת מִשְׁכַּנּוֹת לֹא-לוֹ	Hab.1,6.

¹ Vide differentiam eorundem Gen. 6, 9.

² Vide differentiam eorundem Gen. 2, 6.

³ Eodem modo Obad. 15.

⁴ Ita differentia se habet, similiter atque in דְּחִיק-לָהּ Ez. 43, 17; vide quae in catalogo ad Gen. 45, 14. Jes. 26, 21 observavimus. In catalogo excuso perperam loco hujus vocabuli allatum est אִשְׁר־כִּנְעָנִים ejusdem versus, ubi Gaja legitime et non centroverse positum est.

⁵ In ejusmodi vocabulis bisyllabis quae Cholem habent in priori syllaba B.A. huic non apponit Gaja, B.N. contra apponit sine exceptione. Similiter Lev. 23, 44. Ez. 45, 17. 2 Chr. 13, 9. Cf. *Metheg-Setzung* II. § 26.

⁶ B.A. literae Nun non dat Schebâ simplex, sed Chatef pathach, B.N. in Schebâ simplice acquiescit (cf. ad Jes. 45, 20). De Gaja primae syllabae consentiunt.

⁷ B. N. syllabam posteriorem vocabuli makkephati corripit, B.A. Cholem intactum sinit. Similiter discrepant Ex. 21, 37. Jos. 18, 20. Vide ad Ps. 9, 9.

⁸ De Gaja hic nulla est controversia, verum de forma verbi; B.A. Piel, B.N. Kal praefert.

⁹ B.A. -לֹא per Makkef cum לוֹ conjungit et literam Lamed

המרבה לֹא לֹו	המרבה לֹא-לֹו	Hab. 2, 6.
הַעֲלִיזָה פתח ¹	הַעֲלִיזָה קמץ	Zef. 2, 15.
הַעֲסִיחָה ²	הַעֲסִיחָה	Hag. 2, 14.
מִטָּרִם שׁוֹם אֶבֶן	מִטָּרִם שׁוֹם-אֶבֶן	„ 2, 15.
וְעִשִׂית מלרע ³	וְעִשִׂית מלעיל	Sach. 6, 11.
והיה לַעֲת ערב	והיה לַעֲת-עֶרֶב	„ 14, 7.
וְרָאָה ⁴	וְרָאָה	„ 14, 10.
בְּמַחְנֹת ⁵	בְּמַחְנֹת	„ 14, 15.
וּפְנֵה-דָרָה ⁶	וּפְנֵה-דָרָה	Mal. 3, 1.
וּבְעִשְׂקִי	וּבְעִשְׂקִי	„ 3, 5.

IV.

חלופי קריאה בספר תרי עשר

Loci libri Duodecim consimiles qui facile confunduntur.

בימי יוזה יותם אחז יחזקיה מלכי יהודה Hos. 1, 1 Primo

בימי יותם אחז יחזקיה מלכי יהודה Mi. 1, 1 Secundo

dagessat, B.N. contra Mercha pro Makkef ponit et dagessione abstinat. Eodem modo discedunt 2, 6. Gen. 38, 9. Prov. 26, 17. Vide supra p. 77 adnotationem criticam.

¹ B. N. articulum cum Pathach, B. A. cum Kamez effert. Vide Norzium et quae ad Iob. 30, 3 observavimus.

² Sicut Ex. 3, 21. Vide ad Gen. 45, 15. In catalogo typis exscripto ille locus Haggaei deest.

³ Hanc differentiam commemorant Kimchi in comm. et *Michlol* 6^b. atque Simson Punctator in חבורי דקוניים. Similiter dissentiunt Num. 31, 27.

⁴ B.N. Alef valore consonae privat et ad Schebâ initiale apponit Gaja, B.A. Gaja omittit et literae Alef tanquam consonae impertit. Chatef-Pathach. Vide Norzi et adnotationem nostram criticam.

⁵ Deest in catalogo excuso. Similiter Gen. 32, 8.

⁶ Vide *Metheg-Setzung* § 28. not.

ותהר ותלד לו בן	Hos. 1, 3	Primo
ותהר ותלד בן	„ 1, 8	Secundo
אלכה ואשובה	Hos. 2, 9	Primo
אלה אשובה	„ 5, 15	Secundo
נתתי לה הדגן והתירוש והיצהר	Hos. 2, 10	Primo
והארץ תענה את הדגן ואת התירוש ואת היצהר	„ 2, 24	Secundo
שלח לכם את הדגן והתירוש והיצהר	Joel 2, 19	Tertio
שמעו זאת הכהנים	Hos. 5, 1	Primo
שמעו זאת הזקנים	Joel 1, 2	Secundo
עה יזכר עונם ויפקוד חטאתם	Hos. 8, 13	Primo
יזכר עונם ויפקוד חטאתם	„ 9, 9	Secundo
ושוברו אל יי	Hos. 14, 3	Primo
ושוברו אל יי אלהים	Joel 2, 13	Secundo
כי אש אכלה נאות מדבר	Joel 1, 19	Primo
ואש אכלה נאות המדבר	„ 1, 20	Secundo
מי יודע ישוב ונחם	Joel 2, 19	Primo
מי יודע ישוב ונחם האלהים	Jon. 3, 9	Secundo
ייי מציון ישאג	Joel 4, 16	Primo
יי מציון ישאג	Am. 1, 2	Secundo
שמעו את הדבר הזה	Am. 3, 1	Primo et
	„ 5, 1	Tertio
שמעו הדבר הזה	Am. 4, 1	Secundo
פאוד מצל משרפה	„ 4, 11	Primo
אוד מצל מאש	Sach. 3, 2	Secundo
יי אלה צבאות שמו	Am. 4, 13	Primo et
	„ 5, 27	Tertio
יי שמו	„ 5, 8	Secundo et
	„ 9, 6	Quarto
סלח נא מי יקום יעקב	Am. 7, 2	Primo
חדל נא מי יקום יעקב	„ 7, 5	Secundo

- נחם יי על זאת לא תהיה אמר יי Am. 7, 3 Primo
 נחם יי על זאת גם היא לא תהיה אמר „ 7, 6 Secundo
 אדני יי
- ואכל כל יושב בה Am. 8, 8 Primo
 ואכלו כל יושבי בה „ 9, 5 Secundo
- ועלתה כאר כלה ונגרשה ונשקעה כיאור Am. 8, 8 Primo
 מצרים
- ועלתה כְּיֶאֱר כלה ושקעה כיאר מצרים „ 9, 5 Secundo
- וקרא עֲלֶיהָ Jon. 1, 2 Primo
 וקרא אֶלֶיהָ „ 3, 2 Secundo
- כי הים הולך וסער Jon. 1, 11 Primo
 כי הים הולך וסער עליהם „ 1, 13 Secundo
- שמעו נא ראשי יעקב וקציני Mi. 3, 1 Primo
 שמעו נא זאת ראשי בית יעקב וקציני „ 3, 9 Secundo
- כי יבוא בארצנו וכי ידרך בארמנותינו Mi. 5, 4 Primo
 כי יבוא בארצנו וכי ידרך בגבולינו „ 5, 5 Secundo
- והיה שארית יעקב בקרב עמים רבים Mi. 5, 6 Primo
 והיה שארית יעקב בגוים בקרב עמים „ 5, 7 Secundo
 רבים
- ויאספהו בְּמִכְמַרְתּוֹ Hab. 1, 15 Primo
 ויקטר לְמִכְמַרְתּוֹ „ 1, 16 Secundo
- וקֶאֱשׁ קִנְאָתוֹ תֹאכַל כָּל הָאָרֶץ Zef. 1, 18 Primo
 כִּי בֹאֵשׁ קִנְאָתִי תֹאכַל כָּל הָאָרֶץ „ 3, 8 Secundo
- רני בת ציון Zef. 3, 14 Primo
 רני שמחי בת ציון Sach. 2, 14 Secundo
- ועתה כה אמר יי צבאות שימו Hagg. 1, 5 Primo
 כה אמר יי צבאות שימו „ 1, 7 Secundo
- אמר נא אל זרבבל בן שלתיאל פחת Hagg. 2, 2 Primo
 אמר אל זרבבל פחת „ 2, 21 Secundo

הזה	Hagg. 2, 15	Primo
ומעלה		
שימו נא לבבכם מן היום הזה ומעלה	„ 2, 18	Secundo
שוכו אלי נאם יי צבאות ואשוב אליכם	Sach. 1, 3	Primo
אמר יי צבאות		
שוכו אלי ואשובה אליכם אמר יי צבאות	Mal. 3, 7	Secundo
זה שבעים שנה	Sach. 1, 12	Primo
ןזה שבעים שנה	„ 7, 5	Secundo
קנאתי לירושלם ולציון קנאה גדולה	Sach. 1, 14	Primo
קנאתי לציון קנאה גדולה	„ 8, 2	Secundo
וידעתם כי יי צבאות שלחני (ס"ב)	Sach. 2, 13	Primo
וידעת כי יי צבאות שלחני אליך	„ 2, 15	Secundo
וידעת כי יי צבאות שלחני אליכם	„ 4, 9	Tertio
וידעתם כי יי צבאות שלחני אליכם	„ 6, 15	Quarto
ואען ואמר אל המלאך הדבר בי לאמר מה	Sach. 4, 4	Primo
אלה אדני		
ואען ואמר אל המלאך הדבר בי מה	„ 6, 4	Secundo
אלה אדני		
ויען המלאך הדבר בי ויאמר אלי	Sach. 4, 5	Primo
ויען המלאך ויאמר אלי	„ 6, 5	Secundo
ויאמר אלי הלא ידעת מה המה אלה	Sach. 4, 5	Primo
ויאמר אלי לאמר הלא ידעת מה אלה	„ 4, 13	Secundo
באמרכם שלחן יי נבזה הוא	Mal. 1, 7	Primo
באמרכם שלחן אדני מגאל הוא וניבו	„ 4, 12	Secundo
נבזה אכלו		
כי ממזרח שמש ועד מבוא	Mal. 1, 6	Primo
ממזרח שמש עד מבוא	Ps. 50, 1	Secundo
	„ 113, 3	et tertio

V.

פתחין באתנה וסוף פסוק בספר תרי עשר

Loci libri Duodecim vocalem non productam in pausa retinentes.

ואת בניה לא ארחם	Hos. 2, 6.
והשכבתים לכַּטח	„ 2, 20.
וכלותיכם תנאִפנה	„ 4, 13.
ירצחו שְׁכמה	„ 6, 9.
מבית עֶדן	Am. 1, 5.
שמרה נֶצח	„ 1, 11.
סכת דויד הנפֶּלֶת	„ 9, 11.
הגבעות תתמוֹנְננה	Am. 9, 13.
אשר בספרד	Ob. 20.
את ערי הפֶּגֶב	<i>ibid.</i>
וישכב וירדֶם	Jon. 1, 5.
על מרשת גֶּת	Mi. 1, 14.
אצרות רֶשֶׁע	„ 6, 10.
אזניהם תהרֶשֶׁנה	„ 7, 16.
ואצרים ואין קֶצה	Nah. 3, 9.
ושד בהמות יחיתֶן	Hab. 2, 17.
ליום קומי לְעֵד	Zeph. 3, 8.
את עבדי צָמח	Sach. 3, 8.
וידיו תכצֶענה	„ 4, 9.
והנשים תשכֶּבנה	„ 14, 2.
וחציו נִגְבֶה	„ 14, 4.
וישבה ירושלם לכַּטח;	„ 14, 11.
וכל יזרעאל, מֶלֶךְ, הַמֶּלֶךְ כוּוּתֶהוּן :	

VI.

פסקתא דספר תרי עשר י' וסמנהון

Loci libri Duodecim lineola Pasek notati.

אל תשמח ישראל . אל גיל	Hos. 9, 1.
ולא יסכו ליי . יין	„ 9, 4.
מלך ישראל . יי בקרבך	Zef. 3, 15.
וישמע זרכבל . בן שאלתיאל	Hagg. 1, 15.
ועתה חזק זרכבל . נאם יי	„ 2, 4.
ויהי דבר יי . שנית	„ 2, 20.
יגער יי . בכך השטן	Sach. 3, 2.
תשאות חן . חן לה	„ 4, 7.
ואם לא . חדלו	„ 11, 12.
ואספתי את כל הגוים . אל ירושלם	„ 14, 2.

VII.

סדרים בספר תרי עשר כ"א, וסמנהון

Sectiones libri Duodecim masoreticae.

דבר יי אשר היה	Hos. 1,
לכו ונשובה אל יי	„ 6, 1.
זרעו לכם לצדקה	„ 10, 12.
דבר יי אשר היה אל יואל	Joel 1.
והיה אחרי כן אשפוך	„ 3, 1.
דברי עמוס	Am. 1.
דרשו טוב ואל רע	„ 5, 14.
חזון עבדיה	Obadia.
ויהי דבר יי אל יונה	Jon. 1.
דבר יי דמיכה	Mi. 1.
ביום ההוא, דבחר כי כל העמים ילכו	„ 4, 6.
משא נינוה ספר	Nah. 1.

Duodecim Prophetarum Minores.

Hab. 1. המשא אשר חזה

Zef. 1. דבר יי אשר היה אל צפניה

Hagg. 1. בשנת שתים לדריוש דריש חגי

Sach. 1. בחדש השמיני בשנת

„ 4, 1. וישב המלאך הדבר, וויאמר אלי מה אתה ראה

„ 7, 1. ויהי בשנת ארבע לדריוש

„ 8, 7. כה אמר יי, דהנני מושיע

„ 9, 1. משא דבר יי בארץ הזרך

Mal. 1. משא דבר יי ביד מלאכי

VIII.

Conspectus notarum masoreticarum.

A. Varietas scriptiois et lectionis (כתיב וקרי).

Scriptum: כְּתִיב:

Legendum: קָרִי

Hos. 4, 6. וַאֲמַאֲסָךְ (cum Alef tertio otioso)

וְאִמְאָסָךְ

„ 6, 10. שַׁעֲרֵי־רִיָּה (h. e. שַׁעֲרֵי־רִיָּה)

שַׁעֲרוֹרִיָּה

„ 8, 12. אֶכְתּוֹב (h. e. אֶכְתּוֹב)

אֶכְתְּבֵר

„ *ibid.* רְבוּ (h. e. רְבוּ)

רְבִי

„ 9, 16. בְּלִי (h. e. בְּלִי)

בֵּל

„ 10, 10. עֵינֹתָם (h. e. עֵינֹתָם)

עוֹנֹתָם

„ 11, 8. כַּצְּבָאִים (h. e. כַּצְּבָאִים)

כַּצְּבֹאִים

„ 13, 2. כִּלְהָה (h. e. כִּלְהָה)

כִּלּוֹ

Joel 4, 1. אֲשׁוּב (h. e. אֲשׁוּב)

אָשִׁיב

Am. 8, 4. עֲנִי (h. e. עֲנִי)

עֲנִי

„ 8, 8. וּנְשָׁקָה (h. e. וּנְשָׁקָה)

וּנְשָׁקְהָ

„ 9, 6. מִעֲלֹתָיו (h. e. מִעֲלֹתָיו)

מִעֲלֹתָיו

Obad. 11. שַׁעֲרוֹ (h. e. שַׁעֲרוֹ)

שַׁעֲרֵיו

Mi. 1, 3. בְּמֹתֵי (h. e. בְּמֹתֵי)

בְּמֹתֵי

„ 1, 8. שִׁלְלָה (h. e. שִׁלְלָה)

שׁוֹלָלָה

Scriptum: קְּתיב	Legendum: קְּרי
Mi. 1, 10. הַתַּפְּלִשְׁתִּי (h. e. הַתַּפְּלִשְׁתִּי)	הַתַּפְּלִשְׁתִּי
„ 3, 2. רַעָה (h. e. רַעָה)	רַעָה
Nah. 1, 3. וַגְּדוּל (h. e. וַגְּדוּל)	וַגְּדוּל
„ 2, 1. לַעֲבוּר (h. e. לַעֲבוּר)	לַעֲבוּר
„ <i>ibid.</i> כִּלְהָה (h. e. כִּלְהָה)	כִּלְהָה
„ 2, 6. בְּהַלְוִיכֶתֶם (h. e. בְּהַלְוִיכֶתֶם)	בְּהַלְוִיכֶתֶם
„ 3, 3. יִכְשָׁלוּ (h. e. יִכְשָׁלוּ)	יִכְשָׁלוּ
Hab. 1, 9. 15. כִּלְהָה (h. e. כִּלְהָה)	כִּלְהָה
„ 3, 4. עֲזָה (h. e. עֲזָה)	עֲזָה
„ 3, 14. פֶּרְזוּ (h. e. פֶּרְזוּ)	פֶּרְזוּ
Zef. 2, 7. שְׁבוּתֶם (h. e. שְׁבוּתֶם)	שְׁבוּתֶם
Hagg. 1, 8. וַאֲבָבָד (h. e. וַאֲבָבָד)	וַאֲבָבָדָה
Sach. 1, 4. וּמַעֲלִי לִיכֶם (h. e. וּמַעֲלִי לִיכֶם)	וּמַעֲלִי לִיכֶם
„ 1, 16. יִקְרָה (h. e. יִקְרָה)	יִקְרָה
„ 2, 8. אֶלֹ (h. e. אֶלֹ)	אֶלֹ
„ 4, 2. וַיֹּאמֶר (h. e. וַיֹּאמֶר)	וַיֹּאמֶר
„ 11, 2. הַבְּצוּר (h. e. הַבְּצוּר)	הַבְּצוּר
„ 14, 2. תִּשְׁגַּלְנָה (h. e. תִּשְׁגַּלְנָה)	תִּשְׁגַּלְנָה
„ 14, 6. יִקְפְּאוּן (h. e. יִקְפְּאוּן)	יִקְפְּאוּן

B. Adnotationes masoreticae.

אֵ נְחֻזָּה Alef quiescens. Hos. 10, 14. Jo. 4, 8. Nah. 2, 11. Sach. 11, 5.

בֻּ טְעָמִים duo accentus. Hos. 11, 6. Zef. 2, 15. Sach. 7, 14.

דָּגֶשׁ אַחַר שׁוּרֶק Dagesch post Schurek. Hos. 10, 14.

הֵ בְּפִתּוּחַ He cum Pathach. Jo. 4, 11.

הֵ מַפְּיֵק He cum Mappik. Sach. 4, 2.

הֵ רַפְּתוּם He raphatum. Zef. 2, 14. Sach. 5, 11.

זֵ סַיְיִן Sajin majusculum. Mal. 3, 12.

- בְּקַמֶּץ ח' Cheth cum Kamez. Jo. 2, 13.
 חֶסֶר א' Deficiens Alef. Mi. 1, 15.
 חֶסֶר יוֹד Deficiens Jod. Mi. 6, 10.
 חֶסֶר יוֹדֵי הַסֵּפֶר Dimidium libri. Mi. 3, 12.
 יִתִּיר א' Abundans Alef. Hos. 4, 6. Jo. 4, 19. Jon. 1, 14.
 יִתִּיר ה' Abundans He. Mi. 3, 12.
 יִתִּיר וָו Abundans Vav. Hos. 8, 12. Mi. 1, 13. Nah. 1, 3. 2, 11.
 יִתִּיר י' Abundans Jod. Hos. 9, 16. Sach. 1, 4.
 בְּשׁוֹרֶק מ' Mem cum Schurek. Mi. 2, 8.
 מְלֵא א' plene cum Alef. Hos. 10, 14.
 מְלֵא וָו plene cum Vav. Mi. 1, 5.
 מְלֵעֵיל cum tono in penultima. Hos. 7, 4.
 מְלֵרַע cum tono in ultima. Sach. 9, 9.
 זְעִירָא ס' Samech minusculum. Nah. 1, 3.
 סֶגוֹל בְּאַתְנַחְתָּא Segol apud Athnachta. Am. 1, 5. 9, 11. Mi. 6, 10.
 סֶגוֹל בְּסוֹף (בְּסוֹף פְּסוּק) Segol in fine versus. Hos. 2, 6.
 פְּסוּקָא בְּאַמְצַע פְּסוּק Intervallum in medio versus. Hos. 1, 2.
 פְּתַח בְּאַתְנַחְתָּא Pathach apud Athnachta. Obad. 20. Mi. 1, 14.
 Hab. 2, 17. Zef. 3, 8. Sach. 4, 9.
 פְּתַח בְּסוֹף (בְּסוֹף פְּסוּק) Pathach in fine versus. Hos. 4, 13.
 Am. 9, 13. Mi. 7, 16.
 קָמֶץ בְּזַקָּף Kamez (pausale) apud Sakef. Hos. 3, 9. 4, 12. 8, 10.
 10, 6. 14. 11, 10. 12, 5. 13, 4. 12. 14, 4. Jo. 1, 20. 4, 4.
 Am. 1, 2. 2, 14. 6, 10. Ob. 1. Mi. 4, 9. 11. 6, 14. Hab. 1, 10.
 2, 5. Hagg. 1, 9. Sach. 1, 15. 6, 12. 7, 13. 9, 14. 11, 17. 12, 1.
 Mal. 3, 16.
 קָמֶץ בְּטִפְחָא Kamez (pausale) apud Tifcha. Hos. 4, 17. 6, 1.
 Am. 3, 8.
 קָמֶץ בְּרִבְעִי Kamez (pausale) apud Rebia. Jo. 4, 16. Hagg. 1, 6.
 Hab. 3, 17.
 שְׁכִין רַפְּתָתִים Schin raphatum. Jon. 4, 11. Sach. 4, 12.

C. Clausula masoretica.

I. Summa versuum Hoseae est centum et nonaginta septem, signum קבצה ($\kappa=100$, $\beta=2$, $\zeta=90$, $\eta=5$).

II. Summa versuum Joelis est septuaginta tres, signum מגל ($\mu=40$, $\gamma=3$, $\lambda=30$).

III. Summa versuum Amosi est centum et quadraginta sex, signum קנוי ($\kappa=100$, $\mu=40$, $\nu=6$).

IV. Summa versuum Obadiae est viginti unus, signum אך ($\alpha=1$, $\tau=20$).

V. Summa versuum Jonae est quadraginta octo, signum חיל ($\chi=8$, $\iota=10$, $\lambda=30$).

VI. Summa versuum Michae est centum et quinque, signum עלה ($\epsilon=70$, $\lambda=30$, $\eta=5$).

VII. Summa versuum Nahumi est quadraginta septem, signum יזל ($\nu=10$, $\zeta=7$, $\lambda=30$).

VIII. Summa versuum Habacuci est quinquaginta sex, signum לכו ($\lambda=30$, $\kappa=20$, $\nu=6$).

IX. Summa versuum Zephaniae est quinquaginta tres, signum גן ($\gamma=3$, $\eta=50$).

X. Summa versuum Haggaei est triginta octo, signum גלה ($\gamma=3$, $\lambda=30$, $\eta=5$).

XI. Summa versuum Zachariae est ducenti et undecim, signum ירא ($\nu=10$, $\tau=200$, $\alpha=1$).

XII. Summa versuum Malachiae est quinquaginta quinque, signum הליך ($\eta=5$, $\lambda=30$, $\tau=20$).

סך פסוקים של הושע מאה ותשעים ושבעה, וסמן קבצה"ה:

סך פסוקים של יואל תשעים ותשעה, וסמן מג"ל:

סך פסוקים של עמוס מאה ותשעים ושבעה, וסמן קנוי"ו:

סך פסוקים של עובדיה עשרים ואחד, וסמן אך"ה:

סך פסוקים של יונה שמונה ותשעים, וסמן חיל"ל:

סך פסוקים של מיקה מאה ותשעה, וסמן עלה"ה:

סך פסוקים של נחום ארבעים ותשעה, וסמן יזל"ל:

סך פסוקים של חבקוק חמשים ותשעה, וסמן לכו"ו:

סך פסוקים של צפניה חמשים ותשעה, וסמן גן"ן:

סך פסוקים של חגי תשעים ותשעה, וסמן גלה"ה:

סך פסוקים של זכריה מאתים ואחד עשר, וסמן ירא"א:

סך פסוקים של מלאכי חמשים ותשעה, וסמן הליך"ה:

Bibl. O.T., Hebrew, Selections, 1869,

[Biblia hebraica ... 1869-95]

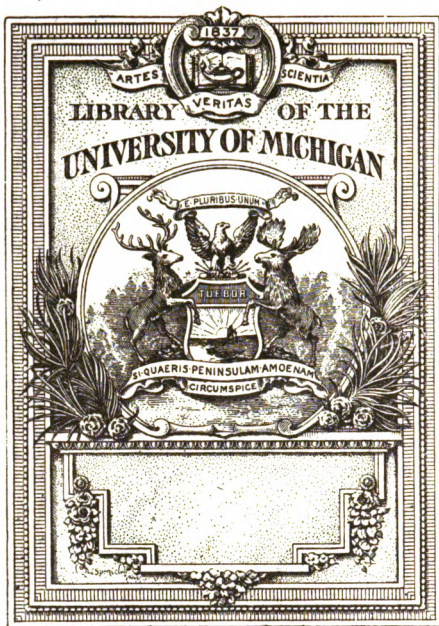
BS

1099

H4

1869

vii

5

B 441556

DUPL